CORINT
ISTORIE

ÅSNE SEIERSTAD

DOUĂ SURORI

Din Norvegia în jihadul din Siria

„Pur și simplu magnifică...
Una dintre cele mai importante cărți ale timpului nostru."
SVANSKA DAGBLADET

Cuprins

PARTEA A DOUA
PARTEA A TREIA
PARTEA A PATRA
Glosar
Bibliografie

ÅSNE SEIERSTAD

DOUĂ SURORI

Din Norvegia în jihadul din Siria

Traducere din limba engleză de
Claudia Roxana Olteanu

Corint
ISTORIE
—2018-

Åsne Seierstad (n. 1970) este o ziaristă și scriitoare norvegiană, răsplătită, pentru reportajele despre viața cotidiană din zonele de război, cu numeroase premii, cum ar fi: Premiul pentru înțelegere europeană al Târgului de Carte de la Leipzig (2018), *Den store journalistprisen* – cea mai înaltă distincție acordată unui jurnalist din Norvegia (2003), Premiul „Gullruten" pentru cele mai bune relatări transmise din Kosovo (1999). A scris *One of Us: The Story of a Massacre in Norway – and Its Aftermath, The Bookseller of Kabul, A Hundred and One Day: A Baghdad Journal, The Angel of Grozny: Orphans of a Forgotten War* și *With Their Back to the World: Portraits from Serbia.* Locuiește la Oslo, în Norvegia.

Prefață

Homo duplex și psihologia radicalizării

Totul începe cu o părintească îngrijorare: fetele întârzie acasă. E seara zilei de 17 octombrie 2013. Sadiq și Sara, un cuplu de emigranți somalezi din Norvegia, intră în legătură cu ele pe mobil. „Citiți e-mailul pe care vi l-am trimis", răspunde fata cea mare. Mulțumindu-le respectuos pentru grija și dragostea lor de până atunci, Ayan și Leila îi înștiințau pe această cale cu privire la decizia lor stupefiantă: „Musulmanii sunt atacați din toate părțile și trebuie să facem ceva. Vrem foarte mult să-i ajutăm pe musulmani, iar singurul mod în care putem face acest lucru e să fim alături de ei și la bine, și la greu. Nu mai e de ajuns să stăm acasă și să le trimitem bani. Cu gândul acesta ne-am hotărât să plecăm în Siria și să-i ajutăm pe cei de acolo cu ce putem. Știm că sună absurd, dar este *haqq* (drept) și trebuie să plecăm."

Plecaseră la *jihad bi'l-sayf* (războiul sfânt, războiul cu sabia împotriva necredincioșilor). Musulmanii îl purtau pentru a se uni sub un singur calif. Un martir în jihad, spuneau ei, îi va salva și pe cei apropiați lui în viața de pe pământ, deoarece are privilegiul alegerii a 70 de rude ca însoțitori în rai. A fi credincios, a te ruga, a da pomană, a ține post, a face pelerinajul la Mecca (cei cinci stâlpi ai islamului) sunt *fard al ayn* (îndatoriri individuale) ale oamenilor obișnuiți în *dunya* (viața de pe pământ). Ele gândeau mai departe, la *akhirah* (viața de apoi) în *jannah* (paradis).

Ayan avea 19 ani, iar Leila, 16. Sora cea mare terminase liceul și lucra la o asociație de ajutorare a vârstnicilor. Un fel de an sabatic înaintea începerii facultății în specializarea relații internaționale. Minora frecventa prima clasă a unui liceu cu profil de asistență socială și sănătate.

Familia trăia în Norvegia de 13 ani. Întâi venise tatăl, Sadiq, ca azilant politic, folosind o ingenioasă portiță de salvare din grozăviile războiului civil somalez. Apoi și-a adus soția și cei trei copii – pe fete și pe fratele lor, Ismael. S-au stabilit la Bærum, o suburbie a orașului Oslo. Printre locatarii înstăriți din zonă au primit o locuință socială, acces la serviciile publice, pașapoarte, cetățenie norvegiană, drept de muncă și de vot. La rubrica „naționalitate" completează însă cuvântul compus „norvegian-somalez". Sunt un *homo duplex* european, de mare actualitate și diversitate identitară.

Viața occidentală putea fi incredibil de bună pentru adulții scăpați de război. Alți doi băieți s-au născut în familie. Sadiq a învățat norvegiana, aspira la calificarea de inginer, se angajase la o sucursală Coca-Cola. Fidelă tradiției din fierbintea ei țară natală, Sara și-a limitat ocupațiile la casă și familie, vorbind exclusiv limba somaleză. Toți cei cinci copii frecventau școala cu bune rezultate, beneficiind în același timp de substanțiale ajutoare sociale. Acasă, între ei și cu tata comunicau în norvegiană, cu mama, în limba țării originare. Echilibrul lui *homo duplex* e însă fragil. Pasiunea pentru sport a adolescentului Ismael riscă să-l facă prea norvegian. Iar fervoarea tot mai sporită cu care fetele se dedică studiului Coranului și frecventarea moscheilor tind să le facă tot mai musulmane.

În primul an de liceu, Ayan a intrat în Islam Net, o organizație de factură salafistă. Militantismul ei revendica tradiția *al-salaf al-salih* a primelor trei generații de după Profetul Mahomed. Mișcarea salafistă provenea și era întreținută din ținuturile arăbești bogate în petrol cu daruri generoase pentru moschei și medrese din lumea întreagă, dar și burse la Mecca și Medina pentru tineri promițători în „pescuirea" altor adepți. Se fundamenta pe Coran și pe *hadith* (interpretarea

cuvintelor, faptelor și obiceiurilor lui Mahomed). Cu două mii de membri cotizanți, Islam Net era, la puțină vreme după înființare, cea mai mare mișcare salafistă din Norvegia. Adepții ei visau la o lume bazată pe *sharia* (legea islamică), împărțeau lumea în *halal* (permis de Allah) și *haram* (interzis), clamau certitudinea de a urma calea Profetului Mahomed și idealul *jihad bi'l-sayf*.

Altfel, Ayan și Leila petrec multă vreme în camera lor, la calculator. Nu fac nici pe departe figură de inadaptate. Sunt adolescentele dezirabile și pentru părinții micii comunități somaleze, și pentru profesorii lor. Calitățile și eforturile lor personale prefigurau strălucitoare perspective în țara de adopție.

Acestea însă aparțin scurtului episod luminos din cartea reputatei jurnaliste și scriitoare norvegiene Åsne Seierstad – abia o introducere, obturată de „bomba" plecării fetelor la jihad. După care tatăl e victima și eroul narațiunii. „Povestea nespusă" a adolescentelor care s-au alăturat ISIS circulă în presă cu acordul lui. Pornind în căutarea fetelor sale, „dezertorul" războiului din țara natală reactivează tipare ancestrale. „Sunt numai un tată" va fi întruna răspunsul lui la fapte și acuzații aducătoare de moarte în iadul Siriei populat cu traficanți, călăuze, spioni, contrabandiști și mai ales facțiuni diverse care reclamă cu ardoare numele lui Allah și al Profetului său.

Cu deosebit talent de romancieră, Åsne Seierstad povestește despre trecerea clandestină a acestuia, în ambele sensuri, a graniței dintre Turcia și Siria, despre înțelegerile cu călăuze și mijlocitori, despre torturile și așteptarea morții într-o temniță sub acuzația de spionaj, despre aranjamentele, rugămințile, uneori minciunile pe care le spune pentru a face rost de bani… O prodigioasă investigație în care jurnalistul apelează la sursele sale directe și la documentația pusă la

îndemână de instituții școlare, poliție, baze de date ș.a. permite concentrarea pe caz.

Fascinanta și terifianta poveste contează însă doar ca alegorie în abordarea complexei chestiuni a aderenței la terorism. Valoarea intrinsecă și durabilă a cărții o dă metamorfoza obsesiei tatălui („cum a fost posibil?") în dileme ale diversității societăților noastre. Căci, ne înștiințează autoarea, dintre cele aproape 90 de familii norvegiene cu copii plecați să lupte în jihadul din Siria, mult prea puține au acceptat să vorbească, deși, numai în teritoriile siriene, la sosirea celor două surori, printre combatanți se aflau circa 3 000 de emigranți occidentali. La fel ca în rețelele care organizează atentate sinucigașe, majoritatea acestora reprezintă a doua generație de imigranți, urmașii direcți ai lui *homo duplex* european[1].

În eforturile adolescentine ale configurării unui proiect de viață, armonizării evoluției fizice și dorințelor psihosexuale, dobândirii libertății și autonomiei individuale, tânărul experimentează firești eșecuri și reușite, cel mai adesea cu sentimentul normalității. Vulnerabilitatea vârstei e însă mai accentuată în ipostaza lui *homo duplex.* Pe de o parte, acesta acceptă binefacerile civilizației și tehnologiei occidentale ca pe un dat. Pe de altă parte, complementaritatea dezavantajelor acestora e percepută ca rapt al tradițiilor din țara originară. Într-o tulburare identitară aparte, el este și nu este atât de norvegian, francez sau german ca etnicul țării de adopție. Într-o conștiință a sinelui, adună bucăți frumos colorate din memoria colectivă: amintiri despre coeziunea și sărbătorile de familie, natura luxuriantă, ținuturile însorite, care, cu cât sunt mai îndepărtate, cu atât sunt mai fermecătoare. În schimb, Norvegia, bunăoară, e plină de frig, indiferență, plictis…

Decizia apartenenței la un grup terorist e încă departe. Nu are o singură explicație, ci un cumul

de factori și influențe, cum ar fi predicatorii charismatici și mesajele provocatoare transmise prin rețelele de socializare, argumentate cu citate din Coran. Jihadul și martirajul apar astfel ca o iluminare: suntem diferiți, dar noi deținem adevărul asupra vieții de pe pământ și asupra celei viitoare; necredincioșii (nemusulmanii) ne oprimă; vom riposta cu urgie, căci nu iubesc ei viața cum iubim noi moartea; îi vom ucide, îi vom decapita, ne vom răzbuna!

Parcursul unui islamist spre jihadism a fost sintetizat de către un activist al Primăverii Arabe din 2015 în următorii pași:

1. diferențierea noastră: eu fac parte dintr-un grup, ei sunt dintr-altul;
2. uniformizarea lor: ei sunt cu toții la fel;
3. oprimarea noastră: ei ne asupresc pe noi;
4. vinovăția lor colectivă: ei sunt cu toții complici și făptași ai oprimării noastre;
5. superioritatea noastră: noi suntem cei buni și adevărații credincioși;
6. autoapărarea: trebuie să ripostăm la agresiunea lor;
7. violența noastră: singura soluție pentru o nouă ordine.

Încercatul Sadiq vede însă jihadul din Siria ca un război generat de conflicte vechi sau minore între diverse facțiuni care-și clamează drepturile, dreptatea și setea de sânge. La originea lor stau aceleași lucruri: teritorii, putere, resurse. Altfel gândesc fetele sale.

Potrivit unui studiu de specialitate citat de autoare, participarea femeilor la jihad e alimentată de trei motive puternice. Întâiul îl reprezintă convingerea că *umma* (poporul meu) e oprimat, atacat și în pericol de distrugere de către nemusulmani (NATO, Occident, Rusia, Israel). Al doilea este articulat pe visul întemeierii califatului. Al treilea este dat de sentimentul datoriei și al conservării unei identități de martir.

Majoritatea adolescentelor fac primul pas printr-un *nikah* (căsătorie în spirit fundamentalist musulman) cu un jihadist. În teritoriile sale, Statul Islamic repartizează tinerei familii o locuință părăsită de proprietari cu tot ce se afla înăuntrul ei, asigură gratuitatea electricității și a celorlalte utilități, chiar sclavi pentru muncile din casa în care stăpâna se vrea a fi mamă a cât mai multor copii. Căci jihadul are trebuință de noi și numeroși luptători. Bărbatul cu mai multe soții e, în acest sens, un mai bun jihadist. La înălțimea aceleiași misiuni, mamele își educă băieții în idealul de „pui ai Califatului", iar pe fete, în acela de „perle" (viitoare mame virtuoase și comori pentru soții lor). Cei mai înzestrați dintre „puii Califatului" sunt pregătiți special pentru misiuni monstruoase: asistă la decapitări, lapidări sau crucificări ale dușmanilor și avansează înmânând călăilor instrumentele morții; sunt îndemnați să-și spioneze și să-și denunțe familia; învață să fabrice bombe și să fie mesageri, lunetiști sau atentatori sinucigași.

În vara lui 2017, când Åsne Seierstad și-a finalizat manuscrisul, Ayan și Leila trăiau o astfel de viață. Refuzaseră întrebările autoarei și toate încercările familiei și autorităților norvegiene de a le face să se întoarcă acasă.

Era, fiecare, soție de luptător în jihad și mamă a unei „perle a Califatului".

LAVINIA BETEA

Nota autoarei

Narațiunea de față are caracter documentar.

Ea se bazează pe mărturii. Am construit scenele pornind de la relatările celor care au fost de față. Unele au beneficiat de mai multe surse, altele doar de una.

Gândurile unor persoane sunt redate așa cum mi-au spus acele persoane că au gândit într-o anumită situație.

Unele persoane nu au dorit să contribuie la scrierea acestei cărți. Descrierea lor s-a făcut în funcție de faptele acestora, de documente scrise și de relatări ale altor persoane.

Pentru cuvintele din limba arabă am folosit versiunea simplificată de transcriere din *Journal of Middle Eastern Studies*. Excepție fac anumite cuvinte pentru care în limbile europene există deja o variantă de transcriere consacrată.

În general, am reprodus e-mailurile și mesajele fără corecturi. În acestea, am lăsat varianta de transcriere a cuvintelor și numelor arabe folosită de cel care le-a transmis. [Pentru ediția în limba română am folosit transcrierea consfințită prin uz a cuvintelor din limba arabă – n. red.]

O expunere mai largă a metodelor de lucru o veți găsi la sfârșitul cărții. Tot acolo se găsesc un glosar care cuprinde cuvinte și expresii islamice, precum și o listă de lucrări referitoare la subiectul cărții.

PARTEA ÎNTÂI

„Spus-a Profetul despre martiri:

Sufletele lor sălășluiesc în păsări verzi, care cuibăresc în felinare atârnate de tronul Celui Atotputernic și zboară în voia lor, înfruptându-se din roadele Raiului. Stăpânul și-a coborât privirea asupra lor și i-a întrebat dacă doresc ceva. Ei au spus: Ce ne-am putea dori mai mult? Ne înfruptăm din roadele Raiului de oriunde ne place. Stăpânul i-a întrebat din nou, iar când a întrebat a treia oară, ei au spus: Stăpâne, am dori să întorci sufletele noastre în trup, ca să ne jertfim din nou viața pentru tine. Când Stăpânul a văzut că nu au nevoie de nimic, i-a lăsat să rămână în Rai."

Cuvintele lui ABDULLAH IBN MASUD, m. cca 650

„Cu toții ne întoarcem la Allah când murim, dar să ne străduim să ne întoarcem la Allah cât suntem încă în viață."

UMM HUDAYFAH, ALIAS AYAN, 10 octombrie 2013

Capitolul 1
Ruptura

Patul suprapus era în mijlocul camerei. Datorită unei bare albe de metal, cine dormea sus nu cădea de acolo. Patul împărțea camera în două și era acoperit cu așternuturi colorate. Lângă ușă erau un birou, un scaun și un șifonier. De cealaltă parte erau o comodă și o fereastră pe care se vedea un bloc de cărămidă roșie, identic cu al lor. Pervazul ferestrei era atât de jos, încât puteai să-ți treci cu ușurință picioarele peste el și să sari în iarbă. Pe mobilă erau lipite bilețele, scrise cu litere îngrijite, mai întâi schițate cu creionul, apoi dublate cu un marker albastru: pat, fereastră, scaun, birou, ușă. Tapetul de deasupra comodei era și el plin de cuvinte: mare, mic, înalt, scund, cald, rece. Scrierea arabă fusese executată cu grijă, deși se vedea limpede că este opera unui începător, fiindcă unele litere erau greșite. Traducerile în limba norvegiană erau corecte, dar abia se vedeau, fiind scrise neîngrijit, cu creionul.

Sora mai mică dormea în patul de sus. Ea pusese acele bilețele. Acestea nu decorau doar dormitorul fetelor, ci și restul apartamentului: veioză, canapea, draperie, raft. Cursul de arabă începea cu niște cuvinte banale, dar scopul lui era spiritual – să poți citi și înțelege Coranul așa cum a fost el revelat de Profetul Mahomed.

Eu. El. Noi. Eu sunt. Noi suntem. *Allahu Akbar.* Dumnezeu e mare. Dumnezeu e măreț. „Călăuzește-ne pe calea cea dreaptă!”

În acea dimineață de octombrie, Leila coborâse din patul de sus mai devreme decât de obicei. Își pusese pe ea o rochie până în pământ și se dusese după mama ei, la bucătărie, care era lângă camera fetelor. Sara era prima din familie care se trezea. Obișnuia să se strecoare pe nesimțite din pat, punându-și cu grijă picioarele jos ca să nu-l

trezească pe Sadiq. Abia când începea să simtă lipsa căldurii ei, când patul se răcea și Sadiq începea să-și dea seama că e frig, atunci se trezea și el.

Sara stătea la masa din bucătărie, dusă pe gânduri. S-a uitat surprinsă la fiica ei, care împlinise 16 ani cu o săptămână în urmă. Leila semăna cu tatăl ei – subțire, înaltă, cu picioare lungi.

— Aș putea să te ajut să-i pregătești pe băieți, a spus ea.

— Dar tu nu ai școală azi? a întrebat-o mama.

— Ba da, dar am crezut că n-ar fi rău să te ajut…

— Nu, tu du-te și pregătește-te, pot să mă îngrijesc singură de băieți.

Spre deosebire de sora ei, care preluase o bună parte dintre îndatoririle gospodărești, de obicei, Leila nu-și oferea ajutorul. Tata îi zicea adesea „lenevia sa regală”.

Sara și-a trezit cu delicatețe fiii, pe Isaq, de șase ani, și Jibril, de 11 ani. L-a ajutat pe Isaq să se îmbrace și i-a zorit la bucătărie.

Sadiq era deja acolo, lângă aragaz.

Fasolea fusese preparată de cu seară. Acum, el a prăjit ușor în ulei felii de ceapă, la care a adăugat doi căței de usturoi pisat, încă puțin ulei, apoi felii de ardei gras roșu și condimente, ținând totul pe foc până când s-a rumenit. A adăugat fasolea și a fiert amestecul la foc mic, apoi l-a pasat cu mixerul de mână. A răsturnat piureul pe un platou mare și a picurat ulei peste el, făcând cercuri aurii.

Isaq și Jibril erau încă somnoroși când s-au trântit pe scaune. Au înmuiat bucățele de pâine în tocana de fasole și le-au băgat în gură. Ca de obicei, Isaq scăpa pe jos. Jibril rareori lăsa să-i cadă vreo firimitură pe lângă farfurie.

Leila se fâțâia în jurul mesei, pe care fusese așezat și un vas cu ceai negru și semințe de cardamom.

— Ai de gând să stai jos? a întrebat-o tata.

— Nu, eu și Ayan ținem post, a răspuns fata de 16 ani.

Tatăl nu a mai continuat discuția. Leila și sora ei mai mare, Ayan, care era la baie acum, erau foarte stricte în privința postului. Femeile nu aveau voie să participe la ritualuri religioase dacă nu erau curate, iar fetele voiau să recupereze cât mai repede posibil zilele pierdute. Lunea și joia erau ideale, zilele în care postise și Profetul Mahomed. Azi era joi.

Ramadanul fusese un calvar. Anul acesta, luna de post picase în iulie, când soarele nu apune înainte de zece seara și răsare peste doar câteva ore. Nu se mănâncă și nu se bea nimic mult timp. Acum, în *Dhu al-Hijjah* – luna de pelerinaj – fetele posteau din nou și se rugau mai mult. Era cea mai sfântă perioadă din calendarul islamic, perioada ideală pentru *hajj,* când se pleca în pelerinaj la Mecca. Faptele bune aveau însemnătate mai mare acum decât în oricare altă perioadă a anului.

*

Ismael, care era mai mic decât Ayan și mai mare decât Leila, a intrat în bucătărie cu un prosop înfășurat în jurul mijlocului. Se ducea la baie, pentru că Ayan abia terminase. Când se întâlnea cu surorile lui așa, pe jumătate dezbrăcat, se împingea în ele ca să se amuze. „Nu!” țipau ele. „Mamă, Ismael ne necăjește!”

Relația dintre cei trei adolescenți – Ayan, care avea 19 ani, Ismael, 18 și Leila, 16 – se răcise. Surorile se plângeau că fratele lor e interesat doar de sport, de prieteni și de jocuri pe calculator. Absența lui de la moschee nu trecuse neobservată. Era jenant. „Tu nu ești musulman!” îi strigase nu cu mult timp în urmă Ayan și apoi se rugase de mama ei să-l dea afară. Nu putea să trăiască în același loc cu o persoană care nu se roagă.

— E doar debusolat! spusese mama, luându-i apărarea.

— Dă-l afară!

— La vară, i-a răspuns mama încercând s-o potolească, o să-l duc la un șeic din Hargeisa și o să-l rog să-i facă o rugăciune, să stea de vorbă cu el…

Ayan era foarte înverșunată în aceste certuri; Leila nu era deloc așa. Cu o seară în urmă, când Ismael se întorsese de la antrenament, Leila se repezise la el, aruncându-și brațele în jurul gâtului lui.

— O, Ismael! Mi-a fost dor de tine!

— Cum? Am fost plecat doar două ore…

— Unde ai fost?

— La sală.

— Cum a fost antrenamentul?

— Ei… Am lucrat la partea superioară a corpului. Piept și brațe.

„Fete. Pe bune.” Leila fusese multă vreme supărată pe el, iar acum, brusc, era numai lapte și miere.

Ismael și-a pus o pereche de blugi și un tricou, după care a venit și el la micul dejun. A deschis ușa frigiderului, pe care, alături de cuvântul *thallaja* – „frigider” în arabă – fetele lipiseră bilețele pe care erau scrise cuvinte de înțelepciune de la Centrul Cultural Islamic din Norvegia. Pe un bilețel verde, jupuit pe margini, de parcă cineva ar fi încercat să-l dezlipească, scria: „Allah nu îți vede bogăția și averea, El îți vede inima și faptele.” Pe un bilețel violet scria: „Fie ca acela care crede în Allah și în Judecata de Apoi să se poarte cu blândețe cu vecinul lui, să fie darnic cu musafirul lui și să spună adevărul, ceea ce e bine, ori să tacă (ex. Să se abțină de la vorbe nepotrivite, spurcate, de la ponegriri, minciuni, bârfe etc.).”

Ismael s-a așezat la bufet și a început să-și pregătească trei felii de pâine integrală cu macrou în sos tomat. Adolescentul de 18 ani era foarte atent la consumul de proteine, iar părinții lui foloseau prea mult ulei la mâncare, o fierbeau prea

mult sau o prăjeau până se usca. El voia mâncare sănătoasă, simplă și detesta ierburile și condimentele somaleze.

S-a dus la masă, lângă ceilalți, tamponându-i în joacă pe frații mai mici înainte de a se așeza. Isaq i-a răspuns lovindu-l cu pumnul în braț; Jibril abia dacă a tresărit și i-a spus să se potolească.

— Lasă-i pe băieți să mănânce, i-a spus Sara.

*

Încă nu se luminase bine; mai era încă mult până când soarele avea să-și facă apariția deasupra blocurilor la răsărit.

Sadiq era în concediu medical. Se lovise la umăr după ce căzuse peste el o ladă la depozitul Coca-Cola. Săptămâna următoare trebuia să se ducă la un fizioterapeut, trimis de NAV, direcția de asistență socială din Norvegia. Îi veneau în minte tot felul de gânduri. Nu mai primise de mult timp nicio veste de la mama lui, din Somaliland. Oare era bolnavă? Azi, mai târziu, o s-o sune sigur.

Din camera fetelor a auzit trântindu-se ușa de la șifonier, apoi un obiect greu, ce părea să fie mutat. Ayan terminase liceul în primăvară și acum lucra la o agenție ce oferea ajutor bătrânilor care aveau nevoie, după cum scria în contract, de asistență personală. Era un fel de an sabatic înainte de a se duce la facultate.

A ieșit din dormitor cu o valiză.

— Ce faci cu aia? a întrebat-o Sadiq.

— I-o dau Aishei, a răspuns Ayan. Pleacă în excursie.

Fetele și prietenele lor își împrumutau adesea lucruri. Aisha locuia la câteva străzi distanță. Surorile îl rugau uneori pe tatăl lor să le ducă la ea cu mașina. Odată le-a întrebat ce tot cară cu sacoșele de plastic. I-am spus că mașina de spălat pe care o avea Aisha se stricase, așa că îi spălau ele rufele. Aisha era cu doi ani mai mare decât Ayan; când a părăsit-o soțul, s-a mutat iar cu mama și surorile ei, împreună cu copilul.

Ayan a pornit pe hol, târând valiza după ea. La ușă s-a oprit și și-a aranjat părul creț sub *hijab.*

Fata cea mare moștenise trăsăturile mamei: frunte boltită, obraji rotunjiți și moi, ochi înfundați în orbite. Și-a strâns *hijab*-ul până nu a mai rămas afară nicio șuviță de păr, și-a pus pe ea un *jilbab,* un fel de tunică cu glugă, și apoi o pelerină largă. Holul începea să se anime; Jibril stătea în picioare, gata de plecare, iar Isaq încerca să-și pună un pantof.

— Trebuie să-i dezlegi șiretul, i-a spus Sadiq.

— Nu pot, a mormăit băiatul.

Tata i-a spus că, pentru toate situațiile, este valabilă aceeași regulă:

— Folosește-ți creierul, nu mușchii!

Mezinul avea aceeași constituție ca Sara și Ayan, mic și solid. Sadiq s-a lăsat pe vine ca să-i deznoade șireturile.

Ayan a plecat prima.

— Pa! le-a spus ea zâmbind.

Ușa s-a trântit în urma ei. Era mai mult spațiu pe hol acum, că nu mai era valiza. A venit rândul Leilei să se așeze în fața oglinzii și să imite mișcările surorii ei. După ce și-a pus *hijab*-ul, a rămas în picioare, cu ghiozdanul în spate.

— Vrei să te duc cu mașina? a întrebat-o tata, chinuindu-se în continuare cu șireturile lui Isaq.

În zilele în care Leila începea cursurile la aceeași oră cu frații mai mici, de obicei mergea și ea cu mașina, cu toate că până la ea la școală mai era un pic de mers.

— Nu, mersi, a spus ea.

Tata s-a uitat la ea, surprins.

— Trebuie să mai slăbesc, să fac mai multă mișcare, a explicat ea.

— Tu? N-ai niciun pic de grăsime pe tine! Ești ca un băț! a spus Sara, dându-și ochii peste cap.

Leila a zâmbit și și-a îmbrățișat părinții.

— Te iubesc, tati, i-a șoptit ea la ureche. Te iubesc, mami, i-a șoptit la ureche și mamei.

Declarațiile de dragoste erau făcute în somaleză. Copiii vorbeau întotdeauna în somaleză cu mama lor. Cu tata vorbeau și în somaleză, și în norvegiană, iar între ei vorbeau de obicei în norvegiană.

— Mergem împreună? a întrebat-o Ismael.

Amândoi erau elevi la Liceul Rud. Leila era în clasa a IX-a, la profilul „Asistență socială și sănătate”, iar el era în clasa a XI-a, la electronică. Rareori plecau împreună dimineața, dar cum ea fusese în seara trecută „așa cum era odată”, acum i s-ar fi părut ciudat să nu meargă împreună la școală, ca în copilărie.

— Nu, trebuie să… a răspuns Leila.

Fratele ei nu a apucat să audă continuarea, doar și-a văzut sora dispărând pe ușă cu ghiozdanul în spate.

În sfârșit, toată familia era gata. Băieții mai mici au luat-o la fugă pe scări, întâi Jibril, apoi Isaq. Blocul terasat era construit pe o pantă abruptă. Ca să poată ieși prin partea de sus a clădirii, trebuiau să urce trei rânduri de scări.

Muntele Kolsås, care se ridica precum un zid întunecat în spatele blocurilor, era învăluit în ceață. Sadiq a deschis mașina, în timp ce băieții se certau pe locul din față.

— Bine, bine, bine, le-a spus tata mustruluindu-i. Data trecută cum ați mers? Jibril a stat în față, acum e rândul lui Isaq.

Au așteptat să se încălzească mașina, apoi Sadiq a ieșit din parcare, virând, ca de obicei, mult prea brusc și prea repede.

La Școala Bryn, Jibril, care era în clasa a VI-a, a vrut ca tatăl lui să plece imediat; era jenant să fii văzut cu tăticul. Dar Isaq, care abia începuse școala cu două luni în urmă, l-a rugat pe acesta să-l conducă până în curtea școlii.

După ce a sunat clopoțelul, Sadiq a plecat acasă s-o ia pe Sara și s-o ducă la doctor, unde avea programare. În ultimul timp, se plângea de

migrene, de dureri de gât, de degete, de încheieturi și de picioare. Foarte des se simțea obosită, epuizată, i se făcea frig și transpira. Oare nu existau niște remedii? Poate niște suplimente de fier? Calciu? Vitamina D? Începuse să ia niște capsule cu untură de pește, dar nu o ajutaseră. „Mie mi-ar trebui niște lapte cald de cămilă”, spunea ea. Așa i-ar fi dispărut toate durerile. În țara aceea și în anotimpul acela, soarele nu o încălzea, abia dacă lumina. Nu era făcută pentru așa ceva.

S-au dus cu mașina la centrul comercial din zonă, unde au găsit un loc de parcare gratuit pentru trei ore, apoi au mers pe jos până la Clinica Bærum. Când familia a venit în Norvegia, s-a stabilit la Bærum, o suburbie în care locuiau oameni înstăriți, aflată la circa 15 km sud-vest de Oslo. La clinică, medicul de familie l-a ascultat pe Sadiq traducând problemele soției, a pus câteva întrebări, a examinat-o, după care a ajuns la concluzia că nu pastile îi trebuie, ci o schimbare a stilului de viață. Sara trebuia să facă mai multă mișcare, să înceapă să se plimbe și să slăbească mult.

După consultație, Sadiq și-a dus soția acasă. Ea s-a așezat să se odihnească, așa cum făcea adesea în timpul zilei.

Băieții au terminat cursurile la unu și jumătate. De obicei, Leila venea acasă la scurt timp după aceea. Își scotea *hijab*-ul și pelerina lungă până în pământ, se spăla, se ruga și mânca ceva înainte de a se duce în camera pe care o împărțea cu Ayan. Acolo, deschidea computerul și se apuca de teme sau asculta slujbe ori recitări din Coran. Fetele petreceau mult timp în camera lor. „Nu intrați!” strigau ele când cineva apăsa pe clanță.

Dacă alte mame erau îngrijorate că fetele lor au prieten sau că se îmbracă indecent, Sara nu avea problema asta. Fetele ei făceau întotdeauna ce spunea ea. Se lăuda în fața prietenelor că fiicele îi

cereau voie pentru orice, chiar și să bată la ușa unui vecin. Era o bucurie pentru ea că nu adoptaseră prea multe lucruri din stilul de viață norvegian. Ismael însă o îngrijora. Femeia simțea că acesta se îndepărta tot mai mult de rădăcinile lui somaleze și exista pericolul să devină „prea norvegian”.

*

Minutarul ceasului trecuse de trei. Ismael venise mai devreme de la școală și promisese că o să-i ajute la teme pe frații mai mici. Rămăseseră în urmă la mai multe materii. Stăteau toți trei la masa din bucătărie. Era curios că Leila nu ajunsese acasă.

Sara încercase s-o sune. Avea telefonul închis. Nici pe Ayan nu reușise s-o prindă la telefon. Poate că fetele aveau ceva programat în după-amiaza aceea și ea nu știa.

A mai așteptat puțin înainte să sune din nou. Mai întâi pe Leila. Apoi pe Ayan. În final pe Sadiq. Niciunul nu răspundea. L-a rugat pe Ismael să le dea mesaj. Ceva trebuie să se fi întâmplat. Altfel, de ce ar întârzia Leila?

Sara avea tendința să se gândească la ce e mai rău. Poate o atacase cineva? Știa că sunt norvegieni cărora nu le plac cei cu pielea mai închisă la culoare sau musulmanii, în general, iar Leila îi și spusese odată că fusese hărțuită de o bandă de băieți.

Într-un târziu, Ayan a răspuns la telefon.

— Unde ești? a strigat mama. Sunt foarte îngrijorată din cauza Leilei, încă nu s-a întors acasă!

— Liniștește-te, Leila e cu mine, a răspuns Ayan.

— Aaa! a exclamat Sara, ușurată. Ce bine!

Cât timp erau împreună, totul era în regulă. A luat din frigider câteva bucăți de miel și a umplut o oală cu suficient de multă apă ca să fiarbă orez pentru șapte persoane.

*

Sadiq stătea în biblioteca din Sandvika, centrul administrativ al municipalității Bærum, și citea *Science Illustrated.* Îl durea umărul; va mai dura ceva până să se poată întoarce la muncă, la Coca-Cola. Ar fi vrut o altă slujbă. La un moment dat, visase să devină inginer și urmase niște cursuri serale la Oslo pentru a dobândi cunoștințele necesare urmării unor studii serioase, dar renunțase.

Îi plăcea foarte mult biblioteca asta. Venea aici aproape zilnic. Primul lucru pe care îl făcea era să ia din raft revista lui preferată și s-o citească de la un capăt la altul. Apoi intra pe internet.

Sadiq a ieșit afară să fumeze o țigară și atunci a observat apelurile pierdute.

— Fetele au ceva de făcut în oraș, i-a spus soția. Nu vrei să le suni tu și să le spui că le iei cu mașina? Și veniți împreună la masă.

A format numărul lui Ayan, apoi numărul Leilei. Puteau să fie la moscheea Rahma, în apropiere, sau la Aisha. Telefonul Leilei era închis. Ayan nu răspundea. Să se fi dus la moscheea Tawfiiq din Oslo?

S-a întors în bibliotecă și a stat puțin de vorbă cu un prieten. Pe la cinci a plecat acasă. Și-a scos pantofii în hol și s-a dus direct în camera de zi, pe canapea. Voia să stea puțin întins înainte de masă.

Canapeaua de piele neagră, sintetică se afla în fața televizorului. Pe peretele din spatele lui era un tablou cu Mecca. În colț, spre balcon, erau câteva covoare și un aparat vechi pentru exerciții fizice. Altfel, camera era goală, mobilată sumar, în stil somalez.

Sara l-a rugat să le sune din nou pe fete.

— Unde sunt? Nu am timp de asta! a exclamat el.

Puțin după ora șase, Ayan a răspuns la telefon.

— Liniștește-te, tată, a spus ea.

A așteptat o clipă, ca și cum ar fi vrut să-i dea timp să se calmeze, apoi a continuat.

— *Abo,* stai jos.

Vocea ei era puțin răgușită.

— V-am trimis un e-mail. Citiți-l.

A închis.

Sadiq și-a scos laptopul din rucsac, și-a căutat ochelarii și și-a deschis contul de e-mail. Sus apărea un mesaj necitit, trimis pe 17 octombrie 2013, la ora 17.49.

„Pace, milă de la Dumnezeu și binecuvântare vouă, mamă și tată", scria în somaleză. Textul continua în norvegiană.

> ♡Vă iubim pe amândoi muuult de tot. Voi ne-ați dat totul în viață. Vă suntem veșnic recunoscătoare pentru toate .

Sadiq a citit mai departe.

> Vă cerem iertare pentru toate supărările pe care vi le-am pricinuit. Vă iubim pe amândoi muuult de tot, am face orice pentru voi și niciodată nu am face în mod intenționat ceva să vă rănim, dar e bine și cinstit să facem totul pentru numele lui ALLAH *swt* și îi suntem pline de recunoștință pentru ce ne-a dăruit, urmând regulile, legile și poruncile lui.
>
> Musulmanii sunt atacați din toate părțile și trebuie să facem ceva. Vrem foarte mult să-i ajutăm pe musulmani, iar singurul mod în care putem face acest lucru e să fim alături de ei și la bine, și la greu. Nu mai e de ajuns să stăm acasă și să le trimitem bani.
>
> Cu gândul acesta ne-am hotărât să plecăm în Siria și să-i ajutăm pe cei de acolo cu ce putem. Știm că sună absurd, dar este *haqq* și trebuie să plecăm. Ne temem de ce va spune Allah, *swt,* la judecata de apoi.

Sadiq a simțit că i se scurge tot sângele din vine. Privirea i s-a întunecat. Toate puterile l-au părăsit. În timp ce continua să citească, aerul din jurul lui

părea că devine mai dens. Era probabil o glumă. Îi făceau o farsă.

> *Abo,* tu știi că asta este *fard al ayn* nu numai pentru bărbați, ci și pentru femei.

Sadiq a citit repede mesajul ca să găsească o explicație pentru această absurditate. Știa ce înseamnă *fard al-ayn* – obligațiile pe care le are fiecare musulman în parte, cum ar fi rugăciunile, postul, milostenia și pelerinajul la Mecca.

> Acum am plecat și vom ajunge în curând *inshallah.* Vă rugăm să nu fiți supărați pe noi, a fost foaaarte greu să plecăm fără să ne luăm la revedere, așa cum ați fi meritat. Iertați-ne *inshallah,* când am luat această decizie, am luat-o cu gândul la ce e mai bine pentru *umma* noastră, dar și pentru familia noastră și poate că acum vă e greu să înțelegeți, dar *inshallah* această decizie ne va fi tuturor de ajutor în ziua judecății *inshallah.*
>
> Vă iubim pe amândoi muuult de tot și sperăm să nu rupeți legăturile cu noi, *inshallah* vă vom trimite un mesaj când ajungem la hotel și apoi puteți să ne sunați *inshallah.*
>
> ♡
>
> ♡Vrem să vă spunem încă o dată că vă iubim din tot sufletul și că ne pare rău că a trebuit să aflați așa, v-am cerut deja prea multe, dar am vrea să vă mai cerem un lucru: pentru siguranța tuturor, a noastră și a voastră, nimeni din afara familiei nu trebuie să știe că am plecat, este foarte important. Vă rugăm, încercați să ne înțelegeți *inshallah.*
>
> Slăvit fie Allah, stăpânul lumilor . Ayan & Leila
>
> .

Sadiq și-a acoperit fața cu mâinile.
— Ce spune?

Sara stătea în picioare, aplecată peste umărul lui și se uita când la literele negre de pe ecran, când la soțul ei.

— Ismael, vino încoace! a strigat Sadiq.

În camera lui, Ismael, auzind vocea nesigură a tatălui, s-a întrebat cu ce mai greșise de data asta.

— Citește tare, i-a spus el băiatului, când acesta a intrat în cameră.

După câteva rânduri, lui Ismael a început să-i tremure vocea.

— Cum? Cum? a țipat Sara.

Ismael a citit întâi în norvegiană, apoi a tradus în somaleză pentru mama lui.

„… Ne-am hotărât să plecăm în Siria…”, a citit el.

— *Illahayow i awi!* Allah, ajută-mă! a țipat Sara și s-a prăbușit la pământ.

Sadiq a încercat s-o ajute să se ridice, dar a căzut și el. A rămas acolo, stând în fund, legănându-și soția în brațe.

— Nu pot să cred, a șoptit el. Nu e cu putință.

Băieții mai mici se uitau uimiți la ei. Isaq s-a apropiat de părinții lui.

— Tati, unde s-au dus? a întrebat Jibril.

— Nu știu, a răspuns Sadiq.

A încercat să-și facă ordine în gânduri. Era imposibil să fi plecat așa, fără să spună nimic, nu, nu credea așa ceva. Erau trei posibilități. Prima, era o glumă. A doua, altcineva scrisese mesajul acela. A treia, nu citise el bine.

*

Poliția a înregistrat sesizarea la ora 21.54. Reclamantul „a primit un e-mail de la cele două fiice ale sale, prin care îl informau că au plecat în Siria să ia parte la jihad”.

Sadiq i-a implorat pe polițiști să pună sub urmărire telefoanele fetelor ca să afle unde sunt.

— Le-a răpit cineva! a exclamat Sara.

Sadiq suna întruna. Fetele nu aveau cum să ajungă prea departe! În sfârșit, a auzit un clic la

celălalt capăt al firului.

— *Abo…*

A întrerupt-o pe fată, și-a dres glasul și a încercat să se calmeze.

— Ayan, opriți-vă acolo unde sunteți, nu contează unde sunteți, rămâneți acolo, vin după voi, pun acum benzină, vă rog, oriunde sunteți, stați acolo și…

— Tată, ascultă-mă…

— Vin să vă iau, acum iau mașina, unde sunteți?

— În Suedia.

— Așteptați-mă. Vin cu mașina, ba nu, iau avionul, vin cu avionul!

— Nu face asta, tată.

— Dar gândiți-vă și voi, trebuie să stăm de vorbă. Cu cine sunteți acolo?

Convorbirea s-a întrerupt. Când Sadiq a încercat din nou, i s-a spus că telefonul la care sună e în afara razei de acoperire a rețelei.

A sunat din nou la poliție. Operatorul i-a spus că le-a localizat pe fete „într-un hotel neidentificat din Suedia”.

Deodată, Ismael, care era în camera lui, a scos un strigăt și a intrat în camera de zi, arătând spre laptopul lui.

— Ayan e on-line, a intrat pe Facebook!

Sadiq a văzut pe monitor niște nume cunoscute, celelalte două prenume ale fiicei lui: Fatima Abdallah.

S-a așezat și i-a scris: „Copila mea, spune-mi unde ești ca să pot veni la tine sau răspunde la telefon. Ați creat probleme foarte mari în familie. Nu înrăutățiți situația. Copiiila mea dragă, te rog, copiiila mea, vorbește cu mine.”

A rămas cu ochii la monitor. Ayan avusese o voce fermă. Hotărâtă. *Trebuiau* să plece în Siria. Să *ajute.* Oamenii de acolo erau *la nevoie.* Era *datoria* lor să-i ajute.

Hotărârea cu care sunase Sadiq la poliție dispăruse.

Sara vorbea la telefon cu o prietenă.

— Vai, bieții de voi, îi spunea aceasta. Am auzit de niște fete din Anglia care s-au dus în Siria și…

Din bucătărie venea miros de ars. Orezul se făcuse negru și se prinsese de fundul oalei.

Isaq părea să se fi făcut una cu tatăl său și se lipea de el ca un pui de animal. Sadiq l-a lăsat în pace. Jibril le dădea roată amândurora, neliniștit și precaut.

De obicei, Ayan îi culca pe băieți, le citea din Coran, apoi le povestea despre Mahomed sau vorbeau despre ziua care se încheiase.

În seara aceea, s-au culcat fără binecuvântarea Profetului.

*

La 22.47, pe ecran a apărut semnalul de răspuns de la Fatima Abdallah, adică Ayan. Scria pe Facebook Messenger.

— *Abo,* trebuie să vă liniștiți. E mai bine să vorbim după ce toată lumea s-a calmat și a avut timp să se gândească.

— OK, vorbește cu mine acum, i-a răspuns tatăl ei.

— Nu putem vorbi mâine? a întrebat ea. Orice ar fi, nu spune nimănui, pentru binele tuturor.

— Copila mea, tu ești puternică, nu poți să permiți cuiva să-ți spele creierul. Eu cred că ești mica mea Ayan, care asculta întotdeauna de mine. Mama ta e în comă. Casa e plină de polițiști. A venit și Protecția Copilului.

— De ce i-ai chemat? Ți-am spus să nu faci asta!

— Copila mea, dar *nouă* ne-ați spus ceva?

— Nu ne-ai fi lăsat niciodată să plecăm.

— Ayyyaaaan, teme-te de Dumnezeu dacă într-adevăr crezi în el. Nu aveți voie să călătoriți neînsoțite de un bărbat. Spune-mi doar un șeic care a permis vreodată asta, ca să mă convingi cu argumente teologice. O să orbesc dacă nu vă găsesc!

— *Abo,* liniștește-te! O să-ți trimit o carte întreagă.

— Fetele mele, n-o să vă iertăm pentru asta, nici acum, nici în veci. Și nici n-o să primiți vreodată o răsplată divină.

— Tată, nu spune lucruri pe care o să le regreți. Toată lumea e epuizată, suntem foarte obosiți, hai să vorbim mâine.

— Raiul se află la picioarele mamei tale. Asta e *hadith,* copila mea, cuvântul Profetului. Mama ta e la spital, în comă. Cum să treci peste asta? De unde va veni răsplata pe care o aștepți? Copila mea, nu te încredința iadului!

— Aveți doi copii mici de care trebuie să vă îngrijiți, fiți puternici pentru ei. Noi suntem în siguranță și putem să avem singure grijă de noi, l-a asigurat Ayan.

— Nu fi naivă! a scris Sadiq, apoi i-a repetat că raiul se află la picioarele mamei lor. Ai uitat asta? a întrebat-o el pe fiica cea mare.

— Raiul vine odată cu harul lui Allah, a răspuns Ayan.

Apoi a ieșit de pe Messenger.

*

Lui Ismael i-a apărut pe telefonul mobil, pe Snapchat, o fotografie: o friptură mare pe o farfurie, o față de masă albă, veselă fină.

„Ultima masă în Europa”, scria sub fotografia care a dispărut după câteva secunde.

Textul fusese trimis prin Viber. Ismael a dat clic pe mesaj. Ce nu știa sora lui era că, prin aplicația aceasta, puteai afla automat unde e expeditorul, dacă nu dezactiva funcția respectivă.

„Seyhan, Adana, Turcia”, scria acolo. A clicat din nou. Au apărut o hartă și un punct albastru. A mărit imaginea și a văzut o intersecție.

— Sunt în Turcia!

Ismael a venit în fugă să le arate părinților punctul albastru.

— Aici se vede exact unde sunt! Sună la poliție, trebuie să ia legătura cu polițiștii turci, să le aresteze, sunt la restaurant. Sunt la masă chiar în clipa asta!

Sadiq a sunat la poliție și a transmis informația pe care fata lui i-o dăduse fără voie. Era trecut de ora 23.

— Suntem într-o situație disperată. Trebuie să interveniți chiar acum. Să le găsiți până nu e prea târziu! i-a implorat Sadiq.

Cuvintele lui au fost transmise la centrul operativ, apoi mai departe, la biroul local al PST, Serviciul de Securitate al Poliției Norvegiene.

Mesajul a stat acolo, necitit, într-un e-mail nedeschis, toată noaptea, timp în care fetele s-au culcat într-o cameră de la Grand Hotel din Adana, unde se cazaseră folosind pașapoartele personale și înregistrându-se cu numele întreg.

Cu o jumătate de oră înainte de miezul nopții, laptopul l-a înștiințat pe Sadiq că a primit un e-mail. Era de la Ayan. Nu avea nicio formulă de început, niciun „dragă mamă și tată", intra direct în subiect.

> Citește TOATĂ cartea și vezi cine este autorul înainte să răspunzi, am plănuit și am pus la punct plecarea asta timp de aproape un an ÎNTREG, nu am fi făcut așa ceva pe negândite. Cu sinceritate, a ta Ayan.

Sadiq a deschis documentul trimis odată cu mesajul. Era manuscrisul unei cărți, iar pe prima pagină scria:

APĂRAREA TERITORIILOR MUSULMANE

Prima obligație după iman de dr. Abdullah Azzam

(fie ca Allah să-l accepte ca *shaheed)*

Începea cu un citat din Mahomed: „… Dar faptele celor care vor fi uciși aflându-se pe Calea lui Allah, el nu le va lăsa să se piardă.”

Sadiq a rămas așezat și a început să citească. Ismael a închis ușa de la camera lui. Stătea întins pe pat cu telefonul în mână și se uita în tavan. Totul i se părea de necrezut. Intra pe Facebook, derula, dădea click, simțea că amețește. Deodată, a văzut că Fatima Abdallah e din nou on-line.

— Ayan. Sunt Ismael, a scris el. Știu că ați plecat. Ce vreți să faceți acolo? Vreau să zic, concret. Când ajungeți în Siria?

Sora lui mai mare a răspuns imediat.

— În primul rând, ce e acasă? E poliția acolo? Cei de la Protecția Copilului?

— Nu. Nu.

— Slavă lui Dumnezeu! Mama e în comă?

— Plânge. E într-o stare jalnică. Dar voi?

— Ei, noi o să facem ce trebuie să facem.

— Mai precis ce înseamnă asta?

— Orice, să le dăm apă bolnavilor sau să lucrăm în taberele de refugiați.

— Mama crede că o să vă măritați. Cu bărbați care luptă în jihad, ca să-i satisfaceți. *Lol*[2]. Mama crede că o să fiți violate.

— Ferească Dumnezeu. Știi că noi nu suntem așa.

— Nu mai știu ce să cred acum.

— Dar ce crezi, că sunt curvă?

— Nu știu, a răspuns Ismael, adăugând și un *emoji*[3] trist. Credeam că ai mai multă încredere în mine. Puteai măcar să-mi fi spus mie ceva.

— Ai fi încercat să ne oprești! i-a scris sora ei. Spune-i mamei că ne pare rău pentru problemele pe care i le-am făcut, dar Allah e mai presus de toate.

— E foarte supărată pe voi, în coma ei.

— Nu e în comă.

— Nici nu poate să vorbească și plânge. Cum numești tu asta?

— Dacă plânge, înseamnă că nu e în comă. Nu ne mai mințiți așa.

— Hmm, am exagerat, aș putea s-o filmez.

— Nuuu.

— De unde ați avut bani?

— Am muncit.

— Câți bani aveți?

— Avem destui. În fine, spune-i tatei să citească toată cartea pe care i-am trimis-o prin e-mail.

I-a dat telefonul surorii ei.

— Ismael, dragul meu Ismael, sunt Leila. O iubesc pe mama mai mult decât orice pe lume, dar când vine vorba de ALLAH și de Profet, mă tem de ce mă va întreba ALLAH la judecata de apoi. Știu că rănesc multă lume aici, în *dunya,* dar în clipa asta nu mă gândesc la *dunya.* Fac asta pentru că îi iubesc pe mama și pe tata, și pe toată familia mea muult de tot, nu o fac doar pentru *akhirah* mea, o fac și pentru a voastră. Nu sunt o fiică prea bună și nu le ofer părinților mei ceea ce merită CU ADEVĂRAT, dar este șansa mea să mă revanșez fiindu-le de ajutor în *akhirah.* Te rog, încearcă să mă înțelegi. Dacă ai avea ocazia să-ți ajuți părinții în ziua judecății cu riscul de a-i face să sufere în *dunya*, fiindcă așa i-ai putea ajuta să intre în *Jannah*, nu ai face și tu TOT ce-ți stă în putere?”

Mesajul venise pe bucățele. Leila apăsa butonul *send* după fiecare rând, pe măsură ce scria. Ismael știa destule despre islam ca să înțeleagă mesajul. *Dunya* era viața de pe pământ, *akhirah* era viața de apoi, iar *Jannah* era paradisul, raiul.

— O să vă întoarceți? Adică o să vă mai întoarceți vreodată? a scris Ismael din patul lui.

— Nu știm precis, dar nu dorim asta, i-a răspuns Leila.

— Deci e posibil să nu ne mai vedem niciodată?

Ismael a adăugat și un *emoji* care plânge.

— Nici să nu te gândești, doar există Skype, ha, ha.

— Dar față în față?

— Nu se știe niciodată.

Ismael a trimis un *emoji* dezamăgit și a adăugat:

— Eh.

— Tu cum te simți? l-a întrebat sora mai mică.

— Ciudat. Nu'ș cum. Trist.

— Nici noi nu ne-am revenit încă. Nu fi trist, n-am murit, ne merge foarte bine. Încearcă să gândești pozitiv. Gândește roz. Mai ții minte astă-primăvară? Ziceai că eu nu aș face NICIODATĂ așa ceva, fiindcă sunt prea fricoasă.

— Mda, ai câștigat. Acum vii acasă?

Leila nu a răspuns imediat, așa că el a adăugat repede:

— Ha, ha. Distracție plăcută. Faceți ce credeți voi că e bine.

— O să facem.

— Mă bucur, a răspuns Ismael.

— Noapte bună.

Leila a trimis o față zâmbitoare și o inimioară.

Apoi a închis.

Ismael a rămas întins în pat, cu telefonul în mână. Îi curgeau lacrimi pe obraz.

*

În camera de zi, Sadiq citea *Defense of the Muslim Lands* („Apărarea teritoriilor musulmane"), aruncându-și din când în când ochii pe telefonul mobil și pe contul de Facebook, în caz că fiicele lui i-ar fi trimis un mesaj sau ar fi intrat on-line.

Textul începea astfel: „Nu mai există califat. Slăvitul imperiu de care lumea se temea odinioară. Poporul căruia i s-a încredințat revelația supremă a lui Dumnezeu. Religia destinată întregii omeniri. Unde este astăzi?" se întreba autorul. „Spurcații au păcălit masele de musulmani proști, instalându-și marionetele cu cap de lemn pe post de falși conducători în state rămase sub controlul lor. Colonialismul are acum o altă față. Au venit din toate părțile lumii ca să ne amestece cu ei, ca și cum ne-ar fi chemat la o sărbătoare. Nu există

umilință mai mare pentru poporul care trebuia să călăuzească omenirea spre mântuire. Cum vor putea înțelege ei gravitatea situației? Casa lor se dărâmă, iar vecinii râd de ei."

Sadiq a început să citească pe sărite. Musulmanii trebuie să se unească sub un singur calif. Acest lucru trebuie să fie obținut prin luptă.

Abdullah Azzam era părintele jihadismului modern. Se cunoscuse cu Osama bin Laden pe la începutul anilor 1980, pe când era profesor în Arabia Saudită și forța motrice a finanțării de către afaceriștii saudiți a mujahedinilor – luptătorii sfinți care se războiau cu sovieticii în Afganistan. Atunci s-a înfiripat prietenia cu bin Laden, iar el a conceput o *fatwa* cu privire la regulile care se aplicau atunci când jihadul era o obligație individuală – *fard al-ayn* – și atunci când puteai să-i lași pe alții să lupte pentru tine – *fard kifaya.*

„A te ruga – comparativ cu a participa la jihad pe câmpul de luptă – e ca o joacă de copil", scria Azzam cu dispreț față de ceea ce el considera a fi o lașitate. „Pentru fiecare lacrimă care ți s-a scurs pe obraz, nouă ni s-a scurs sânge pe piept. Închinarea ta e o glumă; în timp ce voi, închinătorii, oferiți rugăciuni, mujahedinii își oferă chiar ființa și sângele lor."

Cărturarul palestinian mai scria că, dacă o singură palmă de pământ musulman a fost cotropită, jihadul devenea *fard al-ayn* pentru toți musulmanii, bărbați și femei. „Copilul va porni la luptă fără să ceară voie părinților, iar soția, fără să ceară voie soțului ei."

Asta voiau fetele ca el să afle din această carte – că obligațiile pe care le aveau față de *umma* le îngăduiau să plece fără consimțământul lui, pentru că se bazau pe învățăturile din carte. Sadiq a închis documentul.

Jihad.

Califat.

Martiriu.

Aberații.

„Citește TOATĂ cartea înainte să răspunzi.” Și partea cea mai dureroasă: „Am plănuit și am pus la punct plecarea asta timp de aproape un an ÎNTREG.”

Sadiq nu a dormit în noaptea aceea.

Cerul se prăbușise peste el.

Capitolul 2

Acoperite de văl

A venit o nouă zi.

Imediat cum s-a trezit, Ismael a intrat pe Viber, pe Facebook, pe Messenger, pe WhatsApp. Nimic.

„Ayan, Leila, mai trăiți?” a scris el sub textul de noaptea trecută.

Sara plângea.

— Trebuie să fi fost cineva care le-a păcălit!

— Le-a spălat creierul, a spus Sadiq.

Cu toate că Ismael nu mai tremura ca aseară, simțea încă șocul, ca și cum ar fi primit o lovitură pentru care nu fusese pregătit. Își făcea mustrări de conștiință că nu anticipase asta. Toate orele acelea petrecute pe YouTube, ascultând clerici și predicatori. Marea lor supărare că el nu se duce la moschee. Acuzațiile. Dezgustul lor pentru *kuffar* – necredincioși.

— Nu mai folosiți cuvântul acesta! le admonestau părinții. Este lipsit de respect.

Fetele se abținuseră o perioadă, dar disprețul lor pentru necredincioși apăruse iar. De parcă ele nu puteau fi curate din cauză că lumea din jurul lor era tot mai murdară.

Leila vorbea adesea despre ziua judecății, când numai adevărații credincioși vor scăpa de mânia lui Dumnezeu. Spunea că viața asta este o încercare. Adevărata viață vine după aceasta, în rai, dar numai dacă urmezi învățăturile lui Dumnezeu. Atunci vei trăi într-o grădină cu pomi care dau tot felul de roade gustoase, pe malul unui râu de lapte, unde ai tot ce îți dorești și unde te simți foarte bine. Toate sentimentele tale vor fi frumoase și curate. Nu vei simți niciodată furie, tristețe, durere sau regret. Doar o armonie perfectă, fericire și bucurie desăvârșită. Vei umbla pe pardoseli de diamant, în case cu pereți de aur.

Îngerii vor cânta, iar tu vei simți prezența lui Dumnezeu în fiecare clipă.

Când Ismael și-a exprimat îndoielile în legătură cu aceasta, Leila s-a enervat.

— Atunci ce crezi *tu* că se întâmplă după ce mori? îl întrebase ea.

— Eu cred că mori, te bagă în groapă și după aia… gata.

— Nu, îl corectase ea. Ori te duci în rai, ori ești aruncat în iad. Ismael, crede-mă, nu e prea târziu. Lasă-mă să te ajut. Aș putea să-ți arăt calea cea dreaptă.

Ea i-a spus că e o blasfemie să pui la îndoială cuvântul lui Dumnezeu. Iar pentru asta, pedeapsa cuvenită este moartea.

Ismael își dădea seama cât de radicale deveniseră. Cum de nu a priceput încotro se îndreaptă?

A mai citit o dată lungul mesaj trimis de Leila în seara dinainte. Îi scrisese că e mai important să poată răspunde în fața lui Dumnezeu în ziua judecății decât faptul că îi face să sufere pe oameni în clipa de față. „Nu sunt o fiică prea bună și nu le ofer părinților mei ceea ce merită cu adevărat, dar este șansa mea să mă revanșez și să-i ajut în viața de apoi.” Participând la războiul sfânt, îi va salva pe toți din iad. Dacă mori ca martir, ai posibilitatea de a alege 70 de persoane din propria familie care să te însoțească în rai. Se sacrificase *pentru ei.*

*

Mai târziu, Sadiq a primit un telefon de la biroul local al PST, Serviciul de Securitate al Poliției, unde cineva citise în sfârșit mesajul în care se spunea că fetele sunt în Turcia. Polițistul i-a pus câteva întrebări în legătură cu ele, ce locuri frecventau, cu cine se întâlneau, dacă ei, părinții, cunoșteau pe cineva care ar fi putut să știe ceva, să dea niște informații.

Ca poliția să facă un raport, i s-a spus că familia trebuie să declare fetele dispărute.

Sadiq a închis telefonul. Cei doi băieți mai mici intraseră tiptil în cameră. Sara nu îi trezise în dimineața aceea. Sadiq nu avea să se mai chinuie încheindu-i la șireturi. Nu aveau să se mai certe pe locul din față, căci niciunul dintre ei nu era în stare să-și adune puterile pentru a-i duce la școală.

— Au făcut rău că au plecat? a întrebat Isaq.

— Da, a răspuns Sadiq.

Băieții s-au uitat la el, apoi au început să se joace pe computer.

Cine putea să știe ceva? Cine știuse de toată treaba asta? Sadiq încerca să găsească un indiciu, o urmă, ceva. În timpul nopții, își storsese creierul tot încercând să înțeleagă. Spre dimineață, ajunsese la concluzia că nici măcar nu avea idee ce făcuseră fetele lui în ultimul an și cu cine își petrecuseră timpul. Uneori, le ducea cu mașina la moscheea Tawfiiq, din centrul orașului Oslo, cea mai mare moschee somaleză din Norvegia. Intrau acolo pe ușa destinată femeilor, asta era tot ce știa. Le mai dusese și la întâlnirile organizate de Islam Net sau la o moschee din Sandvika. Dar cu cine se întâlneau acolo? Oare le încurajase cel care le învăța Coranul? O fi fost vreun războinic sfânt din Mauritania? Sadiq nu-și amintea prea bine, poate îl confunda. Acum își dădea seama că nu acordase atenție acestui lucru. Trebuia să se ducă la moschee și să afle. Trebuia s-o întrebe pe Aisha dacă știe ceva. Nu îi spusese Ayan că valiza era pentru ea? Trebuia să se ducă la ea acasă și să cerceteze.

Dar nu s-a dus. A continuat să întoarcă subiectul pe toate părțile.

Sadiq și Sara fuseseră foarte mulțumiți de fete, chiar și de felul în care ei se purtaseră cu acestea. Își amintea de momentul în care fetele le ceruseră prima dată voie să se ducă la o întâlnire de la moschee. „Începe la ora opt seara”, spuseseră acestea. El și Sara au început să râdă când au înțeles că într-adevăr se duc la moschee și că nu e

o stratagemă pentru a ieși în oraș vineri seara. Și uite că acum nu era în stare să-și amintească un nume măcar, nu-i venea în minte niciun chip al vreunei persoane cu care ele se întâlniseră în ultimul an.

Cu o zi înainte de a pleca, Ayan îl rugase s-o ajute să facă niște cumpărături.

— Putem lua mașina? îl întrebase ea.

Bineînțeles, doar el era în concediu medical și nu avea nimic planificat în ziua aceea. De fapt, chiar s-a bucurat că i-a cerut asta; în ultimul timp, fata fusese cam distantă, evita să-l întâlnească și aproape că nu-i mai vorbea. Asta îl supăra, pentru că, din toată familia, Ayan semăna cel mai mult cu el. De multe ori, îi era greu s-o înțeleagă pe Leila, dar Ayan avea o personalitate asemănătoare, era o persoană căreia îi plăcea să discute și să înțeleagă cum stau lucrurile. Întotdeauna îi ceruse părerea, dar, pe măsură ce timpul trecuse, își formase propriile opinii și atunci apăruseră și dezacordurile. Până la urmă, încetaseră cu totul să mai discute.

Ayan dorise atunci să meargă la câteva magazine din apropierea moscheii Rabita din Oslo. Zicea că Aisha pleacă în excursie și o rugase să-i cumpere câteva lucruri. El n-a întrebat-o mai multe; era, pur și simplu, bucuros că fiica lui vrea să meargă cu el.

Au tăcut aproape tot drumul. Sadiq a încercat să înceapă o discuție, dar se pare că îi despărțea ceva. După ce au ajuns în centrul orașului, el a plecat la o cafenea de lângă centrul comercial Gunerius, iar Ayan s-a dus la cumpărături.

Acum, povestea asta îl durea foarte tare. O dusese cu mașina să-și cumpere ce le trebuia pentru călătorie. Probabil că Ayan planificase totul. Dintre cele două surori, ea era șefa, cea care mergea înainte. Ajutorul de comandant, cum obișnuia Sadiq să-i spună. După Sara.

Când au ajuns acasă cu sacoșele, ea l-a îmbrățișat și i-a spus: „Mulțumesc mult de tot, tată!”

„Ne-au păcălit cu îmbrățișări”, s-a gândit Sadiq. Profitaseră de iubirea lui, îl orbiseră.

În seara aceea, Ayan ieșise din camera ei și îl rugase să-i împrumute cardul bancar. Spunea că al ei expirase și trebuia să cumpere ceva on-line. „Nu am prea mulți bani pe card”, îi spusese el, „mai puțin de 1 000 de coroane.” Ea păruse a se tulbura. „Poți să mă duci la o bancă în Sandvika? Aș putea să depun niște bani în contul tău. Am numerar.” „La bancă a închis de mult, nu poți să lași pe mâine?”

Ayan a insistat să meargă acolo și să vadă, dar el avusese dreptate, banca era închisă. Oare ce voia să cumpere? Bilete? Nu, probabil aveau deja biletele. De fapt, cine o fi cumpărat biletele, cine o fi planificat toată călătoria? *Cine* le îndemnase, până la urmă, să plece?

Leila stătuse închisă în dormitor aproape toată seara.

„Ți-e rău?” a întrebat-o el. Leila s-a mulțumit să clatine din cap. Apoi l-a înghiontit în burtă, în joacă, la fel cum făcea pe timpuri. „O să-ți scot toată grăsimea aia de acolo, tată”, îi spusese ea, zâmbind. Iar când Ismael a venit de la sală, l-a luat în brațe.

După ce au fost la cumpărături și la bancă, Ayan s-a dus în camera ei. A intrat pe Twitter și a scris: „Bunătatea este o limbă pe care până și un surd poate s-o audă și un orb, s-o vadă.” Cu o zi înainte, ea scrisese: *„Shaytan* este virusul & islamul este remediul.” *Shaytan* înseamnă „satana” în arabă.

Imaginea ei de profil era o pasăre cu aripi verzi și lucioase. Profetul a spus că, dacă mori în jihad, Allah îți va lăsa sufletul să se sălășluiască în trupul unei păsări verzi, care își va lua zborul spre rai. Iar acolo își va face cuib în felinarele atârnate de tronul Celui Atotputernic.

*

Poliția a primit la ora 12.30 raportul cu privire la persoanele dispărute. Abia atunci a fost transmis prin Interpol un mandat de urmărire internațională. Potrivit înscrisurilor oficiale, fuseseră luate următoarele măsuri: „Invocarea principiului juridic al necesității și solicitarea de informații de la bănci, companii de telecomunicație, companii aeriene și puncte de frontieră.”

La secția din Asker și Bærum, cazul fusese încredințat unui om de la serviciul „Persoane dispărute”. Acesta l-a contactat pe Sadiq.

— Veți trimite oameni să le caute? l-a întrebat Sadiq.

— Am informat Ministerul Afacerilor Externe, iar ambasada de la Ankara se ocupă de caz. În plus, colaborăm cu poliția turcă.

— Și atunci ce fac?

— O să vă ținem la curent, i-a promis polițistul.

— Dar cum ați putut să le lăsați să iasă din țară? De ce nu au fost oprite pe aeroport? Leila este minoră… și…

Sadiq nu a primit niciun răspuns. În schimb, i s-a spus că va veni o mașină care să-i aducă la secție.

— Dacă ar fi fost vorba despre un copil norvegian dat dispărut, ar fi reacționat altfel, a spus Sara. Asta se întâmplă fiindcă suntem somalezi! Poliția nu ne ia în serios.

Sara avea senzația că se rupsese o parte din ființa ei. Pierderea fetelor îi căzuse foarte rău.

La secție, au fost introduși într-un birou. Mai întâi Sadiq, apoi Sara.

— Ce să le spun? l-a întrebat Sara.

— Tu răspunde-le doar la întrebări. Leila abia a împlinit 16 ani. Ayan abia dacă poate fi considerată adult. Au cetățenie norvegiană. Poliția va face tot ce-i stă în putere să le găsească, a asigurat-o el.

La discuții erau prezenți doi bărbați, unul de la „Persoane dispărute”, celălalt de la biroul local al

PST.

În fine, a venit rândul lui Ismael.

— Cu tine cum stau lucrurile? l-au întrebat ei. Și tu mergi la o școală la care se studiază Coranul?

— Te duci la moschee?

— Ce vrei să faci la anul? Ai vreun plan?

— Te-ai înscris la vreo facultate sau ai de gând să călătorești?

— Știai ce planuri au surorile tale?

— Au fost obligate să plece?

— Părinții tăi știau?

— Și tu ești radical?

Întrebările l-au enervat pe băiatul de 18 ani. I se părea că anchetatorii erau interesați să afle dacă el avea păreri apropiate din punct de vedere ideologic de cele ale surorilor lui și dacă ar fi fost posibil să le urmeze, dacă nu cumva făceau parte dintr-o rețea mai amplă. Pentru Ismael însă, prioritatea era ca surorile lui să fie oprite. Din cuvintele lui, anchetatorii au înțeles un lucru pe care Sadiq nu-l lămurise, și anume că fetele plecaseră de bunăvoie.

În mașină, în drum spre casă, Sadiq era demoralizat.

— Ei văd în noi un pericol, a spus el, nu o familie care anunță dispariția fiicelor. Noi le-am cerut ajutorul, iar ei ne tratează ca pe niște infractori!

Pe la ora 17, a sunat cineva la ușă.

Erau trei polițiști, doi în uniformă și unul în civil.

— Avem mandat de percheziție, le-a spus unul dintre ei.

Mai întâi au căutat în camera fetelor. Bărbații în uniformă deschideau dulapurile și sertarele, iar cel în civil lua notițe. Au strâns hârtii, caiete și tot ce era legat de computer, apoi au trecut în celelalte camere. S-au uitat prin șifoniere, pe rafturi și prin cutii.

Isaq se lipise iar de Sadiq.

— Tati, dă-mi mâna, l-a rugat el încet, uitându-se la polițiști.

Familia a fost rugată să stea în camera de zi, iar când Sadiq s-a ridicat să vadă ce fac polițiștii, i s-a cerut răspicat să nu se apropie.

— Suntem teroriști? a strigat Sara în somaleză, plimbându-se prin camera de zi. Aveți de gând să ne terorizați în loc să ne ajutați?

— Stai jos și liniștește-te. Își fac datoria, i-a spus Sadiq.

— Ajută-mă, Dumnezeule! Ajută-mă, Dumnezeule! striga Sara.

Tulburată de interogatoriul de la secție și, acum, de felul în care i se răscolea casa, și-a sunat o prietenă. Dar nu a găsit la ea prea multă alinare.

— Cum? Ați anunțat la poliție? E o mare greșeală! Nu vor face nimic pentru niște somalezi! Găsiți-le singuri pe fete; nu vă așteptați ca poliția norvegiană să vă ajute!

Ismael nu mai putea suporta plânsetele mamei și agitația tatălui. S-a dus în camera lui și a închis ușa. Nu primise niciun răspuns la mesajul pe care îl trimisese dimineață.

La ora 19, a trimis un alt mesaj: „Bună. Răspundeți, vă rog.”

La ora 20: „Bună.”

La ora 21: „Ayan?”

*

În aceeași dimineață, fetele au plecat de la Grand Hotel din Adana. Și-au luat pașapoartele pe care le lăsaseră la recepție. Apoi au pornit spre sud, către granița cu Siria. După-amiază, nu mai apăreau în rețeaua de telecomunicații din Turcia.

Sadiq era înnebunit, îi era groază de ce li s-ar putea întâmpla. Mai era și altceva: fetele îl umiliseră, poliția îl călcase în picioare, i se știrbise reputația; nu mai era stăpân pe situație.

„Acum, Sadiq, arată ce fel de om ești”, spunea o voce în capul lui.

„Sunt Sadiq, un bărbat care are grijă de familia lui.”

După mesajul postat pe Viber, cu „ultima lor masă din Europa”, ultima oprire cunoscută a fetelor fusese Adana. Nu putea să stea pur și simplu, așteptând să se întoarcă, să se răzgândească sau să le găsească poliția. Trebuia să le oprească până nu era prea târziu.

Sara a fost cea care a luat decizia în locul lui.

— Du-te și caută-le! i-a poruncit ea de pe canapea.

Brusc, a început să se precipite. Găsise o direcție. Acum nu mai trebuia decât să facă un plan de acțiune.

Compania Turkish Airlines avea curse zilnice de la Oslo la Istanbul. A rezervat un bilet pentru a doua zi, a aruncat câteva haine într-o geantă și a împrumutat niște bani de la un prieten. La aeroport, i-a schimbat pe toți în dolari și a făcut vreo două mii. Avionul lui decola chiar după prânz.

*

La trei zile după plecarea fetelor, călătorea pe același traseu.

„Vă rugăm să închideți toate dispozitivele electronice.” Timp de trei ore, nu-și va mai verifica telefonul din minut în minut. S-a trezit singur cu gândurile lui.

Chiar după ce se terminase vacanța de vară, observase că Ayan se schimbase, devenise mai tăcută, mai retrasă, dar asta se întâmplase treptat. El pusese comportamentul fetei pe seama relației cu vreun băiat.

Sara nu ținuse cont de asta. „E adolescentă, o să-i treacă. Las-o în pace.” Sara era de obicei cea strictă. Cu doi ani în urmă, când Ayan se îndrăgostise de un băiat pe care îl întâlnise la Islam Net, pusese piciorul în prag. Băiatul era somalez ca ea și, într-o bună zi, Ayan îi anunțase că vrea să se logodească cu el. Sara a acceptat până la urmă

ca fata să se întâlnească cu el, dar a susținut în continuare că erau prea tineri pentru căsătorie.

— Nu-mi pasă, fac ce vreau eu, răspunsese Ayan.

Ismael fusese impresionat. El nu ar fi îndrăznit niciodată să-i vorbească mamei pe un astfel de ton. După ce a primit permisiunea să se întâlnească cu băiatul, fantezia s-a spulberat și Ayan și-a pierdut interesul.

Oare era posibil să fi apărut un alt băiat care s-o dea peste cap în halul acesta?

*

Prima oară când le văzuse pe fete cochetând cu fundamentalismul fusese cu vreo doi ani în urmă. Leila avea 14 ani, iar Ayan, 17.

— Ne ducem la Oslo cu niște prietene, dar nu avem niciun ban, îi spusese Ayan.

De obicei, Sadiq le dădea bani pentru un chebap, o înghețată sau alte fleacuri. În ziua aceea, nu avea numerar, așa că i-a dat cardul bancar și PIN-ul.

— Aveți voie să cheltuiți maxim 500 de coroane.

— Și dacă nu ne ajunge?

— Vă ajunge.

A derulat din nou scena în minte. Ayan îl îmbrățișase, la fel și Leila. Se întorseseră în seara aceea cu o mulțime de sacoșe.

— Am cheltuit 600, i-a spus Ayan, făcând o mică o plecăciune ca scuză.

El a încercat să aibă o atitudine severă.

— Să nu mai faci asta niciodată. Am stabilit o sumă, așa rămâne.

S-au dus în camera lor. La scurt timp după aceea, s-au întors.

Sau, mai degrabă, au venit două siluete acoperite cu un material negru.

Sara a reacționat imediat:

— Dați-le jos!

Fetele au început să râdă. Faldurile materialului se scuturau.

— Faceți cum v-a spus mama, le-a poruncit tata. Arătați ca niște diavoli!

Numai ochii li se vedeau. Se uitau la ei sfidător. Nasurile li se conturau prin material ca niște ciocuri negre.

— A cui a fost ideea? le-a întrebat Sadiq.

— A noastră.

Au ascultat însă și s-au dus în camera lor. Și-au scos *niqab*-urile, le-au împăturit și le-au pus în șifonier. Când s-au întors, erau bosumflate. Islamul cerea ca femeile să se acopere.

— *Niqab*-ul n-are nicio legătură cu islamul, le-a spus Sadiq. E o tradiție, nu o religie, și e o tradiție arabă, nu somaleză.

— Femeile purtau *niqab* pe vremea Profetului, au spus fetele. Dumnezeu i-a poruncit Profetului să le spună nevestelor și fiicelor lui să se acopere, să-și ascundă pudoarea de privirile străinilor.

— Nu-mi da mie lecții despre Mahomed, a exclamat Sadiq. Cunosc mai bine Coranul decât voi. Știam pe dinafară prima *sura* înainte să împlinesc opt ani! Profetul nu le-a spus niciodată nevestelor sau fiicelor lui să-și acopere fața, a continuat el, în timp ce adolescentele insistau, spunând că cel puțin soția preferată a Profetului, tânăra Aisha, a purtat *niqab* în prezența străinilor.

— Asta nu înseamnă totuși că ar trebui să purtați și voi!

— Am văzut o mulțime de femei din Somalia care poartă *niqab* vara!

— Ei, asta n-are nicio legătură cu noi, le-a răspuns tata. Noi nu suntem așa. Până la urmă, de unde le-ați luat?

— De la Casa Hijab, de lângă moscheea Rabita. Acolo au haine pentru femei musulmane, *niqab*-uri și multe alte lucruri frumoase.

Aveau impresia că au cheltuit cu folos banii aceia; în afară de *niqab*-uri, își mai luaseră două

pelerine lungi până în pământ și câteva *hijab*-uri.

Câtva timp, Sadiq nu a mai văzut *niqab*-urile. Dar Sara dăduse peste tot felul de văluri în șifonier când strânsese rufele.

La scurtă vreme după acest episod, fetele au deschis iar subiectul. Ayan era iritată de felul în care se uită bărbații la ea. Leila îi ținea hangul.

— Ne fixează cu privirea, se plângeau ele. E *haram.* Vrem să ne acoperim.

— E normal ca băieții de la școală să se uite la voi. Nu e de mirare când sunteți amândouă așa de frumoase, a glumit Sadiq.

— Nu, nu e vorba de ei. E vorba despre bărbații somalezi din Oslo, din oraș, oameni maturi din Grønland care se uită după noi când ne ducem la moschee. Încearcă să flirteze cu noi.

— Atunci nu trebuie să le spuneți decât să-și vadă de treabă. Spuneți-le că sunteți fiicele lui Sadiq *gabayaa* – Sadiq poetul – și o să se potolească repede!

În Somaliland, Sadiq fusese membru al unui cenaclu de poezie. Se întâlneau în cafenelele din Hargeisa, recitau poezii și stăteau de vorbă, până când a izbucnit războiul și s-au împrăștiat în cele patru vânturi. După câțiva ani de la încheierea conflictului, luase legătura cu unii dintre ei pe internet. Versurile și gândurile lor circulau on-line între Hargeisa, Napoli, Götteborg și Bærum. Sadiq lua adesea parte la evenimente culturale somaleze care aveau loc la Oslo, recitându-și poeziile sau bătând la tobe. Asta îi crease un anumit statut și o poziție printre liberalii din grup. Cei mai religioși îl priveau de sus pe toboșar. Pentru ei, să fii „muzician” era ceva josnic. Muzica și tot ce era legat de ea reprezentau un păcat.

Somalezii din Oslo aveau un cod strict al onoarei. Oamenii se supravegheau unii pe alții. Mai ales în cartierele centrale, cum era Grønland din Oslo – numit și „Mica Somalie” – unde locuiau cei mai mulți somalezi dintre cei 36 000

câți erau în Norvegia. Comunitatea somaleză era întrecută numai de cea pakistaneză, care devenise cea mai numeroasă minoritate neoccidentală din țară.

Cu toate că Sadiq studiase în Arabia Saudită și vorbea fluent araba clasică, ceea ce îl făcea să fie mai cultivat decât majoritatea compatrioților săi, mulți îl criticau pentru că nu respecta suficient de mult islamul și tradițiile islamice. „Se crede norvegian", spuneau ei pe la spate. Mulți tineri respectau și interpretau mai strict Coranul în comparație cu generațiile anterioare.

Fetele fuseseră foarte hotărâte. Întotdeauna se pricepuseră să-și argumenteze punctul de vedere. Sadiq a cedat:

— Bine, în regulă, când vă duceți în Grønland, puteți să-l purtați dacă vreți, dar nu aici, în Bærum, și în niciun caz la școală!

Știa că societatea norvegiană consideră că femeile acoperite sunt asuprite. Poetul și muzicianul nu voia să fie asociat cu așa ceva.

Nu mult timp după aceea, el și Sara au fost chemați la școală la Leila, la ședință. S-a dus Sadiq. Fata lor trebuia să fie și ea prezentă.

— Ne e greu s-o recunoaștem, i-a spus profesorul. Trebuie să avem contact vizual, să putem să-i vedem mimica. Nu e simplu să faci asta când cineva poartă *niqab.*

Sadiq s-a uitat la fata lui.

— Nu am stabilit să nu porți *niqab* la școală?

Leila nu a răspuns.

— Trebuie să te conformezi regulilor. Dacă școala nu îți dă voie să-ți acoperi fața, nu ți-o acoperi, a continuat el, uitându-se când la ea, când la profesor.

— Bine, tati.

*

— *Pui sau vită?*

Sadiq a ridicat capul spre stewardesă, apoi s-a uitat la tavă. I s-a strâns stomacul când a început să

mestece prima bucată de pui. A lăsat jos furculița de plastic. Afară, cerul era albastru, cu câțiva nori pufoși. Oare era vina lui? Nu fusese destul de sever? Din cauza lui ajunseseră lucrurile aici? Fusese prea ocupat cu treburile lui? Cu tobele? Cu poezia?

A băut o ceașcă de ceai îndulcit. Avea gust de metal.

Dar cine și-ar fi putut imagina că fetițele lui vor să participe la jihad?

„Ne-au păcălit cu îmbrățișări. Au profitat de iubirea mea."

Fetițele lui. Singurele lui fete.

Avionul a pătruns în spațiul aerian turc.

*

Acasă, Sara era și ea nedumerită. Încerca să-și amintească și să pună lucrurile cap la cap.

Fetele începuseră să trăiască după reguli stricte cu ceva timp în urmă. Rugăciuni, haine, mâncare, comportament – totul trebuia să fie după rânduială și curat. Renunțaseră la machiaj și la bijuterii. În prima fază, aruncaseră toate parfumurile care conțineau alcool, după care le aruncaseră pe toate. Era *baram* – îi puteau atrage pe bărbați.

Își descărcaseră de pe internet liste întregi cu E-uri, cu codurile aditivilor alimentari care apăreau pe ambalajele alimentelor din Europa, examinau toate pachetele și cutiile, confruntau ingredientele cu listele pe care le aveau, ca să vadă dacă produsul poate fi consumat de musulmani. Multe dintre alimentele din casă au fost considerate inacceptabile. Până la urmă, Sadiq s-a înfuriat. „Unde scrie în Coran despre E-uri?"

Într-o zi, Sara deschisese albumul de familie și văzuse că mai multe fotografii fuseseră rupte. Unele nu mai erau deloc, iar din altele fuseseră decupate capetele sau trupurile. Ayan și Leila dispăruseră din album.

Sara s-a supărat rău.

— Dar nu eram acoperite, mamă! Imaginează-ți că ne-ar fi văzut cineva din afara familiei! Este *haram*!

Amintirile ei dispăruseră. Sarei i-a părut rău mult timp pentru pierderea acelor fotografii.

A intrat în camera fetelor. A stat și s-a uitat în jur. Nu, era prea dureros. A ieșit din cameră. Plecaseră. Fără să-și ia la revedere. „Vă iubim pe amândoi muuult de tot, am face orice pentru voi și niciodată nu am face în mod intenționat ceva să vă rănim”, scriseseră ele. Atunci, să vină acasă!

Cu ani în urmă, o certa pe Ayan că devenise prea norvegiană. Pe atunci se temea că o pierde. Fiica ei mai mare începuse să se ducă la petreceri și, într-o noapte, Sadiq a văzut căzându-i din buzunar un plic cu tutun.

Ayan se îmbrăca la fel ca prietenele ei, cu blugi și tricouri strâmte. Într-o seară de vară neobișnuit de caldă, invitase câteva colege de clasă la *samosa*[4]. Fetele intraseră în bucătărie, îmbrăcate în niște tricouri scurte, cu burta și coapsele goale.

— Dumnezeule, sunt dezbrăcate! exclamase Sara în somaleză.

— Nu te mai agita, mamă, lasă oamenii să se îmbrace cum vor, îi răspunsese fiica ei adolescentă.

— Numai să-mi promiți că tu nu vei ieși *niciodată* îmbrăcată așa! spusese Sara.

Ayan se uitase urât la ea, după care se întorsese la prietenele ei râzând.

Abia acum încerca să-și amintească Sara când veniseră ultima oară în vizită colegele de clasă. Nu-și putea aminti. Ea însăși nu avea decât prietene somaleze și de aceea nu i se păruse ciudat că Ayan nu mai ținea legătura cu colegele ei.

Când venise în Norvegia cu copiii, Ayan avea șase ani, Ismael, cinci și Leila, trei. Nu trebuia să fi venit! Nu trebuia să fi plecat de acasă! Atunci nu s-ar fi întâmplat așa ceva, iar acum fetele ar fi fost cu ea. De fapt, niciodată nu-și dorise să plece din

Somaliland; Sadiq o convinsese că vor avea o viață mai bună în Occident.

Când era însărcinată cu Leila, Sadiq i-a făcut pașaport și a obținut o viză turistică pentru Danemarca, după care au luat avionul de la Addis Abeba la Copenhaga. Un prieten de acolo i-a spus că ar trebui să se ducă în Norvegia, deoarece acolo e cel mai bine pentru somalezi. Sadiq a plecat la Oslo, unde s-a dus la poliție și a spus că, dacă se întoarce acasă, va fi ucis, așa cum fuseseră uciși tatăl și fratele lui. Le-a spus polițiștilor că, atunci când el avea 14 ani, au fost adunați toți bărbații din cartier. Cei care sprijiniseră rebeliunea împotriva dictatorului Siad Barre aveau să fie executați. Fusese luat și el împreună cu bărbații, dar mama lui a venit țipând: „E doar un copil! E doar un copil!”

„Asta m-a salvat”, le-a spus el autorităților, cerând azil politic. Iar toți ceilalți, inclusiv tatăl lui, fuseseră uciși în fața lui. „Răzbună-l!” i-a spus mai târziu mama. Atunci, a luat o armă de la un mort de pe stradă și s-a alăturat rebelilor.

Aceștia au învins, dar pacea a fost de scurtă durată. Învingătorii au început să se lupte între ei pentru putere. Erau două clanuri care, anterior, făcuseră parte din armata disidentă, unul de pe un mal al râului care trece prin Hargeisa, celălalt de pe partea opusă, și ambele clanuri voiau puterea, așa că s-au ridicat din nou la luptă. Nu era un război pentru care merita să te sacrifici și de aceea a plecat.

Sadiq a fost trimis la Tanum, centrul de primire a refugiaților din Bærum, după care a fost transferat la Levanger, o localitate aflată la peste 500 km distanță, în nord, unde a stat șase luni, după care a fost din nou trimis în sud, la centrul de primire Klemetsrud din Oslo. Celor de acolo le-a spus că fusese arestat și ținut prizonier la bordul micului cargobot al familiei, împreună cu ceilalți membri ai echipajului, timp în care vasul a fost

folosit pentru transportul armelor. Fratele lui fusese ucis, dar lui îi dăduseră drumul.

— Sunt un om periculos, le spusese el polițiștilor când a ajuns acolo.

La centrul de primire, a fost văzut de un psiholog, care l-a ajutat să scape de trauma produsă de război. Cu vremea, furia lui s-a domolit, iar Sadiq s-a liniștit. Era timpul să-și aducă familia. Mai întâi însă, trebuia să obțină azil politic. Timpul trecea greu. În mai 1998, după ce stătuse doi ani în Norvegia, a primit un răspuns.

„Direcția pentru Imigrație din Norvegia (UDI) nu e de părere că afirmațiile solicitantului îndreptățesc convingerea lui că va fi persecutat la întoarcerea în țară, având în vedere legile și convențiile în materie de acolo. Războiul civil și situația dificilă în care se găsește Somalia nu constituie în sine un argument pentru acordarea azilului politic."

În opinia celor de la UDI, capturarea vasului care aparținea familiei era un simplu act infracțional. În plus, incidentul avusese loc cu mult timp în urmă, iar solicitantul trăise de atunci în țara natală fără alte probleme. Autoritățile nu au considerat importantă nici afirmația solicitantului conform căreia ar face parte dintr-un mic clan lipsit de influență. „Totuși solicitantului i se îngăduie să-și caute de lucru și să se angajeze", se spunea mai departe în scrisoare. Permisul de muncă era valabil „în toată țara" timp de un an și putea fi reînnoit. Partea cea mai importantă venea la sfârșit: „Această autorizare poate să stea la baza obținerii statutului de rezident permanent."

Sadiq a făcut imediat cerere pentru întregirea familiei. A completat formulare, a trimis scrisori și a alergat după răspunsuri. A durat mult. La doi ani după ce a primit permisul de rezidență, a trimis prin fax o scrisoare către ambasada norvegiană din Etiopia, unde Sara și copiii așteptau să emigreze. „Familia mea nu are rude în Addis Abeba și nici

mijloace de întreținere, așa că pentru ei e un iad acolo.” A adăugat că soția și copiii sunt bolnavi. „De aceea, vă rog să acordați familiei mele prioritate, înainte de a pleca în concediu.”

În aceeași toamnă, Sara și copiii au fost aduși cu avionul în Norvegia printr-un program al ONU de reunificare a familiilor și li s-a stabilit domiciliul în Bærum, municipalitatea cu cel mai mare procent de milionari și cu cea mai mare discrepanță între bogați și săraci. Ismael și Leila au fost înscriși la grădiniță, iar Ayan a urmat un curs de un an, la care copiii refugiaților învățau limba norvegiană pentru a putea fi repartizați la școli obișnuite, încă din prima zi de școală, Ayan a purtat pe cap o basma, despre care colegii ei de clasă au aflat că se numește *hijab.* Basmalele ei erau diferite, cu dantelă, cu broderie, cu diverse culori și modele. Primul conflict legat de basma l-a avut cu bătăușul clasei, un băiat blond, și a sfârșit în lacrimi. Dacă cineva spunea ceva ce ei nu-i plăcea, riposta imediat. Inițial, cu violență fizică, iar mai târziu, cu violență verbală. Nimeni nu făcea față atacurilor ei verbale. Imediat ce limba n-a mai fost o problemă, profesorii de la Școala Primară Evje au început să-i remarce inteligența. Știa lucruri de care colegii ei de clasă nu auziseră niciodată și îi plăcea să povestească. Singura elevă africană din clasă era de-a dreptul impresionantă.

La un an după ce s-au stabilit în Norvegia, Sara a rămas însărcinată, iar în 2002 s-a născut Jibril. Isaq a venit pe lume cinci ani mai târziu. Cum familia devenise mai numeroasă, autoritățile din Bærum le-au repartizat un apartament mai mare. Mult timp au locuit în Hamangskogen, un cartier cu blocuri înalte și multe spații verzi. Erau o mulțime de copii acolo. Fetele săreau coarda, alergau pe terenul de joacă, mergeau la plajă și învățau să înoate la bazin. Cea mai mare dorință a Leilei era s-o urmeze pe sora ei mai mare,

indiferent ce făcea sau unde se ducea. Uneori, i se dădea voie, de cele mai multe ori, nu.

Ismael juca fotbal de câte ori avea ocazia. Cu fotbalul în cap se ducea la culcare și cu fotbalul în cap se trezea, de aceea l-a rugat pe tatăl lui să-l înscrie la un club de profil. Visa să aibă un echipament pe care să scrie BÆRUM SPORTSKLUBB, visa să participe la meciuri, la competiții de fotbal, să povestească tuturor despre golurile marcate sau despre faptul că avea un antrenor. Îl bătea permanent la cap pe tatăl lui. În zadar. Ocupat cu propria lui viață, Sadiq îi spunea la începutul fiecărui sezon „la anul", așa că Ismael a continuat să bată mingea între blocuri.

Încă din ziua sosirii, Sara s-a simțit singură și a tânjit după familia ei din Hargeisa. Îl plimba în cărucior pe micul Isaq și se plângea că lumea o critică indiferent ce face. Niciodată nu știa cu ce a greșit, pentru că nu înțelegea ce-i spun persoanele mai vârstnice din cartier. Se ducea unde nu trebuia? Nu le plăcea culoarea pielii ei, faptul că poartă basma sau că este acoperită din cap până în picioare?

Chiar și după 13 ani petrecuți în Norvegia, inima ei era tot în Somaliland.

Iar acum era sfâșiată.

Sara a intrat în dormitor și s-a întins pe patul nefăcut. Telefonul mobil era lângă ea, cu volumul dat la maximum. Pentru orice eventualitate.

Cu fetele se certase de mai multe ori, dar întotdeauna reușiseră să discute despre diverse lucruri. Iar ele îi cereau mereu voie… „chiar și pentru a bate la ușa unui vecin."

*

Sadiq s-a învârtit mult prin Aeroportul Atatürk până să părăsească terminalul internațional. Când a ajuns, în sfârșit, la punctul de verificare a pașapoartelor, i s-a refuzat intrarea în țară pentru că nu avea viză. S-a așezat la o altă coadă, la o casierie, unde a cumpărat viza, după care s-a dus

din nou la ghișeul de verificare a pașapoartelor. În sfârșit, a reușit să iasă din terminalul imens și s-a îndreptat spre sala dărăpănată de unde plecau cursele interne.

Și-a cumpărat un bilet pentru Adana, orașul pe care Ayan îl pomenise fără să vrea atunci când trimisese mesajul cu „ultima masă din Europa”.

O să le ajungă din urmă.

În timp ce el lua avionul spre sud, s-a pus în funcțiune un angrenaj mult mai amplu. A fost stabilită o linie directă de comunicare între cei care se ocupau de caz, Ministerul Afacerilor Externe din Norvegia și Kripos, serviciul de cercetări penale din cadrul poliției norvegiene, care era în legătură cu Interpolul. Ambasada norvegiană din Ankara contactase poliția locală și punctele de trecere a frontierei din sudul Turciei, solicitând reținerea fetelor în cazul în care acestea ar fi fost identificate.

Când Sadiq a ajuns la Adana, a găsit pe telefon un mesaj de la poliție. Cel mai probabil, fetele s-au îndreptat spre Antakya, în sud. Era o presupunere, pentru că în ultimele 24 de ore nu se înregistrase nicio activitate pe telefoanele lor mobile.

Antakya? Unde era asta?

— Puteți ajunge acolo cu autobuzul, i s-a spus de la biroul de informații.

*

Sâmbătă seara, au început să circule zvonurile. Din Sandvika, în vest, până în Grønland, în inima orașului Oslo, prin valea din est, de-a lungul fiordului și înapoi la Bærum. „Ați auzit? N-ați auzit? Chiar e adevărat?”

Vestea a ajuns și la redacțiile de pe strada Akersgata, iar duminică dimineață, în ziua în care a plecat Sadiq, reporterii de la *VG,* cel mai mare tabloid din țară, au sunat la ușă. Ismael le-a deschis și le-a spus că „da, surorile mele au zis că se duc în Siria. Nu, nu răspund la telefon când le sunăm, dar tata s-a dus după ele. Sperăm să nu fi

trecut granița spre Siria. Nu, familia noastră nu e foarte religioasă, dar surorile mele deveniseră mai radicale în ultimul timp. Printre altele, amândouă începuseră să poarte *niqab.* Mama nu era de acord și aveau discuții pe tema asta".

Ismael le-a spus toate aceste lucruri jurnaliștilor, dar i-a rugat să nu le dezvăluie numele sau adresa.

În seara aceea, *VG* a fost primul ziar care a publicat povestea de senzație: „O fată de 16 ani și sora ei mai mare pleacă să-i ajute pe musulmanii din Siria". Sub titlu, cu litere ceva mai mici, scria: „Urmărire internațională" și „Serviciul de securitate al poliției în alertă".

Articolul începea astfel: „Familia, care locuiește în districtul Akershus, se teme că fiicele adolescente, în vârstă de 16 și 19 ani, au plecat în Siria chiar înainte de weekend pentru a lua parte la războiul care în prezent face ravagii în țară", menționându-l pe fratele anonim ca sursă principală a informațiilor. În continuare se spunea că un mic grup de anchetatori lucrează nonstop, încercând să afle locul în care se află fetele.

Martin Bernsen, șeful biroului de presă al PST, ar fi făcut următoarea afirmație: „Începând din vara precedentă, am constatat că numărul persoanelor care călătoresc în zonele de conflict, mai ales în Siria, a crescut. Multe dintre acestea sunt tinere. Noi ne temem că unii dintre ei intenționează să lupte alături de grupurile din Siria care au legături cu al-Qaida. Este un motiv de îngrijorare. În plus, este periculos. Știm din surse sigure că mai multe persoane din Norvegia și-au pierdut viața. Ne îngrijorează și faptul că e posibil ca astfel de persoane cu vederi extremiste, după ce vor fi cunoscut experiența războiului, să se întoarcă la un moment dat în Norvegia, suferind, probabil, de stres posttraumatic."

*

În camera lui dintr-o casă aflată în Bærum, un băiat de 16 ani citea un articol despre „două surori

dintr-o mică zonă urbană a districtului Akershus”. A trimis imediat linkul unui mic grup de conversație creat de foștii colegi de clasă ai Leilei.

„E mult prea tragic ca să fie adevărat”, a scris Joakim sub link. „Zvonurile n-au fost false… ce nebunie.”

Primele comentarii au apărut rapid.

Alexander: Leila...
Sofie: LANAIBAEGROAZNIC
Emilie: Sigure Leila?
Alexander: sută la sută
Joakim: E mai mult decât groaznic.
Emilie: Scrie acolo că e ea?
Sofie: sigur e ea
Silje: uau
Sofie: are 16 ani PLUS o soră de 19 și amândouă purtau *hijab*
Emilie: OMG[5] biata familie!

Henrik: fir-aș al dracu, am știut că o să se întâmple ceva de genul… făcea parte dintr-un soi de organizație din oslo, probabil ăia i-au băgat în cap…

Synne: frate e nebunie totală
Theodor: spunea ea că se va duce în Somalia când va face 18 ani
Henrik: somalia e acum în siria, nu?
Emilie: nu vă mai mistocăriți, pls[6]

Alexander: ce e în capul ei? Cum ar putea o fată de 16 ani să ajute într-un război adevărat?
Emilie: probabil s-a îngrozit văzând că mor atâția oameni și a simțit nevoia să facă mai mult decât să trimită bani…

Comentariile curgeau, cu semne de exclamație și majuscule, întrebările și răspunsurile se înșirau de-a valma, pe măsură ce tot mai multe persoane interveneau în discuție.

Storm: Leila nu stătea chiar bine cu capul și convingerile ei religioase nu erau tocmai sănătoase, se vedea asta la școală.

Synne: eu cred că e o lipsă de respect să spui așa ceva, fiecare dintre noi are convingeri diferite! Eu cred că a făcut un lucru curajos. Dar înspăimântător. Gândiți-vă, dacă i se întâmplă ceva Leilei?

Alexander: a fost alegerea ei. Mie de familia ei îmi pare rău, de ea, în niciun caz.

Joakim: Eu sunt convins că nu se poate termina decât rău pentru ea… trebuie să ne așteptăm la ce e mai rău!

Alexander: așa se pare

Ulrik: Totuși e o extremistă

Synne: cineva e dat dispărut? și voi vorbiți în halul ăsta despre ea. Uau trebuie să vă treziți la realitate

Alexander: dacă spui că e extremistă nu înseamnă că vorbești urât despre ea. Dacă e dată dispărută nu înseamnă că oamenii trebuie să-i poarte brusc un respect deosebit

Theodor: E o chestie total irațională, vorbim despre un război, ce naiba. Nu o să fie ceva de genul „bună, vrei să ne ajuți să ducem răniții”, norocul ei ar fi să nu ajungă unul dintre ei…

Spre miezul nopții, comentariile s-au mai rărit. Luni era zi de școală pentru copiii de 16 ani. Discuțiile aveau să continue în curtea școlii.

Capitolul 3

De-a baba-oarba

Când a coborât din autobuz, l-a izbit o putoare. Era încă întuneric, aerul nopții era umed și el își simțea pielea lipicioasă. Odată ajuns pe asfalt, mirosul gazelor de eșapament a înlocuit duhoarea care îl lovise inițial. Și-a îndreptat spatele, s-a căutat în buzunare și a găsit o țigară.

Călătoria durase o jumătate de noapte. Într-un târziu, au intrat în niște suburbii întunecate și s-au îndreptat spre centrul orașului, unde luminile erau aprinse; stradă după stradă, o mulțime de locuri în care te puteai ascunde.

Trăgea din țigară, în timp ce oamenii treceau grăbiți pe lângă el, cu genți și valize mari, spre șoferii care strigau cu glas tare destinația autobuzelor. Călătorii mișunau ca furnicile, se chinuiau cu bagajele, treceau unii pe lângă alții, știind foarte bine încotro se îndreaptă. El însă nu știa.

Nu cunoștea niciun cuvânt în limba turcă, dar era sigur că aici, la granița cu Siria, trebuie să fie și oameni care vorbesc araba. Și-a adunat gândurile, a stins țigara, a oprit un taxi și i-a spus șoferului să-l ducă în partea arabă a orașului.

— Vreau un hotel ieftin și curat, i-a spus el.

— Cât de ieftin? a întrebat șoferul. Cele mai ieftine camere costă de la 20 de lire în sus, dar nu sunt curate.

Sadiq a încercat să calculeze prețul în dolari, împărțind la trei.

— Găsește-mi o cameră cu 40 de lire, a spus el.

Rucsacul cu laptopul stătea bine pe genunchii lui, iar mica valiză cu roți o avea pe banchetă, alături. A tras-o mai aproape.

Taxiul a oprit în fața unei intrări înguste. Pe firma de deasupra scria SEKER PALAS – Palatul de Zahăr. Sadiq l-a plătit pe șofer și a urcat scara

abruptă de la intrare. Sus, a ajuns la un fel de ghișeu, în spatele căruia un bărbat dormea pe scaun. Sadiq a bătut în geam. Ferestruica s-a deschis.

„Cameră. Pat. Acum.” Nu avea prea mari așteptări de la recepționer în privința cunoștințelor de limbă. I s-a dat o cheie.

„Deci aici o să stai”, și-a spus el întinzându-se pe pat. Afară, soarele începea să se ridice, dar Sadiq trebuia să doarmă, măcar un pic.

S-a trezit speriat, scăldat în transpirație. Era luni dimineață, ora 11. A sunat-o pe Sara, care aștepta cu nerăbdare vești de la el.

— Le-ai găsit?

— Nu, i-a răspuns el abătut.

— Dormeai? Nu ești în concediu! Du-te afară și caută-le!

Acasă, presa îi asedia, cel puțin așa se părea. Nici Sara, nici Ismael nu îndrăzneau să iasă pe ușă. Drept care băieții nu se duseseră la școală.

Sara primise mustrări la telefon, chiar și de la oameni pe care nu îi cunoștea și care îi spuneau că familia ei îi făcuse de râs pe somalezi.

„Nu trebuia să contactați autoritățile norvegiene, noi suntem musulmani și n-o să vă ajute cu nimic.”

„Sunteți nebuni! Colaborați cu presa! Cu poliția! Naivi!”

Pe forumurile de discuții și în comunitățile on-line somaleze, verdictul era aspru. Familia le scăpase din mână pe cele două fete pentru că mama nu le educase cum trebuie, iar tatăl le neglijase.

Prietenele ei au încercat s-o consoleze.

— Se vor întoarce ele singure în curând, o să vezi. Cât timp crezi că vor rezista într-o zonă de război?

„Nu mult”, s-a gândit Sara.

Sadiq trebuia să le oprească înainte să ajungă acolo.

El și-a ascultat soția. Simțea nevoia să-i audă vocea. Trebuiau să fie alături unul de celălalt în povestea asta.

— O să le găsesc, a promis el.

*

„Nu-ți pierde cumpătul. O să fie și mai rău."

Sadiq a mers cât a mers într-o direcție, s-a întors, s-a dus din nou la hotel și a pornit-o în direcția opusă, până când i s-a părut prea riscant să mai înainteze. Înainte și înapoi, tot mai departe. Și-a notat locurile pe unde a fost, apoi a luat-o în altă direcție, folosind ca punct de reper hotelul. În maniera aceasta lentă și anevoioasă, a început, încet, încet, să se familiarizeze cu orașul.

„Țelul meu este invizibil, țelul meu e necunoscut." Versul acela îi răsuna mereu în minte.

Era cald. Trebuia să bea ceva. A cumpărat apă. Era amețit. A mâncat o supă de linte cu pâine. A băut iar apă.

A început să-i întrebe pe trecători.

Fete?

Aici?

Oamenii clătinau din cap. Fete somaleze? Nu…

Singurul ajutor vizual pe care îl găsise acasă erau niște copii după fotografiile de pașaport. Leila avusese un *hijab* roz. Ayan purtase unul negru.

În fotografiile lui, erau numai nuanțe de gri.

S-a îndreptat spre femeile care purtau *niqab.* Unele circulau neînsoțite, altele în grup. La lăsarea serii, când căldura se mai domolise, au apărut mai multe pe stradă. „Acolo, acolo, acolo!" Era posibil ca fetele lui să fie printre ele, dar niciodată nu se întâmpla asta. Oare trecuse pe lângă ele fără să le observe? Nu, le-ar fi recunoscut după mers, după înălțime și ținută, după felul în care își țin capul sus, cu mândrie, ca el. Erau altfel decât femeile de aici, care ori se îndepărtau de el aproape speriate, ori pufneau și icneau sub faldurile negre ale țesăturii.

S-a îndreptat către muntele înalt care străjuia orașul la est. Să găsești două fete într-un oraș era… imposibil. A pornit-o pe jos înapoi spre hotel și s-a așezat la o masă într-un bar din apropiere, numit Dușca. A băut o cafea tare, turcească. Aroma ei era așa de puternică, încât a simțit că îi arde gura. S-a prăbușit pe pat la miezul nopții. Îi trebuia o schimbare de strategie. Căutarea asta la întâmplare era pierdere de timp.

*

Erau mai multe taxiuri staționate în fața hotelului, dintre care și unul al cărui șofer îi dăduse cartea de vizită la sosire.

— Eu sunt Mehmut. Dacă aveți nevoie de o mașină, sunați-mă. După o noapte umedă și caldă, Sadiq a sunat la numărul de pe cartea de vizită. Au aranjat să se întâlnească.

— De ce sunteți așa de încordat? l-a întrebat Mehmut.

Sadiq și-a mutat greutatea corpului de pe un picior pe celălalt.

— Să mergem la Dușca, să ne așezăm la o masă și vă povestesc. Șoferul de taxi avea constituție de boxer, cu bicepși puternici și ceafa de taur. Dinții din față erau falși; își făcuse un implant din aur. A stat și l-a ascultat pe Sadiq fără să spună nimic.

După ce a auzit toată povestea, a spus:

— Sunt aici pentru dumneata. Ești prietenul meu.

Lui Sadiq i-a plăcut expresia din ochii lui.

Mehmut l-a dus cu mașina toată ziua, dar, cu toate că era mai eficient decât mersul pe jos, părea a fi la fel de inutil.

Sara l-a sunat de mai multe ori.

— Le-ai găsit? Te-au sunat?

A doua zi dimineață, Mehmut i-a sugerat să se ducă la poliție.

— N-o să le găsești umblând așa.

Mehmut l-a dus cu mașina la secția de poliție, o clădire frumoasă, din cărămidă roșie, cu balustrade

albe pe care se înfășurau niște flori roz. Steagul Turciei, roșu, cu steaua și semiluna albe, flutura pe acoperiș.

Cei doi au intrat în clădire. Sadiq și-a spus iar povestea. Mehmut a tradus.

— Fiicele mele au plecat din Norvegia și vor să treacă granița în Siria. Puteți să mă ajutați?

Polițiștii locali erau amabili, dar au spus că au nevoie de o cerere oficială. Au solicitat o cerere din partea poliției norvegiene.

— Fetele sunt pe lista persoanelor dispărute de la Interpol, a spus Sadiq.

— Aici nu au comis nicio infracțiune, așa că nu putem face nimic. Cereți poliției norvegiene să ia legătura cu noi, și noi o să stăm cu ochii în patru.

Nu mai era nicio speranță. Nicio speranță. Nicio speranță.

Autoritățile norvegiene trimiseseră de fapt un om de legătură, care lucra pentru ambasadele scandinave din Ankara și care avea rolul de intermediar între poliția turcă și cea norvegiană. Acesta l-a sunat pe Sadiq, care nu înțelegea ce spune, pentru că polițistul vorbea daneza. În cele din urmă, Sadiq a închis pur și simplu telefonul.

După o altă vizită la Dușca, s-a prăbușit iar în pat. Dibuia pe întuneric.

Sara, la telefon: „Ei? Ei? Ei?”

El a răspuns: „Din păcate. Din nefericire. Îmi pare rău.”

*

A doua zi dimineață, după o ceașcă de ceai tare și un mic dejun alcătuit din fasole, măsline și iaurt, l-a întrebat pe recepționerul hotelului:

— Există vreun loc de întâlnire pentru cei care vor să ajungă în Siria?

Recepționerul l-a măsurat cu privirea.

— E un parc, i-a spus el cu voce scăzută. Acolo se întâlnesc. Se târguiesc. Ei pot să te treacă dincolo.

Sadiq întâlnise la hotel doi tineri somalezi din Götteborg. Veneau din Siria. Unul fusese rănit în spate și voia să se întoarcă acasă, în Suedia, pentru tratament. Provincia Hatay era loc de oprire pentru jihadiști. Se duceau cu avionul sau cu autobuzul și stăteau acolo câteva zile, așteptând să fie trecuți fraudulos în Siria. Unii plecau de la aeroport direct la graniță și traversau în doar câteva ore. Sau se întorceau din zona de conflict la Antakya, pe care sirienii o numeau Hatay, după provincia în care se află, ca să prindă din nou putere, să se odihnească, să-și vadă familia și să strângă provizii.

— După ce ieși din hotel, o iei la stânga, i-a făcut semn cu mâna recepționerul. Mergi până când ajungi la o stradă mare, apoi faci la stânga, o iei pe pod, după aia faci iar la stânga la primul semafor de pe celălalt mal al râului și mergi înainte până dai de un parc…

Se vedeau de la distanță vârfurile copacilor, palmieri înalți și conifere mediteraneene. Când s-a mai apropiat, a văzut poteci și alei care se intersectau, locuri umbrite între copaci, un loc de joacă pentru copii și un chioșc de băuturi răcoritoare. „Aici nu se întâmplă nimic înainte de lăsarea întunericului”, îi mai spusese recepționerul înainte ca Sadiq să plece. A stat și a așteptat.

La locul de joacă, femeile stăteau de vorbă. Țipetele copiilor însuflețeau atmosfera moleșitoare. Bătrânii stăteau la umbră pe scăunele, fumând și discutând în liniște, în timp ce se lăsa seara. Peste tot erau împrăștiate conuri mari de brad.

O mamă cu un cărucior a ieșit din parc, doi tineri au intrat. Un bătrân cu baston s-a ridicat cu greu în picioare, iar în locul lui s-au așezat doi bărbați cu barbă. Iar lucrurile au continuat așa, până când a apus soarele.

A început jocul. Banii, biletelele, telefoanele și mesajele treceau dintr-o mână în alta. Toată lumea avea grijă să vorbească încet, iar discuțiile se

purtau când în arabă, când în turcă. Majoritatea contrabandiștilor erau arabi de origine siriană.

Provincia Hatay este o oglindă a varietății etnice care caracterizează populația din Siria. Aici trăiesc alawiți, sunniți, kurzi, cerchezi, armeni și creștini. Faptul că o familie are rude în Siria e ceva obișnuit.

Sub stăpânirea otomană, provincia Hatay a depins de puternicul oraș comercial Alep. După ce Imperiul Otoman s-a destrămat, la sfârșitul Primului Război Mondial, prada a fost împărțită de puterile occidentale, care au trasat granițe noi – așa-numitele sfere de influență – în Orientul Mijlociu, conform Acordului Sykes-Picot. Hatay a fost inclusă în Mandatul francez pentru Siria. În anii 1920–1930, provincia a scăpat de campania lui Kemal Atatürk de impunere a unei identități naționale unitare, iar anexarea la Turcia s-a făcut abia în 1939. Siria a protestat zadarnic. Regimul Assad a inclus totuși provincia Hatay în Siria pe hărțile oficiale. Cele două țări au încercat să găsească o soluție amiabilă și au plănuit să construiască un Baraj al Prieteniei pe fluviul Orontes, care formează o parte din granița lor comună. Dar asta a fost înainte ca revolta din Siria să schimbe totul.

Autoritățile turce se temeau că războiul civil, care dezbina tot mai mult grupurile etnice și religioase din Siria, se va întinde peste graniță. În același timp, ele se făceau că nu văd traficul de arme și tranzitul de luptători care aveau loc la graniță. Zilnic, aterizau pe aeroporturile turce jihadiști din toată lumea, dornici să ajungă în Siria.

Sadiq descoperise o lume subterană. Călăuze care duceau oameni în Siria pentru bani sau care erau plătite să scoată oameni din Siria. Oamenii treceau dintr-o parte în cealaltă ca să ucidă sau să fie uciși.

Parcul era doar o poartă de intrare. Adevărata piață neagră era la periferia orașului. Mirosul

butoaielor cu petrol extras din puțurile lui Assad se simțea peste tot. Orice se putea cumpăra aici. Arme? Ce tip? Muniție? Ce cantitate? Droguri, de care vrei. O femeie pentru o oră, o noapte sau pentru cât timp vrei tu.

Asupra cui aveau să tragă acele arme nu interesa pe nimeni. Cum o chema pe femeie numai ea știa. Nu te întreba nimeni de convingerile sau de îndoielile tale. Aici banii erau totul.

— Cauți un fiu sau o fiică? a fost întrebat Sadiq.

— Două fiice.

— 1 000 de dolari la început. Așa vei obține un răspuns. Dacă sunt în viață, te costă 3 000 de fiecare ca să ți le scoatem. Dacă le vrei pe amândouă, face 6 000.

Nu exista nicio garanție. Instinctul îi spunea lui Sadiq să-și rezolve singur problema.

Cu toate acestea, chiar erau tineri care fuseseră scoși din Siria. I-a spus Sarei că un băiat rănit urma să fie adus după ce familia plătise pentru el. Veneau aici părinți din Kuweit, Qatar, Marea Britanie să-și caute copiii. Oameni gârboviți. Cu disperarea citindu-li-se în ochi. Frângându-și mâinile. Cu umerii aduși.

Pentru că, atunci când ți-a dispărut un copil, se vede.

Apoi erau cei care nu și-au mai recăpătat copiii. Care, în loc de copil, au primit o informație: „E mort. A murit acolo. Ia-ți adio de la fiul tău. Ia-ți adio de la fiica ta.”

Într-o zi, a fost dus cu mașina într-un anumit loc ca să negocieze. A stat pe bancheta din spate, gata să leșine, iar la fiecare cotitură sau hop simțea că o să vomite. După ce a coborât, a urcat o scară și s-a trezit într-un apartament.

— Lasă-mă să le văd pe fete și apoi îți dau 6 000 de dolari.

— Nu, întâi banii.

— Am familie mare, nu-mi permit să arunc banii pe fereastră.

— Nu dai banii, nu ai fetele.

Intermediarul i-a spus:

— Bine, ne dai acum 1 000 și 1 000 după.

A doua zi i s-a spus: „Fetele tale au ajuns aici vinerea trecută.”

Au stat într-un apartament cu alte fete și nu au ieșit deloc afară, până când au plecat împreună toate.

Cu o săptămână în urmă fuseseră acolo. Când fusese și el.

„Au trecut granița ieri.”

Capitolul 4
În Siria

Mehmut i-a spus în șoaptă:

— Succes…

Sadiq și-a luat avânt.

S-a repezit spre gardul de sârmă ghimpată. I-a zgâriat pielea și a pătruns în carne. Lumina reflectoarelor trecea încet peste teritoriul nimănui, lăsând în urmă un întuneric de nepătruns. S-a chinuit să treacă prin gaura din gard. „Să nu te lași prins. Să nu te împiedici. Să nu cazi."

A alergat.

Dincolo de graniță era o zonă neocupată, lată de vreo 3 km. Porțiuni din zona aceea erau săpate, ca și cum cineva ar fi făcut acolo tranșee. De o parte și de cealaltă a șanțurilor erau câmpuri întinse.

A auzit împușcături. S-a încordat tot, simțind în gură gustul sărat al sângelui. „Acum să nu cazi, să nu cazi."

În anumite locuri, terenul era plat, iar el alerga ca pe stradă. În altele, erau pietriș și nisip, și puteai să te împiedici de vreo piatră, să nimerești într-un obstacol sau să te încurci în sârma ghimpată.

Undeva, lângă el, gâfâia un om, iar altul se apropia din urmă. „Nu te pierde cu firea. Nu intra în panică."

Cineva a gemut în întuneric.

Allahu Akbar!

O nouă rafală de armă. Oare alerga în direcția potrivită?

„Oare și fetele au fugit pe aici?"

*

Când a auzit că fetele au trecut în Siria, a fost dărâmat.

S-a târât înapoi la hotel, a trecut pe lângă recepționer fără un cuvânt și a urcat cu greu scările până la etajul al doilea, unde era camera lui. Apoi s-a prăbușit pe pat.

Era ameţit. Totul în jur părea înceţoşat. Se întunecase. Ieşise soarele. Apoi venise iar noaptea.

Nu o sunase pe Sara. Ce să-i fi spus?

A rămas în pat, ridicându-se din când în când să bea o gură de apă de la chiuvetă. Dăduse greş atât ca tată, cât şi ca om.

Când soarele a răsărit a doua oară, a început să-şi vină în fire. A vorbit cu el însuşi, cum obişnuia să facă mai de mult.

„Nu sunt tată dacă nu continui căutarea."

„Nu sunt Sadiq dacă mă întorc acum acasă."

Apoi a sunat-o pe Sara.

— Nu te duce acolo, ba da, du-te, ba nu, vino acasă, a spus ea.

Iar în final:

— Găseşte-le.

Apoi a sunat la secţia de poliţie din Asker şi Bærum.

— Vă sfătuim să nu faceţi aşa ceva, i s-a transmis.

Sadiq l-a sunat pe Mehmut:

— Poţi să mă duci la graniţă?

*

Au plecat la apusul soarelui. Lângă drum erau scaieţi şi iarbă tare, iar mai departe se vedeau câmpurile. Era sfârşitul lui octombrie. Recolta fusese strânsă deja. Câmpul părea o întindere de nisip bătătorit.

Peisajul a fost luminat de o ultimă licărire roz, după care a dispărut treptat, învăluit în nuanţe maro şi cenuşii. S-a lăsat întunericul.

La început, Mehmut îl sfătuise să se mai gândească.

— Trebuie să ştiu ce s-a întâmplat cu fetele mele. Trebuie.

— Bine. O să te ajut. Am nişte prieteni acolo.

L-a sunat apoi pe Sadiq şi i-a spus să fie gata după-amiază.

— Am un prieten pe care îl cheamă Osman, i-a spus el în maşină.

A accentuat numele aceluia.

— Osman poate să te ajute. Odată ce și-a dat cuvântul, să fii sigur că te poți baza pe el până la capăt. Să nu ai încredere în altcineva. Ține minte.

S-au oprit la marginea unui sat de lângă graniță.

Erau și alții care bântuiau pe acolo. Veniseră cu mașina, cu motoreta sau cu autobuzul. Niște indivizi bărboși, cu accent de Golf. Nord-africani. Britanici. Turci bine bărbieriți. Și el. Norvegianul. Somalezul.

Sute de oameni traversau ilegal fâșia de pământ a nimănui în fiecare zi. Pe graniță era un gard de sârmă, dar în gard erau o mulțime de găuri. Mehmut i-a spus lui Sadiq că a adus mulți jihadiști în locul acesta, printre care, nu de mult, trei norvegieni. Doi dintre ei călătoreau împreună, celălalt era singur. Câteodată, îi lua pe unii de la aeroport și îi aducea direct aici. De multe ori, Osman îi cerea să facă asta. A subliniat din nou:

— Să nu ai încredere în altcineva în afară de el. Nici acolo, nici aici. Osman te așteaptă dincolo. Te așteaptă acolo, într-o mică livadă de măslini.

Puteai să mergi cu mașina la punctul de graniță de la Bab al-Hawa, iar de acolo ajungeai în Siria în câteva minute. Dar era scump – contrabandistul voia bani, șoferul trebuia să fie plătit, iar grănicerul trebuia să fie mituit.

Cealaltă variantă era fuga.

Treaba asta costa 200 de dolari. Jumătate îi dădeai pe teritoriul Turciei, iar cealaltă jumătate, în Siria, dacă ajungeai.

*

A auzit nisipul stârnindu-se și voci. Cineva alerga în direcția opusă, spre el. Afară. Departe de război.

Deodată, s-a trezit înconjurat de oameni, lumini de lanternă, umbre. S-a oprit brusc, gâfâind, scăldat în sudoare.

La lumina unei lanterne a început să distingă niște copaci: ramuri strâmbe, negre și frunze

lucioase. Înaintea lui era un grup de oameni. Îi auzea și îi simțea aproape. Purtau pe umeri pușți Kalașnikov, aveau vestă antiglonț și cagulă. Sadiq s-a uitat în jur, disperat. Lumina unei lanterne era îndreptată spre el. S-a apropiat un bărbat solid.

Apoi a simțit că i se bagă ceva pe cap. A ridicat mâinile încercând să se împotrivească și și-a pierdut ochelarii. Cineva l-a prins de gât.

— Liniștește-te, a spus o voce. E doar o glugă!

— Nu mă atinge! a strigat Sadiq.

— Toți nou-veniții trebuie s-o poarte. Eu sunt Osman, a spus vocea pe un ton calm.

Prin gaura din glugă, Sadiq a văzut în semiîntuneric un bărbat zdravăn.

Luptătorii străini trebuiau să poarte glugă ca să nu fie identificați. De multe ori, erau trecuți granița fraudulos, în grupuri de către aceeași rețea, astfel încât, dacă unul dintre ei era văzut și recunoscut, să poată fi găsiți și ceilalți. Sadiq urmase traseul jihadiștilor și trebuia să se supună acelorași reguli. Și-a ridicat ochelarii de jos și s-a uitat cu ochii întredeschiși prin găurile făcute în glugă. Bărbatul care vorbea cu el avea vreo 30 de ani. Era înalt, solid, cu ten de culoare deschisă și cu barbă deasă.

— Acum ești unul de-ai noștri, i-a spus el și i-a înmânat lui Sadiq un Kalașnikov și o cartușieră. Sunt 26 de gloanțe în încărcător.

Sadiq nu mai ținuse de ani de zile o armă în mână. I-a evaluat greutatea și și-a trecut degetele peste ea.

— Nu, sunt 25, a spus Sadiq.

— 26.

Sadiq a ridicat arma și a tras un foc.

— Ești nebun?

— Trebuia să văd dacă funcționează, a răspuns Sadiq. Ai dreptate, au fost 26, unul era deja pe țeavă.

Printre copaci s-au auzit pârâituri de arme.

— Plecăm de aici! Acum! a spus cineva.

Au urcat într-o camionetă Skoda de culoare deschisă.

— Ce se întâmplă? a întrebat Sadiq.

— N-are legătură cu noi, i s-a răspuns, în timp ce el stătea înghesuit între doi luptători, pe bancheta din spate.

„Nu cu noi.” Cine erau ei?

— *Man nahnu?* a întrebat el. Care „noi”?

— Noi suntem Jabhat al-Nusra.

Oamenii al-Qaida din Siria.

*

Camioneta a pornit în goană pe un drum plin de gropi, apoi a ajuns la o intersecție și a virat pe niște străzi întunecate. Se auzeau încă împușcături când mașina a oprit. Sadiq intrase deja în postura de soldat, o identitate pe care nu credea s-o mai aibă vreodată. Dar nu, creierul lui era deja programat, nu îi trebuise decât o reactivare. Focurile de armă îl întorseseră la războiul care îl formase.

Revenise la starea de spirit a adolescentului care intrase în lupta împotriva unui dictator. A început să-și vină în fire. Un bun soldat trebuia să-și păstreze calmul în mijlocul haosului.

Se înrolase în Mișcarea Națională fără să fi ținut vreodată o armă în mână. Copil fiind, nu cunoscuse teama. Dacă soldații guvernului erau în fața lui, el alerga direct spre ei. După ce fusese rănit într-un schimb de focuri, a fost trimis în Arabia Saudită pentru tratament. În perioada aceasta, s-a constatat că are vederea slabă și i s-au dat ochelari. Era încântat. Dar când s-a întors, și-a dat seama că nu mai era așa de curajos – pentru că acum vedea bine. Pe de altă parte, țintea mult mai bine. Cu timpul, a fost trecut la trăgătorii de elită. De la ei a învățat cum să-și controleze bătăile inimii.

Era acolo. Se simțea ca acasă, printre prieteni, încălzit, ba chiar înfierbântat, și aștepta ordine.

— Nu, nu, nu acum, sunt alte două grupări care se luptă, iar asta, a spus Osman, arătând spre

mitralieră, e doar ca să te aperi, în caz de necesitate. E război peste tot în jur. Peste tot. Tot timpul. Orice se poate întâmpla.

A început să se liniștească. Nu, nu avea să se lupte.

„Pentru că nu e războiul meu."

„Am venit să-mi salvez fetele. Sunt doar un tată."

*

„Ismael, suntem în viață *Alhamdulillah*!"

Trecuseră 12 zile de când plecaseră.

„Totul e în regulă cu noi", au scris surorile pe Messenger și s-au scuzat că nu au dat de veste mai devreme.

„Am aflat că ne-ați dat dispărute, și din acest motiv a fost greu să vă contactăm. Avem o mulțime de vești pentru voi și chiar am vrea să stăm mai mult de vorbă, dar e dificil. Nu trebuie să vă faceți griji, suntem bine sănătoase *Alhamdulillah.* Avem unde să stăm și toată lumea de aici ne face să ne simțim ca acasă. Aici totul e ca în Somalia, he, he, toalete stricate, curent electric și apă cu țârâita și zero reguli de circulație, dar *Alhamdulillah* suntem mulțumite. Tată, dacă ești și acum în Turcia, du-te acasă. Noi suntem acum departe și nu are rost să nu fiți împreună toți ai casei în această perioadă dificilă. Spune-i mamei că ne pare foarte rău de suferința pe care o îndurați, dar fiți puternici și rugați-vă la Allah ca totul să se termine cu bine. Spune-le lui Jibril și Isaq că ne e dor de ei. Apropo, pot să ia ei iPad-ul."

Mesajul era o declarație de independență și o justificare.

„Știm că multă lume crede că nu e bine ce am făcut, dar am vorbit cu un *alim* [cunoscător al legii islamice] de aici și el a aprobat fapta noastră. Dacă vreți să mai vorbim și să ținem legătura, trebuie să nu mai spuneți nimănui despre asta. Noi n-am vrut niciodată să știe altcineva în afară de familia

noastră că am plecat, așa că, dragii noștri, pe care vă iubim așa de mult, iertați-ne și aveți *sabr* [răbdare]."

Ismael a răspuns imediat.

— Bună. Îmi pare bine că nu ați rupt legătura.

Fetele și-au clarificat mesajul:

— Spune-i tatei să se ducă acasă! Aici nu e în siguranță!

— Tata nu are de gând să vină acasă, a răspuns Ismael. Zice că mai degrabă moare acolo.

— Unde suntem noi nu poate ajunge și nu știe nimeni unde ne aflăm, în afară de cei cărora le-am spus noi. Nici dacă le dă bani celor care spun că îl pot ajuta n-o să ne găsească.

— Vreți să vorbiți cu mama? le-a întrebat Ismael din camera lui. Ea crede că nu ați făcut bine și vrea ca Leila să vină acasă.

— Nu putem să vorbim la telefon în momentul ăsta.

— Aveți de gând să vă întoarceți acasă?

Niciun răspuns.

— Mama spune că i-ați promis că n-o s-o părăsiți niciodată! a continuat Ismael.

Surorile s-au deconectat de la Messenger.

*

Sadiq dormea în curte la Osman.

În noaptea precedentă, fusese introdus pe o ușă albastră într-o curte, unde era un șopron lipit de zidul casei. Adormise instantaneu pe un pat îngust.

În zorii zilei, a fost trezit de o voce răgușită:

— Abu Ismael, Abu Ismael…

S-a uitat în jur. Un bătrân îl privea.

— Vrei să vii cu mine la ceai?

Abu Ismael era numele cu care Mehmut îl prezentase călăuzelor. Însemna „tatăl lui Ismael". În lumea arabă, era ceva obișnuit să fii cunoscut după numele primului fiu născut.

Singurul lucru pe care Abu Ismael îl voia în clipa aceea era să mai doarmă. În sfârșit, reușise să aibă un somn adânc, fără vise. Dar nu putea să

refuze, așa că s-a ridicat să bea ceai cu tatăl lui Osman – Abu Omar, numit așa după fiul lui cel mare.

Bătrânul a răsucit două țigări, i-a dat una lui Sadiq și apoi le-a aprins pe amândouă. Erau făcute cu tutun cultivat de el.

— Osman are multe relații, poate să te ajute, i-a spus bătrânul, dregându-și glasul.

Sadiq a început să tușească. A domolit puțin gustul înțepător cu ceai tare, îndulcit.

De fiecare dată când terminau țigările, Abu Omar răsucea altele. Și așa mai departe.

În cele din urmă, Sadiq a auzit o ușă deschizându-se și apa curgând într-o chiuvetă. În gospodărie era agitație. Acum vor pleca să le caute pe fete. Potrivit contrabandiștilor din Hatay, fetele s-ar afla exact unde ajunsese și el – în Atmeh.

Osman a venit la ei pe la ora zece. La lumina zilei, Sadiq i-a văzut pistruii bej și barba roșcată, specifică sirienilor din nord.

Frații mai mici ai lui Osman au adus niște platouri cu ouă, măsline, brânză și *zatar,* un amestec făcut din cimbru verde, semințe de susan, pulbere de sumac și ulei. Au adus apoi pâine proaspătă și, din nou, ceai.

Era momentul negocierii. Sadiq trebuia să plătească mașina, oamenii și chiria pentru Kalașnikov. Avea nevoie de doi oameni, iar prețul era de 10 dolari pe zi de persoană, plus cheltuielile. Pentru Kalașnikov trebuia să dea 20 de dolari pe zi. Fără oameni care să-l protejeze, nu avea cum să iasă pe stradă. Pentru că și Sadiq putea avea un preț. În sânul milițiilor erau bande criminale care răpeau străini și îi dădeau pe mâna lui Assad sau a islamiștilor. Osman i-a spus că, dacă îl prindeau viu, îl aruncau în temniță și solicitau în schimbul eliberării 5 000 de dolari de la familie sau de la guvern: dacă era mort, cereau numai 2 000 de dolari. În cazul acesta, l-ar fi pus

într-un congelator peste o grămadă de cadavre și l-ar fi ținut acolo până când primeau banii.

— De-asta îți trebuie gardă de corp, i-a spus Osman. Dar și tu trebuie să fii cu ochii în patru, sunt vremuri tulburi. A oftat. Dar aici, în Atmeh, ești în siguranță. Toată lumea ne cunoaște.

Tatăl lui, colonel în retragere din aviația militară a lui Assad, s-a uitat la fiul lui în tăcere. Apoi a clătinat din cap.

— Nimeni nu e în siguranță în Siria.

„Tărâmul fricii", așa fusese supranumită țara. Pentru mulți sirieni, frica devenise o parte din ființa proprie; le era imposibil s-o separe de ei sau să scape de ea. Era prezentă în fiecare suflare, în fiecare bătaie a inimii lor; se vârâse în mintea și în stomacul lor. Sălășluia în adâncul sufletului lor. Și cu cât înaintai în vârstă, cu atât mai mult te temeai.

Ca de obicei, tinerii fuseseră cei care ieșiseră pe străzi să demonstreze când izbucniseră protestele împotriva dictaturii din lumea arabă. Cei în vârstă erau mai sceptici. Nesupunerea va fi pedepsită la fel ca întotdeauna. Ei nu aveau neînfricarea tinerilor. Văzuseră prea multe.

Decenii la rând, sirienii fuseseră conduși de familia Assad. Când s-a născut Hafez, în 1930, tatăl lui fusese deja supranumit *al-Asad* – „leul" – pentru opoziția pe care o făcuse inițial stăpânirii franceze și, mai târziu, autorităților siriene. Hafez crescuse într-un sat sărac, locuit de minoritatea alawită, iar la nouă ani plecase de acolo, devenind primul din familie care nu urma doar școala primară. A căutat să rămână în medii în care alawiții erau acceptați și a căpătat de timpuriu o ură față de Frăția Musulmană, ai cărei membri proveneau, în Siria, din familii conservatoare puternice. La 16 ani, a intrat în Partidul Baas, care avea ca lozincă „unitate, libertate, socialism", și a început să-și facă relații. S-a împrietenit cu musulmani sunniți și creștini, uniți prin opoziția lor față de burghezii care conduceau țara. Armata

și partidul fuseseră un bun mijloc de a face carieră pentru tânărul ambițios de condiție modestă. Hafez s-a afirmat rapid la academia militară din Homs, unde a beneficiat de cazare și masă gratuite, o bursă de studii și cursuri de pilotaj.

În 1966, Hafez al-Assad avea în jur de 35 de ani când Partidul Baas a dat o lovitură de stat, în urma căreia a fost numit ministru al apărării. După o crâncenă luptă pentru putere între aripa militară și cea civilă din partid, cea dintâi a ieșit victorioasă, iar în 1970 Hafez al-Assad a acaparat toată puterea după o altă lovitură de stat. El s-a dovedit extrem de brutal mai ales față de opozanții religioși; islamiștii au fost torturați și uciși.

Fuseseră multe confruntări între regim și islamiști de la începutul anilor 1960. În anii 1970, Frăția Musulmană a renunțat la opoziția pașnică și a adoptat tactici de gherilă. Reprezentanți ai regimului au fost uciși într-o serie de atacuri cu mașini-capcană. Într-o dimineață, ofițerul de serviciu de la academia militară din Alep i-a convocat pe toți cadeții alawiți la o ședință, la care tinerii neînarmați au fost masacrați de ofițer și de acoliții lui. În anul următor, adică în 1980, Assad a reușit să evite moartea în ultima clipă după un atac cu grenadă, una dintre gărzile lui de corp sacrificându-și viața pentru el. Răzbunarea președintelui a fost nemiloasă. Au fost executați sute de membri ai Frăției, organizația a fost interzisă, iar cei care se înscriau în ea riscau pedeapsa capitală.

Atacurile îndreptate împotriva militarilor și susținătorilor Partidului Baas au continuat. La începutul anului 1982, islamiștii au proclamat „eliberarea” orașului Hama, dominat de sunniți. Regimul a hotărât să zdrobească definitiv opoziția. În doar câteva săptămâni, armata, condusă de fratele lui Hafez, Rifaat, a distrus orașul din temelii. Au fost uciși 20 000, poate 30 000 de oameni, dar nu există cifre exacte sau fotografii ale

acestui măcel. Abia mai târziu au început să apară zvonuri despre cele întâmplate.

Assad și clica lui erau la putere, dar în aparatul de conducere se aflau sunniți, șiiți, creștini, islamiști, kurzi și druzi care își împărțeau privilegiile, dar și vinovăția. Alianța strategică cu membrii sunniți ai clasei de mijloc din Damasc și Alep era deosebit de importantă. Alawiții, care abia dacă reprezentau 11% din populație și erau considerați necredincioși de musulmanii sunniți dogmatici, nu mai deținuseră niciodată puterea politică. Strategia lui Assad era să nu favorizeze nicio mare grupare religioasă. În acest fel, el a creat un stat laic într-o anumită măsură.

Islamiștii au sfârșit în celulele închisorilor și în camerele de tortură. Intelectualii au lăsat tocul din mână și au amuțit. Pentru că oamenii voiau să trăiască.

Speranța lor era ca succesorii Leului să fie mai blânzi.

Primul născut al lui Hafez, Bassel, fusese pregătit să preia conducerea. Într-o dimineață de ianuarie a anului 1994, el și-a distrus mașina sport într-un sens giratoriu, în drum spre aeroportul din Damasc, și a murit pe loc. Ca urmare, fratele lui, Bashar, care studia oftalmologia la Londra, a trebuit să parcurgă un program intensiv de pregătire militară și educație politică. Erau mulți care se îndoiau că Bashar era suficient de puternic pentru a ține în mână frânele regimului.

În 2000, când Hafez a murit de infarct, intelectualii, ca și islamiștii au văzut un licăr de speranță. Tânărul oftalmolog a lăsat liberă calea unei dezbateri care n-ar fi fost niciodată tolerată sub conducerea tatălui său – este vorba despre Primăvara de la Damasc. În absența unei prese libere, discuțiile se purtau în saloanele – *muntadayat* – din casele particulare. În urma acestor discuții a reieșit nevoia de reformă. „Declarația celor 99” a fost un manifest elaborat

de 99 de intelectuali sirieni care cereau diversitate politică și un stat aflat sub domnia legii, în măsură să asigure libertatea de opinie și dreptul la asociere. În ianuarie 2001, „Declarația celor 1 000" a mers și mai departe, semnatarii cerând democrație și un sistem pluripartinic.

Apoi a venit Iarna de la Damasc. Presiunea exercitată de armată și de cei din vechea gardă a Partidului Baas a pus capăt relaxării, liderii curentului reformist fiind arestați.

Toate celelalte partide au fost interzise. Noului președinte trebuia să i se aducă omagii. Portretul lui a apărut pe pereți și pe stâlpii de iluminat, în bazaruri, birouri, școli și spitale. Oriunde te întorceai, Bashar al-Assad se uita la tine de sus, așa cum se uitase și tatăl lui, bătrânul pilot. Singura schimbare față de epoca tatălui său era aceea că tânărul Assad poseda ochelari de soare a la *Top Gun.*

*

Osman abia împlinise 19 ani când Bashar a preluat puterea. Și-a lăsat părinții la Atmeh și a plecat la Alep să învețe meseria de electrician.

Siria ajunsese o țară moartă. Regiunile aride din nord stagnau, industrie nu era mai deloc; oamenii trăiau din ce le oferea pământul – fasole, linte și năut. Dar situația era stabilă. Știai cam cum va fi recolta toamna și cât costă o capră; știai ce știri se dau la televizor. Noul președinte promisese reforme în planurile lui cincinale, dar de beneficiile creșterii economice se bucurau doar câțiva, cei care îl susțineau pe Bashar.

Unul din patru sirieni nu avea de lucru. Osman s-a gândit că ar face mai mulți bani ca negustor decât ca electrician fără serviciu. Pe produse ieftine din Siria se obținea un preț bun în Turcia; de asemenea, puteai cumpăra din țara vecină, la prețuri rezonabile, mărfuri care în Siria se găseau greu. S-a căsătorit și s-a mutat din nou la Atmeh, cu părinții lui, care aveau o mică livadă de măslini

în apropierea graniței cu Turcia. Tocmai apropierea de graniță îi permitea să realizeze profit: banii veneau din comerțul legal, din afaceri mai dubioase sau din contrabandă.

Grănicerii se făceau că nu văd atâta timp cât erau bine unși; altfel, Osman mergea pe cărările ciobanilor și traversa granița pe jos. În condițiile în care nivelul de trai creștea în Turcia și stagna în Siria, se câștigau tot mai mulți bani de la an la an. Prețul unui cartuș de țigări era de câteva ori mai mare peste graniță, iar din vânzarea motorinei ieșeau bani frumoși.

În Atmeh, identitatea contrabandiștilor era un secret știut de toți. Nimeni nu se îmbogățea. Erau prea mulți cei care se ocupau de asta. Fiecare familie avea pe cineva implicat „în afaceri", în timp ce restul membrilor familiei trudeau în livezile de măslini, cultivau pământul arid sau stăteau pur și simplu degeaba.

Apoi totul s-a schimbat. Siria aceea pe care o știau oamenii avea să dispară pentru totdeauna.

*

Într-o după-amiază din luna februarie a anului 2011, după terminarea cursurilor, câțiva băieți din Daraa, un oraș aflat în extremitatea sudică a țării, s-au întâlnit să joace fotbal. După aceea, au mai rămas un timp să vorbească. Unuia dintre ei i-a venit o idee – să scrie pe zidul școlii un mesaj de protest împotriva președintelui. *Iyak al-dawr ya, doktor,* a scris băiatul de 15 ani cu sprayul de vopsea pe zid, după care au fugit toți acasă. „În curând, va veni și rândul tău, doctore." Directorul a văzut mesajul a doua zi dimineață și a chemat poliția. Elevii au fost luați la interogatoriu în grupuri de câte zece. După ce a fost bătut până i-a dat sângele, unul dintre cei acuzați de complicitate, un băiat de 14 ani, a dezvăluit și numele celorlalți băieți.

Aceștia au fost arestați. Și au dispărut. Părinții lor s-au dus la poliție, dar cei de acolo au ridicat

din umeri. Încet, încet, lumea a început să se adune în fața secției de poliție, cerând eliberarea băieților. Când tații lor au intrat din nou în secție să vorbească cu polițiștii, li s-a spus să-și ia adio de la copii. „Trimiteți-le pe soțiile voastre și vă facem noi alți copii”, a fost răspunsul dat de șefii poliției.

Cererile de eliberare a copiilor s-au transformat în proteste. Forțele de securitate au deschis focul. La Daraa au murit primii doi oameni dintre cele câteva sute de mii care aveau să piară în timpul rebeliunii.

După o lună de închisoare, băieții au fost eliberați. Li s-au înapoiat ghiozdanele și manualele, fiind informați că președintele – *al-Doktor* – îi amnistia pentru că era Ziua Mamei. Privirea băieților era lipsită de expresie. Fuseseră arși, tăiați, bătuți; unii dintre ei nu mai aveau toate unghiile.

Așa a început. Cu niște cuvinte scrise pe zid de un copil.

Protestele nu s-au răspândit, așa cum se întâmplase în Tunisia, Egipt sau Libia, unde au avut loc tulburări în capitale. Orașul Damasc era mult prea bine controlat ca să se întâmple așa ceva. Peste tot erau informatori și polițiști în civil, iar orice protest ar fi fost raportat în câteva secunde și înăbușit în câteva minute. În oraș circulau autobuze pline cu trupe de securitate gata să intre în acțiune în orice clipă.

În orășelele-satelit și în orașele din provincie, unde nivelul de alertă nu era așa ridicat, oamenii au protestat. Nu au cerut ca Bashar să renunțe la putere – era prea periculos – însă au cerut reforme, libertate și democrație. Cu excepția rugăciunilor de vineri, orice adunare de grup era interzisă în Siria. În consecință, primele demonstrații au început după rugăciune, cu bărbați care mărșăluiau în tăcere. Ceva mai târziu, s-a trecut și la scandarea unor lozinci.

Unele întruniri se transformau în serbări. Cântăreții locali întreținеau atmosfera pe scene improvizate, poeții se urcau pe scări, în mijlocul mulțimii și recitau versuri, fetițele erau purtate pe umerii părinților, iar femeile stăteau la balcoane și își fluturau șalurile, pline de emoție.

Mai târziu a apărut extremismul și apoi jihadismul, odată cu armele. Dar mai întâi a fost visul dobândirii libertății.

Războiul a început așa cum se întâmplă adeseori, cu niște conflicte izolate. O persoană ucisă, o familie îndurerată. Două persoane ucise, oamenii au continuat să danseze. Trei persoane ucise, nu ne vor înfrânge niciodată. Patru persoane ucise, femeile nu au mai ieșit din casă; cinci persoane ucise, copiii au dispărut de la demonstrații; șase persoane ucise, nu se mai cântă; șapte persoane ucise, înmormântările s-au transformat în marșuri de protest; opt persoane ucise, moartea lor trebuie să fie răzbunată; nouă persoane ucise, tinerii s-au ridicat la luptă; zece persoane ucise, au învățat să ucidă și ei.

Apoi a început măcelul.

Cei care au demonstrat pe parcursul anului 2011 au fost uciși cu o brutalitate care a făcut să renască memoria colectivă a sirienilor, aceștia amintindu-și de masacrul de la Hama, petrecut cu o generație în urmă. Singura diferență era că, acum, masacrul era imortalizat cu ajutorul aparatelor de fotografiat, oamenii filmau cu telefoanele mobile, înregistrările se colportau și ajungeau pe internet. Regimul Assad nu mai putea să ucidă în întuneric. Nu că ar fi ridicat vreun deget comunitatea internațională. Deși liderii lumii au condamnat violențele, i-au lăsat pe sirieni să se descurce singuri. Ca reacție la strategia regimului de a riposta cu tancuri la demonstrații, s-a format Armata Siriană Liberă (ASL).

Inițial, armata rebelilor era compusă din soldați, ofițeri și câțiva generali care au refuzat să deschidă

focul asupra propriului popor. Acești dezertori ar fi vrut ca Primăvara Arabă să ajungă și în Siria – să se pună capăt regimului Assad. Când au fost uciși și mai mulți demonstranți, au început și civilii să se alăture rezistenței armate. Poeții nu mai încântau mulțimile cu versurile lor; învățau să mânuiască arma. Frizerii nu mai bărbiereau; își lăsau barba să crească și își curățau armele. Inginerii construiau bombe artizanale, iar studenții de la medicină făceau cocktailuri Molotov. Armata Siriană Liberă era deschisă tuturor: sunniților, șiiților, alawiților, creștinilor. Nu avea alt program decât crearea unui stat liber, democratic, laic.

Drept reacție, regimul a împins conflictul pe o cale sectară, pentru a dezbina eterogena coaliție. Strategia lui Bashar a fost să-i asmuță pe extremiști, care nu aveau prea multă susținere în Siria, împotriva moderaților, care erau majoritari. Doctorul de ochi se temea de democrație mai mult decât de islamism.

Propaganda de stat îi numea insistent pe revoluționari teroriști și încă din primăvara anului 2011, când revolta era abia la început, autoritățile au eliberat sute de militanți islamiști din închisoarea Sednaya, de lângă Damasc. Aceștia au format în scurt timp miliții și și-au arătat recunoștința – adeseori, deținuții nu ieșeau vii din închisoare – abținându-se de la a-i ataca pe soldații regimului și atacând opoziția armată laică. S-a deschis un nou front împotriva ASL – jihadiștii susținuți de magnații petrolului din Golf.

Forțele care luptau pentru democrație au implorat Occidentul să le sprijine cu arme. Liderii europeni erau nehotărâți. Obama șovăia. Lumea s-a făcut că nu vede.

*

Orășelul de graniță Atmeh, în care locuiau Osman cu părinții, soția și cele două fete când a început războiul civil, a fost cucerit de Armata Siriană Liberă în octombrie 2011. Datorită faptului

că se afla foarte aproape de teritoriul Turciei, orașul fusese cruțat de atacurile aeriene lansate de Assad. Rachetele lui cu rază lungă de acțiune erau imprecise, iar regimul sirian nu voia să riște să lovească un membru al NATO. Orășelul a ajuns un fel de ușă turnantă pentru combatanții străini, care intrau plini de avânt și ieșeau răniți. Pe acolo intrau camioanele cu arme aduse din Turcia și tot pe acolo ieșea petrolul extras din teritoriile cucerite de miliții.

La sfârșitul lui octombrie 2013, când a ajuns Sadiq, Atmeh era controlat de ASL și de un amestec pestriț de islamiști, cele mai importante fiind milițiile Jabhat al-Nusra și alte două, Ahrar al-Sham și Suqur al-Islam. Linia frontului dintre miliții era variabilă și din acest motiv schimburile de focuri erau permanente. Tinerii purtau pe cap diferite fâșii de pânză, aveau în permanență arma încărcată și se uitau urât unii la alții, luptându-se pentru teritoriu. Le sărea repede țandăra, iar ostilitatea era mare. Dacă unul trăgea un foc, răspundea cealaltă tabără. „Suntem aici! E teritoriul nostru! Ferește-te de noi!”

În Atmeh, care fusese odinioară un sat liniștit, înconjurat de livezi de măslin, lucrurile se precipitau acum.

În casa lui Osman, dimineața a făcut loc după-amiezii. În cele din urmă, s-au înțeles la preț în privința oamenilor, a armei și mașinii, aceeași camionetă Skoda din noaptea precedentă.

— Ești oaspetele meu, a spus Osman zâmbind, pentru că nu exista cazare gratuită. Primul pas care trebuia făcut era să-l ducă pe Sadiq în zonă și să-l prezinte. Războiul avea birocrația lui; un străin nu putea să stea în Siria fără să facă parte dintr-o grupare, fără să aibă pe cineva care să-l susțină. Dacă încercai să acționezi singur sau întârziai să alegi o tabără, riscai foarte mult să fii considerat spion.

Mai întâi s-au dus la Jabhat al-Nusra. Această ramură din Siria a al-Qaida era cea mai puternică miliție din regiune și primea ordine direct de la șefii organizației teroriste. Veniturile ei proveneau din comerțul cu petrol, luarea de ostatici, jafuri, contrabandă, donații, dări și confiscări de proprietăți. La sediul miliției, care era una dintre clădirile publice ale regimului Assad, Osman și Sadiq au fost primiți de Abu Islam, un tânăr care avea niște ochelari cu lentile groase și un trup rotunjor, în formă de pară.

Și-au lăsat pantofii afară și au intrat desculți într-o cameră cu covoare pe jos, unde câțiva comandanți stăteau de vorbă la un pahar cu ceai.

Sadiq și-a spus povestea. Din păcate, Abu Islam nu auzise de vreo fată somaleză. Le-a spus că, de obicei, străinii doar traversează regiunea aceasta și se duc mai departe.

— Unde mai departe?

— Al-Dawla al-Islamiya fi al-Iraq wa al-Sham, a răspuns el. Daesh.

Apoi i-a explicat lui Sadiq:

— Ei sunt cei care recrutează femei. Nu noi.

Daesh este o denumire cu conotații jignitoare, folosită pentru Statul Islamic din Irak, iar *al-Sham* Siria Mare desemnează o zonă care cuprinde regiuni din Iordania, Israel, Liban și Turcia, ceea ce în Occident este considerat prin tradiție a fi Levantul. ISIS și ISIL – nume diferite pentru aceeași organizație.

Daesh și al-Nusra, având aceeași origine – al-Qaida – erau apropiate din punct de vedere teologic. Când a început războiul în Siria, Statul Islamic din Irak (ISI) a trimis aici o grupare pentru a pune bazele miliției Jabhat al-Nusra. Apoi a pătruns în țară chiar ISI. După ce și-a proclamat independența, gruparea a fost exclusă din al-Qaida și, sub conducerea lui Abu Bakr al-Baghdadi, și-a luat numele de ISIS. Ei creaseră al-Nusra și acum cereau ca aceasta să se alăture din nou

organizației-mamă. Jabhat al-Nusra a refuzat. Preferau să rămână cu al-Qaida.

Recrutarea femeilor era un măr al discordiei. Bărbații din al-Qaida voiau să primească femeile în Siria, dar numai după încheierea războiului și întemeierea unui califat adevărat. ISIS voia ca femeile să vină chiar acum.

Abu Islam i-a condus spre ieșire pe vizitatori, dând întruna din cap aprobator și promițându-le că se vor interesa.

Următorul popas a fost la Ahrar al-Sham, o miliție islamistă ceva mai moderată decât al-Nusra și care nu avea nicio legătură cu al-Qaida. Și Ahrar al-Sham voia un stat islamic, dar respingea jihadul global și ideea de califat dincolo de granițele Siriei. Unicul lor obiectiv era aplicarea *sharia* în Siria.

Liderii organizației stătuseră ani de zile în închisoarea Sednaya, unde fuseseră supuși la torturi. Când Assad a deschis porțile închisorii, camarazii din pușcărie au întemeiat o miliție. Se diferențiau de salafiștii mai radicali prin aceea că promiteau să apere minoritățile religioase și să colaboreze cu forțele seculare. Erau considerați niște pragmatiști ascunși.

— Aveți idee cam pe unde ar fi fetele? l-a întrebat comandantul, Abu Utham al-Atar.

— Știu doar că sunt în Siria, nu și unde, a răspuns Sadiq. Din câte se pare, au trecut pe aici. Poate le-a răpit cineva.

— Un tată care vine într-o zonă de război să-și caute fetele. Respect, a spus comandantul și a promis că o să se intereseze.

Sadiq i-a arătat copiile uzate ale fotografiilor lor de pașaport. Dar probabil că acestea erau inutile; aproape sigur, fetele purtau acum *niqab.*

Sediul Armatei Siriene Libere era la numai câteva minute de mers cu mașina, în clădirea poliției locale. Armata, care la început preluase de la Assad controlul orașului, acum începea să piardă

teren. ASL era sprijinită atât de Statele Unite ale Americii, cât și de Arabia Saudită, însă regimul Assad, care avea artilerie grea și aviație, pe de o parte, și islamiștii, care dețineau mai multe arme și vehicule, pe de altă parte, își intensificaseră atacurile împotriva grupării. Mulți luptători tineri, convinși de propaganda agresivă făcută de islamiști sau atrași de resursele pe care aceștia le aveau la dispoziție, dezertaseră din armată și trecuseră în tabăra lor. În plus, ASL era slăbită și din cauza fricțiunilor interne. În cadrul armatei se infiltraseră bande care jefuiau în numele ei, așa că sprijinul popular nu mai era atât de mare. În schimb, milițiile Jabhat al-Nusra și Ahrar al-Sham se bucurau de tot mai multă simpatie datorită actelor lor de caritate.

Sadiq a fost izbit de mirosul de țigară când a intrat în sediu. În sfârșit, putea să-și aprindă și el una. Și-a aprins și Osman o țigară. Altfel, atmosfera în ASL era sumbră. În noaptea precedentă, soldații fuseseră atacați, iar Sadiq și Osman au fost nevoiți să aștepte ca șeful de brigadă să termine ședința. După ce au așteptat suficient de mult încât să mai fumeze câteva țigări, s-a apropiat de ei un bărbat înalt și subțire, de vreo 60 de ani, cu mustață pleoștită.

— Trist, foarte trist, a spus Abu Alush, după ce a ascultat povestea lui Sadiq.

Colonelul fusese unul dintre primii care dezertaseră din armata lui Assad.

— Se întâmplă multe lucruri rele pe care nu avem cum să le influențăm, dar o să vă anunț dacă aflu ceva.

— Sunt aproape sigur că au fost luate ostatice, a spus Sadiq. Probabil de o bandă criminală.

Colonelul a dat din cap.

— Da, da, fără îndoială, dar acum trebuie să plecați.

*

Mai rămăsese o grupare: Statul Islamic din Irak și Siria.

Sediul acesteia se găsea într-o vilă impunătoare, care aparținuse odinioară unui general din armata lui Assad și care se afla în spatele unor ziduri înalte, cu porți largi. Clădirea era înconjurată de o grădină neîngrijită, în care mai creșteau doar câțiva migdali, înăuntru se simțea un miros plăcut – doi băieți pregăteau masa, supă de linte, fasole neagră și pâine.

Au fost primiți de un bărbat înalt, emirul Abu Saad al-Tunisi – ultima parte a numelui său indica țara de origine. Sadiq a făcut mari eforturi să-și aleagă cuvintele potrivite. A improvizat o poveste bună, insistând pe acele episoade care îi impresionaseră pe ascultătorii precedenți și lăsând la o parte punctele mai slabe. S-a concentrat asupra ideii că fetele au fost răpite și că sunt ostatice.

Abu Saad le-a oferit mâncare, dar nu le-a promis nimic. S-au adus tăvile. Sadiq auzea zgomote care indicau faptul că în camera alăturată mâncau alte persoane. Zgomote făcute de bărbați aflați într-o dispoziție bună, cu armele puse deoparte, dar nu prea departe, după cum știa din perioada în care fusese soldat. Își amintea că oamenii țineau arma aproape, ca pe o iubită, iar dacă aveau dubii, verificau să fie încărcată, să nu aibă piedica pusă. Îți lua trei secunde să tragi piedica, dar în timpul ăsta puteai să fii mort.

Abu Islam, islamistul cu trup în formă de pară, pe care îl întâlniseră la sediul al-Nusra, era cel care le aranjase întâlnirea cu ISIS. Acum intrase în cameră și îi salutase scurt, înainte de a pleca. Cu toate că membrii celor două armate jihadiste puteau să stea împreună la masă și să încheie alianțe strategice înaintea unei lupte, relațiile lor erau încordate. Lupta pentru putere dusă de liderii lor era dură și fără compromisuri; în loc să-și îndrepte cu toții armele în aceeași direcție –

împotriva armatei siriene – grupările jihadiste purtaseră în vara aceea lupte pentru supremație în regiunile din nordul Siriei.

Fâșiile verzi de pânză de pe cap au fost înlocuite cu altele negre. Oamenii deveneau credincioși celui care oferea mai mult. După câteva luni, ISIS a început să-și atace gazdele: cei care le oferiseră totul – inclusiv pe fiicele lor – în speranța că așa vor construi o alianță de durată.

*

Zilele treceau. Așteaptă. Plătește. Așteaptă.

Până când portofelul i s-a golit și nu a mai beneficiat de protecție.

— Du-te la Hatay și scoate bani, i-a spus Osman.

În vreme de război, banul din mână e rege, banul din bancă nu valorează nimic. Sadiq era nevoit să repete din nou cursa, trei kilometri dus, trei kilometri întors.

L-a sunat pe Mehmut. Șoferul de taxi i-a promis că o să-l aștepte în partea cealaltă.

Soarele sta să apună. Erau și alții care voiau să treacă granița. Unii încercaseră, dar se întorseseră, descurajați de numărul mare al patrulelor. În cele din urmă, l-a sunat Mehmut de pe teritoriul Turciei.

— Sadiq, nu încerca să treci în noaptea asta, grănicerii au ieșit în număr mare.

Un egiptean a riscat și a fost prins, la fel și alții. Îi aștepta închisoarea turcă. Demoralizat, Sadiq s-a întors la Osman, care i-a dat masă și cazare pe datorie pentru o zi.

În noaptea următoare a fugit. Mehmut aranjase să fie luat cu o motocicletă de la jumătatea drumului. A urcat în spatele motociclistului, iar acesta, un tânăr, a mers cât a putut de tare pe drumul plin de pietre. Distanța de 1,5 km făcută cu motocicleta l-a costat 20 de lire turcești. Spera din tot sufletul ca direcția de asistență socială din

Norvegia să-i fi alimentat contul cu ajutorul de reabilitare pentru luna noiembrie.

A scos banii de la ATM. S-a întors la graniță, a plătit și a fugit pentru a doua oară în zona de război.

Întors în provincia Idlib, Osman l-a ajutat în continuare să meargă din brigadă în brigadă, din sat în sat, întrebând, cercetând. Sadiq le descria pe fete. Înalte. Ținută mândră. Probabil poartă *niqab.* A spus povestea oricui era dispus să-l asculte. De acum, devenise o figură cunoscută în Atmeh. „Uite-l pe tatăl care își caută fetele", spuneau localnicii.

— Trebuie să începem căutările în afara provinciei, i-a spus Osman într-o zi. Dar n-o să fie ieftin.

Sadiq a trebuit să plece pentru a treia oară ca să facă rost de bani. Osman i-a spus că a doua zi e sărbătoare națională în Turcia, așa că traversarea nu ar trebui să fie o problemă. A avut dreptate. Sadiq a șters-o, a fost luat de la graniță de Mehmut, și-a golit contul de la ATM-ul din Hatay, apoi s-a dus să-și ia lucrurile care îi rămăseseră la Palatul de Zahăr. În mod surprinzător, și-a făcut și Osman apariția în oraș, spunând că are de rezolvat o chestiune presantă.

— Pentru câțiva dolari, pot să-ți aranjez o călătorie mult mai plăcută la întoarcere, i-a promis el.

Au fost luați de o mașină, care i-a dus la punctul de frontieră Bab al-Hawa. Bariera era ridicată și au trecut direct, fără să fie verificați sau percheziționați. La ora cinei, ajunseseră deja la Atmeh.

Osman își asigurase trecerea peste graniță. Închiriase unei fundații umanitare străine o parcelă din livada de măslini a familiei, acolo unde îl întâlnise prima oară Sadiq. În afară de bani și de posibilitatea de a trece granița când voia, obținuse de lucru pentru cunoștințele lui în tabără, lucru

care a făcut ca populația orașului Atmeh să crească de vreo zece ori. 30 000 de oameni locuiau în zona livezii de măslini: cei care nu aveau suta de dolari necesară trecerii frontierei.

Electricianul din Alep scotea bani din sărăcia lor și se asigura că războiul continuă, introducând clandestin și mai mulți jihadiști în Siria.

L-a dus pe Sadiq în sud. Refugiații mergeau în direcția opusă. Femei, bărbați, bătrâni, copii. Pe jos, în căruțe, cu mașina. Se duceau spre tabăra din livada de măslini, spre granița cu Turcia, oriunde, numai să plece de acolo. Până în toamna anului 2013, fugiseră din țară două milioane de sirieni. Mai mult de două milioane rămăseseră în țară, dar se refugiaseră în zone aflate la periferia conflictului.

Sadiq era descurajat. Clădiri bombardate. Morminte proaspăt săpate. Moloz. Oameni. Mereu alți oameni.

Regimul declanșase o nouă ofensivă, încercând să recucerească teritorii strategice în jurul orașului Alep, iar forțele de opoziție suferiseră pierderi mari. Orașul Alep era de mult timp un teatru de război pentru sute de facțiuni jihadiste, miliții laice și armate salafiste. Se făceau eforturi de unificare și mobilizare împotriva regimului; multe grupări se îndreptau acum spre Alep de pe fronturile de la Raqqah și Idlib.

Cei doi bărbați s-au oprit în fiecare tabără să întrebe dacă nu le văzuse cineva pe fete. Nu le văzuse nimeni. Cine ar fi umblat după niște fete când războiul făcea ravagii în jurul lui?

În toamna aceea, veniseră mii de luptători străini din Europa. Numărul lor se triplase din vară. Unii veneau să lupte împotriva lui Assad, alții, ca să ducă la îndeplinire profeția care spunea că bătălia finală, de dinaintea judecății, se va da în localitatea siriană Dabiq.

ISIS profita de abuzurile săvârșite de regimul lui Assad față de populația civilă pentru a recruta

soldați. Când o mie de oameni au murit sufocați în acea vară în urma unui atac cu arme chimice lansat de regim, organizația a exploatat episodul în propaganda pe care și-o făcea. ISIS era gruparea cu cea mai mare deschidere către străini. Alte miliții erau selective și preferau soldați cu experiență, nu carne de tun.

Vorbind cu sirienii din zonă, Sadiq a avut impresia că oamenii s-au săturat de jihadiștii care veneau să se războiască în țara lor. Veneau cu obiceiurile și cu stilul lor de viață din orașele europene sau susținuți cu bani din Golf. Erau aroganți, grosolani, cruzi și ferm hotărâți să-și creeze propriul stat, un stat divin pe pământ. Pe pământ sirian.

Sadiq a început să cugete la natura războiului. Toți erau convinși că *ei* au dreptul la acel teritoriu și că *ceilalți* trebuie să plece. Că ei îl au pe Dumnezeu de partea lor, iar ceilalți sunt de partea diavolului. Toți erau convinși că ei dețin adevărul și toți erau însetați de sânge. Noaptea, îi răsunau în minte câteva cuvinte. „Ucide, decapitează, răzbună-te."

Ca și combatanții, Sadiq și Osman se adăposteau în clădiri abandonate. Trebuiau să se uite în sus, la găurile din acoperiș, la bucățile de ciment care atârnau de armăturile de fier. O să mai reziste acoperișul o noapte? O să mai reziste casa o zi?

Sadiq nu se putea obișnui cu asta, să înnopteze într-o casă pustie, o casă pe care familia o abandonase, luându-și copiii de mână și fugind.

A întrebat, era disperat. Linia frontului se mutase. Dacă ar fi continuat să meargă pe drumul acela, ar fi intrat pe un teritoriu controlat de regim. Au fost nevoiți să renunțe la mașină și să pornească pe jos, pe drumuri proaste, lăturalnice, pentru a nu se întâlni cu soldații regimului. Osman i-a sugerat să închirieze niște măgari.

— Abu Ismael, știi să călărești un măgar?

Un băiețel i-a arătat cum să-l facă pe măgar să se miște. Nepriceputul somalez s-a urcat pe animal, dar acesta refuza să plece.

— Nu, nu așa. Uite. Dă cu palma aici. Lovește-l!

Cine s-ar fi gândit că e așa de greu? Călărise cămile și dromaderi, mânase turmele de capre ale bunicului său. L-a întrebat pe băiat câți ani are.

— Opt.

„Isaq va împlini în curând opt ani", s-a gândit el. „Fiul meu, care nu poate să meargă singur la școală și nu poate să se lege la șireturi."

Băiatul sirian avea pantalonii găuriți și era desculț.

— Așa, stai așa, a continuat el, răbdător.

Sadiq s-a dat jos.

Până la urmă, a pus pe măgar rucsacul și arma, iar el a mers pe jos. Rămânea în urmă. Oamenii pe care îi plătise cu 10 dolari pe zi ca să-l însoțească mergeau pe creastă, el îi urma ceva mai jos.

Brusc, s-au auzit focuri de armă. Nimeriseră într-un schimb de focuri. Erau arme de diverse calibre. Sadiq s-a întins pe burtă, printre tufișuri. A încercat să-și stăpânească respirația. Dacă reușea să respire calm, putea ochi bine. Avea două încărcătoare pline. Așa reușise să supraviețuiască în Somalia, trăgând mai bine decât inamicul.

I se uscase gâtul. A început să se târască pe burtă, îndepărtându-se de locul conflictului. Deși brațele și picioarele erau lipite de pământ, avea impresia că e în cădere liberă, că e în aer și se prăbușește brusc, ca și cum nu i s-ar fi deschis parașuta. „Nu sunt stăpân pe viața mea, pe situație, pe nimic." Acum, singurul lucru pe care putea să-l facă era să țină capul jos. A încercat să-și dea seama unde se află, după reperele pe care i le dăduse Osman. „Aici sunt ei, iar aici suntem noi", îi explicase sirianul. Dar Sadiq fusese prea ocupat cu măgarul. Era furios pe el însuși că se lăsase cu

totul pe mâna lui Osman în loc să-și facă singur o părere.

Dacă dădeau peste el, soldații lui Assad îl puteau confunda cu un islamist, mulți somalezi sunt islamiști. A auzit șoapte.

— *Alhamdulillah*, a spus Osman. Ești întreg?

— Da, din fericire, a răspuns Sadiq.

— Ține capul jos, a spus Osman. Dacă ne văd, ne împușcă.

*

Siria e mare. Sadiq începuse să-și piardă speranța.

Se aflau la marginea orașului Alep. Orașul, odinioară splendid, acum duhnea. Mirosul care venea din zonele controlate de rebeli era insuportabil. Sub ruine zăceau cadavre. Nu își permitea să se gândească la asta, trebuia să meargă mai departe. „Găsește-le!" fuseseră ultimele cuvinte pe care i le spusese Sara.

În anumite cartiere, abia dacă mai era o clădire neatinsă. Încă un proiectil și se vor prăbuși toate. Construcțiile erau foarte apropiate, majoritatea aveau ziduri comune, iar în acele ziduri erau găuri care le permiteau rebelilor să treacă din casă în casă, ca printr-un tunel, spre linia frontului, care nu era altceva decât o stradă sau un colț de clădire. Un loc prin care merseseră copiii la școală, în care se sărutaseră tinerii.

Acum, moartea trecea zilnic pe acolo.

Când s-a lăsat întunericul, s-au refugiat într-un bloc.

Sadiq s-a uitat în jur. Își zise că, odată, a fost un apartament foarte frumos. Era numai parțial distrus, deși fațada lipsea complet, ca la o căsuță de păpuși. În bufetul din bucătărie erau farfurii și oale în care puteai să pui fasolea la înmuiat sau să faci *foul.* Într-un coș erau niște foi de ceapă uscate. Erau cărți pe rafturi și haine atârnate în șifoniere.

Pe un perete era o fotografie de nuntă. Cei doi tineri aveau ochii strălucitori și acea frumusețe pe

care o au oamenii fericiți. Ea era pudrată, machiată, avea o rochie albă, lungă și flori în păr. El era bine bărbierit, îmbrăcat cu cămașă albă și costum negru. După felul în care erau croite hainele, nunta nu avusese loc cu mult timp în urmă, păreau moderne, contemporane. „Sunt încă tineri”, își zise el. „Asta se întâmplă în vremea noastră.”

Unde ar putea fi acum? Printre cei pe care i-au întâlnit pe drum, care se târau prin nisip, prin noroi, peste bolovani?

Stând acolo, în fața frumoasei perechi, în cenușa fericirii acelor tineri, nu și-a mai putut stăpâni lacrimile.

Atâtea visuri spulberate.

S-a înfuriat pe fiicele lui. A țipat. Sirienii nu au nevoie de alții care să vină aici să se lupte! Nu au nevoie de fetele și de băieții din Occident! Au nevoie de pace! A lovit cu palma în perete. Drept răspuns, s-a auzit un zgomot înăbușit. A căutat prin buzunare o țigară. Nu a găsit. A ieșit din camera de zi.

Într-una dintre camere era un pat mare. S-a aruncat pe el, apoi a înlemnit. Patul *lor.* Se așezase în patul *lor* conjugal.

A început să plângă tare.

„De ce au venit aici fetele mele?

Ayan! Leila! Ce s-a întâmplat cu voi?”

PARTEA A DOUA

„Șapte pași spre radicalizare

1.Diferențierea: eu fac parte dintr-un grup, ei sunt dintr-altul.

2.Uniformizarea: ei sunt toți la fel.

3.Ideea de asuprire: ei ne asupresc pe noi.

4.Vinovăția colectivă: ei sunt toți complici la asuprirea noastră.

5.Ideea de superioritate: noi suntem mai buni decât ei.

6.Autoapărarea: trebuie să ripostăm la agresiunea lor.

7.Ideea de violență: violența este singura soluție.”

@iyad_elbaghdadi,
activist participant la Primăvara
Arabă, 2015

Capitolul 5

Începutul adolescenței

Gimnaziul Gjettum era situat la limita dintre estul și vestul districtului Bærum. În est, casele erau mai mari și oamenii, mai bogați; în vest erau case obișnuite și oameni cu venit mediu.

Conducerea școlii pretindea că elevii provin din toate mediile sociale, dar majoritatea erau blonzi cu ochi albaștri, norvegieni autentici. Fetele erau stilate, aveau ca pasiune cumpărăturile și purtau încălțăminte Ugg, colanți, cămăși în carouri și jachete de iahting. Aveau părul lung și blond, se machiau discret, în nuanțe deschise și se dădeau cu luciu de buze.

Trei fete ieșeau în evidență din grupul de copii de 13 ani care începeau școala în toamna anului 2006. Ivana avea stil emo și se îmbrăca numai în negru. Ela purta tricouri largi, pe care scria Red Hot Chili Peppers sau KISS. Ayan purta șaluri turcoaz, cercei mari și blugi strâmți. Toate trei aveau părul negru ca tăciunele.

Faptul că erau străine le-a făcut să se apropie. Erau cunoscute drept gașca imigrantelor. Ivana era refugiată din Croația. Părinții Elei veniseră din China, iar Ayan era, la fel ca în școala primară, singurul african din clasă. Fetele vorbeau acasă în croată, mandarină și somaleză. Ivana era catolică, Ela făcea parte din congregația chineză din Oslo, iar Ayan mergea cu regularitate la școala la care se studia Coranul. Stăteau de vorbă despre credințele lor, despre asemănările și deosebirile dintre ele. Dumnezeu. Viața de după moarte. Rai și iad. Sex. Homosexualitate. Avort. Genul acesta de lucruri. Când Ela a primit confirmarea în religia ei, Ayan și Ivana au fost invitate la reuniunea de familie, cum era și de așteptat. Toate trei puteau spune că își datorau viața Norvegiei; Ayan și Ivana fugiseră de un război civil, iar Ela scăpase de politica

autorităților chineze, care impuneau familiilor să aibă un singur copil. Fiind cel mai mic dintre cei trei copii ai părinților ei, nu ar fi venit pe lume dacă aceștia nu ar fi părăsit țara. Tatăl ei fusese maseur la un hotel din Beijing pe vremea în care miliardarul norvegian Stein Erik Hagen era clientul acestuia. Magnatul supermagazinelor a fost atât de încântat de felul în care a fost tratat, încât i-a aranjat tatălui Elei să plece în Norvegia.

Toate cele trei fete erau sigure însă că, atunci când vor fi mari, vor pleca din Norvegia. „Eu vreau să trăiesc în Australia", spunea Ivana. „Norvegia e friguroasă și plictisitoare." Nu-i plăcea deloc iarna. Nici lui Ayan. „Soarele din Norvegia este ca o lanternă", spunea ea, „doar lumină, nu și căldură!" Voia să ajungă diplomat, să lucreze la ONU, să lupte împotriva nedreptății și a sărăciei. Ela, căreia colegii de clasă îi spuneau „mica noastră pianistă creștină chineză", voia să cânte într-o formație cu care să meargă în turnee prin lume.

Toate lucrurile pe care le-au făcut pentru prima oară, împreună le-au făcut.

S-au dus la petreceri.

S-au îndrăgostit.

Și-au stors coșurile de pe față. Au mâncat chipsuri de tortilla. S-au îngrășat. Au început să facă jogging. Și-au măsurat talia. Și-au sincronizat menstruațiile. Au folosit aceleași luciuri de buze, au împărtășit sentimente și amănunte despre cuceririle lor romantice.

De la 13 la 15 ani au fost împreună.

*

Pe scara bunăstării materiale din Bærum, familia Juma se găsea pe treapta cea mai de jos și locuia într-un bloc care aparținea administrației locale. Sadiq lucra din când în când, după care revenea la ajutorul de stat și la diverse cursuri, visând tot timpul să devină inginer. Sara se înscrisese și ea la un curs de limbă norvegiană, dar

nu-i stătuse capul la acesta. Când Isaq a început grădinița, ea era tot acasă și nu învățase încă limba.

Ayan descoperise însă lumea cărților. Knut Hamsun era scriitorul ei preferat. „În neoromantism, naratorul este personajul principal", scria ea într-o compunere care avea ca temă romanul *Foamea.* „Important este ce gândesc *eu,* ce simt *eu,* iar mai important ca orice este spiritul uman. Neoromantismul nu e preocupat de religie sau naționalitate, ci de imaginație, de elementele mistice, iraționale, inexplicabile." În compunere, ea vorbește despre finalul romanului, în care personajul principal rătăcește prin Christiania, orașul care mai târziu și-a schimbat denumirea în Oslo: „El se consideră un ratat și, fără să stea pe gânduri, se îmbarcă pe un vas ca să scape de mizeria din Christiania, orașul din care nimeni nu pleacă înainte ca acesta să-și pună amprenta asupra lui."

Ayan era nerăbdătoare și avea tendința de a acționa spontan, lucru care se vedea și în compunerile ei. Semnele de punctuație și ortografia erau mai puțin importante decât exprimarea clară a opiniei. Putea să scrie compuneri dintre cele mai ciudate, ca atunci când a avut de scris „o povestire în care se produce o schimbare în bine". Prima propoziție era dată dinainte: „În sfârșit! Ochii ei străluciră!" Ayan își intitulase compunerea „Inpuls", titlu corectat de profesor „Impuls". Era vorba despre Oda, care odinioară avusese „niște ochi ca un superb cer de noapte, plin de stele strălucitoare, dar care acum semănau mai degrabă cu niște prăpăstii fără fund", pentru că Oda devenise prostituată. Un bărbat care lucra la morga din localitate ajunge să-i fie client. „Prima oară când s-au întâlnit, trebuiau să facă sex pe una dintre mesele de examinare de la locul lui de muncă. Dar lucrurile s-au încins și unul dintre cadavre a căzut peste ea, iar lui i-a venit ideea ca

Oda să facă sex cu cadavrul. A plătit-o foarte bine, așa că ea a acceptat, iar din momentul acela s-au întâlnit o dată pe săptămână.” La un moment dat, Oda înnoptează acasă la client și „stă în pat, gândindu-se cât de plăcut e să te trezești în brațele bărbatului iubit. «Bărbatul pe care îl iubesc», zise ea ca pentru sine, dându-și seama că, într-un fel, ei doi aveau o relație bună. Fusese bun cu ea încă de la început și, de multe ori, când nu avea unde să se ducă, rămăsese peste noapte la el. Numai gândul că era îndrăgostită de el îi dădea flori și, pe când se gândea la asta, începea să se nască în ea un sentiment ciudat și cald. O viață alături de el nu ar fi prea rea, avea o slujbă și câștiga bani frumoși”.

În finalul povestirii, clientul face o călătorie de afaceri în Germania și îi cere să vină cu el. „Propunerea lui a lăsat-o mută de uimire, apoi el i-a spus cel mai șocant lucru: «Te iubesc, Oda, vino cu mine.» S-a gândit mult la asta – avea ceva de pierdut? Nu, nu era nimic pentru ea în Norvegia, așa că de ce să nu profite de ocazie?”

Ayan a primit nota 9 cu minus. Profesorul i-a spus că lucrarea ei este „bine concepută, cu descrieri bine realizate și folosește artificii literare care subliniază intriga”, dar i-a dat „un minus pentru numeroasele greșeli de ortografiere a omonimelor, pentru punctuația incorectă a citatelor și pentru scrierea incorectă a cuvintelor compuse”.

În următoarea ei compunere, ea a scris din perspectiva lui Torvald Helmer, soțul Norei, din piesa *Casa cu păpuși* de Henrik Ibsen. „23-IX-1890. Dragă jurnalule, azi am fost promovat director la bancă. Ce veste minunată, scumpa mea Nora a fost încântată. Eu însă, orice aș face, sunt tot îngrijorat, îmi ascunde ceva. Văd asta în ochii ei triști de porumbiță, o ciocârlie așa micuță și frumoasă ca ea nu ar trebui să fie atât de tristă.”

Într-o altă compunere, ea se imaginează un soldat american în Vietnam. Anul în care se petrece acțiunea este 1966. „Dragă jurnalule. Azi

împlinesc 18 ani. Mă simt oribil și nici nu pot să mă privesc în micul ciob de sticlă pe care îl folosesc ca oglindă. Am fost în patrulare nocturnă de recunoaștere. Gălbejiții ăia șmecheri s-ar putea ascunde oriunde. Am primit ordin să stăm ascunși până la răsăritul soarelui, când se va ridica vălul de întuneric care acoperă cadavrele și sângele." Soldatul descrie masacrele la care a luat parte, scenele în care femeile și copiii au fost legați, stropiți cu petrol și arși de vii. „Cum e posibil ca cerul să fie atât de frumos, când lumea e atât de urâtă? Cum e posibil ca stelele să licărească și să strălucească, când pământul arde?" se întreabă soldatul. Șase luni mai târziu, el scrie atât: „Dragă jurnalule. Mă întreb dacă există Dumnezeu."

*

De la 15 ani, încep să apară poveștile de iubire.

„Simt că MOR", îi scria Ayan Elei în iarnă. Erau în anul al treilea la Gjettum. „Am aflat că el are prietenă. (Asta e, să fie fericit cu ea:)"

Ela îi răspunde: „Au, biata de tine… dar e bine că accepți și că te bucuri pentru el. ARE BALTA PEȘTE!!!!! Sunt alături de tine, ORICE AR FI!!!! TE IUBESC MULT, SCUMPICA!!!!"

Mesajele care circulau între cele trei blocuri din Bærum erau pline de inimioare și de fețe zâmbitoare, de *emoji* care plângeau sau râdeau cu lacrimi. În vacanțele de vară, mesajele zburau fără încetare între Europa și Africa, de pe coasta dalmată până în tabăra de tineret a comunității chineze și în Somaliland.

„O groază de băieți drăguți aici, dar nici nu pot să mă dau la ei", îi scrie Ayan Elei în vara de dinaintea celui de-al patrulea an. „Aici te coci, dar mi-am luat Snapple, așa că acum sunt fericită. Nu am văzut niciun gândac până acum, mă bucur, iar bunica o să vină în curând din Djibouti, abia aștept! Ai mai primit ceva de la Ivana?"

„Salut, fată", îi răspunde Ela. „Vremea aici, în Norvegia, e superbă (sper să mă bronzez și eu un

pic, sunt așa de albă!) Am stat o grămadă cu oamenii de la biserică și tabăra de vară e peste două săptămâni. Abia aștept.”

„Uau!” îi răspunde Ayan.

Cele întâmplate cu Ela au fost pentru ea lucrul cel mai interesant din acea vară, iar în anul respectiv, tabăra se organiza la Stockholm: în legătură cu ce se petrecea în Somaliland, Ayan i-a spus: „Am vești bune și vești proaste. M-am tuns foarte scurt, pfui, ce ușurare. E aici un tip pe care mi s-a pus pata dar se ține de vrajeli (cred că nu am scris corect), iar vestea proastă e că tipul este genul după care aleargă toate fetele dar el flirtează așa de mult cu mine (ceea ce e super, apropo) nu știu ce să fac. A încercat de patru ori să mă sărute aseară, dar mereu am fost întrerupți, îmi venea să mor!!! Și azi a trecut pe aici, a stat lângă mine și m-a sărutat pe obraz. Dar apoi au venit și alții și nu am mai putut să facem nimic. Îmi place de el dar nu vreau să sufăr, nici acum, nici când voi pleca, mă simt ciudat când nu e aici și nu pot să mănânc sau să dorm, mătușa mea își face griji pentru mine, și mama la fel!!!”

Viața era o dramă încântătoare.

*

Ayan ajunsese să fie neînduplecată și încrezătoare în forțele proprii. Era scandalizată de oprimarea femeilor, de preocuparea pentru aspectul fizic și critica revistele de modă pentru că puneau accentul pe ideea de nesiguranță a fetelor. „Nu ești mulțumită de felul în care arăți? Ești stresată? Câți băieți s-au uitat la tine în seara asta? Când ai făcut sex ultima oară? Toate întrebările astea care denotă perfidie te fac să te simți ca un closet din India”, scria ea într-o compunere intitulată „Emanciparea femeilor”. „Mai rău e că noi trebuie să dăm naștere unor drăcușori de băieți, de care o să avem grijă și pe care o să-i iubim până când se vor transforma în bărbați și vor ajunge să asuprească alte femei.”

Avea tendința să divagheze în scrierile ei și de multe ori nu reușea să-și încheie raționamentul cu o concluzie satisfăcătoare. „Explică!” scria profesorul pe margine. „Ce legătură are?” sau „confuz!” Dar și „bine spus!” sau „bine!”.

„Demult, în Arabia Saudită, opresiunea femeilor era atât de brutală, încât, dacă dădeai naștere unei fete, erai îngropată de vie”, scria Ayan. „Apoi a venit Profetul Mahomed, cel mai de seamă bărbat al musulmanilor, și le-a spus că femeile trebuie să fie tratate la fel ca bărbații. După moartea lui, oprimarea femeilor a început iar și există încă, dar după cel de-al Doilea Război Mondial, tot mai multe femei s-au săturat să fie văzute doar ca gospodine.”

Ayan își încheia compunerea cu un omagiu adus femeilor care au deschis calea emancipării: „Chiar dacă au aruncat cu pietre în voi, chiar dacă v-au numit vrăjitoare și de multe ori v-au ucis. Vă mulțumesc pentru că ați spus adevărul și ne-ați eliberat.” A luat o notă medie pe acea compunere, iar profesorul a spus că a avut mai multe puncte bune, dar textul era cam dezlânat și împărțirea pe paragrafe era îndoielnică.

Ayan era foarte bună la religie. Nu numai că știa multe lucruri despre diverse credințe, dar era capabilă să facă propriile aprecieri critice. Erau multe lucruri care nu-i plăceau în privința islamului, mai ales faptul că religia era folosită ca instrument de subjugare a femeilor. Ele nu aveau același statut cu bărbatul și nici aceleași drepturi. Ayan însă nu avea de gând să tolereze acest lucru, pentru că, dacă se continua așa, urma să părăsească această religie!

La terminarea școlii gimnaziale, pe diploma ei erau medii de 9 și de 10 în egală măsură. A luat o hotărâre curajoasă și s-a înscris la una dintre cele mai prestigioase școli din zonă, Liceul Nesbru, sperând că va fi acceptată în programul de bacalaureat internațional. Conducerea școlii

spunea că instruirea elevilor se face la un nivel înalt și că are „unul dintre cele mai bune programe din lume de pregătire pentru universitate”. Toate cursurile se țineau în engleză, în afară de cele de limbă norvegiană și limbi străine – un lucru potrivit pentru cineva care aspiră să devină diplomat.

Ayan a fost acceptată la școală. Totuși, în timpul verii, a început să regrete alegerea făcută. La Nesbru nu mai era cu prietenele ei; acestea se înscriseseră la o școală vocațională din Rud. Ela era la clasa de muzică, iar Ivana, la actorie.

Ayan i-a scris micuței pianiste creștine chineze, care era în tabără la Toronto. „Bună, aici Norvegia © Am auzit că ai pus mâna pe unul © bravo ție fată © mă plictisesc groaznic aici și mi-e groază că începe școala am auzit o mulțime de chestii naspa despre Nesbru © și mi-e dor de mica mea prietenă galbenă. Încearcă să te distrezi puțin, chiar dacă e o tabără creștină, fii un pic mai rea!”

Rezultatele din primul an de studiu erau determinante pentru continuarea pregătirii în scopul obținerii bacalaureatului internațional, care i-ar fi deschis porțile spre lume. Putea să fie prima din familie care să aibă o astfel de pregătire.

În apropierea Liceului Nesbru era Nesoya, o insulă celebră pentru locuitorii avuți și pentru vilele cu vedere la fiordul Oslo. Ayan nu cunoștea pe nimeni și nu semăna cu nimeni; era diferită – o fată cu pielea aurie, cu obrajii rotunzi, fruntea înaltă și ochi strălucitori. Stătea drept, avea un aer mândru, se îmbrăca în blugi strâmți și purta *hijab*-uri colorate.

În gimnaziu, engleza fusese materia ei preferată, ceea ce-i oferea un avantaj acum, dar dirigintele ei, Knut Gundersen, era uimit de discrepanța dintre abilitățile orale și cele scrise, suspectând o ușoară dislexie. Profesoara de economie, o femeie de origine iraniană, care fusese educată în SUA și învățase norvegiana la maturitate, credea că

greșelile de scriere pe care le făcea Ayan erau rezultatul necunoașterii temeinice a limbii materne. „Știe mai multe limbi”, spunea ea, „dar *niciuna* la perfecție.”

Gundersen credea că Ayan are o înclinație deosebită spre gândirea profundă și meditație, pe care mulți dintre colegii ei nu o aveau. Putea să facă legătura dintre cele discutate la clasă și propriile experiențe într-o manieră interesantă, care te punea pe gânduri. Era, pur și simplu, la un alt nivel.

În toamnă, toți elevii au trebuit să participe împreună cu părinții la o ședință cu dirigintele. Ayan a venit cu tatăl ei. Dirigintele i-a spus lui Sadiq că era o plăcere să o aibă în clasă pe Ayan și că era muncitoare și avea multe cunoștințe. „Asta vrem și noi să auzim!” a zâmbit Sadiq.

„Seamănă unul cu celălalt”, s-a gândit profesorul. „Amândoi sunt veseli, râd mult și se vede că se înțeleg. O familie cu legături puternice”, a tras el concluzia.

Gundersen, care preda norvegiana, îi punea rareori pe copii să scrie compuneri, considerând că nu sunt prea utile, dar uneori le dădea libertatea să scrie ce vor. Ayan a făcut o compunere intitulată „Călătorie în necunoscut”.

> Au fost odată două fete care voiau să plece în lume spre a se descoperi pe sine. Acasă avuseseră întotdeauna tot ce își doreau, se duceau la cea mai bună școală, se îmbrăcau cu haine la modă, dar niciodată nu li se permisese să ia singure decizii, un lucru pe care tinerele și-l doresc foarte mult. Multă vreme, au făcut planuri pentru o călătorie sau mai degrabă planuri de plecare, pentru că nu știau de fapt unde vor să se ducă. Într-o seară de vară, când părinții lor nu erau acasă, le-au trimis un mesaj: „Mamă, tată, noi ieșim puțin, nu ne așteptați.”
>
> Cele două surori s-au dus la o stație de taximetre. Câțiva taximetriști frumoși s-au oferit să le ducă undeva, un moș a vrut să le escrocheze, după care au întâlnit un bărbat

„neobișnuit”. În cele din urmă, au plecat la aeroport și au luat avionul spre Turcia, o țară aflată „la apus de soare și la răsărit de lună”. Au mers departe, departe de tot, iar în cele din urmă au ajuns. Avionul a avut o întârziere groaznică, iar ele trebuiau să mai meargă încă, până când vedeau trei sori și trei luni, după care aveau să facă la dreapta, pe lângă prăpastia sufletelor pierdute. Când au ajuns acolo, și-au dat seama că acea călătorie a lor ajunsese la sfârșit. Dacă vreuna s-a descoperit pe sine nu știm, dar au trăit fericite până la sfârșitul vieții.

Knut Gundersen i-a dat 9 și a scris cu un pix verde: „O poveste frumoasă, cu multe părți bune, dar cu un final destul de nesatisfăcător & ceva erori gramaticale (încă nu ai reușit să-ți stăpânești dislexia).”

A stat și s-a gândit câteva clipe. Evident, povestea era destul de confuză și dezlânată, dar oare nu spunea altceva, ceva mai profund, și el nu înțelegea?

Capitolul 6

Misiunea

În toamna în care a devenit elevă de liceu, Ayan a cunoscut un nou fenomen religios: o organizație musulmană de tineret care avea principii puritane. Predicile de acolo erau pline de farmec; dacă sentimentele erau trezite, se trezea și mintea, iar viața avea să fie curată și adevărată.

Islam Net a susținut o serie de prelegeri la Universitatea din Oslo. Începeau cu lucrurile simple, cu cei cinci stâlpi ai islamului. Ea cunoștea lucrurile acestea, cunoștea viața și învățăturile Profetului, cine au fost urmașii lui, erau lucruri familiare.

Dar ei tot îi plăcea, oamenii erau grozavi și i se părea că face un lucru bun. În plus, erau *o grămadă* de băieți drăguți.

La prelegerile acestea, care se țineau seara și la care băieții și fetele stăteau în bănci separate, s-a format un grup de patru fete: Aisha, Emira, Dilal și Ayan.

Aisha era sufletul grupului. Era energică, logodită, iar uneori putea fi cam dură, spunând lucruri jignitoare. Mândră și uneori distantă, își făcuse obiceiul să țină capul ușor lăsat pe spate, cu bărbia ridicată, atunci când vorbea cu cineva.

După părerea lui Dilal, Aisha era de fapt bună, numai că nu înțelegea întotdeauna sentimentele celorlalți, din cauză că se închisese în sine de mult timp pentru a se proteja de un tată dur.

Și Emira avea probleme acasă, la fel ca Aisha. Părinții ei îi planificaseră deja căsătoria. Viitorul ei soț era dintr-o zonă rurală din Pakistan. Emira i-a implorat să renunțe, s-o lase să-și aleagă singură soțul, dar părinții ei n-au dat înapoi. I-a rugat să amâne nunta măcar până după terminarea școlii. Părinții acceptaseră acest lucru pe moment. Emira era o studentă sârguincioasă și visa să devină

inginer de calculatoare. Pasiunea ei era fotbalul. Era jucătoare de bază în echipa din Holmlia – făcea mult sport și se îmbrăca aproape tot timpul în trening și adidași.

Dilal era kurdă, se născuse în Iran și trăise în Irak înainte ca familia ei să se mute la Bærum, când ea era mică. Arăta ca un manechin din Orientul Mijlociu, avea ochii migdalați, machiați, fața pudrată și un năsuc acvilin. Era pasionată de sport, în special de yoga, gimnastică de întreținere și ridicarea greutăților. O certa mereu pe Aisha, cu care fusese colegă la gimnaziu, pentru că mânca de la fast-food și avea un stil de viață *lamentabil,* cu efecte nefaste asupra tenului și siluetei. Aisha îi răspundea că mai mult contează ce e în suflet și o certa la rândul ei pe Dilal că nu-și acoperă părul. „Islamul cere asta", spunea ea. Dilal nu era de acord. Amândouă căutau versete din Coran care să le susțină punctele de vedere.

Împreună au devenit puternice. Un trifoi cu patru foi.

*

Islam Net începuse ca pagină de Facebook cu doi ani înainte, în 2008. În spatele organizației se aflau vreo zece studenți la mecanică de la Universitatea din Oslo.

Valul care le dăduse studenților direcția și pe care continuau să înainteze era salafismul. Salafiștii urmează tradiția *al-salaf al-salih,* a primelor trei generații pioase de după Profetul Mohamed.

Salafismul este ultraconservator, vrea schimbări radicale și se inspiră din trecut. Viața islamiștilor trebuie să aibă la bază fundamentele islamului – Coranul și *hadith.* Credinciosul trebuie să urmeze ad litteram mesajele și preceptele Profetului, să se ridice deasupra culturii locale și a tradițiilor exegetice recente. Acest curent are rădăcini adânci, dar răspândirea lui în lume s-a produs în ultimii 50 de ani.

Prin anii 1950, Arabia Saudită a început acțiuni de islamizare a regiunilor vecine. În timp, regatul a finanțat o rețea globală de misionari care să facă *dawa* – cuvânt care înseamnă „a invita" și este folosit cu sensul de „a face prozeliți". Modul de gândire și interpretările adepților mișcării au venit din deșertul arab, cu fonduri obținute din vânzarea petrolului. Moschei și medrese din toată lumea au primit daruri generoase. Tinerii devotați au beneficiat de stipendii și burse pentru a studia la Mecca și la Medina.

Fondatorii rețelei Islam Net nu se prezentau ca salafiști. Spuneau că sunt musulmani „călăuziți de cele patru școli importante ale islamului sunnit". Salafismul a căpătat o imagine negativă după atacurile de la 11 septembrie 2001, iar studenții evitau să folosească eticheta respectivă.

După ce pagina lor de Facebook s-a dovedit a fi un succes, studenții la mecanică au decis să deschidă o pagină de web. Au discutat despre posibilul ei conținut.

Cineva le dăduse deja un indiciu. Idolul lor era Zakir Naik, un predicator musulman cu orientare salafistă, apropiat al familiei regale saudite. Unul dintre studenți a propus să preia ideea din cartea lui, *Answers to Non-Muslims' Common Question About Islam,* al cărei scop era „să elimine concepțiile greșite legate de islam". Discursurile lui Naik, care puteau fi urmărite pe You Tube, au fost afișate pe pagina principală a Islam Net. Pe canalul lui de televiziune, Peace TV, tinerii descopereau permanent noi predicatori. Mesajul lor părea proaspăt, nou – și adevărat.

Studenții aveau acum prieteni pe Facebook și persoane care le urmăreau pagina de web. Într-o discuție purtată în sala de rugăciune a universității, unul dintre ei a propus să se extindă. Pentru a recruta mai mulți oameni, trebuiau să organizeze întruniri la care să se întâlnească mai multe persoane.

La prima întâlnire au venit vreo două sute de oameni, iar invitatul de onoare a fost norvegianul de origine pakistaneză Zulqarnain Madani. Imamul, care studiase la Universitatea din Medina, fusese invitat pentru a critica filmul lui Geert Wilders *Fitna,* dar întrebarea care a provocat cele mai aprinse dezbateri a fost „cine s-a aflat în spatele atentatelor de la 11 septembrie?”. Madani a încercat să demonstreze că atacurile au fost plănuite de evrei și de guvernul american.

După doar câteva întruniri, Islam Net a ajuns la câteva sute de membri cotizanți. Liderii voiau ca organizația să se dezvolte și mai mult. S-au gândit că acest lucru s-ar putea face organizând o conferință pentru pace. Ideea le venise de la Mumbai, unde, de ani de zile, niște predicatori charismatici adăugau masele de indieni cu discursuri presărate cu accente de fervoare religioasă.

În Norvegia, Islam Net era un exemplu de ruptură între generații. Studenții se opuneau tradiției conform căreia moscheile erau împărțite pe criterii etnice. Prin anii 1970, când au venit în țară primii musulmani, moscheile nu au fost considerate o prioritate fiindcă imigranții credeau că ședereа lor acolo va fi de scurtă durată. Abia prin anii 1980, când a devenit limpede că majoritatea lor vor primi statut de rezident permanent, a apărut și această necesitate. Oamenii aveau nevoie de un loc în care să poată săvârși ritualurile legate de ciclul vieții – nașterea, căsătoria, înmormântarea – și în care să poată primi sfaturi atunci când se loveau de greutăți în viață.

Generația veche folosise apartamente, pivnițe sau hale dezafectate, transformându-le în spații de rugăciune. Moscheile au devenit locurile în care se puteau aduna pentru rugăciunea de vineri și pentru a se întâlni cu alți compatrioți. Studenții erau de părere că părinții lor amestecau obiceiurile cu religia, continuând să se roage așa cum o făceau în

Punjab sau în Mogadishu. Pentru ei era vorba mai degrabă de o tradiție decât de o atitudine conștientă față de Allah. Studenții considerau că divizarea moscheilor pe criterii naționale nu folosea intereselor colective ale musulmanilor. Dacă ar fi fost date la o parte aceste văluri culturale, religia adevărată ar fi format structura de bază. Studenții erau convinși că, atunci, islamul avea să joace rolul principal.

Ei erau a doua generație de imigranți, născuți și crescuți în Norvegia. Unii membri ai acestei generații se simțeau excluși din societatea norvegiană și credeau că nu li se oferă aceleași șanse ca etnicilor norvegieni și că, oricât se vor strădui, niciodată nu vor fi pe deplin acceptați.

Unii protestau față traiul modest, tradițional al părinților, adoptând un soi de hedonism, cu tot ce implică acesta și tot ce e *baram* în islam. Alții își arătau disprețul față de societate – dacă tu nu mă vrei, atunci nu te vreau nici eu – și formau bande. În statisticile infracționale, tinerii de religie musulmană aveau o pondere covârșitoare.

Cei mai mulți dintre ei și-au găsit însă o identitate care le-a permis să adopte ambele tradiții, hotărând singuri ce valori să păstreze de la părinți și ce să preia de la țara lor natală. Unii au încercat să revendice un loc printre cei considerați norvegieni sadea – mai întâi la școală, apoi la locul de muncă – și au reușit. Alții s-au înclinat într-o parte și au rămas într-un picior. Au descoperit că valorile laice ale Occidentului sunt incompatibile cu islamul.

După atacurile teroriste de la 11 septembrie, mulți dintre ei au început să simtă că e mai greu să fii musulman. Islamul constituia acum noua imagine a inamicului. Teama de imigranți a provocat critici la adresa islamului. Nevoia de a strânge rândurile era tot mai stringentă. Identitatea musulmană a devenit importantă.

Unii adolescenți puneau toate eșecurile și suferințele lor pe seama aceluiași lucru: „Asta se întâmplă pentru că sunt musulman.” Erau convinși că presa e împotriva lor, că sunt judecați greșit, pe baza unor idei preconcepute și că societatea occidentală vrea să-i jignească. Discuțiile legate de publicarea unor caricaturi cu Mahomed într-un ziar danez au izbucnit când liderii organizației Islam Net erau adolescenți. Aveau nevoie de o formă de apărare.

De ce să fii un norvegian de mâna a doua când poți să fii un musulman de mâna întâi?

*

În general, educația fetelor era mai strictă, dar acum multe dintre ele pătrundeau în domenii considerate până atunci masculine și urmau facultăți de drept și de medicină. Altele au fost inspirate de valul redeșteptării și țineau Coranul sus, ca pe un manual de instrucțiuni. Idealul femeii caste a dobândit popularitate chiar și în rândul fetelor de la școlile profesionale. *Hijab*-ul a ajuns o piesă vestimentară la modă.

Lui Dilal i s-au făcut aluzii deloc subtile. „Le distragi atenția băieților de la întruniri”, i-a șoptit o fată, „ar trebui să te îmbraci mai decent.” Dilal le-a ignorat. Emira însă a început să poarte *hijab* chiar și când juca fotbal. A trecut de la statutul de sportivă la cel de sportivă musulmană, ca să ajungă doar musulmană. Mai târziu, în toamna aceea, a început să poarte un *jilbab* numit și *burqa* somaleză – un acoperământ pentru cap și gât care se lungește până în pământ. A părăsit echipa de fotbal.

Intrarea în organizația Islam Net putea fi și o revoltă împotriva tradițiilor de familie. Obligația de a te căsători cu un văr din țara de origine era o povară pentru multe fete. Islam Net le încuraja să-și aleagă un partener de viață din toată *umma* – adică dintre musulmanii practicanți. Islamul ar trebui să-i unească. Nu ar trebui să conteze de

unde vine familia, nici naționalitatea sau etnia lor. Organizația Islam Net nu avea prejudecăți rasiale.

Emira, în special, era foarte receptivă la învățăturile legate de acest subiect. Tatăl ei stabilise încă de când copiii erau mici ca ea să se căsătorească cu fiul fratelui său – o așa-zisă căsătorie de import, făcută în ideea ca încă un membru al familiei să poată avea un viitor în Norvegia. Viața ei de persoană necăsătorită se apropia de sfârșit. S-a rugat de tatăl ei, l-a implorat. A fost imposibil de convins. Va face cum a decis familia.

Studenta la ingineria calculatoarelor voia să aleagă ea însăși. Și deja alesese. Era îndrăgostită, după cum i-a mărturisit într-o zi lui Dilal.

— De cine?

— Nu pot să-ți spun.

— Bucură-te cât mai poți, i-a spus Dilal.

— E superb, a adăugat Emira. Și foarte evlavios.

*

Aisha le-a surprins pe prietenele ei când a venit la un moment dat la întâlnire cu un *niqab* complet. Numai ochii i se vedeau.

— Fii tare să poți suporta reacția! i-a spus Dilal, sec. Nu cred că Norvegia e pregătită pentru așa ceva.

Emira a întrebat-o dacă nu e incomod să stea înfășurată în atâta material, dar Ayan era fascinată. Ea își acoperea numai capul și purta haine obișnuite.

Acum Aisha îi putea vedea pe toți și nimeni n-o putea vedea pe ea. Părea și mai dură, cumva invulnerabilă acum, că oamenii doar o auzeau. *Niqab*-ul dădea impresia de pietate militantă, de superioritate morală.

Religiozitatea extremă o cuprinsese pe Aisha după o ședere în Marea Britanie cu familia, în timpul căreia tatăl ei le înscrisese, pe ea și pe surorile ei, la o școală musulmană strictă.

— Le faci un deserviciu fetelor. Educația primită acolo le va face inapte pentru o slujbă în Norvegia, îi spusese Ikhlaque Chan, un prieten din copilărie care lucra la serviciul de integrare din Bærum.

— Așa să fie? a răspuns tatăl Aishei și le-a lăsat pe fete la școală.

Presiunea asupra lui Dilal era tot mai mare. Unul dintre lideri a abordat-o.

— Ar trebui să-ți acoperi părul, i-a spus el pe un ton prietenos.

Dilal s-a uitat la el pe sub genele rimelate și a zâmbit afectat.

— O iau pas cu pas, puțin câte puțin, bine?

*

Într-o seară, s-au distribuit instrucțiuni legate de modul în care s-ar putea mări numărul de membri ai organizației Islam Net. *Cel care se supune lui Allah și face prozeliți va fi răsplătit de Acesta.*

Prima impresie era foarte importantă. Trebuia să-ți schimbi atitudinea în funcție de cel cu care vorbeai. Dacă persoana era musulman practicant, trebuia să insiști pe misionarismul făcut de Islam Net. „Spuneți-le că este obligatoriu pentru musulmani să aibă un grup care să se ocupe de astfel de activități în orice comunitate. Spuneți-le ce satisfacții le oferă această activitate. Vorbiți-le de activitățile voastre și de rezultatele pe care le-ați obținut într-un timp atât de scurt. Spuneți-le că suntem doar niște studenți și facem asta numai pentru Allah, fie binecuvântat, și că din acest motiv avem nevoie de sprijinul lor. Spuneți-le că noi sacrificăm multe lucruri, că cei mai activi membri ai noștri au renunțat la slujbe și au picat la examene deoarece dedică foarte mult timp acestei activități.”

Când aveai de-a face cu un musulman nepracticant, trebuia să fii mai insistent. „Spuneți-le cum apare islamul în presă și cum sunt văzuți musulmanii ca extremiști și teroriști. Cum presa

vrea să creeze impresia că islamul e o credință care oprimă femeile și că noi încercăm să demontăm toate interpretările greșite legate de islam."

Celor care nu erau musulmani, trebuia să le spui: „Noi încercăm să construim punți între diferite grupuri etnice și religioase. Încercăm să unim diferite concepții de viață pentru a facilita înțelegerea și contactul dintre oamenii care aparțin unor religii diferite." Nu trebuia să spui nimic despre sacrificiul de sine, trebuia să folosești în schimb cuvinte precum „egalitate" și „dialog" și să-i inviți la o discuție, de preferință la punctul de informare al Islam Net din strada Karl Johans. „Nu faceți nicio referire la convertire", scria pe foaie.

Ayan a început cu oamenii pe care îi cunoștea. Cu Ivana și Ela, o catolică și o protestantă. În 2011, le-a trimis amândurora un mesaj identic cu două săptămâni înainte de Crăciun: „Bună, dragă, o să aibă loc o mică dezbatere, nu vrei să vii și tu?" După care a atașat o invitație la întrunirea organizației Islam Net.

Ivana era ocupată cu lecțiile de actorie, iar Ela își urmase visul și făcuse o formație împreună cu doi colegi, Alex și Håkon, care fuseseră în aceeași clasă cu Ayan în școala primară și gimnazială. Acum erau la școala de muzică împreună cu Ela și aveau planuri mari cu noua lor formație – Kid Astray[7].

Ayan i-a invitat pe toți membrii formației să vină la Islam Net. Nu a venit niciunul. A continuat să le trimită invitații.

Håkon s-a uitat pe materialul care îi tot venea pe mobil și pe e-mail. A intrat pe pagina organizației Islam Net și s-a convins repede că nu e de el. Cel mai mult îl șocase ce scria acolo despre homosexuali, despre sexul premarital și despre acoperirea femeilor. Era uimit că aspra și luptătoarea Ayan devenise părtașă la așa ceva. Nu îi venea să creadă. Alex era de aceeași părere. Ce se întâmplase cu Ayan? Apoi au uitat de asta, nu

aveau timp să se gândească prea mult. Își făceau prieteni, prietene, iar cu timpul, invitațiile lui Ayan au ajuns un fel de mesaje nedorite. Dacă exista un copil rătăcit, ea era acesta.

La Nesbru, Ayan a împărțit invitații în clasă, le-a prins cu bolduri pe panourile de afișare, le-a lipit pe stâlpii de iluminat. În primăvara lui 2011, când primul ei an se apropia de final, i-a spus lui Knut Gundersen că făcea parte dintr-un grup de tineri musulmani și l-a întrebat dacă nu s-ar putea ca liderii grupului să vină la școală pentru o prezentare. Desigur, a răspuns dirigintele, bucuros ca întotdeauna să vadă tineri implicați.

— Spune-le să-mi trimită un e-mail și stabilim o întâlnire.

Islam Net a luat legătura cu el imediat pentru a stabili data întâlnirii. Gundersen s-a gândit că ar trebui să afle și el mai multe despre organizație. A intrat pe internet și primul lucru pe care l-a găsit a fost un articol publicat în tabloidul VG. Acesta acuza Islam Net de crearea unei „școli de convertire" care îi eticheta pe cei ce nu le împărtășeau opiniile drept necredincioși. Organizația era criticată și pentru faptul că invita imami controversați, acuzați de radicalizarea tinerilor musulmani norvegieni. Gundersen a continuat să citească.

„Islam Net duce Norvegia într-o direcție periculoasă", avertiza Abid Raja, avocat și lider al Partidului Liberal, de centru. „Vor să controleze felul în care gândesc și acționează musulmanii." Norvegianul de origine pakistaneză, care primise în același an premiul Fritt Ord pentru libertatea de expresie, afirma că mai multe persoane invitate să susțină discursuri acolo susțineau introducerea pedepsei capitale pentru musulmanii nepracticanți, lăudau războiul sfânt, apărau ideea folosirii violenței împotriva femeilor și propuneau ca homosexualii să fie lapidați. Akhtar Chaudhry, membru al Partidului Socialist și primul deputat

neoccidental care a luat cuvântul în parlamentul norvegian, a spus și el: „Tinerii musulmani trebuie să interpreteze religia noastră în conformitate cu valorile democratice și umane ale societății norvegiene.”

Musulmanii mai în vârstă erau sceptici. Nu erau de acord cu dezvoltarea organizației Islam Net. Knut Gundersen s-a speriat. Pe lângă avertismentele celor doi politicieni, mai era ceva în tonul e-mailurilor primite de la Islam Net care îi lăsase o impresie proastă și nu se potrivea cu atmosfera deschisă, internațională, a școlii.

Islam Net nu a venit niciodată la Nesbru.

Capitolul 7

La masă cu diavolul

Mamele somaleze din Bærum nu erau deloc mulțumite de ceea ce învățau despre Coran copiii lor. Uneori le dădea lecții Sadiq, alteori un alt părinte. Îi învățau câteva versete din cartea sfântă, câte ceva despre Mahomed, câteva cuvinte arabe și apoi îi lăsau să se joace sau să mănânce ceva. Mamelor li se părea că e prea la repezeală. „Nu fac decât să se joace."

Sara și alte câteva mame auziseră de un dascăl de Coran foarte bun de la cineva de la moscheea Tawfiik din oraș. Au stabilit să-l roage să se întâlnească cu ele. Mustafa era tânăr, nici nu împlinise 20 de ani, dar era deja un dascăl căutat și respectat. Le-a vorbit cu voce calmă și blândă, iar femeile au ajuns la concluzia că știe multe lucruri, că înțelege ce vor ele și că e de partea lor. Mustafa le-a promis că le va da copiilor o educație mai strictă. Chipeșul tânăr, care își ascundea începutul de chelie sub o bonetă, le fermecase. S-au hotărât să pună mână de la mână să-l plătească. Banii din ajutoarele sociale, din salarii și din bugetul familiei au ajuns în pușculița noului învățător al Coranului. Lecțiile urmau să aibă loc duminica, acasă la ele, prin rotație. Mamele trebuiau să asigure mâncarea și atât.

Cam în aceeași perioadă în care a început Islam Net să se dezvolte, tații, care până atunci își învățaseră singuri copiii, l-au întâlnit pe noul dascăl.

— E slab la gramatică, a conchis Sadiq.

— Extremist, a spus un alt tată.

Când era însă vorba de copii, tradiția somaleză favoriza decizia mamei.

La prima lecție, Mustafa le-a cerut celor mai mici să se așeze în cerc pe podea, băieții de o parte, fetele de cealaltă parte. Câțiva copii au vrut

să-și ia pernuțe de pe canapea. El i-a certat cu asprime.

— Nu ați venit aici ca să vă simțiți bine. Ați venit să trudiți și să suferiți ca să vă fie de folos în viitor.

Mamele avuseseră dreptate. Mustafa era cu adevărat extraordinar. Când începea să turuie, islamul devenea interesant, chiar atractiv. Crea un spațiu privat, pe care numai ei îl știau, un fel de încăpere doar a lor. Ceilalți rămâneau pe dinafară, ignoranți, neinițiați.

Dascălul de Coran le povestea despre Profet în așa fel încât parcă îl aducea la viață, i-a învățat *hadith* și *iman* – credința în Allah, credința în îngeri, credința în profeți, credința în ziua judecății, credința în destin.

„Soarta e împărțită în trei", le-a explicat Mustafa. „Tot ce îți este scris din ziua în care te-ai născut. Tot ce se întâmplă în Coran. Destinul pe care ți-l faci singur."

„Vocea lui amintește de Morgan Freeman", s-a gândit Ismael. Indiferent ce-ar fi zis, l-ai fi crezut.

Ayan își lua notițe, cu scrisul ei rotund și cam neîngrijit: „Intenția este fundamentul oricărei fapte. Trei lucruri sunt necesare ca intenția să fie curată: 1. Dragostea de Allah; 2. Smerenia în fața lui Allah; 3. Năzuința spre rai."

Ca să trăiești ca un adevărat adept al islamului, trebuia să acorzi atenție multor chestiuni practice. Au învățat când să se spele pe dinți și să facă *wudu* – ritualul spălării de dinaintea rugăciunii. Potrivit notițelor lui Ayan, în Coran se spune că „tu, cel credincios, când te ridici la rugă, spală-ți fața și mâinile până la coate. Șterge-ți capul și spală-ți picioarele până la gleznă". „De ținut minte ordinea corectă", a scris Ayan pe margine. Și-a notat regulile pentru mersul la toaletă, cum ar fi să nu te așezi cu fața la Kaaba, altarul sfânt de la Mecca în care se află piatra neagră, atunci când stai pe closet. E recomandat să stai cu spatele la Kaaba,

dar nu la soare sau la lună. Dacă, din greșeală, „te scarpini în fund prin haine” sau te atingi de un bărbat care nu face parte din familie, dacă bei alcool, fumezi, îți atingi organele genitale, leșini sau dormi, trebuie să te cureți, spălându-te. E important să-ți folosești mâna dreaptă când mănânci, pentru că, „dacă mănânci cu mâna stângă, mănânci împreună cu diavolul”. Mai mult, mâncarea luată cu mâna stângă te hrănește doar pe jumătate.

Mustafa le-a băgat în cap ce e *halal* – permis – și ce nu și putea să vorbească la nesfârșit despre pedepsele ce se cuvin celui care face un lucru interzis. Copiii familiei Juma știau deja aproape toate lucrurile acestea, dar unele erau noi. „Ustensilele de bucătărie din aur sau argint nu sunt permise!” scria Ayan pe un rând separat în caietul ei. Paginile erau pline de sfaturi și reguli cu privire la ce anume e Corect! Potrivit! Curat!

Uneori, regulile lui Mustafa se bazau pe Coran și *sharia,* alteori, pe credințele tradiționale. Când unul dintre băieți s-a împiedicat de un pantof pe hol, răsturnându-l cu talpa în sus, Mustafa a țipat la el: „Întoarce-l, pantoful nu trebuie să stea niciodată cu talpa în sus!” Când l-au întrebat de ce, le-a spus că niciodată nu trebuie să-i arăți lui Allah pământul de pe talpă. Pământul e murdar, niciodată nu știi pe ce calci. Dacă un pantof stă așa, îngerii nu vor mai intra în casă și îi vor spune lui Allah să o treacă cu vederea.

Mustafa era foarte riguros în privința pronunției atunci când citeau versete din Coran, exigent și pretențios la citirea unor cuvinte arabe. La fiecare lecție, alegea câțiva copii care să citească tema cu glas tare. Cei trei copii ai familiei Juma erau mediocri atunci când îi învăța tatăl lor. Acum, Ayan și Leila studiau cu o râvnă neașteptată, lucru care îi plăcea mamei, în timp ce Ismael era cam leneș, iar asta o deranja.

Pe măsură ce săptămânile treceau, copiilor li s-au prezentat câteva concepte principale ale islamului, cum ar fi diferite tipuri de război sfânt: războiul internilor, jihad *al-nafs* – jihadul cu sufletul, lupta cu ideile și dorințele satanice, când te străduiești să trăiești așa cum vrea Dumnezeu; și războiul exterior, *jihad bi'l-sayf* – jihadul cu sabia, când te lupți cu necredincioșii. Exista un jihad împotriva ipocriților, împotriva trădătorilor, împotriva tiranilor. Războiul se putea face în mai multe feluri – cu inima, cu limba, cu mâna, cu stiloul, cu banii sau cu toată ființa. Cea mai înaltă formă de jihad era să-ți riști viața în luptă.

„Cei care duc acest fel de jihad", spunea Mustafa, „au voie să stea sub tronul lui Dumnezeu în rai."

Ismael începuse să-l antipatizeze pe dascălul de Coran. I se părea că se ia prea mult în serios și că barba aia rară, care refuza să crească arată caraghios. Fascinația lui Ayan și a Leilei era tot mai mare.

Moartea era o temă majoră pentru Mustafa. În textele alese de el, moartea era frumoasă; martirii mureau cu un zâmbet pe față, învăluiți în parfum de mosc.

„Noi, musulmanii, vedem moartea ca pe un început", spunea el cu vocea lui melodioasă.

Abia atunci începea viața.

Ismael era critic. „Idealizează moartea!" le-a spus el surorilor, care ignorau protestele fratelui lor. Principiile notate de Ayan în caiete erau încadrate în chenare frumoase. Una dintre fraze fusese decorată cu o atenție deosebită: „Profetul a spus că trebuie să-i ucidem pe toți până vor face *Shahada* mărturisirea de credință islamică, până se vor ruga, și să continuăm până vor da *zakat* pomană și abia atunci să-i lăsăm în pace."

Ismael avea impresia că lucrurile pe care le învățau erau tot mai neplăcute. L-a întrebat pe Mustafa:

— Adică trebuie să-i ucidem pe toți cei care nu sunt musulmani?

— E un citat din Profet, a răspuns Mustafa. Cuvintele au fost spuse de Abdullah bin Umar, cumnatul Profetului, și mai târziu au fost scrise. Este o sursă demnă de încredere.

Apoi a continuat cu un citat din Abu Huraya, unul dintre însoțitorii Profetului:

— Cei de dinaintea noastră puneau prea multe întrebări și se împotriveau profetului lor.

Ismael a luat asta ca pe o dojană.

Încetase să mai ia notițe. Oamenii ăștia, născuți în secolul al VII-lea în Peninsula Arabică, umpleau paginile caietelor lui Ayan, dar pentru el nu însemnau absolut nimic. Unul dintre ei, Abdallah ibn Masud, care fusese contemporan cu Profetul și despre care se spunea că seamănă cu acesta, era favoritul lui Mustafa, care îl cita deseori: „Nu e *halal* să verși sânge de musulman decât în trei situații… Persoana căsătorită care a comis adulter va primi joi o sută de bice, iar vineri va fi ucisă. Cel care ucide va fi ucis, viață pentru viață. Și în sfârșit, cel care se leapădă de islam trebuie să moară.”

O fată l-a întrebat dacă lepădarea de islam chiar duce la moarte.

— Eu doar îl citez pe un prieten apropiat al Profetului, a răspuns Mustafa. Iar el îl citează pe Mahomed. Nu uitați! Mahomed a primit revelațiile direct de la Allah.

— Am auzit că numai Dumnezeu poate să judece apostazia, că oamenii nu pot să pedepsească pe cineva pentru că s-a lepădat de islam, l-a contrazis fata.

Dascălul a lămurit-o:

— Când o persoană comite *ridda* – renunță la islam – sângele ei poate fi vărsat. Ea poate fi executată conform legii, pentru că Profetul a spus: „Dacă se leapădă cineva de credința lui, ucide-l.”

Ismael nu voia decât să plece de acolo.

Mustafa a mai adăugat că cine se leapădă de islam nu va fi spălat înainte de înmormântare, nu i se vor citi rugăciuni la căpătâi și nu va fi îngropat laolaltă cu musulmanii.

Predicile au produs asupra copiilor o impresie puternică. Lucrurile auzite aveau ecou în sufletul lor și începeau să prindă rădăcini. Retragere. Distanțare. Discordie. Cu fiecare lecție se detașau tot mai mult de ceea ce-i înconjura, de Bærum.

Ayan a scris cu cerneală turcoaz pe o pagină cu pătrățele a caietului ei: „Adu-ți aminte de Allah ZILNIC! Dacă îți pui încrederea în Allah, vei fi încercat cu spaimă, foame, pierderea bogățiilor, răni, dar cel răbdător va dobândi un loc în rai. Răsplata lui va fi nesfârșită."

Zidurile încăperii construite de dascălul de Coran se făceau tot mai groase, tavanul mai scund și ferestrele mai mici. Pentru unii era un mediu apăsător, pentru alții era atrăgător.

Ismael voia să iasă din el.

Ayan voia să intre și mai mult.

Capitolul 8

Ție îți suntem devotați, Norvegia

Toți membrii familiei Juma erau de acum cetățeni norvegieni. Aveau pașapoarte, drept de vot și acces la serviciile publice. Cu toate acestea, naționalitatea lor era redată printr-un cuvânt compus: norvegian-somalez.

Copiii făcuseră școala numai în Norvegia, învățaseră imnul național, *Ție îți suntem devotați, Norvegia,* și alte cântece care vorbeau despre iubirea de drapel și țară, precum *Norvegia în roșu, alb, albastru,* care se referă la ocupația germană din timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Pe 17 mai, de Ziua Constituției, se îmbrăcau cu hainele cele mai bune și fluturau steagurile la parada copiilor, la fel ca toți. În 2011, Ayan i-a trimis un mesaj Elei, pe care nu o mai văzuse de mult timp. „Hei, tu, la mulți ani de ziua constituției ©."

Ela i-a transmis urări de bine și o față zâmbitoare. Ea sărbătorea împreună cu familia în sânul congregației chineze din Oslo. Ayan și Leila s-au dus cu frații mai mici la școală, unde Jibril participa la alergări în sac, alergări cu un ou pus într-o lingură și un concurs de dărâmat cutii de tablă.

Aisha nu mai sărbătorea Ziua Națională. Pe pagina de internet a organizației Islam Net avusese loc o dezbatere: dacă un musulman practicant putea sărbători adoptarea Constituției norvegiene, care, până la urmă, nu are ca fundament *sharia.* Opiniile erau împărțite. Unii spuneau că nu e o problemă, Constituția nu era așa de rea. După părerea Aishei însă, era *haram* să sărbătorești ziua națională a unei țări creștine, mai ales a unei țări care are pe drapel o cruce.

Aisha scrisese un eseu care urma să fie publicat în luna aceea. Editura Aschehoug le solicitase unor

fete musulmane să scrie despre viața și credința lor, pentru o carte intitulată *Descoperită.* Aisha Shezadi era una dintre puținele fete din Norvegia care purtau *niqab;* redactorul dăduse de ea pe paginile de dezbateri ale Islam Net și o întrebase dacă nu ar vrea să scrie ceva. A vrut. Compoziția ei se intitula „Tu, eu și *niqab*-ul”:

„M-am născut și am crescut în Norvegia. Am învățat că respectul, toleranța, egalitatea, solidaritatea și unitatea sunt valori importante în societatea norvegiană”, scria Aisha. „Dar despre ce respect poate fi vorba atunci când oamenii îmi atribuie opinii și mă asociază cu ceva criminal? Iar apoi mă jignesc, spunând că eu susțin oprimarea femeilor și uciderea oamenilor nevinovați? Când mă acuză de o atitudine pe care eu în niciun caz nu o am și îmi spun că sunt spălată pe creier și sunt îndoctrinată? Atunci cum rămâne cu toleranța? Nu mă deranjează lipsa de sprijin sau de acceptare, dar cu siguranță nu cer prea mult spunând că aș vrea puțină deschidere la minte într-o țară care pretinde că prețuiește așa de mult ideile și atitudinile celorlalți.”

Un recenzor al cărții a avut, în *Dagbladet,* o părere oarecum favorabilă. *Descoperită* oferă „destule puncte de vedere noi”, care compensează „numeroasele pasaje pline de truisme”. Partea scrisă de Aisha nu l-a convins. „Este evident o alegere politică, un lucru plin de semnificații, dar nouă, celorlalți, ne este greu s-o înțelegem pe Aisha Shezadi când spune că *«niqab*-ul m-a făcut mai fericită ca niciodată».”

În perioada în care oamenii citeau și discutau despre cele scrise de ea, lumea Aishei se prăbușea. Voia să fugă de acasă. Toată viața lor, ea și surorile ei văzuseră cum tatăl lor o izbea pe mamă de perete, de mobilă, de podea. Era zgâriată, pălmuită, lovită cu pumnul, cu cureaua și cu alte obiecte. Tatăl lor se pensionase pe caz de boală după ce avusese un accident de mașină și lua

antidepresive. Soția lui, care îi era verișoară și pe care o adusese în Norvegia în anii 1980, era prima care suferea când lui i se întuneca mintea. Cu timpul, a început să-și îndrepte furia și asupra celor cinci fete, cărora nu ezita să le spună că ar fi vrut să aibă în locul lor băieți. Ele încercau să nu-l supere, de teamă să nu înceapă să spargă lucruri, să lovească, să o strângă de gât pe mama lor sau s-o tragă de păr. Uneori, erau nevoite să sară pe el ca s-o salveze.

Mama lor avea grijă ca în casă să nu fie prea multe obiecte casante, de fapt, să nu fie prea multe lucruri în general, pentru că tatăl lor putea să se înfurie dacă nu găsea ceva, așa că cel mai bine era să păstreze ordinea.

Aisha se obișnuise să-l audă țipând și spunându-i mamei: „Curvă! Cățea! Scroafă!" Fetelor le spunea „scrofițe".

La 12 ani, Aisha deja se săturase. În timpul unor certuri, s-a așezat în fața mamei ca să-l împiedice pe tată s-o lovească. El însă i-a dat un pumn în față fiicei, a împins-o și apoi s-a năpustit asupra soției. Împotrivirea fiicei a părut s-o întărească pe mamă. Pentru prima oară, după 15 ani petrecuți în Norvegia, după 15 ani de abuzuri, a sunat la poliție. A venit la ei o patrulă. Nu s-a schimbat însă nimic. Anul următor, în timp ce soțul ei o pusese la pământ și se urcase pe ea, lovind-o cu capul de podea până când femeia a crezut că o să moară, în timp ce fetele mai mici plângeau, s-a hotărât să facă plângere la poliție dacă scapă. Cazul a ajuns în atenția Serviciului de Mediere, care a scris în dosar, referitor la tatăl Aishei, că „promite să nu mai fie niciodată violent cu soția. Va încerca s-o înțeleagă mai bine și să aibă răbdare cu ea. Promite să se abțină și să nu mai înjure, dar mai ales să nu mai folosească cuvântul «scroafă»".

Nimic nu s-a schimbat însă. Într-o seară, tatăl era singur cu fetele și, enervat de ciondănelile lor, a început să le bată pe cele mici, țipând la ele că

din cauza lor le bate. Fetițele au fugit în baie ca să scape de bătaie, dar el s-a dus după ele. Aisha a blocat ușa. Atunci, el a bătut-o întâi pe fata cea mare, după care le-a bătut pe cele mici. Degetele Aishei au fost strânse cu ușa, așa că a trebuit să meargă la spital pentru tratament.

Când i s-a vindecat mâna, a scris textul pentru *Descoperită.*

*

Aisha devenise scriitoare, iar Ayan și Emira începuseră să se distingă în cadrul organizației Islam Net. În vara anului 2011 au fost numite membre ale comitetului de organizare.

La prima întrunire, care a avut loc în luna iulie, într-o caldă și moleșitoare zi de miercuri, câțiva studenți s-au așezat și au pus la cale cel mai important eveniment ce avea să aibă loc în anul următor, conferința pentru pace. Cine urma să vorbească? Unde avea să se țină? Conferința din anul precedent fusese organizată la Sentrum Scene, o sală de concerte din centrul orașului, dar o astfel de poziție centrală presupunea costuri mari. Cu cât te îndepărtai mai mult de centru, cu atât localurile erau mai ieftine. Pe de altă parte, în centru erau șanse să vină mai mulți oameni. Primele două zile ale conferinței de anul trecut fuseseră dedicate nemusulmanilor, care nu au trebuit să cumpere bilet. Islam Net avea planuri ambițioase în legătură cu convertirea tinerilor norvegieni.

La două zile după ședința comitetului de organizare, o bombă de nouă tone a fost detonată în fața clădirilor guvernamentale din Oslo. Întâi s-a spus că atentatul este opera teroriștilor islamiști. Toate bănuielile se îndreptau spre al-Qaida. La două ore după explozie, un bărbat blond, îmbrăcat în uniformă de polițist, a împușcat prima victimă pe insula Utøya, unde tinerii din Partidul Muncitoresc participau la tabăra de vară. Spre seară, devenise limpede că nu o organizație

teroristă se afla la originea atacurilor, ci Anders Behring Breivik, un extremist norvegian de dreapta. Actul terorist s-a soldat cu moartea a 77 de persoane.

În manifestul lui Breivik, care putea fi citit on-line, se cerea eradicarea islamului din Europa; toate moscheile trebuiau demolate, toate urmele civilizației musulmane trebuiau să dispară, iar musulmanii trebuiau să fie ori convertiți, ori deportați, sau să-și primească pedeapsa cuvenită: moartea. Limbile arabă, urdu, somaleză și farsi trebuiau interzise, musulmanii convertiți trebuiau să ia nume creștine, niciunul nu putea avea vreo legătură cu țara de origine dacă musulmanii de acolo reprezentau peste 20 din totalul populației și niciun musulman nu putea avea mai mult de doi copii.

În ciuda declarațiilor de ură la adresa musulmanilor, el a atacat Partidul Muncitoresc, nu vreo moschee sau Islam Net. Cei de la putere erau trădătorii. Ei erau cei care îi lăsaseră pe musulmani să vină în țară. Actul terorist trebuia să-i determine să înțeleagă greșeala pe care o făcuseră și să oprească valul imigranților musulmani.

Norvegia era în stare de șoc. Oamenii se căutau la telefon.

— Bună Ela, ce faceți tu și cei dragi ai tăi?! a scris Ayan imediat după atac.

Prietenele, care odată fuseseră atât de apropiate, nu se mai văzuseră de la terminarea gimnaziului. Circumstanțele care le adunaseră în gașca imigranților de la Gjettum se schimbaseră și nu mai aveau nevoie una de alta. Porniseră pe drumuri diferite, își dezvoltaseră și își cultivaseră alte laturi ale personalității. Laturi care nu mai păreau compatibile.

— Hei, tu, eu fac bine ©, a răspuns Ela. Nimeni dintre cei cunoscuți nu a fost rănit. Tu?

— Îmi pare bine să aflu asta, nu știu, până acum nu știu să fi suferit cineva cunoscut.

— Aaa, ce bine! a scris Ela. Hei, trebuie să ne vedem curând! Ție când îți convine?

— Eiii, pot oricând în afară de miercuri și vineri, he, he ©.

— Atunci, mâine?

— E bine, ce facem?

— Am putea să ne ducem la Sandvika, ne luăm căpșune și stăm pe chei? Sau la cumpărături?

— N-am mai fost la mall de un secol, dar n-aș refuza căpșunele, a spus Ayan.

Au stabilit să se întâlnească acasă la Ela. Soarele ardea și toată lumea era îmbrăcată sumar.

Ela a rămas șocată când a deschis ușa, dar nu a spus decât:

— Ayaaan!

— Tatăl tău e acasă? a întrebat-o Ayan, după ce a intrat.

Ela a clătinat din cap.

— Dar frații tăi?

Nu mai era nimeni în casă. Și-a scos toate vălurile și a rămas într-un tricou fără mâneci și în niște pantaloni subțiri. Era udă de transpirație. Ela s-a uitat la ea. Ah, ce bine îi părea s-o vadă! Au început amândouă să râdă, au întins mâinile și s-au îmbrățișat.

— Mai ții minte? *Allahajaja! Haram, Haram!!*

— Și tu râdeai!

— Islam și Păr Negru pe veci!

Au glumit și au depănat amintiri. Au regăsit drumul spre prietenia care le lega. Pe terasa casei, soarele a încălzit părți din corpul lui Ayan pe care nu le arăta nimănui, au mâncat căpșune, s-au uitat una la cealaltă și au râs. Cele două fete de 17 ani nu s-au mai dus nici la mall, nici pe chei. Era suficient să fie împreună, așa cum simțeau nevoia toți norvegienii în zilele acelea.

O vreme, câteva săptămâni, poate câteva luni, cuvintele „unitate” și „dragoste” au avut cu adevărat sens. Dar pentru Ayan și Ela, ca și pentru alții, solidaritatea nu avea să dureze.

Era ultima oară când se întâlneau.

*

„Dacă nu e specificat altfel, orice e-mail primit de la mine va primi un răspuns în 24 de ore!”

La cinci zile după atacul terorist, liderul Islam Net cerea comitetului de organizare întărirea disciplinei.

— Care dintre voi a citit toate documentele pe care vi le-am trimis? a întrebat Fahad Qureshi.

Comitetul discuta despre cum putea face rost de bani și stabilise să organizeze un dineu pentru a strânge fonduri.

— Fiecare dintre voi trebuie să aducă cinci oameni cu bani. Nafeesa trebuie să se asigure că vor fi acolo o sută de femei, iar Saad trebuie să aducă o sută de bărbați, *inshallah,* le-a spus liderul.

Supărarea lui era provocată de faptul că nu fusese ținut la curent cu pregătirea evenimentului intitulat „Drumul spre rai”. Emira trebuia să scrie invitațiile, iar Ayan trebuia s-o controleze. „Nadia trebuie să se asigure că Ayan își face treaba”, scria în procesul-verbal al ședinței. „A găsit Ayan surori care să vină la eveniment? Promovarea pe Facebook TREBUIE făcută mai bine. Până vineri, trebuie să fie 700 de oameni care să confirme participarea pe Facebook.”

Ayan a primit sarcina realizării afișului. „S-a stabilit stilul literelor pentru antet? Nu. Nadia trebuie să-și amintească să-i spună lui Ayan asta, iar Ayan trebuie să vină cu idei. Când lucrați la planificarea unui eveniment, trebuie să aveți tot timpul asta în minte, ca să fiți pregătiți să rezolvați orice problemă.”

Fahad Qureshi era liderul incontestabil al Islam Net. Studentul de la facultatea de construcții conducea organizația ca pe un regat arab – el și fratele lui luau toate deciziile importante. Ceilalți membri ai familiei aveau și ei roluri importante; soția lui Fahad, Madia, era regină la curtea

femeilor. Democrația era inexistentă și se pretindea loialitate totală.

Stilul lui autoritar nu era pe placul tuturor. Erau oameni care participaseră la vreo două întruniri, văzuseră cum e, nu le plăcuse și atunci s-au făcut nevăzuți. Numărul celor care intrau în organizație era însă mai mare decât al celor care plecau. În doar câțiva ani, Islam Net devenise cea mai importantă mișcare salafistă din Norvegia și susținea că are două mii de membri cotizanți. Obiectivul era să devină și mai mare.

Comitetul planifica un eveniment pentru a recruta mai multe fete. „Când poate Ayan să imprime fluturașii?" a întrebat liderul. „Ayan trebuie să-mi ceară logoul pentru Islam Net. Avem nevoie de zece surori care să se ocupe cu strângerea de fonduri. Ayan trebuie să le găsească, dar fetele trebuie să obțină aprobarea Madiei, pentru că este EXTREM de important ca ele să înțeleagă foarte bine ce trebuie să facă." Ayan a pus patru semne de exclamare în dreptul acestui ultim punct.

Cu o săptămână înainte de începerea școlii, Fahad a devenit și mai aspru; „Procesele-verbale ale ședințelor trebuie să fie trimise tuturor în aceeași zi. Ayan trebuie să țină minte asta. Ședințele sunt obligatorii. Dacă o persoană nu participă, tot grupul are de suferit. Dacă ar fi un serviciu plătit, toată lumea și-ar face treaba la timp. Noi facem asta pentru Allah și e mai important decât un serviciu plătit."

Fahad era nemulțumit de vânzarea biletelor. „Ayan era responsabilă de recrutarea surorilor și de promovarea on-line. Ayan, avem zece surori care să se ocupe cu strângerea de fonduri?"

*

Vara a adus o schimbare în stilul vestimentar adoptat de Ayan. La începutul semestrului, a apărut la școală îmbrăcată în ceva negru, care o acoperea din cap până în picioare.

Profesoara de economie, care studiase în America, și-a închipuit că o constrâng părinții. Îndată ce s-a ivit ocazia, a întrebat-o;

— De ce te îmbraci așa? De ce negru? De ce maro? De ce nu verde, albastru sau roz?

— Ah, și mama îmi spune la fel! a răspuns Ayan.

Profesoara a fost uimită de răspuns. Nu mama ei era responsabilă de faptul că se acoperea astfel? Bineînțeles că părinții sunt în spatele întregii povești. Potrivit tradiției somaleze, Ayan ar fi fost considerată deja bună de măritat. Îi atrăsese atenția profesoarei cu un an în urmă, când o văzuse pe holurile școlii, pentru că i se părea foarte elegantă cu șalurile ei colorate și blugii moderni. O admirase pentru felul în care își asorta întotdeauna eșarfele cu hainele.

Într-o bună zi, Ayan a apărut îmbrăcată complet în negru.

— S-a întâmplat ceva? a întrebat-o profesoara.

— Mă duc la moschee, e vineri, a răspuns Ayan.

Profesoara a luat-o deoparte și a întrebat-o:

— Mama ta poartă așa ceva?

— Nu, dar în curând va purta, i-a răspuns Ayan. Sora mea se îmbracă deja așa.

Ayan a rugat-o să-i dea voie să plece puțin mai devreme de la ore ca să poată ajunge la rugăciune. Acest lucru avea să-l repete în fiecare vineri.

Părinții ei au fost chemați la școală. Sadiq a venit singur.

— Ce se întâmplă de fapt? l-a întrebat profesoara.

Ținuta lui Ayan nu era singurul ei motiv de îngrijorare. Avea impresia că fata nu-și mai face deloc temele. Nu preda niciun referat și venea la școală nepregătită. Profesoara de economie a subliniat că, pentru bacalaureatul internațional, elevii trebuie să lucreze mult acasă.

Sadiq a fost uimit. Nu-și dăduse seama de aceste lucruri. I se păruse că Ayan lucrează tot timpul

pentru școală. Și-a cerut scuze, spunând că, probabil, fusese prea absorbit de propriile studii. Voia să devină inginer.

Profesoara s-a uitat la el cu asprime. Elevii trebuie să fie serioși. Ea însăși se realizase datorită autodisciplinei.

Sadiq i-a spus că Ayan își petrece mai tot timpul în camera ei, la calculator.

— Da, exact, și la școală stă la calculator, a exclamat profesoara.

Uneori, trebuia să se ducă la ea să i-l închidă. „Nu e nimic interesant pentru ora noastră acolo!" îi spusese ea odată, când Ayan avea deschisă pagina Islam Net.

*

Procesul-verbal întocmit la următoarea ședință a comitetului de organizare prevestea înăsprirea regimului.

„Madia și cu mine am avut niște probleme de comunicare cu membrii comitetului. Nu răspund la e-mailuri, nu se achită de responsabilități și nu își fac treaba. Această situație nu mai poate continua dacă vrem să îndeplinim obiectivele pe care ni le-am propus." Fahad Qureshi a subliniat că un comitet de organizare trebuie să fie mâna dreaptă a conducerii. „Începând de astăzi, vom introduce amenzi. Fiecare sarcină va avea un termen, iar neachitarea sarcinii la timp va aduce cu sine o penalizare. Toată lumea trebuie să răspundă în 24 de ore la e-mailurile trimise de mine sau de ceilalți membri ai conducerii. Rapoartele vor fi trimise săptămânal, până sâmbătă la ora 3.00. Dacă le veți trimite mai târziu, veți fi amendați, iar următorul termen este duminică, la prânz. Amenda pentru depășirea primului termen este de 100 de coroane, iar pentru depășirea celui de-al doilea termen, 200 de coroane, în total 300 de coroane dacă nu respectați niciun termen. Pentru fiecare caz în parte se vor stabili un nou termen și o nouă amendă."

Sancțiunile erau noul lui bici.

Existau puțini membri fără funcție de conducere în comitet, așa că fiecare dintre ei avea multe lucruri de făcut. Ayan avea sarcina să se ocupe cu strângerea fondurilor necesare organizării conferinței pentru pace din 2012. I se dăduseră două săptămâni să strângă 50000 de coroane, să publice anunțuri în două ziare locale, să tipărească fluturași și să încheie contracte cu o companie de telefonie mobilă. Comitetul nu găsise încă un loc în care să țină conferința. Din păcate, multe localuri aveau „neajunsul că nu se pot separa cum trebuie femeile de bărbați".

Emira primise ca sarcină să solicite bani de la autorități. „Până miercurea viitoare, trebuie să găsească fonduri substanțiale, să facă cerere de alocare și să învețe să țină contabilitatea", se specifica în procesul-verbal.

La sfârșitul lui septembrie, Ayan a primit prima amendă. Nu reușise să publice unul dintre anunțuri în ziar, iar în procesul-verbal era consemnat sec: „Termen nerespectat, Ayan amendată 100 de coroane, s-a plătit?"

Comitetul planifica un eveniment la care avea să participe predicatorul egiptean Fadel Soliman. Acesta trebuia să contribuie la îmbunătățirea activității misionare. „Aptitudini de prezentare, aptitudini de vorbire în public, prezentarea credințelor și ritualurilor islamice, răspunsuri la întrebările nemusulmanilor" – acestea aveau să fie temele întâlnirii. Intrarea era liberă pentru membrii Islam Net. „Fahad îi organizează pe frații care fac voluntariat, Ayan le organizează pe surori", se specifica în procesul-verbal.

Soliman era un personaj controversat. Afirmase că „nu e nicio problemă dacă lovești o soție care nu îți face pe plac". O palmă era în regulă, la fel și un băț, mă rog, unul mai mic. Opiniile lui erau acceptabile din punctul de vedere al celor de la Islam Net, dar liderul organizației era nemulțumit

de felul în care se făceau pregătirile pentru vizita lui. „Ayan trebuia să găsească surori cu care să lucreze. Madia trebuie să le vadă mai înainte, nu în ziua aceea. De asemenea, ea crede că cele găsite de Ayan nu sunt competente. Ayan primește amendă pentru că nu mi-a trimis lista forumurilor pe care Emira a promovat evenimentul. Noul termen: mâine!”

*

Diriginta lui Ayan a observat că poartă un alt inel, o bandă îngustă de metal auriu, cu care se juca în timpul orei. Era oare un inel de logodnă? Profesoara i-a chemat din nou pe părinți la școală. A venit tatăl ei.

— Ce planuri aveți cu Ayan?

Când a văzut că Sadiq șovăie, profesoara l-a întrebat direct:

— Vreți s-o căsătoriți?

— Nu, nu, nu, a răspuns Sadiq, apoi a adăugat: Noi nu suntem radicali.

Gândul că ar fi extremiști nu-i trecuse profesoarei prin cap; era îngrijorată numai de faptul că familia o putea constrânge pe Ayan să-și asume rolul tradițional al femeii izolate de lume.

Pe măsură ce timpul trecea, profesoara a început să fie tot mai uimită de lipsa ei de atenție la ore. Într-o dimineață, explica principiul cererii și ofertei în economie, când a observat buzele lui Ayan mișcându-se repede, fără să rostească ceva și degetele ei, printre care păreau că trec mătănii invizibile. Avea o privire contemplativă.

Profesoara a bătut cu palma în banca fetei.

— Nu poți să faci asta la ora mea!

Era prima oară când îi spunea lui Ayan să nu se mai roage în timpul orelor. Pe lângă faptul că vedea acest lucru ca pe un afront, rugăciunea îi afecta concentrarea și demonstra o lipsă de respect. I-a spus lui Ayan să iasă din clasă dacă vrea să se roage.

A doua zi, profesoara a decis că a venit momentul să aibă o discuție serioasă. Voia să afle exact ce se petrece în viața elevei. I-a cerut explicații referitoare la indolența cu care tratează școala.

— Ești atât de mult rămasă în urmă! O să pierzi tot anul. Adună-te, i-a cerut ea.

Programul era epuizant. Poate Ayan vrea să se transfere la un curs normal ca să poată recupera materia pierdută?

— O să mă gândesc la asta, i-a răspuns Ayan. Era începutul lunii noiembrie și peste Bærum se așternuse o pojghiță subțire de gheață la ora la care începeau cursurile. Ayan era înfășurată în mai multe rânduri de haine și pe deasupra, și pe dedesubtul pelerinei. Când a vrut să scoată ce avea deasupra, șalurile s-au încurcat și i-au prins mâinile deasupra capului. O colegă i-a sărit în ajutor și, în final, Ayan a reușit să scoată de pe ea ceea ce voia.

— De ce porți toate chestiile astea? a întrebat-o un băiat.

— Pentru că vreau ca lumea să vadă la mine intelectul, nu corpul, a răspuns Ayan.

— De ce să nu-ți vadă corpul? a întrebat el.

— Pentru că ar trebui s-o intereseze creierul meu.

— În cazul ăsta, ai face bine să-l pui la treabă, ca să existe ceva interesant acolo! a ironizat-o profesoara de economie.

Aceea a fost ultima zi la Nesbru pentru Ayan.

Capitolul 9

Această ținută

FII TU SCHIMBAREA PE CARE VREI S-O VEZI ÎN LUME.

Citatul, atribuit în mod greșit lui Mahatma Gandhi, era scris cu litere negre în dreptul ușii de la intrarea în Liceul Dønski. Alături, era un citat din Monty Python: *Privește întotdeauna partea luminoasă a vieții.*

„Bine ați venit" era scris în mai multe limbi, cu diferite litere și stiluri, lângă afișe cu avertismente referitoare la pericolele consumului de droguri. De la intrare pornea o scară care ducea la etaj, unde într-un capăt erau sălile de clasă și biblioteca, iar în celălalt capăt erau cabinetul directorului și cancelaria. Pe coridor era o ușă de sticlă care separa cele două părți. Înainte, ușa stătea deschisă, până când unul dintre elevi a furat din gențile profesorilor telefoane mobile și laptopuri; de atunci, ușa avea card de acces și cod de intrare.

Aceasta era noua școală a lui Ayan.

La începutul lunii noiembrie a anului 2011, Ayan îl informase pe consilierul de la Nesbru că vrea să se transfere la Dønski. „Toți prietenii mei sunt aici", îi spusese ea.

De la gara din apropierea școlii putea ajunge în centrul orașului Oslo în numai jumătate de oră. Nivelul de predare de la Dønski nu era prea înalt, iar programul era mai ușor. Din acest motiv, Ayan avea mai mult timp pentru Islam Net.

*

La sfârșitul lunii noiembrie, sarcinile primite de la Islam Net se înmulțiseră. „Ayan trebuia să meargă prin magazinele din Oslo, ca să găsească sponsori. A făcut acest lucru de la ultima ședință? Dacă nu, va fi amendată. Dacă nu se rezolvă azi, va primi o altă amendă. Mai e foarte puțin timp până la termenul la care trebuia să avem fondurile

asigurate și Ayan nu a reușit să aducă niciun sponsor, a rezolvat chestiunea asta? Dacă nu, va primi amendă."

Pe exemplarul ei din procesul-verbal, Ayan își notase: „Vorbește cu Madia!!!" și „Ia legătura cu Madia! Întreabă-l pe Fahad!"

La secțiunea „diverse", în procesul-verbal scria: „Termenul de plată a amenzilor este o săptămână de la emitere. Amendă și termen nou până mâine pentru cei care nu au trimis raportul de la cursurile la care au participat." Iar procesul-verbal se încheia așa: „Și-a plătit toată lumea amenda?"

*

Duminica se ținea în continuare școala de Coran din Bærum. Concepția despre lume pe care o avea Mustafa era similară cu cea de la Islam Net. Era imposibil să duci o viață curată dacă te lăsai înghițit de societatea norvegiană, cu toată decadența și imoralitatea ei. Viața occidentală însemna cluburi de noapte, droguri și sex. Ducea drept în iad.

Liderii organizației Islam Net aveau același discurs. „Norvegienii sunt plictisiți de luni până vineri, weekendul vine ca o eliberare și este plin de bețiii și sex sălbatic", le spunea Fahad Qureshi unor adolescenți, și „cu cât devenim mai preocupați de această lume, cu atât mai deprimați vom fi."

Pentru a te mântui, trebuia să trăiești potrivit legilor islamului, așa cum erau interpretate de islamiștii sunniți. Asta însemna ca femeile să se acopere, să nu dea mâna cu bărbații, să evite contactul vizual și să nu fie niciodată singure cu un bărbat care nu face parte din familie, pentru că diavolul era mereu prezent.

Lecțiile de Coran se țineau uneori și în casa familiei Juma; atunci, lui Ismael îi era greu să scape de ele. Cu cât erau mai atrase surorile lui de concepția lui Mustafa despre viață, cu atât mai mult o respingea el. Subtilitățile acestuia i se păreau tulburătoare. Mustafa promova grupările

teroriste „susținute de mama și de alte mame”, i-a spus Ismael lui Ayan. Dascălul de Coran lăuda sacrificiile făcute de cei implicați în așa ceva. „Domnul va încuviința. Martiriul este frumos.”

Ismael l-a întrebat direct dacă sprijină organizația al-Qaida. Mustafa nu a răspuns.

— Dar gruparea teroristă al-Shabaab?

Mustafa i-a dat un răspuns enigmatic.

— Nu am nimic rău de zis despre ei.

Ismael a fost scandalizat și i-a spus mamei că dascălul refuză să condamne aceste organizații teroriste.

— N-ai auzit tu bine, s-a mulțumit să spună Sara.

L-a expediat pe băiat, gândindu-se că acesta vrea doar să scape de aceste lecții.

Pe Sara n-o interesa al-Shabaab. Avea însă mult respect pentru autoritate și își pusese în minte că îi place dascălul de Coran.

După părerea lui Ismael, Mustafa își împingea elevii, dintre care cel mai mic avea 12 ani, în tabăra urii. Crea imaginea unui inamic și le insufla neîncredere: presa era de partea instituțiilor de securitate din Occident, iar acestea erau în cârdășie cu oamenii care aveau drept scop distrugerea islamului.

— Trebuie să-mi dau seama dacă pot avea încredere în voi, le-a spus dascălul de Coran într-o zi. Să zicem că eu am făcut ceva împotriva Occidentului și că vin după mine cei de la CIA și FBI. Mă ascund în dulapul acela, agenții intră în cameră înarmați până în dinți și vă întreabă: „Unde e Mustafa? Unde e?” Le spuneți unde sunt?

Copiii s-au uitat la el în tăcere, iar unii dintre ei au clătinat din cap.

Nu a fost destul.

— Ridicați mâna! Ridicați mâna dacă le-ați spune că sunt în dulap!

Nimeni nu a ridicat mâna. Nici măcar Ismael. Nu avea rost să se obosească.

*

Aisha devenise prima celebritate purtătoare de *niqab* din Norvegia, o voce pe care merita să o asculți. Contribuția ei la culegerea intitulată *Descoperită* atrăsese atenția Asociației! Read, o organizație finanțată cu fonduri de stat care avea ca scop promovarea lecturii și științei de carte în rândul copiilor și adolescenților; reprezentanții asociației au trimis pasaje din culegere la școlile gimnaziale și s-au oferit să faciliteze întâlniri cu autorii. Aisha a acceptat invitația primită. Dacă reușea să convertească pe cineva în acest turneu sponsorizat de Asociația Scriitorilor de Nonficțiune și a Traducătorilor Norvegieni, câștiga multe *ajr* – puncte în plus pentru rai.

Curând, au apărut și criticile. Profesorul Kjell Lars Berge, de la Universitatea din Oslo a afirmat că ținuta aceasta are o conotație politică, nu e o chestiune existențială sau vreo opțiune personală.

„Ea demonstrează o convingere religioasă care este extremă și este legată de un program politic cu înclinații fasciste. Cu toții știm bine ce reprezintă aceste grupuri, iar ele nu își găsesc locul în sala de clasă", a declarat el pentru ziarul *Klassekampen* în ianuarie 2012.

În semn de protest, scriitorul Morten Skårdal a returnat premiul oferit de Asociația !Read. Redactorul rubricii culturale a ziarului *Bergens Tidende,* Hilde Sandvik, a făcut o paralelă între Aisha Shezadi și extremistul de dreapta Anders Behring Breivik, afirmând că cei care susțin aceste discuții la școală legitimează violența. Knut Olav Åmås, colegul ei de la ziarul cu cel mai mare tiraj din Norvegia, *Aftenposten,* a tras un semnal de alarmă în legătură cu asocierea făcută între *niqab* și extremism. „Oare o tânără norvegiană din Bærum care poartă *niqab* trebuie să fie împiedicată să facă turul școlilor doar pentru că aproape toți cei din jur detestă ceea ce susține ea? Nu." El afirmă că societatea are nevoie de mai multă

deschidere și de mai multe dezbateri după atacurile teroriste din 22 iulie 2011, pentru a combate acele forțe care *nu* au dorit niciunul dintre aceste lucruri.

Turul școlilor nu a atras prea mult atenția până când Aisha nu și-a exprimat susținerea pentru atacurile talibanilor împotriva soldaților norvegieni. Sub o fotografie în care apăreau un soldat din coaliția internațională și un luptător taliban, postată pe pagina ei de Facebook, a scris: „Oricât de mult echipament ar avea, ei nu îi vor putea distruge niciodată pe leii lui Allah." I-a încurajat pe oameni să protesteze și, într-o altă postare de pe Facebook, cu titlul „Demonstrație: soldații norvegieni afară din Afghanistan", a scris: *„Inshallah,* demonstrația va fi un succes… cu cât va atrage mai mult atenția, cu atât mai bine – înseamnă că oamenii sunt cu ochii pe noi, iar noi *inshallah* putem arăta la ce suntem buni." Într-o discuție al cărei subiect era introducerea *sharia* în Norvegia, ea a scris: „Oricum, ce rost mai are democrația când noi avem *sharia*?"

Principalul vorbitor de la demonstrație a fost Arfan Bhatti, un bărbat charismatic, trecut de 30 de ani, cu ochii negri, înfundați în orbite, barbă lungă și mers iute. Era de statură medie, cu umeri largi, fiind temut pentru agresivitatea lui. După mai multe condamnări cu executare pentru acte de violență, a migrat dinspre subteranele criminalității spre grupurile de extremiști islamiști, devenind emir, căpetenie musulmană.

„Norvegienii trebuie să știe că sunt în pericol atâta timp cât au soldați în Afghanistan. Aceasta nu e o amenințare. Este un avertisment pentru binele vostru!" a strigat Arfan Bhatti în fața demonstranților. Acest lider islamist *de facto,* care amesteca în discursul său *hadith*-uri recent învățate cu argoul străzii, spunea că țara e în război cu islamul și, prin urmare, cu toți musulmanii. El îi numea pe soldații norvegieni teroriști și promitea răzbunare.

Aisha, care în ziua aceea de ianuarie stătea în fața Parlamentului, îmbrăcată în *niqab,* aproba tot ce auzea și vedea.

Această ținută avea fără doar și poate o conotație politică.

Capitolul 10

Totul ține de inimă

Pe 25 decembrie 2011, Ayan a împlinit 18 ani. Acum putea obține pașaport, putea solicita un card de credit, putea face comenzi on-line, putea face școala de șoferi și putea vota. Școala nu îi mai putea contacta pe părinți în legătură cu vreo problemă, pentru că, acum, era treaba ei să se țină de învățătură.

În ianuarie și-a făcut cont pe Twitter. Debutul ei de 140 de caractere a fost un citat din cineva la care dascălul ei de Coran făcea trimitere adeseori, Muhammad al-Tirmidhi: „Să știi că victoria vine cu răbdare, ușurarea cu suferință și liniștea cu greutăți.” Profilul lui Ayan, spre deosebire de cel creat de Aisha, nu avea nimic ostil sau extremist. Ea posta linkuri către interviuri și discuții precum cea în care jurnalistul american Glenn Greenwald spunea că noțiunile „teroare” și „terorism” sunt lipsite de sens, iar ea nota: „SUA expulzează 1 000 de imigranți pe zi. Nu e rău pentru un popor care a început prin a fura teritorii.”

Era interesată de propria ei identitate africană. „Nu e ușor să fii negru, *wallahi* (jur pe Dumnezeu!) Cât de mult e lumea împotriva negrilor câteodată!! Îi mulțumesc lui Allah pentru islam.” Și adăuga: „Mai ales în țări precum Norvegia! Dar *Alhamdulillah* pentru islam!”

*

Primăvara Arabă intra în al doilea an. Trecuse un an de când dictatorul tunisian Ben Ali fugise în Arabia Saudită după mari demonstrații populare. Hosni Mubarak era în închisoare la Cairo, iar cu câteva luni mai înainte, Muammar Gaddafi fusese scos dintr-o conductă de canalizare, după care a fost bătut crunt, sodomizat cu baioneta și împușcat în cap, apoi cadavrul lui a fost expus la sediul

miliției din Misrata, până când duhoarea i-a silit pe oameni să-l ia de acolo.

În Siria, Bashar al-Assad era încă la putere. Ayan urmărea evenimentele de la distanță, ducându-și lupta cu inima, cu limba și cu tastatura. „Cel mai oribil câine din lume moare – ce titlu înșelător, am crezut că l-au ucis în sfârșit pe Bashar", scria ea pe Twitter în martie 2012.

Liderii occidentali au refuzat să sprijine revolta siriană, așa cum făcuseră în Libia. Au stat deoparte când forțele regimului Assad i-au atacat pe demonstranții pașnici și când aceștia s-au înarmat ca să se apere. O intervenție în Siria implica alte probleme. Armata siriană era mult mai puternică și avea în dotare sisteme de apărare antiaeriană avansate, produse în Rusia. În plus, regimul era sprijinit de Iran și orice intervenție ar fi determinat această țară să-l ajute în mod direct pe Assad, subminând interesele americane din Irak, ceea ce ar fi pus în pericol participarea Iranului la negocierile privind programul nuclear. Pur și simplu nu merita.

Liderii occidentali au închis ochii când primul grup de luptători străini din Europa a pătruns în teatrul de război. O vreme au fost considerați un fel de asistenți umanitari sau luptători pentru libertate. Deși unii s-au înrolat în Armata Siriană Liberă cu speranța de a instaura democrația în țară, cei mai mulți dintre ei erau jihadiști și s-au alăturat facțiunii siriene a organizației al-Qaida.

Pe măsură ce se apropia conferința pentru pace organizată de Islam Net, activitatea lui Ayan pe Twitter se intensifica. Ca membru al comitetului de organizare, ea comunica prin mesaje cu diverși vorbitori participanți. Tonul ei era personal și încrezător; de obicei li se adresa cu formula *akhi* – fratele meu. Conferința era cel mai important moment al anului pentru tinerii salafiști. Urma să se deschidă la începutul Săptămânii Mari, când

majoritatea norvegienilor își puneau rucsacul în spinare și o porneau spre munte.

La Ekeberghallen, o sală de sport aflată în partea central-sudică a orașului Oslo, acolo unde comitetul de organizare găsise în sfârșit niște condiții favorabile, se pregătiseră două intrări, una pentru băieți, cealaltă pentru fete. Existau de asemenea zone separate de relaxare, unde se puteau cumpăra *samosa,* prăjituri și băuturi răcoritoare.

La o masă din sectorul femeilor, câteva fete dintre cele recrutate de Ayan trebuiau să distribuie literatură *dawa.* Cărțile, care fuseseră trimise de o editură din Egipt, erau oferite gratuit. Erau niște broșuri roz în care se vorbea despre „Drepturile femeilor în islam – respectate, cinstite, prețuite", presărate cu citate din Coran, majoritatea încadrate în inimioare: „Iar bărbatul nu e ca femeia. Oare cel care te-a creat pe tine nu știe?" Totuși bărbații și femeile aveau nevoie unii de alții. „Ei sunt veșmânt pentru voi, iar voi sunteți veșmânt pentru ei."

Ayan și Leila au lipsit de la școală ca să fie la deschidere vineri dimineața. Paștile picau târziu, era deja sfârșitul lui aprilie. Brânduțele și lalelele înfloriseră în grădinile vilelor din Bærum, la fel și cireșii. Ayan a făcut o fotografie cu un mesteacăn superb, profilat pe un cer senin, într-o vale plină de verdeață și a postat-o pe Twitter: „Pentru că după fiecare ploaie trebuie să apară un curcubeu! #primavarainnorvegia#alhamdulillah!"

Surorile s-au urcat în autobuz în Bærum, îmbrăcate în rochii negre, lungi. Și-au pus *niqab*-ul înainte să ajungă în piața din fața Gării Centrale din Oslo, de unde au luat un alt autobuz pentru a ajunge la Ekeberg. Pe măsură ce se apropiau de destinație, tot mai multe fete îmbrăcate asemănător se urcau în mașină. Toate urmau aceeași cale: *fi sabil Allah* – calea lui Dumnezeu.

Cele două surori au trecut de coada la care stăteau femeile; până la urmă, Ayan făcea parte din comitetul de organizare. La mesele de la intrare, unde erai verificat și ți se punea o ștampilă, erau fetele recrutate de ea în acest scop.

Încet, încet, locurile s-au ocupat, băieții în față, fetele în spate. Adolescenții se duceau în spatele sălii să se roage, singuri sau în grup. Își scoteau din picioare adidașii albi, pantofii cu toc înalt, ghetele și sandalele, ca să se spele. Se plecau, spuneau rugăciunea – „Nu există alt Dumnezeu decât Allah, iar Mahomed este trimisul lui" – apoi se întorceau și se așezau pe scaune.

După mai multe ore, cât a durat procesul lung și minuțios de înregistrare, Fahad Qureshi le-a urat bun-venit tuturor. Era îmbrăcat într-un costum negru, strâmt și cămașă albă. Pe cap avea o *kufi* – bonetă pusă la vremea rugăciunii. După *sunna,* învățăturile lui Mahomed, aceste *kufi* își aveau originea pe vremea Profetului. Boneta lui Fahad era vărgată.

Pakistanezul de origine norvegiană urma să se bucure de atenția și cinstea acordate marilor nume care aveau să urce pe scenă. Obiectivul final al acelei conferințe era să transmită adevăratul mesaj, care să pună capăt fricii, prejudecăților și urii. Poate că tragedia provocată de atacurile teroriste de la 22 iulie ar fi fost evitată dacă societatea ar fi știut mai multe despre islam.

Oamenii înghețau de frig. În sală, aerul era rece ca gheața. Fetele și-au strâns mai bine pe trup șalurile și pelerinele. Unele purtau *niqab,* dar cele mai multe aveau doar *hijab*-uri de tot felul: cu imprimeu de leopard, aurii, lucioase, vărgate, roz, pământii. Voalurile și bijuteriile ostentative nu erau deloc incompatibile.

Cel mai important nume era cel al convertitului britanic Abdur-Raheem Green. Era născut în Tanzania, unde tatăl său fusese administrator colonial. Își petrecuse copilăria în internatele

școlilor catolice, după care, la 24 de ani, descoperise Coranul și, ulterior, se convertise.

Îmbrăcat cu o tunică lungă, bej, Green semăna perfect cu un viking: înalt, solid, cu ochi albaștri-deschis și o impresionantă barbă blondă. Primise interdicție de a mai vorbi în Canada, i se refuzase intrarea în Australia, la fel și pe stadionul Emirates, care aparținea echipei Arsenal F.C., din cauza unor declarații precum: „Musulmanii și occidentalii nu pot trăi laolaltă în pace" sau „a muri în jihad este una dintre cele mai sigure căi de a ajunge în rai și de a fi pe placul lui Allah". Fusese filmat în Hyde Park Corner din Londra în timp ce striga unui bărbat să-și scoată tichia evreiască de pe cap: „De ce nu-l luați pe acel *yahudi,* ca să nu ne mai supere putoarea lui?"

Organizația Islam Net considera că părerile acestuia erau acceptabile. Discursul lui se intitula „Inimi goale, vieți nebune".

„Să privim ce fel este inima", a spus el, după ce a rostit salutul tradițional islamic. „O bucată de carne. Profetul, pacea fie cu el, a spus că, atunci când această bucată de carne e sănătoasă, tot trupul e sănătos. Când este bolnavă, tot trupul e bolnav."

Ce este în inimă iese pe gură. „Ați auzit expresia «ești ceea ce mănânci». Dacă veți mai continua mult timp să mâncați gunoaie, o să deveniți gunoaie și o să fiți așa de dependenți de gunoaie, încât n-o să mai puteți mânca altceva." Oamenii au ajuns ca șobolanii, se hrănesc cu porcării. Green voia să sublinieze astfel că oamenii nu își iau hrana care la trebuie, care îi trebuie sufletului – Dumnezeu.

Inima tânjește să-l cunoască pe Allah, să i se supună lui Allah, să-l preaslăvească pe Allah, să-l adore. Acest lucru îi dă viață inimii. „Trebuie să te uiți în inima ta, să te cercetezi. Ce mă motivează pe mine, care este scopul meu? Oare vreau faimă? Vreau să fiu fotografiat? Vreau admirație? Vreau să fiu văzut pe Facebook?"

În timp ce vorbea, cei din rândurile din spate discutau, iar copiii se jucau. Green nu s-a lăsat afectat de asta și a început să înșire lucrurile dăunătoare.

„Muzica îți umple inima, așa e, ți-o umple. Te simți fericit un timp, când asculți muzică, dar când nu mai e, când ești singur, când iPod-ul ți s-a stricat, atunci îți dai seama cât de goală e inima ta. La fel și cu filmele, la fel și cu sexul recreativ, e doar un mod de a umple o inimă goală. Îmi trebuie ceva care să-mi distragă atenția, marijuana, LSD, cocaină, heroină, alcool, toate sunt la fel.” De aici, tot mai multă promiscuitate, alcoolism, dependență de droguri, violență, depresie, sinucidere.

Din fericire, exista un leac.

„Citește Coranul! Este o carte pe care Allah ne-a trimis-o ca să-l putem cunoaște! Roagă-te! Roagă-te cu inima! Să înțelegi ceea ce spui. *Allahu Akbar!* Ce înseamnă asta? Nu înseamnă «Dumnezeu e mare», nu, «Dumnezeu e cel mai mare», nu. Înseamnă efectiv «Allah e mai mare». E aproape ca un gând neterminat. Indiferent la ce te-ai gândi, Allah este *mai mare.”*

Vorbise continuu aproape o oră. Era momentul întrebărilor din public. Un tânăr l-a întrebat pe Green de unde știe că Allah este singurul în măsură să-ți umple inima.

— Așa a făcut Dumnezeu inima… De unde știm că islamul este adevărat?… Coranul ne învață că universul are un creator și că acest creator e unic, creatorul nu este precum creația lui și nimic din creația lui nu este precum creatorul. Nimic din univers nu este ca Dumnezeu.

Universul are un sistem și o logică. Ca un iPad. A fost creat. Nu a apărut datorită unor evenimente întâmplătoare, prin aruncarea, agitarea și amestecarea unor lucruri.

— Deși creștinismul are o concepție similară despre dumnezeire, creștinii fac o confuzie și spun

că Iisus este Dumnezeu. Acest lucru nu are sens. Nu e rațional.

După ce băieții și-au terminat întrebările, li s-a permis și fetelor să întrebe. Una dintre ele s-a ridicat în picioare.

— Am văzut musulmani care au inima plină de ură, i-am văzut omorându-se între ei, salafiști care au atacat moschei sufite, strigând că ei vor ajunge în rai și vor sta la masă cu Profetul. Cum putem împiedica răspândirea urii printre musulmani? Cum putem umple inima cu dragoste, nu cu ură, când scăpăm de fleacuri?

Green a răspuns că e o întrebare bună și că va răspunde la ea în conferința de duminică.

— Mai sunt întrebări? a spus el.

A luat cuvântul o altă fată. După atacurile teroriste de la 22 iulie, cântecele avuseseră un rol foarte important în apropierea oamenilor îndurerați. „Și cântecele sunt *haram*?" a întrebat ea.

Green nu a înțeles, așa că fata a trebuit să explice. Oare cântecele nu puteau crea unitate și armonie, contrar spuselor lui, potrivit cărora acestea creează doar inimi goale? Green tot nu înțelegea la ce se referă. Nervoasă, fata a repetat pentru a treia oară întrebarea, făcând din nou referire la atacurile de la Oslo, despre care oratorul a declarat că nu știe absolut nimic.

Totuși a răspuns la întrebare. „Unii vor spune că oamenii de știință au demonstrat că un pahar de vin roșu pe zi te face mai sănătos, că este plin de antioxidanți și e benefic pentru sănătate", dar răul, a spus el, este mult mai mare decât beneficiile. La fel e și cu muzica. „Muzica poate avea unele beneficii terapeutice", dar acestea nu pot compensa răul produs.

Ayan asculta când avea timp. Trebuia să se ocupe de multe lucruri. Acum era cineva, stătea alături de oamenii din conducere. O persoană importantă în Islam Net. Se deplasa cu grație prin

sală, dispărea în sectorul femeilor. Apărea din nou, mergând cu spatele drept.

Emira și Aisha aveau și ele sarcini de îndeplinit în timpul conferinței. Ayan o pusese pe lista voluntarilor și pe Dilal, dar fata kurdă fusese respinsă la verificarea făcută de Madia. „Dacă vrei să ai un oarecare rol în organizație, va trebui să te acoperi”, i-a spus ea. Așa erau regulile. Dilal a insistat, spunând că *hijab*-ul nu e obligatoriu în islam. Regina Madia nu avea chef de parlamentări și i-a spus lui Dilal să-și caute un loc în sală.

Îmbrăcată elegant și machiată, ea s-a așezat ca un spectator oarecare, în timp ce prietenele ei, îmbrăcate în tunici lungi și cu baticuri pe cap, ocupau poziții importante.

Când Dilal s-a dus la ele în pauză și le-a spus că Madia are „cap de porc”, Aisha a ridicat palma.

— Nu poți să spui asta! Nu poți să folosești cuvântul „porc”! Mai ales când e vorba de un musulman.

Dilal a ridicat din umeri; era obișnuită cu mustrările Aishei.

*

Discursurile trebuiau să continue după pauză. Sala începuse în sfârșit să se încălzească. Emira era agitată și stătea cu ochii pe ușa băieților. Îi spusese lui Dilal de cine era îndrăgostită, un bărbat cu care se întâlnea în secret.

— Vine mai târziu. Sau poate mâine. O să-ți spun când îl văd, dar nu pot vorbi cu el aici.

I-a spus în șoaptă că e pakistanez.

— Îl cheamă Arslan.

Dilal a ridicat din umeri.

— Și cine e?

Îl chema Arslan Maroof Hussain, dar își schimbase recent numele în Ubaydullah, care înseamnă „micul rob al lui Allah” – supusul lui Dumnezeu. Bărbatul cu chip drăgălaș, fost arbitru de fotbal, lucra la o companie din Oslo care încasa

taxele pe autostrăzi, dar visa să se dedice din tot sufletul islamului.

Ultimul dintre vorbitorii de vineri a fost unul dintre favoriții lui Ayan, Riad Ouarzazi, din Canada, născut în Maroc. Tonul discuțiilor pe care le avusese cu el pe Twitter fusese unul frivol. Ea i-a spus, printre altele, că s-ar putea să fie prea ocupată ca să-i poată asculta prelegerea.

— De ce? Ai de gând să întârzii la evenimentul meu? i-a răspuns predicatorul.

— Ai deja pregătită vreo pedeapsă pentru întârziere? l-a întrebat Ayan, la care el a răspuns repede:

— Nu pentru genul acesta de eveniment.

Ayan i-a zis:

— Eu sunt unul dintre organizatorii evenimentului, deci să sperăm că nu întârzii, va fi plăcut să te văd pe viu ©.

A ajuns, desigur, și i-a făcut fotografii când se afla pe scenă, după care le-a postat cu următorul comentariu: „Șeicul în acțiune!”

Ouarzazi își cobora și își ridica vocea ca într-un dans bine învățat; striga, șoptea, zâmbea, șuiera. „Îngerii sunt aici, chiar aici, coboară pe pământ și ne înconjoară. Dacă am putea să-i vedem, am leșina.”

Prelegerea avea ca temă mila. „Într-o zi, Profetul plângea așa de tare, încât Allah l-a trimis pe Gabriel să-l întrebe: o, Profet al lui Allah, de ce plângi? Profetul a răspuns: *Ummati, ummati,* poporul meu, poporul meu, vreau ca Allah să-mi salveze poporul.”

Ouarzazi abia și-a stăpânit lacrimile în timp ce a povestit ce i-a poruncit Dumnezeu arhanghelului: „Du-te și spune-i că-i vom face pe plac lui și poporului său!”

Ochii tinerilor din public însă erau uscați. La urma urmelor, erau crescuți în Norvegia, unde manifestarea emoțiilor în public era ceva neobișnuit.

Vorbitorul și-a plecat capul, concentrat, apropiindu-se de punctul culminant: Mahomed pe patul morții, alături de soția lui, Aisha. „Acum Profetul are 63 de ani. Părul cărunt.” A rămas din nou fără glas.

A încheiat cu o declarație de dragoste pentru Mahomed și i-a întrebat pe cei din public dacă și ei îl iubesc pe Profet la fel de mult ca el.

— Îl iubiți? Îl iubiți cu adevărat? Cât de mult îl iubiți? Cât de mult sunteți dispuși să vă sacrificați pentru el?

Ayan l-a fotografiat pe predicatorul în lacrimi și a postat pozele pe Twitter. El și-a șters lacrimile și a scris un răspuns sec, spunând că pozele sunt cam neclare.

*

Spre finalul conferinței de trei zile, a apărut un grup de bărbați. Erau îmbrăcați în veșminte tradiționale salafiste: pantaloni largi, scurți, care se terminau chiar deasupra gleznei, și *qami* – tunici – așa cum se spune că se îmbrăca Profetul. Aveau barbă, dar nu și mustață, pentru că Profetul a spus că niciun fir de păr nu trebuie să atingă gura. Unii aveau și *keffiyeh* – broboade cu care arabii își înfășoară capul și gâtul.

Bărbații avuseseră vieți diferite. Unii făcuseră parte din bande și aveau dosare penale, în timp ce alții fuseseră crescuți sub supravegherea serviciilor de protecție a copilului.

Unul dintre aceștia era Hisham Hussain Ahmed, care urmase cursurile Liceului Dønski cu câțiva ani înaintea lui Ayan. Împreună cu el, se ocupase de standul de literatură propagandistică al Islam Net de pe Karl Johans Gate, strada principală din Oslo, unde Ayan îi aborda pe necredincioși și musulmani mai mult sau mai puțin credincioși potrivit instrucțiunilor primite de la organizație. Stând zâmbind pe trotuar, ea încerca să le prezinte oamenilor islamul, în timp ce Hisham ședea de cele mai multe ori și se uita, neavând curaj să

discute cu lumea și mulțumindu-se să împartă broșuri. Se mai întâlniseră urcând și coborând scările la IKEA, în cadrul unei activități organizate de Islam Net pentru strângerea de fonduri. Se împrieteniseră repede.

Hisham venise în Norvegia în 2003, la trei ani după Ayan. Dacă ea ajunsese acolo cu ajutorul programului ONU de reunificare a familiilor, Hisham venise singur din Eritreea. La sosire, a declarat că are 13 ani și a fost înregistrat ca solicitant minor de azil, după care a fost plasat într-o familie adoptivă din Bærum. Și-a făcut repede prieteni și juca tot timpul fotbal. Familia respectivă a spus că niciodată nu a avut un copil atât de cuminte.

După un an petrecut în clasa pregătitoare și după ce a terminat școala gimnazială, a fost primit în cadrul programului sportiv de la Dønski. Era un fotbalist bun, ba chiar un sportiv talentat, și avea cel mai larg și mai alb zâmbet din clasă. Într-o fotografie de la Dønski, apare întins pe genunchii unor fete, ca o mascotă.

Ceea ce nu spusese el autorităților la sosirea în Norvegia era că familia lui se afla deja acolo. Avea unchi și veri care locuiau în Oslo. Ducea două vieți. Una în Bærum, cealaltă cu unchii lui.

Se schimbase de când îl văzuse Ayan la strângerea de fonduri de la IKEA. Barba era mai lungă. Trăsăturile lui erau mai aspre, înainte erau mai delicate. Era îmbrăcat cu hainele Profetului. Ayan a constatat că se mai schimbase ceva: starea lui civilă. Hisham se căsătorise.

*

Era momentul prelegerii de încheiere. Subiectul ei era ziua judecății.

„Dragi frați și surori”, a început Muhammad Abdul Jabbar. Era liderul unei mari organizații misionare din Birmingham.

„Sfârșitul e aproape!” era mesajul. Pământul se va dezintegra și se va face fărâme, oceanele vor

arde, oamenii vor încerca să scape, dar nu vor avea unde să se ascundă. Stelele se vor stinge și vor cădea din cer, iar întunericul se va lăsa când universul va ajunge la sfârșit. Toți vor pieri pentru a învia și a sta la judecata lui Dumnezeu.

Ayan își crease un cont pe You Tube unde posta linkuri către site-uri și canale religioase. Discursul lui Jabbar, intitulat „Sufletul unui credincios", avea același mesaj ca discursul rostit la conferința pentru pace: „Sunt vremuri tulburi, este clar. Sfârșitul este aproape!" Efectele speciale care ilustrau apocalipsa erau de inspirație hollywoodiană. Tunete, fulgere, flăcări, oameni care ard, țipă și se prăbușesc la pământ, apoi vocea groasă a predicatorului: „Acesta e sfârșitul? Nu, e doar începutul…" Îngerul morții va veni aruncând flăcări din ochi, pe nas și pe gură și îi va lua cu el pe păcătoși. În urma lui, o mulțime de îngeri vor sta în picioare cu fețe luminate și buchete de flori în mână pentru a-i întâmpina pe cei aleși.

Cei care s-au supus lui Allah și și-au trăit viața după legile lui vor fi ridicați la cer. Pentru că Dumnezeu a spus: „Cei care cred și care au făcut fapte după dreptate – aceia vor fi tovarăși în rai." Ceilalți vor fi nimiciți. „Traficanții de droguri. Proxeneții. Negustorii de vin. Drogații. Morfinomanii." Toți vor ajunge dedesubt, dar și alții. Bărbații care au păcălit femeile, care le-au silit să facă lucruri pe care nu le doreau. Cei care nu s-au rugat, cei care nu au postit. Adulterinii. Cei care au furat, au mințit și au ucis! Niciunul nu va scăpa de judecată. Necredincioșii vor muri ca niște necredincioși. Chinuri groaznice îi vor aștepta și nu va fi nimeni să-i ajute. Pentru că Dumnezeu a spus: „Dacă vreunul caută o altă credință decât islamul, niciodată nu va fi primit, iar în viața viitoare va fi printre cei pierduți."

Semnele care prevesteau apropierea zilei judecății se găseau în Coran. Printre ele se numărau înmulțirea crimelor și omorurilor, apariția

unor lideri mondiali tiranici, răspândirea consumului de vin, copiii care hotărăsc în locul părinților. În plus, oamenii vor înceta să mai creadă în Dumnezeu și vor începe să creadă în stele, cântecele și muzica vor fi peste tot, sinuciderea și dorința de a muri vor fi ceva obișnuit, timpul va trece mai repede și vor apărea falși profeți.

Următorul semn vor fi cutremurele mari, unul în Răsărit, unul în Apus, dar și unul în Arabia, care, după cuvintele Profetului, era centrul lumii. Va bate un vânt peste tot pământul, soarele va răsări la apus, iar în Yemen va fi un foc mare. După ce se vor ivi aceste semne, căința și convertirea la islam nu vor mai fi cu putință. Atunci va fi prea târziu.

Jabbar ajunsese la sfârșitul prelegerii. „Musulmanii din toată lumea sunt indignați de cultura occidentală", a tunat el. Modele precum Lady Gaga, Snoop Dogg sau 50 Cent au luat locul Profetului. I-a implorat pe cei din sală să facă precum *al-salaf al-salih* – adevărații credincioși din vechime – și să investească în *akhirah,* viața de după moarte. O trecere lină spre colecta de la final. Coșulețele se transmiteau de la unul la altul. Donarea de bani pentru Islam Net era o „investiție de dragul lui Allah", iar celor din public li s-a amintit că aceasta le va aduce puncte în plus în ziua judecății.

„Cei care nu sunt membri vor găsi formulare de înregistrare sub scaun, pe podea. Puteți să le completați și să plătiți la masa de acolo!" a răsunat o voce în sală.

Strângerea de fonduri s-a transformat într-o licitație, în cadrul căreia ridicai mâna în funcție de suma pe care voiai s-o donezi. „E important să pui deoparte niște bani pentru rai cât încă te afli pe pământ", a strigat unul dintre predicatori. Pomenile spală păcatele și te ajută în lupta cu boala. S-au rostit avertismente și acuzații.

Bărboșii îmbrăcați în hainele Profetului plecaseră deja. Aceștia strângeau bani pentru propriile cauze și unii dintre ei erau de multe ori văzuți cu cutii de colectă în stația de metrou Grønland sau în fața moscheilor. „Ajutoare de urgență”, spuneau ei. Pentru copiii din Siria. Și pentru văduve.

Diferențele dintre indivizii aceștia cu figuri aspre și liderii Islam Net puteau părea minore din punct de vedere strict religios. Toți doreau o societate bazată pe *sharia,* toți credeau în ziua judecății și toți pretindeau că merg pe urmele Profetului. Stilul vestimentar era altul, dar ceea ce îi diferența cu adevărat era ceva mult mai important. Dacă cei de la Islam Net urmau învățăturile Profetului pentru a răspândi cuvântul lui, cei care plecaseră din sală voiau să calce pe urmele războinicului Mahomed pentru a cuceri lumea cu sabia – *jihad bi'l-sayf.*

Ceea ce îi diferența era credința în violență.

Capitolul 11

Matrimoniale musulmane

Aisha trecea printr-o perioadă grea.

Când valul de critici a umplut presa norvegiană, a fost lăsată să înfrunte furtuna singură. Ea ar fi vrut ca Islam Net să o susțină în dezbaterea privitoare la *niqab* și i-a cerut sprijinul lui Fahad Qureshi. „Consiliul o să analizeze această chestiune”, i-a răspuns el.

Analiza a durat ceva.

Aisha i-a spus că a fost atacată de un bărbat, unul dintre acei artiști nemișcați care stau pe stradă ca niște statui vopsite în auriu, abia clipind. Trecea pe lângă el în apropierea Parlamentului, când acesta a întins mâna pe neașteptate și i-a tras vălul de pe cap.

Consiliul era în favoarea purtării *niqab*-ului în public, atât la școală, cât și la locul de muncă, dar oare era acum momentul potrivit să fie susținută această chestiune? Oare Aisha era persoana potrivită s-o susțină?

Aisha avea tendința de a fi aspră, o calitate pe care consiliul nu prea o aprecia. Ea se supunea doar lui Dumnezeu, nu și bărbaților, în general. După cum se exprima ea, feminismul însemna „a lupta pentru dreptul de a te acoperi”. *Niqab*-ul era pentru ea o protecție în fața lumii, nu însemna că lasă pe altcineva să ia decizii în locul ei.

Celor de la Islam Net nu le plăceau nici cuvintele dure folosite de fostul șantajist Arfan Bhatti în discursul rostit la manifestația desfășurată împotriva implicării armatei norvegiene. Grupul era deranjat și de filmulețul care fusese făcut pentru promovarea mitingului, un film pe care Aisha îl susținea. Regizorul acestuia era Bastian Vasquez, care avea părinți chilieni și era născut la Skien, la vreo două ore de mers cu mașina de Oslo. Acest convertit scund și cam obez, dar puternic

făcuse un film despre trupele norvegiene din Afghanistan, în care apăreau cadre cu prințul moștenitor Haakon, cu prim-ministrul Jens Stoltenberg și cu ministrul de externe Jonas Gahr Støre, urmate de amenințarea: „O, Allah, distruge-i și fă-i să se chinuie!”

La câteva ore după ce Vasquez a postat pe internet filmul de promovare a mitingului, polițiștii au venit acasă la el. Le-a deschis ușa, purtând doar un prosop înfășurat pe talie. Polițiștii l-au urmat în dormitor cât s-a îmbrăcat, apoi au început să percheziționeze camera. Unul dintre ei l-a văzut că bagă ceva în gură și a auzit cum obiectul se lovește cu zgomot de dinți. Polițistul l-a prins de cap pentru a-l împiedica să înghită. În cele din urmă, Vasquez a fost forțat să scuipe obiectul – un stick de memorie pe care se afla filmul, instrucțiuni privind construcția bombelor și sute de imagini cu decapitări și diverse forme de tortură marca al-Qaida.

Unul dintre primele lucruri solicitate de Bastian Vasquez după arestare a fost să fie înștiințat Arfan Bhatti, fostul lider al lumii interlope. Nicio clipă nu a cerut să-și vadă soția.

Potrivit celor consemnate în timpul interogatoriului, Bastian își făcuse un nou profil on-line „cu două săptămâni înainte, cu scopul de a-și găsi o a doua soție musulmană”. Se mai menționa că „acuzatul este căsătorit, dar în islam poligamia este permisă”, își mai făcuse un profil, cu numele Mohammad Jundullah, pentru „a interacționa și a-și face cât mai mulți prieteni virtuali”. În însemnări se mai preciza că „acuzatul a fost membru al organizației Islam Net și consideră că a face prozeliți e o datorie importantă”.

Vasquez a confirmat că el împreună cu Arfan Bhatti organizaseră mitingul și a vorbit pe larg despre relația lui cu celebrul colaborator. „Acuzatul consideră un lucru deosebit colaborarea

cu Bhatti, iar prin filmul realizat a vrut să-i câștige aprecierea. Acuzatul spera că lumea îl va aprecia mai mult. Înțelege cât de prostesc pare acest lucru, dar acuzatul a fost un copil batjocorit și crede că acest fapt ar putea explica ceea ce a făcut el."

Vasquez a negat că ar fi amenințat pe cineva, iar când a fost întrebat ce înseamnă „o, Allah, distruge-i și fă-i să se chinuie", a răspuns că „Allah îi va pedepsi pe aceia și îi va scoate din Norvegia… îi va scoate din Afghanistan".

— Cine sunt „aceia"? l-a întrebat anchetatorul.

— Soldații norvegieni care ucid oameni nevinovați.

— Și cum ar trebui să fie ei pedepsiți?

— Cu febră sau ceva de genul ăsta, sau… nu'ș ce să zic… o boală, ceva care să-i facă să plece.

La întrebarea privitoare la felul în care a ales persoanele care apar în film, el a răspuns că l-a ales pe prim-ministrul Stoltenberg „doar pentru faptul că avea în spate simbolul NATO". Nu avea ideea cine e prințul moștenitor; îl alesese „doar pentru că în fotografie era un bărbat care întâmpină un soldat norvegian venit din Afghanistan". A spus că el credea că ministrul de externe este un general sau „cineva care are legătură cu armata".

Prin „distruge-i", a vrut să spună că spera ca soldații să aibă probleme psihologice după întoarcerea acasă.

*

Oamenii pe care Aisha îi admira erau toți pe lista celor aflați în atenția Poliției de Securitate norvegiene, iar cei de la Islam Net nu voiau să fie pe acea listă.

Consiliul a luat în discuție cazul ei. În acel moment, creșterea accentului pus pe chestiunea *niqab*-ului nu făcea decât să amplifice interesul criticilor; mai rău chiar, se putea ajunge la interzicerea *niqab*-ului. Atunci, Aisha ar fi pus în pericol „atât situația *niqab*-ului, cât și pe cea a

musulmanilor”. Consiliul a votat împotriva susținerii publice a Aishei.

Mai târziu, Fahad Qureshi a luat-o deoparte. „E trist că ai devenit ținta atâtor critici”, i-a spus el. „Fie ca bărbatul care ți-a scos vălul să-și primească pedeapsa cuvenită.” I-a explicat însă că Norvegia nu e pregătită pentru *niqab,* că norvegienii nu acceptă oamenii diferiți. *Inshallah,* atitudinea lor va deveni, poate, în curând, mai tolerantă.

Acasă, necazurile continuau. Familia locuia într-un mic apartament la demisol din Bærum. Aisha și surorile ei ajunseseră la capătul răbdării. Într-o noapte, una dintre ele se ruga cu ochii în lacrimi de părinții ei să nu se mai certe; când tatăl ei a îmbrâncit-o și a ieșit afară furios, ea și-a pierdut cumpătul. A aruncat pe jos tot ce era pe masă, apoi tot ce era pe rafturi și pe dulapuri. „Nu fac decât ce face tata!” a strigat ea. A spart televizorul și aparatele de fotografiat ale tatălui. I-a azvârlit de perete laptopul și apoi a adunat totul grămadă.

Când tatăl ei s-a întors acasă, s-a dezlănțuit iadul. A lovit-o de mai multe ori pe fiica lui în cap, apoi și-a trântit soția la pământ și a lovit-o cu picioarele. Una dintre surori l-a mușcat de mână ca să-l oprească. Aisha le-a dus pe cele trei surori mai mici într-o altă cameră, a încuiat ușa și a telefonat la poliție. A venit o mașină, polițiștii l-au arestat pe tată și l-au acuzat de agresiune. Acest fapt a avut ca rezultat o nouă întâlnire la Serviciul de Mediere. „El a promis că nu va mai ridica mâna asupra soției și copiilor”, se consemna sec în raport. Tatăl s-a mutat, iar părinții s-au despărțit. După încă un incident violent, în primăvara lui 2012, a fost emis un ordin de restricție împotriva acestuia. Aisha s-a jurat că nu-l va mai vedea niciodată.

Bătăi, intimidare, frică. Își suprimase emoțiile pentru a supraviețui. Odată ce s-a eliberat de influența tatălui său, și-a dorit cu nerăbdare să

umple golul cu ceva frumos, ceva puternic, ceva numai al ei.

*

Bărbații care purtau veșmintele Profetului i-au atras atenția Aishei. Cine ar putea fi mai demn de încredere și mai devotat decât un bărbat care îl urmează pe Mahomed?

Bărboșii care își făcuseră apariția la conferința pentru pace nu aveau o organizație cu ierarhie strictă, cu funcții și liste de membri, dar aveau un lider – emirul – și un consiliu de conducere – *shura.* Ei doreau ca Norvegia să devină un stat islamic guvernat de *sharia,* dar nu se puneau de acord în privința modului în care urmau să atingă acest obiectiv. La momentul respectiv, se mulțumeau să predice pe stradă și să facă demonstrații.

Nu aveau o direcție ideologică menită a-i ajuta să tranșeze disputele, dar aveau mai multe personalități puternice care exercitau controlul asupra grupului ca într-o bandă, prin legături de loialitate. În grup existau adesea neînțelegeri teologice, așa cum se putea observa din dezbaterile on-line. Vocabularul folosit poate părea cumva schizofrenic, o combinație de neofundamentalism, cod al infractorilor și argou al bandelor de cartier.

Unii membri erau absorbiți de Coran. Au organizat cercuri de studiu la o moschee din Grønland, până când liderul religios de acolo, temându-se de probleme cu autoritățile, le-a cerut să plece. Au început să închirieze alte săli sau se întâlneau acasă la unul dintre ei.

Când regizorul de film Bastian Vasquez a fost eliberat din arest, Arfan Bhatti l-a așteptat la ieșire. Convertitul cu origini catolice nu era un islamist foarte învățat și lectura îl enerva. „Nu e timpul să suflăm praful de pe cărți vechi, e timpul să trecem la acțiune”, scria el într-un e-mail adresat unui membru al grupului, după ce se făcuse nevăzut de la o întrunire. Era primul și ultimul cerc de studiu

la care avea să participe. Cu filmulețul lui își atinsese parțial obiectivul – obținuse recunoașterea lui Arfan Bhatti. Acum, cei doi erau împreună aproape zilnic.

În timp ce unii din grup încercau să se ocupe cu studiul, alții preferau să vorbească despre folosirea terorii. După republicarea caricaturilor cu Mahomed în ziarele norvegiene și în semn de protest împotriva implicării militarilor norvegieni în Afghanistan, cei mai mulți militanți considerau că atacurile asupra unor ținte din Norvegia erau legitime. Uciderea musulmanilor din alte părți ale lumii trebuia să fie răzbunată.

Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte – principiul justiției vindicative era esențial.

Câțiva tineri au discutat despre posibilele ținte și au stabilit cel mai bun loc pentru atac: Aker Brygge, o zonă rezidențială și comercială selectă din Oslo, aflată în apropierea țărmului. Seara, nu aveau să fie acolo copii sau musulmani riguroși, ci doar lucrători din lumea finanțelor aflați în baruri și restaurante sau țărani veniți în vizită la oraș.

Au căzut de acord că nici clădirea Parlamentului nu era o țintă rea.

Totuși, după lungi discuții, *shura* a decis că civilii norvegieni nu pot constitui o țintă, nici măcar într-o țară în care populația era responsabilă pentru faptele conducătorilor ei. La urma urmelor, unele dintre victimele atacurilor teroriste e posibil să nu fi votat pentru partizanii războiului. Mai bine ar fi să atace unități militare.

Poate că aveau prea mult de pierdut. Poate că mica țară în care trăiau nu era chiar așa de rea. În orice caz, majoritatea militanților au descoperit un alt teatru de luptă, unul mult mai interesant decât o bază militară internă.

„A te ruga – comparativ cu a participa la jihad pe câmpul de luptă – e ca o joacă de copil”, scrisese Abdullah Azzam. Mujahedinii trebuiau să se jertfească atunci când teritoriile musulmanilor

erau atacate. În Siria, puteau să lupte pentru un stat islamic alături de frații lor adevărați, iar de acolo, islamul se putea răspândi mai departe, spre nord.

Unii au fost atrași de aventură. Alții de camaraderie. Alții de promisiunea că li se vor ierta păcatele. Un lucru era sigur – Siria le dădea o direcție în viață, sentimentul că fac ceea ce trebuie. Iar dacă erai ucis, aveai asigurat un loc chiar sub tronul lui Dumnezeu.

Metodele folosite pentru a-i îndemna pe oameni la acțiune erau cele folosite în mod obișnuit pentru recrutare de organizațiile teroriste. Imagini oribile cu copii morți sau răniți din Afghanistan sau Siria, puse alături de imagini care reflectau efortul militar norvegian. Erau aduse ca argumente citate din Coran care susțineau ideea că Occidentul este în război cu islamul. Mitul conform căruia Europa voia să nimicească islamul servea și el propaganda. Că norvegienilor nu le plăceau musulmanii era un fapt deja stabilit. Musulmanii erau reprimați și discriminați. Susținerea jihadului era un act de autoapărare.

Cu presa, grupul avea o relație de iubire și ură în același timp. Și unii, și alții erau interesați de publicitate și, în același timp, se fereau de ea, dar doreau să-și impună punctul de vedere. În timp ce unii jurnaliști erau amenințați – ba chiar în ferestrele casei unuia dintre ei se trăsese cu arma – suspectul, josnicul Arfan Bhatti trăia o poveste tainică de dragoste cu o reporteră blondă, cu ochi albaștri.

*

Aisha a anunțat că vrea să se căsătorească.

— Cu un emir, i-a spus ea lui Dilal.

— Cine e? a întrebat aceasta, surprinsă.

— Îl cheamă Ubaydullah Hussain.

Aisha i-a arătat pe internet o fotografie a acestuia. Zâmbea și părea drăguț, avea părul creț și fața rotundă.

— Nu e același tip cu care Emira are o relație secretă? a întrebat Dilal.

— S-a terminat, i-a răspuns imediat Aisha și apoi i-a povestit că rugase pe cineva să-l ceară în căsătorie pentru ea.

Dilal a fost uluită.

— *Tu* l-ai cerut în căsătorie?

Aisha a dat din cap. Nu vorbise niciodată cu obiectul sentimentelor sale, dar îl văzuse cu un microfon în mână, îmbrăcat precum Profetul, și îi plăcuse. Islamistul cu față de copil era un bun orator. În plus, era *hafiz,* cunoștea Coranul pe dinafară.

Petitorul, un irakian norvegian din Larvik, era una dintre cele mai cunoscute figuri ale noului val islamist. Mohyeldeen Mohammad a intrat în atenția publicului când a organizat la Oslo un miting împotriva caricaturilor cu Mahomed: „Când vor înțelege autoritățile și presa norvegiană cât de serioasă este chestiunea aceasta?" spunea el. „Poate nu când va fi prea târziu. Poate nu după ce va fi un 11 septembrie pe pământ norvegian. Aceasta nu e o amenințare, ci un avertisment."

Demonstrația a avut drept consecință excluderea lui Mohyeldeen de la Universitatea Islamică din Medina. Conducerea instituției a decis că omul e un agitator. La întoarcerea în țară, a fost arestat de organele de securitate din Arabia Saudită și trimis înapoi în Norvegia.

Răspunsul așteptat de Aisha venea greu. De fiecare dată când îl întreba, Mohyeldeen îi răspundea că nu a aflat încă nimic.

Dilal o urmărea de pe margine. Nu-i venea să creadă că Aisha făcuse cererea în căsătorie! Că făcuse ceea ce fusese dintotdeauna un privilegiu al bărbatului, lucru care putea fi privit ca o acțiune feministă, ca o renunțare completă la convenții. Aisha era cumva neconvențională, părea să nu-i pese ce spun oamenii. Când voia ceva, se năpustea cu forța unui tren de marfă. Acum îl voia pe

susținătorul extremismului din Norvegia, pe omul care va fi suspectat mai târziu de PST că este personajul răspunzător de radicalizarea și recrutarea musulmanilor norvegieni pentru conflictul din Siria.

Dilal era conștientă că Aishei îi lipseau un tată și un refugiu în viață. Avea impresia că prietena ei este acum interesată de statut și de respect mai mult decât de dragoste. Voia să fie soția unuia dintre liderii grupului islamist care devenise pentru ea o a doua casă. Aici simțea că-i este locul, găsise sprijin și alte sentimente pe care ea le identifica astfel: „Suntem diferiți, ei ne oprimă, trebuie să ripostăm."

În cele din urmă, propunerea a ajuns la urechile destinatarului. Ubaydullah a vrut să afle mai multe despre tânăra care făcea o propunere așa de îndrăzneață. Ceea ce a aflat l-a făcut să refuze. „Nu e foarte frumoasă", i s-a spus. „Puțin cam dolofană", i-a șoptit cineva la ureche. Pe scurt, „cererea e respinsă."

Pe Aisha, refuzul nu a descurajat-o, dimpotrivă, a țintit și mai sus, spre o figură și mai proeminentă. Nu se putea folosi din nou de Mohyeldeen însă, așa că a luat lucrurile în mână și s-a întâlnit direct cu noua ei țintă – un bărbat cu 15 ani mai mare decât ea, care își petrecuse o bună parte din viața de adult mai mult în închisoare decât în libertate și care, printre altele, fusese condamnat pentru că deschisese focul la sinagoga din Oslo, dar scăpase de acuzația de terorism – Arfan Bhatti în persoană.

El era deja căsătorit, dar acesta nu era un impediment.

Planul ei avea mai multe elemente.

„Te contactez în numele unei prietene", i-a scris ea. „Este foarte evlavioasă și dorește să știe dacă ai fi interesat de o căsătorie. Este dispusă să devină a doua ta soție."

Bhatti s-a arătat interesat de căsătorie.

„Ce să fac mai departe?” și-a zis Aisha. A întrebat-o pe Dilal.

— Cred că trebuie să-i scrii acum folosind adresa ta de e-mail și să-i spui că tu ești acea prietenă, i-a sugerat Dilal. Dar ești sigură că pe *el* îl vrei?

Aisha nu fusese niciodată mai sigură de ceva.

Cariera infracțională a lui Arfan Bhatti începuse la vârsta de 13 ani, când intrase în banda numită Tinerii Pistolari. Când avea 15 ani, l-a înjunghiat cu un cuțit de bucătărie pe proprietarul unui magazin din centrul orașului Oslo, după ce în prealabil îl lovise în cap cu o sticlă. Pentru asta a primit prima condamnare. Copilăria și-o petrecuse între școala primară din Norvegia și șederile în Pakistan cu familia lărgită. Protecția Copilului l-a luat în grijă și a fost plasat într-un orfelinat. Adolescența i-a fost definită de participarea la acțiunile infracționale ale bandei și de timpul petrecut în închisoare. A devenit celebru în Oslo pentru actele de șantaj săvârșite cu violență, iar la 21 de ani a fost arestat preventiv pentru că a împușcat o persoană în cursul unei astfel de acțiuni. Psihiatrul desemnat de tribunal, Berthold Grünfeld, a stabilit că are „capacități mintale insuficient dezvoltate”, iar în alte două cazuri ulterioare, experții i-au pus diagnosticul de „tulburare de personalitate antisocială”. A demonstrat „deficiențe privind felul în care înțelege responsabilitatea și respectul pentru normele și obligațiile sociale, dezinteres pentru sentimentele celorlalți și absența capacității de asumare a vinovăției”.

Aisha a pretins că a fost contactată de acel alter ego fictiv și a luat din nou legătura cu Arfan, de data aceasta dându-se drept ea însăși. Au început să vorbească pe Facebook. Au făcut schimb de mesaje și au vorbit la telefon. Ea îl văzuse la demonstrația din ianuarie, la care el participase alături de copiii lui. Nu o văzuse niciodată, așa că

ea s-a oferit să-i trimită o fotografie. El a refuzat. Voia ca lucrurile să se desfășoare așa cum trebuie, în manieră islamică.

Dilal i-a dat prietenei sale câteva sfaturi bine intenționate, ca să-i placă lui Arfan.

— Trebuie să te aranjezi puțin, Aisha. Machiază-te un pic. Fă-ți părul. Cumpără-ți niște haine mai drăguțe!

Pe sub văluri, Aisha purta de obicei un pulover și pantaloni lejeri de trening. Dilal s-a simțit obligată să-i dea câteva instrucțiuni:

— Ține minte să-ți scoți *niqab*-ul când veți fi singuri!

— Allah nu vede exteriorul, vede doar ce e înăuntru, a răspuns Aisha.

— Dar nu te măriți cu Allah!

— Nu blasfemia!

— Ceva deodorant, chiar parfum, și ar trebui să…

— Asta e *haram,* a răspuns Aisha.

*

Aisha a intrat pe ușa femeilor. Arfan a intrat pe ușa principală. Era îmbrăcat în veșminte tradiționale pakistaneze. Ea avea *niqab.* El găsise pe cineva care să oficieze căsătoria, precum și doi martori și un protector pentru ea – un *wali* – un cunoscut islamist din vechea gardă.

Era o căsătorie *nikah,* făcută după legile musulmane.

Două minute mai târziu, erau soț și soție.

Apelurile nepreluate de la mama ei se înmulțiseră. Știa că mama nu ar fi fost niciodată de acord să se căsătorească cu Bhatti. Ea le spusese numai prietenelor apropiate. În cele din urmă, stând alături de unul dintre cei mai temuți oameni din Norvegia, pe bancheta din spate a mașinii care îi ducea în locul în care aveau să-și petreacă luna de miere, și-a sunat mama și i-a spus că se duce la munte cu soțul.

Nu s-a obosit să-și informeze și tatăl. Acesta a aflat mai târziu de la o cunoștință.

Luna de miere aveau s-o petreacă la Hafjell, o stațiune de schi la modă, aflată la câteva ore de mers cu mașina, la nord de Oslo, unde se desfășuraseră probele de coborâre cu schiurile în timpul Olimpiadei de Iarnă din 1994. Arfan închiriase acolo o cabană. Soții s-au oprit pe drum să ia ceva de mâncare. Erau convinși că vor petrece de minune.

Când au ajuns la cabană, Aisha și-a scos vălurile.

*

Luna de miere a fost un dezastru. La întoarcere, în mașină, abia dacă au schimbat un cuvânt.

Islamistul se plictisise de ea aproape imediat. Întoarsă la Oslo, Aisha stătea pe canapeaua din apartamentul lor din Stovner, un cartier mărginaș din est, și plângea. Arfan îi spusese că regretă că s-a căsătorit, pentru că nu era atras de ea. „Nu ești cum credeam eu”, atât îi spusese.

— Ce să mă fac? plângea ea la telefon.

Dilal era în pană de idei și căuta o soluție.

— Ce-ar fi să te dichisești puțin?

Răspunsul Aishei nu s-a auzit.

— Nu ai și altceva în afară de pantaloni de trening?

Aisha a răspuns cu voce slabă că are o rochie frumoasă din Pakistan.

— Îmbracă-te cu ea, machiază-te puțin, fă o mâncare bună și întâmpină-l la ușă cu un sărut!

A fost în zadar. Când a venit acasă, el a trecut pe lângă ea. Dormeau deja în camere separate.

Arfan n-o anunțase pe prima soție de existența unei alte soții. Aceasta a aflat de la altcineva după două săptămâni. A rezultat un scandal în timpul căruia ea a aruncat în el cu fierul de călcat, iar el a lovit-o. Ulterior, a fost acuzat de violență domestică. El spunea că „a plesnit-o”, așa cum îi plesnea și pe copii atunci când nu-și făceau cum

trebuie lecțiile de Coran. În actul de acuzare se vorbea despre lovituri la față, cap și spate.

În vara lui 2012, Arfan a renunțat la custodia copiilor și a început să facă planuri pentru a călători în regiunile tribale dintre Pakistan și Afghanistan. Avea „al naibii de multă ură" în sufletul lui, i-a spus el unui jurnalist. Numai gândul la autorități îl înfuria așa de tare, încât îi venea să urle. Traiul în Occident nu mai era o opțiune pentru el. Trebuia să meargă înainte și să pornească pe un drum nou, astfel încât copiii lui să nu mai crească atât de influențați de cultura norvegiană.

— Când mă voi întoarce, nu vreau să te mai găsesc aici, i-a spus el Aishei înainte de a pleca. În final însă, a dat-o el afară din casă în toiul nopții, înainte să plece.

La ora aceea târzie, Aisha l-a sunat pe omul considerat drept cel mai blând dintre islamiști, albanezul kosovar Egzon Avdyli, fost agitator la Liceul Dønski. Stând pe scările din fața apartamentului lui Arfan, ea l-a rugat să vină s-o ia. Acesta a venit împreună cu mama lui și a dus-o pe Aisha acasă, în Bærum.

Arfan Bhatti a părăsit țara la scurt timp după aceasta. A scris on-line că ia parte la acțiune alături de forțele internaționale din Afghanistan. Din zonele tribale, a trimis un mesaj care suna astfel: *„Talaq. Talaq. Talaq*."

Se terminase. O căsătorie *nikah* se putea desface atunci când bărbatul spunea *„talaq"* – „divorțez" – de trei ori. În momentul acela însă, Aisha era deja însărcinată.

Capitolul 12

Trageri la țintă

„Motivele plecării mele nu sunt religioase”, i-a scris Ayan lui Fahad Qureshi. La sfârșitul lui august 2012, chiar după ce începuse ultimul an de școală, i-a trimis o scrisoare prin care își anunța demisia.

„Simt că am dat tot ce am putut în momentul de față. Poate în viitor, când voi avea mai multe cunoștințe, voi putea contribui mai mult, *inshallah.* Vă mulțumesc pentru tot ce m-ați învățat și pentru că mi-ați oferit această șansă. Cred sincer că Islam Net m-a ajutat să mă dezvolt, dar apoi ceva s-a schimbat și nu mă mai simt utilă. Cu sinceritate, a voastră Ayan.”

Ca răspuns, Qureshi i-a scris: „Sper că într-o zi, *inshallah,* te vei întoarce mai experimentată, mai motivată, mai disciplinată și mai hotărâtă.”

Și Emira părăsise organizația. Motivul plecării ei era specificat într-un mod mult mai clar.

„Eu înțeleg altfel credința”, le-a spus ea celor de la Islam Net. Membrii consiliului de conducere auziseră zvonurile referitoare la o poveste secretă de dragoste între Emira și Ubaydullah Hussain și erau convinși că el îi influențase decizia de a pleca. Vorbe, bârfe și oameni circulau între cele două medii. Islam Net regreta plecarea ei pentru că știa să lucreze la calculator.

Emira criticase de multe ori Occidentul în fața unui membru al organizației pe care acum o părăsea.

— Adică susții terorismul împotriva civililor? o întrebase acesta.

La început, Emira nu a răspuns.

— De exemplu, un atac la o cafenea? a insistat tânărul.

Emira a zâmbit.

Aisha părăsise dezamăgită organizația. Ayan își dăduse demisia politicos. Emira o apucase pe alt drum, la fel și Dilal. Aceasta oricum nu se simțise niciodată prea bine-venită la Islam Net.

În plus, toate aveau acum alte modele.

*

La sfârșitul lui septembrie 2012, câteva sute de oameni s-au adunat în fața ambasadei americane din Oslo. Veniseră aici să protesteze împotriva filmului *Innocence of Muslims,* pe care îl considerau jignitor la adresa lui Mahomed. Pe trotuarul dintre Parcul Palatului și clădirea triunghiulară a ambasadei, steagurile negre, având inscripționat crezul islamic, contrastau puternic cu albastrul cerului.

Se striga tare: „Obama, Obama, noi toți suntem Osama!”

Poliția îi filma pe demonstranții printre care se găseau militanți islamiști, persoane condamnate pentru infracțiuni cu violență, rebeli din Islam Net și vreo 20 de femei bine acoperite. Existase o dezbatere internă referitoare la participarea femeilor la protest și se hotărâse că ele puteau participa, cu condiția să „nu se amestece printre cei de sex opus”. Un tânăr care își spunea Abu Muaz postase pe Facebook, pe pagina unui grup secret, regulile cu privire la demonstrații: „Frații și surorile vor sta separat. Frații în față și surorile în spate, cu câțiva frați care să formeze o gardă și care să se asigure că surorile sau mamele nu sunt expuse remarcilor batjocoritoare ale inamicilor islamului.”

Grupul avea un nume acum: *Profetens Ummah*[8].

Ubaydullah Hussain s-a adresat mulțimii:

— Nimic nu ne e mai drag nouă, musulmanilor, ca Profetul! Suntem însetați de răzbunare!

Pedeapsa pentru jignirea islamului este moartea, spunea el.

— Lumea are nevoie de un nou Osama bin Laden!

Unii dintre cei care se aflau pe Henrik Ibsens Gate în acea zi de toamnă se gândeau să plece în Siria pentru a lua parte la jihad – o datorie pe care Dumnezeu o poruncea dacă musulmanii erau atacați.

Unul dintre aceștia era Hisham Hussain Ahmed, care venise singur din Eritreea în Norvegia pe când era minor, se stabilise în cartierul în care locuia și familia Juma și stătuse la stand împreună cu Ayan pe strada principală din Oslo, cu un an în urmă, prea timid și prea politicos ca să îndrăznească să-i abordeze pe trecători.

Hisham fugise de război pe când avea 13 ani.

Acum se gândea din nou la război.

În ultimul timp, viața lui nu avusese o direcție anume. Era curier pentru un angajat necinstit al unei companii de transport, un șef care nu înregistra în contabilitate toate tranzacțiile. O parte din bani ajungeau și în buzunarul lui Hisham.

Avantajul acestei slujbe plătite cu bani peșin era că Hisham putea să primească și ajutor de șomaj. Avea timp să facă și ceea ce îi plăcea cel mai mult, să pescuiască. Avea timp să se ducă la Sandvikselva, un râu din apropierea orașului Oslo în care se prindeau cei mai buni păstrăvi, împreună cu un prieten și să stea acolo de la amiază până la miezul nopții. Sau putea să se trezească la ora trei sau patru dimineața, când soarele verii răsărea deja, să-și ia sculele de pescuit, să găsească un loc frumos, să arunce momeala și să se piardă în visare.

Niciodată nu se simțise mai în largul lui. Abia știind să scrie și să citească atunci când a ajuns în Norvegia, a întâmpinat greutăți la multe materii. Engleza, din care nu știa o boabă, i-a pus îndeosebi probleme. La eșecul lui a contribuit și faptul că refuza să-și facă temele. Renunța repede atunci când ceva îl plictisea. Profesorii erau blânzi și îl

treceau uneori cu nota minimă. Profesorul de sport i-a vorbit despre Wild X, o organizație multicultural specializată în activități în aer liber pentru imigranți și alți „copii ai asfaltului”, cum le spunea Tor Bach, responsabilul cu organizarea. Hisham a fost invitat să se plimbe cu barca și să pescuiască. A fost o ușurare, după orele interminabile de schi fond făcute la școală, când obținea un timp cu câteva ore mai slab ca al primilor sosiți, pentru că nu fusese obișnuit cu schiatul și nici nu învățase să schieze. Spre sfârșitul școlii gimnaziale, viața lui a luat-o razna. S-a împrietenit cu kosovarul Egzon Avdyli, băiatul rău al școlii, a început să fumeze hașiș, să bea și să meargă la petreceri. Chiulul era la ordinea zilei.

În compania celor de la Wild X se putea relaxa și, în același timp, putea face lucruri interesante. A învățat să citească o hartă și să folosească busola, să facă un foc de tabără. Iarna își construiau adăposturi în zăpadă și își petreceau noaptea în ele, iar participanții care obțineau permisul de vânătoare puteau să vâneze cocoși-de-munte.

După terminarea orelor, lucra la o asociație pentru persoane cu dizabilități. Era simpatizat atât de colegi, cât și de cei pe care îi avea în grijă, mai mult pentru veselia lui decât pentru munca depusă. Când a venit momentul să hotărască ce va face după terminarea școlii, un consilier i-a spus că, din moment ce i-a plăcut să lucreze la acea asociație, ar putea să se califice ca asistent social și să obțină o diplomă în domeniul asistenței sociale și medicale.

„Societatea are nevoie de asistenți sociali competenți, care înțeleg cum apar problemele psihice și sociale și care știu să acorde ajutor într-o manieră profesionistă”, scria pe certificatul de absolvire a cursurilor de asistență socială. În ciuda notelor catastrofale, a fost acceptat la Colegiul Universitar Volda.

Volda e un loc minunat, aflat lângă un fiord, cu case risipite pe coasta muntelui. Când strălucește soarele vara, apa și natura se colorează în nuanțe de albastru și verde, iar în fundal se profilează limpede munții înalți, cu vârfurile acoperite de zăpadă. Un loc perfect pentru toate activitățile care îi plăceau lui – drumeții pe munte, pescuit și vânătoare de cocoși-de-munte.

Dar a venit toamna și totul a devenit cenușiu, rece și din ce în ce mai întunecat. Mediul sigur din școala gimnazială nu mai exista, el nu era pregătit pentru alte studii, pentru că nici acum nu știa prea bine să scrie în limba norvegiană.

Colegii de cameră din cămin au observat că citește foarte des dintr-o carte. Cartea care îl absorbea nu era însă un manual. Era Coranul.

Înainte să se încheie primul semestru, a abandonat școala. S-a întors la Oslo și s-a angajat ca lucrător într-o parcare. Unul dintre colegii lui era Ubaydullah Hussain.

*

Pe la sfârșitul iernii anului 2012, Tor Bach de la Wild X a primit un telefon de la Hisham. Nu se mai văzuseră de trei sau patru ani, iar Bach a fost plăcut surprins să-l audă pe vechiul tovarăș de drumeție.

— A trecut o veșnicie, i-a spus el și l-a invitat să-i facă o vizită.

Tor Bach era un tip dintr-o bucată, deschis, căruia nu-i plăcea critica. Avea și un site cu tendință de stânga, numit Wasp, al cărui obiectiv declarat era „jurnalismul de investigație cu privire la grupurile și mediile violente, rasiste, totalitariste și antidemocratice”. A făcut ochii mari când pescuitorul de știuci, cum i se spunea lui Hisham la Wild X, a venit la el cu trei indivizi, toți cu barbă, așa cum cerea moda jihadistă.

Ultima oară când îl văzuse, Hisham era un simplu adolescent. Acum era plin de mușchi după ce făcuse exerciții cu haltere.

— Semeni cu al-Shabaab! a chicotit Tor Bach.

Observația lui nu a reușit să aducă nici măcar o urmă de zâmbet pe fața lui Hisham. „Jihadiștii aspiranți demonstrează o lipsă totală a simțului autoironiei”, își zise Bach.

Hisham avea ceva aspru în privire sau încerca doar să facă pe durul? Ce se întâmplase? Și-a adus aminte că, uneori, Hisham susținea niște teorii bizare ale conspirației, dar asta…?

Vizitatorii cu chipuri solemne nu au pierdut timpul cu pălăvrăgeli și au trecut direct la subiect. Voiau să se înscrie la cursul de vânătoare.

Bach a tăcut. S-a uitat la ei, a ezitat, apoi a început să le înșire detaliile concrete. Mai întâi erau cursurile de teorie, nouă în total, trei ore pe săptămână, seara, timp de trei săptămâni. Primul curs se numea „Vânătoarea și etica”. Apoi urma cursul practic de „Tragere și tehnici de vânătoare”. Urmau să învețe regulile și regulamentele, speciile de animale, despre siguranța armelor și să primească informații despre diverse rase de câini de vânătoare și despre ce să facă cu vânatul doborât. După aceste cursuri, puteau participa la examenul oficial organizat de autorități pentru obținerea permisului.

Trecerea examenului le asigura un permis de portarmă.

— Când începe cursul? a întrebat Hisham.

După ce au plecat cei trei islamiști, Bach a sunat la PST.

— Nu putem împiedica pe cineva să dea examen pentru obținerea permisului de vânătoare, atâta timp cât nu a comis nicio infracțiune, i-a spus polițistul. Dar o să stăm cu ochii pe ei.

Răspunsul nu l-a liniștit pe Tor Bach.

*

Bach i-a înscris pe cei trei. A început cursul. Hisham și prietenii lui erau mult mai interesați de arme decât de cocoși-de munte și căprioare. Unul dintre ceilalți participanți i-a spus lui Bach că îi

auzise pe bărboși vorbind despre vânătoarea evreilor – *yahud.*

Când partea de teorie s-a terminat, trecuseră Paștile și soarele de primăvară topise zăpada. Era timpul să înceapă lecțiile de tragere în poligon. Tor Bach l-a luat de mână pe fiecare și i-a spus care sunt regulile. Apoi cursanților li s-a permis să tragă.

— *Allahu Akbar!* strigau Hisham și ai lui atunci când nimereau ținta.

Tor Bach stătea deoparte tăcut și privea. De partea cealaltă a gardului era o mașină albă în care se aflau doi oameni. Erau cei de la PST, care îi supravegheau și făceau fotografii.

Se apropia ziua examenului. Ce naiba putea să facă el?

A sunat din nou la PST.

— Nu putem interveni și nu putem să-i împiedicăm să dea examenul, a fost răspunsul polițiștilor.

Dar Tor Bach putea. A încălcat legile educației și a omis să-i înscrie la examen. Când Hisham a luat legătura cu el să-l întrebe când vor da examen, el i-a spus:

— Ceva nu e în regulă. Nu știu de ce, dar nu pot să vă înscriu.

Hisham l-a sunat iar, de data asta mai furios.

— Ce se întâmplă?! Când e examenul?

Tor Bach i-a spus că nu pricepe deloc, dar sistemul nu-i permite să-i înregistreze.

— E posibil să fie din cauza unor probleme penale? l-a întrebat Bach.

Hisham nu a mai luat legătura cu el.

*

Soția lui Hisham era acasă, pentru că se apropia momentul în care trebuia să nască. Copilul urma să vină pe lume în decembrie.

Cei doi nu se puteau pune de acord asupra locului în care aveau să trăiască. Hisham credea că e *haram* să locuiești într-o țară nemusulmană. Voia

să plece în Siria și vorbea despre o viață petrecută în rugăciune și luptă, în credință față de Dumnezeu, pe pământ sacru. Voia să plece împreună acolo, copilul să se nască acolo, iar ei să trăiască așa cum se cuvine unor adepți ai islamului. Dacă ar fi fost uciși, ar fi avut asigurat un loc în rai.

Viitoarea mamă nu părea interesată de așa ceva. Viața ei era aici. Lucra la o grădiniță și i-a spus că puteau să trăiască bine în religia lor în Norvegia, exact ca până acum.

Soțul ei era încăpățânat. Jihadul era mai important ca orice, decât el, decât ea, decât ei. Era pentru Dumnezeu.

Un prieten credea că planul lui Hisham era nesăbuit.

— Trebuie să cunoști islamul bine de tot înainte să pleci. Abia atunci poți lua decizia corectă, i-a spus el.

Deși citise mult din cartea sfântă, Hisham avea cunoștințe superficiale și extrem de selective despre islam.

— Eu nu sunt făcut pentru studiu, pentru citit, a răspuns Hisham. Atâta timp cât reușesc să-mi îndeplinesc obligația de a mă ruga în fiecare zi, pentru mine e destul.

Un alt prieten era la fel de sceptic.

— Îți lipsește un scop în viață. Te culci și te scoli când vrei tu, pescuiești noaptea și dormi ziua. Acum vrei să-ți duci familia în Siria fără să știi măcar de ce. Citește întâi Coranul, mai amână plecarea.

Hisham le-a răspuns amândurora cu acele cuvinte care deveniseră un fel de formulă magică pentru musulmani:

— Noi nu suntem oameni ai cunoașterii, suntem oameni ai războiului.

A plecat din Norvegia în noiembrie 2012, cu câteva săptămâni înainte de data la care trebuia să nască soția lui. A lăsat-o să simtă singură bătăile de

inimă ale copilului, loviturile lui, grija și teama de dinaintea nașterii; a fost singură când au început contracțiile și când copilul a venit pe lume.

După naștere a avut o perioadă grea. S-a mutat înapoi la părinții ei, abia putea să se dea jos din pat, stătea numai în casă și își respingea copilul. Se instalase depresia postnatală, aceasta fiind întreruptă numai de atacuri intense de panică. „Poate e posedată de diavol", s-au îngrijorat părinții ei, văzându-i stările de anxietate. Au încercat s-o liniștească citindu-i din Coran.

În Siria, Hisham s-a alăturat organizației Jabhat al-Nusra. Mai mulți indivizi din organizația *Profetens Ummah* făceau parte din aceasta. Printre ei și chilianul Bastian, care nu venise cu mâna goală. Strânsese bani în numele organizației de ajutorare a mișcării islamiste Al-Furqan din Grønland. Lumea depusese sume mari de bani în cutiile de colectă; uneori, voluntarii primeau plicuri groase cu bani peșin. *Zakat* – milostenia – este unul dintre cei cinci stâlpi ai islamului, iar acțiunea desfășurată de Al-Furqan îi convinsese pe oameni să facă donații substanțiale după rugăciunile de vineri.

Ca să poți strânge bani pentru Al-Furqan, trebuia să îndeplinești câteva criterii. Trebuia să juri *baya* – loialitate – șefului organizației, să fii musulman practicant, să cunoști artele marțiale și să-i sprijini pe musulmanii care se află pe *haqq* – calea cea adevărată și dreaptă – și pe cei oprimați. În afară de asta, răspundeai doar în fața lui Allah. Deviza lor era: „Allah este revizorul nostru." Bastian nu răspundea în fața nimănui. Când a plecat în Siria, a luat toți banii pe care îi adunase. Șeful organizației Al-Furqan era furios. Escrocul va răspunde în fața lui Allah în ziua judecății. Dar Bastian spunea că banii erau mai utili unde se găsea el, pentru că, atunci când Al-Furqan le trimitea bani refugiaților, risca să-i ajute și pe

păcătoși, ba chiar și „pe cei care fumează”. Așa încât s-a simțit îndreptățit să ia banii.

Ca și Hisham, Bastian lăsase acasă un copil. Se căsătorise cu o adolescentă somaleză în cadrul unei ceremonii musulmane cu un an în urmă. Fata scăpase de această căsnicie după ce a rămas însărcinată și s-a mutat la părinții ei, pentru că el devenise violent și tiranic. I-a făcut plângere la poliție, iar polițiștii au scris în raport: „O bate, o ține închisă, refuză să-i dea voie să iasă dacă nu poartă un veșmânt care să-i acopere complet capul/fața – *niqab*.” El a încercat în continuare s-o vadă, așa că ea a făcut rost de un ordin de restricție. În raport se spunea: „Ea e convinsă că Bastian vrea să locuiască împreună nu pentru că o iubește, ci pentru că vrea să dețină controlul asupra copilului. El i-a spus că dorește ca acest copil să fie crescut într-o țară musulmană și că are planuri să-l pregătească pentru o misiune sinucigașă.”

În scurtă vreme, a venit lângă Bastian o altă femeie. Emira – studenta de la ingineria calculatoarelor – a renunțat la facultate, părinți și planurile de nuntă. Fosta fotbalistă abandonase totul pentru ceea ce ea considera a fi libertatea ei – Siria. În Turcia, Emira a fost întâmpinată de Bastian, care își luase numele de Abu Safiyya. S-au căsătorit înainte de a trece granița împreună.

Și Hisham voia o altă soție. Dacă prima soție s-ar fi răzgândit și și-ar fi luat copilul ca să vină la el, n-ar fi fost o problemă, în Siria puteai avea patru neveste. El nu vorbea nici araba, nici engleza, iar în Siria nu erau multe femei din Eritreea, așa s-a gândit că ideal ar fi să urmeze exemplul lui Bastian și să-și aducă o soție din Norvegia.

A întrebat pe unii și pe alții.

Emira le trimitea des vești prietenelor ei. Lucrurile stăteau bine, *Alhamdulillah.* I se dăduse un loc în care să stea împreună cu Bastian, o casă mare, cu grădină și curte.

Părinții ei erau devastați – pierduseră o fiică. Vărul ei din Pakistan era dezamăgit – își pierduse biletul de intrare în Occident.

Și Aisha voia să plece. La urma urmelor, ea fusese cea mai ambițioasă din grup. Dar sarcina o ținea locului. I-a povestit despre frustrările ei lui Dilal, care urma un curs pentru asistente medicale la Colegiul Universitar din Oslo.

— Ești nebună? a exclamat prietena ei. Nu e un loc potrivit pentru copil! Nici pentru tine.

Dar Dilal începea să fie atrasă și ea de bărbatul cu haine ponosite din *Profetens Ummah.* O prietenă norvegiană care se convertise o introdusese în acel cerc. Îi spusese că oamenii sunt puțin ciudați, dar că liderul este arătos și interesant.

Dilal a solicitat accesul la pagina privată de Facebook a organizației *Profetens Ummah.* Accesul era controlat de însuși liderul cel arătos și interesant – Ubaydullah Hussain, bărbatul de care fusese îndrăgostită odinioară Emira și pe care îl ceruse în căsătorie Aisha înainte de a se mărita cu Arfan Bhatti. El trebuia să se asigure că cei care doreau să obțină accesul erau musulmani riguroși, nu ziariști, cercetători sau angajați ai PST.

La scurt timp după ce Dilal a solicitat înscrierea în grup, a primit un răspuns pe Messenger. Era de la Ubaydullah Hussain.

— Nu porți *niqab* în poza de profil. De ce?

Dilal i-a răspuns că nu e pregătită.

— De ce vrei să devii membră?

— Ca să învăț. Sunt curioasă.

— Nu ești șiită, așa-i?

— Nu sunt.

Tăcere. Așa s-a încheiat schimbul de mesaje.

Oare pentru că nu se acoperea? Pentru că era kurdă? Cine se credea individul ăsta?

Două zile mai târziu, fratele ei mai mic a primit un SMS și a exclamat:

— Ce…? Ubaydullah Hussain îmi trimite mie mesaj. Mă întreabă dacă sunt șiit. Ce vrea teroristul ăsta de la mine?

Dilal s-a prefăcut că nu știe, dar în secret era încântată. Ubaydullah intrase probabil pe pagina de Facebook și îl găsise pe fratele ei. Prin urmare, lua problema în serios. Fratele ei, care era în aceeași clasă cu Ayan la Liceul Dønski, și-a dat seama că se întâmplă ceva.

— Sper că știi ce faci, a avertizat-o el.

Când a intrat din nou pe Facebook, a găsit o notificare, în care i se spunea că a fost acceptată în grupul privat. A început să citească postările și comentariile.

Ubaydullah a luat legătura cu ea după puțină vreme. Voia să-i fie îndrumător personal. Dilal s-a simțit flatată. Deși nu era de acord cu majoritatea lucrurilor scrise de el, i se părea că are ceva care o atrage. Au vorbit on-line tot mai mult și mai des, ziua și seara. La un moment dat, ea a renunțat la propriile păreri. Ceea ce spunea el era probabil adevărat. Probabil avea dreptate. El citise tot Coranul. Îl știa pe dinafară. Cum să-l contrazică?

În scurt timp, tot ce spunea el era adevărul gol-goluț.

„Am putea să ne cunoaștem?” a întrebat-o el într-o zi.

Au stabilit să meargă la plimbare. Dilal era emoționată. El i-a spus că avea deja o relație cu cineva, dar voia să se despartă. S-au plimbat ore întregi. În timpul plimbării, s-a oprit brusc și a întrebat-o:

— Ce vrei?

Ea n-a răspuns, a lăsat ochii în jos și atunci el a întrebat-o:

— Vrei să te mai întâlnești cu mine?

Da, ar vrea.

După prima întâlnire, i-a fost dor întruna de el. Voia doar să fie cu el. El i-a trimis o serie de mesaje. Mai întâi s-a îndrăgostit de vorbele lui. De

felul frumos, pur și logic în care se exprima. Sau poate de puterea lui? Oare notorietatea, statutul lui de personaj public îl făceau charismatic? Ubaydullah și ceilalți lideri din *Profetens Ummah* aveau o putere de atracție aproape magică asupra femeilor din grup. Multe dintre ele își doreau un bărbat care să apuce pe calea războiului. Jihadul, indiferent că se desfășura pe câmpul de luptă sau pe hârtie, nu prea conta atâta timp cât era pentru Allah.

— Mi-e dor de tine! i-a scris el.

— Și mie mi-e dor de tine! i-a răspuns ea.

„Ciudat lucru ca un astfel de individ să fie așa de gentil. Când te gândești că eu am fost cea care i-a scos la iveală această parte bună," s-a minunat Dilal. Când se gândea la el, simțea furnicături în tot corpul. Au început să se întâlnească acasă la el, lângă hipodromul de la Bjerke, iar uneori în apartamentul lui Arfan Bhatti, aflat în Stovner. În cele din urmă, stătea tot mai mult cu el, spunându-le părinților că e la o prietenă și petrecându-și noaptea împreună.

— Trebuie să ne căsătorim, i-a spus el. Am făcut una, alta, de toate. Trebuie să te măriți cu mine.

— Nu pot. Familia mea nu va accepta niciodată. Frații mei ar putea să te ucidă.

— Dacă familia ta nu mă acceptă, asta înseamnă că sunt necredincioși. Nu au cum să refuze un soț musulman. Nu există niciun motiv logic să refuze.

Nu, nu era niciun motiv logic. Erau uniți prin legături invizibile.

Apartamentul lui din Bjerke a început să fie lumea ei. Ubaydullah i-a confiscat telefonul mobil, portofelul, cardul, actele și laptopul. Nu îi dădea voie să-și continue studiile, să ia legătura cu familia sau să iasă fără el.

Occidentul era în război cu islamul.

Occidentul este împotriva noastră.

Norvegia este o țară de necredincioși.

Locuitorii ei se vor duce în iad.

Ei sunt dușmanii.

Ei ne vor răul.

Își bat joc de noi.

Trebuie să ripostăm.

Trebuie să rămânem uniți în *umma* noastră.

Noi suntem frați și surori.

Ne vom duce în rai!

După ce Arfan Bhatti a plecat în Pakistan, Ubaydullah a devenit noul șef al organizației *Profetens Ummah.*

*

Dilal a fost trimisă la bucătărie când a venit șeicul care trebuia să-i căsătorească. A stat pe unul dintre cele trei scaune, câte încăpeau acolo, și a așteptat. Bucătăria era imaculată, micul rob al lui Allah făcea o curățenie impecabilă. Dădea cu mopul pe jos la cel mai mic semn de murdărie. Acum el, șeicul, cei doi martori și al ei *wali* stăteau în sufragerie. Dilal nu îi reținuse numele – Abu sau așa ceva. Era același bărbat care fusese *wali* și pentru Aisha. Era un rol pe care ar fi trebuit să-l joace tatăl ei. Dacă nu putea el, fratele cel mare ar fi trebuit să fie protector, iar dacă nici el nu putea, atunci venea celălalt frate. Dacă nu aveai frați, atunci protector trebuia să fie un bunic, un unchi, un văr și așa mai departe. Dar niciunuia nu i se ceruse asta.

Putea să audă sunetul înăbușit al vocilor din sufragerie. Clanța ușii s-a mișcat. Abu, sau cum l-o fi chemând, a intrat în bucătărie. Ea a ridicat capul.

— Uită-te în pământ, i-a poruncit el.

Ea și-a coborât privirea.

— Ascultă. Ai două lucruri de făcut, i-a spus el. Să te uiți în pământ și să spui „da”.

Ea a rămas tăcută, privindu-și mâinile. El a întrebat-o dacă e adevărat ce spune Ubaydullah, că familia ei este împotriva căsătoriei doar pentru că el e pakistanez. Ea a confirmat. După Coran, un tată nu putea refuza să ofere mâna fiicei sale unui bărbat cu faimă bună atâta timp cât acesta era

musulman practicant. Diferențele de rasă, naționalitate, cultură sau tradiție nu erau motive acceptabile.

Bătrânul a întrebat-o cu voce gravă dacă îl acceptă pe Ubaydullah ca soț.

Ea a răspuns „da”.

El a citit câteva versete din Coran. Ubaydullah i-a oferit o bijuterie. Erau acum căsătoriți.

Familia lui Dilal era furioasă. Unica lor fiică îi părăsise. Se punea problema răzbunării.

Faptul că Ubaydullah nesocotise familia lui Dilal, refuzând să-i ceară mâna, a stârnit discordie în *Profetens Ummah.* Stilul lui de viață în general era o chestiune care împărțea grupul în tabere. Fusese implicat în multe conflicte și scandaluri și lăsase în urmă o mulțime de inimi frânte. Multora nu le plăcea atitudinea lui negativă. Tunase și fulgerase împotriva statului norvegian pentru că pretindea impozite de la musulmani, dar participa la război împotriva islamiștilor. Singura problemă era că el însuși trăia pe seama aceluiași stat căruia ceilalți îi plăteau impozite, în timp ce el primea 19 000 de coroane, adică aproape 3 000 de dolari pe lună ca ajutor social după ce renunțase la slujbă. Pagina lui de Facebook era plină de invective la adresa altor grupări. Referitor la evreii care se simțeau amenințați și care își exprimaseră dorința de a fi protejați de poliție, a scris: „O să le dau eu lor protecție, *inshallah.* Imediat ce iau permisul de vânătoare și pun mâna pe un Kalașnikov.”

Certurile și conflictele dintre membri amenințau să distrugă unitatea grupului, așa că, la începutul lunii martie a anului 2013, Ubaydullah a renunțat la funcția de lider. Pe Facebook a prezentat numeroase motive: „Printre altele, lumea s-a concentrat prea mult pe mine personal și prea puțin pe ideologia și mesajul grupului.” A adăugat că, deși anumite elemente din organizația *Profetens Ummah* s-au poziționat clar împotriva stilului său de conducere și a lui personal, cu toții sunt frați

întru islam atâta timp cât acționează conform Coranului.

Imaginea lor de musulmani drepți a fost pătată din cauza islamiștilor afemeiați și a atitudinii superficiale față de căsătorie: o cerere, câteva versete din Coran, urmate de o coabitare de o săptămână, o lună, poate două. Apoi totul se încheia cu un divorț simplu, anunțat de soțul care spunea *„talaq”* – „divorțez” – de trei ori.

Unul dintre membrii care se împotriveau în mod deosebit acestui dezmăț era Egzon, liderul albanezilor kosovari din grup. Frații lui Dilal îi fuseseră buni prieteni în copilărie. Le-a spus acestora cât este de furios: „Dacă Ubaydullah ar fi luat-o pe sora mea, l-aș fi omorât.”

I-a prevenit pe membrii grupului în legătură cu pericolul căsătoriilor pripite și al divorțurilor rapide.

„O căsătorie islamică este un lucru frumos și nu trebuie să fie tratată ca o căsătorie *mutah* șiită, care este declarată nulă și neavenită la prima împrejurare potrivnică”, scria Egzon, sub numele Abu Ibrahim, pe care îl folosea on-line, afirmație la care a primit drept răspuns o mulțime de aprecieri și de inimioare, ca și comentarii precum „de acord” sau „nu e o jucărie pe care o arunci”.

Mutah, despre care vorbea Egzon, înseamnă literalmente „plăcere”, iar *nikah al-mutah* se folosește de islamiștii șiiți pentru a descrie o căsătorie temporară, pentru care nu s-a stabilit un termen anume. Femeia trebuie să fie castă, dar nu neapărat virgină. Unii condamnau din punct de vedere religios această practică, considerând că încurajează prostituția. Se spunea că Profetul, care avusese el însuși 12 soții, se opusese acestei practici. După 14 secole de la moartea lui, dezbaterea continua la Oslo.

Multe dintre fostele prietene ale islamiștilor se simțeau jignite, folosite, prostite. Unele, ca Emira, fuseseră iubite secrete, amăgite cu promisiunea

căsătoriei. Altele, ca Aisha, se căsătoriseră după tradiția musulmană, fără știrea părinților, după care fuseseră părăsite. Iar altele, precum soția însărcinată a lui Hisham, fuseseră abandonate.

„Fraților! Purtați-vă cu soțiile voastre așa cum ați vrea să se poarte alții cu surorile și fiicele voastre", scria Abu Khurosan, alias Arfan Bhatti. „Și nu vă căsătoriți în taină, căsătoria trebuie să fie o ocazie fericită, pe care s-o împărtășești cu ceilalți, nu trebuie să o ții ascunsă."

Își spuneau *Profetens Ummah,* dar îl urmau pe Profet doar atunci când le convenea.

Capitolul 13
Întâlniri halal

Lecțiile de Coran erau tot mai însuflețite. Duminicile erau pline de moarte și de mânia lui Dumnezeu. Fericirea supremă și mântuirea aveau să vină mai târziu.

Datorită popularității tot mai mari pe care o căpătase Mustafa, mamele somaleze căutaseră un spațiu mai mare. Au reușit să închirieze centrul de recreere Rykkinn, o clădire aflată în proprietatea autorităților locale din Bærum. Sala fusese încredințată Asociației Femeilor Somaleze. În contractul de închiriere se scria clar că centrul va fi folosit pentru activități culturale, nu în scopuri religioase sau politice. Asociația Femeilor miza pe faptul că nimeni nu va verifica asta.

Acum erau în jur de 20 de elevi în clasă. În plus, Mustafa îi medita pe unii și după-amiaza, acasă la ei. Dădea lecții în tot orașul. Era tot mai renumit.

Și-i apropia pe elevi, care îl admirau. Îi făcea să se simtă deosebiți atunci când își îndrepta atenția spre ei și când le corecta greșelile de pronunțare a cuvintelor arabe. Se repeta permanent. Periodic, cineva rămânea după ore pentru că Mustafa nu fusese mulțumit de felul în care citise acela. Atunci el exersa încă o dată doar cu acel elev.

Cei selectați se simțeau norocoși.

— Gândește-te numai, el își face timp să citească doar cu mine, spunea o fată înainte de ora ei suplimentară.

După ce plecau ceilalți, rămâneau cei doi. Dascălul de Coran era singurul bărbat din afara familiei care putea rămâne singur cu o fată fără să se nască bârfe.

Ayan se număra printre cele mai sârguincioase eleve. În afară de versetele din Coran, citise și despre gruparea rebelă siriană Jabhat al-Nusra. Urmărea postările acesteia și se uita la filmulețele

cu atacurile lui Assad. Excela când era vorba de post și rugăciune, de acoperire și de virtute. Ceea ce o interesa cu adevărat era însă ceva cu totul diferit: să-și facă un prieten.

Salafismul impunea ca femeia să aștepte să i se aranjeze o întâlnire, ceea ce era dificil. În spațiul virtual însă, era liberă. A adăugat la lista ei de pe You Tube un filmuleț intitulat *Halal Datina* („Întâlniri *halal").* Avea cinci părți. Un tânăr frumos, îmbrăcat într-o tunică bine călcată și cu un *kufi* croșetat pe cap, stătea la un birou și zâmbea la obiectiv. În fundal se vedea un perete plin de rafturi cu cărți groase, ale căror titluri erau scrise cu litere aurii.

El spune că a fost sunat de un tânăr care l-a întrebat: „Cum aș putea să întâlnesc o fată când voi puneți un zid între noi? Cum aș putea să știu dacă suntem compatibili dacă nu stau de vorbă cu ea?"

Predicatorul, care părea să aibă vreo 25 de ani, se numea Saed Rageah și era din Somalia. Studiase în Arabia Saudită, apoi emigrase în SUA și mai apoi în Canada. Într-o engleză fluentă, el l-a liniștit pe băiatul respectiv, spunându-i că, dacă urmează *sharia,* totul va fi bine.

— *Sharia* te îndrumă spre ceea ce e bine pentru tine. Te apără de ce e *haram.*

Înainte de a da sfaturi referitoare la întâlnirile *halal,* el a subliniat că e important să te ții departe de tentațiile diavolului. Erau multe. De exemplu, diavolul era mereu prezent în comunitățile mixte. Când o femeie ieșea din casă, diavolul o urma *mereu,* indiferent ce avea ea de gând să facă. El a dat exemplul a două surori care au ieșit din casă doar ca să ajungă într-o parcare din apropiere. Dacă niște băieți le-ar fi văzut pe fereastră, s-ar fi dus cu siguranță după ele, pentru că diavolul ar fi sădit sămânța dorinței în inima lor. Când acei tineri ar fi trecut pe lângă ele, diavolul ar fi pus deja pofta în trupul lor. Imaginați-vă ce s-ar fi întâmplat

dacă ar trece pe lângă ele nouă sau zece bărbați, gândiți-vă numai câtă dorință s-ar acumula, și asta doar pentru că cele două fete au ieșit din casă! Predicatorul a devenit mai solemn. Le-a cerut femeilor să fie atente și să nu se aventureze afară inutil. Cel mai bine era să stea în casă. Așa era întotdeauna cel mai bine, a insistat el.

Dacă trebuiau să iasă afară, era important ca femeile să nu meargă pe mijlocul drumului. Mahomed a spus: „Femeile trebuie să meargă pe marginea drumului, pe lângă ziduri, atât de aproape, încât *jilbab*-ul lor să se frece de spinii care cresc acolo." Acest lucru le garanta siguranța, măcar dintr-o parte. Apoi mai era important să evite mulțimile, deoarece diavolul era mereu prezent în locurile aglomerate.

Diavolul era aproape, explica predicatorul, și când un bărbat și o femeie care nu erau căsătoriți rămâneau singuri în aceeași cameră. În acest caz, întotdeauna este acolo și un al treilea, diavolul. „Chiar și la telefon! Diavolul va aprinde acel sentiment, știți cu toții asta! Te gândești, nu ne vede nimeni, să mergem. Diavolul intră în tine și în celălalt. Așa că nu dați telefon, nu stați de vorbă, nu luați legătura pe Facebook!"

Apoi s-a adresat bărbaților. Cum trebuie să se poarte când o femeie măritată îi invită acasă la ea? Ei vor auzi în mintea lor vocea diavolului, care spune: „Nu va ști nimeni." Predicatorul a spus că știe „multe cazuri de divorțuri care au avut loc pentru că soția a crezut că nu va ști nimeni". Dar Allah va ști. Allah veghează mereu.

Tânărul predicator considera că este un bun cunoscător al motivațiilor oamenilor. Tinerilor le spunea că pe ei îi interesează frumusețea unei femei. Femeile, pe de altă parte, caută un bărbat de succes. O femeie s-ar putea mărita cu un bărbat care arată ca o maimuță pentru că nu *pe el* îl vede – vede mașinile lui, casa lui, inelele pe care i le-ar putea oferi, toate lucrurile cu care el ar putea s-o

răsfețe. Bărbații se zbat, transpiră și se chinuie, lucrează două schimburi ca să-i ofere femeii ce dorește, în timp ce principala ei preocupare este să-și păstreze frumusețea. Așa că le-a recomandat să fie atenți, pentru că bărbații și femeile au scopuri diferite. Femeile încearcă să-i ademenească pe bărbați, dar asta se întâmplă și din vina bărbaților, fiindcă fac complimente cum ar fi „ești atât de atrăgătoare", iar din această cauză, a doua zi, femeia se va îmbrăca și mai sumar, iar în ziua următoare va avea o ținută pe care și diavolul s-ar rușina s-o poarte în public!

Patru dintre cele cinci episoade erau terminate. În ultimul episod avea să vorbească despre cum poți să ai o întâlnire după voia lui Dumnezeu. Același predicator, stând în fața acelorași rafturi pline de cărți, a zâmbit la obiectiv. În sfârșit, urma să explice ce este o întâlnire *halal.*

„Nu există întâlnire *halal* în islam! Singura întâlnire *halal* are loc atunci când ești căsătorit cu persoana respectivă. Atunci poți să te întâlnești cu acea persoană cât vrei! Poți să te duci cu ea la film, să te plimbi în parc, să vizitezi cascada Niagara, să faci ce vrei. *Căsătoria* este singura întâlnire *halal."*

Asta era tot. Filmulețul a stârnit numeroase comentarii, predominând cele scrise de vizitatorii exaltați de sfaturile lui. Cu toate acestea, au existat și câteva păreri critice: „A zis că dă sfaturi ma inervat că am văzut tot filmul și na fost niciun sfat grrr."

O fată a îndrăznit să afirme că șeicul însuși e destul de atrăgător. I s-a spus că e „bolnavă la cap" că a scris așa ceva despre un bărbat sfânt, care s-ar simți jenat dacă ar citi „ce ai zis tu că e atrăgător. Nu e aici să te impresioneze pe tine cu aspectul lui ci să te învețe cu voia lui Allah!".

Ayan a mai salvat un film cu același predicator, intitulat *Islamic Marriage* („Căsătoria islamică"), și acesta tot în cinci părți. Ultimul episod se numea

„Ce parte a femeii e permis să o vezi”. Concluzia confirma ceea ce știa și ea deja: ideal e să porți *niqab.* Așa, diavolul va fi ținut la distanță. După aceea, a dat peste un alt clip pe You Tube, „Memento islamic ce trebuie neapărat văzut: băieții și fetele pot fi prieteni?” Concluzia era: nu.

Mișcarea Tinerilor Musulmani postase o dezbatere intitulată „Căsătorește-te sau mori înfrânându-te…”, subliniind cât de important este să te căsătorești devreme; dacă amâni pe mai târziu, îi dai diavolului ocazia de a se face stăpân pe tine.

Pe pagina intitulată *Pure Matrimony* scria: „Dacă ești SINGUR și vrei să întâlnești un partener de căsătorie CURAT, într-un mod *HALAL,* apasă aici!” Urma o reclamă cu un bărbat care își găsise soția chiar pe acel site și un text prin care erai asigurat că site-ul folosea metode științifice de aflare a partenerului potrivit.

*

Apoi a apărut Abdi.

— Trebuie să facem curat în camera băieților, a spus Sara într-o zi.

Vărul lor din Canada venea să stea la ei. Băieții trebuiau să se mute în camera părinților.

Abdi era înalt, frumos, politicos, ce mai, tot tacâmul. Vorbea frumos engleza și se bâlbâia în somaleză. Era în trecere prin Norvegia, în drum spre Somaliland. Părinții lui se gândiseră că e o idee bună să se familiarizeze cu rudele și cultura proprie. Lui Ismael i s-a părut un tip mișto. Leilei i s-a părut atrăgător. Ayan s-a îndrăgostit de el până peste cap. Cum erau rude, nu trebuia să se acopere în fața lui. Putea fi mai liberă decât fusese vreodată cu vreun băiat când era mai mică, înainte de a se izola în spatele unui zid de reguli.

Abdi urma să stea o lună.

Nu după mult timp, apartamentul părea aglomerat.

Spre sfârșitul vizitei, Abdi i-a cerut lui Sadiq mâna lui Ayan. Sadiq le-a sunat pe rudele din Canada. Erau sceptice. În fond, Abdi se ducea la Hargeisa pentru a primi o educație religioasă și pentru a învăța limba somaleză așa cum trebuie, lucru care îi va folosi când va fi adult. Ayan era încă la gimnaziu. N-ar fi mai bine să aștepte să vadă cum evoluează lucrurile? Nu era cam pripită această hotărâre? Ambele familii erau de părere că odraslele lor puteau avea un viitor mai bun.

Au decis ca tinerii să-și termine mai întâi școala. Abdi și Ayan și-au implorat părinții să se răzgândească. „Căsătorește-te sau mori înfrânându-te.”

Capitolul 14

Paragrafe

Geir Lie, profesorul de religie, mergea grăbit pe aleea care duce la Liceul Dønski. Voia să prindă autobuzul spre oraș.

Pe strada principală, a văzut apropiindu-se o femeie drapată în negru, cu veșmintele fluturând în jurul ei. Fața îi era acoperită cu un văl negru. El s-a tras spre marginea din dreapta a aleii, uitându-se respectuos în jos, deoarece considera că o femeie care se acoperă astfel arată că nu se simte bine când un bărbat se uită la ea. Când acea siluetă a ajuns în dreptul lui, a auzit o voce:

— Bună, Geir!

I-a recunoscut ochii. A avut un sentiment de ușurare. Ayan nu mai venise la școală în ultimul timp, iar el se temea că a abandonat școala sau că a fost trimisă în Somalia împotriva voinței sale. Fusese destul de îngrijorat încât să o sune de câteva ori, dar ea nu îi răspunsese. Se gândise să-i sune pe părinți, dar apoi se răzgândise. Fata era majoră, așa că el nu avea niciun drept să facă asta; pe urmă, poate chiar părinții ei erau problema.

— Mi-am făcut griji pentru tine, a spus el. Am încercat să te sun…

— Totul e în regulă cu mine, a răspuns Ayan.

— Perfect, atunci ne vedem la școală, a spus Lie, cu o oarecare nesiguranță în glas.

Ea s-a uitat drept în ochii lui.

— A, apropo, m-am hotărât ca de azi să port mereu *niqab.*

— Înțeleg, a spus Lie.

Nu-i plăcea să găsească soluții pe moment, așa că s-a uitat la ceas:

— Trebuie să plec dacă vreau să prind autobuzul.

Era unul dintre elevii lui preferați. Se implica, îi plăceau discuțiile și dezbaterile, știa multe. Uneori

se comporta cam ciudat, ca atunci când refuzase să meargă cu școala în vizită la biserica catolică din apropiere sau la un templu budist. Cel mai ciudat i s-a părut că nu a vrut să meargă nici la moscheea de lângă școală. A spus că învățăturile lor erau erezii. Ayan avea păreri foarte ferme în legătură cu ce e bine și ce e rău, iar de multe ori și le exprima la ore.

Fermitatea convingerilor ei religioase era un lucru pe care nu îl mai văzuse la niciun elev până atunci. Vorbea cu sinceritate despre credința ei. Pentru Geir Lie, faptul că spunea întotdeauna „pacea fie cu el" atunci când rostea numele Profetului era un act religios autentic. Pe scurt, era mai mult decât impresionat, era cumva fascinat de eleva lui somaleză, nu pentru că îi plăcea ceea ce susținea ea – dimpotrivă – ci pentru că avea convingeri foarte ferme, fiind asemenea unui far într-o mare de indiferență.

Era o clasă dificilă, cu probleme, se chiulea mult, iar băieții erau gălăgioși și indisciplinați. Mulți dintre ei erau musulmani. Câțiva își puseseră în cap să-l „prindă pe picior greșit" și să-l tragă pe sfoară. Formulau obiecții și îi puneau la îndoială teoriile, dar, în realitate, cunoștințele lor erau superficiale, așa că discuția devenea mai mult enervantă, iar vociferările lăsau locul unei pasivități demonstrative. Dacă Ayan își dorea note bune, mulți dintre băieții din clasa ei dădeau impresia că nici nu se gândesc că au nevoie de diplomă. Geir Lie era indulgent și nu îi certa prea tare. Rareori își mustra elevii. Odată, îi spusese unuia să iasă din clasă pentru că făcea gălăgie. Când elevul a refuzat să iasă, Lie s-a dus la banca acestuia. Elevul a țipat la el: „Nu te apropia de mine, *kafir*!"

Geir Lie a explodat:

— Afară! Ieși afară!

— Nu pune mâna pe mine! a țipat băiatul.

— AFARĂ! a răcnit Lie.

După aceea, băiatul a adunat câțiva colegi de clasă și s-a dus să se plângă la director. Voiau să scape de profesorul de religie. Când a aflat Ayan, s-a dus și ea la director cu două colege, pentru a protesta împotriva reclamației făcute de băieți.

Interesant era, își zicea Lie, că Ayan avea autoritate în clasă, nimeni nu scotea un sunet când vorbea ea. Avea o personalitate dominatoare și era insensibilă la critici. La un moment dat, toți elevii trebuiau să vorbească despre un subiect la alegere. Ea a făcut o descriere entuziastă, chiar dacă naivă, a islamului. Profesorul a închis ochii la niște comentarii despre creștinism, care nu erau tocmai corecte, și i-a dat nota maximă.

Autobuzul care mergea în centru și-a făcut apariția la colțul străzii. Lie s-a urcat în el. Voia să ajungă la biserica penticostală latino-americană – *Restauracion de Dios* – înainte de prânz.

Ayan a intrat în școală, trecând pe lângă urarea de bun-venit scrisă în arabă, persană, urdu și franceză, apoi a mers mai departe pe coridor. Fără să-și scoată vălul, a intrat în clasă și s-a așezat în bancă.

*

„Au măritat-o.” Acesta a fost primul gând al profesoarei norvegiene când a intrat în clasă și a văzut-o înfășurată în văl după o lungă absență. După ce a trecut pe lângă șirurile de bănci și a ajuns în fața clasei, a văzut că și fața elevei era acoperită complet.

Ținuta aceea, care includea și niște mănuși negre, lungi, a întărit bănuiala profesoarei că părinții au forțat-o să se căsătorească. Probabil că așa trebuiau să se îmbrace la ei femeile măritate – să fie siguri că nici un alt bărbat nu le poate vedea. În acel an, în școlile din Oslo se discutase foarte mult despre căsătoriile forțate și despre mutilarea genitală. Profesorii primiseră materiale informative referitoare la aceste fenomene.

Profesoara norvegiană era o femeie micuță, blondă, de vreo 50 de ani, care îi regreta pe elevii de odinioară. Trebuia mereu să explice niște cuvinte care păreau să fi dispărut din vocabular: „șeptel” înseamnă „cireadă de vite”, „seva” circulă primăvara, „pășunea” este locul în care pasc animalele. Ce înseamnă „moșie” și ce înseamnă „mica aristocrație”. Avea elevi care nu știau ce înseamnă „trol”. Era posibil să treci prin învățământul norvegian și să nu auzi de aceste lucruri? Se pare că da.

Trist era și că Knut Hamsun[9] nu mai trezea niciun sentiment în sufletul acestor tineri. Că scriitoarea naturalistă și feministă Amalie Skram[10] nu le mai aducea nicio lacrimă în ochi. Oare literatura își pierduse complet influența asupra acestor minți tinere? Câteodată, copiii aceștia te făceau să te gândești la *Suflete moarte,* atât de absenți erau la ore. Dar nu toți elevii erau slabi; unii dintre ei încă voiau să se implice în discuții, să raporteze operele studiate la propria viață, la propriile sentimente, să facă legătura între literatură și realitate.

Unul dintre acești elevi era Ayan. Era printre cei mai buni din clasă, indiferent despre ce se discuta: literatura secolului al XIX-lea, publicarea caricaturilor sau libertatea de exprimare. În același timp, stârnea conflicte. Ca dirigintă, profesoara fusese nevoită să stea de vorbă cu ea în momentul în care școala organizase colecta anuală de fonduri. Ayan îi convinsese pe mai mulți colegi să nu doneze, deoarece banii erau destinați Bisericii Norvegiene. Altădată, într-o compunere, a scris că ea îi consideră niște buruieni pe cei care nu sunt musulmani.

— Ce fel de concepție despre om este aceasta? o întrebase profesoara. Poate că Ayan nu înțelegea ce înseamnă „buruiană”.

Elevii din familiile de imigranți puteau avea o înțelegere imprecisă sau redusă a noțiunilor. Poate

a vrut să spună altceva? De exemplu, că într-o grădină trebuie să ai mai multe feluri de plante – *o diversitate*?

Profesoara i-a cerut lui Ayan să rămână după ore.

— Te-au măritat?

— Nu, a răspuns Ayan.

— Atunci de ce ești îmbrăcată așa?

— Mă pregătesc.

— Pentru ce?

Ayan nu a răspuns.

— Pentru căsătorie?

— Nu am spus asta.

— Vor să te trimită în Somalia?

— Nu am spus asta.

— Dacă te îmbraci în felul acesta, nu faci decât să te izolezi de societate, de oameni, de viața activă…

— Cine a zis că vreau să muncesc în Norvegia?

— O să închizi ușa multor posibilități…

— Cine zice că vreau să trăiesc aici?

Unde învățase să răspundă în felul ăsta? Să răspundă la o întrebare cu o altă întrebare, cu atâta aroganță și obrăznicie. Oricum, regulamentul interzicea să stai acoperit în clasă.

— Aici, în Norvegia, trebuie să ne arătăm fața.

— Nu mă puteți împiedica să mă îmbrac așa cum vreau, a răspuns Ayan.

— Ba da, pot, regulamentul este clar în privința asta.

— Arătați-mi regulamentul, a răspuns Ayan tăios. Unde scrie? Profesoara era uluită. Acum, că se gândea la asta, nu-și amintea unde scria despre interzicerea acoperirii. A început să șovăie.

— Va trebui să discut cu doamna directoare despre acest lucru, i-a spus ea.

— Ținuta pe care o vedeți este ceva foarte important în religia mea, a spus Ayan și, înainte de a pleca, a adăugat: Iar aceasta e o țară liberă, nu-i așa?

*

Hanne Rud devenise directoare a Liceului Dønski în aceeași toamnă în care Ayan se transferase de la Nesbru. O remarcase pe eleva care urmase programul de bacalaureat internațional și bănuise că a vrut să schimbe școala pentru că aici se simțea mai în largul ei. Aproape jumătate dintre elevii școlii proveneau din familii de imigranți, mulți erau musulmani și unele fete se îmbrăcau la fel ca ea – cu fuste lungi și pelerine mari sau ponchouri cu glugă. Îmbrăcămintea reflecta identitatea, iar o identitate comună înseamnă siguranță. În grupul etnicilor norvegieni, elevii se îmbrăcau cu blugi rupți și cămăși în carouri în tonuri șterse. Uniforma lui Hanne era alcătuită din blugi strâmți și sacou. De obicei, purta pantofi cu toc înalt.

Era al doilea post de director pe care îl ocupa. Deținuse această funcție și la Gimnaziul Nadderud – școala din Bærum la care se intra cu cele mai mari medii – apoi venise iar la Dønski, unde fusese profesoară. Dacă la Nadderud se intra greu, la Dønski rămâneau o mulțime de locuri libere. Primăvara trecută, după ce se terminaseră înscrierile, abia dacă aveau 400 de elevi pentru cele peste 500 de locuri disponibile. Hanne nu s-a dat însă înapoi, obiectivul ei fiind acela de a face școala mai cunoscută. Se înscrisese la concursul pentru postul de director tocmai pentru că era o școală cu probleme. Rata abandonului școlar era mare, mai ales în rândul băieților.

Petrecea mult timp pe coridoare. Voia să cunoască elevi cât mai mulți și considera că e important ca aceștia să o cunoască, pentru a i se adresa ei în cazul în care se întâmpla ceva.

Existența unor grupuri de fete cu înfățișare aspră nu trecuse neobservată. Multe veneau din familii de imigranți și simțeau nevoia să se afirme. Era un lucru bun, credea ea, să fii mândru de cultura ta, de religia ta și să ai curajul să-ți exprimi opinia. Nu se

sfiau să participe la discuții în clasă și contestau valorile esențiale ale societății norvegiene. După Hanne, asta însemna că făceau ce trebuie. Promovau diversitatea.

Acum stătea și o asculta pe profesoara norvegiană.

— Azi a purtat un *niqab* în clasă, a informat-o ea. Personal, nu cred că ar trebui să permitem acest lucru. Nu se poate să nu-i vedem pe elevii noștri.

— În această chestiune ai sprijinul meu, i-a răspuns Hanne.

Lumina soarelui inunda încăperea prin ferestrele care se înălțau de la podea până în tavan. De unde se aflau, se vedeau intrarea în școală și parcarea.

Cu ceva timp în urmă, în același an școlar, Ayan ceruse în scris să fie scutită de orele de educație fizică. Luase un formular de la Hanne și îl completase. Adolescenta cunoștea circulara emisă de Inspectoratul pentru Educație și Sport. Potrivit paragrafului 3.3, alineatul 1–12, „directorul îi poate scuti pe elevi de ora de educație fizică la solicitarea acestora. Elevul trebuie să prezinte o adeverință de la medic în care să se precizeze că sportul dăunează sănătății elevului și că nu poate participa la oră”.

Cererea ei a fost trimisă juriștilor de la administrația districtuală. Avea să dureze ceva timp până la primirea unui răspuns, deoarece erau multe lucruri importante de clarificat. Hanne i-a explicat ce consecințe poate avea un număr mare de absențe. Dacă Ayan nu se ducea la ora de sport, risca să nu primească notă la materia respectivă și, astfel, să nu-și poată lua diploma.

Înainte, Ayan fusese foarte activă. Obișnuia să alerge în parcul din cartier cu Ela și Ivana și se antrenase gratis la centrul Friskis & Svettis fiindcă lucra la recepție împreună cu Dilal. După numeroase plângeri referitoare la faptul că dispărea de la serviciu pentru a participa la rugăciune, patronii au avertizat-o că o vor

concedia dacă va continua așa. Ea a ales să renunțe.

Problemele cu ora de sport apăruseră în aceeași toamnă.

Ayan s-a plâns profesoarei de educație fizică, spunându-i că nu se simte în largul ei să facă duș împreună cu celelalte fete. Profesoara, o tânără cu doar câțiva ani mai mare decât elevele ei, i-a oferit posibilitatea de a folosi vestiarul ei. I-a spus lui Ayan că nu o deranja să facă duș mai târziu. După ce a folosit o dată baia profesoarei, Ayan a venit cu o altă problemă: nu putea să facă ora cu băieții. Când profesoara a întrebat-o de ce, ea a răspuns că religia nu îi permite. Profesoara i-a spus că e o problemă pe care Ayan o poate rezolva singură dacă nu-i abordează pe băieți și evită contactele cu aceștia.

Săptămâna următoare, Ayan a spus că nu poate participa la oră dacă se aude muzică. Apoi a fost problema hainelor – îi era greu să facă sport în tunica pe care religia ei o obliga s-o poarte.

Erau mulți musulmani în clasă, iar profesoara nu uita niciodată acest lucru; verifica, de exemplu, în ce lună pică Ramadanul înainte de a-și face planificarea anuală. În perioada aceea, avea grijă ca exercițiile să nu necesite un efort prea mare. Profesoara considera că unul dintre cele mai importante obiective ale orei de sport e să stârnească dorința tinerilor de a fi activi. În mod cert, nu voia ca Ayan să se abțină de la activitățile fizice, așa că i-a dat voie să pedaleze pe o bicicletă staționară cu fusta ei lungă și să se miște cum voia ea.

În cele din urmă, i-a propus să se antreneze individual. Liceul Dønski avea programe foarte bune de sport, cum ar fi cele de schi fond, coborâre, hochei sau fotbal, și deținea o sală de gimnastică ultramodernă, cu benzi de alergare, biciclete staționare, aparate de forță și greutăți. Aceste dotări erau rezervate elevilor de la profilul

sportiv, dar școala făcea o excepție pentru Ayan. I s-a permis să aibă propriul program de antrenament. Trebuia să pună accentul pe forță și rezistență, să urmeze programul și să înregistreze rezultatele.

Ayan a prezentat un program de pregătire, dar, după câteva săptămâni, a anunțat că nu poate să folosească sala. Ar fi putut s-o vadă cineva! Putea accepta să se antreneze acolo numai dacă i se garanta că nu avea să vină *nimeni* cât timp se antrena ea.

— Sunt trei uși la sală, s-a plâns Ayan. Ar putea intra cineva oricând!

Asta nu era o simplă împotrivire față de activitatea fizică, își zise profesoara, ci un lucru mult mai profund. Trebuia să fie altceva, pentru că Ayan, spre deosebire de multe eleve musulmane, avea capacități motorii excelente. Probabil că a fost foarte activă în copilărie.

Apoi Ayan a făcut o propunere. A spus că are niște relații la centrul Friskis & Svettis, pentru că lucrase ca recepționeră acolo. Ar fi putut să-i roage să o lase la sală după ora închiderii, iar profesoara putea veni acolo s-o supravegheze.

Acum, aceasta se întreba; oare se întâmplă ceva cu Ayan?

*

A doua zi după debutul cu *niqab*-ul, Ayan a venit la școală tot cu el și a refuzat să-l scoată.

Profesoara norvegiană s-a plâns din nou directoarei.

Au trecut câteva zile. Cum avea să fie, cu *niqab* sau fără?

Pe 25 februarie 2013, Hanne Rud a primit un e-mail.

„Bună ziua, am început să port *niqab,* o piesă vestimentară care îmi acoperă toată fața, mai puțin ochii, și mă întrebam ce spune regulamentul în privința asta. Am făcut ceva cercetări on-line, dar nu am găsit nicăieri să se spună că e interzis și mă

întrebam dacă știți mai multe despre asta. A dumneavoastră, cu sinceritate, Ayan, Islam Net."

Hanne i-a răspuns imediat.

„În opinia mea, este important pentru noi să-i putem identifica pe elevi în orice clipă. Din acest motiv, nu încurajez purtarea niciunui fel de veșmânt care să împiedice acest lucru."

Răspunsul lui Ayan a venit în doar câteva minute: „Înțeleg că ar putea fi o problemă în clasă ori atunci când se dă un test, dar, altfel, purtarea lui la școală nu văd de ce ar fi o problemă. Dacă cineva vrea să mă identifice, nu are decât să mă ia deoparte și să stea de vorbă cu mine."

Eleva a mai solicitat și rezolvarea mai rapidă a celeilalte chestiuni. „Referitor la educația fizică, participarea mea la orele obișnuite, alături de ceilalți elevi, iese din discuție. Având în vedere acest lucru, trebuie să existe o modalitate de a fi evaluată și notată. Ar fi absurd ca din această cauză să pierd diploma."

Hanne s-a oferit să trimită întrebările elevei referitoare la *niqab* juriștilor din administrația districtuală. „Dar nu fără observația că noi nu dorim așa ceva."

„E în regulă", a răspuns Ayan repede. „Dar până atunci am să-l port la școală și am să-l scot doar dacă îmi cer profesorii."

Răspunsul lui Hanne a venit imediat. „Nu vei face acest lucru. Te vei supune propriei mele interpretări a regulamentului până când se va lua o decizie."

Ayan s-a gândit două minute, apoi a scris: „Atunci aș vrea să văd acest regulament pe care îl interpretați."

Hanne i-a spus să se uite în regulamentul școlii, în special la paragraful patru. I-a mai scris că ar fi o pierdere de timp ca un profesor să-i ceară să-și scoată vălul. Acest lucru ar duce la întreruperi inutile. Angajații școlii trebuie să poată identifica

un elev fără să fie nevoiți să-l ia deoparte și să stea de vorbă cu el.

„O să citesc paragraful, *inshallah.* Anumiți profesori le-au cerut și până acum elevilor să-și dea jos gluga sau șapca, așa că de ce nu ar putea să piardă timpul cu mine așa cum pierd cu ei? Eu nu vreau decât să-l port pe hol și nu văd ce problemă ar fi", a scris Ayan. Hanne plecase deja la o ședință și i-a scris lui Ayan un răspuns scurt, înainte de a se duce acasă. „Nu o să ajungem nicăieri cu discuția asta. Instrucțiunile mele rămân aceleași. Răspunsul autorităților districtuale va sosi în scurt timp, dar până atunci vei proceda potrivit instrucțiunilor mele."

În după-amiaza aceea, Ayan a căutat regulamentul școlar și a citit paragraful patru. La capitolul „Disciplină și comportament" se spuneau următoarele: „Elevii trebuie să fie punctuali, să vină pregătiți la școală, să participe activ la oră, să-și facă temele la timp. Toți elevii trebuie să se comporte respectuos și politicos, să contribuie la păstrarea unei atmosfere de lucru și să arate respect și considerație față de colegii de clasă și de ceilalți elevi. Limbajul grosolan, comportamentul violent, jignitor, amenințările sau alte încălcări ale normelor generale de comportament sunt inacceptabile, la fel cum nu sunt permise în școală materialele pornografice, rasiste sau jignitoare."

Nu se făcea nicio referire la îmbrăcăminte.

A doua zi dimineață, Ayan a copiat tot textul și l-a trimis prin e-mail directoarei. „Acesta e paragraful de care mi-ați spus? Din câte văd eu, nu e nimic aici care să vă permită să-mi dictați ce să port, fiindcă nici nu jignesc pe nimeni, nici nu pun în pericol pe cineva."

„E lăudabilă familiarizarea ta cu regulamentul școlar", i-a răspuns Hanne. „Eu mă refeream la următoarea prevedere: «Elevii trebuie să respecte directivele școlii și ale angajaților acesteia.»" A adăugat că a primit deja un răspuns de la șeful

administrației, iar acesta era de acord cu ea în privința *niqab*-ului.

Replica lui Ayan a fost imediată. „Am luat în considerare acea prevedere, iar angajații școlii pot să-mi ceară să-mi dau picioarele jos de pe scaun sau să vorbesc încet, dar ce treabă au ei cu ce port eu când e ceva care nu a fost stabilit prin lege. Aș vrea să citesc și eu argumentele pe care și-a întemeiat decizia directorul administrației districtuale, pentru că nu se putea baza doar pe recomandarea dumneavoastră."

Hanne i-a răspuns scurt că, până la decizia juriștilor, Ayan trebuia să facă așa cum a decis directoarea. „Trebuie să te supui acestei decizii", a încheiat ea.

Tonul elevei din ultimul an de școală arăta o neîncredere profundă nu doar în autoritatea lui Hanne ca directoare, ci și în întregul sistem. Ayan voia să-și facă propriile reguli, abrogându-le pe cele vechi. În sinea ei, Hanne nu-și putea reține un oarecare sentiment de respect. În fond, era exact felul în care ea îi încuraja pe elevi să se poarte. Gândește singur! Croiește-ți propriul drum. Caută informații, descoperă, citește, verifică.

Directoarea era nerăbdătoare să vadă dacă Ayan îi va urma instrucțiunile. Spera ca tânăra cea sigură pe ea să asculte de glasul rațiunii și să nu-și saboteze pregătirea.

Capitolul 15
O *pasăre ciudată*

Sora lui Ayan, Leila, avea acum 15 ani. Cu doi ani în urmă, în prima ei zi la școala gimnazială, apăruse îmbrăcată cu niște pantaloni de un verde aprins și un pulover roșu. Purta ochelari de soare cu lentile mari, rotunde. Celelalte fete purtau haine în culori pastelate sau nuanțe deschise.

Dădea impresia că e aspră și cumva brutală, o persoană care impunea respect. Juca fotbal la ora de educație fizică, făcea scufundări, iar profilul ei de Facebook arăta ca al oricărei alte fete. Cu toate acestea, era altfel. Când și-a pus o rochie scurtă și albă, așa cum purtau și celelalte fete la serbarea de Ziua Constituției, a primit pentru prima oară complimente de la colege.

— Arăți foarte bine! au exclamat colegele de clasă când, în sfârșit, s-a îmbrăcat și ea ca ele.

— Este, ăăă… drăguț, au spus ele când a venit după sărbătorile musulmane cu mâinile și brațele pline de desene complicate făcute cu henna.

Era o pasăre exotică, acceptată, uneori admirată, dar în general ignorată. Lucrurile cele mai importante aveau loc fără ea și departe de ea; nu participa la nicio activitate. Era precum teflonul. Nicio fată nu se atașa de ea. Niciuna nu-i încredința secretele. Și ce înseamnă adolescența fără confidențe?

A deschis un *blog* pe care nu-l citea nimeni. L-a desființat și a făcut altul, numit „Cap de dovleac”. „O să continui să scriu *blog*- ul celălalt nu a mers prea bine deeeci o să-mi concentrez eforturile asupra acestuia hahahahahahaha scuze tocmai mi-am dat seama că… nu am uitat… daaar m-am gândit că ar trebui să scriu mai mult pe *blog* deeeci o să continui să scriu exact ce gândesc numai să nu uit pentru că se poate întâmpla, vărul meu îmi

spune creier de peștișor auriu fiindcă uit foarte repede.” Nici acel *blog* nu era citit de nimeni.

Găștile se formau repede între fetele din clasă, iar acestea stabileau cine e mișto și cine e la modă, ce e interesant și ce e caraghios, cine e șic și cine nu.

Leila nu făcea parte din nicio gașcă. Rareori, de exemplu când aveau de făcut un proiect împreună, se ducea acasă la alte colege. Atunci, acestea trebuiau să-și țină câinele închis, dacă aveau, pentru că Leila nu putea să stea lângă un câine, era *haram*, un cuvânt pe care ceilalți din clasă l-au învățat foarte repede. *Haram* – interzis. *Halal* – permis. Leila știa multe, pentru că se ducea la școala de Coran și făcea parte, împreună cu sora ei, din diverse organizații musulmane din Oslo. Avea în geantă o cărticică roșie cu *hadith,* spuse ale Profetului, și povestiri despre Mahomed. Așa a trecut primul an de gimnaziu.

Apoi a venit vara. Dacă restul copiilor din clasă s-au întors la școală doar ceva mai bronzați și ceva mai înalți, Leila era schimbată complet. În timpul vacanței de vară, pe care și-o petrecuse în sânul familiei lărgite din Somaliland, renunțase la pantalonii verzi și la puloverele roșii și apăruse la școală cu o fustă lungă. În curând a început să poarte o pelerină lungă și un *hijab* asortat, în culori care se amestecau cu ale toamnei de afară.

— De ce porți asta? a întrebat-o o fată.

— Am primit-o cadou, a răspuns ea.

Le-a spus celorlalte fete că i-o cumpărase comunitatea.

Cei care o cunoșteau pe sora Leilei, Ayan, observaseră o schimbare asemănătoare. Toate hainele erau închise la culoare, simple și terne. Toamna, Leila s-a încălțat cu pantofi de sport în culori șterse; iarna, a trecut la bocanci, așa cum purtau băieții din clasă, numai că ai ei erau făcuți din piele sintetică. „Un model nu tocmai frumos”, au dat verdictul fetele.

La ora de gospodărie, i s-a permis să nu facă feluri de mâncare cu carne de porc și să nu guste ceva care nu e *halal.* Elevii din grupa ei făceau întotdeauna două feluri de desert dacă cel din meniu conținea gelatină. Agentul de coagulare era făcut din piele, oase și tendoane de porc, care nu e *halal.*

Odată, grupa din care făcea parte a primit notă bună pentru activitatea desfășurată, iar băiatul care stătea lângă ea a ridicat mâna, vrând să bată palma în semn de bucurie pentru reușită. Leila l-a privit fix în ochi. El a înțeles. Desigur, atingerea palmelor era *haram.*

Cu o altă ocazie, un băiat care își uitase penarul acasă i-a cerut un pix. Ea a spus:

— Bine, dar după aceea eu n-o să-l mai pot folosi.

El nu a înțeles prea bine. Înainte de a i-l arunca înapoi, ea i-a spus:

— Păstrează-l. Nu pot să ating ceva pe care ai pus tu mâna.

Altădată, un coleg de clasă, încântat la culme, a îmbrățișat persoana care se afla cel mai aproape de el – și care s-a întâmplat să fie Leila – iar ea s-a smucit din brațele lui și a țipat:

— Să nu mai faci așa ceva!

— O, îmi pare rău, chiar îmi pare rău… s-a bâlbâit el.

Nu voise s-o supere.

— Dacă mă atinge un băiat aici, a arătat ea, e ca și cum mi-ar băga un cui în mână. Dacă mă îmbrățișează, e ca și cum mi-ar bate zece cuie în cap.

Când se suna, trebuia să plece mai repede, pentru a evita îmbulzeala și riscul de a se lovi de vreun băiat.

Nu a mai luat parte la nicio activitate opțională. Deși venea la ora de sport, refuza să participe la jocuri cu mingea, în care exista posibilitatea de a se atinge de un băiat. A renunțat și la înot, pentru

că nu se putea prezenta dezbrăcată, și la dans, și la gimnastică, pentru că erau *haram.*

Așa a trecut cel de-al doilea an de gimnaziu.

În prima zi a ultimului an, colegii ei de clasă au venit mai bronzați și cu părul decolorat de soare. Leila a venit cu un *niqab.*

Unii băieți au râs. Când s-a dus în spatele clasei să se roage, i-au făcut fotografii.

— Are ceva la cap, a spus unul.

Au început s-o poreclească Phantom Blot[11].

Nu o văzuse nimeni rugându-se cu un an înainte. Acum era foarte preocupată de respectarea orelor de rugăciune și avea un ceas cu alarmă care vibra când era momentul să se roage. Dacă se întâmpla să fie în timpul orei, ridica mâna și cerea voie să iasă.

Profesorii nu știau prea bine cum să abordeze această nouă problemă: unii îi dădeau voie să iasă din clasă când cerea ea, alții nu. Conducerea școlii considera că e important să promoveze diversitatea. După un timp, i s-a găsit un loc în care să se roage, o debara de pe coridor. I s-a dat o cheie cu care să descuie ușa, iar după ce termina, trebuia să se întoarcă la clasă. Uneori, se ducea pur și simplu în spatele clasei, se întorcea spre Mecca, își întindea covorașul de rugăciune, îngenunchea și începea să-și murmure rugile. Era roaba ceasului și întrerupea prezentările de proiecte sau testele ca să se roage.

Dacă se punea muzică, ieșea din clasă. Dacă se prezenta un film, iar ieșea din clasă. Când s-a făcut un joc de roluri, a refuzat să participe pentru că nu se putea preface că e altcineva. Și asta era *haram.* Și-a șters contul „Leila” de pe Facebook și și-a făcut un alt profil, cu numele Bintu Sadiq – fiica lui Sadiq – unde posta exclusiv texte religioase.

S-a organizat un consiliu profesoral. Directorul era în favoarea acceptării fetei ca atare: „Aceasta a fost întotdeauna principala noastră preocupare.” Exista dorința de a manifesta toleranță și înțelegere

față de alte culturi și nimeni nu voia să se facă discriminare, dar, în cele din urmă, s-a decis că situația nu mai putea continua.

Leila a fost chemată în cabinetul directorului. A fost informată că nu mai are voie să plece din clasă pentru a se ruga. Plecările ei provocau întreruperi nejustificate, iar ea pierdea lecția. Nu ar putea să se roage în pauze?

Leila nu a luat în seamă noile solicitări și a continuat să ridice mâna când îi vibra ceasul cu alarmă. Alteori ieșea pur și simplu din clasă atunci când se declanșa alarma.

Conflictele cu profesorii erau frecvente, iar ea nu șovăia să-și spună părerea atunci când i se părea că e jignită sau greșit înțeleasă. În afară de asta, nu demonstra un interes prea mare pentru școală, iar notele ei nu mai erau bune, ci mediocre.

Termenii nefamiliari pe care îi folosea la ora de religie fie îi impresionau pe colegi, fie îi provocau. În ultimul an de gimnaziu, elevii au avut de făcut o prezentare pe o temă la alegere. Sofie a ales ca subiect acoperirea capului în școală. Era bine pregătită, adunase materiale din ziare și cărți. Prezentarea a stârnit o dezbatere aprinsă, cum se întâmplă adesea în acest caz, creând un front în dezbaterea cu privire la islam.

— Eu pot să înțeleg că vrei să-l porți, a spus Sofie. Dar când faci asta, înseamnă că ești supusă bărbatului!

— Allah ne-a făcut diferiți și le-a poruncit femeilor să se acopere, a ripostat Leila.

Sofie a continuat spunând că vălul le ajută pe femei să nu fie văzute și că reprezintă dorința de a ceda puterea obținută cu mare greutate. N-a durat mult, și Leila s-a trezit cu toată clasa împotriva ei.

— Allah face diferență între două feluri de oameni, a spus Leila, cei care se supun și cei care nu se supun. Pedeapsa pentru cei care nu fac precum poruncește el e aspră! a încheiat ea, stăpânindu-și lacrimile.

— Cred că ar trebui să încheiem dezbaterea, a spus profesorul de religie.

*

— Crezi că se simte singură? a întrebat-o Sofie pe Emilie la un moment dat, când vorbeau despre faptul că Leila petrece mult timp singură, chiar și în pauze. Doamne, imaginează-ți, a continuat Sofie, numai o secundă să stau așa, singură, m-aș simți penibil.

Au hotărât să stea de vorbă cu ea. Dar asta nu s-a întâmplat foarte des. Cele două prietene aveau atât de multe de discutat împreună.

Una peste alta, colegii de clasă știau puține lucruri despre Leila. Nu o vedeau niciodată în afara școlii și nu îi simțeau lipsa când nu era acolo. Dimineața, înainte de oră, ea stătea singură în bancă, în timp ce colegii ei discutau în grupuri. Luni dimineața, rareori o întreba cineva cum a fost în weekend, pentru că ea niciodată nu era acolo unde aveau loc lucruri interesante, unde adolescenții începeau să experimenteze viața de adult: petreceri, sex, alcool.

Din când în când, Leila se întâlnea în pauză cu o fată din altă clasă, din același an. Amal era tot somaleză și o cunoștea pe Leila din copilărie. Mamele lor erau amice, deși erau cu totul diferite. Mama lui Amal era activă, suplă și musculoasă. Începuse să lucreze în Norvegia de cum se ivise ocazia și de multe ori avea două servicii. În general, era vorba despre muncă fizică, curățenie, cărat greutăți. Acum lucra în ture lungi ca infirmieră la un azil.

— Amal, tu știi că trăiești două vieți? a întrebat-o Leila într-o pauză. Viața asta și viața de apoi. Viața asta e un test. Îl treci sau îl pici. În fiecare noapte, Dumnezeu îți ia sufletul, vine un înger și apoi Dumnezeu hotărăște dacă îți mai dă sau nu o șansă. Într-un fel, de fiecare dată când te culci, mori. Ești binecuvântat dacă te trezești a doua zi,

nu uita asta, ți s-a dat o nouă șansă, dar trebuie să fii gata să mori în orice clipă.

Amal le-a însoțit pe Leila și Ayan la întrunirile de la Islam Net și a fost influențată de îndemnurile făcute constant de Leila: „Amal, trebuie să te trezești! Trebuie să deschizi ochii! Trebuie să te apropii de Allah", insista ea.

Amal a început să se cufunde în studiul Coranului, nu doar învățându-l pe de rost, așa cum făcea la școala de Coran, ci și citindu-l și înțelegându-l altfel, ca și cum Allah i se adresa direct. Accesa linkurile pe care i le trimitea Leila – despre cum islamul este calea cea dreaptă, singura cale, despre cât de aspră va fi pedeapsa pentru cei care nu împlinesc porunca lui Allah. A încetat să mai poarte pantaloni.

Acasă, Amal a început să critice tot ce era norvegian.

— Rasismul și discriminarea sunt peste tot în țara asta. Musulmanii sunt hărțuiți permanent, i-a spus ea mamei.

Acorda mai puțină atenție învățăturii, alegând în schimb să citească din Coran sau să vadă filme pe You Tube. În cele din urmă, a anunțat că vrea să renunțe la școală pentru că e hărțuită.

— Ce se întâmplă? Sunt aceiași copii ca și până acum, aceiași profesori, cum să te hărțuiască așa, dintr-odată? Dacă te supără cineva, spune-mi mie sau profesorilor și rezolvăm problema.

Dar Amal s-a limitat la a spune că urăște școala.

— Iubito, te rog, e ultimul an. Nu se poate să renunți acum!

— Vreau măcar scutire de la ora de sport.

Mama ei, pe care Amal o întrecuse de mult în înălțime și forță, și-a pierdut cumpătul.

— Uită-te la mine cum alerg în toate părțile pentru tine, mă spetesc muncind, am grijă de tine să mergi la școala primară, la școala gimnazială și așa mai departe, ca să ai un viitor aici! Și tu vrei să

renunți! Ce s-a întâmplat cu tine? Îl sun pe diriginte.

Conversația purtată la telefon i-a dat și mai mult de gândit mamei lui Amal, pentru că și dirigintele era îngrijorat. Schimbarea din comportamentul lui Amal coincidea cu momentul în care începuse să-și petreacă tot mai mult timpul cu Leila. Ambele fete erau închise în ele, greu de abordat și criticau mereu tot ce era norvegian.

„Urăsc Norvegia" devenise un fel de refren, asemenea „norvegienilor nu le plac musulmanii". Amal spunea că se simte captivă într-o societate cu care nu are nicio legătură.

— Norvegia nu te ține captivă! a strigat mama la unica ei fiică. Atâta timp cât nu deranjezi pe nimeni, nici Norvegia nu te va deranja!

Amal era prinsă la mijloc, între mama ei, care îi urmărea ca un vultur fiecare mișcare, și Leila, care încerca s-o convingă povestindu-i despre ceea ce îi putea oferi raiul.

Totuși Amal se simțea și puțin jenată de felul în care Leila voia să se facă remarcată. Într-o dimineață, în autobuz, Leila era mai acoperită ca de obicei, având peste *niqab* și un văl subțire, negru. Era suficient de gros ca să nu se vadă prin el, dar destul de transparent ca ea să poată vedea. Leila a fost ținta unor priviri piezișe din partea doamnelor în vârstă din Bærum, care, alături de școlari, sunt cele datorită cărora mai există mijloace de transport în comun. Leila a fost enervată de privirile lor, s-a dus în mijlocul autobuzului și a spus: „Voi credeți că nu vă văd! Ei bine, văd, văd cum vă holbați. Și mai mult de-atât, eu văd mai bine decât oricare dintre voi!" Apoi s-a așezat pe un scaun de la geam. Lui Amal i-a venit să intre în pământ de rușine.

Leila își exprima adesea dorința de a trăi într-o țară musulmană. Ea și Ayan se rugaseră de părinți să le dea voie să se mute la bunica lor, în Somalia, pentru că în Norvegia nu puteau trăi așa cum

voiau. Părinții le-au spus că mai întâi trebuie să termine școala.

Pe Leila n-o interesa deloc școala, era inutilă. Prietenei sale i-a spus că are alte visuri.

— Vreau să mă mărit cât mai repede, a spus ea când a împlinit 15 ani. Căsătorindu-mă, îndeplinesc jumătate din *deen,* jumătate din calea cea dreaptă, din faptele cele bune, i-a explicat ea.

— Dar ești prea tânără! a protestat Amal.

— Sunt destul de matură. Vreau să mă mărit și să fac copii acum.

— Cu cine? a întrebat-o Amal.

— Cu cine o fi, numai să fie musulman practicant.

Amal era uluită.

— Vreau să am opt copii, i-a spus Leila într-o zi.

— Vreau să mă duc în deșert, i-a spus ea a doua zi. Vreau să trăiesc acolo unde nu crește nimic, unde e numai pustiu. O să trăiesc cu nisip și cu apă. O să mă apropii de Dumnezeu. O să demonstrez că nu-mi trebuie nimic altceva.

— Hmm. Bine, a răspuns Amal.

Capitolul 16

Despărțirea

Dilal ieșea rar în oraș, dar în seara aceea se organizase o vânzare de binefacere pentru Al-Furqan într-un apartament de lângă Piața Grønland. Femeile din *umma* nu puteau să strângă bani în stradă, așa că își vindeau una alteia haine și bijuterii. Urmau să se întâlnească în casa unei norvegience convertite, care se căsătorise cu un marocan. Dilal s-a gândit mult cu ce să se îmbrace și a ales o ținută pakistaneză, primită în dar de la soacra ei. Se machiase, își aranjase părul și se dăduse cu parfumul ei preferat. Avea să iasă în lume.

A fost primită cu respect. „E soția lui Ubaydullah", șopteau femeile. Toată lumea știa de căsătoria lui secretă, dar puțini o văzuseră pe noua lui soție. Oamenii întorceau capul după ea s-o vadă. Acum, scandalul era aici, în carne și oase.

Oare chiar era o bună musulmană? Cum e posibil ca soția lui Ubaydullah să nu poarte *hijab*? Se rosteau nedeslușit o mulțime de întrebări și comentarii. O soție mai modestă ar fi fost desigur mai potrivită pentru purtătorul de cuvânt de la *Profetens Ummah.*

Femeile din apartament erau membre ale organizației Islam Net, soții ale unor bărbați din organizația *Profetens Ummah,* femei îndrăgostite de ei sau simpatizante ale organizației. Aisha, a cărei sarcină era înaintată, s-a dus drept la Dilal, făcându-și loc prin mulțime.

— Tot așa? Credeam că ți-ai schimbat stilul.

Dar nu a insistat asupra subiectului. Era preocupată de un alt scandal: Bastian și Emira își însușiseră banii adunați pentru victimele războiului din Siria.

Dilal i-a spus că Ubaydullah era și el furios din cauză că Bastian a luat banii din donații și i-a

trădat. Era plăcut să fii de acord cu cineva într-o anumită chestiune.

— Deci cum e să fii căsătorită cu Ubaydullah? a întrebat-o Aisha.

Trecuse un an de când îi propusese acestuia să se căsătorească cu ea, după care se măritase cu Arfan și apoi divorțase. Acum urma să-i nască un copil. Și era din nou singură.

În clipa în care femeile au auzit întrebarea, Dilal a simțit cum acestea se apropie de ea. În scurt timp, s-a trezit asaltată cu întrebări.

— Cum poate o kurdă să fie căsătorită cu un pakistanez?

— Ce părere are că tu ieși afară îmbrăcată așa?

— Cum este el?

Mai târziu a venit și Ayan împreună cu Leila. Ayan s-a repezit la Dilal și a îmbrățișat-o. Trecuse atâta vreme de când nu se mai văzuseră!

— Povestește-mi! Povestește-mi tot ce se întâmplă în viața ta!

Dilal i-a povestit, apoi a întrebat-o:

— Dar tu?

Ayan a părut încurcată.

— Dilal, am întâlnit un bărbat cu care vreau să mă mărit.

— E minunat!

— Dar tata nu vrea să-l accepte.

— Cine e? a întrebat-o Dilal.

— Îl cheamă Abdi. E o rudă din Canada, e superb, dar părinții mei nu ne dau voie să ne căsătorim. Acum e plecat, dar așa aș vrea să mă duc după el, să mă mărit, să mă mut în Somaliland, într-o țară în care să mă simt ca acasă, o țară musulmană. Nu mai suport Norvegia.

După ce au cumpărat câteva bijuterii pentru ajutorarea copiilor și văduvelor, s-au așezat să facă un plan. Dilal avea câteva idei legate de felul în care Ayan ar putea să-l convingă pe tatăl ei. Dacă fata ar persevera, el și-ar da seama până la urmă că e o iubire adevărată și ar ceda.

— Iubirea e mai puternică decât orice. Când e vorba de iubire, orice e posibil, i-a spus Dilal.

— N-ai putea să-l rogi pe Ubaydullah să vorbească cu tata? Poate pe el l-ar asculta. La urma urmelor, tu ai ales un bărbat pe care familia ta nu îl voia și ai demonstrat că se poate…

Au discutat pe larg despre ceea ce ar putea spune Ubaydullah pentru a-l convinge pe tatăl ei.

Să iubești. Să faci cum vrei tu. Despre lucrurile acestea au discutat toată seara.

— Nu am timp să aștept. Vreau să mă mărit acum! Vreau să plec de aici, se văieta Ayan.

Dilal i-a spus că o să vadă ce poate face, dar nu credea că Ubaydullah este persoana potrivită pentru a-l convinge pe tatăl ei. Nu reușise să-l convingă nici pe al ei. Pe de altă parte, ea nici nu-l lăsase să încerce. Plecase pur și simplu și nu se mai întorsese. Rupsese toate legăturile cu familia. Poate și Ayan ar trebui să facă așa?

— Poate, a mormăit Ayan.

Despre iubirea nefericită alesese să scrie și în lucrarea ei la limba norvegiană, care trebuia să fie inspirată din artă și literatură.

„Mulți oameni din societatea modernă nu cred că vor găsi iubirea adevărată, deși cultura contemporană se consacră în mare parte exact acestui aspect”, a scris ea în introducere.

„Și eu am îndoielile mele, pentru că în ziua de azi nu vedem adeseori așa ceva. Nu e nimeni care să se lupte cu dârzenie pentru cel iubit sau pentru o clipă petrecută sub lumina lunii? Pentru o somaleză crescută în Norvegia, acesta este un subiect dificil. Tema iubirii este, practic, tabu și în mod sigur nu se discută despre iubirea dintre un bărbat și o femeie. Rareori auzi de la un bărbat somalez sau de la soția lui cuvintele «te iubesc». Deși părinții le spun aceste cuvinte copiilor, aceștia ar fi șocați să-i audă pe părinți spunându-și asta. Cu toate acestea, eu ador iubirea, mai ales iubirea nefericită, pentru că mi se pare atât de

sinceră, atât de reală. La urma urmelor, nu toate pot avea un final fericit.”

Pentru a ilustra iubirea nefericită, ea a ales *Despărţirea,* tabloul pictat de Edvard Munch în 1896. În tabloul care apărea pe prima pagină a lucrării ei, se vedea un bărbat cu un aer trist, îmbrăcat în haine negre, stând ușor încovoiat, cu ochii plecați și cu mâna pe inima care sângerează. O femeie blondă, îmbrăcată în rochie albă, stă în picioare, cu spatele, privind marea.

„Mi s-a părut că tabloul are atâta intensitate, încât am început să citesc despre el și am găsit un text scris de autor despre tema tabloului.” Ayan l-a citat pe Munch: „Deci ea a plecat. Nu știu de ce. S-a îndepărtat încet spre mare, din ce în ce mai departe. Apoi s-a întâmplat ceva ciudat. Am simțit că suntem legați prin fire invizibile. Ca și cum firele invizibile ale părului ei mă înfășoară și acum. Și chiar dacă ea a dispărut peste mare, am simțit o durere în locul în care inima mea sângera, pentru că firele acelea nu puteau fi tăiate.”

Ayan scria că, pentru a înțelege de ce iubirea nefericită are un astfel de efect asupra noastră, trebuie să înțelegem rolul pe care îl joacă iubirea și cât de importantă e ea. „Knut Hamsun chiar își începe romanul *Victoria* cu explicarea noțiunii de iubire. Am preferat să o las deoparte, pentru că eu o consider blasfematoare”, a continuat ea. „Ca ființe umane, ne chinuim să obținem ceea ce nu putem avea. Inima noastră suferă atunci, dar suferim și mai mult dacă renunțăm și plecăm. Clipele acelea trecătoare, când respirăm ușor și îl privim în ochi pe cel iubit, fără ca soarta să stea între noi, sunt cele care ne țin în viață și care aproape că ne scot din minți. Eu cred că o astfel de pasiune arzătoare e un lucru minunat. Ne dă speranță în ciuda disperării.” Ayan încheia spunând că obstacolele care stau în calea iubirii „sunt mult prea evidente în multe societăți din ziua de azi, dar

poți alege să încâlci convențiile și să mergi pe drumul tău”.

Consecințele ar putea fi multe, a scris ea în încheiere, „de la moarte până la respingere”.

Capitolul 17

Escrocherii în numele lui Dumnezeu

„Odinioară, musulmanii erau un popor care iubea moartea așa cum iubiți voi viața”, a scris Ayan pe Twitter. Erau cuvintele lui Osama bin Laden, devenite refrenul *blogger*-ilor jihadiști din toată lumea. Moartea martirică reprezenta o năzuință, calea care duce la mântuire. Acest lucru trebuia să-i sperie pe necredincioși, pe cei care negau existența lui Dumnezeu, pentru că un dușman care nu se teme de moarte este un dușman periculos.

Ayan descoperise o lume mai bună. Un rai mai frumos. Asculta versete din Coran, recitate de frumoase voci bărbătești. Se uita la videoclipuri pe Peace TV, Talk Islam și Quran Weekly. Aceasta nu era viața adevărată, cea de apoi era. Moartea era doar tranziția către ea.

La școală își petrecea mai tot timpul la bibliotecă. De multe ori, dispărea în micul depozit de cărți din spate. Camera aceea nu avea ferestre. Lângă ușă, erau teancuri de cărți studiate la clasă, *Ferma animalelor, Șoareci și oameni.* Pe jos erau cutii de plastic în care se aflau Biblii cu coperte galben-deschis. Dicționarele germane pentru avansați erau puse pe un raft.

Uneori, se ducea acolo singură, alteori cu câteva prietene. Odată, când bibliotecara intrase acolo din întâmplare, le văzuse pe fete așezate pe niște covorașe verzi, rugându-se. Deci pentru asta voiau ele să intre aici. A ieșit din încăpere fără zgomot. Alteori, bibliotecara vedea capul lui Ayan dispărând în spatele canapelei din colț și reapărând după terminarea rugăciunii. Bibliotecara cumpărase canapeaua de la un târg de vechituri. Materialul cu care era tapițată o dusese cu gândul la Orientul Mijlociu, iar ea a considerat că ar mai înveseli monotona bibliotecă.

Obiceiul lui Ayan de a-și practica credința în mijlocul haosului din pauza de prânz o fascina pe bibliotecara între două vârste. Tinerii stăteau grupuri-grupuri peste tot, mâncau și vorbeau, dar Ayan nu le acorda nici cea mai mică atenție. Stătea liniștită pe canapea cu o carte în mână. Capacitatea ei de a se izola de restul lumii era impresionantă.

Abdi era acum o amintire îndepărtată. După plecarea lui, Ayan îi descoperise mai multe defecte. Nu era de fapt un musulman adevărat.

Își făcuse un alt plan. Nu avea niciun motiv să mai aștepte.

*

Ayan a zâmbit batjocoritor când s-a ajuns la subiectul al-Qaida în timpul unei dezbateri la ora de politică și drepturile omului. Se discuta despre atacurile de la 11 septembrie. Începuse să evite dezbaterile, nu mai participa la ele și de această dată se rezumase la câteva comentarii și la priviri condescendente. Colegul ei, Ole Martin, a întrebat-o după oră de ce râdea de victime, iar ea i-a răspuns că „americanii au primit ce meritau”.

Avea o părere asemănătoare și față de capturarea navelor occidentale de către piraţii somalezi din Golful Aden. „Occidentul a deversat deșeuri toxice în largul coastelor somaleze ca să ne distrugă și ne-au silit să recurgem la piraterie ca să ne apărăm țara.”

Se bucura că soldații erau uciși în Afghanistan. Trupele NATO subjugau populația și se făceau vinovate de masacre. În Irak, americanii erau adevărații teroriști.

Profesorul de politică și drepturile omului o considerase pe Ayan unul dintre cei mai buni elevi din clasă. Părerile ei erau exagerate, dar acest lucru încuraja dezbaterea, pentru că argumentele ei erau consistente și raționale într-o anumită măsură, chiar dacă profesorul considera că ea are o ușoară înclinație spre teorii ale conspirației. În primăvara anului 2013, discursul ei devenise mai dur.

Ayan era de părere că în Norvegia ar trebui să fie introdusă *sharia.* Ea susținea că așa s-ar pune capăt unor probleme precum criminalitatea, consumul de droguri și diferențierile sociale. Modificarea regulamentelor școlare ar fi un prim pas. A lansat o petiție.

„Dați-mi șansa să vă demonstrez că *niqab*-ul nu creează probleme în comunicarea dintre oameni! Dați-mi șansa să mă exprim!" scria în preambul și apoi, cu litere ceva mai groase: „Vă cer prea mult?"

„Da, Ayan", a scris cineva, desenând și o inimioară.

A adunat aproape 150 de semnături.

Pe de o parte, ar fi vrut să se modifice regulamentul în favoarea ei, pe de altă parte, nici nu-i păsa. Din ianuarie, în acel ultim an de școală, începuse să încalce constant un alt contract social: plata facturilor.

A început cu niște haine pe care le comandase în prima parte a anului, lucruri pe care le purta împreună cu *niqab*-ul. Pe bon scria: „Sutien Seductive Confort, top dantelă Femme, sutien cu decolteu adânc Davida, top Frib, papuci Lea." Denumirile atrăgătoare erau tipărite iar și iar, pe fiecare nouă înștiințare de plată.

În afară de lenjeria din dantelă, comandase o trusă de prim-ajutor impermeabilă de la Crucea Roșie și creme și săpunuri de la Yves Rocher. Produsele au fost livrate conform comenzii, iar facturile au fost aruncate la gunoi.

Înștiințări. Somații. Notificări de plată. Penalitățile se adunau.

O deranjau prea puțin.

*

Ayan preluase rolul de lider în grupul fetelor somaleze. Se întâlneau regulat într-o sală aflată deasupra centrului comercial Gunerius, în Storgata. Sala era închiriată de o asociație somaleză. Acolo mâncau pizza *halal,* stăteau de

vorbă și învățau una de la alta. Una dintre ele a inventat cuvântul „curvegia” pentru Norvegia, iar de atunci toate îi ziceau așa.

Ayan îi critica imediat pe cei care nu erau la fel de stricți ca ea în privința religiei, iar unele fete, chiar și dintre cele care gândeau la fel ca ea, o considerau cam dură. De la deschisă și abordabilă ajunsese sarcastică, condescendentă și vehementă. Era convingătoare, bună organizatoare și îi plăcea să conducă. Din când în când, fetele organizau dezbateri. Ayan voia să discute despre concepția norvegienilor cu privire la islam. Premisa de la care pornea era că norvegienii îi urăsc pe musulmani. Ea și-a demonstrat teoria cu citate selectate din criticii islamului. Spunea că Norvegia vrea să distrugă islamul și a citit cu glas tare extrase de pe *blog*-urile criticilor. Cum pot să trăiască fetele într-o țară care nu le respectă?

Părinții nu aveau habar ce fac fetele lor. Mamele stăteau acasă mai tot timpul, având grijă de numeroșii copii, puține aveau serviciu; tații erau de multe ori absenți.

Una dintre fetele influențate de Ayan era Samira, o somaleză care locuia în Oslo. Ca și Ayan, fusese o rebelă în gimnaziu și pledase pentru emanciparea și drepturile femeilor. Scriitoarea Camilla Collett, care vorbise despre viața lipsită de scop pe care o duceau femeile burgheze în secolul al XIX-lea, fusese preferata ei.

Mama Samirei, una dintre femeile care sprijiniseră inițiativa înființării școlilor primare musulmane în Oslo, considera că fata ei devenea prea norvegiană și, după prima vacanță de vară din gimnaziu, a lăsat-o pe Samira la niște rude din Hargeisa, în timp ce restul familiei s-a întors la Oslo. Samira a plâns, implorând-o s-o ia cu ei înapoi, în Norvegia, dar în zadar; mama i-a luat pașaportul și a plecat. În Hargeisa, nu a făcut decât studii intensive de Coran; în plus, nu avea unde să fugă. După doi ani petrecuți în Somaliland, când i

s-a permis să se întoarcă la Oslo, era o musulmană cucernică. Mama ei a respirat ușurată. Acum era timpul s-o mărite.

Vocea Camillei Collett, venită dintr-o perioadă care încă nu se încheiase, îi răsuna în minte: „Soarta noastră este să ne căsătorim, nu să fim fericite."

*

— Hai, Samira, a grăbit-o Ayan.

Cel care o determinase să se hotărască fusese dascălul de Coran. Se spunea că acesta avea relații strânse cu al-Shabaab, o organizație teroristă care a executat o serie de atacuri în Somalia și în alte părți ale Africii. În 2012, gruparea jurase credință organizației al-Qaida. Mustafa îi cunoștea pe mulți dintre norvegienii care plecaseră în Siria și se zvonea că îi ajută pe cei care vor să se ducă acolo. Lumea spunea că e discret; inițiativa trebuia să aparțină celuilalt, nu lui. Se exprima în mod aluziv, evita să vorbească limpede, dar oamenii cu care se întâlnea și elevii pe care-i avea înțelegeau că, dacă ar fi vrut să-l abordeze, n-ar fi fost respinși.

Gândul la Siria o preocupa tot mai mult. Acolo urmau ei să creeze un califat – un stat islamic ideal. Acolo ar fi putut să fie liberă.

Ar fi vrut ca tot grupul de fete să plece acolo. I-ar fi ajutat pe copiii sirieni și și-ar fi trăit viața exact cum voia Allah, urmând calea musulmană. Dar acolo era război, Ayan nu era îngrijorată de asta? a întrebat-o o fată.

Nu, erau în mâinile lui Dumnezeu. Pe urmă, ziua în care vor muri a fost stabilită încă de când erau în pântecele mamei.

Mai multe fete voiau să plece. Samira începea să fie atrasă de idee. Ayan era entuziasmată.

— Va trebui să ne căsătorim acolo. Toate, a insistat ea. Pot să găsesc pentru toate soți norvegieni.

Le-a spus că știe mulți luptători norvegieni singuri care se află acolo în acel moment și i-a

enumerat: cutare, cutare și cutare. Le-a spus că toate vor avea case frumoase, mult mai frumoase decât apartamentele de la stat în care locuiau acum.

— Chiar vreau să merg, Ayan, dar aș vrea mai întâi să stau acolo un an, să văd cum e, a spus Samira după un timp.

Ayan s-a uitat la ea.

— Un an?!

Prietena ei a dat din cap aprobator.

Ayan și-a clătinat capul.

— Dacă te duci în Siria, te duci acolo să mori.

Samira a înghițit în sec. Nici nu se punea problema. Să nu-și mai vadă niciodată frații și surorile mai mici? Pe mama ei? Sau pe sora ei mai mare? În același timp, chiar ar fi vrut să-i ajute pe copiii sirieni, să facă ce e bine.

Ayan nu a renunțat. Trebuiau doar să mai discute. A bombardat-o pe Samira cu instrucțiunile pe care i le dăduseră organizatorii plecării în Siria. Nu trebuiau să vorbească niciodată despre asta on-line, nici pe Facebook, nici prin e-mail, nici pe chat. Doar între patru ochi, în locuri în care nu puteau fi ascultate.

— Samira, oricum e momentul să ne căsătorim. Nu?

Ayan avea deja planul stabilit: „Fugi. Căsătorește-te. Mori.”

*

Majoritatea luptătorilor străini strângeau ceva bani înainte de a pleca. Ayan primise câteva sfaturi de la cei care plecaseră sau care urmau să plece despre cum putea face rost de bani. Trebuia să urmărească ofertele de genul „ia-ți un telefon mobil cu o coroană” și să-și facă abonament pe o perioadă determinată, cu posibilitatea de a plăti mai târziu. Apoi putea să vândă telefonul și abonamentul. Factura va veni la ea, dar n-o va plăti. Cumpărătorul avea să dea cât mai multe

telefoane în afara țării înainte ca abonamentul să fie anulat, când putea arunca și cartela SIM.

Începând din luna februarie, Ayan și-a făcut abonamente la șapte operatori de telefonie mobilă: Netcom, Tele2, Onecall, Lycamobile, Chess, Talkmore și Chilimobil. A vândut cartelele SIM și telefoanele primite de la fiecare și a strâns câteva mii de coroane.

„Neplata abonamentului poate atrage penalități și luarea măsurilor legale”, se spunea în scrisoarea primită de la agenția de recuperare a datoriilor care lucra pentru Talkmore. Sumele cele mai mari erau datorate pentru convorbiri internaționale. Pe factura de la Netcom apăreau vreo 200 de minute la „convorbiri cu străinătatea” în martie, iar în aprilie cifra se ridicase la 600 de minute. „Onecall îți urează o zi națională fericită pe 17 și o minunată lună mai”, scria într-una dintre notificările de plată. „Suma datorată. Penalizări. Dobândă. Costuri extrajudiciare. Remunerație legală. Cheltuieli judecătorești.”

I-au fost emise trei carduri bancare, unul de la Bank Norwegian, unul pentru studenți de la Mastercard și altul de la o firmă care vinde îmbrăcăminte on-line. Era important ca totul să se petreacă aproape simultan, pentru că, nu după mult timp, avea să-i fie afectată solvabilitatea. A scos bani de unde a putut. Datoriile au crescut în același ritm cu numărul înștiințărilor de plată. Zece mii, douăzeci de mii, treizeci de mii, patruzeci, cincizeci, șaizeci. O sută de mii de coroane. Mai mult de jumătate din această sumă era pentru convorbiri internaționale. Plicurile se adunau. Le-a aruncat, nedesfăcute, într-o cutie de plastic din șifonier.

Escrocheria era simplu de justificat. Era voința lui Dumnezeu ca ea să plece în Siria. Avea nevoie de bani ca să ajungă acolo. Dumnezeu îi oferise această șansă. Nerespectarea contractelor cu niște

companii dintr-un stat care îi ataca pe musulmani putea fi considerată o formă de jihad economic.

Ayan a continuat să se ducă la școală ca să evite complicațiile în perioada în care își plănuia călătoria. Dar frecvența ei era slabă. Uneori, lua autobuzul și se ducea pur și simplu în oraș. Regulile referitoare la numărul maxim de absențe permis în școlile gimnaziale fuseseră adoptate de curând, așa că era liberă să vină și să plece după cum voia, fără teama că își va pierde locul. Nu primise decât o scrisoare în care era avertizată că i s-ar putea scădea nota la purtare din cauza numărului mare de absențe.

Ayan nu mai scria acum pe rețelele sociale. Fusese sfătuită să nu intre pe internet. Cei de la PST erau cu ochii pe el. Comunicarea cu cei care o ajutau să plece trebuia să se facă prin scrisori înmânate personal sau pe Skype.

Cum să strângi bani. Itinerarul. Posibili soți. Nu putea să trăiască singură în Siria. Acolo, în idealul stat islamic, scopul unei femei era să se mărite.

Nu mai avea timp. Ayan trebuia să plece din țară înainte să apară creditorii la ușă, înainte să iasă la iveală înșelătoria, înainte ca părinții ei să afle. S-a întâlnit cu prietenele. Samira nu era încă pregătită. Nici pentru Siria, nici pentru căsătorie. Voia să amâne cât mai mult luarea unei decizii.

*

Aisha a născut un băiat. I-a pus numele Salahuddin. Ayan și Leila s-au dus s-o viziteze în apartamentul ei de la demisol, unde locuia împreună cu mama ei.

A venit și Dilal cu Ubaydullah.

— Seamănă cu Arfan! a exclamat reprezentantul *Profetens Ummah,* luând în brațe copilul și legănându-l. Ochii, zâmbetul, de fapt toată fața, a spus el, chicotind.

Tatăl copilului era într-o închisoare din Pakistan și nu își văzuse fiul. Ubaydullah, devenit acum principalul recrutor pentru Siria, nu putea să plece

ca să lupte. Avea boala Crohn, o afecțiune intestinală pentru care trebuia să facă regulat injecții.

Ubaydullah era un fel de agent de turism. Oamenii care voiau să plece în Siria îl sunau și stabileau un loc de întâlnire unde nu putea să-i asculte nimeni, o parcare, o benzinărie sau un spațiu de odihnă de pe marginea șoselei. Dilal văzuse cu ochii ei băieți care la început nu erau foarte interesați, după care au devenit islamiști riguroși și devotați. Uneori se mai certa cu el, întrebându-l dacă tinerii aceștia înțeleg într-adevăr în ce se bagă.

— Ar putea să moară acolo!

— Ești mai rea decât necredincioșii! se plângea Ubaydullah.

Câteodată, îl însoțea când se ducea să dea sfaturi de călătorie. Rămânea în mașină, uitându-se la ei cum făceau planuri și stabileau cea mai bună rută. Băieții erau învățați să-și radă barba și să se îmbrace cu haine occidentale pentru a evita bănuielile. Prietenii și cunoștințele erau adesea entuziasmate de plecarea lor. Se stârnea o adevărată competiție, cine să-i ducă pe viitorii luptători la aeroport, într-o mașină plină de simpatizanți de la *Profetens Ummah,* bucuroși să-i vadă plecând. Când a plecat Egzon, mai mulți prieteni l-au însoțit până în Albania, în prima etapă a călătoriei. Voiajul făcut în Siria cu scopul de a lupta nu a fost interzis de nicio legislație națională împotriva terorismului decât în iunie 2013.

După un timp, Dilal auzea doar frânturi din ceea ce se discuta: *fratele cutare* a sunat, Ubaydullah l-a sunat *pe fratele cutare,* și diverse mesaje codificate: „pasărea a zburat” sau „cuibul e pregătit”.

Uneori, Dilal avea îndoieli referitoare la toată povestea, la ei, la sentimentele lor, la căsătoria lor, dar Ubaydullah reușea s-o convingă.

— Nu uita! Familia nu te va primi niciodată înapoi și dacă te-ar primi, ar face-o doar ca să te omoare.

Într-o seară, după o discuție aprinsă, el a plecat și s-a întors cu o pisică.

— Asta e tot ce-ți trebuie, i-a spus el. Cum să te gândești la o familie care te vrea moartă, când mă ai pe mine?

Când Ubaydullah a început să vorbească despre copii, și-a dat seama în ce situație se afla. „Nu, nu pot să aduc pe lume un copil așa”, s-a gândit ea. „E o nebunie. Trebuie să scap. Să plec. Trebuie să mă duc acasă.” Discuția despre copil a făcut ca lucrurile să pară atât de clare, de neîndoielnice.

Pomii au înverzit însă și ea era tot cu el. S-a uitat în jos, la stradă. Stăteau la etajul al treisprezecelea. Era mult până jos. Oamenii intrau și ieșeau din magazine, se urcau în mașină, plecau. Tot ce avea de făcut era să se strecoare pe ușă când el dormea. Dar unde să se ducă? Nu mai avea casă, rupsese toate legăturile cu familia. Nu avea unde să se ducă. Oslo devenise un loc înfricoșător.

Așa că a rămas.

*

La începutul lui mai 2013, Autoritatea Districtului Akershus a hotărât: acoperirea feței era interzisă în perimetrul școlii, atât înăuntru, cât și în curte.

Directoarea i-a adus la cunoștință lui Ayan decizia prin e-mail. „Pot să-ți înțeleg dezamăgirea, dar trebuie să ne supunem deciziilor luate de politicienii noștri. E valabil și pentru tine, și pentru mine.”

Răspunsul lui Ayan a venit imediat. „Demonstrația asta jalnică de prietenie nu vă ajută cu nimic. V-am arătat respect și toleranță luând întâi legătura cu dumneavoastră și făcând apoi cum mi-ați cerut. Nu vă așteptați la aceeași cordialitate și la același respect în viitor.”

Hanne Rud se holba la ecran. Tonul era dur, mesajul era tranșant.

S-a ridicat și s-a uitat pe fereastră. Câțiva elevi se plimbau. Alții stăteau pe iarbă, în grupuri. Mai era puțin până la examen, după care venea vara. E-mailul o neliniștise. S-a așezat iar la birou. Apoi a trimis mesajul persoanelor de legătură de la secția de poliție din Asker și Bærum. Poliția l-a trimis mai departe la PST.

*

Într-un cartier din estul orașului Oslo, soția lui Hisham se simțea tot mai rău. Stătea tot mai mult în pat. Nu o interesa deloc ce se întâmplă în jurul ei, abia dacă își vedea copilul și avea adesea atacuri de panică.

Tatăl ei credea că au început să lucreze forțe supranaturale, că era posedată de djinni – drăcușori. A luat legătura cu un bărbat de la moscheea Rabita. Despre algerianul care îi chema uneori pe credincioși la rugăciune se știa că poate exorciza. Au hotărât ca el să-i recite posedatei niște versete din Coran. Se spunea că aceste versete au un efect miraculos, de tămăduire.

Mulți dintre cei care frecventau moscheea erau înclinați să explice bolile prin acțiunea spiritelor demonice, care puneau stăpânire pe trupul cuiva, mai ales dacă boala era de natură psihică. Citeai din Coran, îți puneai mâinile pe suferind, uneori îl țineai cu forța, alteori îl și loveai, pentru că demonii se luptau din greu. Până la urmă însă, dracii erau alungați datorită versetelor din Coran. Pentru că Dumnezeu e atotputernic.

Moscheea Rabita este una dintre cele mai mari moschei din Oslo, are peste 2 400 de membri. Este deschisă de dimineața până seara și are la toate intrările și ieșirile camere de supraveghere. Unele sectoare sunt rezervate femeilor, altele, bărbaților. Moscheea are patru niveluri. În ea se găsesc spații comune și încăperi care pot fi încuiate. Într-una

dintre acestea a fost adusă soția lui Hisham la mijlocul lui mai 2013.

I s-a cerut să stea pe jos. Algerianul a început să citească din Coran. A avut impresia că ea strigă cu o voce joasă, diabolică, mult prea groasă ca să fie voce de femeie. A citit. Ea a scos un geamăt. A continuat să citească. Ea a strigat ceva. Ca și cum ar fi vorbit diavolul prin ea. Apoi a început s-o lovească. Spiritul s-a împotrivit. El a lovit-o peste spate. Spiritul nu voia să cedeze. Și-a scos sandaua din plastic și a început s-o bată cu ea. Până la urmă, fata a tăcut.

Basim Ghozlan, liderul congregației, era acasă când a primit un telefon, spunându-i-se că o fată de la moschee are nevoie de ajutor și că a fost chemată ambulanța.

Personalul de pe ambulanță a constatat că pacienta suferise un infarct. În momentul sosirii la spital, femeia de 20 de ani a fost declarată decedată.

Au început să circule zvonuri. Fusese bătută atât de tare, încât i-a cedat inima? O speriase? Cineva spunea că el o ținuse imobilizată la pământ în timp ce ea se foia ca un șarpe. După câteva convulsii, s-a înmuiat brusc și s-a prăbușit cu zgomot la pământ.

Exorcistul însă nu avea niciun dubiu în privința cauzei morții. Demonul intrase în inima și în trupul ei, fusese cuprins de disperare la auzul cuvintelor Coranului și, în agonie, se strânsese în jurul inimii fetei, blocând circulația sângelui. Unui prieten i-a spus că aceasta tot ar fi murit mai devreme sau mai târziu. „A fost mai bine pentru ea să moară aici, în moschee, a afirmat omul care alungă demoni, decât să treacă prin alte chinuri.”

Părinții fetei erau distruși. Tatăl ei fusese cel care îl chemase pe exorcist, iar acum credea că vina e a acestuia, pentru că nu avea experiență. Susținea că fiica lui ar fi fost acum în viață și

scăpată de demoni dacă el ar fi apelat la o persoană care știe ce face.

Hisham a primit în Siria vestea morții soției. Mai mulți membri ai organizației *Profetens Ummah* au participat la funeralii în absența lui. Mai târziu, când s-au iscat certuri între unchii lui din Eritreea și părinții soției decedate cu privire la cine ar trebui să-l crească pe copilul de șase luni, rudele lui i-au cerut să vină acasă. Potrivit tradiției musulmane, un copil trebuie să-și urmeze tatăl. Acum, că mama era moartă, după părerea lor, era normal și corect ca unchii lui să aibă custodia.

Jihadistul l-a rugat pe un prieten să se intereseze dacă ar putea să se întoarcă acasă cu avionul. Dar sub ce identitate să călătorească? Cu ce pașaport? Era urmărit de poliția din Norvegia și ar fi trebuit să călătorească incognito ca să scape de PST.

Nu era cale de întoarcere. Hisham refuzase o viață normală, o soție, responsabilitățile de părinte. El se lupta pentru Allah. Toate celelalte erau mai puțin importante.

O piatră simplă de mormânt a fost așezată în cimitirul Høybråten din Oslo.

O fetiță nu avea să-și cunoască niciodată mama. O fetiță care n-a avut niciodată un tată.

*

— Uite, i-a spus într-o zi Ubaydullah lui Dilal, înapoindu-i telefonul mobil.

I-a luat mult timp ca să-și facă curaj.

A cântărit bine. Trebuia să scape din închisoarea în care trăia, o închisoare la construirea căreia participase și ea. Nu a îndrăznit să-i sune pe frați sau pe părinți. Dar nu putea să trăiască în continuare așa, trebuia să riște.

Într-o dimineață de la sfârșitul lui mai, Dilal stătea întinsă în pat și se uita la bărbatul care dormea lângă ea.

„Azi te părăsesc, și-a spus ea. Așa să știi, azi e ziua aceea.”

A așteptat ca el să plece din apartament, după care și-a sunat cumnata.

— Pot să vin acasă? a întrebat ea cu voce slabă.

Cumnata ei a icnit, apoi a început să plângă.

— Te rog! a implorat-o Dilal.

— Da! Vino, vino acum!

Imediat după aceea, pe telefon a primit un mesaj de la fratele ei: „Ușa e deschisă."

Dilal nu a mai pierdut timpul. Și-a împachetat niște lucruri într-o mică geantă, a pus pisica într-o cușcă, a luat-o sub braț și a plecat. Ușa grea de la intrare s-a închis în spatele ei cu un bufnet, iar ea a pornit grăbită pe stradă, după care și-a dat seama că trebuie să se calmeze, că nu trebuie să atragă atenția asupra ei. Exact în clipa în care i-a făcut semn unui taximetrist, și-a adus aminte că Ubaydullah avea mulți prieteni taximetriști. Dar era deja prea târziu.

Taximetristul a întors capul spre ea. Inima a început să-i bată cu putere când a văzut că era pakistanez.

— Gara Centrală din Oslo, intrarea dinspre faleză, i-a spus ea.

De acolo îi spuseseră fratele și cumnata că vor veni să o ia.

Pe drum, taximetristul i-a tot pus întrebări.

— De unde ești?

— Sunt kurdă, a răspuns ea. Dumneata?

— Pakistanez. Am crezut că și tu ești pakistaneză, a spus el, întorcând puțin capul s-o privească. Oricum, străină!

A râs mulțumit.

Au început să vorbească despre cum e să fiii străin în Norvegia. Taximetristul i-a spus cât de mult îi place, cât de bine se simt copiii, ce frumos e totul.

— Norvegia ne oferă o mulțime de posibilități, a spus el, luând-o pe lângă operă, spre gară.

— Da, a murmurat ea.

S-a uitat pe geamul mașinii și a văzut că fratele ei o aștepta deja. Și-a luat geanta și pisica și a fugit la el.

Au pornit cu mașina spre est. Instalată confortabil pe bancheta din spate, Dilal și-a șters lacrimile și și-a deschis poșeta. A scos o oglindă de buzunar și s-a machiat în timp ce înaintau în viteză pe șosea. Nu putea să se ducă acasă la părinții ei arătând așa, nu putea să apară în fața lor arătând așa de rău pe cât se simțea, astfel că s-a dat cu anticearcăn, fard, pudră și fard de pleoape. Și-a subliniat ochii cu dermatograful, s-a dat cu rimel și a încheiat cu ruj. S-a pieptănat și a fixat părul cu puțină spumă. S-a întors și a început să se uite pe geam cu bărbia ridicată.

În curând au ajuns acasă, în Bærum.

Mama ei a deschis ușa cu zgomot. Apoi și-a desfăcut brațele.

Tatăl ei era în spate. Au tras-o în casă, au îmbrățișat-o, când unul, când altul, nu mai voiau să-i dea drumul, cu obrajii scăldați în lacrimi. Unica lor fiică era din nou acasă. Coșmarul se terminase.

— Prințesa noastră, rosti pe nas tatăl ei.

— Fetița noastră, plângea mama.

Nu după mult timp, s-a auzit bâzâitul telefonului. Primise un mesaj.

— Unde ești???!

— Am plecat acasă. Nu mă mai întorc.

Peste o jumătate de oră, la ușa familiei de kurzi au apărut mai mulți polițiști în uniformă. În fața casei erau parcate câteva mașini de poliție. Agenții au spus că au primit informația conform căreia va avea loc o crimă de onoare și că ei luau foarte în serios acest lucru.

Tatăl ei era să facă un atac de apoplexie. Fratele cel mai mare s-a simțit atât de umilit, încât a început să țipe:

— Cum am putea să-i facem vreun rău chiar surorii noastre?

Mașinile de poliție au mai venit de câteva ori în zilele următoare, în urma sesizărilor făcute de Ubaydullah Hussain. În cele din urmă, Dilal a fost chemată la secția de poliție din Sandvika. După o lungă discuție, inspectorul a declarat cazul închis.

— Este ultima oară când poliția va veni acasă la voi, i-a spus el.

Dar Ubaydullah nu voia să renunțe. A sunat-o, i-a scris, i-a trimis mesaje. Ea nu i-a răspuns. Apoi a sunat-o mama lui.

— Dilal, ia-l înapoi, nu poate să trăiască fără tine! Te iubește!

„Și totuși înțelege", s-a gândit Dilal. Și-a amintit că soacra ei îi spusese odată că nu poate pricepe cum îl suportă ea pe fiul ei.

Nu era nevoie de nicio formalitate. Se căsătoriseră în cadrul unei ceremonii musulmane, mariajul nefiind recunoscut de autoritățile norvegiene.

El îi spălase creierul aproape complet, ca pe urmă să i-l umple cu alte lucruri. Dilal reușise să scape dintr-o închisoare construită chiar în mintea ei. Fata kurdă și-a promis să nu se mai lase manipulată niciodată. Avea să se pregătească mai departe pentru a deveni asistentă, să continue ceea ce începuse. Viața era aici și acum.

*

A venit luna iunie, soarele strălucea de la primele ore ale dimineții până seara târziu și anul școlar se apropia de sfârșit. Elevii de 16 ani de la Gjettum se înscriseseră la diverse licee. Care dintre ele era, de fapt, cel mai bun? Oare mediile lor erau destul de mari pentru școala aleasă? Colegilor Leilei li se părea că pe fată n-o interesează deloc acest lucru, poate nici nu voia să continue școala. La urma urmelor, spusese destul de clar că detestă tot ce ține de școală. Cu toate acestea, chiar înainte de expirarea termenului, s-a înscris la Liceul Rud, aflat nu departe de Dønski, la profilul „Asistență socială și sănătate".

Primăvara fusese caldă și însorită, fetele își expuneau picioarele și decolteul, iar băieții, brațele și pieptul.

— Nu ți-e cald cu ăla pe tine? a întrebat-o o colegă pe Leila, când ieșeau pe poarta școlii.

Leila se chinuia să-și pună *niqab*-ul, așa cum făcea întotdeauna după ce ieșea de la școală.

— E mai cald în iad, a replicat ea.

Se apropia vacanța de vară, iar testele și examenele se terminaseră. Într-una dintre pauze, câteva fete stăteau pe iarbă și vorbeau despre planurile de vacanță. Sofie a întrebat-o pe Leila dacă se va duce să-și viziteze familia în Somaliland, așa cum făcea de obicei. Nu. Urma să predea istorie islamică și lecții de Coran unor copii de la moscheea din Sandvika. Leila purta un *jilbab* negru și pantofi de sport albi. Cum se aflau în perimetrul școlii, trebuise să-și scoată vălul. Celelalte fete erau în sandale, pantaloni scurți și bluze sau tricouri fără mâneci.

— S-ar uita cineva urât la tine în Somalia dacă ai purta pantaloni scurți? a întrebat-o o colegă.

— Te-ar omorî, a răspuns Leila cu simplitate.

Fetele și-au dat ochii peste cap după ce a plecat.

— Deja începe să mă sperie…

Apoi și-au văzut mai departe de treabă.

Chiar înainte de a se termina școala, Bintu Sadiq și-a actualizat fotografia de profil de pe Facebook. A postat acolo steagul negru cu crezul islamic scris în limba arabă. A schimbat și fundalul, postând o fotografie alb-negru în care apărea un luptător cu turban. Numai ochii se vedeau bine, trupul era în umbră. Avea un Kalașnikov ridicat, gata să tragă.

Se apropia ceremonia de absolvire. Singurul loc suficient de mare ca să încapă toți absolvenții era biserica din apropiere, iar cei din conducerea școlii au analizat cu atenție chestiunea, ca nu cumva să fie o problemă pentru elevii musulmani. Au ajuns la concluzia că, dacă toate simbolurile religioase – altarul, baptisteriul, amvonul și statuile

reprezentându-l pe Iisus – erau acoperite, nu trebuia să existe probleme.

Biserica a fost pregătită pentru înmânarea diplomelor, iar elevii au venit la ceremonie. Nu se vedea nici măcar un crucifix.

Leila s-a remarcat prin absență.

— Trimiteți-mi-o prin e-mail, spusese ea în ultima zi de școală.

Prietena ei Amal a preferat să-și ia diploma personal, participând și la serbarea care a urmat. După ceremonie, toți elevii au fost invitați la o petrecere acasă la Ulrik. Amal, spre deosebire de Leila, își păstrase prietenii norvegieni pe toată durata școlii și era bine integrată în societatea în care crescuse. Mama ei credea că acolo era viitorul fetei.

— Norvegia îți permite să-ți trăiești viața cum vrei, obișnuia ea să spună, după care adăuga expresia ei preferată: Dacă tu nu superi Norvegia, nici Norvegia n-o să te supere pe tine!

Amal începuse să se distanțeze de Leila. Felul în care interpreta ea islamul era prea sumbru, prea strict și îngust. În cele din urmă, o ceartă banală a dus la o despărțire definitivă. Chestiunile banale deveniseră existențiale.

Chiar înainte de vacanța de vară, Amal intenționa să vadă o comedie romantică. Leila a făcut o grimasă de dezgust când a fost pronunțat cuvântul „film”.

— E păcat.

— De ce e păcat?

— Este *haram.*

— Depinde de film…

— De ce să te pătezi și să mai și plătești pentru asta? De ce să te uiți la unii care se sărută sau fac dragoste, când poți să citești *hadith*?

— Leila, tocmai tu vorbești? Stai și te uiți pe You Tube cum sunt decapitați sau lapidați oamenii. Asta nu e *haram?*.

— E pedeapsa lui Dumnezeu. Și e drept.

Amal se săturase. Nu mai suporta s-o vadă tânjind după moarte, s-o audă vorbind despre martiriu.

— Moartea e aproape, spunea Leila adesea.

„Îți face cu mâna. Moartea e aproape. Accept-o.”

Amal însă nu i-a făcut cu mâna.

*

Ayan se ținuse departe de școală spre finalul anului. A venit abia la examene și, ca de obicei, și-a scos *niqab*-ul când a intrat pe poartă. După proba scrisă, s-a dus să vadă dacă trebuie să se prezinte și la oral. Trebuia, la proba de limba norvegiană.

La ora nouă dimineața li s-a comunicat subiectul: „Explicați conceptul de modernism. Plasați modernismul în context istoric. Menționați caracteristicile modernismului.” Trebuiau să analizeze cinci exemple, printre care tabloul *Angst* de Edvard Munch și un fragment din *Procesul* lui Kafka.

Elevii aveau la dispoziție două zile să se pregătească. Urmau să facă mai întâi o prezentare orală, după care trebuiau să răspundă la întrebările examinatorului. Ayan s-a dus acasă să citească. Și-a luat notițe, a studiat, a memorat și a bifat textele pe măsură ce le-a parcurs. Două zile mai târziu, i-a răspuns examinatorului corect și fără șovăială. „Modernismul a promovat idei noi, transgresive, a rupt cu formele tradiționale și s-a caracterizat prin experimentare, emancipare artistică și credință în progres.”

A primit nota maximă. La norvegiană, Allah fusese milostiv.

Câteva zile mai târziu, s-a întâlnit cu profesorul de norvegiană pe stradă, în Sandvika.

— Felicitări, Ayan! i-a spus acesta zâmbind. Să ai grijă să profiți de notele bune pe care le-ai primit!

Ayan a dat din cap de sub *niqab.*

Festivitatea de absolvire a avut loc la puțin timp după aceea. Elevii din fiecare clasă au fost invitați pe scenă, unde un profesor îi aștepta cu brațele pline de trandafiri. Când erau strigați, ieșeau în față, iar directoarea le oferea un trandafir și le ura „succes pe mai departe” și „o vară minunată”!

A fost chemată pe scenă clasa lui Ayan. Hanne se întrebase dacă Ayan avea să vină la ceremonie și s-a bucurat când a văzut-o în mulțime. „Înseamnă că i-a plăcut totuși ceva din ce a întâlnit aici”, s-a gândit ea, cu toate conflictele și tonul ferm al ultimului mesaj. Ayan a urcat pe scenă împreună cu restul clasei.

Se apropia litera cu care începea numele ei. Oare o să rămână pe loc în chip demonstrativ, o să refuze să se apropie când va fi strigată? Nu, absolventa s-a dus la Hanne, și-a luat trandafirul și s-a întors la locul ei.

Ayan n-a primit o diplomă, ci numai o foaie matricolă. Pe lângă mediile de opt și de nouă, de nota zece de la proba orală de norvegiană, apărea și un FN la educație fizică – fără notă. Corigentă, cu alte cuvinte. Refuzul ei de a participa la ora de sport o făcuse să piardă diploma. Până nu repeta și nu lua notă de trecere la educație fizică, celelalte note nu aveau nicio valoare. Certificatul primit nu era suficient pentru a se înscrie la un colegiu sau o facultate.

Cu doi ani înainte, avusese ambiția să fie prima persoană din familie cu studii superioare. Acum, încheia liceul fără nicio calificare.

Ieșind pentru ultima oară din clădirea școlii, a trecut pe lângă peretele cu citate. Unul dintre ele îi era atribuit lui Nelson Mandela, cu toate că aparținea unui poet englez din perioada victoriană. „Eu sunt stăpânul sorții mele. Sunt căpitanul sufletului meu.”[12]

Se hotărâse.

„Eu sunt stăpânul sorții mele.”

Capitolul 18

Revoluția din octombrie

Într-o dimineață, în toamna anului 2013, la începutul școlii, unul dintre șefii de departamente de la Liceul Rud se uita pe fereastră. Din biroul lui putea să vadă cu ușurință intrarea spre care se îmbulzeau acum elevii. S-a apropiat și o siluetă de femeie în negru. Aveai impresia că cineva aruncase pe ea un cearșaf negru și îi pusese în spate un ghiozdan. Profesorul a coborât în grabă scările și a prins silueta neagră la ușă.

— Bună, a spus el. Numele meu e Totto Skrede. Tu cine ești?

Leila s-a prezentat.

— Va trebui să-ți dai jos asta.

A arătat spre *niqab.*

— Nicio problemă, a răspuns Leila și a dat *niqab*-ul jos.

— Da, noi așa vrem să fie aici.

Skrede a dat din cap aprobator. Ultima ședință de consiliu a inspectoratului școlar districtual avusese loc nu de mult. Își amintea că directoarea de la Dønski, Hanne Rud, îi informase în detaliu despre decizia luată de autoritățile din Akershus. Acoperirea feței în școală nu era permisă. Tuturor elevilor trebuia să li se vadă chipul.

A doua zi, profesorul era iar la fereastră. S-a întâmplat același lucru! Fata a intrat în clădire cu *niqab*-ul. El a coborât iar s-o oprească.

— Trebuie să dai jos ăsta.

— Tocmai voiam să-l scot, a replicat Leila.

— Trebuie să ți-l scoți pe trotuar, afară. Să ți-l scoți înainte de a păși pe treptele școlii, a insistat Skrede.

În acel an, IMDi – Direcția pentru Integrare și Diversitate – își arătase îngrijorarea cu privire la mutilarea genitală și la căsătoriile forțate.

Autoritățile locale angajaseră un consilier care, din întâmplare, avea un birou chiar aici, la Liceul Rud. Oare fata aceasta era cumva în pericol?

Diriginta Leilei i-a chemat părinții la școală. Nu au venit.

A decis să lase lucrurile așa deocamdată, urmând să-i cheme mai târziu. Profesoara considera că Leila este un copil interesant, care demonstrează mai multă maturitate decât ceilalți elevi de la profilul „Sănătate și dezvoltarea copiilor și tinerilor", la care, în acel an, erau înscrise numai fete. Leila părea că se simte bine în pielea ei, era încrezătoare, poate chiar prea sigură pe ea, părând să creadă că are întotdeauna dreptate.

Profesoara mai observase că Leila nu avea treabă cu colegele de clasă. Nu încerca să intre în discuții cu ele, nu stătea cu ele, prefera să se ducă în sala de rugăciune, care era pusă la dispoziția doritorilor. Uneori, nici nu venea la școală. Acest lucru era alarmant. Profesoara știa din experiență că absenteismul crește pe parcursul anului. Dacă se pornea de la premisa aceasta, Leila avea un început prost.

Dar nu era un început prost, era o disimulare.

În ciuda aparențelor, Leila dăduse câteva indicii referitoare la lucrurile care o preocupau. După doar o săptămână la Rud, și-a schimbat poza de profil pe Facebook. Noua fotografie era un omagiu adus lui Anwar al-Awlaki, un individ cunoscut drept „bin Laden al internetului". Într-o prelegere intitulată „Chemare la Jihad", el explică în detaliu de ce datoria religioasă a fiecărui musulman este să ucidă americani. Într-un alt filmuleț de pe internet, pe un ton aproape placid, el îi învață pe militanții al-Qaida să combine substanțe chimice pentru a fabrica bombe, amintindu-le calm să folosească bandă adezivă pentru a înfășură dispozitivele în șuruburi și cuie, ca să fie mai eficiente. Schijele fierbinți de metal aveau să se

înfigă în trupurile celor aflați în preajmă în momentul exploziei.

Barack Obama îl pusese pe al-Awlaki pe lista celor care puteau fi uciși de CIA, ceea ce s-a și întâmplat în 2011, în timpul unui atac cu dronă lansat în Yemen. A fost primul cetățean american din istoria recentă executat, fără a fi pus sub supraveghere judiciară, de președintele SUA. După atacul cu dronă, Obama a afirmat că al-Awlaki a fost „eliminat de pe câmpul de luptă". Dar liderul terorist nu a fost eliminat nicidecum de pe câmpul de luptă virtual.

*

Cât Leila era la școală, Ayan își petrecea timpul pe internet. Pe lângă site-urile religioase, acum începuse să urmărească și altfel de filmulețe. Site-ul *Laura in the Kitchen* prezenta rețete de mâncăruri americane pline de grăsimi, de la macaroane cu brânză la negrese cu arahide și rulouri cu scorțișoară. „Să facem acadele din Nutella", spunea Laura râzând. „Să facem o plăcintă cu carne", sugera bruneta, în timp ce zâmbea și se lingea pe buze. *Show Me the Curry* îți arăta cum să faci mâncăruri asiatice. *Somali Food* prezenta feluri de mâncare din țara natală a părinților ei. Pe unul dintre site-uri, Ayan a studiat posibilități de a face mâncare în condiții rudimentare: *NoSpoonsHereCooking* – cum să faci mâncare fără să măsori sau să cântărești.

De asemenea, petrecea destul de mult timp căutând idei de întreținere a casei, vizitând site-uri precum *Decorate Your House, Learn to Sew, Create Magic in Your Home.* Stătea la computer și tânjea. Tânjea după ceva magic, după începutul vieții adevărate.

Pe Twitter, profilul ei era și mai politic ca până atunci. Primul text din toamna aceea, după o perioadă considerabilă de pauză, se referea la *jihad al-nikah* – jihadul sexului. Expresia o înfuriase pe Ayan. „De acum ați auzit probabil de haremul

tunisienelor războinice, sclave ale sexului care se duc în Siria să-și ofere trupurile tinere rebelilor poftitori… și care se întorc în țară cu burta plină de bebeluși jihadiști", se spunea pe site-ul muslimmatters.org, după care se adăuga, încurajator: „Nu există nicio dovadă!"

Ayan a fost scandalizată că intențiile curate ale acelor femei erau târâte în noroi. Când făceai *hijra,* când emigrai, te spălai de toate păcatele anterioare, iar aici acest lucru era prezentat de parcă te-ai fi dus în Siria să faci alte păcate!

Povestea a intrat în atenția publicului când un canal libanez de televiziune a informat că Muhammad al-Arefe, un predicator din Arabia Saudită, care avea câteva milioane de urmăritori, a emis o *fatwa* prin care violul în grup al femeilor siriene devenea permis. Apoi, pe un site arab, același individ le încuraja pe femeile musulmane să se ducă în Siria și să facă sex cu luptătorii, pentru a le păstra moralul ridicat. Ministrul de interne din Tunisia a afirmat că femeile erau păcălite să plece în Siria și să vină de acolo însărcinate.

Șeicul a negat că ar fi emis acea *fatwa.* Nicio organizație pentru apărarea drepturilor omului nu a găsit vreo dovadă că femeile au plecat acolo pentru *jihad al-nikah.* Ministrul însă avea un motiv întemeiat să lase această informație să circule. Din punctul de vedere al ponderii în totalul populației, Tunisia era țara din care plecau cele mai multe tinere pentru a îngroșa rândurile jihadiștilor. Poate că ele ar fi fost mai puțin tentate dacă ar fi fost catalogate târfe.

Majoritatea postărilor lui Ayan erau și acum cuvinte din înțelepciunea islamică. A cerut protecția lui Dumnezeu cu *hashtag*-ul #Pray4Syria. „Dacă nu puteți face altceva decât să vă rugați, atunci rugați-vă mult!"

Ea însă avea de gând să facă ceva mai mult, și nu singură. Avea să o ia și pe Leila, care dormea în

patul de deasupra ei. „Mai presus de toate, am descoperit că lucrul cel mai important pentru o persoană este un partener potrivit”, a preluat ea de pe greatmus limquotes.com.

Una câte una, prietenele ei dăduseră înapoi. Pentru ea începuse să devină o chestiune presantă. Toate plicurile nedeschise cu facturi și somații de plată se adunaseră în cutia din șifonier. Ayan primise scrisori de la câteva bănci, de la toți operatorii de telefonie mobilă la care își făcuse abonamente și, în final, de la executorul judecătoresc, care o chema în fața unui tribunal de arbitraj. Tot ce avea de făcut era să lase scrisorile nedesfăcute și să nu se prezinte în fața tribunalului. Dar, mai devreme sau mai târziu, cineva avea să-i bată la ușă.

La o săptămână după ce a împlinit 16 ani, cu o zi înainte de plecarea în Turcia, Leila și-a schimbat pentru ultima oară fotografia de profil de pe Facebook. Acum, acolo scria cu litere roșii: *„MUJAHIDAH:* O soție grijulie pentru un mujahedin azi, o mamă iubitoare pentru un mujahedin mâine.”

Ayan își găsise și ea partenerul potrivit pentru Siria. A descoperit că, în toți acești ani, el a locuit chiar vizavi:

Eritreeanul, băiatul de la Dønski, văduvul – Hisham.

După moartea soției lui la moscheea Rabita, bunicii materni ai copilului și-au căutat nepotul. Abia acum, în octombrie 2013, la cinci luni după decesul mamei, poliția a declanșat o anchetă pentru a stabili dacă există vreo legătură între exorcism și infarctul suferit. De acum însă, toate înregistrările camerelor de supraveghere fuseseră șterse și nimeni nu mai putea să spună ce se întâmplase înainte sau în timpul incidentului.

Cazul avea să fie clasat.

În orice caz, văduvul era din nou logodit.

„Nu există întâlnire *halal,* doar căsătorie.” Imediat ce Ayan ajungea, aveau să se căsătorească.

Pe laptopul ei s-a auzit soneria de la Skype. A apăsat pe simbolul telefonului. Nu vorbiseră niciodată cu camera pornită.

— *Salam aleikum.*

— *Aleikum salam…*

Hisham i-a povestit despre casa și mașina lui, despre viața dusă în mijlocul luptătorilor. I-a cerut să apese pe simbolul de pornire a camerei. Ea și-a pus *niqab*-ul și a apăsat. L-a văzut. El i-a văzut ochii.

— Deci cum de ai devenit tu „radicalizată”? a întrebat-o el, pe un ton de frivol.

A râs ușor satisfăcut.

— Nu ești de fapt o fată de la Islam Net?

Cu alte cuvinte, o fată care nu merge până la capăt, care nu depășește limita.

— Nu, nu sunt! O să-ți arăt, a răspuns Ayan.

— Atunci ridică-ți vălul, a spus el.

Ea și l-a ridicat și și-a arătat chipul.

— Scoate-l, a provocat-o el.

Ea și l-a scos.

PARTEA A TREIA

„Maşa: Mie mi se pare că tot omul trebuie să aibă o credinţă sau cel puţin s-o caute. Altfel, existenţa lui e deşartă, deşartă… Să trăieşti şi să nu ştii de ce zboară cocorii? De ce se nasc copiii?… De ce sunt stele pe cer?… Ori ştii de ce trăieşti, ori toate pe lume sunt fleacuri… nimicuri.”

ANTON CEHOV, *Trei surori,* 1900–1901[13]

Capitolul 19

Danse macabre

„Fetele mele n-ar fi plecat niciodată. Fetele mele cereau întotdeauna voie. Niciodată nu ar fi încercat să mă prostească.” Acestea erau gândurile care reveneau permanent în mintea Sarei.

Dar li se spălase creierul.

Cineva le spălase creierul.

Nu era vina fetelor.

Nu era vina părinților.

Cineva sau ceva era de vină pentru asta.

Internetul?

Vreun cunoscut?

Pentru că fetele *ei* nu ar fi plecat niciodată.

Trecuseră două săptămâni de când Sadiq plecase după ele, mai întâi în Turcia, apoi în Siria. Pentru ea fusese o zăpăceală. La televizor vedea bombe, război, împușcături, case dărâmate, oameni fugind. Era adolescentă când în jurul ei făcea ravagii războiul civil din Somalia. Fugise, își salvase fetele de război, iar acum, ce, se duceau la război de bunăvoie? Nu, era cu neputință.

Sara fugise în Norvegia pentru ele. *Pentru ele!*

Dacă ar fi fost după ea, ar fi trăit și acum acasă, în Hargeisa. Da, are prietene aici și în Bærum, dar nu e ca și cum ai avea în jur familia ta, rudele tale, surorile tale. Era perfect conștientă de asta.

Pentru prima oară în viață, fusese nevoită să se ocupe singură de toate. Sadiq avusese întotdeauna grijă de tot. Sara nu deschidea nici măcar un plic. Banii erau treaba soțului ei. Familia cheltuia adesea mai mult decât își permitea. Nu era un fapt neobișnuit ca Sadiq să se ducă la biroul de asistență socială spre sfârșitul lunii pentru a cere alți bani.

Îl suna pe soțul ei de mai multe ori pe zi. „Le-ai găsit pe fete? Ai auzit ceva? Nu te-au sunat?”

Se susțineau unul pe celălalt. Ea simțea nevoia să audă vocea lui, iar el simțea nevoia să audă vocea ei. Trebuia să fie alături în povestea asta.

Zilele deveneau mai scurte. Întunericul se lăsa mai devreme. Lucrurile banale, de zi cu zi, o supărau, ca atunci când vedea în baie periuțele de dinți ale fetelor, când găsea sub canapea un elastic de prins părul, când intra în camera lor și le vedea șalurile împăturite, mirosindu-le parfumul…

Nu avusese nicio veste de la ele din ziua în care plecaseră. Făcuseră o greșeală imensă, dar ea deja le iertase. Trebuiau să vină întâi acasă, apoi puteau să vorbească despre cele întâmplate.

Verdictul comunității somaleze era aspru. Conaționalii îi criticau pe Sadiq ca tată și pe Sara ca mamă. Pe forumurile somaleze, se spunea că fetele plecaseră în Siria pentru că el fusese prea tolerant, iar ea, prea proastă. Plecarea lor era o pedeapsă de la Dumnezeu.

Sara era în bucătărie, pregătind cina, când a sunat telefonul:

— Mamă!

— Ayan!

— Suntem în Siria!

— Știu! Și tatăl vostru e acolo!

— Cum? De ce?

— Din cauza voastră!

— Cum a intrat? De ce a venit?

— Ca să vă aducă acasă!

— Ah…

— Ayan, vino acasă cu el, ia-o și pe surioara ta, întoarceți-vă. Vă dau numărul lui de telefon. Te rog, te implor, fă cum spun eu, sună-l și veniți acasă cu el!

— *Wallahi,* e nebun! a suspinat fiica ei.

Sara i-a dat numărul de telefon. Apoi l-a sunat pe Sadiq.

— M-au sunat fetele! Or să te sune și pe tine acum!

Sadiq, care stătea în curtea casei lui Osman și fuma, a sărit în picioare. Și-a îmbrățișat gazda și a strigat:

— Or să mă sune fetele!

Dar nu l-au sunat.

Nici în ziua aceea, nici a doua zi, nici a treia. Sara era singura care îl suna iar și iar.

Cum nu mai era Sadiq să-i ducă pe băieți cu mașina la școală, Sara mergea cu ei în fiecare dimineață cu autobuzul și îi lua de la școală după-amiaza. Asta o obosea, dar o și făcea să nu se dea bătută. Când frigiderul a început să se golească și au rămas fără provizii, s-a dus cu o prietenă a ei la NAV și le-a explicat situația.

I s-au dat niște bani pentru acoperirea cheltuielilor imediate și un supliment pentru mâncare pe luna noiembrie, în afară de sumele alocate pentru chirie și electricitate.

Sara luase câteva lecții de limbă norvegiană, dar nu învățase prea mult. Pe foaia ei matricolă figurau aproape două sute de ore de „absențe nejustificate”. Nu se străduise niciodată să învețe norvegiana, nu se uitase niciodată pe un plan de lecție, nu înțelegea ce scrie în scrisorile trimise de școală, nu putea să citească informările primite de la grădinița lui Isaq sau de la școlile copiilor. Dacă la știri se prezenta ceva care o interesa, îi ruga pe copii sau pe soțul ei să-i traducă.

Sadiq, care fusese perseverent și învățase limba, pretindea că știe motivul pentru care Sara nu s-a obosit niciodată s-o învețe. „Sara provine dintr-o familie orgolioasă”, spunea el. „Când înveți o limbă nouă, înseamnă că ești dispus să faci greșeli, iar Sara n-ar accepta niciodată așa ceva. Orgoliul ei este ca o membrană de protecție împotriva cunoașterii. Este sub demnitatea ei să se căznească.”

Cu trei ani în urmă, NAV îi oferise un loc de muncă la un magazin în care se vindeau bunuri la preț redus, pentru a căpăta experiență profesională.

În fișa postului erau prevăzute „servirea clienților, încasare, aranjarea mărfii, păstrarea curățeniei”. Când s-a întors acasă după prima zi de muncă, i s-a plâns lui Sadiq:

— Mă tratează ca pe o sclavă și îmi dau cele mai grele sarcini. M-au pus să mă urc pe o scară și să așez produsele pe rafturi.

Sadiq i-a răspuns că, dacă ar fi învățat norvegiana, o puneau la casa de marcat.

— Nu-mi place la casa de marcat, a răspuns ea. Nu-mi plac numerele.

Era epuizată după fiecare zi de muncă și își blestema slujba. Într-o seară luminoasă de iunie, depozitul magazinului a fost cuprins de flăcări, fapt care a dus la închiderea lui temporară, iar pe Sadiq l-a făcut să glumească, spunând că Sara a provocat incendiul.

— I-ai venit de hac, a tachinat-o el.

Sara nu a mai fost solicitată după încheierea perioadei de ucenicie.

Stătea pe canapea și privea afară, pe terasă. Gunoiul adunat acolo se profila pe cerul întunecat asemenea unui morman de ruine. Cutii cu lucruri de care ar fi putut avea nevoie la un moment dat stăteau grămadă, una peste alta, adunând pe ele frunze de toamnă și murdărie de păsări. Durerile din trup nu mai erau difuze. Acum se concentraseră în piept. În stomac. În inimă. Pierdere. Regret. Amăgire. Tânjea să simtă căldura din obrajii fetelor ei. Soarele somalez. Viața așa cum fusese.

S-a auzit soneria de la ușă. Erau două femei. Sara le-a invitat în casă.

Când au plecat, nu avea idee cine fuseseră și cum le chema, dar i se păruseră drăguțe și s-a gândit că ar putea fi profesoare. Acestea i-au spus să apeleze la ele dacă are nevoie de ceva. Ea le-a cerut bani.

Câteva zile mai târziu, cele două s-au întors și i-au înmânat un plic. Înăuntru erau 9 000 de

coroane. Profesoarele de la Liceul Rud reușiseră să găsească bani în bugetul de măsuri sociale. Leila abandonase școala, dar Ismael era încă elev acolo. Nu voiau ca băiatul să aibă probleme.

*

Curtea casei lui Osman era mereu plină de bărbați. La umbra viței-de-vie erau așezate scaune confortabile și mese scunde, iar lângă peretele casei erau puse saltele cu pernuțe de care te puteai rezema. Contrabandiștii și căpeteniile milițiilor stăteau acolo și vorbeau, fumau, beau ceai și făceau planuri.

Casa se afla în spatele unei porți albastre de metal cu țepi ascuțiți, iar partea de sus a zidului din ciment care înconjura grădina era acoperită cu bucățele de sticlă. Vântul puternic al deșertului aducea tot ce putea lua cu el pe cale, așa că în zid și în țepii porții se opreau pungi de plastic, cabluri, bucăți de sfoară și tot felul de gunoaie mărunte.

În centrul furtunii era liniște. La câteva sate distanță, jihadiștii preluaseră controlul. La o depărtare de două ore de mers, Assad bombarda orașul Alep. Kurzii erau în vest, la câțiva kilometri, iar Turcia era chiar la nord.

Alianțele schimbătoare asigurau condiții perfecte pentru obținerea unor câștiguri frumoase. Se numărau teancuri de bani. Muniție, puști, mașini, două surori – toate aveau un preț în acest loc care era deopotrivă o tabără militară și un cuib de infractori.

În afară de mama lui Osman, Sadiq nu văzuse vreo femeie în casă. Auzise niște voci; presupunea că una era vocea soției lui Osman, iar celelalte, ale surorilor lui. Nu știa însă cum le cheamă. Osman nu le pronunțase niciodată numele și lui Sadiq nu i se părea potrivit să întrebe.

Seara, când Sadiq stătea întins în camera de oaspeți, vocea lui Osman domina. Nu era un bărbat aflat sub papucul nevestei, asta era clar. Țipa și urla la toți, era irascibil și nervos. Osman și soția

lui aveau două fete. Randa, de patru ani, avea același păr roșcat ca al tatălui, aceiași ochi, aceeași piele deschisă la culoare și aceeași energie. Îl moștenise în toate privințele. Era băiețoasă și îndrăzneață – spre disperarea lui; i se părea că acest comportament nu e potrivit pentru o fată. Sadiq nu-l văzuse niciodată jucându-se cu ea. Când se apropia de el, de cele mai multe ori o repezea spunându-i: „Du-te la maică-ta!” Odată, ea s-a cățărat pe umerii lui, în timp ce el stătea de vorbă la umbră. A dat-o jos și i-a spus să nu mai facă niciodată așa ceva, iar altădată, când ea alerga prin curte cu un băiețel din vecini și a răsturnat un pahar cu ceai, tatăl a plesnit-o cu putere peste obraji. A țipat la soție:

— Să n-o mai lași aici niciodată! E prea zglobie fata asta, a oftat el pe urmă. Nu știu ce o să mă fac cu ea. O să aibă numai necazuri dacă va continua să se poarte așa.

Sadiq, care le permisese întotdeauna fetelor lui să se cațăre, să înoate și să bată mingea, se bucura când Randa reușea să se strecoare în curte. Îi dădea mingea pe care vărul ei o uita mereu prin curte și o pasau de la unul la altul. Ea țipa de bucurie. Osman se uita urât la ei, dar nu spunea nimic.

„Arabii au niște idei foarte ciudate când e vorba de femei”, se gândea Sadiq. Oare cât timp va dura până când vor reuși s-o cumințească pe fată?

*

Căutările mergeau greu. Osman se angajase și în alte acțiuni, unele foarte profitabile. Primise sarcina să treacă peste graniță un grup de jihadiști din Turcia și se ocupa cu pregătirea operației. Trebuia să dea mită, să caute intermediari, șoferi. Luptătorii trebuiau să fie preluați de la Aeroportul Hatay, duși într-o casă dintr-un sat aflat în apropierea granței cu Turcia, după care trebuiau trecuți dincolo când turcii se uitau în altă parte, ca să fie trimiși, în final, la o bază ISIS. Cu ajutorul lui Osman, jihadiștii primeau întăriri.

Fetele nu mai dăduseră niciun semn de viață. Nimeni nu le văzuse, nimeni nu avea măcar impresia că le-ar fi văzut.

Într-o zi, când aștepta cu Osman masa de prânz, lui Sadiq i-a sunat telefonul.

— Bună, tată.

Era Leila.

Sadiq s-a ridicat și s-a dus într-un ungher. „Nu o speria, nu o face să fugă de frică", și-a spus el. S-a străduit cât a putut să vorbească liniștit.

— Leila, draga mea, unde ești?

— Tată, nu ne mai căuta. Întoarce-te în Norvegia, du-te acasă la mama și la ceilalți.

— Trebuie să vă văd. Unde sunteți?

Fata nu i-a răspuns. Sadiq i-a spus unde e el.

— Eu sunt în Atmeh. Chiar la granița cu Turcia. Ce-ar fi să veniți aici sau spuneți-mi unde sunteți, că vin eu să vă iau.

Convorbirea s-a întrerupt. El a rămas în picioare, așteptând să-l sune iar.

Pe masă s-au pus un pui fript, ceapă crudă și pâine. S-a așezat fără să scoată o vorbă; trebuia să se ocupe singur de asta. Ceilalți bărbați erau absorbiți de mâncare. După masă au fumat și au băut ceai.

Atunci s-a întors spre Osman:

— M-au sunat fetele!

*

În timp ce tatăl lui aștepta sub soarele din Atmeh, Ismael a primit un mesaj de la Fatima Abdallah. Abia ajunsese acasă de la școală. Trecuseră trei săptămâni de la plecarea fetelor.

„Am vorbit cu tata, o să ne întâlnim cu el în curând, noi ne simțim în continuare foarte bine." Mesajul continua punct cu punct.

1. Nu am fost răpite și nu suntem ținute împotriva voinței noastre.
2. Noi, adică Leila și cu mine, am plănuit totul, de la itinerar la bani. Leila mi-a dat ideea și m-a încurajat să plec. Așa că

nu mai dați vina pe alții. Noi am plănuit asta aproape un an.

3. Am făcut asta 100% pentru Allah. Nu pentru un băiat sau altcineva. Așa că temeți-vă de Allah și nu mai ascultați minciunile *kuffar*-ilor, adică din mass-media.

Tonul era familiar – sora lui, atotcunoscătoarea – nu se schimbase. El a răspuns ironic:

— Frumos! Îmi pare bine că am vești de la voi.

— Chiar ne-am dori să ținem legătura, din păcate nu vă putem spune nimic, căci ar putea ajunge în mass-media.

Ismael nu a răspuns.

— Vă iubim mult de tot, au adăugat fetele.

*

În spatele porții albastre din Atmeh, bărbații se plimbau de colo până colo, așteptând să sune iar telefonul. Din curte în casă și înapoi.

Scaunele din curte nu îi odihneau, umbra nu îi răcorea.

Telefonul lui Sadiq a început să vibreze.

— Tati, suntem în drum spre Atmeh.

Osman a sărit de pe saltea.

— Sensul giratoriu! Spune-le să se ducă la sensul giratoriu! a strigat el, după care a început să-și adune oamenii.

A promis că va negocia eliberarea fetelor.

Sadiq se pregătise de plecare, dar Osman a refuzat să-l ia.

— N-ai face decât să încurci, i-a spus el. Tu ești tatăl lor. Prea mult sentiment.

Negocierile erau specialitatea lui.

— Mă duc să văd care e treaba, a spus el.

Sadiq a insistat să meargă și el, dar a intervenit Abu Omar, tatăl lui Osman.

— Fiul meu va obține sigur eliberarea fetelor tale.

Osman a plecat. Sadiq a regretat imediat că l-a lăsat să plece fără el. Erau fetele lui! S-a așezat și a așteptat. A fumat o țigară. L-a sunat pe Osman. A mai aprins o țigară. A fumat. L-a sunat iar. A mai

aprins una. Și-a lipit palmele una de alta, a început să lovească degetele de la o mână de celelalte. S-a ridicat, s-a așezat la loc. A auzit niște împușcături și a ieșit în curte. A ascultat, încercând să ghicească din ce direcție s-au auzit. După sunet, păreau să fie multe arme. Ajunsese să se obișnuiască cu schimburile de focuri de aici, provocate de numeroasele grupări care urmăreau să pună stăpânire pe ruta folosită de contrabandiști. Se ajungea la încăierări care mutau linia frontului de la o casă la alta, de la o stradă la alta. Drumurile din oraș și cele din afară, șoselele și podurile erau puncte importante de control, dar cine controla sensul giratoriu controla și localitatea Atmeh. „Împușcăturile vin din centru”, și-a zis el, plimbându-se în cerc prin curte.

Afară a oprit o mașină. A auzit cum scârțâie cauciucurile din cauza frânei bruște și a recunoscut sunetul produs de camionetă. Poarta s-a deschis brusc. Osman a năvălit în curte, transpirat și roșu la față.

— Haide!

În timp ce Sadiq se urca în mașină, Osman a sărit la volan și a început să povestească.

— Nu doar o mașină. Un bărbat negru. Doi bărbați în față. Fetele pe bancheta din spate! Sunt cu ISIS! ISIS le-a luat!

Șoferul primei mașini pătrunsese în zona controlată de al-Nusra fără să oprească la punctul de control, ceea ce reprezenta o încălcare clară a înțelegerii dintre milițiile locale. Mașina a întors la sensul giratoriu. Bărbatul de la volan a făcut o întoarcere completă, ca o demonstrație de forță, vrând să le arate că fetele sunt la el, după care s-a îndepărtat. De data asta însă, a fost forțat să oprească de al-Nusra, iar comandantul, un bărbat în vârstă, cu experiență, s-a apropiat de mașină.

Când să ajungă la ea, negrul a băgat în marșarier, apoi a accelerat, dar a pierdut controlul

mașinii și a intrat direct în niște negustori ambulanți care vindeau combustibil în borcane.

Comandantul a reușit să distingă pe bancheta din spate două siluete înfășurate în *niqab.* Și-a dat seama cine sunt.

— Tatăl fetelor e în Atmeh, i-a spus el bărbatului de la volan. Se află sub protecția noastră, ceea ce înseamnă că și fetele sunt sub protecția noastră.

Șoferul a băgat iar în marșarier și s-a îndepărtat în viteză de sensul giratoriu, în timp ce soldații din al-Nusra trăgeau după el. Au țintit cauciucurile, dar câteva gloanțe au nimerit în capotă și în partea laterală a mașinii care, până la urmă, a reușit să ajungă în zona controlată de ISIS, aflată la câteva străzi depărtare.

— Nu i-am urmărit, i-a spus Osman. Acolo dețin controlul cei din Daesh. Dar… altceva am… auzit… spunea cineva… că fata mai mică a fost rănită!

A simțit că îi stă inima în loc. Leila a fost împușcată!

— Este la spitalul de aici, din Atmeh, a spus Osman.

— Trebuie să mergem acolo!

Spitalul Orian era controlat de ISIS, iar la intrare erau bărbați înarmați. N-au vrut să-i lase să intre. Sadiq a încercat să pătrundă cu forța, dar a fost îmbrâncit și, în cele din urmă, trântit la pământ. A luat-o pe lângă clădire în speranța că va găsi o altă posibilitate de a intra.

Osman l-a rugat să fie atent.

— În orășelul nostru, trebuie să umblăm cu grijă. Ne dăm tiptil târcoale, încercând să aflăm ce gândesc ceilalți. Ține minte asta.

Sadiq, epuizat, s-a rezemat de zidul spitalului. Ar fi vrut să fumeze, dar nu era posibil în fața gărzilor ISIS. Au trecut orele. Soarele începuse să coboare. Stăteau pe jos, cu spatele lipit de zid, în

grădina uscată a spitalului. În vreme de război, nu mai are nimeni grijă de flori.

— Lucrurile nu s-au rezolvat, a mormăit Osman. Nimic nu s-a rezolvat.

Tinerii care-i păzeau erau flămânzi. Sadiq i-a dat lui Osman un teanc de bani, acesta a scos câteva bancnote și le-a dat băieților, care s-au întors în scurt timp cu *șaorma,* lipii umplute cu bucăți mari de carne de miel condimentată. Sadiq a mușcat dintr-una și a simțit că ardeiul iute îi arde gura.

După aceea, au stat acolo, amețiți, așteptând ca paznicii spitalului să se răzgândească sau ca Leila să iasă din clădire. La miezul nopții, tinerii i-au întrebat:

— Putem să ne întindem puțin?

Au adormit în scurt timp, cu pușile sub cap. Chipurile lor s-au relaxat, s-au destins, încordarea care se putuse citi pe ele a dispărut. Numai Sadiq a rămas nemișcat, vigilent, la pândă.

Pe la unu noaptea, a sunat soția lui Osman. I-a cerut acestuia să vină acasă.

— Ia-l și pe Sadiq cu tine!

— Vreau să fiu aici dacă se hotărăsc să ne lase înăuntru, a spus Sadiq.

— Hai acasă. Nu vrem o ciocnire directă cu ISIS, i-a spus Osman obosit. Am mai avut una pe ziua de azi. Uite cum s-a terminat!

— Și tu ești tată. Fata mea cea mică e acolo, a spus Sadiq, arătând cu mâna. Rămân aici.

Ei nu știau însă că Leila nici nu se mai afla acolo. Ajunsese la spital cu un glonț înfipt în picior, chiar deasupra gleznei. Era o rană urâtă, câțiva nervi și tendoane fuseseră secționate. Glonțul a fost extras de un medic tânăr pe nume Firas. În timp ce bandaja rana, a intrat un grup de bărbați mascați.

Firas a întrebat-o pe Leila în engleză cum se simte. Avea grețuri de la sedative, era cumva…?

— Nu vorbi cu soția mea! a strigat unul dintre bărbați.

Era bine clădit, atletic, nu neapărat înalt, părea african și avea cei mai mari și mai albi dinți pe care Firas îi văzuse vreodată. Medicul și-a îndreptat spatele și a bandajat-o pe Leila în tăcere, în timp ce bărbații se uitau la el.

— Acum o iau eu, a spus negrul, după ce Firas a terminat.

— Ar fi bine să… a început Firas.

S-a uitat la bărbații mascați, apoi la cel cu dinții albi precum creta.

— Mai trebuie să mă uit la rană. Adu-o iar cam peste o săptămână, să văd dacă se vindecă bine.

Bărbatul a luat-o în brațe pe Leila fără să răspundă și a ieșit cu ea. A așezat-o pe bancheta din spate a unui Land Rover argintiu și a pornit în viteză.

Sadiq, care nu știa aceste lucruri, a rămas până târziu în noapte așteptând să i se dea voie să intre. Până la urmă, Osman a plecat fără el. Într-un sfârșit, a plecat și Sadiq, abia târându-și picioarele. Cunoștea drumul și a mers singur pe străzile din Atmeh, cu pușca pe umăr și cu cartușiera la brâu.

În ziua aceea, își găsise fetele doar ca să le piardă din nou. Îl sunaseră. Veniseră la el. Acum dispăruseră.

Era de necrezut. Nu a sunat-o pe Sara.

N-a reușit să se liniștească și să se odihnească în micuța casă de oaspeți din curtea lui Osman. Ele erau aici, pe undeva, prin apropiere, dar unde?

Tot restul nopții s-a răsucit și s-a zvârcolit din cauza coșmarurilor. Auzea împușcături, obuzele cădeau asupra lui. Soldații ISIS duceau pușca la ochi și trăgeau, războiul făcea ravagii în jurul lui. El se apăra, riposta, simțind cum un glonț îi pătrunde în umărul stâng, exact acolo unde îl lovise lada de Coca-Cola. S-a trezit scăldat în sudoare. A încercat să adoarmă la loc, dar

gândurile nu îi dădeau pace. Oare Leila era rănită grav?

Cu o oră înainte de răsăritul soarelui, muezinul i-a chemat pe credincioși la rugăciune. *„Allahu Akbar."* S-a dat jos din pat. „Nu este alt dumnezeu decât Allah, iar Mahomed este trimisul lui." În cele din urmă, a căzut într-un somn liniștit.

— N-o să le luăm cu forța, nu putem să declanșăm un război pentru fetele tale, i-a spus Osman.

Soarele răsărise de ceva timp. Erau din nou în fața spitalului. Nici acum nu li s-a permis să intre.

— Să mergem la tribunalul islamic, am putea cere să se dea o hotărâre judecătorească prin care să ți se recunoască autoritatea asupra lor. Trebuie să facem ceva înainte să plece cu ele, a sugerat Osman.

Fetele veniseră în Siria fără permisiunea tatălui lor, care era pentru ele *wali.* După părerea lui Osman, în conformitate cu *sharia,* ar trebui să fie foarte simplu. După Coran și *hadith,* Sadiq avea autoritate asupra fetelor lui. Dacă tribunalul islamic avea să decidă în favoarea lor, atunci islamiștii trebuiau să respecte verdictul. Nimeni nu e mai presus de *sharia.*

Când au ajuns la tribunalul islamic, au fost informați că această chestiune trebuie să fie tranșată de curtea din al-Dana, care se afla la o oră de mers cu mașina.

Acolo au fost întâmpinați de un bărbat în costum tradițional, tunică și pantaloni până la gleznă. Sadiq i-a spus de ce au venit, răspunzându-i-se că trebuie să-l aștepte pe judecător. Timpul trecea. Poate curtea voia bani? O plată?

Au fost serviți cu ceai, după care au fost prezentați lui Abu Qadim al-Tunisi. Sadiq și-a expus argumentele în fața judecătorului tunisian, încercând să-și amintească ce a spus Profetul despre copii și părinți.

— Au plecat fără să-mi ceară voie. De aceea am dreptul să le iau înapoi, a declarat el cât a putut de calm. Potrivit Coranului, un tată are autoritate asupra fetelor lui.

Tunisianul i-a aruncat de sub turban o privire cumva surprinsă.

— Ei bine, acum soțul deține autoritatea.

— Niciuna dintre fetele mele nu e căsătorită, a obiectat Sadiq.

— Ba da…

Sadiq s-a uitat zăpăcit la judecător.

— Fata mai mare și-a dat cuvântul de onoare chiar în această sală, a continuat tunisianul. Căsătoria este pecetluită printr-un contract *sharia.*

„Sigur a fost forțată", și-a spus Sadiq.

— Trebuie să fie anulată, a protestat Sadiq. Profetul spune că nu poate exista *nikah* fără un *wali,* a afirmat el.

Era totuna cu fuga pe ascuns, de când era permisă aceasta?

Judecătorul s-a gândit puțin, apoi a dat din cap.

— Nimic nu are autoritate mai mare decât cuvântul lui Dumnezeu scris în Coran.

Rațiunea triumfase. Când se putea duce să-și ia fetele?

Judecătorul a continuat pe un ton liniștit:

— Aici e jihad. E datoria fiecărui musulman să ia parte la el. *Este fard al-ayn,* ceea ce înseamnă că ea nu are nevoie de permisiunea ta. Dumnezeu i-a dat voie.

Sadiq a clătinat cu putere din cap. Oare acesta este islamul?

În sală a intrat un bărbat. Și acesta avea tunică și pantaloni până la gleznă. S-a așezat vizavi de Sadiq. În jurul lor a apărut un grup de bărbați care purtau pe cap fâșii de pânză cu crezul islamic.

ISIS își însușise pecetea lui Mahomed. Un disc alb, ușor neregulat, având simbolurile arabe scrise cu negru: „Nu există alt dumnezeu decât Allah și Mohamed e trimisul lui."

— Suntem în război, a spus bărbatul. Avem nevoie de ajutor. Ce-ar fi să vii alături de noi? Ai putea trăi aici cu fetele tale; ar putea veni și ceilalți membri ai familiei. Noi îți putem oferi o viață bună, o casă. Tot ce îți trebuie.

— E bine de știut, a răspuns Sadiq, scurt. Dar nu acum…

— Nu trebuie decât să juri *baya* lui Abu Bakr al-Baghdadi și ești unul de-ai noștri. Atât trebuie să faci. Un legământ de credință. Cu timpul, vom construi un stat, ai să vezi, întemeiat pe legea islamică, pe Coran și pe Allah.

Sadiq își pierdea răbdarea.

— Nu am timp de asta. Nu am venit aici ca mujahedin, ci ca tată. Am venit din dragoste părintească. Scopul meu e să-mi duc fetele acasă la mama lor. Singurul lucru pe care-l vreau acum e să le văd.

Bărbatul aflat de cealaltă parte a mesei s-a uitat la el.

— Preabine, cum dorești, a spus el, fără să-și desprindă ochii de la Sadiq.

A fost lăsat să aștepte. După un timp, au venit după el niște soldați. L-au escortat afară din clădire, au traversat o curte și au intrat într-un cort mare, plin de saltele, conserve și saci cu orez.

Ayan a intrat, dreaptă ca o lumânare, acoperită toată cu un *niqab* de sub care nu i se vedeau decât ochii.

Când Sadiq s-a apropiat de ea, unul dintre paznici i-a spus:

— Ai cinci minute.

Și-a îmbrățișat fata, i-a mângâiat capul acoperit, simțindu-i părul creț pe sub văl. Când era mică, obișnuia să-i pună mâna pe frunte și să-și treacă degetele prin părul ei, mângâind-o încet, până când se liniștea suficient de mult ca să-i spună ce o supărase. Acum ea s-a retras.

Patru minute.

Nu era momentul s-o mustre. În clipa aceea trebuia s-o consoleze.

— Totul va fi bine, liniștește-te, acum vii cu mine. Ei nu te pot ține aici. Nu te teme. Sunt aici ca să vă iau pe amândouă acasă.

— Dar, tată, acum aici e casa noastră.

— Ayan, ești tulburată…

— Ascultă-mă, noi vrem să stăm aici.

Trei minute.

— Ayan, tu… amândouă ați fost păcălite. Leila a fost împușcată. Tu…

Telefonul mobil a început să vibreze în buzunarul lui. Era Sara.

— Știi ceva de fete? a întrebat ea.

— Ayan e aici!

I-a întins fetei telefonul.

— Vorbește cu mama ta!

Două minute.

— Ayan! a auzit-o el pe Sara.

Plângea la telefon.

— Întoarce-te! Vino acasă cu tatăl tău!

Ayan stătea pur și simplu. Mama ei continua să vorbească.

— Du-te cu tatăl tău!

Ayan a inspirat adânc.

— Nu pot, mamă…

— Ba da, poți!

Un minut.

— Nu pot, mamă, nu e posibil… m-am măritat!

Sara a icnit.

Paznicii au început să se apropie de ei. Ayan i-a înapoiat tatălui ei telefonul.

Sadiq s-a uitat la ea.

— Nu poți să te căsătorești fără… Ascultă-mă! Știi care e pedeapsa pentru asta?

Fiica lui stătea și se uita fix la el.

— A fost alegerea noastră, tată. Te rog s-o respecți. Avem sprijinul șeicilor de aici, a spus ea cu voce calmă.

El ar fi vrut s-o tragă spre el, s-o ia în brațe, dar ea se întorsese deja să plece.

Timpul se scursese.

Paznicii au escortat-o afară. Ea a dispărut asemenea unui val negru.

Îi dezamăgise, îi trădase, se dăruise unui bărbat pe care el nici măcar nu-l cunoștea. Cu cine se măritase? Nici nu apucase s-o întrebe.

A stat puțin să se gândească. Ayan era prizonieră. Leila era rănită. Trebuia să se întoarcă la spital să o ia, iar mâine trebuia să vină din nou aici să pună lucrurile la punct.

Sadiq a primit înapoi arma și cartușiera. A plecat cu Osman, care îl aștepta afară. Sirianul a răsuflat ușurat când l-a văzut. Tribunalul îi speriase pe toți.

A doua zi, dis-de-dimineață, Osman a propus să-l ia cu ei pe prietenul lui, Hamza, comandant în al-Nusra, pentru negocieri. Hamza era cunoscut după porecla lui, „Leul”. Tânărul avea o barbă mare, o coamă care rivaliza cu a fiarei după care fusese poreclit și se mișca precum un animal de pradă agil, vigilent și sprinten. Era cel care însuflețea de obicei atmosfera din curtea lui Osman. Acum stătea tăcut în mașină. În clipa aceea era nevoie de iscusință. Deja fuseseră la spital în dimineața respectivă și nu reușiseră să intre.

— Trebuie să fim atenți ca treaba asta să nu devină o chestiune de prestigiu, să nu se simtă ofensați, i-a spus el lui Sadiq, explicându-i că trebuie să aibă o atitudine umilă.

Doar astfel și-ar putea recăpăta fetele. Cei din ISIS trebuiau să simtă că dețin rolul principal; la primul semn de împotrivire, dădeau înapoi. Deși Osman era mare contrabandist în Atmeh și o persoană foarte respectată în cadrul al-Nusra, pentru ISIS nu însemna nimic. Oamenii aceștia veniseră din toată lumea și preluaseră controlul în multe zone din țara lui și a lui Hamza, iar acum se comportau ca și cum acele teritorii le-ar fi aparținut.

Când au ajuns la tribunal, sirienilor veniți cu Sadiq li s-a spus să aștepte afară, numai el a fost poftit înăuntru. I s-a spus să-și lase arma la Osman și Hamza.

— Asta nu-mi place, a mormăit Osman.

— Sadiq, te afli sub protecția noastră. O să fie bine, i-a promis Hamza.

Osman s-a răsucit pe locul lui.

— Hai, intră. Rezolvă problema! a insistat Hamza. Nu ți se poate întâmpla nimic cât suntem noi aici.

Înăuntru, lui Sadiq i s-au oferit un scaun și un pahar cu ceai.

I s-a cerut din nou să se alăture Statului Islamic din Irak și Siria. Oare aveau așa mare nevoie de oameni?

La fel ca prima oară, Sadiq a încercat să evite discuția, răspunzând că s-ar putea, că nu exclude această posibilitate, dar că, mai întâi, vrea să-și vadă fetele.

Timpul trecea greu, oamenii intrau și ieșeau, până când, în sfârșit, un bărbat i-a făcut semn să se ridice. Bărbatul, care vorbea un dialect tunisian și era însoțit de alți doi, l-a condus afară. S-au oprit într-o curte.

S-a apropiat de ei un bărbat mascat.

— Ginerele tău vrea să te vadă.

— Cine?

— Ginerele tău.

— Unde e?

Bărbatul i-a arătat o mașină aflată ceva mai departe. Era o camionetă argintie. Se afla la circa 20 m, parcată lângă zidul care înconjura curtea.

— Ginerele tău e în mașină. Este din Norvegia. Vrea să vorbească cu tine.

Sadiq s-a uitat în direcția camionetei. S-a gândit și a spus:

— Dacă vrea să mă vadă, să vină aici, la mine.

Escorta s-a dus și a schimbat câteva cuvinte cu ocupantul ei, care a rămas în mașină. Acesta a

insistat ca Sadiq să vină la el.

Sadiq era indignat. Nu așa trebuie să se căsătorească o femeie. Pețitorul trebuie să-i ceară mai întâi mâna, nu să o ia pur și simplu. Acest ginere apăruse în viața lui fără ca măcar să se prezinte. Sadiq nu știa cum îl cheamă, nu știa absolut nimic despre familia lui, iar acum acest tânăr voia ca el – tată, *wali,* protector, cap de familie – să se ducă la el!

S-a străduit să-și păstreze calmul. Se afla pe pământ străin și trebuia să facă așa cum îi spusese Hamza, să fie umil, să se ducă acolo și să spună: „O iubești pe fiica mea? Ea te iubește? Dă-mi voie să stau puțin cu ea și să vorbim ca lumea despre asta. Dacă, într-adevăr, tu ești cel pe care și-l dorește, atunci eu voi fi tată și pentru tine.” Asta ar fi putut să spună.

Șovăia. Să-i zică oare asta? Nu, nici vorbă! Dacă bărbatul acesta o voia pe Ayan, atunci trebuia să-i ceară mâna! Sau să-i ceară tatălui său să facă acest lucru în numele lui. Exista o uzanță care trebuia respectată, chiar și într-o zonă de război. Ayan venise în Siria doar de câteva săptămâni și acum era brusc măritată!

Mândria somalezului a triumfat. Nu va urma sfatul lui Hamza, nu va fi umil. Și-a îndreptat umerii.

— Eu nu am niciun ginere, i-a spus el escortei.

— Cum dorești.

Bărbatul s-a dus din nou la mașină și a schimbat câteva cuvinte cu șoferul.

Sadiq a rămas în picioare, în curte. Doi bărbați mascați îl supravegheau.

Începea să se întunece. S-a auzit o voce:

— Hai, poți să-ți vezi fetele. Vino cu mine.

Au intrat într-o clădire, au mers pe un coridor și au ieșit într-o altă curte.

— Mișcă, mișcă, i-a spus escorta.

Mascații veneau după ei. Sadiq a simțit în spate țeava unui Kalașnikov.

A primit o lovitură în cap. Apoi alta. Urmată de încă una. A simțit că amețește. A căzut la pământ, iar ei l-au lovit cu picioarele, l-au scuipat, l-au înjurat. „Spionule!” a auzit el. „Trădătorule!” Apoi l-au ridicat de jos, i-au acoperit ochii, i-au legat mâinile și picioarele și l-au aruncat într-o mașină. Zăcea în partea din spate a mașinii, între picioarele bărbaților. Din când în când, îl loveau cu picioarele în corp sau în cap. Mașina mergea repede. Lui Sadiq îi era greață și avea impresia că o să leșine. A simțit o durere ascuțită în ceafă, care l-a făcut să încerce să se răsucească. A primit o lovitură în falcă.

— Cunoaștem noi genul, am omorât o groază ca tine, a spus o voce.

Capul îi sălta la picioarele lor. Nu-și stăpânea deloc corpul, era înghesuit într-o poziție care nu-i permitea să se miște. „Trebuie să-mi feresc capul”, și-a spus el.

Au mers mult timp. Loviturile s-au mai domolit, fiind date cu intermitență când în cap, când în gât, când în umărul care îl durea. O lovitură în coapsă, o lovitură în fluierele picioarelor.

Mașina s-a oprit. Aici urmau să-l omoare, s-a gândit el. L-au târât afară. Au slăbit strânsoarea frânghiilor de la picioare și, tot legat la ochi, i s-a ordonat să meargă. A fost dus într-o casă și apoi pe niște scări, în jos. S-a deschis o ușă, a fost aruncat în față. L-a izbit o duhoare teribilă. Ușa s-a închis cu zgomot. Și-a scos pânza de pe ochi. Era la fel de beznă și fără ea. A reușit să se ridice și a început să pipăie pereții – cărămidă netencuită, var scorojit, niște țevi, tocul unei ferestre acoperite cu scânduri. Pereții erau jilavi, podeaua, udă, duhoarea venea de jos. Și-a întins picioarele și a șters încet podeaua cu unul dintre ele. O parte a acesteia era ceva mai ridicată, iar în mijloc avea o gaură. Se afla într-o toaletă.

S-a lipit cu spatele de perete, a simțit un junghi în trup, iar în cap, o durere intensă. S-a prăbușit

într-o parte. Apa de la canalizare i-a udat turul pantalonilor, urcând spre spate și coapse.

Istovit, a adormit sau a leșinat.

Când s-a trezit, a reușit să se ridice, să stea în picioare. Făcând doi pași, a ajuns la un perete. A încercat să se orienteze. Îl durea tot corpul.

Avea nevoie de o strategie. Ca să supraviețuiască. „În primul rând: respiră pe nas, nu pe gură. În al doilea rând: cruță-ți puterile."

Bănuia că e dimineață. Afară auzea oameni vorbind, uși care se închideau și se deschideau. Ușa lui a rămas închisă. A adormit și s-a trezit din nou. Avea impresia că toată gura i se mărise, limba era umflată și lipită de cerul gurii, buzele îi erau crăpate. I se făcuse sete, dar nu îndrăznea să bată în ușă și să ceară apă. Vocile de afară se auzeau mai tare. Oare aveau de gând să-l lase aici pur și simplu? Poate că între timp s-au schimbat paznicii și cei de acum nu știau că e aici. Se simțea amețit, cu mintea confuză. „Apă! Apă!" A dispărut din nou totul.

L-au trezit țipetele, strigătele și ușile trântite. A încercat să spună ceva, dar n-a putut. Se chinuia într-o poziție chircită, dar nu avea putere să se ridice, așa că s-a întins pe o parte. Nu putea să-și întindă picioarele, încăperea nu era suficient de lungă.

S-a deschis ușa. Lumina de pe coridor s-a prelins înăuntru. Au intrat trei bărbați. L-au lovit cu picioarele pentru a-l face să se ridice, iar un bocanc militar l-a apăsat pe umăr, împingându-l spre perete. S-au postat în fața lui, lăsând spațiu între ei. A auzit un pistol: clic. Unul dintre bărbați îl îndreptase spre el.

— Ne bucurăm că Allah vrea să ne apropiem de El vărsând sângele unui trădător, a spus acesta într-o arabă stricată.

— *Allahu Akbar,* l-au completat ceilalți doi în cor. Ecoul era înspăimântător. Mintea i se întuneca.

Apoi au plecat. El s-a prăbușit la pământ. Și-a pus mâinile pe față și și-a dat seama că e ud. Era scăldat în propriul sânge.

*

Ceva a aterizat peste el. Ceva ud, greu și cald – o persoană.

O clipă a rămas nemișcat, cu omul acela peste el. Apoi l-a dat la o parte și a adormit iar. Au intrat doi bărbați – oare erau tot cei care îl bătuseră sau alții? L-au înșfăcat pe om de pe jos, l-au ridicat în picioare și au început să-l bată cu patul puștii. Sadiq a încercat să se ferească, dar nu putea să scape de loviturile care îl nimereau în cap, în umeri, peste ceafă. Celălalt bărbat a strigat: *„Ya ummi!”* Mamă! A ridicat mâinile să se apere, a căzut, s-a ridicat, a stat în picioare, după care s-a prăbușit și a rămas acolo nemișcat. Ultimele lovituri nu i-au mai provocat nicio reacție.

Un individ scund și îndesat, cu față mare și barbă neîngrijită a ridicat brațul bărbatului, după care i-a dat drumul. Mâna acestuia a căzut inertă, iar torționarul a spus:

— Prada noastră e gata.

L-au apucat de câte un picior și l-au târât ca pe un sac. Capul bărbatului se lovea de podea scoțând un sunet înăbușit. În urma lui, pe coridor, a rămas o dâră de sânge.

— Încuie-i ușa celuilalt nenorocit! a strigat cel scund și bărbos într-o arabă stricată.

Paznicul a trântit ușa. S-a auzit încuietoarea. Sadiq era singur.

A zăcut ametit, confuz și slăbit. De cât timp stătea aici fără mâncare și fără apă? De o zi, de două, de trei? Sleit din cauza setei, adormea și se trezea din nou. Avea impresia că se scufundă, prins de nisipuri mișcătoare. Se afunda orbește, era înghițit cu totul, i se umpleau gura, nasul, gâtul. Nu mai avea aer. Se sufoca. Se cufunda în adâncuri.

*

Trupul lui vlăguit a intrat în alertă când ușa s-a deschis și lumina a pătruns înăuntru. A văzut în cadrul ușii silueta unui bărbat. Era înalt și bine făcut. Sadiq s-a strâns într-un colț, pregătit să încaseze alte lovituri. Veniseră după el. Era rândul lui. Îi sunase ceasul.

Bărbatul i-a întins o cană cu supă de linte. Sadiq a băut-o încet. Era cea mai bună mâncare pe care o gustase vreodată. Când cana s-a golit, a lins-o în interior, cât a putut să ajungă cu limba, după care și-a băgat degetele în ea ca să adune și ultimele picături. Apoi și-a lins degetele până când n-a mai rămas strop de supă.

Paznicul s-a întors cu apă și o coajă de pâine. De ce, dintr-odată, i se dădea mâncare, ce însemna asta? Era un semn bun? Un semn rău? O ultimă masă?

Când paznicul a venit să ia cana, Sadiq l-a întrebat ce s-a întâmplat cu bărbatul care fusese scos.

— Nu vrei să știi, i-a răspuns acesta într-un dialect local, apoi a trântit ușa după el.

În seara sau în noaptea aceea, ori ce era atunci, cei trei bărbați au venit iar. Paznicul pusese un bec în celulă, așa că, acum, Sadiq putea să-i vadă mai bine. L-a recunoscut pe unul dintre ei: conducătorul bătăușilor din noaptea precedentă era scund, îndesat, cu o barbă neagră care se înfoia pe obrajii dolofani, până aproape de ochi. Avea fața lată și era ciufulit. Celălalt era înalt, avea poate chiar 1,80 m, pielea deschisă la culoare și părul negru, neted. După dialectul în care vorbea, Sadiq bănuia că e libian. Cel de-al treilea era slab, iar pielea lui neagră avea o tentă aurie; ar fi putut fi din Cornul Africii, poate din Eritreea.

Cel îndesat, cu fața lată s-a proptit în fața lui Sadiq. Nu spunea nimic, doar se uita fix la el. Ceilalți doi stăteau în spatele lui. Toți aveau pistoale. Niciunul nu scotea o vorbă.

Se uitau la el în tăcere.

„Încearcă să mă termine psihic”, și-a spus Sadiq. Tipul solid rămăsese proptit în fața lui, prin tunică i se vedea pistolul. Sadiq s-a hotărât să-i înfrunte privirea, să riposteze: „Nu sunt așa ușor de distrus, încearcă numai.”

Și-a schimbat poziția. Adversarul cel solid, nu. Bărbatul era mai tânăr decât crezuse el la început, abia dacă avea 20 de ani. Sadiq a continuat să-l fixeze cu privirea: „Sunt un lup mai bătrân ca tine. Aș putea să te bat într-o luptă cinstită.”

A simțit că îi crește pulsul și a încercat să respire regulat. Folosea tehnica de calmare pe care o învățase pe când era lunetist. Dar inima nu-l asculta.

Bărbosul s-a ridicat brusc în picioare fără să spună ceva, l-a lovit cu piciorul și a ieșit. Ceilalți doi l-au urmat.

*

— De ce ești aici? l-a întrebat paznicul în dimineața următoare.

— Nu știu, a răspuns Sadiq.

— Trebuie să știi, a continuat tânărul. Fiindcă asta e celula condamnaților la moarte.

Sadiq a simțit că-l trec fiorii.

— Ce ai făcut?

— Sunt nevinovat, a spus Sadiq. Dați-mi voie să vă explic, dați-mi voie să vorbesc cu un judecător!

— Imposibil, a răspuns paznicul. Judecătorul a spus ce a avut de spus.

— Am venit aici să-mi caut fetele, să le iau acasă…

— Ești trădător!

— Sunt tată!

Paznicul l-a scuipat în față.

— *Kazab!* Mincinosule!

L-a scuipat iar.

— Spionezi pentru serviciile occidentale.

Sadiq și-a șters saliva de pe față și s-a uitat în ochii paznicului.

— Fetele mele au plecat fără să știu și… acum… eu… le… caut…

— Minți! *Kazab, kazab!*

Paznicul a plecat.

A fost cuprins de un sentiment sumbru.

După o vreme, paznicul s-a întors cu un exemplar din Coran.

— Poți să juri pe Coran? l-a întrebat el privindu-l în ochi.

— Nu, a răspuns Sadiq. Nu pot. Sunt acoperit de murdărie. Nu pot să ating cartea lui Dumnezeu în halul în care sunt.

Paznicul a ieșit cu cartea în mână. Când s-a întors, l-a luat și l-a dus în curtea din spate, a răsucit un robinet și a pus furtunul pe el. Viața a năvălit în trupul lui Sadiq. A început să bea cu lăcomie apa care-l spăla. Sângele, murdăria și transpirația se scurgeau de pe el. Avea impresia că apa aceea rece îl readuce la viață. „Bea! Bea!" repeta mintea lui ca un refren.

După ce a fost dus înapoi în celulă, paznicul a venit iar cu Coranul. Sadiq și-a pus mâna pe el și a repetat cuvintele spuse de paznic cu voce tare.

— *Wallahi bi'l Qur'an…* Jur pe Coran…

Că nu era spion. Că nu era trădător. Că nu era necredincios.

Apoi Sadiq a spus:

— Am o singură misiune în Siria – să-mi găsesc fetele.

Paznicul de la ISIS l-a privit cu atenție un timp.

— Te cred, a spus el. Să-mi spui Abu Ahmed.

— Eu mă numesc Abu Ismael, a răspuns Sadiq.

Abu Ahmed a plecat și s-a întors cu o pătură uscată.

— Nu prea pot să te ajut, dar o să încerc. Nu vreau să mă întâlnesc cu Allah dacă voi face o mare greșeală. Dar dacă vor veni după tine, nu voi avea încotro.

Ce s-ar întâmpla atunci când *ei* ar veni după el? Cine erau ei?

*

În noaptea aceea, Sadiq a fost trezit din nou de cineva care a fost aruncat în celulă. Un bărbat greu, mare și musculos, care fusese aruncat peste el. Era ud, și nu de apă sau de transpirație; era plin de sânge.

Bărbatul a încercat să se ridice. A călcat pe Sadiq, care l-a împins. Nu era loc pentru amândoi.

— *Wish al-jahim hada*? a răcnit bărbatul. În ce iad am ajuns?

— Liniștește-te!

— Cine ești? l-a întrebat bărbatul.

Sadiq a râs sardonic.

— N-are niciun sens să mă întrebi cine sunt.

S-au ridicat amândoi în picioare, lipiți de câte un perete, față în față.

— Ce fel de iad e ăsta? a întrebat din nou bărbatul.

— *Zinzanat al-qatl bi qisas,* i-a răspuns Sadiq în arabă.

Bărbatul l-a apucat de umăr pe Sadiq și l-a lipit cu spatele de peretele rece și umed.

— Ce ai spus?

Qatl bi qisas desemna în *sharia* principiul răzbunării, ochi pentru ochi, dinte pentru dinte, cu alte cuvinte, condamnarea la moarte. *Zinzanat* însemna „temniță”.

Bărbatul îl ținea strâns. Sadiq a reușit să-l ia de gât și să-l strângă. A simțit puterea trupului tânăr și sângele care i se închegase pe piele.

— Uită-te în ochii mei, i-a spus Sadiq.

Bărbatul a râs cu amar.

— Care ochi?

— Deasupra locului din care vine vocea mea, i-a spus Sadiq.

Bărbatul a slăbit strânsoarea.

— Nu pot să mă omoare. Eu sunt de aici. Sunt sirian. Dar pe tine, care ai picat din cer, pot să te omoare, nu pe mine!

— Vino-ți în fire și ascultă-mă. Că tu ești din Siria sau că sunt eu picat din cer nu are nicio importanță, amândoi suntem în celula morții. Asta e.

— Nu! Nu poate fi așa!

A izbit în ușă cu piciorul, a lovit în ea cu călcâiul, cu pumnii. S-a deschis.

— *Antum majanin?* Ești nebun?

Era Abu Ahmed.

— *Khalas!* Oprește-te! Taci din gură! Stăpânește-te și pleacă de lângă ușă.

Tânărul a mai lovit o dată, de data aceasta în peretele umed.

— De unde ești? l-a întrebat Sadiq.

— De aici. Dintr-un sat de pe culme, un pic mai la vest de aici.

— Eu mă numesc Abu Ismael, sunt din Somalia.

— Suleiman.

— Ce ai făcut?

Tânărul a oftat adânc.

— Părinții mei au o livadă de măslini…

A tăcut câteva clipe, apoi a început să spună povestea livezii de măslini pe care părinții lui o îngrijeau de generații. Era bătrână; măslinii puteau trăi o mie de ani. Pomii lor aveau sute de ani; dacă trunchiul și crengile se uscau, apăreau noi lăstari, se forma un alt trunchi, creșteau alte crengi. Primii măslini au prins rădăcină chiar aici, în nordul Siriei, în orașul-stat Ebla, aflat chiar lângă orașul Alep de azi. Pe niște tăblițe de lut vechi de o mie de ani se menționează întinderea livezilor, câte chiupuri erau destinate regelui și câte reveneau populației.

Cu ceva timp în urmă, prin livada lor de măslini a fost construit un drum. După luptele din vară, terenul aflat de o parte a drumului a ajuns să fie controlat de ISIS, iar terenul aflat de cealaltă parte a revenit kurzilor. Cei de la ISIS l-au avertizat să nu se ducă acolo, căci aveau să-l împuște. Era teritoriu inamic.

A trecut vara. Suleiman avea acum grijă numai de pomii de pe partea islamistă a drumului spre Karasi. Măslinii de pe partea kurdă au rodit și ei, doar de la soare și cu ceva ploi.

Noiembrie era luna culesului. Săptămâna trecută, recoltase măslinele de pe teritoriul controlat de ISIS. După ce a terminat, s-a uitat în partea cealaltă. Ramurile pomilor erau încărcate de rod.

Nu e ușor pentru un țăran să vadă că recolta lui se irosește.

În aceeași dimineață, la răsăritul soarelui, a traversat drumul. Recolta era a lui și fusese un an bun. A pus o plasă pe jos și a scuturat crengile, după care s-a suit pe scară cu coșul prins la brâu ca să culeagă măslinele care nu căzuseră. Când se întorcea acasă, a fost descoperit de o patrulă ISIS, alcătuită nu din localnici, care îl cunoșteau, ci din străini. L-au reținut și l-au acuzat de spionaj în favoarea kurzilor. El s-a înfuriat, a protestat, le-a arătat măslinele. L-au bătut până când și-a pierdut cunoștința. Acum era aici.

Tânărul a izbucnit în plâns.

— Au luat-o pe sora mea și… ea venise cu mine să mă ajute la cules, să terminăm mai repede, fiindcă e cea mai iute dintre noi. Surioara mea… nu am idee unde e, unde au dus-o, ce vor să-i facă! *Awlad al haram!* Nemernicii! a strigat el.

S-a ridicat în picioare și a început să bată în ușă. Sadiq a încercat să-l calmeze, dar Suleiman era ca un taur furios.

A apărut un grup de paznici.

Lumina s-a revărsat asupra lui Suleiman. Sadiq și-l imaginase ca pe un sirian tipic din nord, precum Osman, cu pielea deschisă la culoare, păr șaten, dar acesta era negru, negru ca Sadiq. Părul și barba erau negre, lucioase și netede. Stătea în picioare, plin de sânge, dar dârz, gata să se ia la bătaie cu zece oameni.

— Dă-te la o parte, i-au spus lui Sadiq, apoi l-au înhățat pe tânărul țăran, l-au scos afară și l-au târât pe coridor.

Sadiq era supărat pe el însuși. Nu trebuia să-i fi spus nimic despre celula morții, nu ar fi trebuit să vorbească deloc cu el. De ce făcuse asta?

Îl ascultase cu multă plăcere. Îi citase din Coran un verset despre măslini. „Lumina lui Dumnezeu se aprinde de la uleiul unui pom binecuvântat, un măslin… al cărui ulei luminează aproape fără să-l fi atins focul. Lumină peste lumină!”

Ceva mai târziu, ușa s-a deschis din nou. L-au aruncat pe jos pe tânărul țăran. Sadiq și-a trecut mâinile peste el, i-a luat pulsul. Era viu? Da. Sadiq a încercat să nu-i atingă rănile cu mâinile murdare. Să nu-i facă mai mult rău.

Noaptea a trecut. Ușa s-a deschis larg. Îngrozitorul trio.

L-au târât afară pe Suleiman.

„Lumina lui Dumnezeu se aprinde de la uleiul unui pom binecuvântat, un măslin.”

*

A venit dimineața.

Abu Ahmed a adus ceai.

Sadiq s-a uitat la el.

— Unde e Suleiman?

Abu Ahmed nu i-a răspuns.

— Ce s-a întâmplat cu el? a insistat Sadiq.

— Nu vrei să știi.

Au trecut multe ore până să-și revină. A stat pe podeaua murdară plângând în hohote. Niciodată nu plânsese pentru cineva așa cum a plâns pentru Suleiman. Pentru o persoană pe care o cunoscuse atât de puțin. Pentru o persoană care ar fi trebuit să fie în viață, dar nu mai era. Pentru o persoană care avea o vitalitate și o forță cum rar văzuse, un țăran care ar fi trebuit să aibă fii și fiice, o droaie de copii. În capul lui Sadiq nu se mai auzea decât o voce, care striga aceleași cuvinte pe care le

strigase Suleiman când fusese aruncat în celula aceea împuțită: „Ce fel de iad e ăsta?”

Câteva ore mai târziu, îngenunchea în curte, cu ochii acoperiți, cu mâinile legate la spate. Îl țintuiau doi bărbați.

A simțit la gât lama unui cuțit, tăișul ascuțit presându-i pielea, gata s-o taie. Simțea durerea ascuțită, simțea sângele care curgea. S-a pregătit mintal. Și-a imaginat senzația produsă de lama care pătrunde în piele, în carne, în mușchi și, în final, în arteră.

Biata Sara. Biata și bătrâna lui mamă. La ele se gândea cel mai mult. Copiii se vor descurca.

— Știm că ești spion, a spus o voce de deasupra. Cu cine lucrezi aici? Cine îți dă informații?

— Nu sunt spion. Sunt un părinte, a repetat el. Dacă vreți să mă omorâți, atunci omorâți-mă fiindcă sunt un tată care refuză să-și abandoneze fetele, dar nu mă omorâți fiindcă mă suspectați că sunt spion.

Sadiq s-a gândit că, dacă ar fi recunoscut că spionează, l-ar fi ucis. Și-a zis: „Oricât de mult m-ar bate, nu trebuie să spun asta.”

Cuțitul i-a fost luat de la gât. În schimb, au început să-l bată. Era și acum legat la ochi. Când ești bătut, cel mai cumplit este să nu poți vedea ce se întâmplă. Nu ai posibilitatea să-ți încordezi mușchii în așteptarea loviturii, ești nepregătit. După asta, putea suporta cu ușurință o bătaie cu ochii deschiși.

L-au aruncat iar în celulă. Ceva mai târziu, a venit Abu Ahmed. I-a adus apă. Sadiq a băut cu lăcomie. Apoi a făcut diaree. Se târa înainte și înapoi câțiva pași, până la gaura din podea. „Nu trebuie să mă îmbolnăvesc acum”, și-a spus el. „Situația mea e disperată, în curând voi fi decapitat.”

A doua zi, diareea a dispărut. El și corpul lui se obișnuiseră.

După-amiază, un alt prizonier a fost aruncat în celulă. Putea să-și dea seama după tuse și după voce că era un bărbat în vârstă. Sadiq nu l-a întrebat nimic. Nu voia să știe. Tristețea pe care i-o provocase Suleiman era prea mare.

Chiar și așa, neîntrebat, bărbatul a început să vorbească în întuneric. Era șofer de camion, iar drumurile îl purtau prin toată Siria. Traversa frontul înainte și înapoi de câteva ori pe săptămână. La ultima călătorie avea de transportat măsline proaspete, care urmau a fi marinate, conservate sau presate pentru a obține ulei. Plecase din zona controlată de al-Nusra spre teritoriul ISIS și fusese oprit la un punct de control, unde i-au verificat camionul. Printre lăzile cu măsline au găsit câteva cartușe de țigări.

— Nu aveam habar că sunt acolo, nu știam absolut nimic, a insistat bărbatul.

Cu toate că țigările nu erau interzise de Coran, erau considerate *haram* de ISIS, care vedea în ele o formă de „sinucidere lentă” și de plăcere pură. Cei din ISIS se purtau foarte aspru cu cei care fumau pe ascuns, chiar și la ei acasă, iar pedeapsa obișnuită pentru fumat era flagelarea. Vânzarea sau contrabanda cu țigări era pedepsită și mai aspru.

A doua zi dimineață, bătrânul nu mai era. Sadiq nu l-a mai întrebat pe Abu Ahmed ce s-a întâmplat.

*

Cei trei s-au întors.

— Știm că ești *shabiha,* a spus bărbosul.

— Fiule, e prima oară când aud cuvântul acesta, ce înseamnă? a întrebat Sadiq.

De fapt, auzise cuvântul acasă la Osman. Însemna „stafie” în dialect sirian și se folosea cu referire la oamenii lui Assad din serviciile secrete. Apăreau de nicăieri, răpeau oameni, îi chinuiau și îi omorau, apoi dispăreau. Dacă te prindeau stafiile, era puțin probabil să mai vezi lumina soarelui.

Bărbosul s-a ridicat în picioare.

— Cine te plătește? Ce le-ai spus?

— Sunt doar un părinte, a repetat Sadiq. Vă jur, dacă aș fi fost spion, v-aș fi spus. Sunt aici ca tată, vreau să-mi iau fetele acasă…

— Ne plac mult fetele tale, sunt bune musulmane, a spus cel mai tânăr dintre ei.

Sadiq a tresărit. Deci tipul ăsta le cunoștea pe fetele lui?

— Și pentru că ne plac, o să-ți fac puțin mai dulce ultima noapte, fiindcă mâine te omorâm.

I-au aruncat o pungă de dulciuri.

Sadiq a rămas cu ochii țintă la el.

— Dulciurile sunt de la ginerele tău, a completat bărbosul. M-a rugat să i le dau bătrânului. I-am promis că o să-ți transmit salutări.

A dat cu piciorul unei sticle de apă care s-a rostogolit pe podeaua murdară. Sadiq s-a cutremurat. Au plecat.

Nu a băut apa. Nu s-a atins de dulciuri. Nu avea nicio dorință să vadă ce gust are condamnarea lui la moarte.

*

În noaptea aceea, a fost aruncat în temniță un adolescent. Sadiq apucase să-l zărească în cele câteva secunde cât fusese deschisă ușa și intrase ceva lumină – silueta unui băiat încă nematurizat, cu față de copil. Sadiq nu a scos o vorbă. Nu putea. A așteptat. Și a vegheat. Și a așteptat. Nu putea să doarmă când știa că unul dintre ei va fi ucis în timpul nopții. Au venit iar în zorii zilei, s-au oprit o clipă în fața ușii, apoi l-au înhățat pe băiat și au plecat.

Sadiq și-a pus capul pe podeaua mizerabilă. Se obișnuise cu duhoarea, cu fecalele, cu umezeala. S-a gândit la paznici, la soldați, la torționari, la călăii care erau în jurul lui. Ce fel de oameni erau? Cum funcționa mintea lor? Sadiq se considera un om care îi respectă pe ceilalți aproape fără excepție, dar nu putea să-i înțeleagă pe acești

oameni din al-Dawla al-Islamiya. Nu aveau nimic de-a face cu islamul, nu aveau nimic de-a face cu jihadul. Cu atât mai puțin aveau de-a face cu Dumnezeu. Pentru că Dumnezeu era milostiv. Ei uitaseră asta.

În noaptea următoare, l-au scos pe el. Era legat la mâini și la ochi. Picături mici de ploaie au căzut pe sprâncenele lui transpirate. Urmate de un pumn. A căzut, s-a umplut de noroi pe față, în gură, peste tot. Apoi loviturile au încetat. S-a întrebat ce avea să urmeze. I-au scos legătura de la ochi și l-au întors cu fața.

— Tatăl meu nu a venit aici să mă caute, a spus grăsanul.

A arătat cu mâna spre ceilalți doi.

— Nici tatăl fratelui meu din Eritreea, nici al fratelui meu libian. Nimeni nu vine aici să caute pe cineva. Minți!

I-a ordonat lui Sadiq să îngenuncheze. Ploua încet. Cuțitul pe care i l-a pus bărbatul la gât era ud.

Voiau o mărturisire.

Sadiq a răspuns ca un robot:

— Sunt numai un părinte.

I s-a luat cuțitul de la gât. În timp ce el stătea îngenuncheat în noroi, cu mâinile legate la spate, ei discutau dacă să-l omoare sau să-i dea drumul.

Ploaia continua să cadă.

L-au silit să se ridice în picioare și l-au dus iar în celulă.

„Mai am o mică scânteie pe nume Sadiq”, și-a spus el în timp ce stătea pe jos amețit. „Restul ființei mele a murit.” Până atunci, patru oameni împărțiseră celula cu el. Toți erau acum morți.

A încercat să nu se mai gândească la ei, să-și golească mintea. S-a ridicat în picioare, apoi a dormit în poziție fetală, s-a trezit și s-a ridicat iar în picioare. A făcut flotări, sprijinindu-se cu pumnii în perete, și genuflexiuni ca să-și mențină sângele în mișcare.

A încercat să numere zilele, dar s-a încurcat. Încet-încet, a început să se obișnuiască cu spațiul strâmt în care trăia.

Din când în când, se petreceau lucruri care îi făceau viața un pic mai ușoară. Într-o zi, Abu Ahmed a venit cu o sticlă goală. A băgat-o cu gura în jos în gaura din podea. Nu mai duhnea așa de tare.

Într-o dimineață, paznicul l-a scos în curte.

— *Ei* nu lucrează vinerea, i-a spus el.

Vineri. Zi liberă. Fără bătăi.

Era prima oară când vedea curtea la lumina zilei. Niște flori micuțe, roz-deschis, se cățărau pe zid, crescute din pământul tasat, nisipos. Erau acolo câteva scaune și o masă răsturnată. Restul suprafeței era ocupat de două mașini. În afara zidului, creșteau din loc în loc măslini. Sadiq a fost cuprins de tristețe. S-a gândit la tânărul și vigurosul țăran. Siria era văduvită de oamenii ei cei mai buni.

Deasupra flutura steagul negru cu pecetea lui Mahomed. Pe o firmă pe care nu se obosise nimeni s-o dea jos a văzut unde se află: Stația de Alimentare cu Apă și de Tratare a Apelor Uzate al-Dana. Islamiștii se pricepeau de minune să transforme orice loc în închisoare.

Sadiq și-a mișcat brațele în față și în spate, bucurându-se de spațiul și de aerul din jur, de soare, de adierea blândă a vântului.

— Am vorbit cu cineva… a spus Abu Ahmed. I-am spus despre tine. Dacă ai noroc, o să vină azi aici.

În mijlocul curții era un grup de bărbați care stăteau de vorbă. Aveau bărbi roșcate și pielea albă. „Ceceni”, i-a spus Abu Ahmed. Erau considerați cei mai buni soldați, brutali, disciplinați, aplicau tactici de gherilă deprinse de-a lungul secolelor de luptă împotriva rușilor.

— Vor să se bată, i-a spus Abu Ahmed, la fel ca toți cei care vin aici. Mulți sunt dezamăgiți când

sunt puși să păzească prizonieri. Nu pentru asta au venit, n-au venit să lâncezească lângă latrina asta.

Sadiq a vrut să-l întrebe pe Abu Ahmed cum a ajuns aici, de ce lucra pentru ISIS, dar n-a făcut-o. A rămas pierdut în propriile gânduri. Nu mai avea putere să afle gândurile altora. S-a uitat în jur. Prizonieri și gardieni, călăi și victime. Și-a umplut plămânii cu aerul toamnei. O, ce n-ar fi dat pentru o țigară!

Un bărbat s-a apropiat de Abu Ahmed. Șchiopăta ușor și repartiza greutatea propriului corp pe un singur picior. Paznicul și-a îndreptat umerii și l-a arătat cu mâna pe Sadiq. Bărbatul i-a făcut semn să vină după el și i-a dus pe Sadiq și pe Abu Ahmed în interiorul clădirii. I-a poftit într-unul dintre birouri și s-a prezentat ca fiind Abu Sayaf.

— Ce te aduce în Siria? l-a întrebat el pe Sadiq.

După ce a auzit povestea lui Sadiq, s-a ridicat de pe scaun și a început să se plimbe prin cameră, murmurând versete din Coran.

S-a întors spre Sadiq și l-a privit în ochi:

— Dacă rămâi în celula aceea, mai devreme sau mai târziu, vei fi ucis.

A ieșit din cameră; Abu Ahmed și Sadiq au rămas și l-au așteptat. Când s-a întors, avea cu el doi ceceni. I-a spus să se ducă cu ei, iar Sadiq s-a văzut condus de aceștia prin curte, către o altă clădire. Au intrat, după care au mers pe un coridor. A fost băgat într-o cameră mare, cu saltele pe podea.

— Caută un loc liber, i-a spus unul dintre cei care îl escortaseră.

O saltea! Ce fericire. S-a pus pe una dintre ele. Tocmai când se întindea și el de-a binelea, muezinul a strigat: *„Allahu Akbar, Allahu Akbar!”*

Vocile din minaretele și moscheile din localitate se amestecau. Era superb, era ceva sfânt. Chiar și în acest loc împuțit, chemarea la rugăciune era un lucru superb.

Rugăciunea *asr,* de după-amiază, trebuia să fie intonată într-un anumit moment, determinat de lungimea umbrelor. Cât timp s-a aflat în celula-toaletă, Sadiq nu putuse auzi chemările la rugăciune. Acum i se păreau că sună ca niște strigăte de libertate. S-a pregătit să se roage.

„Mărturisesc că nu este alt Dumnezeu decât Allah.

Mărturisesc că Mahomed este trimisul lui Dumnezeu

Grăbiți-vă la rugăciune

Grăbiți-vă la izbândă

Dumnezeu e cel mai mare, Dumnezeu e cel mai mare

Nu este alt Dumnezeu decât Allah."

După ce chemările au încetat, Sadiq s-a așezat confortabil pe saltea. Lângă el era un bărbat care gemea. Sadiq s-a uitat în jur. Ocupanții camerei aveau diferite vârste – unii erau băieți, alții erau bărbați – câțiva gemeau și se văitau de durere.

— Ce-ai pățit? l-a întrebat Sadiq pe cel de alături, care încerca să-și înăbușe gemetele.

— Nu vrei să știi.

Dar Sadiq mereu voia să știe.

— Ne-au prăjit testiculele, a spus bărbatul, ni le-au fript.

Bărbatul i-a spus că le-au ars cu bricheta până când s-au înnegrit. Durerea fusese inimaginabilă. Mulți bărbați au leșinat. S-au trezit cu niște dureri înfiorătoare.

— Un calvar!

— De ce ești acuzat?

— Treceam peste graniță un bărbat, un luptător ISIS. El a fost omorât și m-au acuzat pe mine că l-am trădat… *Wallahi,* sunt nevinovat!

Sadiq s-a uitat în jur. Din nou, sirienii erau cei care sufereau cel mai mult, toți cei care împărțiseră cu el celula morții erau sirieni din zonă. Ei erau cei care mureau.

Noaptea părea că nu se mai termină. Salteaua nu-i era de niciun folos. Avea impresia că toți cei din cameră erau în capul lui, văitându-se și plângând.

*

A doua zi dimineață, Sadiq a fost dus într-un birou. Când a văzut acolo steagurile și pancartele cu sigiliul lui Mahomed, și-a pierdut orice nădejde.

„Nu se poate scăpa de aici. Ei au hotărât deja cine trăiește și cine moare."

Lui Sadiq i s-a spus să se așeze și să-l aștepte pe judecător. Un bărbat cu un aer autoritar și o barbă lungă, sură a intrat în cameră. Abu Hafs an-Najdi era din Arabia Saudită și conducea tribunalul *sharia* din al-Dana. A început audierea.

Sadiq s-a străduit să folosească corect cuvintele și expresiile, așa cum le învățase în Arabia Saudită. A avut grijă să dea amănunte în povestea lui. Povestea celor două fete care au plecat în Siria fără permisiunea lui. A tatălui care venise după ele.

Judecătorul s-a întors spre niște bărbați și a cerut să i se prezinte dovezile. Sadiq a auzit cuvintele „spion", „servicii secrete", „Norvegia", „Turcia". Unul dintre bărbați a ridicat mobilul lui Sadiq pentru ca judecătorul să-l vadă.

— Conține mesaje de la stăpânii lui, au spus ei.

Acuzatul era în misiune, fiind trimis de serviciile secrete occidentale, iar această presupusă căutare a fiicelor era un pretext.

Abu Hafs a cerut să vadă telefonul. A dat în sus și în jos cu degetul pe ecran.

— În ce limbă sunt aceste mesaje? a întrebat el.

— În norvegiană.

— Cine știe norvegiana de aici?

Imagine din filmul documentar *Only a Father* („Numai un tată”), cu fotografii ale surorilor Ayan și Leila Juma.

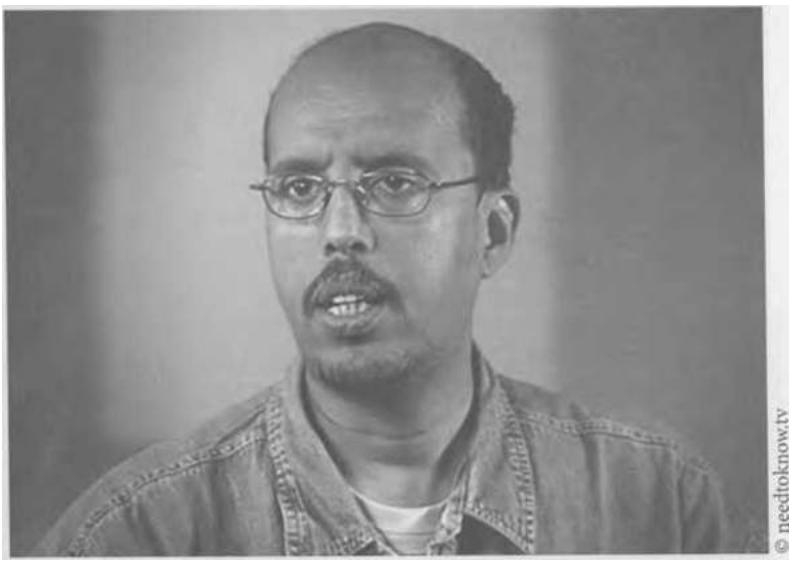

Sadiq Juma, tatăl celor două fete. Imagine din filmul documentar *Only a Father.*

Toți au dat din cap că nu știu. A fost pomenit un marocan care lucra la un garaj.

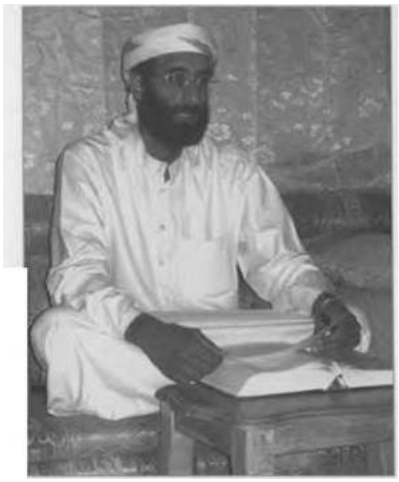

Anwar al-Awlaki (1971–2011), predicator musulman american, membru al organizației teroriste al-Qaida, supranumit „bin Laden al internetului”. A fost ucis în Yemen de CIA cu ajutorul unei drone.

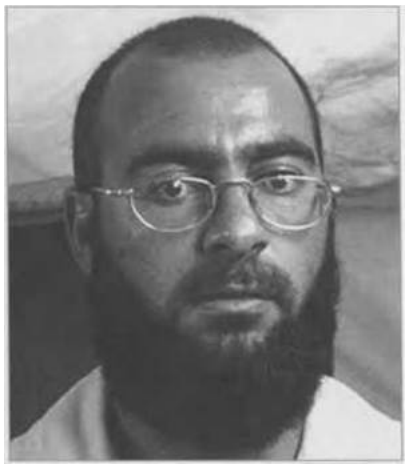

Abu Bakr al-Baghdadi, liderul organizației teroriste Statul Islamic din Irak și Levant (ISIL). În iunie 2014, a fost ales calif de consiliul consultativ al organizației.

Hargeisa, capitala republicii separatiste Somaliland, în 2010.

Soldat american cu un steag al ISIS în Irak, în decembrie 2010.

Prizonieri la Camp Bucea, în Irak, supravegheați de soldați americani în 2009.

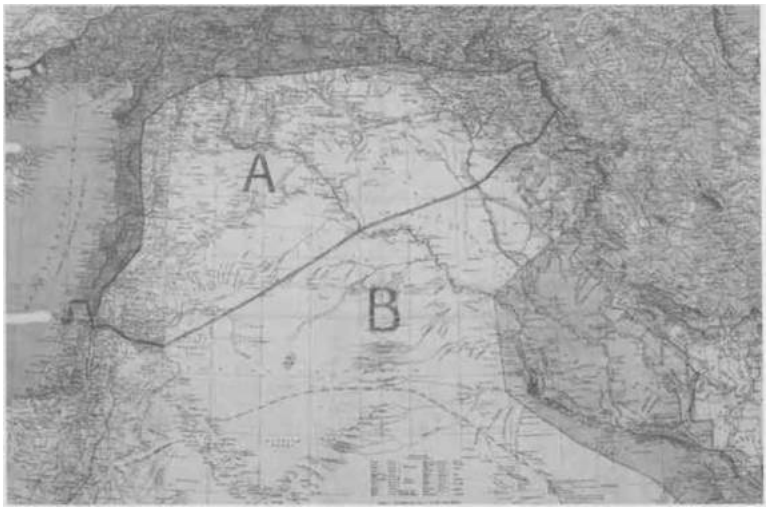

Harta Acordului Sykes-Picot, care avea ca scop delimitarea sferelor de influență și dominație în Orientul Mijlociu între britanici și francezi după Primul Război Mondial. Document original semnat la 8 mai 1916 de Mark Sykes și François Georges-Picot.

Sirieni strigând lozinci împotriva președintelui Bashar al-Assad după sosirea Armatei Siriene Libere într-un cartier al orașului Damasc în aprilie 2012.

Băieți sirieni a căror familie și-a părăsit casa din Idlib, într-o tabără de refugiați din satul Atmeh, în decembrie 2012.

Copii din Ghouta, o suburbie a Damascului, victime ale atacului cu arme chimice din august 2013.

Bărbat sirian ducând în brațe trupul neînsuflețit al unui copil, după un presupus atac al forțelor guvernamentale asupra orașului Alep din ianuarie 2014.

Locuitori ai orașului Alep trecând peste dărâmăturile unei clădiri distruse, conform activiștilor, de bombe-butoi lansate de forțele guvernamentale în ianuarie 2014.

Genișți din cadrul Ministerului rus al Apărării la Alep, în decembrie 2016.

Lovituri aeriene executate împotriva rebelilor în provincia Idlib, din nord-vestul Siriei, la granița cu Turcia, în septembrie 2017.

Zonă a orașului sirian Raqqah distrusă de bombardamente în august 2017.

— Găsiți-l.

S-a adus cafea pentru judecător și oamenii lui.

În sfârșit, marocanul a fost găsit.

— Înțelegi și araba, și norvegiana? l-a întrebat sauditul după ce s-a reluat ședința.

Bărbatul a încuviințat din cap. I s-a spus să traducă mesajele din telefonul lui Sadiq.

Sadiq știa că soarta lui depinde de ceea ce va spune bărbatul. Trebuia să-l convingă pe marocan că spune adevărul fără să-și folosească vocea. „Sunt numai un tată, nu sunt un trădător, sunt numai un tată", repeta el în gând cu speranța că mesajul lui va ajunge la bărbatul care, deodată, s-a întors spre el.

— Cine e Ismael?

Sadiq a fost întrerupt brusc din tentativele lui telepatice. Se simțea desprins de propria ființă, ca și cum ar fi observat pur și simplu ce se întâmpla în acea instanță improvizată.

— Cine e Ismael? l-a întrebat din nou bărbatul când a văzut că Sadiq nu răspunde.

Sadiq a început să gândească repede. Ce legătură avea Ismael cu toate astea?

— Am spus Ismael! Nu auzi?

— E fiul meu, a răspuns Sadiq cu voce slabă.

Marocanul i-a tradus lui Abu Hafs mesajul de la Ismael. „A venit poliția azi să mă interogheze. M-au întrebat unde ești. Am spus că nu știu. Unde ești?"

Nimeni de acasă nu știa că este la închisoare. Din perspectiva lor, pur și simplu dispăruse după ultima conversație avută cu Ayan. Mesajele din telefon veniseră în timp ce era ținut închis de ISIS.

Marocanul a continuat să traducă.

„Tată, unde ești?"

„Tată, sună-ne!"

„Tată…"

La câteva ore după audiere, Abu Sayaf, bărbatul care îl luase cu o zi în urmă din curtea închisorii, stătea aplecat peste salteaua lui. După ce

marocanul a tradus mesajele primite de la Ismael, Abu Hafs i-a întrebat pe acuzatori dacă mai au alte dovezi că e spion. Nu mai aveau. Sadiq fusese trimis înapoi în celula pe care o împărțea cu ceilalți prizonieri.

— Ți-au dat drumul, i-a spus Abu Sayaf. Ești liber să pleci, dar ai nevoie de un permis ca să treci de punctele de control și de barajele rutiere. O să primești actele mâine. Apoi poți să pleci.

Sadiq a simțit că plutește. Scăpase cu viață! Pumnii, loviturile, bătăile, amenințările cu decapitarea. Era liber!

Dar aventura nu se terminase. Era viu, dar nu reușise să facă lucrul pentru care venise: să-și ia fetele.

Mintea i-o luase razna, gândurile îi zburau și se încurcau. S-a uitat în jur, la bărbații care gemeau de durere.

Abu Sayaf i-a spus în continuare că șeful închisorii se împotrivise eliberării lui. De ce să fi făcut asta? Sadiq se simțea secătuit, prăbușit, zăpăcit. Nu era ca pe câmpul de luptă din Somalia; aici se afla pe un teren necunoscut.

Totuși, pentru prima oară de când fusese adus la uzina de apă, a adormit cu o oarecare speranță. A fost trezit de zgomotul unei uși care s-a deschis brusc.

S-a ridicat în coate. Erau cei trei bărbați care îl băteau de obicei. A fost cuprins de un sentiment de teroare, urmat de ușurare. „De data asta ați pierdut!”

Era copleșit de sentimentul triumfului. A doua zi avea să plece ca om liber. Cei trei s-au apropiat de el. L-a auzit pe lider spunându-i:

— Încă n-am terminat cu tine.

Capitolul 20
Planul

Cine conducea aici?

Judecătorul îl eliberase. Șeful închisorii protestase. Cine îi hotăra soarta?

Tinerii luptătorii erau doar niște pioni. Paznicii încuiau ușile. Torționarii îl chinuiau pe cel care era dat pe mâna lor. Călăii decapitau la ordin.

Fără acești tineri, sistemul s-ar prăbuși. Brutalitatea era necesară. Barbaria era aparența, învelișul extern. În spatele fațadei exista o ierarhie strictă, iar în spatele ierarhiei se găsea un plan bine pus la punct: rețeta dominației prin teroare, un mecanism al violenței uns cu sânge.

Nu departe, ceva mai la est, în apropierea granței de nord, se afla creierul sistemului care îl ținuse prizonier pe Sadiq. Samir Abd Muhammad al-Khlifawi era un bărbat uscățiv, cu barbă sură. Părea politicos și rezervat, ba chiar puțin absent, numai că cei care îl cunoșteau știau bine că are o memorie extraordinară și o mare capacitate de organizare.

Într-o mică anexă, aflată în spatele unei case din satul Tal Rifat, din provincia Alep, după niște cutii și un maldăr de pături, exista un dosar plin cu hârtii scrise de mână: o organigramă, diagrame, liste de nume, instrucțiuni, îndrumări și un program. Era planul după care funcționa Statul Islamic.

Bărbatul care crease planul avusese una dintre cele mai importante funcții în serviciul irakian de informații. Pe 17 martie 2003, când președintele George W. Bush i-a dat lui Saddam Hussein termen 48 de ore ca să renunțe la conducerea „regimului său muribund”, s-a adresat și forțelor militare în încercarea de a le convinge să depună armele: „Nimeni nu va putea spune în apărarea lui: «N-am făcut decât să urmez ordinele.»”

Peste un sfert de milion de soldați americani erau staționați în Kuweit, pregătiți să invadeze Irakul. Pe 20 martie, au trecut granița. Înaintarea prin deșert a fost rapidă. Mulți dintre soldații irakieni își părăsiseră bazele înainte de sosirea americanilor. După o campanie de trei săptămâni, au ajuns la Bagdad. Nu le-au trebuit decât două ore să preia controlul orașului. Americanii au apărat Ministerul Petrolului cu un rând de tancuri și au dărâmat statuia lui Saddam, aflată în fața hotelului în care erau cazați jurnaliștii străini. Schimbarea de regim nici nu ar fi putut fi pregătită mai repede de atât pentru a fi transmisă la televizor. În nicio lună, guvernarea Partidului Baas din Irak se prăbușise. Pe 1 mai, George Bush a declarat: „Misiune îndeplinită."

Spre sfârșitul anului, într-o fermă din apropierea orașului său natal, Tikrit, dictatorul detronat a fost găsit în ascunzătoarea lui, la aproape doi metri sub pământ, cu două puști, un pistol și suma de 750 000 $, bani lichizi.

„De acum, nu o să vă mai temeți de stăpânirea lui Saddam Hussein", spunea George Bush, în timp ce imaginile cu bărbatul bărbos și însângerat erau transmise în toată lumea.

Saddam era terminat. Nu și oamenii lui.

Majoritatea acestora erau musulmani laici, sunniți. Schimbarea alianțelor și negocierea loialităților erau parte integrantă a sistemului politic bazat pe clanuri din Irak. Mulți urmăreau să obțină funcții în noul regim.

Americanii aveau alte planuri. Când Paul Bremer, administratorul civil al Bagdadului, a dizolvat dintr-un condei armata irakiană, interzicându-le tuturor celor ce avuseseră funcții de conducere în regimul Saddam să obțină altele în noul Irak, oameni precum al-Khlifawi s-au trezit fără slujbă și fără posibilitatea de a-și face meseria. Peste 100 000 de ofițeri și funcționari irakieni bine pregătiți au rămas fără funcții și fără mijloace de

trai. SUA își făcuseră un inamic periculos – înarmat și ofensat.

Colonelul al-Khlifawi s-a ascuns în provincia Ambar din vestul țării, dominată de sunniți. Și-a schimbat înfățișarea și a reapărut ca Haji Bakr. Ofițerii respinși erau interesați de o alianță strategică și au reușit s-o încheie cu oamenii al-Qaida din Irak, conduși de iordanianul Abu Musab al-Zarqawi, un fost răzvrătit, care descoperise radicalismul islamic și revenise cu picioarele pe pământ. La sfârșitul anilor 1980, Zarqawi s-a dus să lupte împotriva trupelor sovietice din Afghanistan, dar, spre dezamăgirea lui, a constatat că războiul se sfârșise. Când a ajuns el, trupele erau deja în retragere. În Afghanistan, Osama bin Laden l-a luat sub aripa lui în perioada în care organiza al-Qaida, dar i s-a părut că Zarqawi exagerează și nu i-a împărtășit entuziasmul provocat de ideea uciderii în masă a musulmanilor șiiți.

Zarqawi a luptat cu loialitate în tabăra talibanilor când SUA au atacat Afghanistanul după 11 septembrie. Rănit în luptă, s-a îndreptat spre Iran, ca să ajungă până la urmă în Kurdistanul irakian, unde s-a alăturat grupării jihadiste Ansar al-Islam. Înainte de invazia americană din Irak, dușmanul grupării Ansar al-Islam fusese regimul lui Saddam, pe care îl considera ticălos. Secretarul de stat american Colin Powell afirmase că Saddam Hussein are legături cu al-Qaida, că irakienii instruiseră această grupare să folosească arme de distrugere în masă și că aceștia ar putea colabora cu ea pentru a ataca Occidentul. Era o acuzație falsă. La sfârșitul invaziei americane, ironia va face ca ea să devină adevărată.

Pentru al-Qaida, războiul din Irak oferea șansa unei noi mobilizări, pentru că pierderea bazelor din Afghanistan determinase oprirea recrutărilor. În loc de atitudinea prietenoasă pe care Bush o visase în Irak, țara a stat la originea unui nou val de

teroare. Zarqawi însuși s-a aflat în spatele mai multor atacuri, printre care și bombardarea cartierului general american din Bagdad, urmate de o serie de atacuri îndreptate asupra trupelor americane, precum și asupra conducătorilor musulmanilor șiiți și a unor locuri sfinte ale acestora.

Membrii Partidului Baas și islamiștii aveau în comun ideea potrivit căreia controlul asupra maselor trebuia să fie exercitat de o elită care nu avea să dea nimănui socoteală.

În 2004, s-a format gruparea al-Qaida din Irak, avându-l ca lider pe Zarqawi. Aripa irakiană a al-Qaida recruta din toată lumea arabă. Cei mai mulți treceau ilegal granița cu Siria. Assad îi lăsa – voia ca misiunea americană din Irak să eșueze, temându-se că un succes al americanilor i-ar putea tenta să încerce ulterior să pună capăt și dictaturii lui. Din ascunzătoarea sa din Pakistan, Osama bin Laden se arăta încântat de atacurile îndreptate împotriva trupelor americane, dar le-a cerut luptătorilor să nu mai ucidă musulmani. Apelul lui s-a pierdut în vânt.

Anbar, zona în care își aveau cartierul general liderul terorist Zarqawi și strategul Haji Bakr, cel care îi fusese loial lui Saddam, este cea mai mare provincie din Irak, un teritoriu pustiu și slab populat. Vastele întinderi ale deșertului și drumurile aparent interminabile îi făceau vulnerabili pe americani. O treime dintre soldații morți în Irak și-au pierdut viața aici. Insurecția lua amploare. Sunniții din Irak au început să se simtă tot mai oprimați de guvernul de la Bagdad, dominat de șiiți și sprijinit de americani. Pe deasupra, islamiștii promiteau un salariu mai mare decât cei 300 oferiți de autorități.

Americanii au făcut mari eforturi să-l oprească pe Zarqawi. În iunie 2006, un avion-spion l-a urmărit pe mentorul lui spiritual până la locul în care acesta avea întâlnire cu liderul terorist. Două

bombardiere F-16 și-au descărcat muniția asupra casei în care acesta a intrat.

George Bush a asigurat lumea că „Zarqawi nu va mai ucide niciodată”.

*

Din 2006, a început să circule numele unei alte mișcări de rezistență, ISI – Statul Islamic din Irak. Haji Bakr era unul dintre strategii ei. Americanii au încercat să împiedice dezvoltarea rețelei și, după o serie de arestări în masă, l-au capturat pe fostul colonel.

Închisorile erau organizate după criterii sectare: sunniții erau închiși cu sunniții, șiiții cu șiiții. Jihadiști cu experiență împărțeau același spațiu cu tineri care nu avuseseră nimic de-a face cu insurgenții. Islamiștii aplicau pedepse aspre. Prizonierii erau judecați în secret de instanțe *sharia,* iar pedepsele erau bătaia, scoaterea ochilor sau moartea. Cu cât știau mai puține despre islam camarazii de celulă, cu atât mai ușor era să-i convingă că jihadul reprezintă o obligație religioasă.

Închisorile au devenit refugii pentru mișcarea de rezistență. Dacă, până atunci, orice întâlnire a lor era pândită de pericole, acum erau liberi să stea la umbra zidurilor, în locuri precum Camp Bucea, să recruteze și să facă planuri. Atâta timp cât prizonierii nu le făceau probleme și se conformau regulilor, gardienii nu se sinchiseau de mașinațiunile lor. Dimpotrivă, alegeau prizonieri care păreau să aibă o influență asupra celorlalți pentru a menține ordinea. Unul dintre cei selectați a fost Abu Bakr al-Baghdadi. Americanii i-au oferit viitoarei căpetenii ISIS rolul de lider la Camp Bucea.

Când au înțeles în sfârșit ce se întâmplă, americanii au introdus educația laică pentru a combate radicalizarea. Deținuții au fost învățați să scrie, să citească, iar imami moderați au fost aduși în închisori să propovăduiască un islam pașnic. În

același timp, numărul deținuților a fost micșorat prin eliberarea celor considerați mai puțin periculoși, precum Haji Bakr. După doi ani de închisoare, acesta a fost eliberat de la Camp Bucea în 2008 și, imediat după aceea, s-a ascuns. Doi ani mai târziu, Abu Bakr al-Baghdadi a fost și el eliberat, ca „prizonier puțin periculos".

Brutalitatea ISI a făcut ca organizația să intre în conflict cu multe triburi sunnite puternice. Triburile voiau să se autoguverneze, nu să se supună unei miliții dogmatice. Cu ajutorul americanilor și al forțelor locale de securitate, triburile și-au format consilii și miliții denumite *sahwa,* „deșteptare". Aceste miliții s-au dovedit a fi eficiente împotriva ISI, fiind ajutate masiv de americani cu armament de calitate superioară.

Când aproape toată conducerea ISI a fost nimicită în atacul aerian american din aprilie 2010, mulți au prezis sfârșitul insurgenței. 34 din 42 de comandanți fuseseră uciși și nu se întrezăreau posibili înlocuitori ai acestora. Organizația avea mare nevoie de un lider puternic, capabil să strângă rândurile mișcării și să-i confere din nou legitimitate.

În mai, cvasinecunoscutul Abu Bakr al-Baghdadi a fost ales lider al organizației, în parte pentru pregătirea pe care o avea în domeniul legii islamice, deoarece ISI avea un solid fundament religios, dar mai ales pentru că era un Quraysh. Potrivit tradiției islamice, următorul calif avea să vină din tribul Quraysh.

Abu Bakr al-Baghdadi era născut în 1971 în Samara, într-o familie de profesori și predicatori. În adolescență era pasionat de fotbal, un joc pe care mai târziu l-a interzis. A dus o viață liniștită, evitând violențele de orice fel. În deceniul de dinaintea invaziei americane, a locuit într-o casă învecinată cu o mică moschee, aflată într-un cartier sărac de la marginea Bagdadului. Își petrecea

majoritatea timpului citind, uneori conducea rugăciunile, trecând, în general, neobservat.

Omul căruia avea să i se spună „șeicul invizibil” și-a pus repede amprenta asupra organizației. Potențialii critici au fost eliminați și înlocuiți cu persoane de încredere, de preferință oameni care fuseseră închiși la Camp Bucea. Sub conducerea lui, ISI a organizat o serie de atentate sinucigașe cu bombă la Bagdad și la Mosul. Cu toate acestea, islamiștii duceau o luptă sortită eșecului – oamenii voiau pace, triburile voiau să se conducă singure. În ciuda faptului că propovăduia constituirea statului islamic, ISI semăna mai mult cu o grupare teroristă decât cu un ctitor de națiune.

*

Apoi a avut loc evenimentul care avea să schimbe întreaga lume arabă. În decembrie 2010, un vânzător ambulant și-a dat foc în fața biroului guvernatorului dintr-un orășel tunisian. Căruciorul îi fusese confiscat de o polițistă, iar vânzătorul de fructe a vrut s-o mituiască, așa cum se obișnuia, ca să i-l dea înapoi. Se spune că polițista l-a scuipat. Sinuciderea lui a provocat tulburări și revolte în toată Tunisia. Câteva săptămâni mai târziu, după mai bine de 20 de ani în care se aflase la putere, dictatorul Zine el-Abidine Ben Ali a fugit în Arabia Saudită. Începuse Primăvara Arabă.

Protestele s-au răspândit spre est, în Egipt și Libia. În Siria, războiul civil care abia începuse a creat un vid de putere, o ocazie minunată.

La sfârșitul lui 2012, Haji Bakr a trecut granița din Irak în Siria cu un mic grup de oameni. Acolo, în provinciile din nord, trupele guvernamentale ale lui Assad fuseseră izgonite în mare parte, iar în urmă rămăseseră o mulțime de brigăzi locale, consilii militare și miliții, circa 200 la număr, care doreau puterea. Echilibrul era precar: nicio grupare nu era destul de puternică pentru a prelua puterea, iar fiecare avea destulă putere pentru a le împiedica pe celelalte să o facă.

Anarhia perfectă, pe care Haji Bakr știa s-o exploateze.

Siria era mijlocul prin care își putea atinge scopul: să dobândească stăpânirea asupra Irakului, dominat de sunniți. Mai întâi, Siria trebuia să fie cucerită încetul cu încetul, după care unele teritorii urmau să fie folosite drept cap de pod în ocuparea Irakului. În satul Tal Rifat, Haji Bakr și-a definitivat planul. Cheia succesului consta în combinarea calculelor strategice cu acțiunile unor credincioși fanatici. În ceea ce îl privește pe colonel, acesta nu era deloc islamist: era un naționalist și un oportunist.

În toate orașele și satele capturate de Armata Siriană Liberă sau de alți rebeli trebuiau să se deschidă oficii misionare, *dawa.* Acestea urmau să servească drept puncte de recrutare. Dintre cei care veneau să asculte predicile și care participau la cursuri, aveau să fie selectați doi bărbați spre a fi instruiți ca spioni.

„Îi vom pregăti o perioadă, după care îi vom trimite la treabă", scria Haji Bakr.

Spionii trebuiau:

Să facă liste cu familiile puternice și cu cei mai importanți bărbați ai acestora.

Să afle sursa lor de venit.

Să consemneze activitățile interzise de *sharia.*

Să strângă informații referitoare la afacerile ilicite și la activitățile homosexuale.

Să dea informații amănunțite despre grupările rebele.

Să afle identitatea conducătorilor de brigăzi și informații despre familiile acestora.

Să observe orientarea politică și religioasă.

În acest mod, avea să se strângă muniție pentru amenințări și șantaj.

Spionii aveau să contribuie la cunoașterea structurii populației locale: cine susținea ideile democratice, cine era credincios regimului, ce

familii erau evlavioase, ce direcție urmau în cadrul islamului, ce predici rostea imamul, ce părere avea acesta despre jihad, cu cât era plătit, cine îl plătea, ce alte surse de venit aveau oamenii, câte neveste avea un conducător, câți copii avea și câți ani avea fiecare.

Toate aceste informații puteau oferi indicii referitoare la punctele slabe. Aceste puncte slabe urmau să fie exploatate, fisurile devenind tot mai mari și afectând treptat structura societății, până la distrugerea ei definitivă. Deși cuvântul lui Dumnezeu apărea rar în planurile detaliate întocmite de Haji Bakr, colonelul avea convingerea că religiozitatea celorlalți putea și trebuia să fie exploatată.

Complicata, dar riguroasa metodă concepută de Bakr avea ca scop răspândirea terorii. Toate consiliile provinciale trebuiau să fie conduse de un emir, care urma să se ocupe de spionaj, șantaj, răpiri și crime. Tot el răspundea de comunicare și de codificarea mesajelor. În acest timp, un alt emir avea să-l urmărească pe el și pe alți emiri, „pentru cazul în care nu-și vor face bine treaba". Niciunul dintre cei implicați nu trebuia să știe de cine anume era urmărit.

Sistemul provincial urma să fie ținut sub supraveghere de un departament al serviciilor secrete. La rândul său, acest departament trebuia să raporteze unui emir instalat în fiecare regiune, care avea responsabilitatea numirii unor locțiitori în fiecare district. Șeful celulei de spionaj trebuia să raporteze fiecărui locțiitor de emir, trecând uneori peste capul mai multor superiori. La nivel local, celulele de spionaj trebuiau să raporteze locțiitorului de emir din district. Haji Bakr, care acum ajunsese să fie supranumit „Stăpânul Umbrelor", crease o rețea solidă, astfel încât toată lumea să fie cu ochii pe toată lumea.

De la începutul lui 2013, un număr mare de birouri *dawa* s-au deschis în orașele controlate de

rebeli din nordul Siriei. Birourile puteau fi ușor confundate cu niște organizații de caritate: toți cei de acolo foloseau apelativul „frate”, iar Statul Islamic nu era menționat deloc. Oamenii lui Haji Bakr au închiriat cu discreție locuințe. Acesta interzisese în mod expres atragerea în organizație a soldaților irakieni și nu voia nici să recruteze prea mulți sirieni, care ar fi putut avea legături strânse cu localnicii, dând naștere astfel unui conflict în ceea ce privește loialitățile. Strategul voia oameni din afară, așa că ISIS a intensificat recrutările din rândul luptătorilor străini, *muhajirin.* Acești nou-veniți nu cunoșteau pe nimeni din afara taberei proprii, nu aveau niciun motiv să arate milă și puteau fi trimiși repede acolo unde era nevoie. Vreme de două luni, au beneficiat de instrucție militară și religioasă, după care au fost trimiși în luptă sau numiți într-o funcție în stat. Spionii au fost și ei instruiți să încerce să „penetreze” cele mai puternice familii prin căsătorie.

Milițiile locale intrau rareori în conflict direct cu ISIS. Aveau mai mulți oameni decât Daesh, dar nu voiau să riște deschizând un nou front. Guvernul era și acum principalul inamic. Liderii regionali ai ISIS erau ținuți la curent în permanență de rețeaua de spioni în legătură cu slăbiciunile, rupturile și semnele de conflict care apăreau. Acest lucru le-a permis să încheie alianțe cu diverse miliții, fără ca „aliații” lor să aibă habar de înțelegerile pe care le aveau cu alții.

*

În iarna lui 2013, opoziția siriană învinsese regimul în multe zone din nordul Siriei, dar nu reușise încă să cucerească un oraș mare. Grupările rebele au plănuit un atac-surpriză asupra capitalei provinciei, Raqqah.

Din cauza războiului civil, o serie de drumuri fuseseră închise și lipseau multe lucruri necesare traiului de zi cu zi. Pentru locuitorii orașului Raqqah, situația era tot mai disperată. Orașul se

afla într-o regiune deșertică, iar singurul teren fertil se afla în sud, pe malul fluviului Eufrat. Alimentele lipseau și penele de curent erau frecvente. Tăierea liniilor de aprovizionare era pedeapsa hotărâtă de Assad pentru orașele aflate sub controlul opoziției.

Pe 3 martie, dis-de-dimineață, ASL, al-Nusra și Ahrar al-Sham au pătruns în oraș, mai întâi dinspre nord, apoi dinspre est și, în final, dinspre vest și sud. Până la sfârșitul zilei, au preluat în cea mai mare parte controlul asupra centrului orașului. Oamenii au jubilat când a fost doborâtă statuia de aur care îl înfățișa pe Hafez al-Assad.

Cum a fost posibil ca un oraș întreg să cadă în doar câteva ore?

Forțele lui Assad din partea de est a orașului își părăsiseră pozițiile înainte de răsăritul soarelui. Trupele din centru se retrăseseră spre aeroportul aflat chiar la marginea orașului. Erau atât de prost coordonate, încât mulți soldați și ofițeri au dezertat. Numai câțiva ofițeri s-au baricadat și au luptat până când au rămas fără muniție. Când s-au predat, au fost luați prizonieri, după care au fost executați. Cadavrele lor au fost lăsate la vedere în piața centrală.

Grupările rebele și-au împărțit orașul. Oamenii năvăleau pe străzi și strigau: „Libertate! Democrație! Dreptate!”

S-au format grupuri de tineri, de femei, trupe de teatru. Au început să apară ziare necenzurate. Revoluția ajunsese în provincie înainte să ajungă în capitală; poporul deschidea un drum nou. Avocații s-au asociat, medicii s-au organizat, s-au format partide politice, oamenii au fost pătrunși de spiritul libertății. S-au deschis câteva birouri *dawa.* S-a alcătuit un consiliu revoluționar care să prevină anarhia. Tot ce nu se putuse face pe vremea lui Assad se încerca acum.

Răzbunarea lui Assad nu a întârziat. Au fost lansate rachete Scud, care au distrus zone

rezidențiale, dar oamenii au îndepărtat dărâmăturile, și-au îngropat morții și au perseverat. Străzile erau curățate de voluntari, oamenii prestau servicii pe care autoritățile nu le mai asigurau de mult, generatoarele de curent erau folosite alternativ, rafturile magazinelor erau pline. Granița cu Turcia fusese deschisă, iar acum, la Raqqah, erau disponibile mărfuri de cea mai bună calitate la cele mai mici prețuri din Siria. Consiliul municipal declarase orașul zonă *duty-free.* Începuseră să fie aduse mărfuri pe care oamenii nu le mai văzuseră niciodată, s-a deschis chiar și o piață de mașini americane. Era un oraș al bucuriei.

Până când oamenii au început să dispară.

Mai întâi, câțiva tineri activiști. Un editorialist. Câțiva tineri care pictaseră steagul revoluționar pe zidul orașului. Un actor de la o companie de teatru. Un preot. Un avocat. Un medic. Un ziarist. Un scriitor. Pe la mijlocul lunii mai, șeful consiliului din Raqqah a fost urcat cu forța într-o mașină de niște bărbați mascați și nu a mai fost văzut niciodată. Liderul unei miliții a fost ucis într-o ambuscadă. Apoi altul. Urmat de altul. Cine era în spatele acestor acțiuni? Neliniștea creștea, tensiunile se amplificau, toată lumea dădea vina pe toată lumea. A izbucnit conflictul între al-Nusra, ASL, Ahrar al-Sham, al-Faruk și ar-Rassul, care controlau diferite părți ale orașului.

Nimeni nu și-a asumat responsabilitatea pentru dispariții și crime. Oamenii aveau suspiciunile lor, dar puțini aveau curajul să le exprime. Drapelele negre au început să fluture în diverse zone ale orașului.

Locuitorii bănuiau că sunt suprimați și amenințați de oamenii lui Assad.

Imediat ce trupele regimului au fost înfrânte, extremiștii au început să se infiltreze în Raqqah prin intermediul birourilor *dawa* recent înființate. Haji Bakr își ținea dosarele la zi. Unii dintre cei care spionau pentru el lucraseră înainte ca agenți

secreți pentru Assad, alții erau rebeli care căzuseră în dizgrația conducătorilor milițiilor, iar acum voiau să se răzbune, și mai erau unii care, pur și simplu, voiau să câștige o pâine. Majoritatea celor aflați în evidența lui erau abia trecuți de 20 de ani, iar alții erau chiar adolescenți. Ca și până atunci, cei din generația mai vârstnică erau mai precauți.

Imediat ce s-au completat listele, a început procesul de eliminare. Primii au fost cei care au ridicat glasul în favoarea libertății și democrației; au urmat cei care ar fi putut să facă la fel.

Teroarea se întorsese.

*

Când islamiștii au avut suficienți oameni care să spioneze și suficienți luptători care să le apere spionii, Abu Bakr al-Baghdadi a anunțat transformarea ISI – Statul Islamic din Irak – în ISIS – Statul Islamic din Irak și Siria.

Vara lui 2013 a fost una sângeroasă. Numărul dispăruților a crescut în iulie; mai întâi au fost câteva zeci, apoi, câteva sute. Au fost găsite cadavre ale unor oameni torturați sau împușcați în ceafă; alții au dispărut fără urmă. În august, teroriști sinucigași au atacat cartierul general al ASL din Raqqah.

Grupările rebele nu se ajutau între ele atunci când erau atacate. Atâta vreme cât nu era afectată, fiecare se făcea că nu vede. Toate se considerau imune în fața ISIS.

Pe 17 octombrie 2013, în aceeași zi în care Ayan și Leila s-au urcat în avionul de după-amiază care avea să le ducă la Istanbul, ISIS i-a convocat pe liderii civili, clericii, predicatorii și juriștii din Raqqah la o așa-numită ședință de reconciliere, pentru a discuta despre modul în care trebuia să fie guvernat orașul. Din cele 300 de persoane prezente, numai două au îndrăznit să critice ocuparea insidioasă a orașului de către islamiști și să-i acuze de răpiri și crime.

Unul dintre ei a fost găsit câteva zile mai târziu împușcat în cap. Cunoștințele lui au primit un e-mail cu fotografia bărbatului maltratat, urmată de o singură propoziție: „Îți jelești prietenul?”

Celălalt bărbat a dispărut. ISIS știa cine e prieten cu cine, cine are legături cu cine, cine nu are un dosar curat din punct de vedere islamic și cine făcea parte dintr-o organizație și putea opune rezistență. Mai mulți opozanți au fugit în Turcia. Euforia produsă de revoluția din Raqqah luase sfârșit.

*

Acum, controlul asupra nordului Siriei era împărțit între ISIS și o mulțime de miliții. La Atmeh, ISIS era pe punctul de a prelua complet controlul.

La sfârșitul lui noiembrie, Sadiq a bătut la o ușă albastră. Fusese eliberat din celula împuțită de la uzina de apă. Osman l-a îmbrățișat cu putere, strângându-l în brațele lui musculoase.

— Slavă lui Dumnezeu că te-ai întors!

Și mama lui Osman a dat fuga să-l îmbrățișeze. Soțul ei a venit după ea șchiopătând, cu Randa în urma lui, în timp ce restul femeilor au rămas în spatele ușii.

În cele din urmă, Sadiq fusese luat cu o mașină de la al-Dana de oamenii judecătorului. Acestora li s-au oferit acum ceai, smochine și biscuiți. Abia după ce au plecat, și-au făcut apariția și oamenii din al-Nusra. Hamza, liderul de brigadă supranumit „Leul”, avea lacrimi în ochi.

— Eu te-am lăsat acolo, la ISIS, în ziua aceea…

Oamenii lui Osman voiau să afle amănunte.

Sadiq le-a povestit totul. De celula-toaletă. De cuțitul pus la gât. De achitarea lui și de noaptea care a urmat.

— Înainte de răsăritul soarelui, când era încă întuneric, iar în închisoare era liniște, am fost trezit de zgomotul unor pași repezi în cameră. Am auzit șoapte. Acum ce se mai întâmpla? Erau cei trei

torționari. Iar? „O să-i bată pe oamenii aceștia amărâți, cu testiculele prăjite”, m-am gândit eu. Apoi am văzut că veneau spre mine. M-au ridicat în picioare și m-au izbit de perete. Mi-au pus cătușe și m-au scos cu forța din încăpere. Am încercat să mă opun, să țip, dar m-au legat la gură. Apoi am observat că libianul nu avea doar un pistol, ca de obicei, ci și un Kalașnikov. M-au dus pe coridor, împoldindu-mă în spate, între umeri, cu țeava puștii. Apoi, eritreeanul a spus ceva care m-a îngrozit de-a dreptul. „Nu, nu e bine! Nu vreau să particip la așa ceva!” a zis el, rămânând pe loc. Atunci mi-am dat seama în ce pericol eram. M-au târât pe coridor. Simțeam pușca în spate și speram ca ceilalți paznici să-mi audă țipetele. Am fost aruncat într-o mașină, dar nu am mers mult, doar până la clădirea de alături. Mi-a fost teamă că acesta era locul în care făceau decapitările, ca să poată scăpa mai ușor de cadavre și să nu murdărească de sânge curtea. „Viața ta s-a terminat”, mi-a șoptit la ureche libianul. „De obicei, îl lăsăm pe condamnat să se roage înainte de a-l ucide, dar pe tine, nu, pentru că tu nu ești musulman… *kafir*!” Șeful lor, grasul, a spus: „Uită-te în jur. Ăsta e ultimul loc pe care ai să-l vezi.” Apoi a spus: „Vreau să fiu fără pată la întâlnirea cu Allah, așa că îți dau voie să-ți exprimi o ultimă dorință. Ce vrei, trădătorule?” Eu le-am spus: „Nu mă tem de moarte, dar vă rog să mă tratați cu respect. Nu vreau să mor cu mâinile legate la spate.” Am continuat: „Cătușele acestea mă dor. Eu nu sunt tânăr ca voi.” Grăsanul a scos o cheiță din buzunar, i-a dat-o libianului și i-a spus: „Îndeplinește-i ultima dorință.” Libianul a umblat pe dibuite la cătușe; era întuneric și nu vedea bine. Cătușa de la mâna dreaptă s-a desfăcut, dar cealaltă a rămas. Trei cuvinte îmi răsunau în minte: „Salvează-te!”

Sadiq a făcut o pauză teatrală.

— Am ridicat mâna. Cu o mișcare rapidă, l-am lovit pe libian drept în față cu cătușele. El s-a clătinat, s-a dezechilibrat, dar nu m-a scăpat din mână și am căzut amândoi la pământ. M-a apucat de gât, iar eu m-am zbătut să scap. Era însă mai tânăr și mai puternic decât mine, nu mă puteam mișca și mă gândeam: „Acum s-a terminat.” Era deasupra mea. Grasul, care stătea în picioare la 10–15 metri, a deschis focul. Câteva gloanțe au ricoșat din pietriș, iar libianul a scos un urlet. Fusese lovit în coapsă. A slăbit strânsoarea, s-a văitat și și-a dus mâna la rană. Glonțul îi sfărâmase femurul, iar sângele țâșnea. A încercat să oprească sângerarea, iar eu am luat pușca de jos și am șters-o. După ce am ajuns afară, am început să alerg în zigzag. Am fugit.

Osman și oamenii lui stăteau pe saltele și îl ascultau cu atenție.

— Și pe urmă?

Sadiq a făcut o pauză și a cerut o țigară. A avut o senzație de relaxare, iar șocul produs de nicotină l-a paralizat pentru o clipă.

— Am fugit spre livada de măslini, dar pomii erau prea rari, m-ar fi găsit ușor, așa că am fugit mai departe, însă mi-era teamă că alerg direct spre soldații ISIS. Mi-era groază de ce vor aduce zorile. Bezna făcea loc deja unei lumini cenușii. Am auzit voci, iar puțin mai departe am distins două siluete. Un bătrân și un tânăr. Erau îmbrăcați ca niște țărani, iar unul dintre ei avea o pușcă veche. Nu aveam altă șansă, trebuia să am încredere în ei și am început să merg în direcția lor. Când m-au văzut, s-au întors. Eu țineam și acum în mână pușca libianului; probabil au crezut că sunt soldat ISIS. Apoi au observat cătușele care îmi atârnau încă de încheietura mâinii și au înțeles că am evadat. Mi-au făcut semn, șovăitori: „Hai!” I-am urmat, am traversat un teren agricol, am trecut pe lângă o fermă și am ajuns într-un grohotiș de la poalele unui deal. Acolo era o mică gaură în

stâncă; la prima vedere, ai fi zis că e vizuina unei vulpi, dar după ce intrai, locul se lărgea, devenind aproape cât o peșteră. „Ascunde-te aici”, mi-au spus ei. M-am strecurat acolo cu picioarele înainte. „Aș putea să stau aici”, m-am gândit eu, întins pe burtă și cercetând cu privirea împrejurimile. „Poți avea încredere în noi”, spuseră ei. Nici măcar nu se întrebaseră dacă *ei* pot avea încredere în mine. Doi sirieni, primul popor care suferea în iadul acela, au ajutat când li s-a cerut ajutorul.

Bărbații care îl ascultau au dat din cap aprobator.

— Ceva mai târziu s-au întors. „Ajutați-mă să ajung la Abu Hafs”, i-am rugat eu. Judecătorul care mă achitase era singura mea speranță. Un fugar somalez nu avea cum să iasă de pe un teritoriu controlat de ISIS. Trebuia să ajung la Abu Hafs și să-i explic ce se întâmplase. Tânărul și-a scos o parte dintre haine, veșminte tipice de țăran, îmbrăcate unul peste celălalt. Mi-a înfășurat în jurul capului un șal roșu cu alb. Deghizat ca un țăran din zonă, am plecat din livadă, am ieșit la drum și am mers pe jos câțiva kilometri spre al-Dana. Biroul lui Abu Hafs era în centrul orașului, între primărie și piață. Era ca și cum aș fi intrat în gura lupului, dar era mai bine să dau ochii cu cei care dețineau puterea decât să fiu prins la cine știe ce baraj rutier. Mi-am dat seama după dialectul vorbit de paznici că și ei, ca și judecătorul, erau saudiți. M-au condus într-un fel de sală de așteptare, unde era atârnat pe perete un steag negru. După un timp, un paznic mi-a spus să mă duc cu el. Abu Hafs nu a părut prea surprins să mă vadă. „Te caută”, mi-a spus el. „Libianul a murit.” Grăsanul care îl împușcase nimerise o arteră importantă și nu au putut să oprească sângerarea. Apoi, umflatul le-a spus că eu i-am atacat și am fugit. „Acum chiar că am dat de belea”, m-am gândit eu. Dar Abu Hafs a ridicat din umeri și a spus că oricine poate fi înlocuit. „Ai putea să-i iei

tu locul libianului", mi-a sugerat el. „Ai fost soldat. Știi să te aperi. Ar trebui să te alături nouă." Nu am răspuns. „Ești nehotărât?" m-a întrebat el, apoi i-am simțit brusc mâna pe umăr. M-a prins de mijloc, și-a coborât mâinile pe picioarele mele și apoi m-a măsurat în umeri. „Vreau să văd cât ești de mare. Pentru uniformă", mi-a explicat el. Mi-a oferit bani și o casă mare. L-am implorat să mă aducă aici. În cele din urmă, a chemat niște șoferi. Am trecut cu mașina de toate blocajele. Iar acum sunt aici.

Sadiq a mai cerut o țigară. Unul dintre tineri a pus în fața lui un pachet întreg. Apoi, Sadiq a continuat:

— Știți de ce am ajuns în acea gaură împuțită? Ginerele meu a vrut să mă omoare. A vrut să dispar ca să nu-mi pot salva fetele. În fine, destul cu ce a fost, a spus Sadiq. Acum trebuie să găsim o modalitate de a-mi elibera fetele.

În cameră era liniște, toți așteptau să vorbească altcineva.

— Ne trebuie un plan bun, a spus Osman. Până atunci, trebuie să pleci. Nu e momentul potrivit pentru a continua căutările. Sunt vremuri tulburi și nu ești în siguranță aici. ISIS a preluat aproape în totalitate controlul în Atmeh…

În noaptea aceea, o camionetă a oprit în fața casei ca să-l ia pe Sadiq și să-l ducă peste graniță, prin livada de măslini pe unde venise prima oară. Când a urcat în mașină, Osman i-a strigat:

— N-o să poți intra în Turcia cu aia.

A zâmbit, arătând spre pușca de asalt pe care Sadiq o ținea pe umăr.

Acesta i-a dat-o lui Osman.

— Un dar pentru tine și familia ta. Ai grijă de el.

S-a îndreptat spre stradă, unde se apropiau în viteză două mașini. Aveau fixate pe pavilion steaguri negre. Mașinile se apropiau huruind de locul în care se aflau ei. „Gata", s-a gândit Sadiq. „Sunt terminat. Gata." L-au părăsit puterile.

Mașinile au trecut în goană pe lângă ei și s-au oprit cu scrâșnet de frâne lângă o altă poartă. Din vehicule au sărit câțiva bărbați mascați care au spart ușa și au intrat.

Supraveghează. Urmărește. Răpește. Elimină. Planul funcționa.

Capitolul 21

Acasă

„Ai trimis pe cineva să-l omoare pe tata?”

Ismael îi punea această întrebare surorii lui. Era zguduit de ce îi povestise tatăl că i se întâmplase în captivitate. După cele spuse de acesta, soțul lui Ayan era răspunzător de închiderea lui, de tortură și de tentativa de asasinat.

Nu a primit niciun răspuns.

După ce a trecut granița în Turcia, Sadiq a rătăcit vreo două zile în Hatay, gândindu-se dacă să se întoarcă pentru a mai încerca o dată să-și salveze fetele sau să se ducă acasă, spre a mai prinde puteri. A ales a doua variantă.

Când a ajuns la Oslo, a avut senzația că e scos cu targa din avion, iar când trenul de la aeroport s-a apropiat de Sandvika, unde cobora el, a fost copleșit de emoții. „Norvegienii cred că noi, imigranții, nu simțim nimic pentru țara asta”, s-a gândit el după ce a urcat într-un taxi și i-a dat adresa șoferului. Dar el, el iubea Norvegia.

Sara. Ismael. Jibril. Isaq. L-au îmbrățișat, cuprinzând cu brațele lor locul în care fusese bătut. În noaptea aceea, când s-a ghemuit lângă Sara în pat, s-a simțit ca un copilaș care și-a găsit în sfârșit mama.

Sara trecuse prin cea mai grea perioadă a vieții ei. Fusese mai rău decât în timpul războiului civil din Somalia, mai rău decât atunci când Sadiq plecase înaintea ei în Norvegia, mai rău decât atunci când ajunsese în țara aceea rece ca gheața. După ultima ei conversație cu Ayan, când o implorase pe fată să vină acasă cu tatăl ei și aflase că fata se căsătorise, existența ei devenise confuză. Nu mai știa nimic de fete sau de Sadiq. Se temea că toți trei au murit. Poate fuseseră împușcați cu toții? Poate că trupurile lor fuseseră lăsate în deșert

să putrezească sub soarele dogoritor? Oare băieții ei rămăseseră orfani de tată?

În fiecare zi, o îngrozea gândul că vor apărea cei de la Protecția Copilului să-i ia pe Jibril și Isaq. Trebuia să lase impresia că poate să facă față acestei situații.

A simțit o ușurare imensă când Sadiq a sunat-o în sfârșit. „Trăiești!"

Disperarea a cuprins-o însă din nou. Reușise să vină, dar singur. Fetele erau și acum cu acei oameni periculoși.

*

— Dă drumul la televizor! a scris Ela.

Era la începutul lui decembrie și începuseră știrile de seară.

— La naiba!!! a răspuns Ivana. Hait, abia acum am înțeles cu adevărat!

— Și eu la fel. E incredibil. Să trecem pe la ei mâine? Așa, să le spunem că suntem alături de ei? a întrebat Ela.

— Nu știu. Niciodată nu am vorbit prea mult cu ei. Nu-s prea convinsă că vreau să mă duc. Și nici că e prea bine să ne ducem din moment ce ei încearcă să nu se afle prea multe.

— Mda, am înțeles, a răspuns Ela. Oricum, nu știu ce aș putea să le spun.

Fuseseră nedespărțite. Acum, Ela cânta într-o formație de muzică pop. Ivana urma să plece în curând în Australia, la studii. Ayan plecase să participe la un război sfânt.

Adolescenții din Bærum au început să urmărească informațiile apărute în mass-media. Pe pagina de Facebook păstrată de foștii colegi de clasă ai Leilei au apărut o mulțime de comentarii.

Leila a fost rănită
fizic?
da, a fost împușcată
o doamne
Au dat la știri?

da

Amal mi-a spus acum o săptămână că Leila a fost împușcată, dar nu am crezut

VG spune că tatăl lor le-a găsit

slavă domnului

tatăl lor le-a găsit, una era împușcată și aceea era Leila

Nu se poate! Vorbești serios?

Cum?!

Nu e chiar o bombă

E cumva un joc de cuvinte?

Nu… of, drace

La scurtă vreme după întoarcerea în țară, Sadiq a fost luat la întrebări de cei de la Serviciul de Securitate al Poliției. Aceștia voiau să afle detalii referitoare la milițiile din Siria, la modul lor de operare și la locul în care acționau. Sadiq aflase câteva lucruri despre ele în timpul petrecut cu Osman și cunoscuse direct condițiile dintr-o închisoare ISIS. PST era interesat în mod deosebit de jihadiștii norvegieni din Siria. Vorbise cu vreunul?

După plecarea fetelor, Sadiq îi ceruse sfatul lui Geir Lippestad, care ajunsese cunoscut ca apărător al teroristului de extremă dreapta Anders Behring Breivik. Lippestad era singurul avocat de care auzise Sadiq, de aceea îl contactase. Acum, avocatul vorbea cu presa în numele familiei. El a declarat pentru televiziunea de stat, NRK, că fetele vor pleca din Siria imediat ce sora mai mică se va pune pe picioare.

Un tânăr somalez, prieten bun cu Hisham, a fost uimit să audă asta. Oare Ayan o să-l părăsească pe prietenul lui după numai o lună de căsnicie?

Tânărul îi cunoștea bine și pe Ayan, și pe Hisham. În plus, era prieten și cu dascălul de Coran, Mustafa, care purtase corespondență cu Ayan înainte de plecarea ei în Siria, corespondență despre care credea că avusese legătură cu aceasta.

Să se sfârșească așa repede ședereа fetelor în Siria?

L-a sunat pe Hisham, în Siria, să-l întrebe dacă e adevărat.

— Liniștește-te, frate, i-a răspuns Hisham. Nu mai crede tot ce auzi!

— Ce s-a întâmplat? l-a întrebat prietenul lui din Oslo.

Ar fi vrut și el să plece în Siria, dar rămăsese în Norvegia, prima oară după plecarea lui Hisham, apoi după plecarea lui Ayan. Era printre puținii care cunoșteau planurile lui Ayan și o rugase să se mai gândească. Nu pentru că el nu ar fi sprijinit jihadul – îl sprijinea – ci pentru că, după părerea lui, o femeie trebuia să se ducă acolo doar după încheierea luptelor. Femeile nu aveau ce căuta la război. Dar Ayan se simțise ofensată auzind asta.

El i-a spus:

— Oricât de mult aș vrea să plec, nu pot să-i fac asta mamei mele.

Ayan a zâmbit și a spus că face acest lucru și *pentru* părinții ei, nu doar pentru ea.

Prietenul lui Hisham știa că mama lui ar fi distrusă dacă el ar pleca. Ca și Sara, care era o somaleză atașată de tradiție, pioasă, dar nu extremistă. Plecarea o privea numai pe Ayan, era majoră, dar prietenul lui Hisham a fost uimit când a aflat că fata o luase cu ea și pe sora mai mică.

— Hisham, *akhi,* ce s-a întâmplat? Spune-mi!

— A venit tatăl ei și a început s-o amenințe, i-a spus Hisham. Că dacă nu se întoarce acasă cu el, o să se întâmple aia și aia. Ayan a trebuit să-i repete de mai multe ori că ele vor să rămână în Siria și că nu se întorc în Norvegia.

— A, bun.

— Așa că ce spune el acum sunt minciuni.

— În regulă, bine.

— A luat-o razna când a refuzat iar să se ducă cu el. A amenințat-o că o s-o omoare. A zis că o sugrumă cu mâinile lui. Au trebuit să intervină

paznicii ca să-l despartă de ea. Apoi a strigat că pedeapsa pentru nesupunerea față de părinți e moartea.

— Oho, a făcut prietenul lui. Deci nu se întorc, nu?

— Nu, nici nu se gândesc la asta, a răspuns Hisham.

— Bine, distracție plăcută!

*

În Atmeh, tinerii din grupul lui Osman au fost dezamăgiți de faptul că Sadiq s-a întors acasă fără să-și salveze fetele. Cum putea să le lase cu ISIS? Trebuia să mai stea, să mai încerce, și nu să renunțe, așa cum considerau ei că făcuse. Și-a ratat misiunea.

Pe la jumătatea lunii noiembrie, chiar după ce Sadiq fusese întemnițat, izbucniseră luptele în orășelul de la graniță. Mărul discordiei fusese un convoi de șapte camioane încărcate cu arme, trimise de statul-major al ASL din Turcia. Camioanele trebuiau să pornească din Atmeh pentru a distribui armamentul în toată regiunea. Cei din Suqur al-Islam, o facțiune islamistă moderată, desprinsă din ASL, și-au cerut însă partea lor.

Schimburile de focuri au durat câteva ore, până când s-a găsit o soluție. După încetarea focului, în timp ce membrii diverselor facțiuni își oblojeau rănile, un grup de soldați ISIS a pătruns în orășel pe nesimțite. Și-au parcat mașinile în fața cartierului general al Suqur al-Islam, au dat buzna înăuntru și, după un scurt schimb de focuri, l-au arestat pe liderul miliției locale, dar și vreo 20 de oameni ai acestuia, ducându-i pe toți la al-Dana, acolo unde fusese închis și Sadiq. În Atmeh, luptătorii ISIS, înarmați până în dinți, au început să creeze puncte de control.

Cei din al-Nusra asistau pur și simplu, pentru că ISIS cucerise numai teritorii controlate de Suqur al-Islam. Apoi a fost atacată și al-Nusra, iar, în

scurt timp, ISIS controla toate drumurile din Atmeh și din afara lui, inclusiv sensul giratoriu, iar al-Nusra a rămas doar cu câteva zone lipsite de importanță. Pentru rivalele ISIS, localitatea Atmeh, care fusese cruțată de rachetele lui Assad datorită apropierii sale de graniță, era o mare pierdere strategică.

După preluarea controlului, extremiștii islamiști au început epurarea. Bărbații erau arestați, femeile erau avertizate să nu se aventureze afară fără un *mahram*, un membru de sex bărbătesc al familiei. ISIS a cercetat cu de-amănuntul prăvăliile în căutarea mărfurilor interzise precum țigările sau alcoolul. Toată lumea știa de ce sunt capabile noile autorități și s-a supus cererilor acestora.

La numai câteva ore de la preluarea controlului asupra populației, ISIS a început să se lupte cu natura. Un stejar al cărui trunchi nu putea fi cuprins cu brațele de patru oameni devenise o sursă de iritare. Jihadiștii erau de părere că acel copac este prea falnic, prea impunător și i-au acuzat pe localnici că-l idolatrizează. În aceeași după-amiază în care au cucerit orașul, au doborât copacul. Au fost numărate 150 de inele de creștere.

„Slavă Dumnezeului celui atotputernic că acest bătrân copac a fost doborât, după ce oamenii l-au venerat pe el în loc să-l venereze pe Dumnezeu", a scris un jihadist pe contul de Twitter denumit *Our Call Is Our Jihad.* Tot acolo apărea fotografia unui bărbat mascat, îmbrăcat complet în negru, ținând în mână un fierăstrău cu lanț și având în spatele lui copacul doborât. În bușteanul enorm fusese înfipt un steag negru.

*

La scurt timp după întoarcerea lui Sadiq în Bærum, pe site-ul Justpaste.it a apărut un text scris de unul dintre tinerii care fusese alături de el în timpul șederii în Siria. Articolul era intitulat „Povestea nespusă a două fete somalezo-

norvegiene care s-au alăturat ISIS” și era atribuit lui Mujahid Jazrawi.

> Poate ați citit în presă că două fete somaleze (care sunt surori) din Norvegia și-au lăsat familia pentru a se alătura ISIS cu câteva luni în urmă, că tatăl lor s-a dus după ele, că, la un moment dat, noi am crezut că sunt ținute ostatice de o bandă (în fine, într-un fel de bandă chiar se aflau, o bandă ai cărei membri se ascund sub mantia islamului). Multe întrebări au rămas fără răspuns și detaliile au fost fragmentare. Azi vă prezentăm însă adevărata poveste nespusă a destinului lor și sperăm că ea va fi un avertisment și un semnal de alarmă pentru TOATE surorile noastre *insha'* Allah.

Soldatul scria că fetele lui Sadiq lăsaseră un bilet acasă, în Norvegia, în care scriau: „Voi ne-ați învățat teoria jihadului, iar noi o vom aplica acum în practică.”

„Am început să întrebăm în toate părțile, iar comandanții le-au ordonat oamenilor să fie atenți. Tatăl ne spusese că fetele sunt ținute ostatice. După un timp, a primit un telefon de la fiica lui.”

Jazrawi scria că frații, așa cum îi numea pe camarazii lui, s-au dus într-un loc dinainte stabilit, crezând că urmează să negocieze eliberarea fetelor în schimbul unei răscumpărări. Au fost luați prin surprindere când un bărbat negru – „un nigerian”, scria soldatul – a venit cu fetele pe bancheta din spate a mașinii pe care o conducea. „Frații l-au oprit și a început o discuție aprinsă. Nigerianul a întors mașina, iar frații au deschis focul. Mașina a oprit la un punct de control al ISIS din Atmeh, unde nigerianul a cerut ajutor, pentru că era unul de-ai lor. Luptătorii ISIS i-au încercuit pe frați și lupta a început.

După ce una dintre fete a fost rănită la picior, toată lumea s-a dus la tribunalul din Atmeh, unde au aflat că vor fi audiați de instanța din al-Dana. „Când a ajuns la tribunal, a fost informat că fiica

lui cea mare se căsătorise cu un luptător ISIS în baza unui contract *sharia* chiar în acel tribunal! Apoi, el a fost ținut la închisoare timp de 12 zile, dintre care nouă la izolare, și a fost acuzat că spionează pentru Turcia! A fost umilit, torturat, iar șeful închisorii ISIS l-a amenințat cu moartea.

Soldatul al-Nusra scria că „un judecător pe nume an-Najdi sau așa ceva" urma să decidă soarta tatălui.

„Judecătorul le-a cerut acuzatorilor să prezinte probe împotriva lui, dar ei nu au putut prezenta nimic care să demonstreze apostazia acestuia ori faptul că era spion. Judecătorul a decis că e nevinovat și că trebuie să fie eliberat. Acest lucru l-a înfuriat pe șeful închisorii, care a contestat verdictul!"

Întors la Atmeh, luptătorul îl întâlnise pe Sadiq la Osman.

„L-am întrebat: «Dar fetele tale?» El a spus: «Nu am putut face nimic pentru ele, nu au vrut nici să mă lase să mă apropii de ele!»

Am încercat să-l fac să se răzgândească, i-am promis că îl vom apăra și că vom face tot ce putem pentru a le elibera pe fete, dar el a refuzat și a insistat să plece. Drept pentru care a plecat, ca să se salveze pe sine de la moarte."

Tânărul soldat l-a întâlnit mai târziu pe „nigerian".

„Am discutat despre căsătoria lui cu fata cea mare, iar eu i-am spus: «Cum poți să te căsătorești cu o fată fără permisiunea tatălui?» El a răspuns: «Tatăl nu mai are niciun drept asupra fetei, al-Baghdadi e protectorul ei! Și ne-am căsătorit în baza unui contract *sharia* legal!» M-am chinuit să-l fac să înțeleagă ideea de autoritate paternă. L-am părăsit pe bărbat, având impresia că nu stăpânește limba arabă și că e pur și simplu ignorant."

Acest incident nu era singular. „Este rezultatul faptului că liderii ISIS le îndeamnă pe femei să vină aici. Le determină să plece din țările în care

trăiesc necredincioșii și să se ducă la «casa islamului», la cartierul lor general din Raqqah, spunându-le că aceasta este datoria lor.”

*

Se apropia Crăciunul.

Sadiq și Sara trăiau într-o mare confuzie. Sadiq dormea toată ziua. Sara plângea toată noaptea. Pierdeau vremea, se izolau, suferind fiecare în singurătatea lui. Zilele parcă erau aceleași, se duceau la supermarket și se pomeneau întrebându-se „ce căutăm noi aici?”

Existența lor era distrusă, cele mai simple lucruri li se păreau imposibil de făcut, iar când reușeau să iasă câteodată din haosul propriei minți, nu dura mult. Întotdeauna trăseseră la fel, dar acum începeau să tragă în direcții diferite.

Sara auzise de niște tineri care fuseseră în Siria și veniseră înapoi. Auzise de copii care fuseseră salvați. Prietenele îi povesteau de niște părinți din Suedia care primiseră ajutor din partea statului pentru a-și salva copiii, li se dăduseră bani, bilete, pașapoarte. O prietenă îi spusese că autoritățile suedeze le plăteau părinților șederea în Turcia în timp ce aceștia își căutau copiii.

— Vreau să renunț la pașaportul norvegian și să mă mut în Suedia, a anunțat Sara și a început să condamne statul că nu a făcut destul, pe grăniceri că nu le-au oprit pe fete, poliția pentru că a fost pasivă.

Fetele ei nu aveau nicio vină. Fiindcă fetele ei n-ar fi plecat niciodată.

*

Trupul lui era în Norvegia, mintea, în Siria. Era și acum în concediu medical, încă nu putea să lucreze, iar acum, nu numai din cauza umărului.

Noaptea stătea întins în pat, treaz. Fuma. Uneori cădea într-un somn adânc, pentru ca apoi să sară din pat, plin de transpirație, din cauza unui coșmar. Visa că era în celulă, că simte cuțitul la gât sau că aleargă după fetele lui și că acestea fug de el.

Ikhlaque Chan, cel care răspundea de integrarea imigranților din Bærum, l-a văzut odată stând într-un colț în centrul comercial din Sandvika, vorbind singur. Chan l-a recunoscut pe Sadiq de la întrunirile pe care le organiza cu părinții imigranți și s-a dus la el. Sadiq a privit prin Chan ca și cum ar fi fost de sticlă, cu ochii ațintiți spre un punct aflat la o oarecare distanță, și a continuat să vorbească. Vorbea în somaleză, strecurând și câteva cuvinte norvegiene, apoi a plecat brusc din mall. La puțin timp după aceea, Chan l-a întâlnit în parcare. Acum își revenise și l-a salutat pe Chan cu amabilitate. Acesta din urmă l-a întrebat cum îi merge. Sadiq i-a povestit despre dramatica lui călătorie în Siria.

Apoi s-au despărțit. Chan i-a spus să nu ezite să-l contacteze.

O cunoștință de la moscheea din Sandvika l-a abordat pe Sadiq și a lăudat fapta fetelor.

— V-au făcut un dar așa de mare! i-a spus el. Sacrificiul lor pregătește calea spre rai pentru toată familia.

Sadiq a explodat:

— Atunci, trimite-ți și tu băieții! Trimite-i!

Celălalt a schimbat subiectul, dar Sadiq nu s-a liniștit.

— Câtă vreme nu-ți trimiți și tu copiii în Siria, ține-ți părerile pentru tine!

A început să ningă. În curând, pe Muntele Kolsås s-a așternut o pătură albă de nea. Anul se apropia de sfârșit, iar Sadiq a intrat într-o stare de amorțeală.

Capitolul 22

Un om cumsecade, minunat

„Ismael, nu am făcut așa ceva. Totul a fost o neînțelegere. Ce mai faceți tu și ceilalți din familie? Nu avem prea mult timp, așa că răspunde repede!”

Trecuseră două săptămâni de când Ismael o întrebase pe Ayan dacă ea și Leila trimiseseră pe cineva să-l ucidă pe tatăl lor.

În sfârșit, era on-line! Ismael a trimis o altă întrebare:

— VĂ CĂSĂTORIȚI?!!! În Siria?

Ayan a răspuns imediat.

— Eu sunt căsătorită ©. Intră pe Skype! Unde ești?

— Sunt la școală. Nu știu dacă să fiu fericit sau dezamăgit.

— Problema e că toată lumea știe situația noastră.

— Cum adică?

— Nu am trimis pe nimeni să-l omoare pe tata. El a spus la știri că colaborează cu PST și cu poliția. Toată lumea știe. Spionajul împotriva musulmanilor e o problemă foarte serioasă, așa că tribunalul de aici l-a adus la audieri. I-au pus o mulțime de întrebări și au încercat să-și dea seama dacă este sau nu este spion. Noi nu am avut nicio legătură, nu am trimis pe nimeni. Apoi a fost achitat și i s-a dat drumul. Nu s-a dus nimeni să-l omoare. E exact ca în Norvegia, când poliția te arestează pentru că face cercetări într-un caz. Nu înseamnă că te închid sau te omoară. Ei au crezut că e spion din cauza schimbului de mesaje dintre el și poliție.

— A spus că a fost bătut, dar, în fine, nu mai contează asta. Mai îngrijorat sunt pentru voi.

— V-a spus că Leila a fost împușcată din cauza lui?

— Da, în picior?

— Fiindcă a spus că noi am fost răpite, ceea ce era o minciună. În picior. Unde a fost bătut?

— În celulă.

— În ce parte a corpului? Cu ce?

— În burtă, cu patul puștii. De ce nu vă duceți voi în Somalia?

— Am putea, dar nu vrem să ne ducem într-o țară în care islamul nu se practică așa cum trebuie și unde nu există *sharia.* Apropo, ar trebui să fii fericit că m-am căsătorit, e un om bun.

— Știam că așa se va întâmpla.

— Cum?

— Că vă veți mărita acolo amândouă.

— Ha, ha, ascultă, noi nu avem nicio legătură cu ce i s-a întâmplat tatei. Din cauza lui, mașina soțului meu e distrusă, hainele noastre la fel și Leila a fost împușcată, așa că era normal ca autoritățile de aici să cerceteze problema.

— Să fiu sincer, aș fi mai mult decât fericit să mă duc eu în Siria și să mor pentru ceva în care nu cred, dacă așa ați veni voi acasă.

— Îmi pare rău că ți-e așa de greu. Școala cum merge?

— Nu e bine.

— De ce?

— Sunt prea neatent. Nu pot să dorm. Vreau să veniți acasă.

— Concentrează-te, Ismael, nouă ne este bine aici! Locuim într-o casă mare și frumoasă, cu o grădină mare și frumoasă. Și am învățat să conducem. Iar tu nu trebuie să crezi că eu sau soțul meu a vrut să-l omoare pe tata.

— Cine e soțul tău? Unde l-ai cunoscut?

— Prin niște prieteni.

— Cum ai putut să te măriți așa?

— E om bun, de-asta m-am măritat cu el.

— Mama și tata cred că e în regulă?

— Nu, din păcate, nu.

— E pe Facebook? E din Siria?

— Nu. Din BÆRUM.

— A mai fost căsătorit?

— Nu. E aici, vrei să vorbești cu el?

— Cum îl cheamă?

— Vrei să vorbești cu el?

— Mergea la moscheea Rabita? De ce naționalitate este?

— Vrei să vorbești cu el?

— Întreabă-l tu, sunt la școală, nu pot să vorbesc.

— Hisham e din Eritreea și nu mergea la Rabita.

— Hisham…?

— Da.

— Numele de familie?

— Hisham Abdiqadir. Mama nu se simte bine? Ce mai face?

— Are probleme la ambele încheieturi, nimic altceva.

— Mai ai alte întrebări despre soțul meu?

— De ce dracu' sunteți în Siria, și nu în Eritreea?

— Fiindcă jihadul în Eritreea s-a terminat, ha, ha.

— Sau în Somalia?

— Eu nu am venit aici ca să mă mărit.

— Ba da.

— *Wallahi* nu.

— Cred că te cunosc bine… e destul de limpede.

— Crezi ce vrei, adevărul e că am venit aici ca să fiu în țara jihadului.

— Atunci soțul tău o să se ducă și el la jihad, așa-i?

— El a venit cu mult timp înaintea mea.

— Da sau nu?

— Amândoi suntem implicați în jihad, uneori se duce la luptă. Unde stăm noi e liniște, dar se aude în depărtare zgomotul luptelor.

— Deci tu ești însărcinată… iar el se duce la jihad cu juma de normă. Frumos.

— Nu sunt însărcinată.

— Gândește-te că pățește ceva, ce faci atunci?

— Atunci o să aștept până când o să mă pot mărita din nou.

— O să te măriți așa, cu primul mujahedin? E dezgustător.

— În Norvegia, oamenii nu se căsătoresc, divorțează și apoi se căsătoresc din nou? Nu mai crede că e dezgustător, Ismael, noi încercăm să ducem o viață normală aici.

— Ei or să moară, și tu o să-l satisfaci pe următorul, după ce primul moare.

— Am venit aici să mor și eu. Nu să fiu târfa cuiva. Nu mă jigni spunându-mi asta!!

— Dar așa e, dacă tu nu ești implicată direct în luptă. Dacă locuiești într-o zonă liniștită. Apropo, ce face Leila?

— Bine, rana se vindecă, nu a fost ceva grav.

În final, Ayan a sintetizat astfel ceea ce a vrut să spună: „1. Noi nu am trimis pe nimeni să-l omoare pe tata! 2. Nu am venit aici să satisfacem pe altcineva în afară de ALLAH! 3. Ne simțim bine și suntem fericite.”

— Pur și simplu nu-mi place ideea ca tu să te măriți iar și iar. Nu mă deranjează cu nimic faptul că te căsătorești cu cineva, ci doar că tu știi că el va fi în curând ucis în război și îți faci planuri să te măriți repede cu altul, a scris Ismael.

— Deocamdată sunt măritată cu un om cumsecade, minunat, pe care îl iubesc mult și *inshallah* va fi singurul cu care am să mă mărit și alături de care o să îmbătrânesc. Nu știe nimeni când moare. Și nu pot să-mi închipui cum ar fi să trăiesc fără el, așa că las-o baltă cu a doua căsătorie.

— Știu că n-o să trăiască prea mult dacă se duce să lupte tot timpul.

— Nu e chiar așa, ha, ha, nu se duc așa de des să lupte.

Capitolul 23

Pradă de război

Leila i-a trimis lui Ismael o fotografie.

„Ha, eu am fost prima împușcată”, scria sub fotografia în care se vedea un picior în ghips.

L-a făcut pe Ismael să se cutremure. Sora lui era o proastă! Cum putea să glumească cu așa ceva?

Mai târziu, la telefon, ea i-a spus că, prin mila lui Allah, piciorul i se vindecase.

— Vino acasă! i-a spus Ismael.

— Nu, vino tu aici, i-a răspuns sora lui. Avem o casă mare și frumoasă, curte în spate, grădină… Avem un iepure negru cu alb. Și unul gri, și unul alb. Fac prăpăd în bucătărie și, în plus, ne mănâncă pâinea.

— Tata și-a riscat viața pentru voi două… și voi l-ați acuzat că e spion și ați încercat să puneți pe cineva să-l omoare.

— Păi, dacă e spion, trebuie să fie pedepsit, a răspuns Leila scurt.

„Vrem foarte mult să-i ajutăm pe musulmani, iar singurul mod în care putem să facem cu adevărat acest lucru este să fim cu ei și la bine, și la greu”, scriseseră fetele înainte de plecare. „Cu gândul acesta ne-am hotărât să plecăm în Siria și să ajutăm cum putem.”

Dar nu ajutau pe nimeni. O vreme, Hisham le-a permis celor două surori să lucreze ca voluntare la spital. Le ducea și le aducea de acolo cu mașina.

Regulile aplicate de islamiști în spital îi făcuseră pe mulți angajați să plece. Mulți fugiseră în Turcia. Medicii care nu își luaseră niciodată până atunci pauze ca să se roage erau acum obligați să se roage de cinci ori pe zi. Asistentele trebuiau să fie acoperite complet cât erau la lucru, iar doctorii nu aveau voie să vadă fața pacientelor.

Ayan și Leila se duceau acolo și ajutau cum puteau.

Apoi Hisham s-a răzgândit. Spitalul nu era locul potrivit pentru ele. Mai bine stăteau acasă.

„Pentru că, atunci când o femeie iese din casă, diavolul o urmează întotdeauna.”

*

Un alt șir de comentarii a început pe pagina de Facebook a colegilor de școală ai Leilei.

La VG s-a spus că Leila are un prieten și că cel mai probabil s-a dus acolo pentru el. Știa cineva că are un prieten?

Camilla: Ea zicea mereu că din cauza religiei nu are și nu poate avea un prieten, dar nu se știe niciodată.

Alexander: Era așa de nesociabilă. Probabil nu vorbea cu nimeni în afară de sora ei.

Camilla: De fapt, nici nu știm dacă era nesociabilă sau nu era, având în vedere că noi habar n-aveam ce făcea în timpul liber.

Fridjof: hahahahahahahaha, foarte adevărat.

Alexander: În clasă era nesociabilă, nu mergea în nicio excursie cu școala, nu a venit la serbarea de sfârșit de an sau la petrecerea lui Ulrik.

Joakim: Eu cred că asta nu a avut legătură cu cât de sociabilă era, mai degrabă cu aspectul religios sau cum s-o zice. Până la urmă, serbarea a fost într-o biserică.

Fridjof: Dar trebuie să avem cel mai mare respect pentru că a avut curaj să se ducă acolo.

Camilla: Sunt complet de acord, Fridjof, chiar e o persoană curajoasă.

Alexander: Vă bateți joc de mine?

Fridjof: De ce? Uite… poate că e o prostie să faci așa ceva, dar a avut curajul s-o facă. Acolo e jihad și toate celelalte.

Alexander: Da, dar merită ZERO respect. Ce lucru bun a făcut?

Fridjof: Ba merită respect, chiar dacă ce a făcut e o prostie, a lăsat tot ce a avut și s-a dus să-i ajute pe niște străini.

Alexander: Înțeleg ce spui, dar eu unul nu o respect.

Fostele colege de clasă vorbeau adesea despre ea.

— De fapt, școala a tratat-o foarte bine, i-a spus Emilie lui Sofie într-o pauză.

Acum erau la Nadderus, cel mai bun liceu din Bærum.

— Poate că se simțea izolată, dar nici ea nu era prea vorbăreață.

— Nu era chiar o rază de soare, a spus Sofie. Dar nu era nici jigodie.

Au ajuns împreună la concluzia că poate ar fi fost mai ușor pentru ea dacă s-ar fi dus la o școală în care învățau mai mulți ca ea, mai mulți musulmani.

Fetele și-au amintit ce spunea ea despre ziua judecății. „E ca o răscruce", le spusese ea. „Un drum duce spre rai, altul duce spre iad."

— Și eu unde o să mă duc? o întrebase Emilie.

— Din cauza felului în care te îmbraci, fiindcă nu-ți acoperi capul și restul și fiindcă nu ești musulmană, o să ajungi în iad, i-a răspuns Leila.

Când a văzut-o șocată, Leila a îndulcit puțin tonul.

— Poate o să fie bine. Ne vom sacrifica noi și pentru tine.

Sofie analiza acum aceste cuvinte.

— Asta face ea acum, se sacrifică pentru noi?

Emilie s-a uitat la ea.

— Habar n-am. De fapt, ce face ea acolo?

Și-a răsucit o șuviță de păr între degete și s-a uitat la Sofie.

— Tu crezi că s-a dus acolo să fie sclavă sexuală?

*

În primele două luni petrecute în Siria, fetele au stat în mai multe locuri, în funcție de zona în care lucra Hisham. Au stat în al-Dana și în Taqaba, în provincia Idlib, apoi în provincia Alep. La începutul anului 2014, Hisham și Ayan s-au mutat la Raqqah, unde ISIS preluase de curând controlul.

Cum încă nu se găsise un soț potrivit pentru Leila, care se recupera în continuare după rana provocată de glonț, ea îi însoțea.

Una după alta, milițiile fuseseră înfrânte. Steagul negru flutura acum în tot orașul.

ISIS aresta pe cine dorea.

Oricând.

Oriunde.

Acuzațiile erau diverse.

Blugii erau interzișii. La fel și ornamentele de pe hainele femeilor. Dacă fumai, riscai să-ți pierzi degetele între care țineai țigara. Părul lung era interzis la bărbați, barba era obligatorie. Majoritatea celor care visaseră la libertate fie fuseseră uciși, fie fugiseră.

Cei trei tineri din Bærum intraseră în posesia casei care aparținuse unei astfel de familii. Era goală, dar numai în privința locatarilor, în rest era plină cu tot ce trebuie: așternuturi, prosoape, oale și cratițe, aparate de uz casnic și electronice.

Cei care nu sprijineau ISIS se ascundeau și își țineau gura, cu excepția unei mici grupări care se autointitulase „Raqqah Este Măcelărită pe Nesimțite” și care posta fotografii on-line, afirmând că ISIS nu vrea ca lumea să afle. Căpeteniile celor mai importante clanuri din Raqqah își dăduseră seama dincotro bătea vântul și îi juraseră credință lui Abu Bakr al-Baghdadi. Noua grupare care ocupase orașul înlocuise regimul de teroare al lui Assad cu propriul regim de teroare.

Toate mergeau potrivit planului lui Haji Bakr.

Hisham era unul dintre pioni. Pescarul urcase treptele ierarhiei și acum comanda soldați. Venise mai de mult în Siria, în toamna lui 2012, și de aceea era considerat un om cu experiență. La început, intrase în al-Nusra, dar apoi dezertase și plecase la ISIS când se ivise ocazia. Când servești ISIS pe pământ sacru, gândurile tale trebuie să se schimbe dacă vrei să devii un musulman adevărat.

Când veneai dintr-o țară de necredincioși, și tu erai considerat necredincios, indiferent cât de citit erai. Toată lumea începea de la același nivel, ca și cum ar fi auzit pentru prima oară de islam. Pentru unii, lucrurile erau cunoscute; pentru alții, multe erau noi. Hisham nu pricepea prea multe, pentru că lecțiile se țineau în arabă și engleză. Înainte de instruirea religioasă, viitorii luptători erau supuși la tot felul de teste pentru verificarea răbdării. De exemplu, erau duși într-o încăpere, împreună cu alți nou-veniți, și erau lăsați acolo. Puteau să stea și câteva zile fără să știe ce ar putea să se întâmple sau când. Unii își pierdeau cumpătul. Era un lucru esențial pentru un soldat, care, pe lângă faptul că se ducea să lupte, trebuia să rămână calm, să stea la pândă, să-și țină capul la cutie și să aștepte ordinele. Un bun luptător avea în vine apă rece ca gheața.

Abia după câteva săptămâni în care le fusese pusă la încercare răbdarea și luaseră lecții de religie, recruții începeau instrucția militară.

*

Funcțiile cele mai înalte din ISIS le reveneau unor oameni aleși cu mare grijă. Ca și Abu Bakr al-Baghdadi, majoritatea liderilor militari erau irakieni – ISIS era mai presus de toate o organizație irakiană. Saudiții aveau poziții înalte în tribunale, după ei veneau tunisienii, iar arabii din Golf lucrau de multe ori în spionaj. Mulți ceceni, care aveau o bogată experiență în războiul de gherilă, dețineau poziții de mijloc în armată.

În ciuda acestei ierarhii adoptate în mod conștient, existau șanse de avansare. Tineri care nu erau obișnuiți să aibă oameni în subordine și care nici măcar nu avuseseră un loc de muncă în Occident se puteau trezi în funcții de comandă. Tineri precum Hisham.

Tinerii musulmani participaseră la un război sfânt și înainte, în Afghanistan. Irak. Bosnia. Somalia. Din acest punct de vedere, Hisham era

parte a unei tradiții. Deosebite erau acum repeziciunea cu care se înrolau tinerii și afluxul femeilor, multe dintre ele adolescente. În toamna lui 2013, numărul imigranților occidentali din Siria ajunsese la circa 3 000, dintre care câteva sute erau femei.

Ce le făcea pe tinere să renunțe la familii, la prieteni și la studii ca să plece într-o zonă de război?

Un grup de cercetători de la Institutul pentru Dialog Strategic din Londra a încercat să găsească un răspuns on-line, pe Twitter, pe *blog*-uri. Acestea erau locurile în care chiar fetele preferau să explice de ce se duc. S-au descoperit trei motive principale.

Primul era acela că *umma* este atacată. Occidentul voia să elimine islamul și să-i izgonească pe musulmani.

Conflictul era prezentat ca făcând parte dintr-un război mai mare împotriva islamului. Fetele distribuiau fotografii cu copii răniți din Palestina, Siria și Afghanistan. Lipsa oricărui compromis era tipică. „Ori ești în tabăra *iman* – credință – ori ești în tabăra *kufr* – necredință – la mijloc nu se poate", afirma Umm Khattan, una dintre cele mai active fete pe Twitter în 2014. Ea, la fel ca altele, scria sub pseudonim, iar multe foloseau prefixul *umm,* „mamă" în limba arabă. Umm Khattab era de părere că musulmanii nu pot trăi în Occident.

Al doilea motiv era dorința de a întemeia califatul. Puține femei plecau cu gândul de a lupta efectiv. Cele care făceau asta erau dezamăgite. ISIS nu le permitea femeilor să se apropie de linia frontului, acesta fiind privilegiul bărbaților. Numai cele însărcinate cu verificarea moralității surorilor din brigada feminină de poliție – al-Khansa – făceau pregătire cu arme. Acestea patrulau pe străzile din Raqqah având un Kalașnikov pe umăr.

Străinele veneau cu gândul de a construi o nouă societate bazată pe legile lui Allah. Un stat curat

din punct de vedere ideologic. Un paradis al fundamentaliștilor. Unele vorbeau despre vocația de a-i ajuta pe ceilalți, altele voiau să fie mame și soții. Multe dintre cele care se duceau acolo să se mărite nu avuseseră niciodată un prieten.

Al treilea motiv important îl constituiau datoria și identitatea personală. Dacă îți îndeplinești datoria religioasă pe pământ, îți asiguri un loc, poate chiar unul bun, în rai. Unele femei scriau că nu vor să trăiască deloc în această lume și că tânjesc după viața de apoi. Umm Khattab, ca și Ayan, repeta formula folosită de jihadiștii din toată lumea: „Noi iubim moartea mai mult decât iubiți voi viața."

Căutarea sentimentului de apartenență străbătea ca un fir roșu mesajele de pe Twitter. Multe scriau despre fraternitatea pe care o simțiseră în Siria, opusă prieteniilor false, superficiale pe care le avuseseră în Occident.

Umm Irhab – Mama Terorii – scria că nu fusese în intenția ei să caute o viață mai bună. Călătoria ei fusese mai degrabă o lecție de răbdare, o încercare. Datorită ei, urma să înțeleagă semnificația raiului și să afle dacă este demnă de acesta. Dar nu numai în rai te vei bucura de recompense dacă vei urma calea lui Dumnezeu; ai putea să obții ce vrei și în viața aceasta – de exemplu, ai putea dobândi un soț curajos și onorabil. Cu voia lui Allah, ai putea primi recompensa de a deveni soție de martir.

Femeile nemăritate erau numite *muhajirat* – migrante – și mai întâi erau plasate în *maqqar,* un fel de cămin. Aveau voie să iasă doar cu permisiune și doar dacă era strict necesar, caz în care trebuiau să fie însoțite. Dacă aveau nevoie de ceva, trebuiau să se adreseze administratorului. Cele aflate deja acolo le explicau regimul celor care voiau să vină. Era important să vii cu intenții curate, scria Umm Layth – Mama Leului – una dintre cele mai active fete de pe rețelele de socializare. „Realitatea e că să stai aici fără un

bărbat e foarte greu.” Apoi a explicat: „Deși am mai spus acest lucru pe Twitter, vreau să le previn pe surori să nu mai viseze că vor veni în Siria și nu se vor mărita. *Wallahi,* viața aici e foarte grea pentru *muhajirat* și depindem foarte mult de sprijinul fraților noștri. Nu e ca în Occident, unde poți să te duci când și când cu mașina la Walmart și să te întorci acasă…”

După ce se căsătoreau, lucru care se întâmpla de regulă foarte repede, uneori chiar imediat după sosire, femeile primeau o locuință în care urmau să trăiască potrivit statutului soțului.

O malaysiană, care își spunea Pasărea Paradisului, s-a căsătorit cu un marocan pe care nu-l mai întâlnise înainte de nuntă și descria viața în califat în termeni pecuniari: „1. Aici nu plătim chirie. Casele ne sunt date gratuit. 2. Nu plătim nici curentul electric, nici apa. 3. Ni se dau lunar alimente. Spaghete, paste făinoase, conserve, orez, ouă etc. 4. Se dau alocații lunare nu numai soților, ci și soțiilor, precum și pentru fiecare copil. 5. Controlul medical și medicamentele sunt gratuite – Statul Islamic plătește în locul tău.”

Mama Leului era de părere că merită aceste beneficii: „Pe aceste meleaguri, noi suntem răsplătite pentru sacrificiul pe care l-am făcut venind aici și primim *ghanimah* – pradă de război. Sincer, e așa de plăcut să știi că ceea ce ai tu a fost luat de la *kuffar* și dăruit ție personal de Allah. Printre multele lucruri primite se numără aparatură de uz casnic, precum frigidere, aparate de gătit, aragaze, cuptoare cu microunde, mixere, aspiratoare, produse de curățat, ventilatoare și, ce e mai important, o casă cu electricitate și apă gratuite, oferite de califat, fără a mai trebui să plătești chirie.”

Umm Ubaydah împărtășea aceeași atitudine: „*Alhamdulillah*, Dumnezeu fie lăudat, și ei ne dau mâncare și haine, cele mai multe fiind *ghanimah,* iar azi am primit pâine proaspătă.”

Curentul electric era gratuit, dar furnizarea acestuia era intermitentă și, după cum explica o femeie, nu te puteai baza pe faptul că o să-ți poți încărca telefonul. Era important să ai lumânări și lanterne la îndemână și trebuia să înveți să-ți speli hainele manual, „pentru că aici nu prea poți să te bizui pe mașina de spălat”.

*

Leila și Ayan erau și ele ocupate cu transmiterea unor impresii frumoase despre califat. Ayan îi scria lui Ismael că, în timp ce sirienii își părăseau casele, „noi primim bani fără să muncim, apropo. Hi, hi. Casa nu costă nimic, electricitatea nu costă nimic, apa nu costă nimic”.

Atunci, ce anume li se cerea în schimb acestor femei?

Umma Ubaydah explica limpede: „Cel mai bun lucru pe care poate să-l facă o femeie e să fie o soție virtuoasă și să crească odrasle virtuoase.”

Pentru unele, toată experiența a fost o dezamăgire. Chiar și într-unul dintre cele mai infame orașe din lume, unde decapitările ajunseseră un fel de distracție publică, viața domestică putea fi plictisitoare. Puține recunoșteau însă că se așteptaseră să primească în califat nu doar îndatoriri gospodărești, iar cele care exprimau o părere critică erau repede puse la punct de celelalte surori.

Umm Layth scria: „Oricât de plictisitoare ar fi sarcinile de zi cu zi, tot vei prețui cu adevărat fiecare minut petrecut aici pentru Allah – *wallahi,* jur pe Dumnezeu că am întâlnit niște surori minunate, care își petrec diminețile și serile fericite pentru că pregătesc mâncarea mujahedinilor.”

O bună parte dintre textele postate pe *blog*-uri semănau mai mult cu rețetele culinare decât cu jurnalele de război. O femeie se lăuda cu o prăjitură pe care o făcuse, postând o fotografie cu prăjitura respectivă, alături de care fusese așezată cu grijă o grenadă: „Prăjitură Oreo cu brânză à la

@UmmMujahidin 93 și eu”. Viața cotidiană era descrisă sub *hashtag*-ul #SimplePleasures în #IS. Referințele lor, între care apăreau filme Disney, celebrități și produse alimentare, arătau că multe dintre fete fuseseră, nu cu mult timp în urmă, niște adolescente obișnuite. O perioadă, Nutella a fost în vogă – soții postau fotografii ale borcanului cu cremă alături de puști Kalașnikov și grenade. Mulți dintre tinerii luptători erau amatori de dulciuri și postau fotografii cu rafturi pline de la cofetăriile din Raqqah.

Anumite site-uri erau specializate în sfaturi și rețete de gustări pentru *jihadistas.* În general, rețetele erau ușoare, fiind însoțite de ilustrații simple. O rețetă de pe site-ul grupului feminin al-Zorah consta într-o succesiune de fotografii: un ou într-un castron, zahăr într-un castron, oul și zahărul amestecate, o lingură de sare, un pahar cu lapte, un pahar cu făină, un castron mai mare cu toate ingredientele amestecate și, în final, o tigaie. „Surorilor, puteți să faceți aceste clătite ca să le puneți în buzunarul luptătorilor voștri obosiți, când se duc la luptă. Ne rugăm la Dumnezeu ca rețeta asta să fie de folos eroilor noștri mujahedini!”

Clătitele se puteau servi cu miere, sirop, zahăr, unt, gem sau… Nutella.

*

Femeile își exprimau rareori regretul pentru alegerea făcută, deși unele scriau despre dorul de casă și se arătau conștiente de îngrijorările pe care le provocaseră. De cele mai multe ori, teama de a-i face pe părinți să sufere, în special pe mame, era cea care le făcea să se îndoiască atunci când întrebau dacă era sau nu era bine să plece. O fată era neliniștită pentru că își lăsase mama singură, în condițiile în care surorile ei plecaseră deja de acasă: „Mă întreb dacă a fost bine ce am făcut, dar îmi spun că probabil m-aș fi căsătorit și aș fi plecat oricum de lângă ea.”

Umm Layth conchide: „Familia pe care o capeți în schimbul celei pe care o lași în urmă e ca perla privită în comparație cu cochilia pe care o arunci.”

Ayan și Leila nu-și exprimau prea mult sentimentele în scurtele conversații pe care le aveau cu mama lor. Considerau că numai părinții lor sunt vinovați că nu se pot întâlni.

— Ați făcut o mare greșeală pârându-ne la poliție, i-a spus la un moment dat Ayan la telefon Sarei. Acum știe toată lumea cine suntem. O să fim arestate dacă ne întoarcem în Norvegia.

Sara a simțit că există o speranță. Oare asta însemna că fetele *voiau,* în sfârșit, să vină acasă?

— Putem să vă ajutăm…

Ayan a întrerupt-o. În mod sigur, nu se gândea la asta.

— Ați putea să veniți voi aici! Tu, băieții și tata. O să vă primim cu brațele deschise. Statul Islamic va cuceri în curând lumea întreagă, așa că ar fi mai bine să veniți aici mai devreme decât mai târziu. Înainte să vină toți ceilalți.

*

Într-o zi, Sadiq a primit telefon de la un număr secret. Ca de obicei, i-a sărit inima din piept. Trecuse multă vreme de când luase ultima oară legătura cu fetele. Când a auzit o voce de bărbat, i s-au înmuiat picioarele.

Bărbatul l-a salutat politicos, într-o somaleză stricată, ușor pretențioasă.

S-a prezentat ca fiind Imran și, după voce, părea foarte tânăr, adolescent.

Era în Raqqah, spunea el, și voia să-i ceară permisiunea să se căsătorească cu Leila.

Sadiq s-a ridicat în picioare, incapabil să vorbească. Îi treceau prin minte tot felul de gânduri. Un tânăr despre care nu știa nimic îi cerea mâna fetei lui.

— Spune-i Leilei să mă sune, i-a răspuns el.

Leila l-a sunat aproape imediat.

— Îți place băiatul? a întrebat-o Sadiq.

— Da.

— E bun pentru tine? Îl iubești? a continuat tatăl.

— Da, a răspuns Leila.

L-a sunat mama lui Imran, deoarece tatăl lui era decedat.

— Va trebui să vorbiți cu soția mea, i-a spus Sadiq.

Bărbații trebuiau să negocieze cu bărbați, femeile cu femei.

Anumite reguli trebuiau să fie respectate, chiar dacă toate celelalte erau încălcate.

Înainte de a fi sunată de mama lui Imran, vorbise și Sara cu Leila. Nu avusese decât o întrebare pentru fiica ei.

— Acum împărțiți același pat? a întrebat-o Sara.

— Nu, ești nebună! a replicat Leila.

— Bine, în regulă. Poți să te măriți.

Imran era un britanic de origine somaleză. Mama lui i-a spus Sarei că băiatul excelase la școală, fiind bun la tot ce ținea de tehnică; era un geniu al calculatoarelor. Era mezinul familiei și locuise singur cu mama după ce tatăl lui murise. Într-o bună zi, băiatul umpluse până la refuz frigiderul mamei. Făcuse o mulțime de drumuri pe scările blocului, aducând saci de orez de 20 kg, sacoșe cu paste făinoase, un bidon de 4 l de ulei, pe care le-a așezat frumos în cămară.

Apoi a plecat în Siria.

Sara și Sadiq s-au hotărât să-l simpatizeze pe Imran. Măcar pentru faptul că le ceruse mâna Leilei. S-au înțeles ca fratele lui Imran să vină în Norvegia ca reprezentant al mezinului. Sadiq avea să fie *wali* pentru Leila. Cei doi urmau să fie căsătoriți prin procură de un imam din Oslo.

Acum, Sara și Sadiq aveau doi gineri în califat.

*

La începutul lui 2014, milițiile din Atmeh și din restul provinciei Idlib plănuiau o ofensivă de amploare pentru a recuceri teritoriul pierdut în

favoarea ISIS toamna trecută. Se săturaseră. Grupări disparate încheiau mereu înțelegeri și cooperau unele cu altele, dar ISIS nu intenționa nicio clipă să-și onoreze angajamentele. Voia să stăpânească singur. În decembrie 2013, când îl ademenise la negocieri pe un cunoscut lider al rebelilor doar pentru a-l omorî în chinuri, organizația mersese prea departe. A fost picătura care a umplut paharul și care i-a unit pe cei din ASL și al-Nusra. Lansând atacuri simultane asupra mai multor poziții deținute de ISIS, ei au reușit să priveze gruparea islamistă de avantajul strategic pe care îl avea – transferul rapid al unor unități mici acolo unde era cea mai mare nevoie.

În câteva săptămâni, ISIS a fost alungat din Atmeh, din cea mai mare parte a provinciei Idlib și din zona estică a orașului Alep. La sfârșitul lui ianuarie, când trupele rebele au atacat Tal Rifat, o localitate din apropiere de Alep, Haji Bakr a decis să rămână incognito în sat. Dacă ar fi anunțat cine e, ar fi putut să fie primit într-una dintre taberele militare ale ISIS, care erau bine păzite, dar strategul a preferat să rămână liniștit acasă la el. În doar câteva ore, orășelul a fost împărțit în două. Stăpânul Umbrelor s-a trezit că se află în jumătatea adversă.

Maestrul supravegherii și al spionajului a fost în cele din urmă denunțat.

— Lângă mine stă un șeic Daesh, a strigat un bărbat unui grup de soldați rebeli.

Când comandantul local a bătut la ușă, Haji Bakr a deschis, îmbrăcat în pijama. A spus că vrea să se schimbe, dar comandantul i-a ordonat să iasă. Haji Bakr a sărit înapoi, a trântit ușa și a strigat:

— Am o centură cu explozivi!

Apoi a ieșit cu un Kalașnikov și a fost împușcat mortal. Casa a fost percheziționată. Au fost confiscate calculatoare, telefoane mobile, cărți și documente. Sub un teanc de pături prăfuite au găsit planul de organizare a Statului Islamic.

Înconjurat de lespezi de beton și de maci sălbatici, Stăpânul Umbrelor a fost îngropat pe un teren arid din afara satului, departe de Irakul lui iubit.

*

Capitala ISIS se afla sub presiune. Rebelii care îi învinseseră pe islamiști în Idlib voiau cu orice preț că cucerească Raqqah. ISIS a deplasat un mare număr de luptători pentru apărarea orașului supus unui atac susținut cu rachete. Ambele tabere au suferit pierderi grele. S-au înregistrat multe victime în rândul civililor.

Familia Juma nu mai auzise nimic de fete de câteva luni.

Abia în primăvară Leila a spart tăcerea.

„Fraaateee, ce mai faceți voi?" i-a scris ea lui Ismael la jumătatea lunii martie, de pe contul Fatima Abdallah. „Păi, să-ți spun pe scurt ce s-a mai întâmplat cu noi. Suntem sănătoși. În ultimul timp, ne-am mutat destul de des, dar acum ne-am așezat din nou. Nu mai avem mașină, așa că e greu să ajungi undeva ca să intri on-line. Nu avem semnal la telefon, deci nu putem suna. A fost haos aici în ultimul timp, dar suntem încă în viață. Spune-i tatei că îmi pare rău că i-am închis telefonul ultima oară, eram stresați și ne grăbeam tare. NU ÎNCERCĂM SĂ-L EVITĂM, ÎMPREJURĂRILE NU NE-AU PERMIS SĂ VORBIM CU EL. Trebuie să înțelegeți că nu avem mereu acces la internet sau la telefon și uneori nu putem să vorbim, chiar dacă suntem on-line. Apropo, rana de la picior e nasoală răăău. Nu mai am ghipsul și învăț din nou să merg, e așa de greeeu, nu știu cum reușeam să merg înainte, ha, ha."

Ismael reușea cu greu să împace tonul ei relaxat cu lunile de tăcere care trecuseră. Era ca și cum surorile lui fuseseră plecate într-o excursie în weekend și întârziaseră mai mult decât trebuie să ia legătura cu el.

— Vorbește cu mama și tata, nu cu mine, i-a scris el.

— Ce vrei să spui? a răspuns Ayan două zile mai târziu, continuând conversația din punctul în care o lăsase sora ei.

Nu era ceva neobișnuit ca legătura să se întrerupă și răspunsurile să vină după câteva zile sau săptămâni, ca și cum timpul se evaporase.

— Nu mai am chef să-mi fac griji și să mă neliniștesc. Dacă nu aveți de gând să ne mai vedem, atunci prefer să nu mai vorbiți cu mine. Asta e, a răspuns Ismael.

— Vino-ți în fire. Normal că vrem să ne vedem. Părinți din toată lumea au venit aici să-și viziteze copiii.

— Noi nu venim în Siria, sper că-ți dai seama.

— Dacă totuși vreți să veniți, veți fi mai mult decât bineveniți.

— În Siria?

— De ce nu?

— Pentru că nu mi-am pus în cap să mor. Voi nu vreți să plecați din Siria, noi nu vrem să venim acolo.

— În fine, toate la timpul lor. Ce mai faci tu?

— Ayan, vă iubesc foarte mult pe amândouă. Dar sunteți o imensă piatră de moară agățată de gâtul meu.

— De ce?

— Îți sugerez s-o suni pe mama, fiindcă pe mine nu mă mai interesează, adio pentru totdeauna.

— Ești fratele meu mai mic, așa că să nu îndrăznești să rupi legătura cu mine. Trebuie să-ți pese de mine!

— Mai vrei să-mi spui ceva înainte să te blochez și să te șterg din viața mea?

— Ismael! Termină! Suntem o familie și tu vrei să ne dai la o parte? Ne-ar plăcea să venim în Turcia să ne vedem, dar riscăm să fim trimise acasă! Gândiți-vă să veniți voi în vizită, sunt oameni care au venit aici din Suedia și s-au întors

teferi acasă. Te porți ca un laș! Tu nu ești așa, Ismael!

— Pentru mine sunteți niște persoane oarecare. Nu însemnați nimic.

— Chiar avem nevoie de sprijinul tău.

— Eu am avut două surori bune. Acum ce am? *Fatima?*

— Ai două surori și mai bune. Mai puternice și mai inteligente decât până acum.

— O să am grijă ca Jibril și Isaq să nu vă calce pe urme. Înainte respectam religia, dar acum nu pot s-o sufăr.

— Revino-ți. Cu voia lui Allah, și tu ne vei călca pe urme, și ei! Teme-te de ALLAH și nu încerca să induci în eroare niște copii.

— Zise gura cea îndoctrinată. Cred în Allah cam cât cred în monstrul de spaghete. Și acum pa.

*

Se încerca ceva fără precedent: întemeierea unui califat în lumea modernă de către oameni care se ghidau după cele întâmplate în trecut. Profetul Mahomed era idealul, femeile încercau să se inspire de la soțiile lui. Avusese douăsprezece. „Profetul este mai milostiv față de drept-credincioși decât își sunt ei înșiși, iar soțiile sale sunt mamele lor", se spune în sura 33, versetul 6 din Coran. Dacă planul avea să reușească, femeile urmau să joace un rol-cheie. Fără femei nu ar mai fi urmași, fără urmași nu ar mai exista un stat viabil.

După pierderea teritoriilor din nord-vestul Siriei, ISIS a început să se extindă spre est, pe teritoriul sirian. Steagurile negre au fost înălțate în locurile în care odinioară se aflau statuile lui Assad, pe ruinele bisericilor incendiate, pe altarele bombardate ale musulmanilor șiiți.

Fetele se mutaseră din loc în loc în interiorul califatului, în funcție de zona în care erau deplasați soții lor. Dar rolul lor în viață rămăsese același: erau gospodine.

Situația nu părea să le neliniștească. În schimb, Ismael se simțea tot mai mult prizonierul unei vieți care uneori i se părea că nu merită să fie trăită. Iarna fusese grea, el era speriat, furios, deprimat și frustrat. De câte ori reușea să-și revină, să alunge din minte gândul la surori ca să trăiască în prezent, primea un nou e-mail, un SMS sau o cerere de a intra pe Skype.

— Deci ești gata de examene. Te-ai înscris mai departe la studii? Mai faci sport? întreba Ayan, inițiind o conversație la începutul lunii mai.

Ca de obicei, nu spunea nimic care să indice că locuiește într-o zonă de război. Ismael i-a răspuns că primul examen îl are vineri, că se înscrisese la un colegiu tehnic din nordul țării și că antrenamentele la sală se duseseră naibii fiindcă nu avea bani de abonament la autobuz.

— Să ai grijă la renii sălbatici, i-a scris Ayan, adăugând că în nord erau probabil puțini negri, dar o mulțime de saami[14].

Ismael a ignorat comentariul surorii lui, preferând să treacă direct la ceea ce îl preocupa, așa cum se întâmpla adesea.

— Motivul pentru care vreau să rup legătura este că mi-e greu să discut cu niște surori pe care cel mai probabil n-o să le mai văd niciodată.

Ayan refuza întotdeauna să folosească cuvântul „niciodată”.

— Îmi place să fiu realist, a continuat Ismael. Dacă voi nu aveți de gând să plecați din Siria, iar eu nu am de gând să vin acolo, atunci nu ne vom mai vedea niciodată, exact așa stau lucrurile. Dacă nu ne vedem anul ăsta, nu mai suport să am discuții dintr-astea de complezență.

Răspunsul lui Ayan a venit după patru zile, tot noaptea târziu.

— Ce te face să crezi că asta e o discuție de complezență, suntem frați și cu asta basta. Mama nu ține legătura cu frații ei, cu toate că se văd o dată la patru ani?

La patru dimineața, când se întorcea târându-și picioarele de la o petrecere de sfârșit de an, el a scris: „Măcar se văd!”

Conversațiile au continuat așa, cu întreruperi. Surorile scriau că viața lor e minunată, în afară de căldură. Erau obișnuite cu verile din Norvegia și nu erau pregătite pentru temperaturile din deșert. Își exprimau preocuparea pentru felul în care Isaq, mezinul, se acomoda la școală – „are vreun prieten?” – sau pentru piciorul lui, care era puțin mai scurt decât celălalt – „se simte mai bine?” – ori întrebau dacă Jibril se bucurase de iPad-ul dat de ele și dacă se mai duce la karate. Nu, nu se mai ducea, familia nu-și mai permitea să-i plătească lecțiile. Toți banii lor se duseseră pe încercările de a le salva pe *ele.* Călătoria în Siria îl băgase pe Sadiq în datorii mari. Nu mai puteau folosi mașina, verificarea tehnică impusă de UE era prea scumpă. Surorile au răspuns afirmând că sunt sigure că Allah va avea grijă de asta, la fel ca de toate celelalte.

Ayan intra din când în când pe internet, dar mereu în același interval de timp, între 10 și 11 seara. A luat legătura cu el într-o noapte de pe la mijlocul lunii mai.

— Acasă?

— Da. Dar mă duceam să mă culc.

— Nuuu, putem folosi videochatul, intră pe calculator și trezește familia!!!

— Nu pot, am examen și trebuie să învăț. Oricum, noapte bună!

Ismael i-a transmis simbolul cu degetul mare ridicat.

Trei zile mai târziu, Ayan i-a cerut iar să pornească videochatul.

— De ce intri mereu așa târziu? a întrebat-o Ismael.

— Mai devreme nu am timp.

— Am EXAMEN la mate mâine. Așa că ar cam trebui să dorm.

— În curând, *inshallah,* s-ar putea să am niște vești bune…

— Bine, noapte bună.

— Ești un prost! Somn ușor!

După o săptămână, a dat din nou semn, între 22 și 23, ca de obicei.

— Bună. Sper că examenul a decurs bine.

— Bună. Cred că da.

— Bine. Pentru ce examene ai mai fost selectat? Ție ce îți place?

— M-au selectat pentru mate. Mie mi-ar fi plăcut informatica. Dar mereu capăt examenele care nu-mi plac.

— Și pe mine mă enerva asta, să fiu selectată pentru examene la materiile la care eram mai slabă.

— Oralul și scrisul la norvegiană ar trebui să fie în regulă.

— *Inshallah*, asta-i bine, să-mi spui la ce trebuie să mai dat oral, poate te ajut.

— Bine.

— Ascultă, s-a întâmplat ceva cu tata?

Acum a fost rândul lui Ismael să nu răspundă. Da, ceva se întâmplase cu Sadiq. Devenise retras, trăia în lumea lui. Era prezent, dar îl interesa prea puțin ce se întâmplă în jur. Nu părea să-i pese prea mult de nimic din ceea ce spunea sau făcea Ismael. Niciodată nu-l întreba nimic, de școală, de prieteni, de examene, de planuri pentru vacanță sau pentru anul următor. Ismael nu pierduse numai două surori, își pierduse și tatăl. Sadiq își petrecea timpul la calculator, căutând pe site-uri arabe știri despre Raqqah, despre ISIS, despre bombardamentele coaliției.

Ismael parcă nici nu exista. Cele două care nu se aflau acolo erau singurele care contau.

*

Sadiq își imagina tot felul de scenarii despre cum și-ar fi putut salva fetele, dar era o problemă: ele nu voiau să fie salvate.

Să se ducă la Raqqah, să le facă să vină acasă împotriva voinței lor, nu, asta nu ar fi mers.

Fetele trebuiau să-și dea seama întâi de toate că făcuseră o greșeală.

— Puteți să vă gândiți serios la posibilitatea de a pleca din locul ăla nenorocit? le-a întrebat el prima oară când au sunat.

Le-a tocat la cap până când au închis. Apoi tăcere. Nu lăsaseră niciodată vreun număr la care să poată fi sunate, familia nu putea să ia legătura cu fetele, orice contact depindea de ele.

„Imediat ce se va vindeca piciorul fetei mele mai mici, vor veni acasă”, îl instruise el pe Lippestad să le spună jurnaliștilor. „Sunt ținute acolo împotriva voinței lor”, a subliniat Sadiq.

Le-a spus oamenilor că, în timp ce se ducea la biblioteca din Sandvika, Leila l-a sunat pe neașteptate și i-a spus că a fugit de la soțul ei. Sadiq a năvălit în bibliotecă, a căutat Raqqah pe Google Earth și i-a aflat poziția după ceea ce spunea ea că vede în jur. De la bibliotecă, i-a spus să aștepte lângă o moschee, unde ea a găsit o bancă pe care s-a așezat, iar el l-a sunat pe un prieten sirian și l-a rugat să se ducă s-o ia. Osman făcuse acest lucru, iar acum Leila era adăpostită în casa unei tinere văduve cu doi copii mici. După un timp, a ajuns și Ayan acolo. Acum se ascundeau amândouă de soții lor și așteptau să fie salvate. În primăvară însă, casa în care stăteau fusese bombardată…

Dacă cineva voia să afle mai multe, Sadiq venea cu amănunte.

Copiii se jucau afară, în curte, când un elicopter încărcat cu bombe a început să zboare în cerc deasupra casei. Mama copiilor a ieșit repede afară, i-a luat pe copii și a fugit înapoi în casă, cu copiii sub brațe. Elicopterul era chiar deasupra lor când a dat drumul încărcăturii ucigașe. A urmat o explozie infernală, iar mama și copiii au pierit.

Cele două surori, care stăteau în camera lor, nu au fost rănite.

Poarta fusese distrusă.

Nu mai puteau rămâne acolo.

Fetele lui fugiseră.

Acum nu mai știa unde sunt.

Adevărul era că aleseseră o viață din care el lipsea.

Făceau clătite la Raqqah.

Cu glazură de zahăr.

Capitolul 24

Sfârșitul Acordului Sykes-Picot

Evenimentele care au zguduit lumea au avut loc la începutul lui iunie. Venise vremea să fie îndeplinit principalul obiectiv al răposatului Haji Bakr – extinderea spre est.

În dimineața zilei de 5 iunie 2014, un lung convoi de vehicule militare a trecut granița siriană, îndreptându-se spre orașul irakian Samarra, situat pe malurile Tigrului, la numai 100 km de Bagdad. În fosta capitală a califatului abbasid, se găsea acum Altarul al-Askari, unul dintre locurile sfinte ale musulmanilor șiiți; dispunerea străzilor și arhitectura orașului datau din secolul al IX-lea – acum, războiul punea în pericol această perlă a patrimoniului mondial.

Atentatorii sinucigași au deschis calea tancurilor și infanteriei. Un post de poliție a fost aruncat în aer de un camion încărcat cu explozivi, după care islamiștii au ajuns prin luptă în centrul orașului. În acea după-amiază, pe comorile arhitecturii islamice fluturau steagurile negre. Dar victoria a fost temporară. Patru brigăzi ale armatei irakiene care fuseseră echipate și puse pe picior de război cu câteva săptămâni înainte pentru apărarea Bagdadului și a orașelor învecinate împotriva jihadiștilor sunniți au fost pregătite să intre în luptă. În cursul după-amiezii, atacurile elicopterelor irakiene i-au silit pe islamiști să părăsească Samarra.

A doua zi, cinci atentatori sinucigași au atacat un important depozit de armament de la Mosul, al treilea oraș ca mărime din Irak, jihadiștii punând mâna pe ceea ce era înăuntru. Atacul a fost bine coordonat. ISIS se infiltrase în metropolă cu multe luni înainte. Celulele până atunci inactive au intrat în acțiune și s-au alăturat ofensivei. Atentatele sinucigașe, precum și atacurile lansate din toate

părțile, inclusiv din rândul armatei irakiene, au creat iluzia că sunt mai mulți jihadiști decât în realitate. De fapt, erau doar puțin peste 1 000, în timp ce orașul Mosul era apărat, cel puțin pe hârtie, de o armată de 15 ori mai mare. Pentru guvernul irakian, prioritară era apărarea orașelor din apropierea Bagdadului, iar prim-ministrul Nouri al-Maliki ignorase avertismentele liderilor kurzi referitoare la un iminent atac asupra orașului Mosul.

Comunitatea internațională a urmărit uluită cum soldații irakieni, care fuseseră instruiți de americani, și-au aruncat uniformele și au fugit. Generalii au fost primii care și-au abandonat posturile, lăsându-și ofițerii fără niciun ordin. Cei aflați la vârf știau în ce stare jalnică e armata, pentru că ei înșiși se înfruptaseră din banii care ar fi trebuit să se ducă pe muniție și își trimiseseră acasă soldații cu o mică remunerație, restul banilor intrând în buzunarul lor. Corupția se răspândise în Irak sub conducerea lui al-Maliki, ale cărui măsuri făcuseră ca puterea reală să revină șiiților, iar triburile sunnite să fie date la o parte, fiind împinse astfel în brațele islamiștilor.

Pe 9 iunie, islamiștii erau stăpâni pe sediul poliției, aeroportul și numeroase instituții publice din Mosul. Capturaseră tancuri, vehicule blindate, camionete și sute de sisteme de luptă, multe dintre ele purtând inscripția MADE IN USA. În câteva ore, prada a fost trecută peste granița cu Siria fără incidente. Cea mai mare închisoare din oraș a fost golită de deținuți. 600 de musulmani șiiți au fost executați într-o râpă din apropiere; sunniților li s-a oferit șansa de a lupta alături de ISIS. A doua zi, ISIS a preluat complet controlul orașului Mosul.

După câteva zile, jihadiștii sunniți se apropiau de Tikrit, orașul care, până în Evul Mediu, fusese un centru important al Bisericii Ortodoxe Siriace. Era și orașul natal al comandantului militar kurd Saladin, care cucerise Ierusalimul de la cruciați, și

al lui Saddam Hussein. Mulți dintre oamenii lui de încredere, atât din armată, cât și din partid, purtau numele al-Tikriti – adică erau membri ai clanului său. În 2003, după ce americanii au invadat Irakul, orașul Tikrit a reprezentat vârful nordic al așa-numitului Triunghi Sunnit, unde insurecția era mai intensă.

Tot aici, generalii au fugit primii de pe câmpul de luptă. Absența superiorilor a provocat panică printre soldații de la baza aeriană locală. Aproape 3 000 de tineri soldați și-au lepădat uniforma și au fugit pe jos. Nu au ajuns prea departe. Islamiștii i-au prins din urmă și au strigat după ei: „Vă duceți la Bagdad? Putem să vă ducem noi acolo, urcați în mașină!" Cei care nu au vrut să urce de bunăvoie au fost luați cu forța. Camioanele au oprit undeva în mijlocul deșertului. În următoarele zile au fost executați 800 de soldați. ISIS a postat un filmuleț în care se vedeau șiruri de tineri, toți șiiți, culcați în nisip cu fața în jos și împușcați în cap unul după altul. Unii au fost duși pe un pod de peste Tigru și au fost împușcați în ceafă, fiind lăsați să cadă în apă. Alții au fost obligați să se întindă în gropi proaspăt săpate, fiind ciuruiți de gloanțe, după care alți tineri au fost forțați să se întindă peste camarazii lor morți, pentru a fi uciși în același fel. Strat peste strat, la fel cum ordonase Saddam să fie uciși kurzii cu o generație în urmă, în timpul operației de epurare denumite al-Anfal, după capitolul din Coran care descrie felul în care trebuia să se lupte Mahomed cu necredincioșii din porunca lui Dumnezeu.

Filmulețele respective au fost în scurt timp prelucrate și date publicității de mașinăria de propagandă a ISIS.

*

În ziua masacrului de la Tikrit, Ayan era la Raqqah, încercând să-și acceseze contul de Twitter. A făcut mai multe tentative, dar de fiecare

dată acestea au eșuat. I-a trimis un mesaj fratelui ei.

— Important. Unde ești?

— Acasă. Care-i treaba?

— Vreau să te conectezi la contul meu bancar.

— ???

— Nu pot să mă conectez nici la contul curent, nici la cel de economii.

I-a dat parolele lui Ismael, care le-a introdus de pe calculatorul lui. Când a văzut extrasele de cont, a fost șocat.

— Ai o MEGAdatorie, i-a scris el. Multă baftă!

Toate împrumuturile luate cu cardurile de credit aveau scadența depășită și figurau ca neplătite.

— Nicio problemă. Statul se va ocupa de asta, a răspuns sora lui.

Statul era, într-adevăr, bogat. În ultimele zile, ISIS cucerise teritorii întinse, cu milioane de locuitori. Banii din seiful băncii centrale din Mosul, câteva sute de milioane de dolari, erau acum în mâinile islamiștilor, la fel ca instalațiile petroliere, sondele și materialele militare.

Apoi, Ismael a întrebat-o pe sora lui dacă poate să-i facă un serviciu.

— Depinde, a răspuns ea.

— Ați putea face tu și Leila un material video în care să explicați de ce ați plecat?

— Pentru familie? a întrebat Ayan.

— Pentru PRESĂ! Și cât mai repede, am nevoie de baaani! Chiar m-ați ajuta.

Ayan i-a spus că trebuie mai întâi să discute cu Leila.

Ismael a insistat.

— V-ar pune pe amândouă într-o lumină bună, ați putea arăta că nu sunteți complet idioate să vă lăsați manipulate și că faceți asta pentru un motiv anume.

— E adevărat, nu-mi place ca lumea să creadă că am fost păcălite și că suntem niște tâmpite care au venit aici să-și riște viața.

— $_$ acum suntem pe aceeași lungime de undă, fată, i-a răspuns Ismael.

— Nu te mai gândi la mine ca la un sac cu bani, bine?

*

ISIS a continuat să înainteze și în a doua parte a lunii iunie. Gruparea a ajuns să controleze o uzină chimică, cea mai mare rafinărie de petrol din țară și două puncte de trecere a frontierei dintre Siria și Irak. Acordul Sykes-Picot, încheiat de Marea Britanie și Franța în 1916, în urma căruia Marii Britanii, Franței și Rusiei le-au fost repartizate „sfere de influență", nu mai exista acum decât pe hârtie – islamiștii dețineau un teritoriu care cuprindea Siria și Irakul. Pentru guvernul irakian, pierderea unui teritoriu atât de vast – și a unei granițe de stat – în favoarea unei entități nestatale a reprezentat un eșec imens. Până la sfârșitul lunii, autoritățile de la Bagdad au pierdut controlul asupra altor teritorii de la frontiera dintre Siria și Iordania.

Ziua de 29 iunie 2014 avea să fie una memorabilă pentru ISIS. Trei filme importante au fost postate de Centrul Mass-Media al-Hayat.

Primul avea 15 minute și era intitulat *The End of Sykes-Picot.* În film se vedea un bărbat brunet, cu barbă, care se plimba țanțoș pe lângă un punct capturat de la granița irakiană.

Era chilianul din Norvegia, copilul teribil de la *Profetens Ummah,* bărbatul acuzat de postarea materialului video în care se proferau amenințări la adresa guvernului norvegian: Bastian Vasquez.

Acesta se plimba împrejurul clădirilor abandonate, trecea pe lângă indicatoare distruse și se oprea din când în când să arate un ecuson desprins de pe o uniformă sau să atragă atenția asupra șirurilor de SUV-uri.

„Continuă să trimiți vehicule", se adresa el lui Obama. „Ele vor ajunge oricum în mâinile noastre!"

Și-a arătat un șir de dinți proeminenți, cu strungăreață.

„Și nu uita de scutece pentru soldații tăi”, a râs un bărbat aflat la volanul unei camionete albe, care avea încă scris pe lateral controlul IRAKIAN DE FRONTIERĂ.

Bastian vorbea relaxat și sigur de sine în limba engleză. Își presăra frazele cu cuvinte arabe, încheind fiecare propoziție cu un *shallah* sau *wallahi* și stătea de vorbă în arabă cu luptătorii ISIS care cuceriseră punctul de trecere a frontierei. Aceștia erau îmbrăcați în uniformă de deșert, în timp ce Bastian se plimba într-o tunică lungă și pantaloni salafiști. Cu o șapcă de baseball decolorată pe cap, semăna cu Fidel Castro în tinerețe. Spre finalul filmului, intra într-o încăpere în care se aflau 10–15 prizonieri.

„Yazidis”, a scuipat el în direcția unui bărbat de pe podea. „Îl venerează pe Lucifer.” A aruncat o privire spre camera de filmat, după care a ieșit din încăpere.

Cel care vedea filmul putea să presupună că oamenii respectivi au fost uciși la scurt timp după aceea. ISIS nu lua prizonieri de război. În finalul materialului, un post de poliție din apropierea punctului de graniță este încărcat cu explozivi și aruncat în aer. Praful se așterne și turul care l-a avut drept ghid pe Bastian se încheie cu câteva cântece religioase despre luptă și martiriu – *nasheed.*

Într-un alt film postat în ziua aceea, *Breaking the Border,* erau prezentate vehicule militare de proveniență americană, capturate de ISIS, care treceau nestingherite granița, în timp ce buldozerele nivelau mormanele de nisip care separau teritoriul sirian de cel irakian.

Cel mai important film prezenta un discurs rostit de purtătorul de cuvânt al ISIS, Abu Muhammad al-Adnani, singurul sirian din conducerea organizației.

„A venit vremea ca acele generații care se înecau în oceane de rușine, hrănite cu laptele umilinței și stăpânite de cei mai mârșavi dintre oameni, după adânca lor cufundare în întunericul delăsării – a venit vremea ca ele să se ridice”, spunea acesta. „Soarele jihadului a răsărit. Vestea cea bună răsună… Veniți în sprijinul statului vostru, care se face mai mare cu fiecare zi!”

ISIS devenise IS – Statul Islamic.

„Ascultați-vă califul și supuneți-vă lui!” îndemna sirianul.

Abu Bakr al-Baghdadi era acum liderul autoproclamat al musulmanilor din toată lumea.

Fusese declarat califatul.

*

A doua zi, Ayan a sunat-o pe mama ei în Somaliland. Nu a făcut nicio referire la recent proclamatul califat. Nu voia decât să transmită urări de bine familiei cu ocazia Ramadanului.

Sara și băieții ei ajunseseră la Hargeisa la începutul lunii de post. Respectarea anuală a acestuia era unul dintre stâlpii islamului, un lucru pe care toți adulții sănătoși trebuiau să-l facă dacă voiau să fie considerați musulmani practicanți. Toți din familie țineau post, în afară de Ismael. El a refuzat și să meargă la moschee. Nu se ruga nici acasă.

Sara plânsese.

— O să ne faci de rușine!

L-a amenințat cu mânia lui Dumnezeu și cu chinurile iadului.

— Am pierdut deja două fete, să te pierd și pe tine acum?

În islam, apostazia este ușor de remarcat datorită actelor pe care trebuie să le săvârșească musulmanul practicant; stâlpii sunt mărturisirea credinței, rugăciunea, milostenia, postul și pelerinajul la Mecca. Sara îl amenința cu renegarea, dar nu putea să-și pună în practică amenințarea. Până la urmă, a cedat și i-a dat voie

să mănânce cu frații mai mici, care încă nu aveau obligația să postească.

Zvonurile ajunseseră înaintea lor în Somaliland. Toată lumea aflase, rudele, vecinii, toată strada: „Fetele Sarei și ale lui Sadiq au intrat în IS.” În Somaliland, IS era considerată o organizație teroristă, care răspândea moarte și distrugere, la fel ca gruparea de acolo, al-Shabaab. „Ayan și Leila erau de partea teroriștilor.” Familia lărgită le plângea pe „fetițele” care, pentru prima oară, nu o însoțeau pe mama lor în vacanța de vară.

Groaza că ar mai putea pierde alți copii o chinuia pe Sara. O răscolea. Amintirea primului ei născut revenise. Atunci era o adolescentă cu șolduri înguste și fusese în travaliu o zi și o noapte. În cele din urmă, pruncul a rămas fără suflare și a fost îngropat în aceeași zi în care s-a născut. Asta se întâmpla în februarie 1993. Ayan se născuse în decembrie, același an.

După ce plecaseră fetele, fusese cuprinsă de spaima că ar putea să-i piardă pe băieții mai mici. Nu i se părea că ar fi în siguranță în Bærum. Cineva îi putea duce pe căi greșite și îi putea lua de lângă ea oricând. Atunci când crești în Norvegia, ajungi fie extremist, fie ateu, asta știa din experiența ei. Trebuia să-i salveze pe Isaq și pe Jibril. Să le dea sentimentul apartenenței la o cultură solidă, musulmană. Să le dea o educație sănătoasă, musulmană.

Cel mai mult se temea de Protecția Copilului, iar această teamă o împărtășeau și prietenele ei. Erau numeroase cazuri în care somalezii pierduseră custodia copiilor. Trebuia să fii atent, ca statul să nu vină să-ți ia copiii. Puteau să ia pe oricine, oricând. La orice oră din zi sau din noapte, puteau să vină și să-ți ceară copilul. Femeile din cercul ei îi spuneau că familia era urmărită probabil chiar din clipa plecării fetelor.

Poveștile de groază abundau. Toată lumea cunoștea pe cineva căruia i se luase copilul. Un

băiat căruia mama lui refuzase să-i cumpere o acadea a sunat la Protecția Copilului și a spus că mama și tatăl lui îl bat. A doua zi, autoritățile au venit și l-au luat în custodie. Familii care plecaseră în vacanță în țara lor natală s-au trezit că le sunt luate fiicele sub acuzația că le-au dus acolo să le facă circumcizie. Un băiat de zece ani a contactat autoritățile pentru că părinții lui au refuzat să-i ia un joc pe calculator. „Cumpărați-i jocul!" le-au ordonat cei de la Protecția Copilului. Părinții însă nu-și permiteau, așa încât Protecția Copilului l-a luat în grijă deoarece copiii au dreptul să se joace. Protecția Copilului stătea la pândă și pe internet, intrând în legătură cu copiii și întrebându-i dacă au vreo problemă. Dacă un copil spunea în glumă că e bătut, intrau în acțiune cei de la Protecția Copilului și de la poliție. Asemenea povești se spuneau în lungile după-amiezi în care Sara se întâlnea cu prietenele ei, în timp ce copiii erau la școală sau la grădiniță și bărbații erau în oraș. Ele nu plecau nicăieri.

Teama că Jibril și Isaq sunt următorii pe listă o făcea să se simtă fără putere.

Când Sara avea șapte ani, mama ei a murit pe neașteptate. Tatăl ei și-a găsit o altă soție, iar copiii din prima căsnicie au fost împrăștiați pe la diverse rude. Ea fusese dată în grija unui unchi din Hargeisa care avea spațiu suficient și care avea nevoie de ajutor în gospodărie. Era singurul copil din casă și a fost crescută strict după obiceiurile și tradițiile somaleze. Era trimisă la moschee câteva ore pe săptămână, unde învăța pe dinafară citate din Coran și i se insufla respectul pentru Dumnezeu și pentru Profet, dar niciodată nu a fost învățată să scrie sau să citească.

Cu toate că avea prietene pe stradă, cu care se juca desenând în nisip, a rămas permanent cu un sentiment de nostalgie. Nu era considerat firesc ca un unchi să-și îmbrățișeze nepoata. Suferința

provocată de pierderea mamei și dorul de frați i-au produs o rană adâncă.

După câțiva ani, l-a întrebat pe unchiul ei: „N-ar putea să vină să stea aici frații și surorile mele mai mici?”

Și așa s-a întâmplat. Unul după altul, au venit toți în Hargeisa. Era prima oară când își aduna familia. Frații și surorile au fost acoperiți de sărutări și afecțiune, fiindcă, dacă era ceva ce Sara avea din belșug, acest lucru era iubirea.

Avea 14 ani când Sadiq a pus ochii pe ea.

Căsătoria lui cu o verișoară fusese deja aranjată.

Apoi a întâlnit-o pe ea la o intersecție.

Venea spre el, înaltă, slabă ca un băț, elegantă și grațioasă, cea mai frumoasă fată pe care o văzuse vreodată. El avea 15 ani și a fost cucerit.

A doua zi, a bătut la ușa fetei cu care Sara se plimbase și a întrebat-o dacă frumoasa necunoscută era promisă cuiva. Fata i-a spus că se va interesa. S-a întors și i-a spus că Sara e liberă.

Sadiq s-a dus să vorbească cu mama lui.

— Mamă, îmi place verișoara mea, dar pentru mine e ca o soră. Și am întâlnit pe altcineva.

— Pe cine?

— O cheamă Sara.

Mama lui a rămas pe gânduri. A făcut unele cercetări și a hotărât să-l viziteze pe unchiul ei. S-a întors la fiu.

— Bine, fiule, așa va fi.

Ce fericire. Era în anul 1990.

Apoi, Sadiq s-a dus la război împotriva dictatorului. Sara l-a așteptat. Au trecut doi ani până să se întoarcă și să se căsătorească; ea avea 16 ani, el, 17. Nu a regretat niciodată. Sara era totul pentru el.

Acum, după 25 de ani, se chinuiau să se refacă, să se vindece, fiecare în felul lui.

*

Sara găsise în Hargeisa o casă nouă pentru ei. „Ei” însemnând 16 persoane, așa că i-a cerut lui

Sadiq să-i trimită bani de chirie. Casa era construită în așa fel încât să pătrundă vântul prin ea, fiind astfel aerisită chiar și atunci când soarele ardea mai tare. Terasa, pe care un vechi fotoliu trona la loc de cinste, dădea spre nord și era decorată cu plăci ceramice cu frumoase modele aurii. Pe ziduri se întindeau flori agățătoare. Porticul și gardul dinspre grădină erau vopsite în verde. Într-un colț era un rezervor mare de apă.

Sara adunase două dintre surori cu familiile lor, un frate cu soția lui și câțiva nepoți și nepoate necăsătoriți. Nepoții locuiau într-o mică anexă din colțul grădinii, lângă toaleta de afară, iar celelalte familii aveau câte o cameră în casă. Sara avea două camere. Dormitorul cel mai mare era al ei, și mai era o cameră pentru băieți. În fond, ea plătea chiria.

Camerele erau mari, cu plase împotriva țânțarilor la fereastră și la uși. Toate lucrurile de care aveau nevoie erau în genți sau stăteau grămadă pe podea. Pe pereți nu erau cârlige de care să agăți ceva și nu existau dulapuri. Geamantanele stăteau unul peste altul, ca un fel de șifonier temporar.

Atât Sadiq, cât și Sara erau descendenți ai nomazilor, strămoșii lor avuseseră turme mari. Când ai toate lucrurile în valize, te poți muta oricând. Dacă le pui în șifonier, înseamnă că vrei să rămâi acolo.

Părinții aveau opinii diferite legate la ceea ce trebuiau să facă atunci când fetele se vor întoarce acasă. Sadiq era de părere că, mai întâi, ar trebui să meargă la un psiholog. „Familia noastră e tot ce le trebuie”, spunea Sara. Și la un imam. Sadiq credea că fetele au fost spălate pe creier, Sara credea că au fost păcălite. Trebuia doar să fie aduse din nou pe calea adevăratului islam.

Începuse să-i spună câte ceva soțului despre propriul ei plan.

— Ele vor să trăiască într-o țară musulmană, i-a spus ea la telefon, din Somaliland. Deci n-ar fi mai bine ca, după ce pleacă de acolo, să vină aici, nu în Norvegia? Aici am putea să o luăm cu toții de la capăt.

— Și din ce o să TRĂIM în Somaliland? a întrebat-o Sadiq.

— Ai putea să-ți găsești o slujbă.

O slujbă care să-ți permită să întreții o familie de șapte persoane la standardele cu care se obișnuiseră în Norvegia era aproape imposibil de găsit. Această discuție se încheia de obicei cu o concluzie cu care amândoi erau de acord: „Mai întâi să plece de acolo. Restul mai vedem după aceea."

Sara își închipuia că vor trăi toți în Hargeisa. Pentru Sadiq, acasă însemna Bærum, apartamentul aflat la poalele Muntelui Kolsås. Acolo visa el să-și reunească familia.

Nu se dusese în Somaliland cu ceilalți. Sarei îi spusese că vrea să rămână în Norvegia ca să-și caute de lucru. Adevărul era că voia să mai facă o tentativă de a-și scoate fetele din Siria. Nu putea să-i spună soției acest lucru, pentru că aveau opinii diferite în legătură cu cel mai bun mod de a le aduce acasă.

Dacă gruparea aceea periculoasă, cum îi spunea Sara organizației ISIS, ar afla că ei încearcă să-și ia fetele acasă, ar ridica ziduri și mai înalte în jurul lor și le-ar supraveghea și mai atent. Era mai bine să lase să treacă ceva timp, să le dea fetelor șansa de a-și da seama că viața în deșert nu e de ele.

Sara avea experiența războiului și nu se îndoia de faptul că fetele nu vor mai rezista mult.

— Sunt obișnuite cu nivelul de trai din Europa, spunea ea. O să se sature curând și vor veni mai repede acasă dacă nu le batem la cap.

De câte ori sunau fetele, mama nu uita să le spună că există mai multe căi spre paradis. În Coran se spune că jihadul nu e singura cale. Ar

putea ajunge acolo ajutându-i pe ceilalți, ajutându-și mama, fiind niște fiice bune.

Sara se împăcase cu ideea că nu vor să se întoarcă. Adică acceptase acest lucru ca pe o realitate. Sadiq nu.

A părăsit Norvegia cu avionul chiar în ziua în care s-a proclamat califatul. La aeroportul din Hatay, s-a întâlnit cu Mehmut, a reușit să treacă granița și s-a mutat iar la Osman. Situația era și mai tensionată acum, iar prețul mai mare plătit pentru garda de corp reflecta acest lucru, la fel ca prețul armelor și benzinei. Toate prețurile crescuseră, căci războiul e scump.

Și-a petrecut cea mai mare parte a timpului moțăind în curtea din spate. Osman i-a spus că se zvonise că în Atmeh veniseră niște membri ai ISIS să ucidă pe cineva. Poate era el cel căutat.

Sadiq a postit împreună cu Osman și tot cu Osman a călcat postul, delectându-se pe furiș cu o gustare. S-a îmbolnăvit, a avut probleme cu stomacul și a stat zile în șir întins pe saltea. Durerile apăreau și dispăreau, urmate de migrene. Apoi a rămas fără bani. Nu făcuse niciun progres, se afundase doar mai mult în datorii.

A scris două bilete identice în limba norvegiană, pe care eventualii salvatori trebuiau să le înmâneze fetelor, astfel încât acestea să înțeleagă faptul că sunt trimise de tatăl lor: „Sunt Sadiq. Aveți încredere în persoana care vă dă biletul. Vă iubesc.”

Le-a dat lui Osman. A fost singurul lucru concret pe care l-a făcut.

*

După ce s-a întors în Norvegia, viața lui a continuat ca și înainte. Era mereu cu gândul la fete. Niciodată nu-și găsea liniștea. Când se trezea, primul lucru care îi venea în minte era: „nu mai suport”. Al doilea: „mă simt ca naiba”.

Se apropia începutul de an școlar în Bærum. Sara îi înscrisese pe copiii cei mici la o școală din

Hargeisa.

Ismael era furios pe tatăl său fiindcă îi permisese mamei să hotărască viitorul fraților mai mici.

— Școala pe care o vor face în Hargeisa nu valorează nimic. Nicio țară din lume nu recunoaște educația somaleză!

Sadiq știa bine acest lucru – în Norvegia, fusese nevoit să repete anumite materii, atât la nivel primar, cât și la nivel secundar.

— Dar ce pot să fac eu? a întrebat Sadiq.

— Să-i aduci acasă.

— Mama ta hotărăște. Nu uita, e o mamă care suferă, i-a spus Sadiq.

Încetul cu încetul, Sara golise apartamentul de lucrurile fetelor și ale ei. De fiecare dată când dădea peste o haină a fetelor, suferea și mai tare.

Fetele își făcuseră ordine în garderobă, toate hainele strâmte, scurte sau decoltate fuseseră aruncate de mult, tot ce era transparent și diafan dispăruse. Mai rămăseseră însă destule în urmă.

Înainte de a pleca în Somaliland, în afară de alimente, Sara cumpărase o rolă de saci de gunoi. Când s-a întors acasă, a intrat în camera fetelor, a adunat toate hainele și încălțămintea și le-a pus în saci. I-a legat strâns la gură și i-a pus în fața ușii de la intrare. Când a venit Sadiq acasă, i-a spus să-i pună pe toți în containerul pe care Armata Salvării îl avea în Sandvika.

În afară de două *hijab*-uri frumoase și o jachetă albă pe care intenționa să le ofere unei nepoate din Somaliland, aruncase toate lucrurile. Periuțele de dinți, elasticele de păr și lenjeria intimă le aruncase la gunoi.

— Dar fetele *se vor întoarce*! protestase o prietenă a ei.

— În momentul acesta, sunt persoane care au mai multă nevoie de hainele alea decât ele, a răspuns Sara.

Șifonierul era gol. Nu mai rămăsese decât o cutie mare de plastic pe raftul de sus. Aruncase o privire acolo: niște scrisori nedesfăcute, care nu prezentau interes pentru ea.

Bilețelele de la ora de arabă rămăseseră pe pereți. Fericit. Trist. Tânăr. Bătrân. Dumnezeu e mare. Hârtia era îngălbenită. Literele erau aproape șterse.

Capitolul 25

Dumnezeu nu e mare

„Mi-ar fi plăcut să am o soră mai mare pe care s-o admir, căreia să-i calc pe urme și de care să fiu mândru”, i-a scris Ismael lui Ayan, după ce se întorsese la Bærum la finalul vacanței de vară.

Ea nu a răspuns.

El i-a trimis un link spre un discurs susținut de astrofizicianul Lawrence Krauss, intitulat „Un univers din nimic”. Omul de știință vorbea despre cosmologie, despre originea universului, despre faptul că acesta este într-o continuă expansiune, se schimbă permanent și, în final, va dispărea. „Universul e dinamic”, explica el și prezenta fotografii cu cerul plin de stele, galaxii și supernove – focul de artificii al universului. „Oamenilor de știință le plac misterele. Sunt încântați să afle lucruri noi despre univers. Este cu totul altceva decât aspectul steril al religiei, în care bucuria este dată de faptul de a ști totul, deși este evident că nu știi nimic.” Krauss mai spunea că toate religiile sunt povești. Ismael îi împărtășea opinia. Religiile erau de fapt povești inventate de oamenii care încercaseră să-și explice fenomenele naturale.

Krauss spunea că toți atomii din corpul omenesc provin din stele care au explodat. „Noi toți suntem făcuți din praf de stele, iar atomii din mâna ta stângă vin probabil de la o altă stea decât cei din mâna dreaptă.”

Ismael era fascinat. Acesta era drumul pe care voia să-l urmeze: tehnologie, fizică, chimie, cunoscutul și necunoscutul. Îi trimisese linkul lui Ayan ca să poată să-și dea și ea seama, poate chiar să înțeleagă treptat ce greșeală făcuseră ea și sora ei și să se întoarcă acasă. Pentru că, dacă noi înțelegem în ce fel de univers trăim, spunea

Krauss, atunci vom ști și cum se va sfârși. Într-un sens pur tehnic.

Ayan i-a răspuns pe 19 august, în ziua în care ISIS a transmis imagini cu decapitarea primului ostatic american, jurnalistul James Foley. Filmul fusese postat dimineața. Începea cu câteva imagini în care Barack Obama anunța atacuri aeriene împotriva Irakului. Apoi era arătat Foley, îngenunchind undeva, în deșert, îmbrăcat într-un combinezon portocaliu. Un bărbat cu fața acoperită, îmbrăcat în negru, stătea în picioare în spatele lui, cu un cuțit în mână. A început să profereze amenințări la adresa Americii într-o engleză grosolană, cu accent londonez.

Ayan nu a spus nimic referitor la decapitarea despre care analiștii au descoperit că ar fi fost filmată în apropierea dunelor din sudul orașului Raqqah. Era preocupată să răspundă acuzațiilor fratelui ei, care spusese că nu mai are o soră cu care se mândrească.

— Ismael, în adâncul sufletului tău, tu știi că eu sunt exact genul de soră pe care s-o admiri și de care să fii mândru! Spune-mi, dacă aș fi ales să mă duc la facultate, nu aș fi putut ajunge orice mi-aș fi propus? Nu aveam eu note mari la școală? Nu eram eu aceea pe care o trezeai în toiul nopții ca să vină cu tine la baie pentru că erai speriat? Nu am fost eu aceea care te-a târât efectiv la școală în toți anii ăștia? Nu te-am sprijinit eu întotdeauna și nu am fost alături de tine indiferent ce s-ar fi întâmplat? Deci ce te face acum să-ți dorești să mă rănești în felul ăsta? Pentru că am făcut o alegere pe care tu nu o înțelegi? Nu tu erai așa de speriat în avionul acela care ne ducea la Stavanger, încât ai început să citești din Coran? Nu tu citeai din Coran când te duceai la culcare? Nu ție îți era frică de djinn? Tu crezi în Allah *swt* și ești musulman în adâncul sufletului tău, nu te lăsa păcălit de porcăriile din filmul acela, ia Sfânta Carte și citește-o din scoarță în scoarță, și vei înțelege de

ce, atunci când ești speriat și o citești, începi să te simți iar în siguranță!

În Bærum mai era puțin până la miezul nopții, iar noaptea de august era caldă și plăcută.

— Ayan, nu cred în Dumnezeu. Coranul are părți bune și părți rele. Dumnezeu pare așa de limitat. Dar tu nu înțelegi asta.

La Raqqah era tot caniculă.

— Dumnezeu poate fi oricum, numai limitat nu. Știi că soarele are 365 de puncte în drumul lui? Allah *swt* jură pe toate aceste puncte în Coran. Apropo, unde e tata?

Ismael nu a răspuns la întrebarea despre tatăl lor. Era prea dureroasă. Sadiq intrase într-un univers paralel, unde visele și imaginația se împleteau cu evenimentele reale. Speranța îi remodela realitatea, transformând-o într-o poveste inventată de el. Exact ca religia.

În schimb, Ismael a adus contraargumente referitoare la atotputernicia lui Dumnezeu: „1. Dumnezeu nu poate să-i îndrume pe toți spre religia potrivită. 2. Dumnezeu nu poate să mi le dea înapoi pe surorile mele. 3. Dumnezeu nu poate să aducă pacea. 4. Dumnezeu nu poate să mă ucidă chiar în clipa asta. 5. El nu poate = limitat.”

Ayan a protestat:

— Dar când vine moartea, cine o poate opri?

— Moartea nu e Dumnezeu, a răspuns Ismael.

— Surorile tale sunt în viață. Mai așteaptă vreo doi ani și o să vezi că o să fie pace. Și toate astea vor fi de la Allah!

— Nu.

— Numai citește Coranul bine.

— Mie Coranul nu mi se pare sfânt.

— Citește-l în traducere și atunci vei înțelege. Ești doar speriat.

— Nu, acum nu mai am nicio îndoială. Dumnezeu e un dictator. Te obligă să faci lucruri pe care nu vrei să le faci. Dar te „iubește”. ȘI, dacă nu faci cum vrea el, te pedepsește pentru

totdeauna. Nu am nimic împotriva religiilor pașnice, dar, din păcate, islamul nu e una dintre ele. Tu ești îndoctrinată atât de tare, încât nu vrei să înțelegi, nu vrei să-ți dai seama în ce rahat ai intrat. ÎNCĂ TE IUBESC. Dar nu suport ideea că am o soră pe care n-o s-o mai văd niciodată.

Ismael și-a încheiat declarația cu o inimioară roșie. Apoi i-a trimis un link intitulat „Dezbatere ateu & musulman", care era de fapt o discuție de o jumătate de oră între un profesor de fizică ce aducea argumente împotriva existenței lui Dumnezeu și un student musulman care era convins că are dovada că *El există.*

— Știu că islamul nu e o religie pașnică, dar fiecare ființă vie are dreptul de a se apăra, a răspuns Ayan.

— Dumnezeu pare așa de egoist. Nu-mi place ideea de Dumnezeu. Să creezi umanitatea ca să te venereze pe tine.

Sora lui i-a răspuns trei nopți mai târziu.

— Taci, băiețaș prost, înainte să se deschidă pământul și să te înghită. Să nu mai vorbești niciodată așa despre Dumnezeu! Altfel, n-o să mai vorbesc niciodată cu tine.

— Acum ți-ai dat drumul în sfârșit! a scris Ismael. Înainte să se deschidă pământul și să te înghită? Când toată lumea interpretează diferit o carte sfântă, înseamnă că nu e așa de sfântă.

— Îmi pare rău pentru tine, ești atât de arogant și crezi că deții toate răspunsurile, i-a scris Ayan, după care a continuat: Unde e tata? Spune-mi.

El devenea mereu reticent când venea vorba despre tatăl lor. Nu voia să fie nici purtător de cuvânt, nici mesager al părinților.

— Tu ești aia care crezi că a descoperit adevărul, i-a scris el.

— Islamul e adevărul, a venit răspunsul de la Raqqah.

— Accepți atâtea lucruri pe care nu credeam că le vei accepta vreodată. Cum poți crede că e corect

din punct de vedere moral să obligi oamenii să se convertească sau să plătească o dare fiindcă văd altfel lucrurile?

Ismael se referea la *jizya,* o dare percepută de statele islamice din vremuri străvechi de la nemusulmanii care locuiau pe teritoriul lor.

— Și cei din Norvegia sunt obligați să plătească dări. Necredincioșii trebuie să plătească la fel ca musulmanii, noi plătim *zakat,* adică dare, iar ei plătesc *jizya,* adică tot dare. E corect și e tot dare, numai că are alt nume; adică, dacă musulmanii trebuie să plătească dări, ei de ce să nu plătească? Câți bani plătiți voi ca dări în momentul ăsta în Norvegia? Cam 36%, aproape jumătate din ce câștigați, sunteți robi și nici nu vă dați seama, cu atât mai mult cu cât Norvegia are tot petrolul ăla.

— Tu știi unde se duc banii din dările tale?

— Da, dar gândește-te ce mult dați voi în comparație cu noi. Știi că aici primesc bani de la stat?

— Să nu muncești și să primești bani nu e chiar ceva de laudă.

— Nu mișc un deget și obțin tot ce îmi trebuie, bani, doctori, medicamente, casă, apă, electricitate, tot!!!

— Te lauzi că ți se dă totul pe tavă. Asta-i logica somaleză. «Sunt asistat social în Norvegia.» E foarte tare să primești bani degeaba.

— Eu am dreptul la tot ce primesc, nu cerem mai mult decât avem dreptul. Ni se dă partea noastră din banii pe care-i primește statul.

— Ai dreptul să primești lucruri gratis?

— Am dreptul la o parte din averea Statului Islamic, da. Un stat care are într-adevăr grijă de oameni.

— Eu cred că vorbești ca un copil răsfățat (apropo, îmi pare bine că stăm de vorbă).

— Vorbești serios sau ești sarcastic?

— Vorbesc serios. Mai ești măritată?

— Da, mai sunt măritată, he, he.

— Cu același tip?

— Da. E încă în viață. În caz că te întrebai.

— Voi, ăștia din cale afară de religioși, aveți impresia că viața e un film de acțiune în care voi aveți rolul principal, cu misiunea de a îndeplini ceea ce vrea Dumnezeu.

— Viața nu e un *like* pe Facebook sau un film, e vorba de ce este mai important pentru tine. Poți să vezi viața în două feluri, poți să trăiești până la 80 de ani, să mori, după care să nu mai fie nimic. Sau poți să trăiești până mori și abia apoi să înceapă viața.

— Ce drăguț, a răspuns Ismael.

— Cum au fost create toate? Cum a început totul? l-a întrebat Ayan.

— Tocmai asta e. Eu nu cred că lumea a fost creată pentru noi, ne-am adaptat noi la ea. Hai să lăsăm asta ©. Crezi că este admisibil din punct de vedere moral să tai mâinile cuiva fiindcă a furat?

Ayan a dispărut brusc, făcându-l pe dezamăgitul Ismael să întrebe:

— Nu mai vrei să vorbești?

Ea a revenit peste o jumătate de oră.

— A trebuit să-mi cumpăr minute de internet.

Ismael a repetat întrebarea:

— Deci?

— Cred că da, fiindcă, dacă oamenii văd ce pedeapsă se dă pentru furt, nu mai fură. I-am întrebat pe sirieni ce cred despre viața lor de acum comparativ cu cea de dinainte și ne-au spus că se simt mai în siguranță. În multe orașe în care drogurile erau peste tot, societatea a început să funcționeze bine. Sunt foarte puțini oameni pedepsiți acum, poți să mă crezi pe cuvânt, a scris ea și a adăugat: Terapie de șoc.

— Deci tu nu crezi că o persoană se poate schimba?

— Sigur că oamenii se pot schimba; nici nu știi ce puțini oameni au primit acea pedeapsă. Ce se

întâmplă în Norvegia cu oamenii care încalcă legea?

— Sunt pedepsiți într-un mod uman.

— Da, primesc o condamnare; faptele au consecințe aici. În orice caz, chestiile astea n-au nicio legătură cu existența lui Dumnezeu.

— Au legătură cu *sharia*! Coranul, așa că mie mi se par relevante. Poți să te plimbi singură prin oraș?

— Da. De fapt, mă duc deseori la cumpărături.

— Și trebuie să fii acasă la o anumită oră?

— Asta depinde de soțul meu și nu are legătură cu statul. Toate femeile de aici pot merge SINGURE pe stradă.

— Deci nu poți face ceva dacă soțul tău nu vrea?

— Ba sigur că pot.

— Dacă tu consideri că ai fost creată din coasta lui… Ei? Poți?

— Da.

— Te pedepsește? Are voie să te lovească?

— Nu și nu! Știi că soțul meu e din Norvegia, nu?

— Sigur, dar dacă era scris în *sharia,* probabil ai fi acceptat, din moment ce oricum te duci în rai ©, nu? Femeile au aceleași drepturi ca bărbații?

— Da.

— De ce nu trebuie să se acopere și bărbații?

— Se acoperă. Și ei trebuie să-și acopere anumite părți ale corpului.

— Fața. După mine, e foarte ciudat. Mi se pare jignitor pentru bărbați faptul că femeile trebuie să se acopere fiindcă bărbații nu se pot stăpâni. Ce tâmpenie.

— E pentru onoarea noastră, nu toată lumea trebuie să se uite la trupul meu. Ce a adus lumii faptul că oamenii se plimbă pe jumătate dezbrăcați?

— Bucurie! Dar, vorbind serios, eu cred că e jignitor să crezi că o să violez o fată doar fiindcă e

pe jumătate dezbrăcată.

— Nu crede nimeni asta.

— Religia are un caracter atât de îngust. Oamenii se nasc în religia „dreaptă” și sunt îndoctrinați să nu asculte ce au de spus ceilalți.

— Oare eu nu știu mai multe despre creștinism decât mulți creștini? Eh… Nu știu atâtea despre iudaism și despre celelalte religii? De ce am ales islamul?

— Pentru că, atunci când erai mică, inocentă și neștiutoare, ai fost forțată că crezi în islam. Până când a început să-ți placă.

— Nu am fost niciodată forțată.

— Ai fost forțată, așa cum sunt acum Jibril și Isaq.

*

Asemenea fratelui și surorilor mai mari din Bærum, cei doi băieți mai mici se duceau acum la școala de Coran din Hargeisa.

Acolo învățau versete din cartea sfântă, învățau să-l iubească pe Dumnezeu și să se teamă de el. Cât fusese vara de lungă, Sara făcuse tot posibilul să-l determine pe Ismael să se întoarcă la credință. Refuzul lui o îndurera. Îl dusese la un bine-cunoscut șeic din Hargeisa pentru îndrumare. Se întâlneau de două ori pe săptămână într-o moschee și discutau așezați pe podeaua rece. Lui Ismael, șeicul i s-a părut un om bun. Îl asculta, îi aducea argumente, după care îl lăsa pe Ismael să-și expună punctul de vedere, apoi îl comenta. Lui Ismael i-a plăcut. Șeicul îl contrazicea adesea, dar niciodată nu l-a forțat să creadă.

După ce s-a întors acasă, a continuat să corespondeze cu el. Unul dintre argumentele aduse de Ismael șeicului l-a comunicat și surorii lui. „Vedem ceva și nu înțelegem ce e; atunci spunem: Dumnezeu”, îi scrisese el șeicului, numindu-l „argumentul ignoranței”. Neclaritatea îl provoca. El voia dovezi. „Ar putea exista și alte explicații în afară de cele pe care mi le dai dumneata mie?” îl

întrebase el pe șeic. „Mai e ceva în afară de textul sfânt care să confirme ce spui? Nu e o rușine să nu știi ceva. Dar să susții că știi ceva când n-ai nicio dovadă este rușinos. Cum a fost creat universul? Nu știm. Cum a apărut viața? Nu suntem siguri. Dumneata spui: imaginează-ți o băltoacă de pe drum. Are formă, are masă, are margini, iar băltoaca intră PERFECT în groapa de pe drum! Forma băltoacei, în unicitatea ei, se potrivește perfect. DUMNEZEU E MARE! Această groapă a fost făcută să se potrivească PERFECT cu băltoaca!!! Ceea ce numești dumneata Dumnezeu eu numesc evoluție. Ne adaptăm la împrejurări, nu împrejurările au fost create pentru noi.”

— Deci până acum tu ai descoperit că religia e o prostie? i-a răspuns Ayan.

— Da. E doar părerea mea personală. Știu că tu nu mă poți convinge și că nici eu nu te pot convinge, așa că tot ce pot să spun e că te iubesc ca om. Mă bucur că am petrecut 19 ani din viață cu tine. Dar nu ai idee cât de mult urăsc religia.

— Înseamnă că ești ateu.

— Exact. Știu că religia le-a luat pe surorile mele de lângă mine, așa că îi întorc spatele.

— Nu crezi în nimic? Te mai temi de djinn?

— Nu. Nu mă tem nici de iad.

— Care e soluția ateistă pentru existență?

— Iau lucrurile așa cum sunt. Îmi place să-mi întemeiez viața pe fapte.

— Trebuie să plec, dar tu scrie-mi, și eu îți voi răspunde când pot! Apropo, unde e tata?

— S-a dus la o demonstrație împotriva IS.

— Are de gând să vină iar aici?

— Nu, spune că nu mai vrea să aibă de-a face cu voi. Că v-a șters din viața lui sau o aiureală de genul ăsta.

— Ah.

— Ce te face să crezi că tata va mai veni vreodată în Siria? Până la urmă, a spus că era să fie omorât acolo.

— A spus că o să vină aici să mă omoare pe mine și pe soțul meu și tot felul de prostii. Tre' să plec.

— Tata nu mai e la fel.

— Am observat. Îmi pare rău.

Ayan a adăugat un *emoji* trist.

— Mi-ați distrus viața de fapt. Pa. Frații și surorile m-au părăsit. Tata e nebun. Mama mă urăște. Asta-i viața mea, pe scurt. O să plec de aici URGENT ca să-mi trăiesc viața. Îmi schimb numele, rup toate legăturile cu familia, mă mut în Jamaica și mă apuc să fumez iarbă.

*

La începutul lui septembrie 2014, la două săptămâni după apariția pe internet a filmului cu uciderea lui James Foley, IS a transmis *The Second Message to America*, un film în care era prezentată decapitarea jurnalistului american Steven Sotloff. Ucigașul era același, avea o cagulă neagră care lăsa să i se vadă ochii și rădăcina nasului. Fusese poreclit „John Jihadistul".

„M-am întors, Obama, și m-am întors din cauza politicii tale externe arogante față de Statul Islamic, din cauza dorinței tale de a continua bombardamentele… la fel cum rachetele tale vor continua să lovească în oamenii noștri, cuțitul nostru va continua să lovească gâtul oamenilor tăi."

Femeile nu participau la decapitările publice care aveau loc în piața din Raqqah. Femeile și mulțimea erau *haram.* Dar soțiile luptătorilor stăteau uneori împreună cu ei și se uitau la filme cu execuții care se desfășurau în locuri secrete din deșert. Păreau la fel de însetate de sânge ca soții lor și erau bucuroase să scrie pe Twitter despre omoruri. „Așa de multe decapitări în același timp, *Allahu Akbar,* acest video e superb #DawlaMediaTeamDoingItRight." O femeie scrie că i-ar fi plăcut să fie ea cea care îi tăia capul lui Steven Sotloff.

Umm Irhab – Mama Terorii – descria plăcerea pe care i-o provocau detaliile înfiorătoare. „Am fost fericită să văd decapitarea acelui *kafir,* am dat înapoi la partea cu tăierea. *Allahu akbarl* Mă întreb la ce se gândea înainte de a fi tăiat." O altă femeie era încântată de evacuarea unei familii siriene de vizavi. „Sunt convinsă că bărbații vor fi decapitați și femeile vor fi strânse de gât", se bucura ea cu răutate. Umm Irhab cerea mai multe decapitări și le repezea pe femeile care criticau folosirea violenței. O altă femeie rezuma astfel această atitudine: „Decapitarea e *halal.* Du-te și te sinucide dacă spui că e *haram!*

Unele femei recunoșteau că nu se simt împlinite, fiind nevoite să stea și să aștepte încheierea războiului, și vorbeau despre dorința lor de a se afla pe câmpul de luptă. Umm Ubaydah scria: „Cea mai bună prietenă a mea este grenada, și e o grenadă americană, *lol,* fie ca Allah să-mi dea voie să-i omor pe porcii lor de soldați cu propriile arme." Totuși cele care voiau să lupte erau puse la punct de celelalte surori. „Poți dobândi un *ajr* – o recompensă – mai mare ca mamă, nedormind ani la rând, crescându-ți copiii cum trebuie și slăvindu-l pe Allah decât ca martiră", scria Umm Layth – Mama Leului. Brigăzile de femei erau un mit, existau și bărbați care nu reușeau să ajungă pe front, oricât de mult și-ar fi dorit ei, erau bărbați așa de supărați, că plângeau pentru că nu li se dădea posibilitatea de a deveni martiri în luptă. „Pentru surori e absolut imposibil deocamdată. *Inshallah* în viitor."

Împușcăturile și exploziile spărgeau adesea liniștea nopții în Raqqah, iar după ce auzise mai multe împușcături ca de obicei, Umm Khattab s-a temut că statul este atacat: „Eu și surorile mele ne-am gândit că poate au venit în oraș *murtad* [apostați] *lol* mi-am pus centura și tot ce trebuie."

Se referea la centura cu explozivi, dispozitiv care putea fi utilizat de oricine în caz de atac.

Făcând asta, te asigurat că nu vei fi luată drept pradă de război și nu vei avea soarta îngrozitoare împărtășită de prizoniere.

Ideile conducătorilor au devenit idei călăuzitoare. Cel puțin on-line, soțiile luptătorilor străini acceptau lucrurile așa cum li se serveau. Era *haram* să pui la îndoială adevăruri recunoscute.

Cercul prietenelor de acasă cu care Ayan mai discuta uneori se micșorase. Multe dintre ele rupseseră legătura cu ea. Le era teamă de supravegherea PST, dar și din cauza dogmatismului care pusese stăpânire pe ea. O colegă irakiană de la Dønski a continuat să țină legătura cu Ayan pe internet și, la un moment dat, i-a scris cât de șocată a fost de violarea unor femei yazidite și kurde de către membri ai IS. Ea spunea că așa ceva este contrar islamului.

Ayan a întrerupt-o.

— Nu sunt femei, sunt pradă de război.

— Ce?

— Așa spune și în Coran. E permis.

— Au fost răpite și folosite ca sclave sexuale!

— Pradă de război, s-a mulțumit să repete Ayan.

— Tu ești de acord cu asta??

— Luptătorii au nevoie să se descarce din punct de vedere sexual. Sunt bărbați la urma urmelor.

Prietenei ei i-a fost de ajuns. A fost ultima oară când au vorbit.

*

Pe 10 septembrie 2014, președintele Barack Obama a ținut un discurs în care anunța că lupta împotriva Statului Islamic din Irak și Siria se va intensifica. Referindu-se la organizația ISIL – Statul Islamic din Levant – el a spus:

„ISIL nu este «islamică». Nicio religie nu e de acord cu uciderea oamenilor nevinovați, iar marea majoritate a victimelor ISIL sunt musulmani… Noi vom slăbi și vom distruge în final ISIL prin intermediul unei strategii complexe, susținute de combatere a terorismului.”

Strategia avea patru părți: atacuri aeriene sistematice, susținerea sporită a trupelor terestre, operații de combatere a terorismului pentru prevenirea atacurilor și ajutor umanitar pentru refugiați. A doua zi, secretarul de stat John Kerry s-a întâlnit cu lideri arabi la Jeddah, în Arabia Saudită, și, în câteva ore, s-a format o coaliție de zece state care urmau să lupte alături de americani.

La mijlocul lui septembrie, la trei săptămâni după ce fratele ei o acuzase că i-a distrus viața, Ayan a răspuns.

— Nu da vina pe mine, eu am descoperit adevărul, am plecat imediat și mi-am făcut o viață a mea, ca Leila, ca mama. Tata a luat-o razna mai de mult, numai că nu era așa de evident. Nu pot să mă gândesc decât la un singur motiv pentru care mama te urăște, și anume faptul că ai abandonat islamul. Du-te unde vrei și fă ce vrei, dar nu te pierde. Nu am vrut să te las, dar trebuia să plec.

— Nu trebuia să pleci.

Răspunsul lui Ayan a venit peste trei zile, la ora 2.30 dimineața.

— Ba da, trebuia să plec, pentru că suntem în război cu *kujfar,* cu nemusulmanii, deci a continua să stai într-o țară nemusulmană poate să te ducă în iad. Apropo, se bombardează mult aici, acum pericolul e mai mare ca înainte, așa că ai grijă să transmiți multe-multe salutări tuturor din partea mea și a Leilei.

Ismael se trezise la sunetul care indica primirea mesajului.

— Uau. Am crezut că ai murit. Tu chiar crezi că IS o să cucerească lumea?

— Da, cred, numai uită-te și tu cât de mult am cucerit într-un timp atât de scurt.

— Fii un pic realistă, Ayan. Știu că ești inteligentă. O să mori într-un bombardament. Ție ți se pare că e o moarte bună, fiindcă ai senzația că ai luptat pentru ceva și ai luat parte la jihad. Asta e.

— Cum mai stau lucrurile în mica ta lume?!

— Sunt trist să văd cum surorile mele își oferă trupul unor retardați care se luptă să fie omorâți, altfel, toate bune.

— HAHAHAHAHAHAHA, mai bine să mori decât să trăiești ca un ratat.

— Nu ești ratat dacă nu trăiești ca un ratat.

— Sunt bucuroasă că o duci bine. Unii oameni reușesc în viața de apoi, alții reușesc în viața asta, dar îmi pare rău de cei care nu reușesc nici colo, nici colo.

— Îmi pare rău de oamenii care cred genul ăsta de prostii.

— Deci ce mai e prin Norvegia? Ai intrat la colegiu?

— Iau un an pauză. Încerc să-mi găsesc o slujbă. Sper să te văd înainte să mori.

Ismael a trimis un *emoji* trist.

— Oricând poți să faci curățenie prin casele oamenilor, cu toate că și pentru asta îți trebuie școală. Ține-te tare! Ce se mai întâmplă cu tata? Stai cu el?

— Da. Pentru moment, suntem destul de săraaaci.

— Noi sigur nu suntem.

— Trimite-mi baani te rog, hahaha.

— Vino aici să muncești. Dar trebuie să respecți normele și regulile din țara asta.

— Nu aș îndrăzni.

— Nu ziceai însă că vrei să pleci în Jamaica?

— Hahaha, atunci mama chiar s-ar sinucide, fetele ei au plecat la jihad și să se mărite, iar Ismael a plecat să se drogheze cu jamaicanii.

*

Armata siriană și-a întețit atacurile aeriene asupra orașului Raqqah în toamna lui 2014. Când IS a preluat controlul bazei aeriene de la Tabaqa, în prima săptămână din septembrie, răzbunarea a fost cruntă. Piloții și personalul de la sol care au încercat să fugă au fost împușcați. Soldații care s-au predat au fost obligați să se dezbrace și să

rămână doar în chiloți. Au fost puși să alerge prin deșert, după care li s-a dat ordin să se oprească, fiind împușcați, unul câte unul, de la mică distanță. Nisipul a înghițit repede sângele lor.

Statul Islamic era nerăbdător să extindă califatul, astfel că, la mijlocul lunii septembrie, în nordul Siriei, se desfășura o ofensivă împotriva orașului Kobane, stăpânit de kurzi.

Pe 22 septembrie, SUA și coaliția au lansat primele bombe în Siria. Raqqah, ținte din provincia Idlib și baze militare din deșert au fost lovite de rachete Tomahawk.

Bombardamentele au determinat o modificare a strategiei IS, care a început să desfășoare operații în zonele mai populate. Bazele militare din deșert pe care le-au abandonat nu le ofereau islamiștilor prea multă protecție împotriva bombelor, dar femeile și copiii le ofereau.

Organizația ajunsese acum să creadă prea mult în propriile forțe. Războiul a luat o altă întorsătură. Bătălia de la Kobane secătuise organizația de oameni și de resurse. În ciuda atacurilor aeriene intense, IS și-a continuat asaltul asupra orașului. Val după val, jihadiștii erau trimiși cu miile la moarte, asemenea lemingilor care sar de pe stânci.

Au sosit însă noi recruți. Mulți veneau direct de pe străzile orașelor europene, beneficiau de câteva săptămâni de îndoctrinare și instrucție militară, după care erau trimiși la Kobane sau puși să îndeplinească misiuni sinucigașe. Unii începeau să se răzgândească. Veniseră acolo să se lupte cu Assad și erau dezamăgiți că primesc ordin să se angajeze în ostilități cu alți musulmani. Cei mai mulți dintre ei nu s-au mai întors. Pedeapsa pentru dezertare era moartea.

Cel mai mare contingent de luptători venise din Arabia Saudită, urmat de cel din Tunisia, dar alți luptători veneau în număr mare din Occident, la fel cum veneau și viitoarele lor soții.

*

Aisha schimbase în acea vară statutul de relație de pe pagina proprie de Facebook. La sfârșitul lui iulie, le-a surprins pe multe dintre prietenele ei când a postat o inimioară lângă care scria „căsătorită”.

— Ce?!?!?!?! a scris Umm Amira.

— Poftiiim? Oricum, *mubarak.* Felicitări! Fie ca Allah să vă dăruiască tot ce e mai bun în viața asta și în cea viitoare! a scris Sølva.

— Pe bune??? *Mabrook!* Felicitări! a scris și Kani.

— Cred că trebuie ori să confirme, ori să infirme asta, hehehe, a comentat Umm Bilal.

— Nu ai un copil? a întrebat-o Hamidah.

Ba da, Aisha avea un copil.

Salahuddin împlinise un an. Iar acum, că se făcuse așa mare, ea începuse din nou să vorbească despre plecarea în Siria. Dilal era disperată.

— Dacă mai spui asta o dată, să știi că sun la Protecția Copilului. Nu, la poliție o să sun.

S-a uitat la prietena ei, care stătea întinsă pe canapea, bosumflându-se.

— Până la urmă, de ce vrei să pleci acolo?

— Trebuie să trăiesc într-o țară musulmană, unde se practică adevăratul islam, a spus Aisha. Nu vreau să-mi cresc copilul aici, printre necredincioși.

— Femeile nici măcar nu au voie să iasă afară! Sunt căsătorite cu bărbați aleși la întâmplare!

— Nu pot să trăiesc într-o țară nemusulmană, a repetat Aisha. Aici e necurat.

— Dar poți să-ți trăiești viața cum vrei tu în Norvegia. Trebuie să-ți revii, să-ți recapeți luciditatea, ascult-o pe mama ta și ai grijă de copil!

Aisha a postat pe Facebook fotografii cu femei în *niqab* și cu puști Kalașnikov pe umăr. În viața de zi cu zi, plimba copilul cu căruciorul prin Bærum, gândindu-se cât de lipsită de culoare e viața.

A spus că vrea să strângă bani pentru femeile și copiii din Siria și a rugat-o pe Dilal să deschidă un cont bancar pentru ea.

— Primesc ajutor social și nu pot, pentru că, dacă văd că-mi intră bani, îmi opresc plățile, a explicat ea.

Dilal a făcut totuși ce a rugat-o prietena ei, gândindu-se că e bine că are o preocupare.

Aisha și Dilal se vedeau tot mai rar. Când Aisha ieșea din casă, de obicei se ducea la moschee sau la întrunirile femeilor din organizația *Profetens Ummah,* iar Dilal se ducea la cursurile de asistente. Vizitele la Aisha o deprimau. În cea mai mare parte a timpului, mama ei avea grijă de Salahuddin, ea îl hrănea, îl schimba, se juca cu el, îl culca, în timp ce Aisha era absorbită de viața virtuală, mai ales de cei care scriau pe Twitter din Siria.

*

Conturile de Twitter apăreau și dispăreau. *Blog*-urile se deschideau și se închideau. Dacă fetelor li se suspenda contul, apăreau în curând sub un alt nume. Migrantele, cum își ziceau chiar ele, discutau despre rutele posibile, despre modul în care trebuiau să-și ascundă planurile de călătorie și să nu dea de bănuit părinților, amintindu-și mereu una alteia să aibă grijă să șteargă din telefon și iPad orice referire la islam înainte să ajungă la punctele de control de la aeroport.

Întrebările cele mai frecvente se refereau la obiectele care puteau fi cumpărate acolo și la lucrurile pe care trebuia să le iei cu tine. Dacă erai pretențioasă și preferai o anumită marcă sau sufereai de alergii, atunci trebuia să iei cu tine produsele de îngrijire a părului și cremele preferate; altfel, se găseau de toate, așa încât, dacă îți luai cosmetice, nu făceai decât să cari inutil un bagaj, cu toate că se spunea că articolele de igienă personală nu sunt de aceeași calitate cu cele din Occident. Nu avea rost nici să duci cărți, fiindcă

orice putea fi descărcat de pe internet, inclusiv Coranul. O femeie dădea sfaturi referitoare la lucrurile care se puteau cumpăra: „Bine, ascultați. Să zicem că vrei să cumperi o armă, o mașină sau orice altceva; pur și simplu ia-ți mai mulți bani la tine. Mașinile folosite costă mai puțin de 10 000. Poți cumpăra mobilă, aur, ce vrei, chiar și sclavi. Așa că, dacă ai bani, nu e nicio problemă."

Uneori, discuțiile semănau cu sporovăială unor eleve de dinaintea unei excursii. O atotcunoscătoare le corecta: „Salut, o să locuiți în casă, nu la cort." Sfaturile practice erau cele mai căutate, depășind ca interes poemele religioase, maximele lui Paulo Coelho sau știrile despre atacurile Occidentului împotriva musulmanilor. Pasărea Malaysiană din *Jannah* împărtășea cu generozitate detalii din viața ei. Ea a povestit cum, împreună cu soțul marocan care îi fusese repartizat, își descărcase un dicționar ca să poată comunica, pentru că nu vorbeau aceeași limbă. Medic de formație, femeia era considerată un fel de veterană, pentru că se afla deja de un an în califat, unde acum era o mamă casnică și avea în grijă un copil mic. Pentru a evita să răspundă la aceleași întrebări, ea a alcătuit o listă de bagaje pentru toate anotimpurile.

Jachetă (neagră sau bleumarin)

Ghete călduroase impermeabile (bune pentru zilele ploioase și noroi)

Pijama de lână, pentru că noaptea poate fi foarte frig

Pantaloni de trening (doi)

Tricouri cu mânecă lungă

Șosete groase (trei sau patru)

Lenjerie de lână

Pantaloni de yoga de calitate/*legging* (trei sau patru)

Fes și eșarfă groase (pentru ieșit afară, credeți-mă, le-am purtat foarte des iarna trecută) Sunt radiatoare

aici, *Alhamdulillah,* dar cel mai probabil n-o să aveți în toate camerele.

Lenjerie intimă de calitate, sutien și chiloți, iar dacă sunteți măritate sau aveți de gând să vă măritați, poate vreți să vă aduceți și ceva cu care să vă îmbrăcați în intimitate.

Haine pe care le puteți purta și în compania soțului, pe care poate nu ar fi bine să le purtați în prezența surorilor, de exemplu rochii scurte etc. Ce preferați.

Aisha a încercat prima oară să ia legătura cu Arfan Bhatti în Pakistan. Ar fi vrut să locuiască acolo cu el. I-a trimis fotografii cu fiul lui. După ce el a respins-o și nu a vrut ca ea să vină la el, Aisha a anunțat că vrea să plece în Siria. „Du-te unde vrei", le-a spus ea prietenelor că i-a răspuns fostul soț, „atâta timp cât îl iei cu tine pe Salahuddin."

Emira, care se căsătorise cu Bastian și acum era în Raqqah cu Ayan și Leila, i-a făcut o propunere. Ar putea să-și împartă soțul cu Aisha. Bastian ar fi putut s-o ia ca a doua soție.

— Nu te descurci fără soț aici, i-a spus Emira. Și ar fi mai bine să te măriți cu un norvegian, nu?

Să se căsătorească cu fostul prieten al lui Arfan?

Bastian avansase în rang. Învățase araba și lucra la departamentul de propagandă, unde făcea filme și site-uri de internet. În urmă cu doi ani, visa să creeze un logo pentru *Profetens Ummah,* iar acum, iată, ajunsese să lucreze pentru omul care avea să cucerească lumea.

Aisha și Bastian s-au căsătorit pe Skype. Nici de data aceasta, părinții nu au fost informați că fiica lor se mărită. Chiliano-norvegianul, care își lăsase fiica în Norvegia când aceasta avea doar câteva luni, primea acum în schimb un fiu vitreg, pe Salahuddin.

Aisha a fost și curier în călătoria ei. A primit instrucțiuni să comande pe e-Bay câteva piese mici cu care se puteau modifica armele. Unele erau de dimensiunea unui băț de chibrit și aveau o greutate

infimă, așa că erau ușor de ascuns. Mai comandase astfel de lucruri și înainte, dar le trimisese prin alte fete. Acum, le putea duce singură la destinație, pe care ea o considera finală.

Începuseră să circule zvonuri și i-a fost teamă să nu fie oprită, așa că, la o lună după căsătorie, a postat pe Facebook: „Știu că unii oameni întreabă de mine și, în același timp, împrăștie zvonul că am plecat în Siria. Pentru acești oameni: TEMEȚI-VĂ DE ALLAH! Fie ca Allah să vă amuțească și să vă ierte! Chiar dacă vă pasă, ar trebui să gândiți înainte de a spune așa ceva. Nu poate fi foarte greu de înțeles în ce situație dificilă mă puneți pe mine și pe familia mea și cât de dăunător este pentru siguranța și viața noastră de zi cu zi să răspândiți genul acesta de zvonuri FALSE și de bârfe… Nu sunt în Siria, ca să fie clar! Fie ca Allah cel Atotputernic și Drept să vă închidă gura definitiv, bârfitorilor!”

A plecat în Turcia. Apoi a trecut granița.

Identitate. Sens. Rebeliune. Să faci parte din ceva mai important decât tine. Jihadul făcea ca toate problemele personale să pară mărunte. Un timp.

Într-o zi de toamnă, Dilal a primit un mesaj pe WhatsApp.

— Bună, Dilal, ce mai faci?

— Aisha! Nu te-am mai văzut de mult!

— Sunt pe calea lui Dumnezeu.

— Unde ești?

— Știi unde. Trebuia să fac asta. A fost urgent. Totul s-a întâmplat foarte repede.

— Aisha… unde e Salahuddin?

— E cu mine. E aici. E în siguranță. Îi place aici. O să-ți trimit poze. Dilal, m-am măritat cu Bastian. Și eu, și Emira suntem căsătorite cu el.

— Aisha, l-ai luat și pe Salahuddin? Într-o zonă de război? M-ai păcălit!

— Am fost nevoită.

— Și te-ai măritat a doua oară. Din nou, nu din dragoste. Ce-a fost în capul tău?

— Ai putea să-mi trimiți banii din contul de ajutor? s-a rezumat să răspundă Aisha.

— Aisha, banii aceia erau pentru ajutoare.

— O să-i ajut pe oamenii de aici!

— Tu singură ai spus, mai știi, când Bastian și Emira au folosit pentru ei banii strânși din donații, iar Ubaydullah a spus și el că nu sunt demni de încredere! Și acum sunteți toți trei împreună!

— Dilal, tu trimite-mi banii și ești mai mult decât binevenită dacă vrei să vii! Pot să-ți găsesc un soț!

Erau 30 000 de coroane în cont. Dilal a refuzat să-i trimită.

— Atunci poți să mi-i dai împrumut? a întrebat-o Aisha.

După ce dăduse naștere fiului ei, își schimbase numele de pe Facebook în Umm Salahuddin. La Raqqah, și-a schimbat poza de profil. Noua fotografie îl înfățișa pe fiul ei, care abia începuse să facă primii pași, îmbrăcat în costum de camuflaj și cu un Kalașnikov în poală.

Aisha se lăuda că băiatul avea să fie unul dintre Puii Califatului.

Sosirea lor în Siria a coincis cu intrarea în țară a unui val de luptători străini. Potrivit serviciilor secrete americane, aproximativ o mie de luptători străini soseau lunar în regiune. O bună parte dintre ei își aduceau și copiii.

Băieții care se făceau remarcați de la vârste fragede erau recrutați pentru *Ashbal al-khilafa* – Puii Califatului. Erau luați de lângă părinți când împlineau zece ani ca să trăiască în tabără și să fie călițI. Făceau instrucție și treceau printr-un calvar fizic și psihologic. Filmele de propagandă îi arătau pe băieți stând drepți în timp ce erau loviți cu bețe. Alții stăteau în spate, așteptându-și rândul, uitându-se la fețele prietenilor lor. Erau învățați să

se lupte corp la corp, să mânuiască pistoale, puști și cuțite. Testul suprem era să execute un prizonier.

Copiii nu erau doar niște unelte; ei trebuiau să fie elemente de construcție. Țelul Statului Islamic nu era doar să înfrângă inamicul și să cucerească țara, ci și să-și asigure supraviețuirea ca grup.

Chiar înainte ca fiul ei să împlinească doi ani, Aisha a trimis o fotografie cu el. Fotografia i-a dat fiori lui Dilal. Pleoapele lui erau umflate și vinete, vasele de sânge din ochi erau sparte și avea vânătăi pe obraji.

Dilal a încercat s-o sune pe Aisha. Nu a răspuns.

PARTEA A PATRA

„PEER GYNT: Unde am fost eu, ca sine, ca om întreg, ca om real. Unde am fost eu, cu fruntea mea purtând pecetea lui Dumnezeu?

SOLVEIG: În credința mea, în nădejdea mea, în mila mea.”

Henrik Ibsen, *Peer Gynt,* 1867[15]

Capitolul 26

Nu fără fiicele mele

Sadiq a căutat pe Google *Manbij*. Ayan și Hisham se mutaseră din nou. Bărbații se duceau acolo unde le ordona Statul Islamic, iar femeile îi urmau.

Era luna octombrie a anului 2014. Fetele erau în Siria de un an. Sadiq se gândea că poate ar fi fost mai simplu să le scoată din Manbij, care era în provincia Alep. Speranța lui s-a transformat repede în disperare. Orașul făcea parte din califat, iar controlul era la fel de strict ca în Raqqah. Poliția, ministerele și tribunalele erau ale islamiștilor. Drumul dintre Manbij și Raqqah avea o importanță crucială pentru IS, deoarece trupele kurde distruseseră toate podurile de pe Eufrat, de la granița turcă până în sud, la Lacul Assad. Deși populația din Manbij era majoritar arabă, kurzii considerau că orașul le aparține, stabilindu-se acolo încă din Evul Mediu.

Statul Islamic a venit ca un colonizator, dar nu toată lumea era nemulțumită de noii stăpâni. Acest lucru nu se datora popularității ideologiei lor, ci faptului că noul stat nu părea a fi cel mai rău dintre toate. Justiția era aspră, dar era previzibilă. Islamiștii în general îi lăsau în pace pe oamenii obișnuiți atâta timp cât erau supuși, se îmbrăcau adecvat și se rugau. Sirienii obișnuiți se purtau ca și mai înainte.

Administrația condusă de IS era uneori mai eficientă decât cea din trecut. Se repara mai repede o conductă spartă sau un cablu de curent căzut la pământ, se curățau parcurile, se plantau flori și se măturau străzile. Fotografii de la acțiunile de curățare erau postate pe Twitter. Califatul avea să strălucească de curățenie.

Partea estică a provinciei Alep era o văgăună. Majoritatea locuitorilor trăiau din agricultură, iar

unicul simbol al industriei era o fabrică de ciment. Fărădelegile veniseră odată cu războiul civil. Bande criminale amestecate cu forțe rebele prădau, răpeau oameni, violau și ucideau. Infracționalitatea a scăzut după ce Statul Islamic a preluat controlul; severitatea pedepselor i-a speriat pe oameni – flagelări publice, tăierea unei mâini sau a capului, crucificare.

Sadiq a citit pe internet că în Manbij se găseau ruinele apeductelor și zidurilor străvechii cetăți Hierapolis. Într-un alt articol a citit că, în prezent, în oraș, numărul refugiaților era egal cu cel al locuitorilor. Ce-ar fi dacă fetele s-ar putea ascunde printre acești refugiați și astfel să scape?

Așa își petrecea acum zilele și nopțile, în fața calculatorului, citind și reflectând la tot ce se întâmpla acolo unde erau fetele.

Pe la mijlocul lunii noiembrie, mai mulți sirieni și un american au fost uciși în mod ritualic. În filmul făcut de IS, intitulat *Although the Disbelievers Dislike It,* erau prezentate decapitarea a douăzeci și doi de soldați sirieni și capul lui Peter Kassig. Tânărul lucrător umanitar era al patrulea ostatic occidental ucis de IS. Cu câteva luni înainte, reușise să trimită, printr-un contrabandist, o scrisoare părinților lui din Indiana: „Nu-ți face griji, tată, dacă voi ajunge într-adevăr să mor, nu o să mă gândesc la altceva decât la ceea ce știu că e adevărat. Că tu și mama mă iubiți mai mult decât iubiți luna și stelele.”

Fetele jihadiste din califat formau un fel de club al admiratoarelor călăilor. Una dintre ele descria decapitarea lui Kassig ca fiind „splendid de grețoasă, *sharia* dreptate”.

*

Tineri din ambele tabere cădeau în luptă. La două zile după decapitarea lui Kassig, la televiziunea norvegiană TV2 s-a anunțat moartea a doi teroriști norvegieni din IS.

Știrea începea cu prezentarea fotografiei unui băiat zâmbitor, îmbrăcat cu o geacă de iarnă. Pielea lui închisă la culoare contrasta cu albul zăpezii.

„Acesta este Hisham Hussain Ahmed”, spunea reporterul. Următoarea fotografie îl înfățișa pe același tânăr cu o undiță în mână. „A venit în Norvegia ca minor neînsoțit în 2003, la vârsta de 13 ani. În decembrie 2012, a plecat în Siria”, continua reporterul. „Norvegianul originar din Eritreea se pare că avusese o funcție de conducere în Statul Islamic, IS.”

„Hisham?”

Sadiq a simțit o ușurare în tot corpul.

Hisham era mort!

Ayan era liberă!

Fu cuprins de un sentiment plăcut de răzbunare. Hisham îl umilise profund, mai întâi furând-o pe Ayan de la familia ei și apoi căsătorindu-se cu ea fără să-i ceară voie. În sfârșit, Sadiq putea să nu se mai gândească la el.

L-a sunat pe Osman să-i dea vestea cea bună.

— Minunat! a spus Osman. Acum, sigur o să vrea să vină acasă.

Hisham era înlăturat. Ayan era văduvă. Nu aveau altceva de făcut decât să aștepte telefonul de la ea.

Osman câștigase o sumă frumușică de bani aducând în țară luptători străini. Acum putea să facă bani ajutându-i să plece.

Ayan probabil va lua în curând legătura cu ei. După ce se încheia perioada de doliu.

— Am eu soluția, i-a spus Osman într-o zi, când îl sunase să vadă dacă Ayan luase legătura cu el. E o rudă a mea. Are două fețe, dacă înțelegi ce vreau să spun. Lucrează pentru IS, dar, de fapt, e unul de-ai noștri.

Contrabandistul i-a expus planul.

— O parte din drumul spre Alep trece printr-un tunel. Unul dintre capete e controlat de IS, celălalt,

de al-Nusra. Când vine de la Atmeh, el intră în tunel ca om din al-Nusra și iese ca om al IS.

Când se va duce data viitoare în califat, la întoarcere poate să se oprească la Raqqah și Manbij, le ia pe fete, le ascunde în mașină și trece prin tunel. E foarte simplu… dar și foarte periculos.

Osman urma să sune când „Dublul", cum îi spuneau ei, era gata de misiune. Între timp, Sadiq trebuia să aștepte.

— O să le ai curând înapoi! Dar o să te coste.

Mai târziu, în aceeași lună, Osman l-a sunat iar.

— Dublul e gata. Nu trebuie decât să-l pui în legătură cu fetele.

Sadiq l-a sunat. Dublul i-a răspuns într-o arabă clasică, luptându-se puțin cu sufixele și unele cuvinte. Cu toate acestea, mesajul lui era limpede: era o acțiune riscantă atât pentru el, cât și pentru fete, dar era posibilă.

— Trebuie să le pui să mă sune, i-a spus Dublul. Trebuie să țin legătura direct cu ele.

Lucrurile trebuiau să fie foarte clare. Fetele trebuiau să știe precis când și unde să-l aștepte pe salvator, iar totul trebuia să se întâmple foarte repede.

— După aceea, pot să le duc cu mașina oriunde, în Turcia, unde vrei tu.

— Da, o să le spun să te sune, i-a răspuns Sadiq.

*

Sadiq intrase în legătură cu o echipă de filmare din Norvegia care era interesată de tentativele lui de a le salva pe fete. Cei din echipă îl urmăreau din vară. Documentarul lor avea titlul provizoriu *Only a Father* („Numai un tată"). Așa se descrisese Sadiq în Siria, când trebuise să explice cine e, apoi în fața celor de la IS, atunci când îl acuzaseră de spionaj.

Echipa de filmare se întâlnise cu Osman, cu Mehmut, șoferul, și cu Firas, medicul care o bandajase pe Leila și care ulterior ceruse azil

politic în Suedia. Reușiseră să-l găsească și pe unul dintre deținuții de la uzina de apă, un sirian din ultima celulă în care fusese închis Sadiq. Acum nu mai lipseau decât fetele.

Veslemøy Hvidsteen, care lucra pentru NRK, televiziunea norvegiană de stat, a fost cea care a luat legătura cu Sadiq după ce l-a văzut la știri. Stătea cu spatele la aparatul de filmat, dar Veslemøy l-a recunoscut. În 2006, el apăruse într-un episod din *Migrapolis* – un serial realizat de ea despre viața de zi cu zi a imigranților din Norvegia. Sadiq fusese intervievat atunci împreună cu psihologul care îl ajutase să treacă peste trauma suferită și peste problemele cu agresivitatea pe care le avusese după războiul civil din Somalia. Apăreau și fetele în înregistrările din 2006, jucând fotbal cu tatăl lor: Ayan era o adolescentă deșirată, îmbrăcată ca un băiețoi, Leila era încă mică.

Soțul lui Veslemøy, Styrk Jansen, urma să regizeze documentarul. Sadiq i-a povestit despre Dublu, spunându-i că trebuiau să se întâlnească cu el într-un sat din apropierea graniței. Mai întâi, trebuiau să-i dea suma convenită, după care fetele urmau să fie scoase cu mașina din țară. El le-a spus realizatorilor documentarului că fetele erau ascunse, că fugiseră de soții lor, că erau disperate și că îl imploraseră să le salveze. El a mărturisit că, atunci când se întâlnise cu Ayan la al-Dana, cu un an în urmă, aceasta l-a apucat ca o pisică care se agață cu ghearele și i-a spus în șoaptă: „Salvează-ne, tată, dacă poți!”

La începutul lui noiembrie, producătorul a cumpărat bilete de avion pentru Reyhanh, un orășel din sudul Turciei, aproape de satul în care fetele trebuiau să se întâlnească cu Dublul. Styrk și-a luat aparatul de filmat, obiectivele, bateriile de rezervă și dolarii. Sadiq i-a dat voie să filmeze întâlnirea cu Dublul, să vină după el la graniță dacă se putea și să aștepte acolo până când treceau

fetele, îmbrățișarea – revederea dintre tată și fete – avea să fie filmată.

Cu o zi înainte de data plecării, Styrk a primit un telefon de la Sadiq. Respira greu și vocea abia i se auzea.

— Am niște vești îngrozitoare…

— Ce s-a întâmplat? l-a întrebat producătorul.

— Am primit o fotografie… mi-au trimis o fotografie…

Sadiq a făcut o pauză, apoi a spus pe un ton grav:

— Dublul a fost ucis.

Styrk Jansen a simțit nevoia să se așeze.

— Asta-i tot ce știu, a suspinat Sadiq.

A spus că Osman i-a trimis fotografia.

— A fost decapitat și crucificat!

Sadiq i-a trimis fotografia pe e-mail lui Styrk. Acolo apărea un bărbat legat de un gard, cu corpul aplecat peste sârma ghimpată și cu mâinile întinse. Capul său retezat, cu o barbă scurtă și neagră și o față rotundă, mare, era așezat între picioare. De trupul lui atârna o pancartă pe care scria SUNT UN TRĂDĂTOR.

— În urmă cu două nopți, povestea Sadiq, a ieșit din apartamentul lui din Reyhanli. În fața blocului, a fost înconjurat de mai mulți oameni în *niqab,* care l-au băgat într-o mașină. L-au trecut peste granița, în Siria. IS aflase că face joc dublu. Liderul local al organizației al-Nusra avusese cu IS negocieri secrete cu scopul de a-și uni forțele. Întâlnirile dintre lideri s-au încheiat când comandantul al-Nusra i-a jurat credință lui Abu Bakr al-Baghdadi. Islamiștii voiau să adune cât mai mulți oameni și arme. Listele cu membrii celor două organizații dăduseră la iveală jocul dublu. Același om apărea pe amândouă. Nu mai conta că acum alcătuiau un singur grup – ai trădat o dată, o să trădezi și a doua oară. Spionul e spion. Pedeapsa e moartea.

Styrk s-a cutremurat.

— Din cauza noastră l-au prins? E posibil să-l fi ucis pentru că voia să le salveze pe fete? Noi suntem de vină pentru moartea unui om?

— Nu știu, a răspuns Sadiq. Va trebui să așteptăm până când Osman îmi va spune toată povestea. Acum e în doliu. Erau rude apropiate.

Stark a anulat rezervarea la avion. Și-a pus aparatele la loc în dulap.

*

Toamna a adus cu ea întunericul.

Și avea să fie tot mai întuneric. Osman i-a trimis un mesaj lui Sadiq.

— Abu Siddiq nu e mort.

— Cine?

— Hisham! Ginerele tău. Înainte își spunea Abu Siddiq. Acum și-a schimbat iar numele.

— Sunt sigur că e mort, i-a răspuns Sadiq.

— E viu. Un tip care îl cunoaște l-a văzut de două ori. Ultima dată l-a văzut cu numai două zile în urmă.

— O, nu…

— Era în spital. Rănit. Ascultă. Stai să-ți spun. Clinica la care e tratat se află în subteran. La câțiva metri sub pământ. Într-o parcare din Raqqah. Și știi cine mai e acolo? Liderul! A fost rănit în același atac, sau cel puțin așa se spune. Asta-i tot ce știu.

— De unde știi că trăiește?

— Tipul ăla pe care îl cunosc mi-a spus.

— Deci nemernicul ăla era viu acum două zile…

— Avea o Toyota 4×4 și voia s-o vândă, aceeași mașină pe care o avea și în Atmeh! Am văzut poze cu ea. Apropo, vorbește foarte prost araba. Parcă e debil mintal.

Zvonurile circulau încoace și-ncolo. Zvonurile puteau să ia viața unui om sau puteau să-i readucă pe oameni la viață. Osman cunoștea oameni peste tot. După ce o poveste ajungea la urechile lui și după ce auzea diverse versiuni, le analiza pe toate

și mai punea și de la el; talentul de a însăila o poveste pe baza unor informații era crucial pentru un contrabandist.

*

Fiicele lui Sadiq nu știau nimic despre încercările tatălui lor de a le salva. La începutul lui decembrie, după ce nu mai luase legătura cu Ismael luni de zile, Ayan a reluat firul conversației din punctul în care aceasta fusese întreruptă.

— Hei, tu! Ți-ai bătut capul să găsești niște răspunsuri sau arzi gazul de pomană?

— Cum mai stau lucrurile? a răspuns Ismael.

— *Alhamdulillah*, foarte bine.

— Unde ești acum?

— La un *internet café.*

— Ce se întâmplă?

Apoi, conversația s-a întrerupt. Cât detesta lucrul ăsta! Mesajele venite din senin care se încheiau la fel de brusc precum veneau. Când încerca să ia din nou legătura, se izbea de un zid al tăcerii, apoi apărea deodată un nou mesaj care începea cu „bună” și cu o față zâmbitoare și îi deschidea din nou rana, ca după aceea să nu mai fie nimic, până când surorile lui considerau că e cazul să sune.

Ismael lucra cu jumătate de normă la un supermarket din cartier și făcea ore suplimentare de fiecare dată când se ivea ocazia. Când nu lucra, avea o grămadă de timp liber, pe care îl petrecea cu prietenii, plimbându-se, ducându-se la sală sau jucându-se pe calculator.

A studiat ofertele mai multor colegii și universități. Pe cele mai prestigioase, care cereau medii mari la admitere, le dădea la o parte; nu terminase școala cu note foarte bune. Cu un an înainte, fusese interesat de o școală de ingineri pentru industria petrolului, aflată în nord, dar apoi aflase că rata șomajului în acel domeniu era în creștere.

Dacă ar fi fost să dea ascultare inimii, ar fi învățat despre univers, despre atomi, fizică și chimie. Voia să afle cum funcționează lumea.

În același timp, voia să și uite de ea.

Avusese mari probleme de concentrare în ultimul an de școală, fusese incapabil să se pună cu burta pe carte. Acesta era motivul pentru care notele lui fuseseră așa de slabe. Știa că trebuie să se mobilizeze, dar data înscrierii în următorul an de studii era încă departe. Anul următor va face ceva cu viața lui. Va scăpa din cloaca asta, de diminețile mohorâte, de nopțile sumbre. Va uita de surorile lui.

Sosise Adventul, cea mai întunecată perioadă a anului, și încă nu căzuse niciun pic de zăpadă care să mai lumineze iarna norvegiană. Într-o noapte de decembrie, i-a scris lui Ayan.

„Mai degrabă mă duc în iad decât să-l venerez pe Dumnezeu, chiar dacă există. Dumnezeu e un mare tiran. El/ea cere respect și subordonare. La naiba."

A continuat monologul lui nocturn.

„Apropo, Ayan, eu credeam că ești unul dintre cei mai inteligenți oameni pe care îi știu, te admiram foarte mult, cum ai pierdut toată logica aia, tu chiar îți închipui că micuții ăia de la ISIS/Daesh or să cucerească lumea? Cu puștile Kalașnikov și cu echipamentul «lăsat în urmă» de americani, ISIS și alte grupări mărunte ca ea nu fac decât treaba murdară a Americii. ISIS distruge alte grupări religioase. Să zicem că ISIS o să ia locul regimului Assad, știi ce o să se întâmple atunci? Le va oferi SUA un pretext să trimită acolo trupe ca să-i ucidă și pe ceilalți. DAR CE SĂ VEZI, nu acesta e scopul. La urma urmei, acolo e petrol = mai puține pierderi pentru americani – iar Osama o să fie bine văzut – America extrage petrol, iar industria lor de armament continuă să obțină profit. În timpul ăsta, soldații IS stau și se plâng că

SUA nu trimit trupe terestre, ci doar drone. «Nu e corect cu drone, luptă ca un bărbat.» Retardați.”

Se apropia Crăciunul, iar programul de lucru la supermarket se prelungea. Ismael îndesa în frigider coaste, hering și tobă. A umplut raionul de prăjituri cu turtă dulce, dulciuri și gogoși. Raionul de fructe l-a încărcat cu portocale, curmale și smochine. Bere de Crăciun. Vin aromatizat. Coronițe de Advent cu lumânări pentru speranță, pace și bucurie. Șiruri de purcelușI de marțipan se întindeau la nesfârșit.

În casa familiei Juma, nici tatăl, nici fiul nu aprindeau lumânări de Advent. Nu o făcuseră niciodată. Nu erau nici calendar, nici decorațiuni de Crăciun. Niciodată nu fuseseră. Sara își propusese să nu gătească niciodată nimic special de Crăciun; era important să facă distincție între sărbătorile de Crăciun și sărbătorile islamice. Anul acesta ea era în Somalia, un loc în care oricum nu exista Crăciunul, iar fericitele surori se aflau într-o țară din care spiritul creștinesc fusese alungat.

De acolo, Ayan a răspuns deodată:

— Cred 110% că DAWLA va strivi și va umili această coaliție care s-a format împotriva lor dacă ALLAH SWT o va dori.

— Allah nu există, i-a răspuns Ismael. Și eu pot să stau aici și să mă conving că sunt în stare să zbor dacă mă străduiesc să cred asta. Dar tot nu se va întâmpla.

A urmat din nou tăcere, dar Ismael a continuat:

— Dumnezeu e mare, dar, în același timp, e un viclean obsedat de propria persoană, care vrea ca oamenii pe care „i-a creat” să se roage de cinci ori pe zi la el, iar pe cei care nu cred în el vrea să-i omoare. E atotputernic, dar e prea leneș să-i trimită el singur în iad.

Ayan a început să scrie.

— Te joci cu viața ta, i-a scris sora lui. În loc să spui tâmpenii și să jignești, mai bine încearcă să

afli adevărul sau taci din gură și respectă alegerile celorlalți.

— Tu. Ești acolo?

— Refuz să discut cu tine când vorbești urât despre ALLAH *swt.* Poți vorbi despre el, dar cu respect.

— Adevărul nu e întotdeauna așa frumos cum crezi tu.

— Poți să-ți exprimi părerea cu respect. Fără să iei în derâdere alegerile altora. Să te întrebi dacă Dumnezeu există sau nu, asta e cu totul altceva.

— Nu cred că Dumnezeu există, dar mi se pare ciudat că nu-ți dai seama că *dawla* va pierde în cele din urmă și că ăsta nu e jihad, ci sinucidere. E ca și cum te-ai așeza pe șinele de cale ferată spunându-ți «o să supraviețuiesc dacă allah *swt* va vrea» și ai muri. Destul cu asta.

Tăcere din partea surorii.

Ismael a închis și el.

În noaptea de Ajun, el i-a trimis simbolul mâinii cu degetul mare ridicat.

În ziua de Crăciun, Ayan a răspuns: „Spune-i mamei că trebuie să mă ierte.”

Nu avea să-i mai scrie niciodată fratelui său.

Capitolul 27

An nou, șanse noi

Siria devenise o cloacă, se plângea Osman. „Nusra mă presează”, i-a scris el lui Sadiq în ianuarie.

Osman se încurcase în sforile pe care odinioară le trăgea el însuși, ca și cum cineva încerca să le strângă mai tare, să-l sugrume și să-i ia toate afacerile și operațiile. Nu mai era posibil să fii jucător independent, până și contrabandiștii trebuiau să țină seama de împrejurări. Războiul îi brutaliza pe oameni, iar lupta pentru resurse devenise acerbă.

Structurile tradiționale de putere din vremea lui Assad, când provincia Idlib era condusă de o rețea de carieriști din partid și de lideri ai unor clanuri din zonă, dispăruseră. Atmeh ajunsese un focar de crimă organizată aflat sub controlul islamiștilor – și de anarhie. Nu exista o autoritate care să dețină monopolul violenței; supraviețuia cel mai tare. Mulți s-au dat la fund și au dispărut, fiind mai întâi amenințați, apoi uciși. Răpirile erau la ordinea zilei, iar victimele erau de multe ori oameni obișnuiți, orice persoană care putea plăti. Un nepot, un văr sau un tată putea să fie răpit pentru a stoarce bani de la familie. Pe front sau într-o dispută pentru un dolar, viața avea un preț mic.

Ramura siriană a al-Qaida era cea mai influentă în provincie și le cerea tuturor să i se supună. Al-Nusra încerca să creeze un protoemirat – plasându-și propriul teritoriu sub dominație islamistă și împrumutând tot mai multe trăsături de la IS. A început să perceapă mai multe dări în teritoriile proprii, a aplicat taxe și amenzi pentru încălcarea noilor reguli. Contrabandiștii nu făceau excepție. Dimpotrivă, al-Nusra le urmărea îndeaproape activitățile și cerea o parte din profit.

— Situația e grea. Am obosit. Simt că am ajuns la capătul puterilor, i-a scris Osman.

— Nu, frate, nu spune asta. Ce s-a întâmplat cu Nusra?

— Nusra a ajuns la fel ca IS, i-a răspuns Osman. Toți prietenii pe care i-am avut în Nusra sunt acum martiri.

— Dumnezeu să-i primească. Cum a ajuns Nusra la fel ca IS?

Al-Nusra dădea legi și decrete care ajungeau în orașele și satele aflate sub controlul grupării. Infidelitatea și homosexualitatea erau pedepsite prin lapidare. Loialiștii lui Assad puteau fi executați prin împușcare în cap. Într-un decret se spunea că „toate localurile în care se găsesc mese de biliard, fotbal de masă și jocuri electronice" trebuiau să fie închise. Proprietarii lor trebuiau să-și caute o altă sursă de venit, subliniindu-se că noua ocupație trebuia să fie conformă cu *sharia.* Magazinele trebuiau să se închidă la orele de rugăciune, pentru că Dumnezeu cel Atotputernic a spus: „Pleacă-te cu cei care se pleacă." La finalul fiecărui decret se putea citi: „Și Dumnezeu este cel aflat în spatele acestor intenții."

Al-Nusra era una dintre cele mai bogate grupări rebele din Siria. La început, jumătate din resursele ei veneau direct de la al-Qaida, iar restul, de la donatori din străinătate, cei mai mulți din Golf, în special din Qatar. În timp, gruparea a capturat material militar de la Assad și a început să-și finanțeze activitățile cu banii obținuți pe seama câmpurilor petrolifere ocupate. Au făcut alte milioane răpind oameni și pretinzând bani pentru răscumpărarea lor. Dacă erai străin și aveai ghinionul să fii răpit în Siria, erai socotit norocos dacă răpitorii aparțineau grupării al-Nusra. Aceștia erau mai interesați de banii pe care îi puteau obține din răscumpărarea ta decât de capul tău.

*

— Frate, ai mai vorbit cu fetele tale? Mai știi ceva?

Era noapte. Ianuarie trecuse, venise februarie. Osman intrase pe Viber.

— Cea mică e însărcinată în patru luni.

Sadiq tocmai primise vestea de la Sara.

— Cea mică! a exclamat Osman și a adăugat un *emoji* care plânge.

Sadiq s-a mulțumit să scrie KKKKKKK, acesta fiind felul în care somalezii reprezentau râsul în scris.

— Vai, o să fii bunic, bătrâne! i-a scris Osman. Trebuie să o iei acum, *inshallah.* Cu cât trece mai mult timpul, cu atât o să fie mai greu.

Tocmai aici era problema. Atât de multe vorbe aspre le spusese Sadiq fetelor. Nu mai vorbeau cu el: o sunau pe Sara, în Somaliland, atunci când voiau să vorbească. Când Sadiq vorbise cu Dublul, înainte de Anul Nou, sirianul a ținut să-i spună cât de periculoasă e operația respectivă. Fetele trebuiau să coopereze.

Sadiq nu fusese în stare să-i spună contrabandistului că nici măcar nu putea să ia legătura cu ele.

Trebuia ca ele *să vrea* să plece de acolo.

Sadiq l-a sunat din nou pe Dublu după prima discuție și i-a lăsat un mesaj în căsuța vocală: „N-ai putea să le răpești?” l-a întrebat el.

La scurt timp, i-a lăsat și Dublul un mesaj: „Îmi pare rău. Dacă ele nu vor să plece, eu n-am ce face. Așa ceva eu nu fac. E imposibil.”

Sadiq a așteptat, sperând într-o minune: ca fetele să-l sune și să-i spună „salvează-ne”. Atunci ar fi avut planul pus la punct: salvatorul, mașina și echipa de filmare. De aceea îl lăsase pe Styrk să rezerve biletele de avion. Să-și împacheteze echipamentul. Încă mai puteau să sune și să spună „salvează-ne, tată”!

Dar ele nu au sunat.

Cu o zi înainte ca el și Styrk să plece la Reyhanh, via Istanbul, a fost nevoit să găsească un mod de a ieși din încurcătură. Era prea târziu să-i spună lui Styrk adevărul-adevărat – că fetele nu voiau să plece din califat și că Dublul refuzase pur și simplu misiunea.

Fusese mai ușor să inventeze povestea cu decapitarea și crucificarea lui.

*

„Când vor avea copii, se vor trezi la realitate și își vor da seama sub ce regim trăiesc, așa se întâmplă cu femeile străine. Atunci încep să regrete, i-a scris Osman târziu, într-o noapte. Când vor apărea copiii, toate sentimentele lor se vor îndreaptă spre aceștia și atunci vor vrea să plece din Siria.”

Osman era singurul căruia îi spusese că fetele nu vor să vină acasă. Cei doi puteau sta de vorbă ore în șir pe internet.

— Cum te gândești să le răpești? l-a întrebat Sadiq.

— Încă nu am găsit oamenii potriviți.

— Fă tot ce poți.

— Cât o să mai am sânge în vine și suflare în trup, n-o să le uit pe surorile mele, fetele tale, Abu Ismael. Nu-ți face griji, eu sunt reprezentantul tău în Siria.

— Trebuie să concepi un plan excepțional. Să te gândești că asta e cea mai grozavă acțiune a ta. Iar după aceea tu și familia ta veți putea ajunge în Norvegia în doar câteva zile.

Sadiq îi promisese lui Osman că va obține pentru el azil politic în Norvegia.

— Nu te teme, frate, a continuat el. Transmite salutări soției tale, al cărei nume nu mi l-ai spus nici acum.

— Fetele vorbesc araba? l-a întrebat Osman câteva zile mai târziu.

După un an și jumătate în Siria, reușiseră oare să se facă înțelese? Sadiq nu avea habar dacă fetele

au legături cu sirienele din zonă sau dacă își petrec timpul doar cu europence. În general, francezii fraternizau cu alți vorbitori de limbă franceză, germanii cu germanii și scandinavii cu scandinavii. Ayan vorbea în norvegiană cu Hisham, iar Leila comunica în engleză cu Imran.

Nervii lui Sadiq erau întinși la maximum.

După câteva zile, Osman l-a sunat la telefon.

— Ascultă. Sunt două feluri de oameni care pot trece linia frontului – din zonele controlate de guvern pe teritoriul IS până la milițiile și forțele rebele și înapoi, pentru că de ăștia are nevoie toată lumea: băieții cu mobilul – cei care repară telecomunicațiile, internetul – și cei care transportă combustibil. Șoferii de autocisterne. Fără ei, războiul se oprește.

La final, practic a strigat:

— Le scoatem odată cu petrolul!

Rolul pe care îl avea Sadiq în această operație era să plătească. Nu existau însă fonduri. Prietenii nu mai aveau bani să-i dea. Și nu mai putea cere alții la NAV. Sadiq cocheta cu o idee pe care o considera profitabilă: foarte puțini luptători din Norvegia apăruseră în presă, codul de onoare le interzicea asta, nu dădeai informații despre alții și nu vorbeai cu presa *kuffar.* Sadiq s-a gândit că ar putea vinde informații aflate de Osman. Puteau alcătui împreună un soi de serviciu de informații, Osman le-ar culege, iar Sadiq le-ar vinde.

Sadiq i-a sunat pe doi jurnaliști cu care vorbise și înainte, iar unul a mușcat momeala. I-a scris lui Osman.

— Am vești bune. Am făcut o înțelegere cu un ziarist norvegian. Ei sunt dispuși să ne dea bani pentru orice informație referitoare la luptătorii norvegieni de origine străină, numai să fie fotografii sau filmulețe. De la ISIS sau de la Nusra.

— Perfect, a răspuns Osman pe Viber, apoi a început să detalieze planul pe care îl gândea pentru

răpirea fetelor. Știu un băiat care are soția în Raqqah. Le livrează petrol celor din IS la fiecare trei zile. Ar putea să le răpească pe fete și să le aducă înapoi în autocisternă.

— Excelent.

— Mașina trebuie întâi văzută de un sudor care s-o adapteze în așa fel încât fetele să nu pățească nimic. O să împărțim cisterna ca să facem o zonă de doi metri pe doi, unde să fie și o gaură prin care să intre aerul. Cisterna e foarte mare. Are 120 de tone. Poate să-l ia și pe ginerele tău. Ai înțeles? Ce zici, Abu Ismael?

— Dă-i drumul.

— Vor cădea capete… a continuat Osman. Asta mă îngrijorează. Jur pe Dumnezeu, dacă ne descoperă, ne aruncă în cisternă, toarnă petrol pe noi și ne ard mai rău decât l-au ars pe pilotul ăla iordanian ©.

În 2014, în Ajunul Crăciunului, un avion de vânătoare F-16 iranian se prăbușise la marginea orașului Raqqah. Pilotul de 26 de ani, Muath al-Kasasbeh, a reușit să se catapulteze, dar a aterizat pe teritoriul ISIS. Scenele cu soldații exaltați, care îl băteau pe pilotul capturat, au fost difuzate în toată lumea. Statul Islamic a început negocieri cu Iordania pentru a o primi în schimbul aviatorului pe terorista Sajida al-Rishawi, căreia, în atacul de la Amman din 2005, nu îi explodase centura explozivă pe care o avea asupra ei.

Cel mai important ideolog jihadist, Abu Muhammad al-Maqdisi, a fost eliberat dintr-o închisoare iordaniană pentru a intermedia negocierile. Al-Maqdisi, care fusese considerat prea extremist de Osama bin Laden în anii 1980, a stabilit în scurt timp legătura cu partea adversă. Ca s-o elibereze pe Sajida, autoritățile iordaniene au solicitat fotografii care să demonstreze că pilotul e în viață. IS i-a trimis lui al-Maqdisi un document electronic protejat cu parolă. După mai multe zile de dialoguri intense, intermediarului i s-a transmis

parola. Când a primit-o, bătrânul islamist și-a dat seama că a fost păcălit. Parola era: „Maqdisi e un codoș, talpa de la pantoful tiranului, odraslă de curvă engleză.”

După ce a scris parola, pe monitor a apărut un filmuleț. A văzut cum un soldat IS îl bagă pe pilot într-o cușcă, îl stropește cu benzină și îi dă foc. Fostul mentor al lui Osama bin Laden s-a înfuriat. Focul nu putea fi folosit ca pedeapsă. Acest drept îl avea numai Dumnezeu și era rezervat celor condamnați la chinurile veșnice ale iadului.

IS a postat filmul on-line trei ore mai târziu. Criticile cărturarilor islamiști nu însemnau nimic pentru ei. Pilotul bombardase o fabrică de cărămizi, iar victimele arseseră de vii, așa că a primit pedeapsa meritată, potrivit principiului *qisas* – răzbunare – prevăzut de *sharia.*

— Nu mi-e teamă de oamenii din grupul meu, ei nu mă pot trăda, a scris Osman. Dar mi-e teamă de cei din IS, de ei mi-e groază. Vor cădea capete… dacă o dăm în bară.

— Știu, dragul meu prieten.

— Iar tu trebuie să faci rost de bani, a continuat sirianul. Un sponsor, cineva care să acopere cheltuielile. Și repede. Nu uita – nu dai detalii nimănui, absolut nimănui.

— Mai degrabă aș pune în pericol viața fetelor mele decât să te pun în pericol pe tine sau pe ceilalți sirieni. Dacă vrei să-ți aduc toată familia în Norvegia, ți-o aduc. Sunt mai mult decât pregătit pentru asta. Pot să-ți garantez. Tu și Siria ați devenit o parte din viața mea, o parte din rostul ei.

Două zile mai târziu, Sadiq i-a transmis un mesaj prin care îi amintea nu de operația de salvare, ci de felul în care putea fi aceasta finanțată – de informațiile referitoare la jihadiștii norvegieni.

— Găsește-mi niște date, orice poți tu legat de migranții din Norvegia. Oricât de neimportante ar fi. Te rog, ocupă-te de asta. Ne vor aduce profit.

— Ce fel de informații vor? l-a întrebat Osman.

— Numele sau locul unde se află, de exemplu, dacă sunt șefi sau soldați obișnuiți. Orice fel de informații care pot însoți o fotografie. Putem vinde fotografiile ca să cumpărăm ce ne trebuie.

— Să le fac eu poze? Fără să vorbesc cu ei?

— Nu e nevoie să vorbești cu ei. Doar informații, oricât ar fi de banale. Confirmate sau neconfirmate, cu fotografii!

— Să fac poze cu telefonul mobil? Calitatea s-ar putea să nu fie prea bună.

— O să fie suficient de bună, l-a asigurat Sadiq.

A doua zi, Osman a plecat să caute jihadiști norvegieni. A transmis un mesaj, în care spunea ce a găsit.

— Mujahedini britanici, din Londra, alți străini, francezi, sunt patru somalezi care locuiesc în apropiere. Femei. Au și copiii cu ele. Aș putea să-i fotografiez pe copii. Vrei? Au aici un loc de joacă la care femeile îi duc pe copii.

— Nu-mi trebuie decât norvegieni!

Osman nu pricepea. Chiar nu era domeniul lui.

— Ca să fiu sincer, în momentul ăsta, mintea mea e ocupată cu planul de salvare a fetelor tale. Azi-noapte am stat până la două, am făcut planul și acum avem totul gata, numai să ne trimiți tu banii.

— Caută informații, oricât de neimportante, despre luptătorii norvegieni de origine străină, ocupă-te de asta, puțin câte puțin. O să ne aducă profit, i-a răspuns Sadiq.

În legătură cu ginerele lui, alți informatori i-au luat-o înainte.

Pe 16 februarie 2015, în ediția on-line a cotidianului *Dagbladet* se scria: „Toamna trecută a fost raportată uciderea liderului IS din Bærum. Acesta însă nu a fost mort nicio clipă. De fapt, a fost rănit grav – dar, după ce a fost tratat într-un spital, unde a reușit să rămână neobservat de autoritățile occidentale, *Dagbladet* poate confirma

că tânărul de 24 de ani a fost externat și s-a întors în serviciul activ al IS.”

Potrivit informațiilor din ziar, ginerele lui Sadiq ar fi fost înaintat într-o „poziție de comandă de nivel mediu, echivalentă gradului de sergent în Norvegia”. Potrivit articolului, tânărul de 24 de ani din Bærum, care era cunoscut în Siria sub numele de Abu Siddiq, primise sarcina de a strânge dările datorate pentru petrolul sirian exportat de IS pe căi neoficiale în Turcia.

Sadiq trebuia să se concentreze. Știuse asta de mult. Acum informațiile erau noua lui valută forte.

Capitolul 28

Nevestele din Raqqah

În primăvara aceea a apărut un manifest. Era distribuit în maniera preferată de jihadiști, adică on-line. Postat de brigada femeilor, al-Khansa, manifestul era intitulat „Femeile în Statul Islamic – manifest și studiu de caz".

De obicei, articolele și documentele erau repede traduse în engleză, franceză și rusă, dar declarația femeilor a fost publicată numai în arabă. Drept urmare, a trecut neobservată de femeile din Occident care se gândeau la un viitor în Statul Islamic. Documentul era adresat femeilor din lumea arabă, în special celor din Golf, care duceau o viață destul de asemănătoare cu cea la care se puteau aștepta în califat, cu excepția bombardamentelor. Femeilor din Arabia Saudită li se cerea să abandoneze acea fortăreață a ipocriziei în favoarea califatului, ca să împlinească planul lui Dumnezeu cu privire la femei, și anume să fie soții și mame. A trăi pentru familia ei era „dreptul divin" al femeii.

Manifestul era un ecou al sentimentelor exprimate în filmulețul *Halal Dating-,* să fii mereu cu ochii în patru la diavol. El nu renunță niciodată, pătrunde în inima femeii, o ispitește să se dezbrace în fața altora, o îndeamnă să batjocorească creația lui Dumnezeu făcându-și operație la nas, la urechi și la față – sau „atârnându-și lucruri de urechi… lăsându-și păr în anumite locuri, iar în altele, nu." Autorii manifestului avertizau că diavolul lucrează cel mai bine în magazinele de îmbrăcăminte și în saloanele de înfrumusețare.

„Ședeți în casele voastre și nu vă arătați, așa cum se arătau în vremurile de ignoranță de mai înainte!" se spune în sura 33, versetul 33 din Coran. Aceasta era porunca lui Dumnezeu pentru

nevestele Profetului. Cei din IS spuneau că hotărârea trebuie respectată de toate femeile; doar în anumite circumstanțe era *halal* ca ele să părăsească locuința. Cele care erau doctorițe sau profesoare puteau să lucreze, dar nu mai mult de trei zile pe săptămână. O femeie putea să iasă din casă să studieze islamul sau dacă era aleasă să participe la jihad, atâta timp cât se ferea de diavol și se acoperea așa cum trebuie.

Asta însemna să poarte *niqab* complet, de preferat trei rânduri, la care se adăuga acoperirea ochilor. O femeie acoperită, ascunsă privirii bărbaților era întotdeauna de preferat. Dar asta nu îi diminua cu nimic importanța. Rolul unei femei putea fi asemănat cu rolul unui regizor – „cea mai importantă persoană dintr-un spectacol, cea care stă în spatele organizării scenelor".

Autorii manifestului utilizau aceeași retorică a predicatorilor radicali pe care Ayan îi ascultase înainte de plecare: mai întâi ridiculizări, apoi amenințări. Occidentalii erau obsedați de știință și făceau cercetări asupra „neuronilor de cioară, firelor de nisip și arterelor de pește", o abatere de la rostul fundamental al umanității, care era venerarea lui Dumnezeu. Tot ce era împotriva venerării sau te priva de timpul alocat rugăciunii și slăvirii lui Dumnezeu te ducea direct în iad. Așa cum spunea Profetul, „rugăciunile mele, ritualurile mele de sacrificiu, viața și moartea mea sunt pentru Dumnezeu, Stăpânul lumilor". Vina pentru scoaterea femeilor din starea lor naturală era atribuită feminismului. Din cauza lui, ambele sexe nu mai gândeau limpede și pierduseră din vedere caracteristicile proprii. Numai în califat puteai găsi Bărbați Adevărați și Femei Adevărate, pentru că Dumnezeu o crease pe femeie „din Adam și pentru Adam". Femeile își uitaseră rolul fundamental, iar consecința dezastruoasă a acestui fapt era „evidentă pentru oricine privește". Societatea modernă era lucrarea diavolului, ascunsă sub

cuvinte precum „dezvoltare”, „progres” și „cultură”. Autorii acordau totuși o oarecare libertate în ceea ce privește folosirea tehnologiei moderne; științele care „au contribuit la înlesnirea traiului și afacerilor musulmanilor” erau permise.

Documentul era varianta religioasă a textelor de propagandă sovietice. Toți erau fericiți, bine hrăniți și cu credință tare. „Al-Khansa Media a vizitat aceste meleaguri ca să se asigure în privința situației fericite pe care femeile o vor găsi când se vor întoarce la ceea ce a fost la începutul islamului. Am văzut straiele lor negre care îi deranjează pe ipocriți și pe tovarășii lor și progresul pe care ni-l aduce statul. Ne îndreptăm spre culmile acestei glorii prin expansiunea Statului Musulmanilor.”

Manifestul se încheia cu o chemare la jihad: „În ciuda războiului care face ravagii și a coaliției care continuă să lupte împotriva Statului Islamic, a bombardierelor care zboară în toate părțile, în ciuda acestor distrugeri, noi continuăm să construim, cu răbdare și cu siguranță, slavă lui Dumnezeu.”

Înainte!

*

În califat, bărbatul avea dreptul să-și educe soția dacă era nesupusă și tot el stabilea ce înseamnă nesupunerea. O scurtă perioadă, Aisha fusese soția prin excelență a islamistului din Oslo – Arfan Bhatti – playboy-ul charismatic ce poseda factorul X de putere pe care Bastian nu-l avusese niciodată. Acum era proprietatea lui Bastian, a doua lui soție. Schimbarea nu era deloc așa cum își imaginase Aisha.

Bastian o încuia în casă. O încuia și pe dinafară. O lovea. Mai rău de atât, îl bătea și pe Salahuddin. Acum îl avea în custodie pe fiul lui Arfan Bhatti, bărbatul pe care visase întotdeauna să-l impresioneze și cu care voise să semene.

Când Aisha încerca să-și apere fiul, când țipa la noul ei soț, acesta o dădea pur și simplu la o parte.

Se lăuda că o să-l învețe pe fiul lui Bhatti să fie dur. Salahuddin urma să fie un Pui al Califatului și din acest motiv trebuia să fie disciplinat de mic. Băiatul nu avea nici doi ani.

Aishei i s-a interzis să iasă din casă. Bastian i-a spus că o omoară dacă părăsește casa. Într-o zi, când îi trebuia ceva pentru Salahuddin, a încercat să se strecoare afară.

Mai târziu, ea i-a spus unei prietene că Bastian a aflat și a tras cu arma după ea pe stradă, silind-o să se întoarcă.

Dilal încercase întruna, dar nu reușise să ia legătura cu ea de când primise fotografia în care micul băiat apărea bătut și învinețit. Nu avea numărul ei de telefon, așa că i-a trimis un mesaj pe WhatsApp.

„Ce face Salahuddin?” a întrebat ea. „Ce i s-a întâmplat? Răspunde-mi! Aisha, te rog!”

Nu a venit niciun răspuns de la Raqqah.

Apoi, într-o noapte, a primit un mesaj de la Aisha, în care îi spunea că are nevoie de banii din contul pentru ajutoare.

„Ce s-a întâmplat cu Salahuddin?” a întrebat-o Dilal.

Aisha i-a răspuns că acum se simțea foarte bine, adăugând și o laudă la adresa Statului Islamic. Sistemul era fantastic, toate mergeau bine, erau foarte fericiți și se simțeau minunat.

Dilal i-a spus că a donat banii organizației Salvați Copiii și a întrebat-o din nou în legătură cu urmele vinetii pe care Salahuddin le avea în fotografia pe care i-o trimisese în urmă cu câteva săptămâni. Aisha nu i-a răspuns. Apoi, peste câteva ore, puțin după miezul nopții, când Dilal era gata să adoarmă, a primit un alt mesaj pe WhatsApp.

„Trebuie să-ți spun ceva.”

Aisha scria.

Ea și Bastian se certaseră cu două săptămâni înainte. El îi dăduse o palmă, după care o aruncase în curte, încuiase ușa și începuse să-l bată pe Salahuddin. Ea a stat cu urechea lipită de ușă, cerându-i să înceteze.

Băiatul țipa. Tare, cu disperare. După un timp, nu s-a mai auzit decât un plâns obosit. A auzit o bubuitură în perete. Plânsul a încetat. Se făcuse liniște.

Apoi a auzit din casă icnetul Emirei, cheia s-a răsucit în broască și ușa s-a deschis. Salahuddin zăcea fără viață în brațele prietenei ei.

Avea fața umflată, plină de sânge și de vomă; cartilajul era sfărâmat, albul ochilor era roșu, vasele de sânge plesniseră. Aisha a încercat să-l trezească, l-a zgâlțâit. Corpul lui era cald, dar moale. Nu avea puls. Inima nu-i bătea. Nu respira.

Dilal stătea în pat tremurând.

„Loviturile pe care le primise la cap îi provocaseră probabil voma", se gândea ea. După aceea, își pierduse cunoștința și se înecase cu propria vomă sau tractul respirator i se umpluse de sânge.

Eleva de la școala de asistente stătea uitându-se la cuvintele care apăreau pe ecran.

„L-am ținut în brațele mele. L-am dus în curte", scria Aisha. „M-am plimbat toată noaptea prin curte cu fiul meu mort în brațe."

Dilal a înțepenit.

În același timp însă, era furioasă. Din cauza uciderii copilului *și* din cauza prietenei ei. Ea era vinovată de moartea băiatului, îl dusese într-o zonă de război, plină de psihopați, și asta numai ca să fie ea mulțumită. Nu era sănătoasă la cap!

— Și Emira? a întrebat-o Dilal. Ea nu putea să-l oprească?

Emira, care abia născuse, se ascundea când Bastian devenea violent, încerca să se apere, pe ea și pe copilul ei. Bastian nu a ridicat niciodată mâna asupra ei.

Dilal a mai primit o fotografie.

Era un mormânt săpat într-un pământ nisipos, din care ieșeau câteva fire uscate de iarbă. Pe piatra care-l acoperea erau scrise câteva cuvinte arabe pe care Dilal nu le putea citi. Poate erau niște cuvinte de laudă la adresa lui Allah sau poate scria „Salahuddin”. Lumina era gălbuie, probabil că bătea vântul, ridicând nisipul în aer.

Acolo, sub piatra aceea, sub buruienile acelea uscate, sub nisip, zăcea Salahuddin.

Care nici nu apucase să facă doi ani.

„Acum e într-un loc mai bun”, scria Aisha. „E un martir. E cu Dumnezeu.”

Copiii se duc direct la Dumnezeu. Sufletele lor sunt purtate de păsări minunate. În rai, copiii sunt liberi, pot să zboare unde vor, iar când obosesc, pot să se adăpostească în felinarele atârnate de tronul lui Dumnezeu, la fel ca martirii.

— Pot să-ți cer un serviciu? a spus ea în continuare.

De acum se făcuse târziu.

— Sigur, a răspuns Dilal.

— Ai putea să-i spui mamei mele că Salahuddin a murit?

Lui Dilal nu-i venea să creadă.

— Încă nu i-ai spus mamei tale?

— N-am avut inimă să-i spun…

În noaptea aceea, eleva de la școala de asistente a plâns pentru băiatul pe care îl sărutase când se născuse, dar pe care nu-l cunoscuse prea bine. Atunci era încă măritată cu Ubaydullah. Acesta îl luase în brațe pe copil și spusese că are zâmbetul lui Arfan. Mai târziu, îl ținuse și ea în brațe, îl plimbase cu căruciorul. Ce-ar fi fost dacă s-ar fi dus la poliție când Aisha a început să vorbească de plecarea în Siria? O amenințase că anunță Protecția Copilului, dar nu o făcuse. Fusese ocupată cu propria viață. Viitoarea asistentă medicală nu știa ce să facă. Poate avea obligația să

raporteze? Oare i-ar fi salvat viața lui Salahuddin? Oare el ar fi fost și acum în viață…?

S-a dovedit că Aisha luase legătura cu mai multe prietene pe care le rugase s-o anunțe pe mama ei despre moartea lui Salahuddin. Trei dintre ele s-au întâlnit ca să stabilească ce e de făcut.

— De câte ori văd un copilaș pakistanez, mi se umplu ochii de lacrimi! a spus una dintre ele.

— Ce a făcut Bastian nu e altceva decât ucidere prin tortură, a spus alta.

Erau supărate pe Aisha, fiindcă avea impresia că Siria e „romantică” și că e „strașnic” să te războiești cu Occidentul.

Mama Aishei locuia în același cartier. Care dintre ele să-i spună? Să meargă toate trei? Imposibil. S-au hotărât să ceară sfatul unui imam.

Imamul le-a spus că nu e datoria lor să-i dea mamei teribila veste. „E un lucru pe care prietena voastră trebuie să-l facă singură”, le-a spus el.

Și presa a condamnat-o pe Aisha. La sfârșitul lui februarie, TV2 a transmis știrea morții copilului.

„Un copil norvegian de doi ani, dus anul trecut în Siria de mama lui, care plănuia să se alăture grupării teroriste Statul Islamic, a fost ucis.”

Singurul nume amintit în reportaj a fost cel al lui Bastian Vasquez. Reporterul susținea însă că a stat de vorbă cu tatăl copilului, care îl considera responsabil pe Vasquez de moartea acestuia. Rețelele de socializare l-au identificat repede pe Arfan Bhatti ca fiind tatăl copilului.

Nimeni nu o anunțase pe mama Aishei de moartea nepotului său înainte de difuzarea știrii. A sunat și a trimis mesaje tuturor celor aflați pe lista ei de contacte care ar fi putut ști ceva. În cele din urmă, a găsit pe cineva care i-a spus că informația era adevărată.

Nu-și mai văzuse fiica și nepotul din vara trecută. Aisha plecase în Siria fără să-și ia rămas-bun, după ce se căsătorise cu Bastian pe Skype. Ultimul semn primit fusese un mesaj lăsat în

căsuța vocală, în care Aisha îi spunea că se simt bine și că speră ca toți cei de acasă să se simtă bine.

Primul impuls a fost să plece în Siria ca să fie alături de fiica ei, dar nu avea idee unde s-o caute.

Tatăl copilului și-a adunat prietenii din *Profetens Ummah* ca să discute despre răzbunarea acestei fărădelegi. Să trimită pe cineva în Siria sau să caute un jihadist norvegian de acolo care să-i ia viața fostului lor frate?

Sângele lui Bastian era acum *halal* pentru ei, uciderea lui era permisă. Viață pentru viață.

*

— El mi-a pus cuțitul la gât, i-a scris Sadiq lui Osman.

Prietenilor din Oslo le-a spus că Bastian era bărbatul care voise să-l omoare în închisoarea din al-Dana.

— Adevărat? i-a scris Osman.

Sadiq a confirmat că chilianul fusese cel care îl torturase. Îl recunoscuse din fotografie. Același păr neîngrijit, aceeași figură de nebun cu a bărbatului care îl lovea cel mai tare în închisoare, grasul care vorbea stricat araba.

— Haiti. Îl știu și eu. L-am întâlnit, i-a scris Osman, dar Sadiq încheiase discuția despre Bastian.

— Trimite-mi fotografiile cu norvegienii! i-a spus el.

— Liniștește-te. Azi-noapte mi s-a întâmplat ceva. Ploua tare, am scăpat telefonul pe jos și s-a stricat.

Urmau mai mulți *emoji* înlăcrimați.

— S-au șters toate pozele. Tot ce era pe cartelă s-a dus.

— Cum, cum este posibil??

— Miercuri ne ducem la Tabaqa. Aproape de Raqqah. O să încercăm atunci să facem alte poze cu norvegienii.

— *Inshallah.*

— Dar, prietene, ce se întâmplă cu banii? De ce nu vin? Timpul trece. Băieții te așteaptă. Mă așteaptă. E timpul să facem ceva amândoi. Le-am dat oamenilor cuvântul meu. Ce să fac acum, dragul meu prieten? Serios, Abu Ismael.

— Spune-mi ce vrei de la mine.

— Trebuie să cumpărăm un aparat de fotografiat ca să facem poze mai bune și îmi trebuie un calculator. Trebuie să plătesc și drumul la Raqqah. Cel mai bine ar fi să vii. Nu mai întârzia.

Osman i-a scris din nou pe la miezul nopții ca să-i mai spună o dată.

— Dormi, dragul meu prieten? Timpul trece. Dacă vrei să fii aici când aducem fetele, trebuie să te miști iute ca vântul.

— Când să vin?

— Azi!

*

În aceeași săptămână a început un proces la Tribunalul Districtual din Oslo. Trei bărbați erau acuzați că au participat, au plănuit să participe ori au susținut ostilitățile din Siria. Era prima oară când o instanță din Norvegia judeca pe cineva pentru presupusa încălcare a articolului 147d din Codul penal, în care se spunea că „se pedepsește cu până la șase ani închisoare cel care formează, participă, recrutează membri sau asigură sprijin financiar sau altfel de sprijin material unei organizații teroriste, în condițiile în care organizația a încercat să-și atingă scopul prin mijloace ilegale”.

Articolul 147 era cunoscut drept „paragraful contra terorismului” și în baza lui fusese condamnat Anders Behring Breivik, în iunie 2013, articolul a fost completat cu paragraful d, care se referea la cei aflați în legătură cu organizații teroriste internaționale. Acuzarea a afirmat că frații albanezi din Kosovo, Valon și Visar Avdyli, și somalezul Djibril Bashir aveau legături ilegale cu Statul Islamic. Toți trei au respins acuzațiile.

Prezentarea cazului în instanță a scos la iveală activitatea desfășurată de cei trei în Siria. A aruncat o lumină și asupra prietenilor acestora, printre care se numărau Hisham și Bastian. Egzon, al treilea dintre frații Avdyli, care odinioară o adusese acasă pe Aisha după ce fusese aruncată pe scări de Arfan, fusese ucis în luptă cu un an înainte. Printre dovezile prezentate erau și fotografii în care acuzații apăreau cu arme. Au fost citite cu voce tare e-mailuri în care se vorbea detaliat despre achiziționarea armelor. PST montase microfoane în apartamentele și mașinile lor și avea aparatură de ascultare în locurile în care se întâlneau de obicei. Când cei de la poliție i-au auzit pe doi dintre ei discutând despre aruncarea în aer a unei grădinițe, nu au mai îndrăznit să-i lase să umble liber pe stradă.

— Vezi, oricum nu putem veni acasă, ne bagă la închisoare dacă venim! i-a spus Leila mamei ei.

Leila o cunoștea pe soția celui mai mare dintre frații Avdyli; aceasta rămăsese în Raqqah atunci când soțul ei se întorsese la Oslo pentru o scurtă vizită.

Era oare și *hijra* fetelor considerată infracțiune? Ar fi fost condamnate dacă s-ar fi întors acasă? La urma urmelor, și ele „fac parte, intenționează să facă parte sau sprijină o organizație teroristă”. Sadiq se gândea că poate le-ar ajuta cu ceva dacă ar spune că au fost spălate pe creier. Oare ar fi putut scăpa de condamnare pe temeiul că au fost îndoctrinate?

La două zile după începerea procesului, Leila a luat legătura cu fratele ei.

— Bună, a scris ea.

— O, Dumnezeule! a răspuns Ismael, adăugând o față zâmbitoare și patru inimioare roșii.

— Nu ne-am mai văzut de mult, a răspuns sora lui.

— Așa e.

— Ce se întâmplă? l-a întrebat Leila.

— Tu să-mi spui. Cum merge?

— Sunt însărcinată!

— Hahaha.

— 7 luni! Am o burtă mare!

Ismael a trimis un *emoji* șocat și a întrebat-o:

— În rest e bine?

— Da, *Alhamdulillah,* frigul este singurul lucru de care pot să mă plâng, altfel totul e bine, stăpânul casei a fost rănit acum câteva luni, dar poate ai auzit de asta. Cum stau lucrurile cu tine?

— Perfect. Am acceptat lumea așa cum e.

— Cum se descurcă mama? Și nu mai fi așa de pesimist! Lumea pare rea dacă vrei tu s-o vezi așa, totul ține de perspectivă.

— Mama s-a dus în Somaliland. I-a luat și pe băieți. Tata e aici, în Norvegia.

— Știu asta.

— Am ajuns să accept că mama nu mă iubește și că surorile mele sunt în Siria.

— Cum adică nu te iubește?

— Fiindcă nu am credință. M-a renegat, cum ar veni. Oarecum.

— Suntem în aceeași barcă, tata a făcut la fel cu mine.

— Nu chiar în aceeași barcă. Pe aceeași apă. Bărci diferite, negreso.

— Bine, oricum nu voiam barca ta idioată, a mea e mai tare! IS**”

— Pot să te întreb ceva?

— Dă-i drumul.

— Tu chiar crezi că IS va cuceri lumea?

— Da.

— Atunci îmi dau seama cât de mult ți-ai băgat capul în nisip. Fără supărare.

— Sunt aici de mai bine de un an, pot să pricep cum merg lucrurile.

— IS nu e o armată adevărată, cu trupe terestre și cu avioane.

— Din punct de vedere militar, au o armată chiar foarte bună și, dacă vrei să știi, au trupe

terestre bine organizate, iar acum își fac și aviație.

— Nici măcar nu știu să piloteze. Sau am fost eu informat greșit. Am văzut filme cu trupele terestre.

— Ismael, presa îi prezintă ca pe o adunătură de pifani neinstruiți care trăiesc într-o iluzie și vor să se ia la bătaie cu lumea. Dar adevărul este cu totul altul. Au cucerit aeroporturi și aerodromuri militare și sunt mulți care știu să piloteze.

— Dar n-au niciun avion.

— Au o armată și sunt pregătiți de un atac al americanilor, ba chiar i-au poftit să încerce.

— Asta-i ca și cum i-aș scrie eu lui John Cena «vino aici și bate-te cu mine, lașule, sunt gata». Ai înțeles ideea.

— Când americanii s-au retras din Irak după ce au declarat «misiune îndeplinită», IS a promis că se va întoarce și mai puternic ca înainte, a răspuns Leila.

— SUA au anihilat armata irakiană și l-au ucis pe Saddam. Fiindcă au putut, i-a scris Ismael.

— Tu știi ce efect nesemnificativ au avut atacurile lor aeriene?

— Forțele terestre vor reuși mai multe. Dar Obama nu poate să le trimită încă.

— O s-o facă până la urmă. Crede-mă.

— Îți spun sigur că IS va dispărea din Orientul Mijlociu.

— Iar eu îți spun sigur că va rămâne. Ismael, poate n-are legătură, dar în poza de profil ai părul lins?

— Hahahaha. Mda. Nițel. Nu. O grămadă de gel.

— Nu e rău. Nu e rău.

Ismael era un tânăr arătos. Pielea aurie, o față mare, de copil și un zâmbet larg, care concura cu puloverul nou, alb în care era pozat. I-a trimis surorii o altă fotografie cu el.

— Dumnezeule! Ai crescut! a scris Leila.

Ismael i-a mai trimis o fotografie, în care era îmbrăcat într-un maiou negru cu alb, cu ochelari de soare și căști la urechi. În fotografia de profil apărea îmbrăcat cu o geacă bleumarin cu guler de blană. Stilul somalez de Bærum.

— Trimite-mi și tu poze. Mi-e dor de fața ta nesuferită, i-a scris el, adăugând și o inimă roșie.

— Haha. Altădată. Mai vorbim, *inshallah,* acum e târziu și am un copil care trebuie să doarmă, *lol* haha.

— Nu uita să-mi trimiți. Poți să mori și mâine.

— Bine, *inshallah.*

— Scumpă. Noapte bună!

Leila i-a trimis totuși o fotografie. Un *selfie* fără cap, în care se vedea un corp lung și subțire, cu colanți negri, bluză de trening neagră, șal pe umeri și o umflătură în dreptul burții.

— Cu fața ta, femeie!

— Noapte bună. Hahaha. Pa și pusi…

— A naibi negresă!

— Hei, vezi cum vorbești!

— Scuze, am vrut să spun scumpete.

— Haha, sunt convinsă.

— Am glumit. Pa.

Capitolul 29

Băieții din Norvegia

Duminică, 1 martie, Sadiq și Styrk Jansen au plecat la Hatay. Fetele urmau să fie, în sfârșit, salvate. Producătorul adusese cu el 3 000 $, un laptop și teleobiectivele solicitate de Osman. Spera să fie un final fericit, ca să poată definitiva documentarul.

Cei din echipa de filmare deveniseră cei mai buni aliați ai lui Sadiq, îl ajutau cu bani, cereri, documente, îi împrumutau mașina când avea nevoie. Au fost alături de el în toate etapele planului de salvare, la bine și la greu. Acum îi plătiseră și biletul de avion, la fel cum făcuseră și anul trecut, în noiembrie, când urmau să ajungă la Reyhanh pentru a se întâlni cu Dublul. Erau și acum zguduiți de crucificarea și asasinarea lui și sperau că acestea nu avuseseră legătură cu planul lor de salvare. Credeau tot ce le spusese Sadiq, că fetele erau disperate să plece din Siria. Că Hisham era problema.

Styrk rezervase camere la hotelul Antakya Huyuk, chiar lângă Palatul de Zahăr; au ajuns acolo noaptea târziu, pe o ploaie torențială. Osman a venit a doua zi dimineață la hotel să ia banii, laptopul și aparatul de fotografiat. I-a spus lui Styrk că are nevoie de el ca să facă fotografii mai bune. Cele făcute cu telefonul nu erau așa de bune.

Contrabandistul le-a prezentat pe scurt planul. Fetele urmau să stea în cisterna camionului cât timp se aflau pe teritoriul IS. După aceea, ieșeau din cisternă, schimbau mașina și plecau cu ea peste graniță, în Turcia, acolo unde Sadiq urma să le aștepte într-un loc prestabilit, cu o mașină închiriată.

Osman avea contacte în tot sistemul IS și controla o rețea de șoferi și curieri în trei provincii din nord, Raqqah, Alep și Idlib, pe care îi cunoștea

datorită legăturilor de familie. Planul era ca soțiile acestor cunoștințe să ia legătura cu fetele și să le strecoare biletul pe care tatăl lor scrisese: „Aveți încredere în persoana care vă dă biletul. Vă iubesc.”

Osman și-a scos telefonul. A început să vorbească clar și concis, a dat ordine, a făcut aranjamente, a verificat dacă a fost înțeles. După ultima conversație, s-a uitat la ei și a spus: „Operația a început.”

Osman a trecut înapoi granița în Siria. Ploaia continua să cadă. Străzile din Hatay erau ude, mașinile luceau și cerul era cenușiu. Sadiq și producătorii documentarului au rămas în casă.

Un văl de ceață acoperea toată regiunea, ploaia de primăvară cădea peste tot nordul Siriei. Războiul a scăzut în intensitate, luptele s-au potolit. Au așteptat vești la Antakya Huyuk.

„Regimul a închis drumul”, a scris Osman în seara următoare.

La ora nouă, Leila, care nu știa ce se întâmplă, i-a trimis un mesaj lui Ismael.

— Trăiești?

— Mda.

Dialogul avea toate semnele unei conversații banale, de parcă nu ar mai fi avut ce să-și spună.

— Ce faci?

De teamă să nu dezvăluie ceva, Ismael încerca să nu vorbească prea mult. Dacă fetele aflau de răpire, planul ar fi eșuat.

Sadiq a mai primit un mesaj de la Osman miercuri seara: „Drumul s-a redeschis după-amiază. Băieții au plecat la Raqqah.”

Sadiq nu avea astâmpăr. Joi dimineața, i-a scris lui Osman: „Dă-mi niște vești bune, ce se întâmplă?”

Osman l-a sunat după-amiază.

— Am întâmpinat greutăți.

Mașina rămăsese împotmolită în noroi și, din cauza ploii care cădea mereu, nu avea să se miște

prea curând.

— Ai răbdare, prietene. Am auzit că al-Jolani a murit într-un atac aerian, a adăugat el.

Capul organizației al-Nusra era ultimul om de care îi păsa lui Sadiq. Stătea nemișcat în mijlocul camerei, navigând pe internet, pe telefon. Mai târziu, în aceeași după-amiază, Osman a raportat: „Nu pot să iau legătura cu băieții. Telecomunicațiile nu funcționează acolo unde sunt ei. Cei de la ISIS comunică prin stație, trebuie să așteptăm să se oprească ploaia, atunci o să meargă și rețeaua."

Ploua mai departe cu găleata în micul oraș de graniță din Turcia. Styrk Jansen era plictisit. Se gândea la ceva ce-i spusese Sadiq noaptea trecută, că Hisham își luase încă două soții după ce Ayan fugise de la el. Cecene. Sadiq îi spusese că Hisham o uitase deja pe Ayan.

Osman a sunat vineri dimineață. Ruta pe care aveau s-o urmeze de la Raqqah după ce ar fi luat fetele încă nu fusese stabilită.

— Eu propun să plece prin As-Safirah, drumul e mai lung, dar mai sigur, am putea s-o luăm și pe teritoriul controlat de kurzi, dar kurzii sunt năbădăioși, nu am încredere în ei și riscăm să dăm peste Ahrar al-Sham, tu ce zici?…

— Poftim? a răspuns Sadiq.

— …kurzii sunt în Ain Issa, camionul e pregătit, fetele sunt… la al-Nusra e bine… să evite IS… înainte să se întunece… ambuscadă, pericol să… conduce cu luminile stinse… tu ce crezi, frate?

Sadiq nu pricepea nimic.

Traseul cel mai scurt trecea prin zona controlată de kurzi, prin Kobane, pierdut de IS la sfârșitul lui ianuarie. Dacă drumul era liber, ar fi putut ajunge în Turcia în două ore. Celălalt drum, mai lung, dura opt ore – asta presupunând că nu ar întâmpina niciun obstacol.

Forțele kurde se aflau la doar câțiva kilometri de Atmeh. Urmăreau să obțină controlul asupra unei

importante zone de graniță care atunci era împărțită între ei, IS și al-Nusra. Kurzii îi rămăseseră datori lui Osman. Cu ceva timp în urmă, el găsise un soldat kurd mort pe teritoriul al-Nusra. Practica obișnuită era ca luptătorii inamici fie lăsați acolo unde mureau, să fie aruncați în gropi nemarcate sau să se vândă familiei rămășițele lor pământești. Osman îl sunase pe comandantul celui mai apropiat batalion kurd: „Am găsit cadavrul unuia de-ai voștri. Aș putea să ți-l aduc eu cu mașina."

Acum era timpul să i se întoarcă serviciul făcut. Osman a luat legătura cu ofițerul kurd, i-a amintit că el îi înapoiase rămășițele soldatului și i-a cerut să-l lase să treacă prin zona controlată de el.

Cererea lui a fost aprobată. Astfel, ultima parte a planului era aranjată – urmau să o ia prin Kobane.

O mașină avea să meargă în fața autocisternei, să verifice dacă drumul e sigur, dacă nu au apărut între timp puncte de control sau dacă nu au izbucnit lupte.

Când Osman le-a trimis vorbă că urmează să plece la Raqqah, Sadiq și echipa de filmare erau deja în Hatay de cinci zile. „Au executat un om aici, în Atmeh, după rugăciunile de vineri, fiindcă era considerat spion", le-a spus el.

Sadiq aștepta. Styrk aștepta. Veslemøy sosise și ea din Kurdistanul irakian și era pregătită să le filmeze pe fete. Țineau ședințe de producție în camera lui Sadiq. Acesta bătea darabana cu degetele în masă. Ieșea din cameră și intra iar. Se plimba în sus și-n jos pe coridor. Se ducea până la recepție. Ieșea afară și fuma. Dar niciodată nu pleca prea departe. Telefonul mobil stătea aproape de inima lui, în buzunarul de la piept.

Osman nu a mai sunat decât în zorii zilei de duminică.

Mașina se apropiase de Raqqah. Apoi se dezlănțuise iadul. A avut loc un atac aerian, bombele au căzut peste tot în jurul lor. Au fost

lovite clădiri și mașini. Șoferul băgase în marșarier și pornise în viteză în direcția din care veniseră.

Au așteptat o oră și au plecat iar spre oraș. Bombardamentul a început din nou. S-au întors. Au încercat și a treia oară. S-au întors iarăși din drum.

— Încearcă să dormi, i-a scris Osman lui Sadiq. O să fim într-o zonă fără semnal. Păstrează-ți puterile, o să ai nevoie de ele după ce se întorc fetele. O să primești vești de la mine mâine.

— Fetele sunt în mașină?? l-a întrebat Styrk pe Sadiq în timp ce acesta îi scria lui Osman. Sunt în mașină?

— Nu știu, nu știu! a spus Sadiq aproape țipând.

În acel moment însă, telefonul lui Osman pierduse deja semnalul.

*

Producătorii norvegieni i-au spus noapte bună lui Sadiq și au ieșit din cameră. Osman urma să sune dimineață. Cel mai bine era să se odihnească puțin; niciunul dintre ei nu dormise prea mult. Tensiunea produsă de așteptare îi ținuse treji.

În camera lor, bagajele erau pregătite de plecare. Bateriile de rezervă erau puse la încărcat. Dis-de-dimineață, Mehmut urma să vină să-i ia ca să filmeze câteva cadre în împrejurimi, dacă nu cumva Osman le-ar fi spus că se apropie cu fetele de graniță. În acest caz, Mehmut i-ar fi dus acolo.

Mai era puțin până la miezul nopții, iar cei doi erau deja în pat, când s-a auzit o bătaie în ușă. Styrk s-a ridicat.

— Cine e?

S-a auzit o voce de bărbat.

— Serviciul de Securitate al Poliției Norvegiene. PST. Putem intra?

Ce însemna asta? Styrk a scos lanțul de la ușă.

Afară erau doi bărbați. Înalți, lați în umeri. Unul dintre ei era ras în cap și mesteca tutun, celălalt era brunet și avea fața palidă, aproape albă.

— Sper că nu v-am trezit din somn, a spus unul dintre ei.

— Nu, nu ne-ați trezit, a răspuns Styrk, uitându-se uimit la cei doi norvegieni.

— Planul de salvare se află în faza finală și am venit să ne asigurăm că va fi dus la îndeplinire, a spus celălalt.

— Cum?

— Cooperăm cu autoritățile turce și, din momentul acesta, preluăm noi controlul.

— Poftim?

— Asta înseamnă că voi doi trebuie să vă întoarceți acasă.

Veslemøy, care se grăbise să vină din Kurdistan ca să poată filma trecerea fetelor peste graniță, a reacționat violent.

— Nu aveți autoritatea să ne trimiteți acasă!

Polițiștii le-au explicat însă că autoritățile din Turcia aveau această autoritate.

— Dacă nu plecați, vă puteți trezi într-o situație foarte neplăcută.

— Fetele ar putea fi aici mâine! Noi filmăm. Am aranjat totul cu Sadiq, a exclamat Styrk.

Stătea în picioare, cu mâinile în șold și se uita urât la polițiști.

— Sadiq rămâne cu noi, a spus unul dintre polițiști. E în grija noastră.

Documentariștilor li s-a spus că, oricum, nu se pune problema să filmeze la graniță.

— Dacă vă duceți acolo cu camerele de filmat, o să aveți probleme serioase, a spus unul dintre polițiști.

— Plănuim asta de câteva luni! Acum veniți voi și stricați totul, doar ca să vă lăudați că voi le-ați salvat pe fetițe din mâinile IS!

Veslemøy, care rămăsese în cămașă de noapte, vedea cum filmul lor, ultima lor scenă, le scapă printre degete.

— Aici e Turcia, a spus unul dintre polițiști. Se aplică regulile turcești.

Au rămas fără grai. I-a cuprins frica. Autoritățile din Turcia nu erau cunoscute pentru tratamentul blând aplicat jurnaliștilor care filmau fără autorizație.

— Atunci, faceți voi asta! a spus Styrk. Filmați în locul nostru.

Le-a întins o cameră de filmat.

— O să vedem ce putem face, a răspuns polițistul, luând aparatul. Drum bun spre casă!

Imediat după ce au plecat, Styrk l-a sunat pe Sadiq.

Nu a răspuns. I-a trimis un mesaj. A încercat iar să sune. Tot n-a răspuns.

Styrk și Veslemøy stăteau în cameră și discutau. Polițiștii spuseseră că Sadiq era reținut sau așa ceva, nu? Că se ocupau ei de el. Așa spuseseră? Documentariștii nu erau siguri. Reținut de autoritățile turce? Era oare arestat?

Cei doi se gândeau ce să facă. Să rămână să vadă ce s-a întâmplat cu Sadiq? Sau să asculte sfatul celor de la PST și să plece?

La unu dimineața, Styrk i-a trimis un mesaj unui coleg din Oslo.

„Tocmai ne-am trezit la ușa camerei noastre de hotel cu doi oameni de la PST. Ni s-a spus să stăm deoparte. Preiau ei operația.”

*

După ce Styrk și Veslemøy îi spuseseră noapte bună și se retrăseseră în cameră, Sadiq își împachetase repede cele câteva lucruri pe care le avea și părăsise hotelul.

Ținuse legătura cu cei doi polițiști din ziua precedentă, despre care știa că se numesc Nils și Bjørn.

Sadiq le ceruse ajutorul cu mult timp înainte. Mai întâi, îi rugase pe cei de la PST să-l ajute să le scoată pe fete din Siria. Aceștia nu erau dispuși să facă așa ceva. Dar, după câteva discuții purtate la nivel de conducere și pentru că Leila era minoră, se luase decizia să i se acorde asistență pe teritoriul

Turciei, lucru pe care nu îl mai făcuseră în cazul altor jihadiști. În opinia celor de la PST, ceea ce se întâmpla în Siria era treaba lui Sadiq, adică, după cum spuneau ei, „o operație particulară de salvare”. Poliția norvegiană urma să informeze autoritățile turce în legătură cu fetele, astfel încât acestea să nu fie arestate pentru trecerea ilegală a frontierei. Sadiq și polițiștii, care erau de la secția din Asker și Bærum a PST, se întâlniseră de mai multe ori în cursul ultimului an, iar în februarie, Sadiq le spusese că planul avea să fie pus în practică în curând. I-a rugat să se pregătească pentru apropiata eliberare a fetelor.

Ambasada norvegiană de la Ankara se implicase și ea de ceva timp. Cooperarea cu serviciul de informații din Turcia nu fusese o treabă simplă; *în Turcia faci cum îți spun turcii.* Totul se desfășurase în cel mai mare secret. Atașatul diplomatic de la ambasadă făcuse mari eforturi să obțină asigurări de la autoritățile turce că fetele nu vor fi arestate când vor ajunge la graniță. Mai trebuiau obținute niște hârtii.

Când au ajuns în Hatay, Nils și Bjørn au fost informați de turci că nu vor primi ajutor decât dacă echipa de filmare pleacă. PST nu știa nimic despre echipa de filmare. Dacă aceasta se apropia de graniță, cooperarea se încheia.

— Ai adus cu tine o echipă de filmare, Sadiq? l-au întrebat polițiștii sâmbătă la prânz, când s-au întâlnit cu el.

Sadiq a răspuns afirmativ.

— Trebuie să plece acasă, i-au spus oamenii de la PST.

Sadiq a băut pe nerăsuflate un pahar cu apă ca să se liniștească.

S-a terminat cu filmul. Și ce urma să le spună lui Styrk și Veslemøy? Trebuia să aibă grijă să nu strice toată treaba.

*

Se făcuse târziu, mai era puțin și răsărea soarele. Styrk și Veslemøy căutau un avion care să-i ducă la Oslo. Sadiq era în noul lui hotel, în camera pe care i-o pregătiseră cei de la PST, și se uita la telefonul pus la încărcat. Se auzea câte un bip la fiecare mesaj primit de la Styrk.

Nu a răspuns la niciunul.

Ce încurcătură. Mehmut urma să vină la Antakya Huyuk dimineață, așa cum aranjaseră. Oare ar fi trebuit să-l sune și să-i spună că s-a mutat la alt hotel, că cei de la PST și securitatea turcă au preluat controlul operației din Turcia? Nu, era mai bine să nu complice lucrurile. Dacă îi spunea lui Mehmut, era posibil ca acesta să-i spună lui Osman, iar Osman ar fi putut contramanda totul. N-o să apară, n-o să răspundă la telefon, o să se dea la fund.

Sadiq fusese luat pe nepregătite. Nu se așteptase să scape situația de sub control. Își imaginase că se va descurca cu toate, că va primi ajutor de la Ministerul de Externe, de la ambasadă, de la PST, de la autoritățile din Turcia și că va dicta mai departe. Crezuse că o să-l poată lăsa pe Styrk sau pe Veslemøy, care îi suportau și toate cheltuielile, să facă un film al cărui regizor era de fapt el. Și acum, dintr-odată, devenise o operație a poliției.

Stătea întins în pat și se gândea la Osman, aflat de cealaltă parte a graniței, la șoferul care urma să le ia pe fete din Raqqah, să le bage în mașină și să le scoată din țară. Șoferul putea fi arestat la trecerea frontierei. Ultimul lucru pe care îl voia Osman – care făcea contrabandă cu arme, muniție, oameni, orice – era să ajungă în vizorul poliției din Turcia. Oare ar trebui să-l anunțe? Sau să-l lase pe șofer să fie arestat de turci?

Trebuia să vadă cum avea s-o scoată la capăt.

Stătea întins și se gândea la ceva la care încercase mereu să nu se gândească: când va ajunge autocisterna în Raqqah, cum vor intra fetele *în* ea?

Șoferul îl întrebase pe Osman același lucru. Biletul de la tatăl lor nu ar fi fost de prea mare folos dacă fetele nu voiau să vină acasă.

Osman îi răspunsese doar atât: „Află cum."

A dat drumul la televizor, pe canalul de știri al-Jazeera. Alep. Niște civili, printre care și copii, zăceau morți după un atac cu rachetă. Reporterul spunea că și orașul Raqqah fusese bombardat, dar nu existau imagini. Poate fetele vor și muri înainte să fie salvate.

Se uita la imaginile cu războiul care se desfășura chiar peste graniță. La sirienii care mureau.

„Vrem să-i ajutăm pe musulmani", îi scriseseră fetele lui. Dar acolo nu era decât moarte.

Sadiq le spusese celor de la PST că acum era doar o chestiune de zile. Polițiștii transmiseseră mesajul mai departe, la ambasada norvegiană de la Ankara. A doua zi, s-au întâlnit cu Sadiq să afle cum merge operația de salvare din Siria. Fetele erau pe drum?

Osman n-a putut fi contactat. Au așteptat toată ziua.

Oamenii de la PST țineau permanent legătura cu superiorii din țară, iar aceștia, la rândul lor, țineau legătura cu turcii. Ambasada de la Ankara delegase două persoane care să-i ajute în Hatay. Ținând cont de atitudinea fetelor față de bărbați, avuseseră grijă ca una dintre persoane să fie femeie. Pe urmă, dorul de casă le făcea pe fete să se întoarcă sau aveau alte motive? Ambasada își luase măsuri de siguranță în privința aceasta, dar cel mai important lucru era să aibă grijă de fete; diplomații aveau pregătită o ambulanță pentru orice eventualitate. La urma urmelor, nimeni nu putea spune în ce stare se vor afla fetele.

Sadiq le spusese clar că fetele voiau să părăsească Statul Islamic. Situația lor era disperată. Acum, diplomații și polițiștii așteptau. Documentele erau pregătite. Sadiq semnase hârtiile în care se spunea că e de acord cu amenda

pe care urmau s-o plătească fetele pentru trecerea ilegală a frontierei. Era o formalitate, pentru că banii oricum aveau să fie plătiți din bugetul ambasadei. A mai semnat și documentele de călătorie pentru Leila, care avea sub 18 ani. Secția consulară se ocupase de aceste acte, așa-numite *laissez-passer,* astfel încât fetele să poată lua avionul de la Hatay la Oslo fără să fie arestate de turci.

La fel ca diplomații și polițiștii, Sadiq stătea, se ridica, se așeza iar, își schimba poziția pe scaun. Ieșea afară să fumeze. Telefonul era pe masă. Nimic nu-ți atrage mai mult atenția ca un telefon care nu sună.

După multe discuții, Styrk și Veslemøy își rezervaseră bilete pentru duminică dimineață; se împlinea exact o săptămână de când plecaseră din Oslo. Când s-au dus la recepție să predea camera, li s-a spus că Sadiq părăsise hotelul. Au presupus că fusese arestat și au plătit și camera lui.

Luni dimineață, la Oslo, Styrk s-a dus la sediul PST. Sadiq nu îi răspundea la mesaje. Era reținut? Îi luaseră telefonul? Era arestat? Regizorul clocotea din cauză că ratase ocazia de a filma trecerea fetelor peste graniță, iar cei de la PST aveau să fie acolo să le întâmpine, nu el și Veslemøy.

La sediul PST s-a lovit de un zid al tăcerii.

Nu i-a spus nimeni că oamenii din PST erau în Hatay la cererea lui Sadiq, că acesta coopera cu ei de mult și că nu le zisese nimic despre asta celor doi.

*

— Urmează să sune? a întrebat Nils.

— Ar cam fi timpul, nu? a întrebat și Bjørn.

— Niciodată nu știu când sună Osman, a răspuns Sadiq.

— A sunat? l-au întrebat ei mai târziu.

Uneori, unul dintre ei ieșea și se întorcea ca să afle dacă a primit vreo veste.

— Vreun semn? Nu a zis că sună în dimineața asta?

— Când se stabilește un lucru, acela nu e bătut în cuie, ca în Norvegia, a spus Sadiq.

Totul era relativ, se putea întâmpla orice, totul se putea schimba. Bine ați venit în lumea reală.

În sfârșit, luni după-amiază, ecranul telefonului s-a luminat. Era un mesaj de la Osman. Sadiq l-a citit cu voce tare.

— Atac aerian. Azi. Au distrus cartierul general al-Nusra. Unde ai fost tu. Prietenii mei au murit.

— Of… Dumnezeule! i-a scris Sadiq. Dar fetele și cei care trebuiau să le ia? Au plecat? Spune-mi despre operație!

— Mi-e greu să-mi adun gândurile, vorbesc cu tine, dar nu mi-am revenit. A fost un atac puternic. Toate clădirile al-Nusra sunt la pământ. Treizeci de morți până acum.

— Dumnezeu să-i primească… Dar ce s-a întâmplat cu oamenii care trebuiau să le ia pe fete?

— Abu Ismael, ne îngropăm martirii. Sunt la cimitir acum.

Sadiq nu s-a potolit.

— Trebuie să-mi dai ultima confirmare în legătură cu operația noastră. Se desfășoară cum am stabilit sau s-a schimbat ceva? Au plecat din Raqqah sau nu? Dacă au plecat din Raqqah, unde sunt acum?

— Tatăl și fratele unuia dintre șoferii pe care i-am trimis la Raqqah au fost martirizați. Nu am putut să iau legătura cu șoferii.

Deci fetele nu veneau azi.

*

— Leila, a scris Ismael.

— Da? a răspuns ea.

Ismael se întreba cum vor reuși salvatorii să le ia pe fete. Știa că Leila și Ayan stau fiecare în apartamentul ei, fiecare cu soțul ei. Aveau să le ia când soții nu erau acasă ori aveau să-i ia și pe ei? A încercat să afle ceva.

— Care mai e treaba cu Ayan? a întrebat el.

— *Alhamdulillah.*

Folosea expresia „lăudat fie Allah” ca să spună pe scurt că Ayan e bine.

În ultima lor conversație, avută în preajma Crăciunului, Ayan îi spusese că nu o să mai discute cu el dacă mai vorbește urât despre Allah. Dar el nu crezuse că o să-și pună în practică amenințarea și că o să-l pedepsească, ca și cum nu i-ar fi distrus viața când s-a dus acolo să moară. Trebuia să afle mai multe informații de la Leila.

— Ai vreo veste de la Ayan? Când ai vorbit ultima oară cu ea?

— Săptămâna trecută.

— E însărcinată?

— Întreab-o.

— Minți. Te-ai întâlnit cu ea săptămâna trecută?

— Să nu mă faci pe mine mincinoasă, am vorbit pe chat cu ea săptămâna trecută.

Ismael se săturase de teatrul ăsta de umbre, de atitudinea afectată, de aroganță. Cu toate că era în desfășurare o operație de salvare, nu s-a putut abține să nu scrie câteva idei pe care le-a intitulat „Ghid practic despre cum să ajungi în Rai”:

PENTRU FEMEI:

1. Mărită-te cu unul care are toate șansele să moară în război.
2. Rămâi însărcinată.
3. Soțul moare.
4. Profiți.
5. Repeți până mori pentru profit maxim.

PENTRU BĂRBAȚI:

1. Du-te într-un loc unde e jihad.
2. Lasă o târfă însărcinată, fiindcă târfelor le plac martirii.
3. Mori în război.
4. Profiți.
5. Ești mort, așa că punctul 5 nu mai există.

— Nu mai blasfemia! i-a răspuns Leila. Te rog să ai grijă cum vorbești cu mine. Tu chiar crezi că e absurd? Sau încerci (și, apropo, nu reușești) să fii amuzant?

— E o glumă. La limita blasfemiei.

— Păi nu mai glumi.

Ismael s-a mulțumit să-i trimită o imagine cu cele trei maimuțe înțelepte, care își acoperă ochii, urechile și gura. După care a scris „viitorul unchi Ismael".

*

A doua zi dimineață, Osman i-a scris lui Sadiq.

— N-am primit nicio veste de la băieți. Îmi fac griji pentru ei. Sunt foarte neliniștit și mă gândesc cu groază ce o să-i spun lui Hussam, care și-a pierdut și tatăl, și fratele. Vreau ca fetele, oamenii mei și mașina să se întoarcă în siguranță. În ordinea asta.

În acest timp, diplomații și oamenii de la PST stăteau în Hatay și așteptau. Sadiq i-a asigurat că fetele sunt pe drum și că vor ajunge în curând la graniță.

Pe măsură ce zilele treceau, mesajele lui Osman erau tot mai sumbre.

— Băieții au avut un accident în drum spre fete, a scris el. Hussam era la volan. Soția lui era cu el ca să pară o călătorie de familie, amândoi au fost răniți. Sunt la spital în Gaziantep.

— O să mă rog pentru ei. Ce ai de gând să faci? l-a întrebat Sadiq.

Un soldat kurd îi găsise pe Hussam și pe soția lui și le acordase primul ajutor, oprise sângerarea și așa le salvase viața. Le luase toate lucrurile și le dăduse miliției kurde locale, YPG. În telefoanele lor mobile erau fotografii cu fetele, făcute în Raqqah, de la distanță, și fotografiile pe care le trimisese Sadiq răpitorilor ca să le identifice pe fete, plus numerele de telefon ale unor persoane sus-puse din al-Nusra. Când Osman s-a dus la

kurzi să le ceară lucrurile înapoi, a aflat că, de data aceasta, ei voiau în schimb ceva de la el.

— Îl voiau pe Hussam, aveau impresia că e un om important în Jabhat al-Nusra, i-a scris Osman. Când am refuzat, mi-au cerut bani ca să-mi dea lucrurile. Am refuzat din nou. Atunci mi-au cerut ceva care m-ar putea băga într-o mare belea. Voiau muniție. Dacă le dau și se află, o să fiu judecat ca trădător! Atunci s-ar termina cu mine. Of, kurzii ăștia, în ce încurcătură m-au băgat!

— Altceva? l-a întrebat Sadiq.

— Fratele șoferului a murit în atacul de la sediul al-Nusra. Celălalt frate e în comă. Am impresia că o să-mi explodeze capul. Am luat cinci pastile de cap azi.

— Ia-o și pe a șasea!

— În clipa asta, am impresia că îmi trebuie Viagra ca să mă țin drept, prietene!

În Hatay, Sadiq și polițiștii stăteau jucându-se cu degetele. Cât timp va fi dispusă ambasada să-și țină oamenii acolo? Cât va mai aștepta poliția?

„Hussam se simte foarte rău, atât tatăl, cât și fratele lui au fost uciși. Încerc să găsesc un alt șofer. Dar reparația mașinii o să coste. Nu știu de ce a venit pe capul nostru atâta ghinion și necaz! Chiar vreau să te ajut", l-a asigurat Osman. „Dar mi-e îngrozitor de frică de Daesh. Au spioni peste tot. Crede-mă. De fiecare dată când rezolv o problemă, apare alta."

Autocisterna plecase din Raqqah fără fete. Osman l-a informat că aveau să mai facă o încercare. „Dar totul se schimbă permanent, acum drumul e deschis, acum e închis, după care iar e deschis. Stabilim ce rută să urmăm, iar dimineața găsim acolo baraje rutiere și devieri. Azi eram în Manbij când au închis drumul fără să anunțe și, cu toate că voiam să mergem spre est, ne-am trezit că o luăm spre vest. Asta complică totul. Trebuie să refacem întruna planul, să cercetăm fiecare detaliu și să-l analizăm din toate unghiurile. Crede-mă,

dacă ar fi fost după mine, le-aș fi luat în spate pe fetele tale și le-aș fi adus până în Norvegia. Mai ai vreo veste de la ele?

Nu avusese niciun contact cu ele.

Echipa de salvare era la spital.

Osman era la înmormântări.

Autocisterna fusese trimisă cu alte treburi.

În timp ce fetele, fetele alea afurisite, stăteau la Raqqah fără să știe nimic.

*

După încă o săptămână, s-a primit ordin de la sediul PST: „Faceți-vă bagajul și veniți acasă!”

Sadiq nu avea bani ca să rămână. Styrk îi plătise drumul și hotelul. Toată afacerea ar fi trebuit să dureze două zile, iar el stătuse în Hatay două săptămâni, mințindu-se pe el, mințind echipa de filmare, poliția secretă și pe diplomații de la Ankara. Ei crezuseră într-o operație de salvare; Sadiq crezuse într-o minune.

Pe aeroportul din Oslo, cei doi polițiști i-au strâns mâna:

— La revedere.

Au plecat. Lați în umeri, cu spatele drept, cu pași mari, se îndreptau spre casă.

Pentru ei, operația se încheiase.

Sadiq a rămas printre călătorii din aeroport. S-a uitat în jur. Oamenii își așteptau bagajele. Își cumpărau bere și alte băuturi. S-a dus la automat să-și ia bilet de tren spre casă. A tastat destinația și PIN-ul cardului. Un bilet până la Sandvika. Automatul a piuit. A ieșit cardul. Respins.

Capitolul 30

Împușcă-le pe fete dacă vrei!

Zilele erau lungi, iar nopțile, interminabile.

„Hai să punem capăt acestei tragedii o dată pentru totdeauna!” i-a scris Sadiq lui Osman după ce s-a întors în Norvegia.

Osman avea altele pe cap. Milițiile din Idlib plănuiau o lovitură puternică împotriva lui Assad. Cu toate că forțele rebele controlau cea mai mare parte a provinciei încă din 2012, capitala, orașul Idlib, care era situată nu departe de șoseaua dintre Alep și Damasc, era și acum în mâinile lui Assad. La sfârșitul lunii martie, au izbucnit pentru a cincea oară luptele între cei care voiau să pună stăpânire pe oraș. Șapte facțiuni, în frunte cu Jabhat al-Nusra și Ahrar al-Sham, formaseră o coaliție numită Fatah, cucerire. Locuitorii orașului care nu reușiseră să fugă se baricadaseră în case, în timp ce armata de cucerire ataca orașul din trei direcții.

Televiziunea siriană de stat a anunțat că armata guvernamentală e gata să zădărnicească tentativa „grupărilor teroriste care vor să se infiltreze în Idlib”. Totuși soldații lui Assad au fost siliți să se retragă în partea de sud a orașului și, în ciuda încercărilor de a se regrupa, au fost copleșiți numeric. Orașul era încercuit de mii de inamici.

După cinci zile de lupte, Osman i-a scris lui Sadiq:

— Idlib e liber!

— Frate, va fi un final fericit și pentru viața noastră! i-a răspuns Sadiq.

Frontul Nusra sărbătorea pe Twitter: „Slavă lui Dumnezeu, orașul Idlib a fost eliberat!”

Bărbații cu barbă se îmbrățișau, plângeau, se rugau împreună în parc, sfâșiau drapelele regimului și scobeau ochii enormei statui de aur care îl înfățișa pe Hafez al-Assad.

Loialiștii lui Assad au fost linșați. Oamenii își împușcau și își omorau rudele ca să-și spele reputația și să scape de represalii. În scurt timp, armata Fatah a instituit tribunale *sharia* în diverse părți ale orașului. Raqqah fusese prima capitală provincială pierdută de Assad. Idlib era a doua.

Osman i-a scris lui Sadiq: „Am făcut o grămadă de fotografii pe care să le vinzi jurnaliștilor norvegieni."

Unul dintre conducătorii detestatelor comitete populare ale lui Assad a fost decapitat, altul a fost legat de o mașină și târât pe pământ, al treilea a fost împușcat în ochi. Atrocitățile de acest gen erau însă deja cunoscute de presa norvegiană de la agențiile de știri. Ea voia fotografii cu *norvegieni.*

Osman a trimis câteva fotografii cu decapitări, care circulau printre luptători. Într-una apărea un bărbat în vârstă, subțire, îmbrăcat într-o tunică cenușie. Capul îi era ținut apăsat pe un butuc. Deasupra lui era un bărbat solid, care purta pantaloni maro, lungi până la gleznă și *khamiis.* Călăul avea fața acoperită și un fes negru pe cap. Securea era așezată pe ceafa bărbatului în momentul în care fusese făcută fotografia.

Aflat în mare criză de bani, Sadiq a inventat o poveste și s-a dus la *Dagbladet* cu o „știre de senzație". Le-a spus că bărbatul care îndeplinea rolul de gâde era un norvegian pe nume Abu Shahrazaad al-Narwegi, iar victima lui era un judecător musulman.

*

— M-am apucat să repar mașina. Trimite bani, i-a scris Osman pe 7 aprilie.

— De trei zile încerc să fac rost de lapte pentru fata mea, i-a scris el a doua zi.

— Poți suge de la sânul meu, i-a răspuns Sadiq în dimineața următoare.

9 Aprilie: „În două zile plecăm la Raqqah."

10 aprilie: „Autocisterna va opri la Deir al-Zour, în drum spre Raqqah. Mă duc personal. Dacă

nu mai auzi nimic de mine, roagă-te pentru sufletul meu!”

11 aprilie: „Autocisterna a plecat din Deir al-Zour azi-dimineață.”

12 aprilie: „Lucrurile merg conform planului.”

13 aprilie: „Suntem gata să pornim.”

14 aprilie: „Așteptăm. Se bombardează drumurile.”

15 aprilie: „Autocisterna e în Raqqah. Dar fetele nu sunt aici. Așteptăm să apară.”

20 aprilie: „Pregătiți să lovim, să lovim, să lovim.”

21 aprilie: „Aplicarea planului începe într-o oră.”

22 aprilie: „Aici Raqqah. Nimic de raportat. Așteptăm să lovim.”

23 aprilie: „În scurt timp o să explodez de nervi.”

Fotografia vândută de Sadiq celor de la *Dagbladet* a ocupat în totalitate prima pagină a ziarului. „Surse din IS informează *Dagbladet* – călăul norvegian care își decapitează victimele” titra acesta. *„Dagbladet* este azi în măsură să prezinte prima fotografie a celui care, conform sursei noastre, este un norvegian participant la o execuție petrecută în Siria. Călăul, despre care se spune că are naționalitate norvegiană, locuiește în Siria de mai mult timp, luptând pentru gruparea teroristă Statul Islamic.” În articol se spunea apoi că bărbatul s-a născut și a crescut în Norvegia, că ziariștii cunoșteau identitatea norvegiană a celui numit Abu Shahrazaad al-Narwegi și că acesta se afla în continuare „pe listele celor de la Evidența Populației cu numele lui de creștin”. În concluzie, cei care urmăreau gruparea islamică au dedus că bărbatul respectiv trebuia să fie un convertit. Acest lucru ușura identificarea lui. Erau doar câțiva norvegieni convertiți în Siria, dar niciunul dintre ei nu semăna cu bărbatul din fotografie, în afară de Bastian Vasquez, care era în închisoare, ceea ce

ziariștii nu știau. În articol se dădeau informații și despre victimă: „Omul reușise să-și trimită în Qatar soția și copiii. Planul lui era ca familia să înceapă o nouă viață în bogatul emirat din Golful Persic. Pretinsul dezertor a fost descoperit însă înainte de a părăsi Siria. A fost arestat și, la scurt timp, a fost executat în fața unei mari mulțimi. Judecătorul musulman a fost condamnat la moarte, pentru că foștii lui prieteni din Statul Islamic l-au considerat trădător." Cei doi ziariști care semnau reportajul afirmau că au această informație „din mai multe surse" – adică de la Sadiq și de la Osman.

Dacă ziariștii ar fi căutat pe internet, ar fi aflat că fotografia fusese dată publicității de IS și că povestea execuției fusese aflată de gruparea Raqqah Este Măcelărită pe Nesimțite. Bărbatul nu era judecător musulman, ci un sătean acuzat că face magie neagră. Povestea vrăjitorului fusese prezentată deja cu două luni în urmă de ziarele din Marea Britanie și televiziunile din SUA.

Presupusul vrăjitor ajunsese judecător musulman. Călăul ajunsese să fie norvegian. Grație lui Sadiq *gabayaa* – Sadiq poetul.

*

— Când se va întâmpla asta: peste câteva ore, săptămâni, luni? i-a scris Sadiq lui Osman după apariția fotografiei pe prima pagină.

— Peste câteva zile, i-a răspuns Osman. Problema e că fetele tale sunt bine păzite. Probabil că soții lor pun mare preț pe ele. Băieții mei au vrut să intre în casă de patru ori, dar la poartă sunt mereu oameni înarmați.

Unul dintre oamenii lui Osman își trimisese soția acolo să verifice. S-au înțeles că, dacă ea nu se întorcea într-o jumătate de oră, puteau să treacă la acțiune. Minutele treceau, iar bărbații se pregăteau să pornească. Cu puțin înainte de a se scurge acea jumătate de oră, femeia a ieșit.

— Fetele erau în casă, dar tot acolo erau șapte soldați IS și încă nouă femei. Nici nu se punea problema să atacăm! i-a scris Osman.

Ayan și Leila locuiau acum cu un grup de fete într-o casă veche. Când Hisham și Imran au fost trimiși pe front, surorile s-au mutat împreună. Nicio femeie nu putea trăi singură în califat.

— Fetele se află în spatele unor fortificații solide, o fortăreață vie alcătuită din soldați IS, a scris Osman.

— Tocmai asta mă supără și mă face să-mi pierd speranța, a răspuns Sadiq.

— Fetele tale nu ies niciodată singure. Mereu sunt în grup, s-a plâns Osman. Unul dintre băieți a încercat să se strecoare printre ele, dar n-a mers, erau prea multe, a fost imposibil. Apropo, se pare că Assad e pe ducă.

— Și IS?

— Dacă pică Assad, pică și IS. Asta-i sigur. Timpul va arăta că am dreptate.

Conversația lor a continuat până târziu.

— Au amortizoare? l-a întrebat Sadiq.

— Se pot cumpăra cu 2 000 . Ai răbdare.

— Vreau ca fetele să fie păzite tot drumul.

— Am cinci bărbați și două femei care se ocupă de treaba asta. Au cinci pușți și două pistoale. Eu am cumpărat muniție și un pistol, iar băieții au armele lor.

— Nu e de ajuns pentru o operație ca asta.

— Dragul meu prieten, nu putem deschide focul în mijlocul teritoriului controlat de IS… trebuie să lovim pe furiș.

— Fă ce trebuie, împușcă-le pe fete dacă vrei, scapă de ele, numai termină odată!

— Fetele tale sunt și surorile mele! i-a răspuns Osman.

Pe la unu dimineața, Sadiq a scris:

— Pune capăt acestui chin, acestei torturi prin care trec. Adună-te, concentrează-te!

— Calmează-te! i-a răspuns Osman.

*

În Bærum era destul de frig. Temperatura oscila în jur de patru grade, ajungea la cel mult zece și asta se numea primăvară?

Sadiq era îmbrăcat cu haină de iarnă, avea ghete groase în picioare, iar în cap, o căciulă gri, cu dungi negre pe margine. Îi era frig tot timpul, dar, din moment ce era singur acasă, nu voia să dea drumul la căldură prea des. Ismael lipsea mult. Își făcuse o prietenă în primăvara aceea și acum venea și mai rar acasă. Sadiq o văzuse o dată: era atât de palidă, încât ziceai că e transparentă și avea părul lung și blond, aproape alb.

Era în stare să suporte frigul iarna, când era pregătit. Dar acum, în mai, când iarba era verde, iar frunzele proaspete luceau pe ramurile mestecenilor, nu, acum frigul îl înfiora. Dormea cu căciula pe cap, dar asta nu-l ajuta cu nimic, pentru că patul era rece fără Sara.

De multe ori se trezea noaptea și ieșea să se plimbe prin cartier. Și ziua se plimba adesea. Cel mai mult îi plăcea să urce pe Kolsås. Să se lupte cu cărarea abruptă. Îi plăcea priveliștea din vârf, oricât de trist sau de frustrat ar fi fost. De cele mai multe ori însă stătea acasă. Bătea cu degetele în masă. Ritmuri din Etiopia. Ritmuri din Eritreea. Ritmuri din Somalia. S-a trezit că și compune ceva. Suna un prieten. Apoi pe un altul. Trimitea mesaje. Lui Osman: „S-a întâmplat ceva?” Sarei: „Mi-e dor de tine.” Lui Ismael: „Vii acasă la cină?” Dar nu și fetelor. Nu mai primise niciun semn de la Ayan din noiembrie. Trecuseră luni de când nu mai primise mesaje de la Leila. Osman îi spunea: „Nu mă mai bate la cap.” Sara îi răspundea: „Și băieților le e dor de tine.” Ismael îi răspundea: „Găsesc eu ceva de mâncare.” Sadiq se simțea măcinat pe dinăuntru.

Avea impresia că soarta e mereu cu un pas înaintea lui. Că cineva diabolic îl strângea într-o menghină. De fiecare dată când era gata să le

salveze pe fete, se întâmpla ceva care le dădea planul peste cap. Nu își dădea seama însă dacă era ceva din această lume.

„Sunt în spital, la Dar al-Aisa, lângă Alep”, i-a scris Osman într-o zi. „A fost un atac aerian. Era să mor. Am spatele plin de schije.”

Două avioane MiG trecuseră cu vuiet mare pe deasupra lui. „Parcă se prăbușeau drumurile cerului peste mine”, spunea el. Erau avioanele achiziționate de Assad de la ruși, avioanele care provocaseră cele mai mari distrugeri în Siria.

— Am zis că s-a terminat cu mine.

Sadiq și-a păstrat calmul.

— Când o să te duci să le răpești pe afurisitele alea de fete? l-a întrebat el.

Ca răspuns, Osman i-a trimis o fotografie făcută de la fereastra spitalului, cu apele liniștite ale Eufratului.

— Încă sunt la pat, supraviețuiesc cu calmante. Vecinul meu s-a sinucis ieri. S-a aruncat în casa scării.

— Fata mea cea mică o să fie curând în luna a noua. Cea mare, într-a șaptea.

Sara îi spusese că și Ayan e însărcinată.

— Băieții au bănuit că e gravidă. În privința celei mici, soțul ei e mai mereu lângă ea. Dar am auzit că vor fi trimiși pe front. Vor sta câteva săptămâni, i-a scris Osman de pe patul spitalului. Se zvonește că americanii vor să bombardeze Atmeh, toată lumea a plecat de la sediu. Apropo, contul meu de Facebook a fost închis. Mi-am pierdut toate contactele. Conform mesajului primit de la administratorul Facebook, mi l-au închis din cauza „sprijinirii unei organizații teroriste, incitării la violență și postării de fotografii cu imagini violente”.

Pe 8 mai, Sadiq a scris: „Azi fac 40 de ani. O iubesc pe mama. La ea mă gândesc azi.”

— Oamenii IS tot nu au părăsit casa, i-a scris Osman trei zile mai târziu. Băieții mei s-au plictisit

să stea și să aștepte. Fetele au noroc, soții lor soldați sunt mereu lângă ele. Tipii ăștia nu pleacă niciodată, ce fac ei de fapt? Ultima veste de la Raqqah este că în IS sunt multe frământări. Și câteva dezertări. Cred că se va lăsa cu vărsare de sânge în curând, vor pune deoparte uneltele și vor scoate armele.

— Se apropie termenul, e ultima noastră șansă! îl sâcâia Sadiq.

Două seri mai târziu, Sadiq s-a întors acasă după plimbarea făcută pe vremea mizerabilă de primăvară, și-a pus telefonul pe masa din camera de zi și s-a așezat pe canapea cu ochii la el. Era aproape miezul nopții. A luat telefonul. Și-a verificat mesajele și contul de e-mail. Nimic nou. L-a pus la loc, l-a luat iar și a intrat pe mesajele primite de la Leila. Voia să-i scrie, chiar dacă ea nu îi mai scria, nu îi mai răspundea.

— Sunt tata. Îmi fac griji pentru voi.

Niciun sunet, ca de obicei.

În casă însă se auzeau tot felul de sunete. Frigiderul bâzâia, plita pocnea din când în când, mașina de spălat rufe evacua apa cu zgomot, mașina de spălat vase scotea un șuierat, tot felul de sunete pe care până atunci nu le băgase în seamă. Acum însă, singur fiind, i se părea că apartamentul însuși încearcă să-i spună ceva.

A mai trimis un mesaj.

„Salam aleikum. Ai născut?”

Elevii de liceu sărbătoreau apropiatul sfârșit al ultimului semestru. Se auzeau claxoanele microbuzelor și dubelor pictate în care petreceau. Se anunțase ploaie în noaptea aceea, iar stropi grei loveau deja obloanele. Leila împlinea 18 ani în octombrie. La anul, ar fi trebuit să fie și ea ca elevii aceia care se bucurau de viață. A oftat. Tocmai voia să se ridice și să-și ia ceva de băut, când ecranul mobilului s-a luminat.

— *Aleikum salam.* Urmat de: Nu, nu încă.

Apoi un alt bip:

— Fetița mai are o lună până să se nască.

Apoi s-a deconectat.

Sadiq stătea pe canapea, stupefiat. Leila îi răspunsese de parcă abia se văzuseră cu o zi în urmă. „Fetița” mai are o lună. Știa că va fi fată sau doar așa bănuia?

„Cine e de fapt fata mea?”

Era întrebarea pe care ajunsese să și-o pună tot mai des. Cine era ea? O cunoscuse el vreodată? Și Ayan, despre care toată lumea spunea că e bucățică ruptă din el, pe care el credea că o înțelege așa de bine. O cunoscuse oare cu adevărat?

I-a scris un mesaj lui Osman: „Fata mea mai mică, cea înaltă, m-a sunat în seara asta, peste patru săptămâni o să nască o fetiță. Asta e ultima noastră șansă. Nu mai avem decât o lună.”

*

Epuizat, Sadiq a adormit pe canapea spre ziuă. Avusese o noapte agitată, se frământase tot timpul, căutase pe internet, fumase. Nu s-a mișcat de pe canapea decât târziu, a doua zi. Când s-a trezit, s-a gândit la gemenele somaleze despre care citise pe internet cu o seară în urmă. Fetele își sunaseră părinții din Bristol să le spună că au fugit în Statul Islamic și că se ascund. Părinții lor s-au dus la poliție, iar prim-ministrul britanic a apărut la televizor, spunând că, dacă regretau ce făcuseră, vor beneficia de amnistie și nu vor fi pedepsite. Fetele de 17 ani fuseseră însă descoperite de cei de la IS, care le luaseră prizoniere, după care le decapitaseră. Fuseseră ucise pentru că vorbiseră cu părinții, fuseseră pedepsite pentru că părinții vorbiseră cu presa, fuseseră ucise de IS pentru că David Cameron, un *kafir,* își arătase sprijinul pentru ele. Fuseseră decapitate în centrul orașului Raqqah. În fotografie semănau atât de mult cu fetele lui. Cu ochii minții vedea totul atât de limpede, cum implorau să fie iertate, cum le tăia cuțitul gâtul, țipetele lor și liniștea care s-a așternut

pe urmă. Gândul la cuțitul pus la gât îi provoca greață.

Când a vrut să recitească povestea lor în acea dimineață de duminică, n-a mai găsit-o. O citise însă pe toată cu o noapte în urmă, văzuse și fotografia cu decapitările. Parcă fusese pe site-ul Al Arabiya sau poate pe Reuters. Acum dispăruse însă ca și cum n-ar fi existat. Era tulburat. Oare își imaginase toată povestea?

Privea în gol la dimineața cenușie. Părea a fi răcoroasă. Mâine era Ziua Constituției. Cei din Bærum își călcau cămășile de la costumul național. Își lustruiau pantofii. Arborau steaguri. Puneau crenguțe de mesteacăn în vaze. Făceau cumpărături pentru masa din ziua de 17 mai sau cumpărau flori și șampanie pentru cei la care se duceau în vizită. Elevii din anii terminali se pregăteau pentru ultima mare petrecere de dinaintea examenelor.

Sadiq nu era invitat nicăieri.

Nu avea băieți pe care să-i însoțească la paradă. Nu avea pe cine să susțină la alergarea în saci, la mersul pe picioroange, la aruncarea mingilor în cutii de tablă. Toate acestea se vor întâmpla ca de obicei, dar fără Isaq și Jibril.

Ceea ce se petrecea în jurul lui nu-l mai interesa. În general, fusese un om vesel. Acum își dădea seama ce vesel era. Chiar și în timpul războiului civil, chiar și când își pierduse tatăl și fratele. Acum era mai mult indiferent. Nimic nu îl mai afecta.

În același timp, devenise uituc, era incapabil să-și amintească anumite lucruri sau cuvinte. Uneori, ca acum, se întreba dacă nu cumva are halucinații, dacă nu a ajuns să creadă că a citit ceva produs de imaginația lui, lucruri care de fapt nu s-au întâmplat, care au existat numai în capul lui, povești născute de propria anxietate.

S-a hotărât să facă un duș. Să se mai învioreze puțin. În timp ce era în baie, a primit un mesaj pe

telefonul de pe masa din camera de zi.

„Abu Ismael, fata ta mai mică, cea înaltă, e în Atmeh.”

Apa fierbinte curgea peste el. Se întreba dacă nu cumva o ia razna. Încerca să-și dea seama dacă citise într-adevăr despre fetele acelea sau visase. Pentru el, povestea era foarte limpede: cele două surori somaleze din Bristol, declarația lui Cameron, iar acum, nimic. Nici surori, nici decapitări, nici Cameron.

În Atmeh, Osman își pierdea răbdarea: „Abu Ismael, dormi? Trezește-te!”

Mobilul emitea bipuri în încăperea pustie. Sadiq s-a șters, s-a îmbrăcat, a pus apă pentru cafea și și-a verificat telefonul, așa cum făcea de sute de ori pe zi.

„Trebuie să plec la al-Dana, nu o să am semnal, vin în două ore. Răspunde-mi”, se spunea în ultimul mesaj. Sadiq a derulat mesajele anterioare. Și a înlemnit. Apoi s-au dezlănțuit toate. Ca o avalanșă. Leila era salvată! L-a cuprins un val de ușurare. Lacrimile au început să-i curgă pe obraji. Apoi, în clipa următoare, s-a gândit: „Numai Leila? De ce numai ea? Unde e Ayan?”

A început să-i scrie ca un nebun lui Osman. A încercat să-l sune. Sirianul nu avea semnal. S-o sune oare pe Sara? Nu, trebuia să aștepte.

Așa că a așteptat.

Au trecut două ore. Leila scăpase! Trei ore. I se luase povara de pe un umăr. Gândul la Ayan încă îl apăsa, aruncând o umbră asupra veștii primite.

În sfârșit, Osman a luat din nou legătura cu el. „Abu Ismael. Vești bune. Fata ta cu copil e în Atmeh. Fata cea înaltă.”

Cu copil? Deja născuse?

Osman nu-și mai încăpea în piele de bucurie pentru că o salvase pe Leila. Fata ieșise în stradă, îmbrăcată în *niqab,* cu copilul în brațe. Băieții lui Osman au trecut încet pe lângă ea, s-au oprit, i-au dat biletul, i-au spus că pot s-o scoată din Raqqah,

după care ea a sărit în mașină și au trecut cu bine de toate barajele rutiere, de toate punctele de control, nu fuseseră opriți nicăieri.

„Dar de la Dumnezeu”, a scris Osman. „Azi a fost milostiv cu noi.

Sadiq a cerut să vorbească cu fata.

— Mai așteaptă. E obosită, vrea să doarmă.

— Pot să vin acolo mâine la prima oră. Nu o trimite în Turcia înainte să ajung eu în Hatay.

Când a văzut că nu primește răspuns, a încercat să sune. Mobilul lui Osman nu scotea decât niște țăcănituri.

— E de bine, nu-ți face griji, i-a scris Osman.

— Totul mă îngrijorează, a răspuns Sadiq.

— Zice că e obosită, că nu vrea să vorbească cu tine. Nepotul tău are patru săptămâni.

Un copil de patru săptămâni? Leila abia îi scrisese că mai are patru săptămâni până se va naște fetița. Nu înțelesese el bine? Oare îi spusese de fapt că are patru săptămâni?

— Vreau să-i aud vocea.

Oare era altcineva? Poate era Emira, soția lui Bastian. Ea avea un copil. Și era și înaltă. Tatăl ei îi spusese că ea voise să vină acasă, dar nu putuse. Dar ea era pakistaneză, nu somaleză. Osman nu se putea înșela. Pe de altă parte, Osman nu o văzuse la față, îi scrisese doar că e înaltă. Mama și soția lui aveau grijă acum de fugară și de copilul ei.

Au trecut câteva ore. În sfârșit, a venit un mesaj: „Frate dragă. Prietenul meu cel mai bun. Fata e acasă la mine. Nu-ți face griji. Te rog. Liniștește-te.”

23.20: „Ei…? Cine e fata sau cine sunt cei doi? Lasă-mă să vorbesc cu ea.”

23.21: „Așteaptă puțin, nu vreau s-o presez.”

23.22: „Spune-i să trimită mesaj pe WhatsApp.”

23.22: „Fata spune că le cunoaște pe fetele tale.”

„Nu claca acum.” Plutea într-o altă dimensiune. Se terminase.

Este chiar fata ta, Leila. Sunt sigur că e ea, doar că e speriată. Mi-a spus tot felul de lucruri care se bat cap în cap. Întâi mi-a zis că e din Marea Britanie, după aia mi-a spus că e din Africa de Sud.

23.24: „O mincinoasă."

23.25: „Spune că nu e fata ta. Mai spune că fetele tale sunt gemene."

23.25: „Spune-i lui Dumnezeu s-o trimită la dracu'! Minte. Nu-mi pasă cine este. N-o să-mi pierd timpul. Sau energia. Ai răpit altă fată."

Cât timp durase oare bucuria că Leila fusese salvată? S-a dus în balcon să fumeze o țigară. Să capeți o speranță și apoi s-o pierzi, ce dureros era. Câteva propoziții au alcătuit o poezie.

Frunzele sunt
foarte tăcute
Dar inima
mea nu-i așa
Nici capul
meu
Ele strigă.

Când Ismael a venit acasă după petrecerea de pe 17 mai, fără să știe ceva de dramatismul ultimelor ore, i-a trimis o fotografie Leilei. Era o fotografie cu mama lor, făcută în Somaliland în vara precedentă. Sara stătea pe podea, cu picioarele sub ea și privea spre aparat. „Nu ți-e dor de chipul ăsta?" a întrebat-o Ismael.

Încercase să înțeleagă. Încercase să fie logic. Toată povestea îl epuizase și nu voia decât ca sora lui să se uite la mama lor și să înțeleagă câtă durere îi provocaseră. Leila nu a răspuns. Ismael nu putea să doarmă. La patru dimineața, i-a trimis o poză cu el și a întrebat-o: „De ce tu și IS susțineți atentatele sinucigașe?"

De la Raqqah, niciun răspuns.

Numai Osman scria. Cei din echipa de salvare văzuseră o femeie cu *niqab* părăsind casa cu un copil mic și au crezut că e Leila și că aceasta născuse. Îi spuseseră că ei pot s-o ajute să plece din Raqqah. Fata sărise în mașină și nu scosese un cuvânt tot drumul.

— Urmăresc pe cine nu trebuie? Măcar au ajuns să se apropie de fetele mele? Nu uita, fetele mele au pielea ca uleiul de măsline; dacă fata asta e din Africa de Sud, atunci e foarte neagră. Fetele mele nu sunt negre. Sadiq a adăugat: Soția mea o să se supere când o să audă că tu ai crezut că fetele sunt așa de negre ©.

— Nu uita, noi nu putem să le vedem decât ochii, a răspuns Osman.

Fata devenise o problemă pentru el. Se temea de mai multe lucruri – că ea ar putea să-i compromită rețeaua, că ar putea să vorbească despre el polițiștilor turci și, astfel, să aibă probleme la graniță data următoare, că ar putea avea încă legături cu IS. Ea știa unde stă el, îi văzuse pe băieți. A încercat să-i explice cât de important e pentru el să nu-l demaște. După câteva zile, fata a fost trecută peste graniță cu copilul. O familie își căpătase fata înapoi, fără să ridice un deget. Fusese scoasă din zona de război și trimisă gratis familiei. Sadiq era furios. Fata fusese salvată cu ajutorul relațiilor lui. Lumea era nedreaptă. Durerea era insuportabilă. A crezut însă, chiar dacă pentru puțin timp, că Leila e liberă…

Sadiq nu a mai încercat să stea de vorbă cu fata când și-a dat seama că nu e Leila, cu toate că ea ar fi putut deține informații prețioase despre fiicele lui. Nu era în stare să accepte situația, de parcă n-ar fi vrut să știe cum stau de fapt lucrurile. Când nu știi, ești într-un fel protejat.

*

La Raqqah era foarte cald. Sarcina devenea mai greu de suportat. Când fetele ieșeau afară, erau înfășurate în câteva rânduri de veșminte, plus

materialul care le acoperea nasul și gura. Penele de curent, din cauza cărora iarna era foarte frig în cameră, acum făceau să se oprească toate ventilatoarele. Vreme de câteva săptămâni, pământul nisipos căpătase o nuanță verzuie, dar acum era din nou brun. Primăvara din deșert lăsa repede locul căldurii înăbușitoare.

Nu sunau însă niciodată acasă ca să se plângă. În califat, toată lumea era fericită și avea credință în viitor. Orice altceva era o dovadă de apostazie.

După o săptămână, Leila a răspuns la întrebarea pusă de Ismael pe 17 mai.

— N-am spus niciodată nimic despre atentatele sinucigașe, a fost răspunsul ei sec.

Ismael i-a pus repede o altă întrebare.

— Care este părerea celor din IS despre atentatorii sinucigași?

— De ce mă întrebi de *fiqh* când tu nici măcar nu crezi în ea?

Fiqh este jurisprudența islamică și interpretarea legii islamice exprimată în Coran și tradiție. Pe lângă îndatoriri ritualice, precum rugăciunea, postul, milostenia și pelerinajul, în aceasta intră legea civilă, legea penală și domeniul la care se referea întrebarea lui Ismael: legea războiului. În opinia celor din IS, Dumnezeu era legiuitorul, iar *sharia* era acea parte a revelației care nu putea fi schimbată sau adaptată.

— Vreau doar să știu.

— Nu văd rostul.

— E o întrebare prea grea?

— Nu, numai că nu înțeleg de ce mă întrebi pe mine când poți afla foarte bine de pe internet, a răspuns ea după miezul nopții.

— Nu vreau să citesc propagandă. Vreau să aud de la tine, dacă tot ești acolo, i-a scris Ismael și i-a trimis imaginea unei urechi.

— Ce bun să știi, când tu nici nu crezi în nimic, nici nu cauți ceva în care să crezi. Puteam să înțeleg dacă mă întrebai din dorința de a pricepe

mai bine religia, dar am impresia că tu întrebi doar așa, ca să spui ceva.

— Voiam să știu dacă îmi împărtășești opiniile.

— Chiar n-am timp și chef de discuții în momentul ăsta, începând cu credința în Dumnezeu, căci, dacă tu nu crezi în Dumnezeu, niciunul dintre răspunsurile pe care ți le-aș da eu nu ți-ar folosi la nimic.

— Nu mai bate câmpii. IS este pentru sau împotriva atentatorilor sinucigași? Nu e o discuție. E o simplă întrebare. Nu te întreb de ce. Doar da sau nu.

După câteva minute, cursorul a început să se miște. Era unu dimineața. Urma să vină un răspuns de la Raqqah.

— Salut, sunt soțul Leilei… în sfârșit, cumetre, am ajuns să vorbim.

— Salut, frate. Am întrebat-o ceva pe sora mea. Te superi dacă îmi răspunde?

— Da, știu, dar e obosită. Din cauza sarcinii.

— Tata te respectă foarte mult fiindcă i-ai cerut voie să te căsătorești cu ea. Și eu la fel.

— Mersi că mi-ai spus.

— Să ai grijă de ea, frate.

— Crede-mă, o să am, Ismael. Voiam să vorbesc cu tine de mult. O, dragoste fraternă, ce drăguț.

— Ne întoarcem totuși la întrebarea mea?

— Văd că îți place *fiqh.* Apropo, de ce *madhab* aparții?… Să nu-mi spui că de *shafi,* ca toți somalezii. Ca să știi, curentul se poate lua în orice clipă.

Madhab este o școală în cadrul *fiqh.* Sunt patru astfel de școli în islamul sunnit, inclusiv *shafi,* în Africa de Nord și de Est, iar *hanbali,* cea mai strictă, este dominantă în Arabia Saudită.

— *Lol*… nu vreau teorii, dă-mi un răspuns simplu, da sau nu, a insistat Ismael.

— Ia-o pas cu pas, băiete. *Lol.*

— Prin urmare da. Bine. Nu eram sigur dacă Occidentul încearcă să vă pună într-o lumină

proastă sau dacă voi încurajați într-adevăr atentatele sinucigașe. Deci ți-aș fi recunoscător dacă mi-ai da un răspuns simplu. Dacă nu-ți cer prea mult.

— Trebuie să ne cunoaștem, omule, subiectul ăsta trebuie discutat la o ceașcă de ceai fierbinte. Ce-ar fi să vii aici, eu fac niște ceai bun, somalez și stăm de vorbă precum cei din generația mai vârstnică?

— Ha, ha, iar după aia mă întorc viu și nevătămat?

Imran a schimbat subiectul, abordând chestiuni minore.

Dar Ismael nu s-a lăsat.

— Mai întâi răspunde-mi. Eu te-am întrebat foarte frumos.

— Bine, asta e o chestie foarte controversată. Unii învățați din Statul Islamic o aprobă, alții nu, pentru că o consideră sinucidere. Majoritatea sunt însă de acord cu ea pentru că provoacă pagube mari inamicului. Toți cei care fac asta o fac de bunăvoie și nu sunt niciodată forțați. Ciudat e că există o listă luuungă cu cei care o fac, iar acest lucru îi uimește pe mulți. Acum întrebarea mea e cu ce te ajută pe tine că știi asta?

— Eram doar curios să aflu cum de o religie „adevărată" poate fi răstălmăcită, a răspuns Ismael.

*

Un jihadist norvegian stătea și se gândea dacă să execute sau să nu execute o misiune sinucigașă.

Până la urmă, compatrioții lui Bastian din Siria trecuseră la fapte și îl reclamaseră la tribunalul islamic din Raqqah. După un proces sumar, Abu Safiyya a fost condamnat la moarte pentru uciderea fiului său vitreg, Salahuddin.

Bastian aștepta ca viața lui pământească să se încheie. Timpul trecea greu, iar el rămânea în celulă. Într-o zi, a fost adus în fața unui judecător care i-a dat de ales: să fie decapitat sau să execute un atentat sinucigaș în numele Statului Islamic.

Să primească pedeapsa pentru trădare sau să moară ca un martir.

„O, Allah, distruge-i și dă-le o moarte dureroasă!” se ruga Bastian în filmulețul lui. „O, Allah, pedepsește-i pe păcătoși”, îi amenința el pe prințul moștenitor și pe prim-ministrul norvegian. „O, Dumnezeule mare, arată-le mânia ta! O, Preaputernicule, arată-le iadul!”

Când postul de frontieră care abia fusese ocupat de IS a explodat într-o mare de flăcări, el a izbucnit în râs.

Acum, viața lui se putea sfârși într-o mare de flăcări. Pentru cauza lui Allah. Putea să se urce într-un camion ale cărui anvelope erau protejate cu plăci metalice pentru a nu fi străpunse de gloanțe. Putea sta în spatele unui parbriz acoperit cu o placă de metal prevăzută doar cu un orificiu ca să nu-l poată împușca nimeni. Putea porni mașina atunci când primea semnalul, îndreptându-se spre țintă. Necredincioșii și apostatul. Sau, dintr-o altă perspectivă, putea să se îndrepte spre rai.

Putea să strige *Allahu Akbar* chiar înainte de a declanșa dispozitivul care făcea să explodeze camionul.

Dar nu voia.

El voia să trăiască.

Fusese tot timpul acolo. Filmele lui fuseseră văzute în toată lumea. IS avea nevoie de el pentru propagandă. Crezuse că va fi grațiat.

Nu a fost.

Sharia a fost aplicată ad litteram. „Ucide pe cel care a ucis. Suflet pentru suflet.” El, care căutase raiul, va ajunge până la urmă în iad. Acolo era locul ucigașilor de copii.

*

Sara i-a spus lui Sadiq că Leila urma să nască pe 10 iunie.

— Am o idee, i-a scris Osman. Să vedem dacă nu putem folosi vizita ei la spital în avantajul nostru. Lasă-mă să rumeg puțin ideea.

— Mai sunt 15 zile. Ca să știi. Timpul trece, i-a scris Sadiq.

— Trei dintre băieții mei au fost arestați!

— Poftim?

— Au fost opriți de al Nusra la un punct de control. Le-au percheziționat mașina și le-au găsit armele. Au fost acuzați că dau informații kurzilor.

— Mai sunt 14 zile.

— Îi țin la sediul al-Nusra, la șase kilometri de al-Dana. M-a terminat psihic, sunt așa de supărat, am trimis un șeic…

— Mai sunt 13 zile.

— Am reușit să ne infiltrăm în spital. Ne-am înțeles cu obstetricianul. Când va veni fata să nască, o să se ocupe el de ea, iar după ce se va naște copilul, o să-i spună că e bolnav și că trebuie să-l mai vadă. Ea va trebui să vină cu copilul în fiecare zi. Cu cât va veni mai des, cu atât vom avea mai multe șanse de a pune mâna pe ea. Doctorul o va convinge că trebuie să plece cu copilul la un spital de specialitate din Turcia. Drumul trece prin Atmeh. E cea mai bună șansă. Băieții sunt alături de tine până la moarte.

— Și fata mai mare?

— O să mai avem nevoie de bani. S-au cam terminat. Ne trebuie bani ca să-i răscumpărăm pe cei trei băieți. Niciunul dintre ei n-a câștigat nimic din această operație și mai trebuie să-l plătim și pe proprietarul autocisternei. Și el are nevoie de bani ca să trăiască. Băieții nu s-au plâns până acum, sunt foarte înțelegători. Să-i spui fetei să nască la spital, acolo e cel mai sigur. Dar vezi să nu-i trezești bănuieli. Și vezi cum faci să ne mai trimiți bani!

— Mâine mă scol dimineață, așa că trebuie să mă culc, i-a scris Sadiq.

Când discuția ajungea la bani, încerca să se eschiveze.

În cursul nopții a scris: „Sunt tulburat, foarte tulburat. Demonii se joacă cu mine.”

Osman i-a răspuns: „Știu că e un iad pentru tine. Ca și pentru mine.”

Contrabandistul sirian avea tot mai puține posibilități de acțiune. Milițiile kurde se apropiau tot mai mult de Atmeh și acum aveau sub control multe drumuri din imediata apropiere. IS era în ofensivă. Nusra era în ofensivă. Assad bombarda.

Zona controlată de Statul Islamic era mai întinsă ca oricând. La mijlocul lui mai 2015, luptătorii IS cuceriseră și străvechiul oraș Palmyra. Îi executaseră pe soldații regimului care nu apucaseră să fugă, goliseră de prizonieri temuta închisoare Tadmur, pe care apoi îi recrutaseră, și puseseră explozivi în jurul monumentelor străvechi ale orașului. Mai mult, IS a obținut o victorie strategică atunci când a cucerit Ramadi, capitala provinciei Ambar din Irak.

Coaliția nu avea cum să înfrângă IS numai prin bombardamente, iar la nivel terestru nu avea partener. Câteva dintre grupările moderate cu care Occidentul încercase să facă alianțe fuseseră nimicite de IS, iar altele trecuseră de partea islamiștilor. Era și o mare lipsă de informații. Coaliția avea nevoie de oameni care să se infiltreze, să obțină informații și să indice ținte.

Trecuse un an de când Barack Obama vorbise despre planul de a instrui și de a echipa 5 000 de oameni care să lupte împotriva IS. Planul, pentru care fusese prevăzut un buget de o jumătate de miliard de dolari, fusese aprobat repede de Congres, dar a fost abandonat de la început. Oamenii care urmau să facă șase săptămâni de instrucție trebuiau să fie scoși din zone de război din Irak și Siria, după care urmau să fie instruiți în Iordania și aruncați din nou în luptă, echipați de data aceasta cu armament avansat. În cele din urmă, americanii au reușit să pregătească 60 de oameni. Un sfert din arsenal a dispărut în mâinile altor miliții în schimbul accesului în teritoriu. De asemenea, existau divergențe între SUA și unii

membri ai coaliției. Turcia și țările arabe aveau ca principal obiectiv debarcarea lui Bashar al-Assad; SUA voiau distrugerea IS.

Americanii, britanicii și rușii, precum și statele arabe au încercat să dobândească avantaje pe teren în Siria. Spionajul britanic a investit mult în infiltrare și instruire. MI5 a încercat să se infiltreze în moschei, în organizații salafiste și în grupări extremiste, căutând oameni care dea informații despre IS. S-a apelat la psihologi pentru a găsi persoanele potrivite. Cei selectați erau supuși unor teste de personalitate complexe, în urma cărora britanicii voiau să afle dacă nu cumva aceștia puteau trece cu ușurință în tabăra cealaltă, devenind astfel extrem de periculoși – agenți dubli mai devotați IS decât Marii Britanii.

Oamenii din echipa de salvare condusă de Osman se plângeau că se simt supravegheați. Credeau că cineva îi urmărește. Cele două fete norvegiene deveniseră o grea povară pentru mulți.

În ultima vreme, fuseseră arestați și uciși mulți activiști. Erau prezentați în filmulețe drept trădători, după care erau împușcați în fața camerei de filmat. Dacă IS nu reușea să găsească un activist oarecare, lua în locul lui pe o rudă a acestuia. Unul dintre cei mai importanți jurnaliști aflați în spatele grupului Raqqah Este Măcelărită pe Nesimțite, care reușise să fugă în Turcia, a ajuns să vadă cum tatăl lui e legat de un copac și împușcat, filmarea fiind realizată cu lumini și camere profesioniste de o echipă aparținând departamentului media al statului terorist.

Pe 1 iunie, Osman a trimis o imagine cu un șarpe și a scris: „IS e foarte aproape de Atmeh. Știi ce grupă de sânge are fata ta, A negativ, A pozitiv, B negativ? Te rog, încearcă să faci presiuni la ziar, avem nevoie de bani. Trebuie plătiți cei de la spital.”

Pe 2 iunie, a trimis o fotografie cu decapitarea unui bărbat. „Un inginer din Jabal al-Zawiya.”

Pe 5 iunie, i-a amintit: „Trebuie să-i plătesc pe doctorii de la spital.” Pe 7 iunie, i-a amintit iar: „Unde ești? Ce s-a întâmplat? Salvează-ne!”

Sadiq a încercat să-l convingă că se străduiește. „Sunt furios pe cei de la ziar. Nu mi-au trimis niciun ban. Așteaptă mai multe informații despre norvegieni, cel mai mult îi interesează un lunetist norvegian.”

La patru dimineața, cu două zile înainte ca fiica lui să nască, Sadiq a scris: „Viața mea e întoarsă pe dos de când au plecat fetele. A devenit din ce în ce mai rea. Și acum le este spălat creierul. Și acum vor să stea acolo. Le place să trăiască într-un loc ca ăla. Nu am serviciu, nu pot să-mi găsesc o slujbă, soția mea a plecat în Somalia, eu stau cu Ismael. Cei care m-au ajutat până acum nu mă pot ajuta la nesfârșit. Nimeni nu mă poate ajuta la nesfârșit. Norvegia m-a ajutat. Sunt falit, nu știu ce să fac, toată lumea fuge din Raqqah, iar fetele mele vor să rămână! Cum putem noi să le ajutăm dacă ele nu-și dau seama singure ce greșeală imensă au făcut? Asta e problema. Fetele mele nu s-au trezit.”

Noaptea următoare, Osman i-a răspuns: „ISIS a închis toate drumurile, toată lumea trebuie să rămână la Raqqah.”

Pe 10 iunie, Sadiq a scris: „Am hotărât să am mai multă grijă de fiul meu, Ismael.”

12 iunie: „Drumurile sunt tot blocate, șoseaua de la Raqqah e închisă, sunt lunetiști peste tot. Cei din ASL au declarat război IS. Au încetat atacurile împotriva lui Assad și au deschis un front împotriva IS. Petrol nu mai iese, benzina e un dolar litrul, prețurile au explodat, salariile au fost tăiate, organizațiile umanitare nu mai trimit alimente, țăranii nu-și pot vinde produsele, legume nu mai sunt. Raqqah e sub asediu. Trebuie răbdare. Mă rog ca nașterea să mai întârzie.”

15 iunie: „M-a sunat fata mai mică. Încă nu a născut.”

Osman a răspuns: „Situația din Raqqah e tot mai grea pentru băieții mei. Șansele să-ți scoatem fetele de acolo sunt mai mici pe zi ce trece. Dar nu ne lăsăm. O să le scoatem înainte de naștere.”

Mai întâi însă a venit copilul.

Pe 18 iunie, Leila, fata de 17 ani, a devenit mamă. Când contracțiile au devenit mai puternice, Imran a dus-o la spital. La 12 ore după naștere, a sunat-o pe mama ei, în Hargeisa, ca să-i spună că totul a mers bine. Născuse o fetiță, așa cum se aștepta.

Sara fusese agitată înainte de naștere. Leila avea șoldurile înguste, așa cum avusese și ea, iar acest lucru se dovedise fatal pentru primul născut al Sarei și al lui Sadiq.

Acum erau bunici.

Vor putea să se bucure când se va termina totul.

Pe 20 iunie, Sadiq i-a scris lui Osman: „Fiica mea a născut o fetiță.”

21 iunie: „Am devenit bunic.”

22 iunie: Osman a trimis un filmuleț despre decapitarea cuiva, pe care credea că Sadiq ar putea să-l vândă.

Capitolul 31

Ramadan

„A venit tati! *Aboo!* Tati!”

Băieții se repeziseră spre el. Cât de mult îi lipsise senzația pe care i-o dădeau trupurile lor micuțe izbindu-se de el! Îi săreau în brațe, îl lăsau să-i arunce în sus. Trecuse un an de când nu-i mai văzuse. Sara stătea în picioare, zâmbind. Frumoasă, caldă, fericită.

Era altă femeie în Somalia față de cea care fusese în Norvegia, unde, răvășită de pierderea fetelor, devenise o femeie bătrână la 38 de ani.

Acum nu mai plângea în fiecare zi. În Hargeisa avea două surori, un frate mai mic, însurat, și copii peste tot. Nepoței și nepoțele veneau adesea în casa cea mare ca să stea acolo. Rudele erau mai importante decât orice altceva. Sara adusese din Norvegia hainele care deveniseră prea mici pentru Isaq și Jibril, iar fetei surorii ei decedate, care era de aceeași vârstă cu Ayan, i-a oferit singura haină pe care nu o pusese în sacii menajeri – jacheta albă pe care nu se îndurase s-o arunce.

Pereții răsunau de râsete, iar pe hol mirosea a parfum. Era casa Sarei. Ea comanda. De la Sadiq nu avea nevoie decât de 300 $ pe lună pentru chiria și întreținerea unei gospodării de 16 persoane.

În bucătărie era un fel de bancă din cărămidă, cu două adâncituri în care femeile puneau cărbuni și aprindeau focul dimineața. Oalele și cratițele erau așezate direct pe jar. Dis-de-dimineață, aroma de ceai dulce cu semințe de cardamom umplea încăperea, iar mai apoi mirosea a mâncare de fasole, a terci sau a clătite. Ziua pregăteau aluat pentru *samosa,* îl frământau și îl întindeau. Condimentele erau curățate de pietricele, paie și pământ, cantitatea necesară era așezată în două tăvi, iar o fetiță primea sarcina să aleagă ceea ce

nu trebuia să ajungă în mojar. Femeile tocau umplutura, o sotau, o puneau în pachețele de aluat pe care le lipeau și le prăjeau în ulei.

Pregătirea hranei pentru o gospodărie așa de mare ocupa aproape toată ziua, mereu era cineva în bucătărie. Sara nu era niciodată singură. Așa îi plăcea. Își pierduse de două ori familia și reușise s-o reunească. Acum era a treia oară când o pierduse. Nu voia decât să-i aibă pe toți sub același acoperiș. De preferință aici, sub soare.

Sadiq primise poruncă de la mama lui să se ducă la Hargeisa. „Fiule, trebuie să-ți aduni familia", îi spusese ea la telefon. Nu fusese prea încântată când Sara a plecat din Norvegia. Soții nu trebuie să stea separat. Femeia îi spusese că ori se muta el la Hargeisa, ori se întorcea Sara în Norvegia.

*

Îi bubuia capul. Gândurile lui se goliseră de sens. Avea gura uscată. Trupul îi era vlăguit. Ramadanul își impunea propriul ritm. O lună în care să simți durerea celor săraci. O lună de suferință pură. O lună în care să te apropii de Dumnezeu.

Erau peste 38° la umbră. Vântul nu bătea deloc. Nicio bucățică de mâncare și niciun strop de băutură nu trebuiau să treacă de buzele lor de la răsăritul soarelui până la apus – cam de la patru dimineața până la șapte seara. La amiază, toată lumea era epuizată, până și copiii se linișteau.

Sadiq scăpase de o parte din necaz stând treaz noaptea și dormind ziua, de obicei de la prânz până seara, când se trezea cam cu o oră înainte de masă.

În Hargeisa avea obligații care în Bærum nu existau. Acestea se numeau rude. Toți membrii familiei lărgite trebuiau să fie vizitați. Oricine avea nevoie de ajutor trebuia să-l primească. Oricine voia să vorbească trebuia să fie ascultat. Sadiq și-a schimbat obiceiurile. A renunțat la pantaloni și și-a legat în jurul taliei un *macawiis,* un fel de fustă lungă și strâmtă. A lăsat pantofii și a luat sandalele.

A renunțat chiar și la telefon, mai ales atunci când nu avea credit și, oricum, nu putea fi sunat.

Viața își urma cursul. În casă erau muște, gândaci și scorpioni. Afară erau măgari, cămile și capre. De la fete, nicio veste.

Un fel de liniște s-a pogorât asupra familiei. Mama lui Sadiq era țintuită la pat, iar el stătea mult la ea acasă. *Hijra* nepoatelor ei o afectase foarte tare și nu se putea abține să nu vorbească despre asta, pe când celelalte rude preferau să tacă. După aproape doi ani, parcă fetele încetaseră să mai existe. Ca și cum rudele nu voiau să stârnească amintiri neplăcute. Cu un an în urmă, rana fusese deschisă și toată lumea voia să știe ce se întâmplase, voia să discute, se mira, își exprima speranța. Acum, peste fete se așezase o lespede grea, o lespede pe care nimeni nu avea curajul s-o dea la o parte.

*

„Nu iese niciodată din casă!”

Osman era frustrat.

„Nepoata ta are 15 zile.”

Strategia cu boala copilului nu dăduse roade. Leila și Imran părăsiseră spitalul înainte ca medicul cu care vorbise Osman să afle măcar că au fost acolo.

Asiyah – pronunțat cu „a” lung și cu aspirarea ultimei silabe – a fost numită așa după soția faraonului care l-a găsit pe copilul Moise într-un coș, printre trestii. Aceasta, spre deosebire de soțul ei, credea în existența unui singur Dumnezeu, iar el i-a luat viața torturând-o. O adevărată eroină, venerată de musulmani, creștini și evrei.

Sara a primit trei fotografii cu fetița. Semăna cu Leila când era copil: păr negru, des și buze pline. Obrajii roz străluceau pe chipul cafeniu, care avea să se închidă la culoare în curând. Ținea ochii închiși în toate fotografiile. Într-una dintre ele stătea culcată pe o parte, ghemuită sub forma literei S, așa cum stătuse în burta mamei. Era

așezată pe o pătură verde pe care erau imprimate cuvinte arabe imposibil de descifrat. Sara a recunoscut pe pătură, lângă copil, ochelarii Leilei, înguști, cu ramă simplă, neagră. Fuseseră împreună la un optician din Sandvika să-i cumpere. Leila voise o ramă cât mai simplă.

Asiyah era îmbrăcată diferit în cele trei fotografii, în alb și roz, numai în alb și numai în roz, iar pe hăinuțe erau ursuleți, iepurași și fundițe. În spate se vedea o tavă cu apă minerală și suc de mango. Cum făcuse rost Leila de toate aceste lucruri? Toate noi-nouțe și frumoase, acolo, într-o zonă de război?

*

Allahu Akbar, Allah!

Chemarea la rugăciune se auzea din mai multe minarete ale orașului. Puternică, bubuitoare, de la cele din apropiere; înfundată, cu ecou îndepărtat, de la celelalte. Era ceva liniștitor în frumoasele voci bărbătești care se înălțau întru slava lui Allah: „a”-ul prelung, apoi „ll” apăsat, urmat de al doilea „a”, cu o octavă mai sus. Vocea căpăta un tremolo, după care trecea ușor spre *akbar* – apoi iar *Aaaaallaaaah.*

După *iftar,* masa de la apusul soarelui care încheia ziua de post, Sadiq se ducea de obicei la o cafenea din apropiere. Femeile casei rămâneau în curte, pe niște covoare mari. Adierea serii le răcorea, iar ele beau ceai, mâncau dulciuri și se uitau la stele. Uneori apărea câte un vizitator, o rudă sau un vecin. Unii veneau să ceară ceva, alții să ofere ceva sau să stea, pur și simplu, de vorbă.

Sadiq a ieșit pe poartă. Casa pe care o găsise Sara era ultima de pe stradă care avea zid de jur-împrejur. Locuința de alături era făcută din tablă ondulată, foi de prelată, covoare vechi, bețe, crengi și pungi de plastic. Drumul era din pământ și nisip, iar gropile adânci îl făceau impracticabil pentru mașini, permițându-le astfel copiilor să se joace pe stradă fără nicio grijă.

Mai departe erau înșirate corturi și colibe. Iar peste tot vedeai capre, o mulțime de capre slabe, care beau apă de ploaie sau mâncau scoarță de copac. Orice fir de iarbă era rupt de limba și dinții lor și mestecat de fălcile lor. Cei câțiva copaci care creșteau în centrul orașului erau protejați cu sârmă ghimpată ca să nu ajungă caprele la ei.

Sadiq a trecut de corturi, îndreptându-se spre strada principală.

Căldura se domolise. Sadiz abia aștepta să bea un espresso și să fumeze o țigară, poate găsea și pe cineva cu care să stea la taifas. Fie din cauza vârstei, fie din cauza anilor petrecuți în Norvegia, acum nu mai suporta căldura la fel de bine ca înainte.

În timp ce savura cafeaua tare, lucrurile au început să se așeze în mintea lui după lunga zi de post. Mobilul a scos un bip: un mesaj de la Osman. Ecranul s-a luminat. Noaptea era întunecată și plină de stele. În Somaliland, lumina nu se folosea decât dacă era nevoie.

„Am vești groaznice, frate drag. Am fugit din Raqqah. Slavă lui Dumnezeu, băieții sunt teferi și nevătămați. A trebuit să fugim… Eritreeanul a aflat de noi. El este stăpân peste fetele tale. Îmi pare foarte rău. Nu pot să le ajut pe fetele tale acum. Roagă-te la Dumnezeu pentru noi.”

Sadiq fu cuprins de amețeli. Mâinile îi tremurau. Era ca și cum fetele lui ar fi murit. Iar el stătea acolo, în praf, departe de ele, neputincios, privind la cer.

O porni pe lungul drum care-l despărțea de casă.

*

Ramadanul se apropia de sfârșit. Toată lumea aștepta cu nerăbdare Eid al-Fitr, sărbătoarea care marchează încheierea postului. Miei, păsări și pește aveau să fie pregătite cu plante aromatice, prăjite cu legume, fierte și amestecate cu orez și paste făinoase. Casa trebuia să strălucească de curățenie, la fel ca locatarii ei. Băieții se spălau

unii pe alții în curte, într-o cadă mare, plină cu apă. Cea mai mare oglindă din casă a fost scoasă afară. Se găsea în partea interioară a ușii unui șifonier cu talpa ruptă. Unul câte unul, băieții se așezau pe scaun în fața oglinzii și erau tunși de acel membru al familiei care mânuia cel mai bine foarfeca și briciul. Părul de la spate era ras cu aparatul de bărbierit. Frizura trebuia să aibă o anumită formă, să fie dreaptă la baza cefei și curbată după urechi și spre frunte. La sfârșit, părul era dat cu briantină. O grămadă de băieți se perindau prin fața oglinzii de sub scară. Întorceau capul, și-l aplecau, se priveau din toate unghiurile, admirând strălucirea părului, studiindu-se din profil și uitându-se peste umăr ca să vadă dacă blugii noi le vin bine la spate.

Sara zăcea în pat. Era amețită, înfierbântată și înfometată. După-amiaza era cel mai cald. Avea gura uscată. Niciun strop de apă până la apusul soarelui. Trecuse o săptămână de când Osman transmisese mesajul că el și oamenii lui au plecat din Raqqah. Nu suporta să iasă afară și să vadă freamătul pregătirilor.

Telefonul de lângă ea a început să sune. A auzit mai întâi niște pârâituri în aparat, apoi a tresărit.

— Eid *Mubarak*! Eid binecuvântat!

— Leila!

— Eid al-Fitr fericit!

— Fetița mea! Am fost așa de îngrijorați din cauza voastră!

Leila a continuat fără să pară impresionată de îngrijorarea mamei.

— Vom sărbători Eid-ul la niște prieteni. Imran e în permisie. Asiyah se simte bine.

— Și Ayan?

— Nu e aici, iar acolo unde e nu are internet. Asiyah împlinește mâine o lună, o să-i sărbătorim *aqeeqah* și promit să-ți trimit poze! Trebuie să plec. Pa, mami!

Vocea fiicei a fost ca un șoc electric pentru Sara. Ea și Sadiq erau îngroziți la gândul că Leila și Ayan ar putea fi decapitate fiindcă Hisham aflase de planul de salvare conceput de tatăl lor. Ca acum s-o audă spunând „vom sărbători Eid-ul la niște prieteni", ca și cum ducea o viață obișnuită într-un oraș obișnuit, într-o țară obișnuită.

*

Spre sfârșitul lui iulie, Sadiq a primit un mesaj de la Leila.

„Ali ibn Abi Talib a spus: dacă vrei să știi unde se găsesc adevărații credincioși, uită-te încotro sunt îndreptate săgețile *kuffar*-ilor. A fost agitație mare pe aici cu *aqeeqah*-ul lui Asiyah și toate pregătirile pentru acesta. Trebuie să-ți spun că noi facem bine, suntem sănătoși, suntem în siguranță și ALLAH ne-a oferit *rizq* din belșug. EL ne-a dat amândurora soți care au grijă de noi și tot EL ne-a binecuvântat cu copii, nu crede tot ce vezi și ce auzi la știri, pentru că presa nu a făcut decât să deformeze adevărul și să-i inducă în eroare pe oameni."

Sadiq i-a citit Sarei mesajul cu glas tare. S-au uitat unul la altul în tăcere.

— E scris de Hisham, a spus Sadiq.

Sara a clătinat din cap.

— Așa vorbește ea acum.

Aqeeqah era un sacrificiu. La nașterea unui băiat se tăiau două capre, la nașterea unei fete, o capră. *Rizq* însemna daruri sau provizii. Sadiq a citit încă o dată textul cu glas tare, încercând să găsească ceva ascuns printre rânduri. Pregătirile pentru sărbătorirea nepoatei provocaseră agitație. Ca și cum o țineau din petrecere în petrecere.

A urmat a doua parte a mesajului: „Dumnezeu ne-a luat din mijlocul păgânilor și ne-a dus într-o țară musulmană. O țară în care oamenii ne iubesc și noi îi iubim întru slava lui Dumnezeu. Să nu uiți că Dumnezeu a vrut ca răsplata noastră să fie aici. *Wallahi, fa wallahi, thumma wallahi,* jurăm pe

Dumnezeu și iar pe Dumnezeu, și încă o dată pe Dumnezeu că nu suntem niște fete fără minte care rătăcesc fără sens. Dumnezeu cunoaște numărul cărților pe care le-am citit, numărul predicilor pe care le-am ascultat și numărul învățaților de la care am cerut sfat înainte de a pleca."

Ultima parte, care continua pe același ton, era scrisă în somaleză. Ceea ce însemna că nu Hisham era autorul mesajului. „Dar se poate să-i fi dictat", a insistat Sadiq.

Făcuse din ginerele lui un monstru care le capturase pe fetele lui, le spălase creierul și le închisese gura. Așadar fetele erau demne de milă, ca și părinții lor.

Nu putea să admită că ele nu-și doresc același lucru ca el.

Sara a deschis fotografiile cu Asiyah, care era îmbrăcată în hăinuțe proaspăt călcate. Erau probabil cadourile pe care Leila spusese că le primise din belșug.

Mulțumită de sine, tânăra de 17 ani le spusese: „Să nu uiți că Dumnezeu a vrut ca răsplata noastră să fie aici."

Varianta Statului Islamic a expresiei „pentru că merit".

PARTEA A CINCEA

„Iadul sunt ceilalți.”
JEAN-PAUL SARTRE, *Cu ușile închise*, 1944

Capitolul 32
O altă viață

Sadiq a intrat în apartament. Izul de praf vechi al camerelor nelocuite l-a izbit în nas. Toate erau așa cum le lăsase, vasele nespălate și dezordine peste tot. S-a oprit în ușă. Cu excepția bâzâitului care venea de la frigider, frigiderul acela cu abțibildul pe care scria ALLAH ÎȚI VEDE INIMA ȘI FAPTELE, nu se auzea nimic.

Dacă Allah s-ar fi uitat în inima lui Sadiq, ar fi văzut acolo un nod tare.

A rătăcit prin apartamentul gol, cu picioarele înțepenite după călătoria cu avionul de la Hargeisa, tremurând în aerul răcoros al verii târzii din Norvegia. Trebuia să revină la un ritm de viață normal după Ramadan, după programul acela neregulat pe care îl avusese. Trebuia, chiar trebuia să-și facă ordine în viață.

Mai avea un plan. Un fel de colac de salvare. 1. Să nu se mai gândească la fetele lui. 2. Să găsească o slujbă. 3. Să-și plătească datoriile. 4. Toate celelalte să revină la normal. Sara avea să vină acasă cu băieții. Viața avea să continue ca și înainte, numai că fără fete. Acestea făcuseră o alegere. Plecaseră. Nu se mai întorceau niciodată.

Trebuia să se obișnuiască să trăiască fără ele.

O *viață fără ele.*

O altă viață.

*

Corespondența se adunase pe timpul verii. Erau scrisori pentru el, pentru Sara, câteva somații pentru Ayan și Leila. Până la urmă, acele facturi neplătite aveau să fie considerate de creditori creanțe irecuperabile. A deschis scrisorile adresate Sarei. Erau facturi și o cerere de restituire venită de la NAV. Nu îi informase că pleacă în Somaliland și, din acest motiv, a continuat să primească alocația pentru copii. Când școala i-a

informat că băieții nu vin la cursuri, cei de la biroul de asistență socială au făcut o anchetă și au aflat că Sara încălcase regulile. Scoaterea copiilor din Norvegia însemna pierderea dreptului la alocație. Autoritățile din Bærum solicitau acum returnarea sumelor necuvenite.

Sadiq a fost informat că plata ajutorului de șomaj avea să fie stopată. Ajutorul era acordat numai dacă apela la serviciul de asistență profesională al NAV, care trebuia să-l ajute „să obțină sau să păstreze o slujbă adecvată". Agenția dădea următoarea explicație: „Beneficiarul are obligația să fie activ, să se prezinte la NAV atunci când este chemat și să conlucreze la elaborarea unui plan de activitate pe care să-l și urmeze." Motivul pentru care fusese transmis acest avertisment era acela că „NAV a luat la cunoștință că ați făcut mai multe călătorii în străinătate în perioada în care ați beneficiat de ajutorul de șomaj, fără să fi informat în legătură cu acestea și fără să aveți aprobare pentru ele". Plata ajutorului de șomaj era condiționată de „rămânerea cu domiciliul în Norvegia".

A mai primit o notificare și de la administrația din Bærum, care îl anunța că va trebui să se mute. Existau familii care așteptau să le fie repartizate apartamente mai mari.

Era programat pentru audiență în săptămâna următoare.

La întâlnire, funcționarul i-a spus că nu mai are nevoie de apartamentul cu patru camere. La urma urmelor, locuia singur acolo, căci Ismael plecase la facultate.

El a dat din cap aprobator. Ce putea să-i ofere?

Un apartament cu două camere.

*

A primit o notificare privitoare la data eliberării apartamentului. A trebuit să adune lucrurile din șifonierele și comodele fetelor, golite pe jumătate. Să se uite prin hârtiile lor. Să împacheteze hainele

Sarei. Ale lui. Ale băieților. Cearșafurile și cuverturile. Prosoapele. Oalele și cratițele, farfurioarele și castroanele, cuțitele și furculițele, ustensilele de bucătărie. A trebuit să dea jos afișul înrămat cu Mecca. Biletelele în arabă. Rămășițele unei vieți de familie.

Teme pentru acasă. Foi matricole. Cărți de știință. O cutie întreagă cu scrisori nedesfăcute, adresate lui Ayan. Nu a aruncat nicio hârtie. Nu a aruncat mai nimic – asta ar fi însemnat să estimeze valoarea acelui lucru, dacă era sau nu era important. Le-a îndesat pe toate în câteva cutii și a fugit. La baruri și cafenele. A bătut la tobe, s-a întâlnit cu prietenii. Uneori, prietenele Sarei îl sunau ca să se asigure că e cuminte. Din când în când treceau pe la el. Când cineva îl întreba ce face, el răspundea că lucrează la un nou plan de salvare. Că, în curând, va reuși.

Planurile pe care și le făcuse la întoarcerea acasă fuseseră suspendate. Așteptările înșelate, trădarea, pierderea, datoriile tot mai mari, toate îl apăsau. Scânteia care fusese Sadiq era în pericol de a se stinge.

Era falit și, timp de doi ani, se împrumutase de la prieteni. Când era în Hargeisa, le trimisese câtorva un mesaj în care spunea că e în spital și are nevoie de tratament. Unul dintre prieteni îi trimisese niște bani. Îi cheltuise repede: haine noi pentru băieți, mâncare pentru Eid, bani de școală, de benzină și de întreținerea mașinii îi datora bani lui Osman pentru ultima tentativă nereușită de salvare. Cheltuielile crescuseră în ciuda rezultatului negativ.

„Vino la Hatay!” îi spusese Osman. „Aici se poate vinde și cumpăra orice!” I-a sugerat diverse modalități de a face bani și i-a enumerat avantajele – avea pașaport european, contacte în Somaliland și acces la rețeaua lui Osman din Siria.

În Hatay ar fi fost mai aproape de fete. Ar fi fost chiar după colț, dacă ele ar fi vrut să iasă din țară.

Putea să se întâlnească cu ele la graniță, în Atmeh, sau să se ducă la Raqqah. Să le aducă acasă sau să moară încercând.

Într-o zi, Osman l-a sunat și i-a propus o afacere. Avea în Siria niște cunoscuți care puseseră mâna pe o substanță extrem de rară și prețioasă: mercur roșu. Se vindea cu prețuri astronomice. Profitul putea fi uriaș. Se pare că respectiva substanță avea proprietăți aproape magice și putea fi folosită la fabricarea bombelor artizanale și a dispozitivelor nucleare de mici dimensiuni. L-a avertizat însă că era și periculoasă: substanța era interzisă peste tot și trebuia să fie vândută pe sub mână; contrabandiștii și distribuitorii acționau din umbră.

Sadiq a chibzuit. Oare trebuia să profite de ocazie și să facă afaceri în Hatay sau era mai bine să-și refacă viața în Norvegia?

Nu avea decât amintiri neplăcute despre orașul acela, iar ceea ce sugera Osman presupunea un mare risc. Pe urmă, deja făcuse primul pas spre asigurarea unui venit constant. Se înscrisese la un curs de taximetrie.

— E minunat! îi spusese funcționarul de la serviciul de asistență socială din Bærum. E foarte bine că vreți să vă găsiți singur o slujbă.

Cursul începea lunea următoare și dura trei săptămâni. De data aceasta *voia* să treacă examenul de taximetrist, *voia* o slujbă, da, voia *două* slujbe, *trei* slujbe, avea să se înscrie la un curs de conductori de tren sau poate de vatmani, o să câștige bani și o să-și plătească toate datoriile. Nu mai putea continua așa, să vadă cum se prăbușește totul în jurul lui. Nu, trebuia să-i spună lui Osman că nu va veni la Hatay. Nici acum, nici altădată.

Până la urmă, biroul de asistență socială din Bærum îi prelungise ajutorul de șomaj, iar Sadiq avea să primească în continuare banii necesari întreținerii, cu toate că, acum, copiii nu mai

locuiau cu el. Serviciile sociale erau la curent cu situația dificilă în care se afla. Lui nu i se păruse nepotrivit să se mute, din moment ce nu mai avea nevoie de o casă pentru șapte persoane. După ce Ismael plecase să studieze nanotehnologia, nu mai avea niciun copil acasă. Era singur. Fir-ar să fie, de ce mai stătea acasă? Era vineri seara. Nu era nimeni de care să aibă grijă, nimeni pe care să ajute. Și-a sunat un prieten.

*

Sara stătea întinsă în patul mare, dublu, învelită doar cu un cearșaf. În august, era cald și umed, aerul era greu. Vântul nici nu adia măcar.

În casă se făcuse liniște în sfârșit. Unul câte unul, adormiseră toți. Copiii. Surorile. Soții lor. Acum era rândul Sarei.

A sunat telefonul. „Sadiq.” Numai el suna la ora asta. Știa că atunci e liniște în casă și poate să vorbească liniștit cu Sara. A apăsat pe butonul „acceptă”.

— Mamă…

— Ayan?!…

Sara a lipit mai tare telefonul de ureche. Nu mai auzise vocea fetei celei mari din iarnă.

— Mamă… a repetat Ayan. Avea o voce slabă.

— Ayan, fata mea!

— Am născut o fetiță…

— Dumnezeu să fie lăudat!

— E frumoasă. S-a născut aici, acasă. A durat așaaa de mult și a fost foarte dureros, am pierdut o groază de sânge…

— Ayan, scumpo…

— Sunt foarte obosită… Trebuie să închid, am vrut doar să-ți spun: fata se simte bine, e sănătoasă.

Sara l-a sunat pe Sadiq. A intrat direct căsuța vocală. Când a auzit semnalul, n-a reușit să-și adune gândurile ca să spună ceva. A mai sunat o dată și a lăsat un mesaj, dar acesta a fost întrerupt înainte de final, fiindcă nu mai avea credit.

Sadiq era în metroul din Oslo. Orașul se scălda într-un val de căldură neașteptat pentru sfârșitul verii. Era încă lumină și zăpușeală când a coborât din tren.

Bateria telefonului era descărcată, iar vestea nașterii nu a ajuns la el cât timp s-a aflat în barurile din centru. Abia a doua zi, când a ajuns acasă și și-a încărcat telefonul, a primit mesajul. Încă o nepoată.

Pe nume Sara.

*

Se pregătea o furtună. Rafalele de vânt stârnite brusc rupeau crengile copacilor și le făceau să cadă la pământ. Ultimele petale ale florilor zburau de pe tulpinile acestora. Vara se terminase. Apa curgea vijelios de pe versanții muntelui, picăturile de ploaie cădeau ritmic în balconul din fața camerei în care Sadiq stătea singur. Toată ziua. Toată după-amiaza. Toată seara. Apoi a venit noaptea. A stat treaz toată noaptea, fumând, cu un pahar în mână. S-a gândit la Sara, la mica Sara și la cele două fete care îl trădaseră.

„Nu mai suport, s-a gândit el. Așteptarea mesajelor. Dezamăgirea provocată de tentativele eșuate de salvare. Vreau să mă întorc la viața mea normală, la viața mea normală și plictisitoare. O vreau pe soția mea pe canapea, pe Ismael la vreo petrecere, pe fete la moschee. Vreau să-i duc pe băieți la piscină, fără să mă gândesc la altceva în afară de faptul că ne ducem să înotăm. Și apoi să ne întâlnim cu toții aici, în apartament, să luăm cina și să vorbim. Așa cum făceam înainte."

Abia reușea să iasă dintr-un tunel că intra în altul. Acestea se ramificau, formau un labirint, iar după fiecare cotitură ajungea într-o fundătură.

A devenit atent.

Osman intrase on-line.

— Ceva nou? l-a întrebat Sadiq.

— Dadadada.

— Ce s-a întâmplat?

Se auzea un ticăit.

— Atmeh e atacat!

— Ce se petrece acolo?

— Au căzut cinci rachete. Aici, în mijlocul orașului! Arde!

Era un război mic în mijlocul unui război mai mare. Războiul din Siria era alcătuit din sute de conflicte minore, multe dintre ele vechi de secole. Toate erau stârnite de aceleași lucruri: teritorii, pământ, resurse. Unul dintre conflicte se desfășura chiar în fața porții albastre a lui Osman.

Cele cinci rachete fuseseră lansate de gherilele kurde ale YPG ca represalii pentru un atac. Două căzuseră în apropierea unui spital, două, într-o zonă rezidențială, iar una, chiar în mijlocul sensului giratoriu. Pe Twitter, Jabhat al-Nusra promitea răzbunare.

Kurzii și islamiștii își disputau zonele de graniță încă de la începutul războiului civil. Kurzii voiau un teritoriu întreg, nu câteva petice risipite pe teritoriul arabilor sunniți. Problemele se amplificaseră la începutul lunii august, când YPG a construit un turn de observație în apropiere de Atmeh, ceea ce pentru islamiști a reprezentat încălcarea înțelegerii în virtutea căreia construirea forturilor era interzisă. I-au acuzat pe kurzi că trag din turn și au pornit la atac.

Potrivit înțelegerii de până atunci, kurzii controlau teritoriul aflat la est de Eufrat, iar trupele rebele trebuiau să rămână la vest. Dar unul dintre teritoriile controlate de kurzi se afla la vest de fluviu, în aceeași zonă restrânsă în care se găsea și orașul Atmeh, iar din acest motiv avuseseră loc multe ciocniri. Ambele tabere se acuzau de nerespectarea acordului.

Atmeh devenise un loc periculos. Forțele coaliției îl bombardau, IS aștepta momentul potrivit să-l cucerească, iar kurzii exercitau presiuni de la numai circa doi kilometri distanță. În zonele de graniță, pe unde treceau liniile de

aprovizionare și traseele contrabandiștilor, mureau mulți oameni.

Osman considera acum că era mai bine sub Assad. Când era el la putere, puteai să-ți vezi de viața ta, lucrurile erau previzibile și nu era chiar rău dacă nu-ți băgai nasul nicăieri. Arestările nu se făceau la întâmplare; lumea știa care-i treaba. Nu era luat nimeni fără motiv. Osman își amintea cum se opuneau războiului afaceriștii din Alep înainte ca el să plece de acolo. Orașul cu tradiție comercială refuzase mult timp să se alăture revoltelor îndreptate împotriva lui Assad. Oamenii se temeau de consecințe; la urma urmelor, văzuseră ce se întâmplase în Irak, o luptă prelungită pe viață și pe moarte între șiiți și sunniți. În Siria nu putea să fie decât mai rău. Orașul Alep a stat deoparte până când nu s-a mai putut. Acum acolo era un infern.

„O să plouă cu rachete peste kurzi”, a avertizat Osman. „Vii aici?”

Osman cunoștea doi traficanți de arme din Dubai. Puteau să se întâlnească cu el în Hatay. Voiau o mostră de mercur roșu ca să-i verifice calitatea. Osman le spusese că furnizorii lui sunt dispuși să le trimită o picătură de mercur ca s-o verifice, dar numai dacă plătesc un avans de 10 000 $. În fond, prețul unei livre era de un milion de dolari.

Sadiq nu-și găsea liniștea. Simțea nevoia acută să facă ceva. Să dea o ultimă lovitură.

Era începutul lui septembrie. Dacă nu pleca atunci, era prea târziu; trebuia să înceapă cursul de taximetrie și, dacă nu se prezenta, pierdea ajutorul de șomaj.

S-a urcat după-amiază în avionul de Istanbul.

„Sunt în Hatay!” i-a trimis el mesaj lui Osman după ce a aterizat. „Vino să ne vedem!”

Era cald și soare, iar orașul părea adormit. Sadiq s-a plimbat pe aceleași străzi pe care umblase căutându-le pe fete, așteptând un telefon de la

intermediar și de la rețeaua lui siriană. S-a oprit la localurile lui preferate, mai întâi la bistroul unde se mânca cea mai bună fasole, apoi la Dușca, bărulețul aflat chiar pe colț, lângă modestul Palat de Zahăr. L-a sunat pe Osman. Niciun răspuns. Se simțea singur. Venise aici fără a sta pe gânduri. Nebunie. Se gândea că aveau să fie păcăliți. Înainte de a pleca, cineva îi spusese că nu există mercur roșu și că orice afacere de genul acesta nu e decât o escrocherie.

Majoritatea meselor de la Dușca erau libere. Singurul client în afară de Sadiq era un bărbat mai în vârstă. Purta pantaloni scurți și un tricou spălăcit și avea în față un pahar mare de bere golit pe jumătate. Avea un ten cenușiu-roșcat și părea obosit, ca un muncitor bătrân. Mâinile îi erau aspre. Fuma, lua o gură de bere, ofta, după care mai lua o gură. De acum sosise ora prânzului. Sadiq a observat actul de identitate al bărbatului jos, sub scaun, lângă câteva bancnote turcești. L-a atenționat, iar bărbatul a ridicat actul și banii.

— Salariul pe o lună, a bălmăjit el. Dacă mai beau mult, o să-mi pierd și pantalonii. A început să râdă răgușit. Vorbea în dialect sirian.

Sadiq bătea cu degetele în masă. Ultimul lucru de care avea nevoie era să audă povestea unui alt nenorocit.

Afară, pe trotuar, o familie de sirieni avea o discuție aprinsă. Tatăl era furios, iar mama plângea. Tatăl cumpărase pentru copii chebap. Unul dintre ei mai voia.

— Și cine plătește? Cine plătește? Cine?! țipa bărbatul. *CINE PLĂTEȘTE?*

Și-a golit buzunarele și a aruncat o mână de mărunțiș pe jos, în fața băiatului, după care s-a întors și s-a îndepărtat, țipând;

— Nu mi-e foame, nu mi-e foame, luați voi și mâncați!

Bărbatul a dispărut după colț. Familia lui a adunat repede monedele de pe jos și a pornit în

grabă după el, ieșind din câmpul vizual al lui Sadiq.

Peste tot nu vedeai decât suferință.

Trebuia să facă rost de o cartelă SIM turcească. Dacă o folosea pe cea norvegiană, plătea prea mult. Sadiq avusese întotdeauna două telefoane în Turcia, un *smartphone* cu abonament norvegian, ca să poată intra pe internet când găsea Wi-Fi, și un telefon mai vechi, la care punea cartelă SIM din Turcia. Magazinul de telefoane de la care cumpăra de obicei și unde se mai găseau haine și papuci pentru copii era chiar în capătul străzii.

Când a ajuns acolo, în fața lui, la tejghea, se aflau un bărbat în vârstă și o femeie mai tânără. Judecând după îmbrăcăminte, erau săraci: bărbatul avea o tunică albă și un *keffieh,* iar femeia avea o *abaya* neagră și *hijab.*

— Nu se poate, spunea vânzătorul. Nu vă putem înregistra.

Tatăl și fiica erau refugiați apatrizi din Siria. Trăiseră timp de 30 de ani într-o tabără de refugiați de lângă Damasc și nu primiseră cetățenie siriană. Din acest motiv, nu aveau acte de identitate sau un cod numeric personal pe care vânzătorul să-l poată introduce în sistem, drept pentru care nu le putea vinde o cartelă SIM.

— Chiar să vreau, sistemul nu mă lasă, le-a explicat el.

Pentru Turkcell, bărbatul și fata lui nu existau.

Apoi a venit rândul lui Sadiq.

Naționalitatea?

Norvegiană.

Act de identitate?

Sadiq i-a întins pașaportul.

Îndeplinea condițiile pentru primirea unui SIM turcesc.

L-a sunat pe Osman de pe noul număr. În continuare niciun răspuns. Erau 38° la umbră. S-a dus la bătrânul vânzător de suc de la care

cumpărase mereu și a cerut un suc de avocado cu fistic. Osman tot nu răspundea.

A mers mai departe la Patru Prieteni, unde bucătăria era deschisă 24 de ore din 24. Chelnerii i-au ieșit în întâmpinare și i-au urat bun-venit.

— Cum stă treaba? l-au întrebat ei.

— Bine, a răspuns Sadiq.

Dar lucrurile nu stăteau deloc bine.

La apusul soarelui, a coborât în sala de mese pustie a hotelului, răcorită de aerul condiționat, și a comandat o sticlă cu apă rece. Acolo aveau wi-fi și putea încerca să ia legătura cu Osman pe Viber sau WhatsApp. A găsit o priză și s-a așezat să-și încarce telefonul. Măcar făcea ceva – ecranul s-a luminat și procentajul de încărcare a bateriei a început să crească.

Fumatul era interzis și în Hatay, așa că a trebuit să iasă afară la țigară. Ușile holului erau deschise. A stat în stradă inhalând nicotină până a amețit. A simțit o adiere în spate, între materialul cămășii pline de transpirație și piele. O gâdilitură. Acum avea vântul în spate, nu?

S-a întors la telefon. Până la urmă, a primit un mesaj.

— Stai acolo, i-a scris Osman. Așteaptă mesajul!

Sadiq s-a dus la un bar frecventat de tineri neconformiști, vizavi de hotel. Pe lângă berea comandată, i s-a adus și un castron cu floricele. I-a trecut prin minte faptul că are nevoie de sare. Și-a spus că probabil din cauza asta era așa de obosit. A mâncat toate floricelele.

I-a sunat telefonul. Erau intermediarii din Dubai. S-a dus să se întâlnească cu ei, dar n-a ieșit nimic. A aflat că vindeau de toate.

Erau însă în lumi diferite. Mintea lui era în altă parte. Noaptea era apăsătoare.

A doua zi, când s-a trezit, îi plesnea capul. I-a trimis mesaj lui Osman. Granița era deocamdată închisă, așa că nu venea.

Sadiq trebuia să vândă singur mercurul?

Osman i-a răspuns că nu, avea să-l dirijeze el din Atmeh.

A doua zi, Sadiq a rătăcit prin oraș. Intermediarii nu și-au făcut apariția în seara aceea. S-a dus la culcare. Noaptea era fierbinte și umedă. Îl durea capul. Aerul pătrundea în cameră doar printr-o mică deschizătură aflată sub tavan. Nu puteai respira. S-a blestemat că a venit aici. Începuse să-l cuprindă tristețea.

— Ce mai aștepți? Răspunde! a țipat Sadiq la telefon a doua zi dimineață. Promisiunea banilor câștigați cu ușurință nu se materializase.

— Bine, bine, a răspuns Osman. Ieri mă duceam cu mașina spre sud, la Al-Harem… când au început împușcăturile. Haos! Mulți morți. Sadiq…?

Dar Sadiq nu-l mai asculta.

Nu mai avea loc în mintea lui.

Capitolul 33

Vocile din minte

Sadiq avea probleme de concentrare.

Străzi, alei, piețe, fundături, legi, reguli, aparat de taxat, tarife de weekend.

Își petrecea aproape toată ziua la biblioteca din Sandvika. Se uita pe site-urile arabe de știri. Verifica poșta electronică și mesajele. Își făcea tema. Apoi intra iar pe internet. Osman îl suna ca să-i spună ceva despre intermediarii din Dubai. El fantaza. Scria poezii. Studia. Își amintea. Uita. Spitale, școli, ambasade, biserici, moschei. Cimitire, parcuri, săli de sport.

Trebuia să memoreze fiecare străduță din Oslo. Tors Gate, Odins Gate, Løvenskiolds Gate, Gyldenløves Gate. A învățat despre sisteme de gestionare a traficului, transportul în afara localității, administrarea creditelor, primul ajutor, relațiile cu clienții și măsurile de siguranță. Poți lăsa un client în stația de autobuz? Ești obligat să ai în mașină scaun pentru copii?

— Cum îți mai merge? l-a întrebat Osman într-o dimineață.

— Ei, cursul ăsta de taximetrie, știi tu, i-a răspuns Sadiq.

— Ha, ha, trebuia să-l trimit pe Mehmut în Norvegia să-ți facă concurență!

— Am o grămadă dintr-ăștia cu care să concurez. Țara e deja plină de străini, i-a răspuns Sadiq. Acum sunt și mulți sirieni. Ar trebui să vii și tu cu familia.

Osman a făcut o pauză înainte de a răspunde.

— Da, ar trebui. Nu știu cum va mai fi viața de acum înainte. Și cei din al-Nusra, și cei din IS vor să lucrez doar pentru ei… Îmi asum un mare risc. Ar trebui să-mi scot familia de aici, măcar soția și fetele, dar trebuie să mă gândesc și la părinții mei,

nu știu, va trebui să mă ajuți, promite-mi că, dacă va trebui să plec…

Sadiq i-a promis.

*

30 septembrie era data examenului.

Candidații au primit 50 de întrebări de genul „care e traseul pe care îl alegi ca să ajungi de la Gara Centrală la sala Ekeberghallen?”

În timp ce noua serie de viitori taximetriști completa la Oslo răspunsurile la întrebări, Consiliul Federației de la Moscova aproba intervenția aeriană rusă în Siria. După doar câteva ore, Rusia arunca primele bombe asupra orașului Homs.

După ce a predat chestionarul de examen, Sadiq a luat trenul spre Sandvika, s-a dus la bibliotecă și a deschis calculatorul. I se ridicase o greutate de pe umeri. Primul examen se terminase. Apoi a citit cele mai importante știri ale zilei și s-a simțit apăsat de o greutate și mai mare. Conflictul escaladase. Acum era și mai greu să le scoată pe fete de acolo. Potrivit ministrului rus al apărării, atacul avusese ca țintă IS, iar rachetele loviseră instalații militare, vehicule, depozite de armament, centre de comunicație și linii de aprovizionare.

Presa rusă era încântată că Vladimir Putin va curăța în sfârșit Siria. Rusia va arăta lumii cum se câștigă un război și cum se nimicesc teroriștii.

În următoarele zile, rușii au bombardat orice, în afară de IS. Numai unu din zece atacuri afecta organizația teroristă. Cele mai multe pagube le-au suferit ASL – singura armată laică din Siria – și Jabhat al-Nusra, facțiunea siriană a al-Qaida, precum și câteva miliții care se împotriveau lui Assad.

Obiectivul era clar: menținerea la putere a aliatului lor din Orientul Mijlociu.

Bombele erau aruncate la periferia teritoriului ocupat de forțele rebele. Tactica era ca ele să fie slăbite suficient de mult pentru ca trupele

guvernamentale să poată recupera terenul pierdut. Mai multe grupări susținute de americani, dintre care unele pregătite de CIA, au fost și ele bombardate.

Milițiile s-au regrupat rapid, s-au pus la adăpost ori s-au ascuns, dar populația civilă a rămas lipsită de apărare în fața morții care venea de sus. Moscova afirma cu tărie că atacurile sale îi vizau exclusiv pe teroriști, dar multe bombe au fost aruncate mult mai departe de linia frontului, adesea în zone în care trupele guvernamentale siriene intenționau să atace. Au fost lovite spitale, zone rezidențiale și școli din orașele controlate de rebeli. Nu a fost cruțat nimic.

Până atunci, aviația siriană fusese responsabilă de cele mai mari pierderi de vieți omenești. Folosise mijloace de luptă lipsite de precizie, precum bombele-butoi – butoaie de tablă pentru petrol sau alte recipiente similare, umplute cu exploziv și șrapnel. Acestea erau aruncate de la o înălțime inaccesibilă antiaerienei rebelilor. Chiar și o rafală de vânt putea influența traiectoria lor. Bombele nu erau dirijate; loveau unde se nimerea, explodând cu o forță devastatoare. Un fragment metalic încins putea reteza brațul unui copil sau putea să-l despice pe acesta în două. Când vedeai un butoi aruncat de sus, aveai 30 de secunde să te adăpostești.

Treizeci de secunde.

În timp ce piloții lui Assad depindeau de vreme ca să-și arunce bombele, avioanele rusești erau mult mai avansate. O perdea de ceață sau de nori nu mai asigura nicio protecție.

Cu toate că atacurile rusești erau nimicitoare, era imposibil să câștigi războiul din aer. În toamna lui 2015, pe teritoriul Siriei erau aproximativ 150 000 de soldați rebeli, în afară de IS. Mulți dintre ei erau islamiști convinși, cu o credință puternică în rai și în ceea ce are să le ofere acesta. Nicio grupare, nici măcar una nu avea de gând să cedeze.

Rusia voia să slăbească forțele cu care Occidentul ar fi putut conlucra, negocia sau cădea la învoială. Putin voia ca lumea să aibă de făcut o singură alegere; Assad sau IS.

Occidentul era într-o situație mai dificilă. Căuta pe cineva care să ia locul Statului Islamic după distrugerea acestuia. Nu a găsit pe nimeni.

*

— Se revarsă iadul asupra noastră! Iadul se prăvălește peste capetele noastre!

— Liniștește-te, vorbește, mi-e sufletul gol, te ascult… i-a răspuns Sadiq.

— Rușii ne măcelăresc! Iau la țintă numai civili! Bombardează copii! Pe noi, pe noi ne lovesc. Pe noi, care luptăm împotriva IS! Îi lasă pe cei din IS în pace, iar noi murim!

Osman transmitea informații zilnic. Luna octombrie a fost plină de atrocități.

„Bombardează toată țara. Ne prăbușim tot mai mult. Haos e și în mintea noastră. Nu știm ce să facem.”

Într-o noapte, l-a sunat plângând.

— Clădirea a fost distrusă complet, a rămas o groapă, un crater adânc, a fost lovită de două rachete. Una ca s-o despice, alta ca să omoare. Vor să ne termine pe toți. Până la urmă, nu vor mai rămâne decât IS și Assad!

— Cine a fost lovit?

— Prietenii noștri! Au copii, au familii!

— Allah să-i primească la el, a spus Sadiq.

— Dacă aș putea să mă iau de mână cu diavolul ca să-i bat pe ruși și pe Assad, aș face-o. Jur pe Allah că sunt gata… dar sunt foarte obosit, aici e haos…

Sadiq stătea până noaptea târziu. Frica lui era amplificată de gândul că orașul Raqqah, unde se aflau fetele lui, avea să fie bombardat. Oscila: într-o zi nu mai voia să se gândească la fete, a doua zi era copleșit de dorința disperată de a le salva.

A auzit alte zgomote ciudate în apartament. Veneau de pe scară? De la geam? Toate zgomotele acelea îl făceau să sară în sus. Oare se auzeau și când era familia lui aici? Aveau o cauză anume: frigiderul, mașina de spălat vase, o țeavă, o ușă de la bufet, o creangă lovind fereastra, cineva de afară, cineva din apartamentul de deasupra, ecoul de la intrare? Sau era djinnul acela blestemat, care stătea la jumătate de pas în fața lui, râzând?

A încercat să se calmeze. A încercat să judece rațional. Nu, nu-i era frică, nu-i era. Întotdeauna fusese considerat un om care știe să se stăpânească. Dar noaptea aceea de octombrie era așa de întunecată, încât nu putea să scape de neliniște. Și-a adus aminte de sirienii uciși. Unde erau sufletele lor acum? De ce nu vin să vorbească cu el? Să-i spună dacă s-au dus în iad sau în rai, ca să știe și el cum e de fapt. Ce-ar fi dacă cei trecuți dincolo ar putea să-i spună ce să facă. Cei care au părăsit lumea asta reușiseră oare să-și ia rămas-bun înainte ca bomba să cadă? S-a gândit la prietenii lui Osman. La copiii uciși în patul lor. La mamele care își legănau copiii ca să-i adoarmă. Moartea de sus venise oare pe neașteptate, fără veste? Sau auziseră mai întâi avioanele? Reușiseră să strige *„Allahu Akbar*”?

S-a gândit la prietenii lui care au murit în războiul din Somalia. Erau așa de mulți. De ce nu au venit la el să-l întrebe „tu ce mai faci?”. Niciodată n-au venit. Se gândea de multe ori la un prieten din copilărie, care va rămâne pentru totdeauna adolescent. Sadiq era șeful pazei și fusese informat că a venit un bărbat care vrea să intre în tabără, dar nu știe parola. „Împușcă-l”, spusese Sadiq, și el tot adolescent. A doua zi a văzut cadavrul.

Of, zgomotele astea afurisite. Le auzea tot timpul. Iar el voia să audă doar respirația Sarei lângă el.

*

În a doua săptămână din octombrie, la câteva zile după atacul cu bombe care distrusese clădirea în care se aflau prietenii lui Osman, sirianul i-a spus lui Sadiq că IS se retrage dintr-o zonă întinsă, pe care o deținea în apropiere de Hama.

I-au trebuit doar câteva ore ca să-și dea seama de ce. Osman i-a descris primul atac coordonat lansat de avioanele rusești și de trupele terestre siriene.

„La patru după-amiaza, avioanele rusești au început să bombardeze teritoriul controlat de al-Nusra și ASL în Hama. Of, Dumnezeule, e îngrozitor!”

A doua zi: „La șase dimineața, trupele regimului au pătruns în zonă.”

Bombardamentul rușilor îl ajuta pe Assad să recapete pas cu pas controlul asupra țării. Retragerea IS dinaintea atacului era dovada unei înțelegeri: *Retrageți-vă dacă vreți să nu aveți victime, preluăm noi controlul.* IS și Assad erau inamici neîmpăcați. Spre deosebire de milițiile locale, care doreau schimbarea regimului, celor din IS le era indiferent cine stătea la Damasc – atâta timp cât puteau conduce califatul cum voiau. Islamiștii nu aveau nicio intenție de a cuceri acum toată Siria.

„Un joc murdar”, a scris Osman pe telefon.

Într-o zi, a transmis următorul mesaj: „NATO a parașutat 20 t de muniție, provizii și apă pentru ASL.”

Era mare nevoie de ele. Trupele din opoziție rămăseseră fără provizii din cauză că drumurile erau impracticabile.

„Au mai aruncat 30 t, dar aiurea, toate au ajuns în mâinile ISIS! Nu glumesc, NATO le-a dăruit celor din ISIS provizii!”

Osman era convins că lumea întreagă se coalizase împotriva poporului sirian – că Rusia, Assad și NATO luptau împreună împotriva

sirienilor de rând. Cel puțin așa se vedea la fața locului.

Apoi, Sadiq a primit o fotografie cu un cadavru. L-a recunoscut cu ușurință pe bărbat. Era Hamza, cel mai bun prieten al lui Osman, cel numit de ei Leul. Era cu mâinile și picioarele desfăcute și avea pe față un semn roșu, ca o vânătaie. Chipul lui era încadrat de un păr negru, creț și de o barbă neîngrijită, care părea plină de praf sau care începuse, poate, să încărunțească.

„Aaaa abia pot să scriu. Hamza, îl mai ții minte? Leul din al-Nusra, ucis la nord de Hama. A fost cu noi când ne-am dus la tribunalul din al-Dana. Fie ca Allah să-l primească ca pe un martir. Am nevoie de mângâiere! Plâng. Familia mea plânge. A lăsat în urmă două neveste și șapte copii."

Sadiq și-l amintea pe Hamza ca pe o forță a naturii, cum era Osman când avea 30 de ani.

I-a răspuns:

— Dumnezeu să-l primească în rai. Cum a fost ucis? Împușcat? Atac aerian al regimului? Rușii?

— Aviația rusă.

— Fie ca Allah să radă de pe fața pământului casa pilotului.

— Nu a vrut să mă asculte. Niciodată nu m-a ascultat, n-am putut să fac nimic. Viața a devenit îngrozitoare pentru noi. Pentru mine și familia mea… starea noastră se înrăutățește pe zi ce trece.

*

Singura femeie din contingentul norvegian al IS care mai era prezentă în mediile de socializare era Aisha. Dacă surorile ei nu voiau să facă nimic public, ea posta pe Facebook informații la zi despre viața din Raqqah. Prima postare a apărut la jumătatea lunii octombrie.

„Am văzut că sunt mulți oameni care vor să știe cum este să trăiești în IS, așa că m-am hotărât să scriu câte ceva despre asta, ca să prezint o perspectivă mai autentică."

Scria în norvegiană. Postările păreau să se adreseze fetelor din Norvegia care erau tentate să vină în Siria. Erau un fel de ghid pentru începători. Postarea inițială a intitulat-o „Viața și edificarea unei societăți în Statul Islamic”, iar în ea povestea că fiecare district are propria administrație, școli, tribunal, poliție, spital, sistem de asistență socială.

„Criteriile de acordare a ajutoarelor sociale sunt, bineînțeles, în concordanță cu normele islamice”, sublinia ea. Tot ce nu era bine se datora dușmanului: „Atacurile puternice ale dușmanului asupra populației civile și spitalelor sunt de vină pentru lipsa de resurse și echipament.” Tot atacurile dușmanului erau de vină pentru că școlile nu funcționau. Descrierile care au urmat erau similare celor postate de alte fete din IS. Primeai o casă sau un apartament „în funcție de disponibil”, totul era gratuit, frigiderul, cuptorul cu microunde, mașina de spălat, aerul condiționat și televizorul.

Zugrăvirea califatului ajunsese aproape o specie literară: bine ai venit în această viață minunată, care oferă totul gratuit și care, mai mult de atât, te va ajuta să ajungi în rai.

*

Sadiq promisese inițial că va elibera apartamentul la 1 octombrie, dar apoi fusese păsuit până la 1 noiembrie. Octombrie trecuse, venise noiembrie, iar lucrurile lui stăteau și acum risipite prin casă.

S-a trezit că a dat bruma și că vremea s-a răcit; temperatura cobora noaptea sub 0°, iar pojghița albă și strălucitoare care acoperea pământul se topea în timpul zilei. Toamna era superbă, cu frunze galbene și roșcate și adieri de vânt care aduceau un aer curat. Într-o zi, când, în sfârșit, s-a hotărât să împacheteze, a dat peste căciulița la care renunțase în mai. Era timpul să și-o tragă iar pe urechi.

Într-o seară de la începutul lui noiembrie, când afară începea să se întunece, stătea la calculator. A

auzit în mintea lui o voce: „Îți dau un sfat. Scoate-le pe fete de acolo! O să fie și mai rău. Ăsta-i doar începutul. Războiul nu se va opri mult timp. Fetele trebuie să plece."

Vocea a continuat: „Ca să vezi lucrurile limpede, trebuie să uiți că ele sunt vii. Trebuie să-ți închipui că aduci acasă două cadavre." S-a ridicat în picioare. Trebuia să plece. Trebuia să le scoată de acolo acum. Totul se golise de sens, mai puțin războiul. La cinci dimineața, i-a transmis unui prieten următorul mesaj: „Trebuie să ajung în Hatay, apoi în Dubai, după care trebuie să mă întorc în Hatay și apoi… în Siria… Dacă supraviețuiesc, ne vedem, dacă nu, încearcă să faci tot ce poți pentru copiii mei. Cu respect, Sadiq Abdallah Juma."

Câteva ore mai târziu, a transmis un alt mesaj: „Acum mă duc să mă culc. Gândește-te la asta opt ore și răspunde-mi."

Prietenul i-a răspuns la mesaj imediat ce s-a trezit: „Să te duci acum la Raqqah mi se pare extrem de periculos."

Sadiq i-a spus că MI6 îi ceruse să se ducă. Că urmau să-l ajute britanicii. Aveau să facă asta patru agenți din Dubai. Spionajul britanic voia să-l recruteze.

Câteva zile mai târziu, a luat din nou legătura cu prietenul său.

— Sunt în Raqqah. Incredibil.

— Glumești, a răspuns acesta.

— Vorbesc serios.

— Nu te arăta în lume!

Mai târziu, în aceeași zi, prietenul respectiv a auzit o cunoștință comună spunând că a dat peste Sadiq la centrul comercial din Oslo.

*

Sadiq poetul devenise stăpân pe mintea lui.

Spunea că se întâlnise cu cei de la MI6. Patru agenți veniseră cu avionul din Dubai să se întâlnească cu el. Concepuseră împreună o

operație de anvergură în urma căreia avea să-și extragă fetele din Siria.

Spunea că a luat examenul de taximetrist. Acum nu mai avea nevoie decât de o hârtie de la poliție în care să se spună că nu are cazier și de o adeverință de la medic, după care putea să-și caute slujbă. Dar își petrecea zilele la calculator.

După atacurile teroriste de la Paris, de la jumătatea lunii noiembrie, președintele Franței, François Hollande, a promis să se răzbune pe Statul Islamic. Două zile mai târziu, avioane de luptă franceze au lovit 20 de ținte, inclusiv centre de comandă, baze de recrutare, depozite de muniție și tabere militare de antrenament. Dar marea problemă pentru Franța și pentru coaliție era că în Raqqah se aflau încă 400 000 de civili cărora nu li se dădea voie să plece. Spitalele erau în pericol să rămână fără sânge.

Cum situația fetelor și a copiilor lor părea tot mai dificilă, iar viața din Bærum era lipsită de sens, Sadiq se gândea tot mai des să plece din nou. Operațiile de salvare pe care le repeta în mintea lui deveniseră mai spectaculoase. Erau implicate serviciile secrete britanice și somaleze, dar și unități contrateroriste franceze. El însuși avea un rol. „Trebuie să mă duc personal să le salvez pe fete. Așa stau lucrurile”, le-a spus el prietenilor. Dar trebuia mai întâi să strângă ceva bani.

Era falit. Frigiderul era gol. Lunar, cea mai mare parte a banilor primiți de la asistența socială îi trimitea Sarei în Somalia pentru întreținere. Deja se îndepărtase de prieteni împrumutându-se prea mult; nu putea să le mai ceară.

Ziarul era singura variantă. Le-a spus celor de acolo că oamenii pe care îi cunoștea la Raqqah îi dăduseră o poveste importantă, promițându-le că va aduce și fotografii. Bingo, 3 000 de coroane în mână.

Dagbladet a publicat povestea pe 18 decembrie 2015. „În exclusivitate – 272 de luptători IS se

ascund în Europa. Încă 150 de teroriști urmează să vină.” Invențiile lui Sadiq ajunseseră iar pe prima pagină a ziarelor.

„Dagbladet poate oferi detalii despre două valuri de teroriști IS pregătiți special pentru a lovi ținte din Europa. Se pare că primul val a și ajuns. Cel de-al doilea contingent rămâne deocamdată cu IS în Siria, după ce și-a încheiat pregătirea într-o tabără militară aflată în Irak, între Sinjar și Mosul.” *Dagbladet* scria că a primit informațiile „de la o sursă care cunoaște din interior activitățile IS”.

Jurnaliștii mai relatau, bazându-se pe cele povestite de Sadiq, că primul val de teroriști numărase inițial 300 de oameni, dar 28 își pierduseră viața în Siria, în bombardamente sau în alte operații. Așa că rămăseseră 272 de oameni, care „aveau ordin să stea ascunși”.

Al doilea val de teroriști era deocamdată în Siria: „112 și-au încheiat pregătirea” și se deplasau „cu 11 vehicule”. Din articol nu lipseau amănuntele. „Una dintre grupări a fost pregătită pentru martiriu, urmând să execute atentate sinucigașe. Indivizii din această grupare au fost descriși ziariștilor de la *Dagbladet* ca oameni «cu creierul spălat complet». Alt grup era pregătit să folosească arme de foc și centuri explozive.” Jurnaliștii adăugau: „Ambele metode au fost utilizate în atacurile teroriste din 13 noiembrie de la Paris.”

Jurnaliștii au scris că „cei din PST au confirmat că știau aceste lucruri înainte să fie contactați de *Dagbladet”*.

Nu era adevărat. PST negase că ar ști ceva despre povestea asta. Jurnalistul care luase legătura cu ei se îndoia atât de mult de veridicitatea informațiilor, încât le dezvăluise celor de la PST sursa: tatăl din Bærum.

Chiar și așa, conducerea ziarului a hotărât să publice povestea. Impresia era că *Dagbladet* e

foarte bine informat, ca și cum ar fi avut oameni în Siria și ar fi cunoscut planurile teroriste ale IS. Iar povestea prindea la cititori, așa cum se întâmplă de multe ori cu poveștile care speculează frica oamenilor. Experții în terorism din Oslo au ridicat din umeri. Detaliile erau prea explicite ca să fie adevărate. Nu era ceva neobișnuit în lumea arabă să se folosească cifre exacte, de preferință nerotunjite, pentru ca o poveste dubioasă să capete credibilitate: 300 de teroriști, minus 28 uciși, 272 rămași. Textul era însoțit de o fotografie în care apăreau o clădire și un crater mare. Sub fotografie scria: „O sursă, care ne-a oferit și altădată informații sigure, afirmă că atacul din Europa a fost plănuit în această clădire din Raqqah. Foto: confidențial."

Sadiq și Osman livraseră ce li se ceruse: ceva despre jihadiști, preferabil norvegieni, cu imagini.

*

Se apropia a treia vacanță de iarnă fără fete.

Ismael a venit acasă de la Colegiul Universitar Vestfold. Își schimbase specialitatea la jumătatea semestrului. Nanotehnologia nu era totuși pentru el. Acum voia să devină inginer de automatizări, să proiecteze, să inventeze, să dezvolte și să manevreze sisteme automate, care însemnau, cum se spunea în prospectul de promovare, „sisteme care culeg date de la senzori, supraveghează, controlează și reglează procesele potrivit anumitor reguli și scopuri."

Concret. Palpabil. Verificabil. Ismael își găsise locul potrivit.

Chiar înainte de Crăciun, după câteva luni în care nu dăduse niciun semn, Leila a luat legătura cu el. Mesajul era unul obișnuit, ca și cum nu se întâmpla nimic deosebit în jurul ei.

— Bună, Ismael, ce se întâmplă, nu-mi mai dat niciun mesaj? A continuat: Pot să te întreb ceva, dar promiți să-mi răspunzi sincer? Spui că nu crezi în islam, așa-i? Măcar cauți ceva în care să crezi?

Adică, serios, dacă nu crezi că islamul e adevărul, atunci adevărul e în altă parte, nu? Îl cauți? Nepoțica ta face bine… mersi de întrebare, acum are patru luni.

— Nu mai suport chestia asta, i-a răspuns Ismael. De câte ori îmi scrii, îmi amintesc că am 2 surori pe care n-o să le mai văd niciodată. Deci felicitări pentru copil, dar nu mă mai contacta. Eu cred că, atunci când voi muri, voi ajunge din nou ce am fost ÎNAINTE de a mă naște. Asta e.

— Ismael… nu te-am crezut niciodată pesimist, cum adică n-o să ne mai vedem niciodată? Niciodată să nu spui niciodată. Te-am întrebat dacă ai început să cauți adevărul pentru că așa mi-ai spus data trecută (că vrei să găsești ceva în care să crezi), fiindcă noi, oamenii, avem nevoie de „ceva" în care să credem, indiferent ce e. „Cred că, atunci când voi muri, voi ajunge din nou ce am fost ÎNAINTE de a mă naște." Vrei să-mi spui că tu trăiești cu gândul de a ajunge nimic?

Ismael a răspuns după o oră.

— Da. Cred că înțelegi greșit, nimicul nu e nici bun, nici rău, nimicul e armonia perfectă. Gândește-te cât de frumos e de fapt nimicul.

Leila nu a răspuns.

După o oră, Ismael a întrebat-o: „Sunteți bombardați?"

O săptămână mai târziu a scris: „?"

Apoi a observat că Leila își dezactivase contul.

După aceea nu a mai fost nimic.

Capitolul 34

Moștenirea

Mintea e alcătuită din experiențe. Acestea încep încă din pântecele mamei.

Un nou-născut poate recunoaște vocea mamei. După o săptămână îi recunoaște mirosul, după câteva săptămâni îi recunoaște chipul. La două luni, copilul poate să ridice capul când stă pe burtă. Poate face diferență între el și ceea ce vede în jur. La trei luni poate să dea semne când vrea să fie luat în brațe. La patru luni poate interacționa vizual. La cinci luni e în stare să interpreteze sentimentele după expresia feței. La șase luni va începe să manifeste interes față de alți copii. Poate să stea în fund și, în anumite cazuri, poate să se târască.

La șapte luni și-a format deja o legătură cu părinții, dacă i s-a oferit posibilitatea. Lumea se dezvoltă rapid. Creierul asimilează repede. Experiențele se vor reflecta în limbaj, în logică și în legăturile dintre reprezentări. La opt luni, copilul va învăța să fie reticent în fața străinilor și îi va urmări pe părinți ca să afle dacă necunoscutul este *unul de-ai noștri.* Gândurile vor începe să se formeze, iar, cu timpul, acestea se vor transforma în credințe și convingeri. La nouă luni poate să stea în picioare.

Atunci a sunat Leila.

— Asiyah tocmai a început să stea în picioare!

Sara a strigat:

— O, ce frumos!

Fetele o sunau pe mamă ca s-o țină la curent cu progresele copiilor. Asiyah trecuse prin mai multe episoade de boală, dar Leila era sigură acum că își revenise complet. Micuța Sara nu prea avea poftă de mâncare, dar situația se îmbunătățise mult.

În toamna anului 2016, cele două surori, fetițele și soții lor locuiau împreună într-o casă mare,

alături de cupluri din Norvegia, Suedia și Marea Britanie.

— E așa de frumos, mamă, i-a spus Leila Sarei. Nu suntem niciodată singure.

Femeile făceau mâncare, își supravegheau unele altora copiii, făceau cumpărături sau curățenie, în timp ce bărbații îndeplineau misiunile primite de la Statul Islamic. Sentimentul de fraternitate părea foarte puternic. Dacă pe una o durea capul, spăla alta vasele, dacă pe una o durea măseaua, îi aducea alta un calmant. Aveau grijă de copii, îi spălau, îi schimbau și îi duceau la culcare.

Verișoarele Asiyah și Sara trăiau la fel ca mamele lor, în casă.

Bunica a întrebat de bombardamente.

— Mamă, nu e o problemă. Noi stăm într-o casă solidă și avem o pivniță foarte bună, un adăpost adevărat, nu-ți face griji. Când auzim avioanele, coborâm acolo, au asigurat-o ele, vorbind despre acest lucru ca despre un fapt obișnuit.

Pe rețelele de socializare, fetele din IS erau preocupate să pară neînfricate. Bombardamentul era doar enervant, nimic mai mult. „Deja trei bombe în decurs de o oră. Ce fel de animale bombardează oamenii la ora nouă dimineața. Urăsc America", scria o fată din Marea Britanie. Umm Jihad a scris cu detașare: „O bombă a aterizat efectiv în spatele meu când mă duceam acasă. Bombele sunt zgomotoase, asta-i tot ce pot să spun."

*

Trei ierni, trei primăveri. Fără ele.

Fetele au luat rareori legătura cu ei în 2016. Au sunat cu ocazia sărbătorilor musulmane și atât. „Oare doar atunci li se permite?" se întreba Sara. Pe ele însă nu le-a întrebat. Nu le punea niciodată întrebări care ar fi putut deranja acel grup periculos ce asculta cu siguranță convorbirile.

Sadiq și Sara se pregătiseră de mult sufletește pentru tot ce putea fi mai rău. Se pregătiseră psihic

pentru ziua în care avea să vină vestea că fetele lor au murit. Uneori, Sadiq se gândea că ar fi fost mai bine așa. Ar fi fost împăcați. Ar fi putut să-și continue viața. Sara s-ar fi putut întoarce acasă.

Când a sunat din Hargeisa și i-a spus că îi este dor de el, a întrerupt-o.

— Știi unde sunt. Dacă ți-e dor, vino acasă.

Ea hotărâse să se mute, iar acum voia s-o compătimească și s-o consoleze fiindcă făcuse acea alegere. Știa care e părerea lui, că ar trebui să vină acasă și să-i înscrie pe băieți la școală.

„Găsește-le pe fete!" Asta îi spusese Sara din prima zi. „Salvează-le!"

Pentru Sadiq acesta devenise scopul vieții lui.

Scăzuse în ochii Sarei, știa asta. Eșuase în calitate de tată, de bărbat, de cap al familiei. Asta era pedeapsa. Îl părăsiseră. Fetele lui. Soția lui. Copiii mai mici. Ismael. Era singur.

„Soția ta se va întoarce în curând", îi spuneau prietenii, încercând să-l consoleze. „Și fetele tale la fel."

Puține semne că avea să se-ntâmple așa ceva.

Însă fiii lui voiau să se întoarcă acasă. În Hargeisa, își petreceau cea mai mare parte a timpului în fața unui PlayStation din sufragerie. Sau jucau fotbal cu un recipient boțit din plastic. Părinții se certaseră vara trecută cu privire la locul în care ar trebui să trăiască. Sadiq era pregătit să facă un compromis. Încă un an, după care trebuiau să vină acasă cu mult timp înainte de începutul noului an școlar. Sara acceptase.

S-a ținut de cuvânt. Cu o lună înainte de încheierea anului școlar, ea și băieții au ajuns cu avionul la Oslo. Chiar a doua zi, Isaq și Jibril s-au întors la școală, în fosta lor clasă. Școala și Protecția Copilului i-au sprijinit mult. Scopul era ca ei să continue cursurile la nivelul vârstei lor.

Ismael s-a întors de la colegiu și, peste vară, și-a luat o slujbă la un supermarket din cartier. Cei trei băieți dormeau în dormitor, iar Sara și Sadiq, în

camera de zi. Ismael le spunea seara în șoaptă fraților lui: „Noi în Norvegia trebuie să stăm.” Isaq și Jibril dădeau aprobator din cap pe întuneric.

Ismael nu mai ținea legătura cu surorile lui. Ultima oară când a primit ceva de la Leila a fost înainte de Revelion, când i-a trimis el semnul de întrebare. Și n-a primit niciun răspuns. De la Ayan nu mai primise nicio veste de un an.

În august, a luat o pauză de la slujbă. Fusese trecut pe lista celor o sută de participanți la Emax, un program destinat tinerilor cu spirit de inițiativă, organizat de Innovation Norway. Programul urmărea să-i încurajeze și să-i ajute „pe tinerii întreprinzători să continue să viseze și să se lupte pentru a-și realiza obiectivele și idealurile”. Acesta se încheia cu o săptămână la Lillehammer, unde tinerii aveau să dobândească „instrumentarul necesar dezvoltării personale și creării unui viitor pentru ei și pentru Norvegia”. Cei o sută de tineri au fost împărțiți în zece grupe și urmau să îndeplinească niște sarcini la diverse companii. Ideile și aplicarea lor aveau să fie evaluate, după care era ales un câștigător; câștigătorii edițiilor precedente fuseseră invitați la Londra, în Silicon Valley și la Shanghai pentru „a-și face relații și pentru a afla mai multe despre crearea și dezvoltarea unei afaceri”.

Grupa lui Ismael nu a câștigat, dar weekendul a fost memorabil. A postat pe Facebook fotografii cu noii lui prieteni, ținându-se pe după umeri. Ismael era îmbrăcat asemenea tinerilor blonzi de lângă el, cu o cămașă bleu și blugi, semănând cu un tânăr om de afaceri. „@emaxnorway fantastică experiență!” a scris el.

Când s-a terminat vara, a luat trenul și s-a întors la colegiu pentru cel de-al doilea an de studiu. Când a ajuns, și-a schimbat imaginea de fundal de la telefon. Literele albe scrise pe fundalul cenușiu alcătuiau niște cuvinte care îi sintetizau situația: „Fii dispus să mergi singur. Mulți dintre cei care

au început împreună cu tine nu vor termina împreună cu tine.”

*

Faptul că erau din nou împreună nu era chiar așa o fericire. Pierduseră vechiul apartament spațios, iar apartamentul cu două camere primit de Sadiq de la administrația districtului când fusese singur era prea mic. Sara era nemulțumită și de loc, și de vecini. Apartamentul se afla într-un bloc pentru persoane care beneficiau de asistență socială, iar majoritatea locatarilor erau celibatari. Erau alcoolici, dependenți de droguri… și mai ales gălăgie. Puteai să auzi pe cineva făcând mâncare la trei dimineața, puteai să auzi toată noaptea muzică dată la maximum sau certuri. Sara s-a plâns unei prietene că peste tot vede seringi și sticle sparte. „Nu e un loc pentru copii”, zicea ea. S-a dus la NAV și a solicitat un alt apartament. Li s-a spus să-și caute singuri. Autoritățile locale puteau să le plătească chiria, dar nu era responsabilitatea lor să le caute locuință. Sadiq a căutat pe internet și s-au dus să vadă câteva apartamente, însă au fost refuzați de toți. „Norvegienilor nu le plac somalezii”, a dedus Sara.

Dar somalezilor le plac somalezii, așa că, imediat după ce a ajuns în Norvegia, Sara a luat legătura cu prietenele ei din Bærum. După 15 ani petrecuți în țară, avea numeroase cunoștințe printre compatrioate, multe dintre ele fiind membre ale Asociației Femeilor Somaleze.

Când s-a întors, a luat taurul de coarne. Sadiq făcuse cunoscut comunității somaleze faptul că era furios pe Mustafa, tânărul dascăl de Coran, pe care îl considera responsabil de radicalizarea fetelor. „De la el a început coșmarul nostru”, spunea el adesea. Asociația a considerat acuzațiile aduse lui Mustafa drept o critică la adresa ei. În fond, asociația îl angajase și tot ea îl păstrase ca dascăl – chiar și după plecarea fetelor. Femeile susțineau că, dacă el ar fi avut legătură cu radicalizarea și cu

plecarea lor în Siria, ar mai fi fost și alții în situația lor.

Sara încercase să ia legătura cu Mustafa după plecarea fetelor, dar tânărul, al cărui salariu fusese plătit și de ea, refuzase s-o vadă.

În cele din urmă, el i-a trimis un mesaj prin intermediul unei prietene, spunându-i: „Eu nu am nimic de-a face cu plecarea lor în Siria. Chiar am fost șocat. Dumnezeu să vă aibă în pază pe toți."

„Deci n-a fost el", și-a zis Sara.

Sadiq însă a fost condamnat pe rețelele de socializare fiindcă îl acuzase pe dascălul de Coran de recrutarea teroriștilor, făcându-i astfel de rușine pe toți somalezii. Era momentul să strângă rândurile.

Circulau tot felul de zvonuri. Când au apărut criticile în mass-media, cei de la moscheea Tawfiik i-au cerut lui Mustafa să se retragă pentru o vreme. Liderii religioși erau îngrijorați. Moscheea respectivă, ca toate celelalte din Oslo, era ocupată cu susținerea luptei împotriva radicalizării. L-a trimis pe un tânăr lider religios pe nume Abdibasid Ali Mohammed, un somalez arătos, instruit, care vorbea bine, să participe la o masă rotundă despre metodele de combatere a extremismului. El a acceptat să se ducă, cu condiția să nu fie nevoit să dea mâna cu vreo femeie care participa la discuții.

Mustafa a fost interogat de PST în legătură cu plecarea fetelor. Ofițerii primiseră niște informații referitoare la presupuse legături ale acestuia cu al-Shabaab, cu IS și cu activitatea de recrutare a teroriștilor. Și prietenii lui au fost chemați la interogatoriu.

Unuia dintre ei, un adolescent de la *Profetens Ummah,* i s-au pus inițial întrebări mai generale, după care l-au întrebat dacă îl cunoaște pe Mustafa.

— Mustafa?… Nu…

— Atunci cum se face că ai înnoptat la el? a replicat polițistul.

Tânărul și-a dat seama că au probabil multe informații, din moment ce el a petrecut o singură noapte în casa lui Mustafa. Pe la jumătatea interogatoriului, a intrat în încăpere un bărbat, un norvegian înalt și blond, care vorbea fluent somaleza și cunoștea în detaliu clanurile, grupurile etnice și mișcările din Somalia. Adolescentul a fost impresionat. Ceva mai târziu, după ce ofițerii de la PST le-au făcut o vizită părinților lui și după ce tatăl l-a făcut cu ou și cu oțet fiindcă își bătea joc de ceea ce îi oferise Norvegia, băiatul a luat decizia să se retragă din gruparea extremistă.

Lecțiile de Coran nu erau singura lui sursă de venit. Lucra și ca paznic. Mult după plecarea celor două surori, tânărul islamist se angajase la campusul de la Blindern al Universității din Oslo.

În uniforma lui bleumarin, pe care scria NOKAS, numele firmei de pază, patrula în timpul nopții pe lângă clădirile universității.

PST a căutat, dar nu a găsit nicio probă împotriva lui Mustafa.

Toată lumea spunea că dă lecții de Coran și atât. Era un bun musulman, strângea bani pentru victimele războiului, stătea de vorbă cu tinerii care aveau probleme. Uneori, pleca cu mașina prin cartier și îi aduna pe tinerii care aveau nevoie de sfaturi. De exemplu, putea să intre într-un bar și să se ofere să-l ducă acasă cu mașina pe un somalez beat. Pe drum, stăteau de vorbă. Avea nevoie de ajutor băiatul? Avea probleme?

Mustafa era văzut ca un frate. Chiar era un frate. Stătea cu brațele deschise și cu urechea plecată. Apoi omul se întorcea la starea dinainte, iar mâna care oferea ajutorul se strângea. Era momentul să dai ceva în schimb.

*

Unul dintre cei arestați și condamnați până la urmă a fost Ubaydullah Hussain – „micul rob al lui Allah” și fostul soț al lui Dilal.

În septembrie 2016, acesta a devenit primul norvegian acuzat că recrutează teroriști. Procurorul-șef a considerat că există suficiente dovezi în sprijinul ideii că acesta a recrutat și a facilitat plecarea unor viitori teroriști în Siria. Potrivit actului de acuzare, mulți dintre cei pe care îi ajutase au fost mai târziu uciși în luptă. Hussain făcuse toate aranjamentele, cumpărase haine și echipament, îi ajutase pe doritori să cumpere bilete și îi pusese în legătură cu alți membri ai rețelei. „A comunicat direct cu indivizi care aveau legături cu ISIS pentru a se asigura că cei care plecau erau preluați și trecuți peste granița turco-siriană", se spunea în document. Până când a fost arestat, PST a crezut că e de fapt membru al IS.

Profetens Ummah își pierduse coloana vertebrală. Ubaydullah era arestat, Bastian și alți câțiva erau morți, iar majoritatea membrilor se aflau în Siria. Arfan Bhatti, pe care Aisha îl numise „liantul grupului", era și acum un soi de naș, dar *Profetens Ummah* nu mai organiza demonstrații, iar pagina de Facebook a organizației nu mai exista. Membrii ei se mai întâlneau din când în când la masă, de preferință acasă la unul dintre ei.

Arfan Bhatti se număra printre cei care țineau o legătură strânsă cu Hisham, aflat în Siria. Mulți nu mai îndrăzneau să vorbească cu norvegienii plecați la jihad de teamă să nu intre în atenția serviciilor de securitate. Căci PST îi hărțuia pe tinerii islamiști, făcând vizite la domiciliul părinților și descoperind că sunt implicați în alte activități de natură infracțională, activități pentru care puteau fi condamnați mai ușor decât pentru recrutarea teroriștilor. Se părea că strategia are efect. În 2016, din câte știau cei de la PST, nu mai plecase nimeni din Norvegia în Siria. Deși drumul spre rai nu mai trecea prin Siria, radicalizarea a continuat.

Pentru tinere a continuat și valul de evlavie. Erau fete din toate cartierele orașului Oslo care se gândiseră să plece în Siria cam în aceeași perioadă

în care plecaseră Ayan și Leila, dar care, în final, rămăseseră. Multe dintre acestea ajunseseră acum la concluzia că IS nu reprezintă adevăratul islam. Ar fi plecat numai în eventualitatea în care s-ar fi creat un stat într-adevăr islamic.

Una dintre moscheile care îi atrăgeau pe adolescenții musulmani râvnitori era Tawfiiq. „Înainte, era suficient să te duci la moschee de două ori pe săptămână", spunea una dintre membrele Comunității Femeilor de la Tawfiiq. „În weekend învățai din Coran, te comportai cum trebuie și purtai un șal sau ți-l puneai la moschee și îl dădeai jos când plecai. Acum fetele practic trăiesc în moschee, niște copile, abia adolescente."

Ce căutau ele?

Compania altor musulmane. Sentimentul de apartenență. Raiul. Voiau să-l urmeze pe Profet. Să se căsătorească de tinere, deoarece „căsătoria era jumătate din credință". Mulți părinți erau mândri de faptul că fetele lor au început să practice religia cu atâta entuziasm, dar diferența dintre această activitate intensă și radicalizare era foarte mică. Nu te trezești peste noapte fanatic; este o tendință care se cultivă. Fetele din rețelele extremiste se influențau una pe alta, se sprijineau una pe alta când lumea le era împotrivă. Le excludeau pe cele care nu erau de acord, le respingeau, considerându-le *kuffar* sau prietene ale unor *kuffar.* Plecau urechea la predicatorii care afirmau că Occidentul nu va fi mulțumit decât atunci când nu va mai fi niciun musulman. Și de ce să nu plece urechea, când Occidentul era tot mai preocupat de ce au voie și nu au voie să facă musulmanii, de ce au voie și nu au voie să poarte? Teamă și ignoranță erau în ambele tabere – așa spuneau cei mai moderați.

Ayan și Leila plecaseră cu primul val al radicalizării, care le dusese în Siria. Au plecat exact când porțile erau larg deschise atât în Norvegia, cât și în Siria. Dacă ar mai fi așteptat un

an, doi, poate că n-ar mai fi vrut să plece și s-ar fi mulțumit să rămână alături de aceste noi practicante pioase, care trăiau în Norvegia, dar în același timp paralel cu societatea norvegiană.

*

În septembrie, Leila a sunat ca să ureze familiei un Eid al-Fitr fericit. S-a plâns că o doare piciorul, mai ales când merge. Sarei i-a spus că e un chin să se ducă până la *internet café*. Piciorul în care fusese împușcată nu se vindecase cum trebuie. Altfel, totul era bine.

Sara se împăcase cu ideea că fetele nu vor să se întoarcă acasă. Nu mai voia să discute despre asta sau să afle cine e de vină. Era convinsă că fetele au interpretat greșit ceva din dogma islamului. Asta era tot.

În mintea lui Sadiq nu era loc de acceptare. Neliniștea prinsese rădăcini în trupul și în sufletul lui. Visase să revină la vechea lui viață plicticoasă – să se întoarcă băieții, să se întoarcă Sara – dar acum, că se întorseseră, i se părea că viața lui e pur și simplu plicticoasă.

El și Osman au continuat discuțiile nocturne, lăsându-se pradă fanteziilor. „Vor ieși de acolo, indiferent că vor sau nu”, i-a spus el ajutorului său din Siria.

„Treaba asta mă depășește”, a mărturisit Osman.

Sadiq nu se mai putea baza pe el. Contrabanda mergea mai greu. Totul era mai greu. Turcia își închisese parțial granițele.

Unde era înainte un gard de sârmă ghimpată cu găuri în el, acum era un zid de beton înalt de doi metri. Punctul de frontieră de la Bab al-Hawa, pe unde trecea Osman înainte, fusese distrus de o rachetă. Prin celelalte puncte nu putea trece fie din cauză că nu avea permis, fie pentru că se aflau sub controlul kurzilor. Osman rămăsese blocat în Siria.

Întorceau pe toate părțile aceeași problemă: cine și când, și cum, și ce s-ar putea întâmpla în Raqqah? Cât va mai rezista Raqqah? Cine o să

preia orașul? Cât va mai supraviețui IS? Iar dacă IS o să fie îndepărtat, cine îi va lua locul?

Multe dintre grupările locale care se coalizaseră împotriva IS aveau puține lucruri în comun; erau inamici care făcuseră o alianță tactică. După înfrângerea IS aveau să izbucnească alte războaie. Interesele erau atât de diferite, încât nu se întrevedea nicio soluție în viitorul apropiat. Turcia, SUA, Rusia, Iran, Irak și Arabia Saudită, Hezbollah, gherilele kurde, șiiții irakieni și o multitudine de salafiști, wahabiști, islamiști și jihadiști se războiau toți pentru propriile interese pe un câmp de luptă tot mai însângerat. Și mai era și Assad.

Trecuseră cinci ani de neputință internațională. Avuseseră loc negocieri, fuseseră rostite acuzații, diplomații și politicienii nu reușiseră nimic. Un singur lucru rămânea neschimbat: moartea care venea din cer.

Assad a fost lăsat să-și masacreze propriul popor. Imaginile erau distribuite pe rețelele de socializare: oameni care ieri trăiau, iar azi nu mai erau.

*

Assad bombarda în special teritoriile controlate de rebeli. În toamna lui 2016, locuitorii califatului se bucurau încă de o relativă securitate. Oamenii se îndărătniceau. Un singur adevăr exista și nu era niciodată contestat. Soțiile jihadiștilor aveau aceeași mentalitate și se influențau reciproc. Fete de origini modeste se lăudau acum pe Twitter cu sclavele pe care le aveau: „Femeia care mă ajută în casă (sclava) mi-a arătat cum să fac pâine siriană. Azi am făcut eu singură în sfârșit”, scria Muslimah4Life.

Accesul la sursele care vorbeau de viața de zi cu zi din Raqqah fusese restrâns. Cei de la Twitter instalaseră un sistem eficient de urmărire cu scopul de a închide repede conturile IS. În plus, califatul

impunea propriile restricții la utilizarea internetului.

Vremurile bune se duseseră de mult. Nivelul de viață s-a prăbușit, chiar și pentru luptătorii străini. De la sfârșitul verii lui 2016, IS nu mai avea graniță cu Turcia. La începutul anului, Statul Islamic a anunțat scăderea cu 50% a soldelor. Motivul: „circumstanțe extraordinare". Luptătorii locali primeau acum 200 $ pe lună, iar cei străini, și 400 $. Străinii alcătuiau un fel de castă în Raqqah. Locuiau în cele mai bune cartiere. Unii dintre ei, cum era Ayan, aduseseră bani de acasă și puteau să trăiască mai bine decât populația locală cât timp aveau fonduri.

Pe parcursul toamnei, mai multe linii de aprovizionare a orașului au fost închise. Prețurile au explodat. Oamenii stăteau la coadă cu orele pentru o oală de supă sau un sac de orez, cozi pe care IS voia să le ascundă, dar despre care organizația Raqqah Este Măcelărită pe Nesimțite continua să vorbească.

Chiar dacă o femeie trebuia să stătea în casă toată ziua, avea o mulțime de treabă. Pentru fetele din Raqqah, aceasta însemna să facă mâncare de dimineața devreme până seara târziu. Ayan și surorile musulmane pregăteau mâncare pentru luptători în vase mari. Orez, carne și legume. Cartofi prăjiți în friteuze. Caserole cu pui. Pește din Eufrat.

Mâncarea se făcea acasă sau în niște bucătării mari, comune. La ora mesei, mâncarea proaspăt gătită era transportată cu ajutorul camioanelor soldaților care apărau statul pe front sau la punctele de control.

Surorile acceptaseră întru totul ideologia Statului Islamic referitoare la supunerea față de soț. Ayan, care, în Norvegia, militase din răsputeri pentru egalitate între sexe, i-a spus unei prietene de acasă, cu care mai stătea de vorbă, că ar fi de acord ca Hisham să-și mai ia o soție.

— Dar nu ai fi geloasă? a întrebat-o prietena ei.

— Nu, avem nevoie de copii, a răspuns Ayan. Dacă războiul va fi lung, vom avea nevoie de soldați.

Personal, nutrea speranța că Dumnezeu o va binecuvânta cu băieți.

*

Atât Aisha, cât și Emira se măritaseră din nou după ce Bastian fusese ucis. Aisha născuse un băiat după moartea lui Salahuddin.

„Ce ai putea să-ți dorești mai mult decât să crești viitoarea generație de lei a Statului Islamic, care va continua să răspândească islamul?" scria Umm Muthanna pe Twitter. Potrivit celor de la Fundația Quilliam, care desfășoară activități de combatere a terorismului, în acel moment, existau în califat peste 30 000 de femei însărcinate.

De la vârste fragede, copiii erau învățați să venereze Statul Islamic și să-i urască pe necredincioși. Studiul Coranului începea devreme. Școala, pe care copiii trebuiau s-o urmeze de la vârsta de șase ani, era un instrument cu ajutorul căruia aceștia erau învățați să se supună. Copiii erau îndoctrinați să fie supuși devotați, să devină predicatori sau luptători. Istoria, filosofia și educația civică, despre care se spunea că formează „metodologia ateismului", fuseseră scoase din programă, la fel ca arta și muzica. La geografie învățau numai despre lumea islamică, iar educația fizică fusese înlocuită cu „pregătirea pentru jihad", care se concentra pe arte marțiale și folosirea armelor de foc.

Profesorii au trebuit să fie și ei reeducați. Toate legile fizicii și chimiei fuseseră date de Dumnezeu atunci când a creat lumea. Teoria evoluționistă a fost scoasă din programă. Numele lui Darwin era tabu. Instrucțiunile erau clare: cuvântul *watan,* „patrie", și toate apelativele folosite pentru Siria trebuiau să fie înlocuite cu „Statul Islamic", „Țara Musulmanilor" sau „provincia Al-Sham".

Exemplele de la matematică în care era vorba despre dobânzi, democrație sau alegeri trebuiau să dispară, iar calculele se făceau acum în tancuri, piese de artilerie și gloanțe. Toate imaginile care nu erau în concordanță cu *sharia* trebuiau să fie eliminate: chipuri de femei, părți descoperite ale corpului, haine pe care nu le purtau musulmanii.

Pentru a edifica o societate islamică ideală, așa cum se gândise Mahomed, trebuia început de la copii. Cei mai buni băieți din fiecare categorie de vârstă beneficiau de pregătire specială. Erau puși să vadă cum sunt oamenii omorâți cu pietre, crucificați sau decapitați. Să asiști la astfel de evenimente era considerat un privilegiu, iar să participi la ele era un privilegiu și mai mare. Băieții care se evidențiau aveau cinstea de a-i înmâna călăului cuțitul cu care urma să taie capul victimelor; în unele cazuri, li se dădea voie să ucidă ei înșiși. Copiii erau învățați să-și spioneze familia și vecinii, să fie mesageri, luptători, infanteriști, atentatori sinucigași sau lunetiști. Mâinile lor mici erau deprinse să facă bombe și să folosească pistoale, puști, mitraliere și lansatoare de grenade.

Lucrurile extraordinare deveneau ceva obișnuit.

*

Fetele beneficiau și ele de o educație specială. Nu puteau fi Pui ai Califatului, în schimb puteau fi Perle ale Califatului.

Retorica salafistă în toată splendoarea ei.

Ce e mai prețios ca o perlă? Dacă ai avea una, ai lăsa-o pe jos, ai permite să fie murdărită, ai lăsa-o în fața ușii, s-o atingă oamenii sau chiar s-o fure?

Nu, ai înfășura-o bine, ai pune-o într-o casetă de bijuterii, în mătase ori catifea, și ai închide-o acolo ca să nu-i tenteze pe hoți. Ai scoate-o numai la ocazii speciale, când ar fi în siguranță.

Femeile erau perle. Așa de frumoase, așa de prețioase.

Cel mai bine e să ții caseta încuiată.

IS a fixat o serie de reguli referitoare la creșterea fetelor. Trebuiau să aibă și ceva educație, dar nu prea multă. Când erau foarte mici, trebuiau să stea pe lângă mama lor, să ia exemplu de virtute, între șapte și nouă ani, fetele trebuiau să învețe Coranul, matematica și științele naturii după principii islamice. Între 10 și 12 ani, trebuiau să învețe legile islamice fundamentale, în special cele care se referă la femei. Trebuiau să învețe să coasă, să tricoteze și să gătească. Între 13 și 15 ani, învățau *sharia,* istoria islamului, aprofundau viața și doctrina lui Mahomed, învățau să se ocupe de gospodărie și de copii. Căsătoria nu trebuia să aibă loc prea târziu, se putea și la nouă ani, aceasta fiind limita inferioară, dar ideal era la 16 ani.

Tinerele trebuiau să fie educate, potrivit publicației islamiste *Dabiq,* pentru „a construi *umma* noastră, pentru a crește bărbați și a-i trimite să se bată cu înverșunare". Copiii califatului trebuiau instruiți de mici să se supună califului și să-i disprețuiască pe necredincioși, să se obișnuiască cu violența și să fie pregătiți de război.

*

„Știu pe unii… care ar putea să le salveze… ar putea să se ducă cu mașina…"

Era Osman. „Să le ascundă în mașină… să le scoată din oraș… peste graniță… lasă-mă să vorbesc cu ei."

Osman l-a avertizat pe Sadiq să nu-și facă speranțe prea mari. „Dacă iau kurzii Raqqah, s-a terminat. Kurzii sunt ca niște diavoli… nu vor cruța două negrese cu *niqab.* Nici pe copiii lor… acum, ascultă-mă…"

„Pe copiii lor."

Două fetițe care făceau pentru prima oară diverse lucruri. Mergeau de-a bușilea. Se țineau cu mâinile de marginea mesei. Râdeau. Plângeau. Amândouă împliniseră un an în vara aceea.

Oamenii sunt ființe sociale. De la naștere, copilul caută contactul cu oamenii. Chiar din

primele săptămâni de viață, creierul copilului începe să adune așteptări, în timp ce mama lui produce hormoni care îi sporesc puterea de a-i oferi grijă, tandrețe și atenție.

Osman îi scrisese lui Sadiq: „Când au copii, le vine mintea la cap."

Nu însă Ayan și Leila.

În mijlocul furtunii, viața mergea înainte. Când bărbații erau pe front, femeile stăteau acasă. La masă se așezau în cerc pe niște folii de plastic și mâncau din aceeași farfurie, în timp ce copiii se jucau în jurul lor.

Pentru nou-născuți și pentru copiii mici contează numai micul lor univers. Chiar și în situații extreme, copiii se simt în siguranță atâta timp cât ordinea din jurul lor se păstrează, atâta timp cât adulții nu pățesc nimic.

În același timp, creierul unui copil e vulnerabil. Evenimentele dramatice și frica sunt înmagazinate în mintea lui ca niște imagini fragmentare, ca niște frânturi înfricoșătoare, care se întorc sub formă de coșmaruri și traume. Experiența influențează acea parte a creierului în care se formează gândurile și convingerile, în care se construiește rațiunea.

Deocamdată, cele două verișoare trăiau laolaltă cu alți tovarăși de joacă.

O casă furată nu este însă o casă sigură. La un moment dat, totul se va termina. Califatul va deveni istorie.

Două verișoare.

Cu o moștenire grea.

Caseta de bijuterii se va sparge, mătasea se va sfâșia.

Vor descoperi că iadul e aici. Iadul suntem noi.

Dacă vor supraviețui.

Cum am scris această carte

Sadiq Juma a dorit să fie spusă povestea fetelor lui.

„Vreau ca oamenii să recunoască semnele pericolului”, mi-a spus el. „Noi am fost orbi. Am crezut că le va trece. Acum știm mai bine.”

Ar fi vrut să existe o mai bună cooperare între părinți, școli, moschei și poliție.

Pentru mine, cea mai importantă întrebare a fost aceasta: cum s-a putut întâmpla așa ceva?

Titlul a venit ușor. Două surori. Totul se învârte în jurul lor.

Primul lucru pe care l-am făcut a fost să-i ascult pe cei din familie și să le aștern povestea pe hârtie. Apoi am discutat cu prieteni și colegi, profesori, directori de școli și alți adulți cu care fetele intraseră în legătură la începutul adolescenței. Ulterior, am încercat să descopăr calea urmată de Ayan și Leila spre radicalismul islamic, am încercat să înțeleg ce anume le-a făcut pe cele două fete să plece în Siria.

Părinții lor mi-au dat voie să studiez toate hârtiile lăsate în urmă de surori. Din acestea am ales compunerile, lucrările și fotografiile cu clasa, ca și însemnările făcute la lecțiile de Coran și la cursurile serale urmate la Islam Net, pe lângă procesele-verbale ale ședințelor comitetului de conducere, instrucțiunile destinate misionarilor, petiția în favoarea purtării *niqab*-ului și copiile după e-mailuri. Faptul că Ayan era ordonată m-a ajutat mult – a făcut liste lungi cu voluntari recrutați de ea pentru Islam Net, cu numere de telefon și adrese de e-mail. În consecință, am putut contacta un mare număr de persoane care au cunoscut-o. De asemenea, am intrat în legătură cu toți prietenii ei de pe Facebook, cu cei care o urmăreau pe Twitter, cu unii dintre cei care o urmăreau pe prietena ei Aisha și cu câteva

persoane care apăreau în fotografiile făcute cu clasa.

Am fost la întruniri organizate de moscheile din Oslo, Islam Net și alte asociații religioase de tineret, căutând să aflu ceva despre fete. Am luat legătura cu câteva organizații somaleze și am apelat la grupuri musulmane care aveau pagină de Facebook pentru a afla informații despre ele.

În acest fel, a ieșit la iveală o rețea de prieteni și de cunoștințe. Aceasta, alături de părinți și sursele scrise, a furnizat cele mai importante informații.

Întrucât surorile nu au contribuit direct la scrierea acestei cărți, schimburile de e-mailuri și mesaje la care au participat mi-au fost extrem de utile. Nu în ultimul rând, discuțiile purtate de ele cu fratele lor pe Messenger, Viber și WhatsApp mi-au permis să le observ părerile și hotărârile pe care le-au luat în acest timp. Ceea ce comunicau ele era ecoul propagandei IS, dar surorile nu păreau să se simtă supravegheate personal. Dacă ar fi fost așa, multe dintre lucrurile spuse cu titlu confidențial, care nu apar în carte, nu ar fi fost exprimate. Eu consider că, prin cuvintele lor, surorile au vrut să înfățișeze califatul așa cum îl vedeau ele.

Le-am trimis mai multe mesaje fetelor, solicitându-le să-și exprime propriul punct de vedere în legătură cu decizia de a pleca în Siria și să spună cum e acolo acum. Nu am primit niciun răspuns. Am încercat să iau legătura cu ele prin alte persoane care aveau contacte în Raqqah. Surorile mi-au răspuns prin tăcere.

Explicații ar putea fi multe. Una este strict procedurală: membrii IS nu au voie să discute cu alte persoane decât dacă le permite departamentul de comunicare al Statului Islamic. IS transmite informații fie prin purtători de cuvânt, fie prin intermediul unor interviuri controlate, luate unor reprezentanți ai conducerii. Interviurile cu oameni de rând, care nu au avut permisiunea conducerii, s-

au făcut sub protecția anonimatului. Surorile nu se puteau ascunde sub masca anonimatului; IS le putea identifica imediat.

Când tatăl lor s-a dus în noiembrie 2013 să-și ia fetele, surorile au făcut o alegere clară: au decis să rămână în Statul Islamic. Au spus că au încredere în acest proiect, iar din acel moment au afirmat, au scris și au demonstrat că-și păstrează punctul de vedere.

În afară de prima tentativă de salvare întreprinsă de tatăl lor, când au refuzat să se ducă acasă cu acesta, fetele nu au știut de planurile lui și nu au participat la ele. Acest lucru se vede limpede din mesajele schimbate între Sadiq și Osman. Intenția celor doi a fost întotdeauna aceea de a le răpi pe fete împotriva voinței lor. Din discuțiile avute cu Ismael, fetele par să fi fost permanent de partea califatului. Niciodată, nici verbal, nici în scris, nu au exprimat vreo opinie negativă la adresa Statului Islamic. După cum reiese clar din carte, ele au rupt legătura cu tatăl lor din motive politice și religioase. Din acest motiv, afirmațiile lui referitoare la ele și la Statul Islamic nu ar trebui să le creeze dificultăți în Siria controlată de IS.

*

Cum să faci portretul unor oameni pe care nu i-ai întâlnit niciodată, care nu vor să-ți spună propria lor variantă a poveștii?

Principala regulă e să începi cu faptele: ce au făcut? Când? Ce știm din sursele scrise? Ce spun oamenii din jurul lor că au spus, au scris ori au făcut?

O carte din specia jurnalismului literar este alcătuită din scene care decurg una din alta. Aceste scene sunt reconstituiri. Cu cât sursele sunt mai bune, cu atât vor fi scenele mai autentice. Acolo unde am descris gândurile cuiva, m-am bazat pe ceea ce mi-a spus respectiva persoană că a crezut într-o anumită situație sau pe ceea ce oamenii prezentați în carte le-au spus altora că au crezut.

Am făcut tot posibilul să găsesc cât mai multe informații despre motivele pentru care fetele au ales să plece și despre viața lor din Raqqah. Dar numai ele își cunosc gândurile și motivațiile.

Numele surorilor nu au apărut în presă, așa că eu le-am dat niște nume fictive. Dacă se vor întoarce în Norvegia cu dorința de a trăi aici, reputația lor va fi neștirbită. Am schimbat și numele fraților, dar pe ale părinților le-am păstrat la dorința lor.

Sadiq a ales să dezvăluie mijloacelor de informare în masă numele și înfățișarea sa. În plus, a spus în mod deschis povestea familiei lui în discuții și interviuri.

Mai multe prietene ale fetelor care au contribuit la nașterea acestei cărți nu au dorit să fie prezentate cu numele adevărat și și-au ales singure un alt nume cu care să fie prezentate. Încă de la început am înțeles că decizia fetelor de a pleca în Siria este un subiect delicat pentru multe dintre ele. Unele se temeau că pot fi bănuite de idei extremiste sau că fac parte dintr-o organizație teroristă, așa cum este considerat Statul Islamic în Norvegia.

În legătură cu angajații școlilor la care au învățat fetele, unii au dorit să apară cu numele complet, iar alții au preferat să fie numiți „profesoara de norvegiană” sau „profesorul de matematică”.

Am făcut copii ale interviurilor și le-am pus la dispoziția celor intervievați ca să le dau posibilitatea de a corecta eventualele erori.

Pe 17 octombrie 2013, când au plecat surorile, familia a luat mai întâi legătura cu poliția din Asker și Bærum. Cazul lor a fost transferat parțial PST. Din primele zile, mi s-a permis să consult arhiva postului de poliție, iar de la PST am primit informații referitoare la felul în care a fost anchetat cazul.

În plus, am folosit surse ale serviciilor diplomatice în legătură cu asistența consulară

primită în Turcia în martie 2015.

*

Este justificabil din punct de vedere moral să vorbești despre viața a două fete atunci când ele nu și-au dat acordul?

Răspunsul meu e afirmativ. Toată lumea încearcă să înțeleagă motivele radicalizării tinerilor musulmani. Cercetători, politicieni și educatori ai tinerei generații încearcă să afle de ce unii adolescenți resping educația și viața într-un mediu pașnic pentru a se alătura unei organizații teroriste. Nu există o explicație anume, dar se pot menționa câțiva factori, cum ar fi căutarea unei identități, a unui sens, a unui statut, dorința de apartenență, influența altora, entuziasmul, nevoia de răzvrătire sau ideile romantice. În cazul fetelor, se pot adăuga și elementele unei profunde redeșteptări a sentimentului religios. Factorii de respingere și atracție sunt puși în prim-plan atunci când cercetătorii vorbesc despre radicalizare. Ceva le-a respins, altceva le-a atras.

În urma studierii persoanelor care provin dintr-un mediu extremist, s-a ajuns la concluzia că radicalizarea este, potrivit unui raport al PST din toamna lui 2016, „un fenomen multietnic, caracteristic tinerilor cu educație sumară, cu trecut infracțional, care nu se implică în viața activă”. 60 dintre acești tineri imigraseră în Norvegia în copilărie sau în tinerețe. Mediul respectiv se caracteriza prin rata mare a abandonului școlar în liceu și o rată ridicată a șomajului. Cât timp acești tineri vor continua să trăiască în aceste condiții, potențialul de recrutare rămâne.

Ca ziaristă, am datoria să vorbesc despre problemele din societatea noastră. Având în față această poveste, ar trebui să ne întrebăm: are ea legătură numai cu cele două surori sau ne privește și pe noi?

Eu nu explic nici de ce au fost atrase de radicalismul islamic, nici de ce au plecat din

Norvegia. Eu doar relatez faptele. Fiecare cititor poate să tragă singur concluzii. Unde a început? Care au fost motivele? Când ar fi putut să ia o altă decizie? Cum e posibil ca o fată care aspira să devină diplomat să ajungă femeie de casă în Raqqah? De ce au ajuns să fie mai interesate de viața de *după* moarte decât de viața *aceasta*?

Pentru a înțelege deciziile pe care le iau oamenii pe parcursul vieții, trebuie să știm ceva despre acei oameni. Alegerea religioasă este o chestiune personală. Ea nu poate fi izolată de viața intimă a persoanei; dimpotrivă, este strâns legată de ea, de ceea ce a trăit, de circumstanțele în care a trăit și de mediul în care a crescut.

Din acest motiv, am decis să mă concentrez cât s-a putut de mult și asupra altor persoane în afara celor două surori.

În „Două surori" sunt prezentate câteva persoane de naționalitate norvegiană care călătoresc în Siria. Poveștile lor sunt dramatice. Sunt povești despre copilăria acestora, despre relațiile de familie, abuzuri, escrocherii, trădare, crimă – și iubire.

Permiteți-mi să vă dau câteva exemple de alegeri făcute de mine în privința publicării unor informații personale. Un personaj important este Aisha Shezadi. Am folosit numele ei real întrucât ea singură a ales să intre în atenția publicului prin textele și interviurile pe care le-a dat înainte de plecarea în Siria și prin postările de pe Facebook în care prezenta viața din Raqqah. Nici ea, nici părinții ei nu au răspuns solicitărilor mele de a sta de vorbă. Povestea Aishei a fost scrisă pe baza celor spuse de prietenele ei și a surselor scrise. Am citat verdictul pronunțat împotriva tatălui ei de Tribunalul Districtual din Oslo în mai 2016, care este accesibil publicului și care aruncă o lumină asupra copilăriei sale.

Studiile efectuate asupra persoanelor care au plecat în Siria atât din Norvegia, cât și din alte țări

europene arată că tinerii care au trăit într-o familie violentă sau destrămată și cei care au avut în copilărie o situație precară, cu un trecut infracțional reprezintă majoritatea covârșitoare. În anii vulnerabili ai adolescenței se radicalizează majoritatea luptătorilor străini din Europa. În privința celor două surori, am descoperit că, în afară de căutarea identității și a sensului vieții, la originea faptelor lor au stat revelația religioasă, atitudinea protestatară și revolta.

Pentru a scoate la lumină toate aceste lucruri, m-am concentrat asupra unor persoane mai mult decât ar fi vrut ele însele. Una dintre acestea este Arfan Bhatti, care apare în carte datorită căsătoriei lui cu una dintre prietenele surorilor. El personal mi-a spus, atât în discuții directe, cât și în scris, că nu vrea ca viața lui personală să apară în carte. Nu i-am satisfăcut dorința, deoarece Bhatti a fost și a rămas o figură centrală între musulmanii radicalizați din Norvegia. Viața sa personală nu poate fi separată de rolul său de lider. Chiar Aisha a spus că, în cadrul organizației *Profetens Ummah,* el este „liantul”. În mai 2017 a fost arestat și acuzat de deținere de arme, dar a fost eliberat după câteva luni.

Ubaydullah Hussain nu a vrut nici el să apară în carte. M-am întâlnit cu el în vara lui 2015, în timpul Ramadanului, când am vrut să-i iau un interviu și mi s-a spus să iau legătura cu el după terminarea postului. L-am informat prin mesaje și scrisori – ultimele două i le-am trimis la închisoare – în legătură cu subiectul care mă interesa și i-am cerut să-mi comunice versiunea proprie a poveștii celor două surori. A refuzat să răspundă. În aprilie 2017, a fost acuzat de recrutare pentru IS și a fost condamnat la nouă ani de închisoare.

Al treilea bărbat care apare în carte tot datorită căsătoriei cu o prietenă a fetelor este acum mort. Am adunat cu grijă toate informațiile despre Bastian Vasquez și toate acuzațiile care i-au fost

aduse, dat fiind faptul că nu se mai poate apăra singur. Informațiile pe care am ales să le folosesc au fost confirmate de mai multe surse prin declarații independente una de cealaltă. De asemenea, am studiat documente de la poliție și alte dosare dinaintea plecării lui în Siria.

În consecință, portretele lui Bastian Vasquez, Arfan Bhatti și Ubaydullah Hussain sunt realizate în întregime pe baza afirmațiilor altor persoane și a surselor scrise. Am pus aceste descrieri la dispoziția avocatului lor, John Christian Elden.

*

Pista religioasă ducea în multe locuri. Întâi, la Islam Net.

Organizația a confirmat faptul că Ayan a ocupat o poziție importantă în cadrul organizației în 2011 și 2012. Descrierea Islam Net se bazează pe observațiile făcute de mine în timpul conferințelor la care am participat și pe înregistrările dezbaterilor disponibile pe site-ul acesteia, dar și pe surse scrise. De asemenea, am discutat cu membri ai acesteia, dar și cu liderul organizației, Fahad Qureshi.

Aceeași pistă ducea la tânărul dascăl de Coran de la moscheea Tawfiiq din Oslo, unde vin mulți somalezi. Acesta lucrează sub numele de Mustafa, dar poliția îl cunoaște sub un alt nume, pe care l-a folosit și când s-a angajat ca paznic. Îi știu numele real, dar am preferat să folosesc numele cu care e cunoscut la moschee și între prieteni.

Mustafa a respins în mod repetat toate încercările mele de a sta de vorbă cu el. I-am spus de mai multe ori că aș vrea să-mi povestească despre conținutul lecțiilor lui de Coran și despre cât de mult a fost implicat în plecarea fetelor în Siria.

În tentativa mea de a-l găsi, am vizitat și moscheea Tawfiiq. La prima întâlnire cu liderul comunității de acolo, Abdibasid Ali Mohammed, acesta mi-a spus că nu a auzit niciodată de un

dascăl de Coran pe nume Mustafa și că nu-i cunoaște nici numele adevărat. După ce i-am spus ce speculații se fac în presă referitor la rolul jucat de acest dascăl în plecarea fetelor și m-am arătat surprinsă că nu-l cunoaște, m-a informat că „această discuție nu poate continua decât în prezența avocaților". Mai târziu, când a acceptat să ne întâlnim la moschee, era de față și un avocat de la firma In Solidum. Mi s-a explicat că am făcut „acuzații grave" și că m-am „comportat agresiv" la ultima noastră discuție. Răspunsul a fost, oricum, același: liderul musulman nu auzise niciodată de un dascăl de Coran pe nume Mustafa, cu toate că era o figură bine-cunoscută în moschee.

Apelul pe care l-am postat pe site-ul moscheii dedicat femeilor – Tawfiiq Sisterhood – prin care solicitam informații despre Ayan și Leila a fost șters la scurt timp după apariție.

L-am intervievat și pe Basim Ghozlan, conducătorul moscheii Rabita, în legătură cu moartea unei tinere în incinta acesteia. El a ținut să precizeze că moscheea nu susține exorcismele și că întâmplarea a avut loc fără permisiunea sau știința lui.

*

Povestea Sarei și a lui Sadiq se bazează în primul rând pe ceea ce mi-au relatat ei despre copilăria, tinerețea și viața lor în Norvegia. În general, pentru dramatica relatare a călătoriilor făcute de el în Siria nu am avut la dispoziție decât varianta lui. L-am pus de mai multe ori să-mi dea detalii ca să-l verific, i-am cerut să confirme declarații făcute anterior și am încercat să găsesc alte surse care să confirme date, locuri și evenimente. Povestea referitoare la celula din al-Dana, la tortură și la interogatoriu îi aparține în exclusivitate, ca și cea a zilelor petrecute în Hatay înainte de prima intrare în Siria. Povestea celor două surori așa cum este relatată de doi luptători al-Nusra pe site-ul Justpaste.it se potrivește cu

varianta lui Sadiq. În plus, producătorii de film Styrk Jansen și Veslemøy Hvidsteen au discutat cu unul dintre tovarășii de detenție ai lui Sadiq, care a confirmat episoadele la care a fost martor. Întâmplările prin care a trecut Sadiq se potrivesc cu cele relatate de alți deținuți ai IS. Și altor persoane care au făcut aceeași călătorie peste graniță în căutarea copiilor înaintea lui Sadiq și după el li s-a cerut să se înroleze în IS, pentru ca după aceea să fie arestate ca spioni și torturate înainte de a fi eliberate.

Pentru a afla amănunte despre diversele planuri de salvare și despre disperarea care-l cuprindea pe Sadiq atunci când ele fie eșuau, fie nu erau puse în practică, am analizat mesajele dintre acesta și Osman. Ele mi-au oferit informații extraordinare despre activitățile desfășurate de un contrabandist local în vreme de război și despre legăturile acestuia cu ceilalți membri ai societății. Osman a știut că voi folosi aceste informații și a fost de acord să fie intervievat, cu spatele la cameră, pentru filmul documentar *Only a Father*. În carte, numele lui a fost schimbat.

Mesajele scrise în arabă au fost traduse de scriitorul și activistul Primăverii Arabe Iyad al-Baghdadi. Tot el a tradus mesajele vocale transmise de Osman și așa-numitul Dublu; am profitat de cunoștințele vaste pe care acesta le are despre salafism și atracția pe care o exercită acest curent, iar când căpătăm informații noi despre radicalizarea fetelor, stăteam din nou de vorbă cu el.

Am beneficiat mult și de ajutorul unor experți în domeniu, inclusiv al scriitorului Charles Lister, al *blogger-uhii* Aymenn Al-Tamimi și al lui Thomas Hegghammer de la Centrul Norvegian de Cercetări pentru Apărare, pe care i-am bombardat întruna cu întrebări.

Am apelat adesea la lucrarea lui Lister intitulată *The Syrian Jihad* pentru a urmări cronologia

evenimentelor din Siria și pentru a descoperi cauzele conflictului. *Blog*-ul lui Aymenn Al-Tamimi mi-a oferit informații la zi despre IS și chestiuni legate de al-Nusra. O altă lucrare importantă pe care am consultat-o este cea a lui Shiraz Maher intitulată *Salafi-Jihadism.* La finalul acestui volum am inclus o listă de lucrări care mi-au fost de folos. Referitor la femeile din IS, literatura de limbă franceză e cu un pas înaintea cărților disponibile în engleză, așa cum se va vedea din bibliografie.

În plus, am luat legătura cu activiști din mișcarea Raqqah Este Măcelărită pe Nesimțite și am discutat despre condițiile de trai din oraș cu reprezentanți ai unor organizații de pe teritoriul Siriei.

M-am bazat în mare măsură pe articole și relatări disponibile pe internet. Dintre sursele norvegiene, pot aminti studiul amănunțit dedicat organizației Islam Net de Marius Linge, studiile lui Brynjar Lia referitoare la organizația *Profetens Ummah* și articolele lui Thomas Hegghammer despre cultura și radicalizarea jihadistă.

Am folosit analize date publicității de Brookings Institution, King's College, Quilliam și Institutul pentru Dialog Strategic.

Informațiile referitoare la reacția pe care a avut-o mama Aishei le-am extras din cotidianul norvegian *Vårt Land.* Povestea lui Haji Bakr a apărut în *Der Spiegel,* iar relatarea negocierilor purtate de Abu Muhammad al-Maqdisi cu IS a fost publicată de *The Guardian.* Sadiq mi-a arătat declarația lui de venit pentru anul 2015, în care figura ca angajator compania DB Medialab, care are legătură cu ziarul *Dagbladet.*

Lista completă a relatărilor și articolelor o puteți găsi pe kagge.no, folosind ca termen de căutare *To søstre – kildeliste.*

*

Această carte nu ar fi putut apărea fără contribuția altor persoane. Sunt impresionată și le rămân recunoscătoare celor care au dorit să stea de vorbă cu mine când le era mai ușor să tacă și celor care și-au făcut timp să clarifice anumite aspecte astfel încât acestea să fie prezentate într-un mod cât mai corect.

Cu unii dintre ei am petrecut ore, zile și săptămâni; cu alții am vorbit doar on-line sau m-am întâlnit pentru un scurt interviu. Toți aceștia au creat imaginile, scenele și poveștile din această carte.

Sunt profund recunoscătoare celor care au vorbit cu mine și care mi-au răspuns la întrebări.

Conferențiarul și arabistul Pernille Myrvold de la Universitatea din Bergen m-a ajutat la cuvintele arabe și la transcrierea lor. De asemenea, studentul în medicină Warsan Ismael m-a ajutat la cuvintele și expresiile somaleze.

Le sunt recunoscătoare celor care au descoperit pentru mine diverse materiale. Nasser Weddady a găsit textul soldatului din al-Nusra referitor la surori, iar istoricul Tore Marius Løiten a găsit articole și studii interesante. Ikhlaque Chan, angajat al administrației locale din Bærum, mi-a oferit o perspectivă interesantă asupra radicalizării, datorită faptului că a lucrat cu tinerii musulmani din zonă. De asemenea, le sunt recunoscătoare prietenelor celor două surori pentru că mi-au spus ce știau, ca și profesorilor și directorilor de la Dønski, Nesbru și Rud.

Le sunt recunoscătoare lui Styrk Jansen și Veslemøy Hvidsteen pentru cooperarea lor timp de doi ani. Am împărtășit informațiile pe care le obțineam și am discutat împreună despre proiectele la care lucram.

Scriitoarea Trude Marstein mi-a șlefuit exprimarea, iar redactorul-șef de la Kagge, Tuva Ørbeck Sørheim, a pus lucrurile cap la cap, asigurându-se că această carte va fi publicată.

Le mulțumesc directoarei editurii, Anne Gaathaug, care a aranjat întâlnirea mea cu Sadiq Juma, și publicistului Erling Kagge, care a fost alături mine în fiecare etapă a elaborării cărții. Pentru versiunea în limba engleză le mulțumesc traducătorului, Seán Kinsella, și redactorului, Alex Star, de la Farrar, Straus and Giroux. Au făcut o treabă minunată ajutându-mă să transpun textul în engleză.

E destul de greu să transformi o poveste într-o carte. Trebuie să faci o mulțime de alegeri și să iei o mulțime de decizii. Ceea ce a ajuns până la urmă în această carte este întrebarea pe care eu o consider cea mai importantă: ce le face pe două fete care învață bine, sunt ambițioase și care au fugit de război când erau copii să caute din nou războiul și să se supună mâinii de fier a Statului Islamic?

Îi mulțumesc lui Cathrine Sandnes din grupul de reflecție Manifest pentru că m-a ajutat în procesul de transformare a poveștii lor într-o carte, discutând mereu despre deciziile luate și contribuind la elaborarea manuscrisului. În sfârșit, îi mulțumesc redactorului Aslak Nurori, care a apreciat subiectul și a rezolvat cu multă competență și mult entuziasm problemele ivite.

Împreună am decis cum ar fi mai bine să fie spusă această poveste.

*

Două persoane merită cel mai mult recunoștința mea.

Sadiq și Sara.

Dintre cele circa 90 de cupluri de norvegieni ai căror copii au plecat în Siria, doar câteva au vorbit despre asta. Celelalte au tăcut. Motivele pot fi multe: au tăcut ca să se protejeze pe sine sau să-și protejeze copiii, poate în speranța că, dacă aceștia se vor întoarce, să aibă posibilitatea să-și continue viața fără să poarte stigmatul de a fi fost jihadist.

Sara și Sadiq au trăit una dintre cele mai groaznice experiențe pentru un părinte: plecarea copiilor de acasă fără intenția de a se mai întoarce. M-au invitat în casa lor din Bærum și în cea din Hargeisa, în Somaliland. Mai mult, am făcut și o călătorie la Hatay cu Sadiq.

Ei singuri au decis unde anume trebuie să se oprească; ei au stabilit ce anume să spună și ce nu. Amândoi au citit manuscrisul final. Sarei, acesta i-a fost citit în traducere. Au avut ocazia să facă corecturi. Ne-am înțeles că nu vor schimba ceea ce au spus alții despre fetele lor. În această privință, toate sursele sunt independente, afirmațiile au fost comparate unele cu altele și verificate.

Le sunt profund recunoscător Sarei și lui Sadiq pentru că mi-au dat voie să studiez evoluția și povestea familiei lor. Am inclus în carte ceea ce am considerat că e relevant pentru întrebarea „de ce au plecat fetele?”.

Fără curajul de care au dat dovadă Sadiq și Sara, nu ar fi existat nicio carte.

ÅSNE SEIERSTAD
Oslo, 4 octombrie 2016

Glosar

abo – tată

ajr – răsplată în viața de apoi

akh – frate

akhi – fratele meu

akhirah – viața de apoi

alawiți – minoritate religioasă din Siria

Al-Dawla al-Islamiya – Statul Islamic (*Islamic State* – IS)

Al-Dawla al-Islamiya fi al-Iraq wa al-Sham – Statul Islamic din Irak și Siria (*Islamic State of Iraq and Syria* – ISIS)

Alhamdulillah – lăudat fie Dumnezeu

al-Khansa – brigada de poliție a femeilor din IS

Allah – Dumnezeu

Allahu Akbar – Allah e mai mare

al-salah al-salih – primele trei generații de musulmani de după Mahomed

al-Shabaab – grupare teroristă islamică din Cornul Africii

al-Sham – Siria Mare

aqeeqah – sacrificiu animal pentru un nou-născut

Baas – renaștere, înviere; partidul aflat la conducere în Siria și, anterior, în Irak

baya – loialitate, jurământ de credință

calif – urmaș pe linie religioasă al Profetului Mahomed

califat – regiune condusă de un calif

cei cinci stâlpi ai islamului – credința, rugăciunea, milostenia, postul, pelerinajul la Mecca

Daesh – acronimul arab pentru Statul Islamic

dawa – (literal) invitație; prozelitism islamic

deen – calea dreaptă în viață; fapte bune

Dhu al-Hijjah – luna de pelerinaj

djinn – spirit, demon

dunya – lumea; viața pământească

Eid al-Fitr – sărbătoarea care marchează sfârșitul Ramadanului

emir – conducător, comandant

fard al-ayn – îndatoririle religioase ale individului

fard kifaya – îndatoririle religioase colective

fatwa – decret islamic

ftqh – jurisprudența islamică

fi sabil Allah – cauza; calea lui Dumnezeu

ghanimah – pradă de război

hadith – interpretarea cuvintelor, faptelor și obiceiurilor lui Mahomed

hafiz – persoană care știe Coranul pe dinafară

hajj – pelerinajul la Mecca și Medina

halal – permis de Allah

haqq – drept; adevăr

haram – interzis

hijra – emigrație

iftar – masa de la apusul soarelui din perioada Ramadanului

imam – conducătorul rugăciunii colective dintr-o moschee

iman – credința în aspectele metafizice ale islamului

inshallah – cu voia lui Dumnezeu

Jabhat al-Nusra – front popular; miliție siriană, anterior asociată cu al-Qaida

jannah – rai

jihad – luptă; război sfânt

jihad al-nafs – jihadul cu sufletul; război sfânt interior

jihad bi'l-sayf- jihadul cu sabia; lupta armată împotriva necredincioșilor

jilbab – haină sau veșmânt lung și larg, cu glugă

jizya – dare plătită de nemusulmani

Kaaba – construcția sub formă de cub aflată în mijlocul celei mai sacre moschei de la Mecca

kafir – necredincios; păgân (singular);

kuffar (plural)

kazab – mincinos

keffiyeh – eșarfă cu care bărbații își înfășoară gâtul și capul

kufi – bonetă purtată la rugăciune

madhab – curent de gândire în jurisprudența islamică

maqqar – cămin pentru femei

muhajirat – emigrantă

mujahedin – participant la jihad; războinic sfânt

muntadayat – forumuri, adunări

mutah – bucurie, plăcere

nikah – căsătorie încheiată după legea musulmană

nikah al-mut' – căsătorie temporară

niqab – veșmânt feminin care acoperă tot corpul, în afară de ochi

qami – tunică

qatl bi qisas – principiul răzbunării în *sharia,* viață pentru viață

Quraysh – trib puternic din Peninsula Arabă pe vremea lui Mahomed

Ramadan – a noua lună din calendarul islamic, luna de post

ridda – apostazie; renunțarea la islam

sabr – perseverență, răbdare

salam aleikum – pace ție

shabiha – stafie, poreclă dată agenților din serviciile secrete siriene

Shahada – mărturisirea credinței; unul dintre cei cinci stâlpi ai islamului

shaheed – martor; martir

sharia – legea islamică

Shaytan – satana

shura – consiliu de conducere

sunna – lege musulmană bazată pe învățăturile și practicile lui Mahomed

sura – capitol din Coran

swt – abreviere pentru *Subhanahu wa ta'ala:* Fie El [Allah] slăvit și preaînălțat

talaq – divorț islamic

ulama – cunoscători ai dreptului islamic (plural); *alim* (singular)

umm – mamă

umma – societate, comunitatea musulmană din întreaga lume

ummati – poporul meu

wali – gardian, paznic

wallahi – pe Allah; jur pe Dumnezeu

wudu – ritualul spălării de dinaintea rugăciunii

yahudi – evreu (singular); *yahud* (plural)

zakat – milostenie, binefacere, dări; unul dintre cei cinci stâlpi islamului

Bibliografie

Ahmed, Leila, *Kvinder og køn i islam – Historisk rødder til en modern debat,* Forlaget Vandkunsten, 2008.

Akerhaug, Lars, *Norsk jihad – muslimske extremister blant oss,* Kagge Forlag, 2013.

Armstrong, Karen, *Muhammad: A Biography of the Prophet,* Harper, San Francisco, 1992.

Azzam, Abdullah, *Defense of the Muslim Lands,* 1987. www.ayyaz. com.pk/Books/Shaykh. Abdullah. Azzam/Defense. Of. The. Muslim. Lands.-the. First. Obligation. After. Iman.pdf.

Bouzar, Dounia, *Désamorcer I'islam radical,* Éditions de l'Atelier, Ivry-sur-Seine, 2014.

— *Ils cherchent le paradis, ils on trouvé l'enfer,* Éditions de l'Atelier, Ivry-sur-Seine, 2014.

Brown, Jonathan A.C., *Hadith: Muhammad's Legacy in the Medieval and Modern World,* Oneworld, Londra, 2009.

Coranul, (ediție bilingvă română-arabă), trad. George Grigore, Çağri Yayinlari, Istanbul, 2003.

Erelle, Anna, *Dans la peau d'une djihadiste,* Robert Laffont, Paris, 2015.

Farah, Nuruddin, *From a Crooked Rib,* Penguin, New York, 2006.

Filieu, Jean-Pierre, *From Deep State to Islamic State,* Hurst & Company, Londra, 2015.

Hénin, Nicolas, *Jihad Academy: Nos erreurs face à l'État islamique,* Fayard, Paris, 2015.

Kasiki, Sophie, *Dans la nuit de Daesh: Confession d'une repentie,* Robert Laffont, Paris, 2016.

Kepel, Gilles, *Terreur dans l'Hexagone*, Gallimard, Paris, 2015.

Khan-Østrem, Nazneen; Khan, Mahmona, *Utilslørt. Muslimske RÅtekster,* Aschehoug, 2011.

Lawrence, Bruce, *The Qur'an: A Biography,* Grove Press, New York, 2006.

Lewis, Ioan M., *Understanding Somalia and Somaliland,* Columbia University Press, New York, 2008.

Lister, Charles R., *The Syrian Jihad: al-Qaeda, the Islamic State and the Evolution of an Insurgency,* Oxford University Press, New York, 2016.

Littell, Jonathan, *Syrian Notebooks: Inside the Homs Uprising,* Verso Books, New York, 2015.

Maher, Shiraz, *Salafi-Jihadism: The History of an Idea,* Hurst & Company, Londra, 2016.

McCants, William, *The ISIS Apocalypse: The History, Strategy, and Doomsday Vision of the Islamic State,* St. Martin's Press, New York, 2015.

Nesser, Petter, *Islamist Terrorism in Europe: A History,* Oxford University Press, New York, 2015.

Oberlé, Thierry, *Jinan – Esclave de Daesh,* Fayard, Paris, 2015.

Sheikh, Jakob, *Danmarks børn i hellige krig,* Leonhardt & Ringhof,

2015.

Sidea, Emanuel, *Mannen från Harem. Reportage,* Natur 8c Kultur,

2016.

Soei, Aydin, *Vrede unge meend,* Tiderne skifter, 2011.

Stern, Jessica; Berger, J.M., *ISIS: The State of Terror,* Harper, New York, 2015.

Thomson, David, *Les français jihadistes,* Les Arénes, Paris, 2014.

Trévidic, Marc, *Terroristes: Les 7 pilliers de la déraison,* Lattés, Paris, 2013.

Weiss, Michael; Hassan, Hassan, *ISIS. Armata jihadului,* Ed. Corint, București, 2016.

---

[1] Pe larg, fenomenul radicalizării acestei categorii a fost analizat de Robert S. Leiken în *Islamiștii europeni. Revolta tinerei generații,*

traducere din limba engleză de Sorin Șerb, cuvânt-înainte de Ion M. Ioniță, Editura Corint, București, 2017.

[2] Acronim folosit în mesajele electronice, derivat din expresia în limba engleză *laugh out loud* („hohote de râs”) (n. red.).

[3] Ideograme sau simboluri, unele reprezentând fețe umane folosite în mesajele electronice sau pe paginile de internet (n.red.)

[4] Produse de patiserie umplute cu diferite ingrediente, foarte apreciate în Asia, țările arabe și Africa de Nord (n. red.).

[5] Acronimul expresiei în limba engleză *oh my God* („o, Doamne”) (n. red.).

[6] Abrevierea cuvântului englezesc *please* („vă rog”) (n. red.).

[7] „Copil rătăcit” (engl.).

[8] *Umma* (în arabă, „comunitatea”) Profetului (n. red.).

[9] Knut Hamsun (1859-1952), romancier, dramaturg și poet norvegian. Lucrarea lui cea mai cunoscută, *Foamea,* apărută în 1890, este considerată primul roman modern din literatura norvegiană. Distins cu Premiul Nobel pentru literatură în 1920 (n. red.).

[10] Amalie Skram (1846-1905), scriitoare norvegiană, reprezentantă de frunte a naturalismului și militantă pentru drepturile femeilor. Cea mai cunoscută operă a sa este tetralogia Hellemyrsfolket (Oamenii din Hellemyr, 1887-1898) (n.red.)

[11] Personaj fantomatic având forma unei pete de cerneală, care apare în unele creații ale Studiourilor Walt Disney (n. red.).

[12] Versurile fac parte din poezia intitulată „Invictus”, scrisă de poetul englez William Ernest Henley (1849-1903) (n. red.).

[13] Traducere de Moni Ghelerter și V. Jianu (n. red).

[14] Populație fino-ugrică, răspândită în nordul Peninsulei Scandinave și al Rusiei (n. red.).

[15] Traducere în limba română de Adrian Maniu (n. red.).

Table of Contents

PARTEA A DOUA 94
PARTEA A TREIA 243
PARTEA A PATRA 382
Glosar 519
Bibliografie 523